

REVISTA PROFESORI DE 10

Numarul 12
București 2025

ISSN 3044-8654 ISSN-L 3044-8654

ProfesoriDe10.ro

PROIECT
EDUCAȚIONAL
INTERNĂȚIONAL

CULORILE VIITORULUI:

Educație Creativă
pentru Copiii de Azi

Ediția a XV-a
MAI-IUNIE 2025

Cuprins

Abuziloaie Mihaela.....	12
Achim Doina.....	18
Afloarei George	21
Alexa Anca Maria	23
Ardeiu Aurora Jeni.....	25
Arion Eniko	27
Babiuc Iulia Mihaela.....	29
Badita Ana-Maria	32
Badura Iulia	35
Balasoiu Camelia Rita	37
Balazsi Lavinia Maria	40
Barbir Iuliana.....	42
Barbulescu Adrian	48
Barnutiu Mariana-Lucia	61
Belcescu Ana-Maria	64
Belu Cristina Izabela	66
Berbec-Mica Ionela-Georgeta.....	73
Bica Andrea	75
Birtar Diana	77
Boboc Delia – Maria.....	80
Bobocea Cristina	83
Boca Irina	86
Boit Teodora Mirabela.....	88
Borhan Magdalena.....	96
Botea Cristina	98
Brebenel Adriana	101
Brotac Daniela.....	104
Bruja Carmen-Vasilica	106

Bucelan Ionela-Mihaela	108
Bucur Lidia.....	111
Bucur Luminita	113
Burca Ana Cornelia.....	116
Burnete Daniela Madalina	118
Butnaru Corina	120
Buzea Genina	123
Caba Claudia.....	128
Candrea Ioana Narcisa	130
Catalina Ionela	133
Chandler Daniela Monica.....	143
Chelariu Maria.....	146
Chifor Georgiana	148
Chirca Mihaita	150
Chudi Anamaria.....	152
Cibu Eugenia.....	155
Ciobanu Valentina	158
Cioloa Mirela Iulia.....	164
Ciulacu Valeria.....	166
Ciurescu Cristina.....	169
Clipcea-Steciuf Raluca-Sinziiana.....	172
Cobziuc Maria-Ancuta	176
Codila Adrian Petru	178
Codrea Simona-Viorica.....	181
Cojocaru Simona – Maria.....	183
Coman Irina Ancuta	185
Constantin Maria Beatrice	189
Constantinescu Mirela	194
Corde Anca Valentina	197

Cornea Maria	199
Craciun Bucurica Tania	202
Craciun Daniela	205
Craciun Ionela	208
Craciun Ionut.....	210
Craciuneanu Luminita	213
Creanga Elena Mihaela	216
Cretan Iozefina Simona	219
Cristea Daniela	222
Croitoru Ileana Alina	231
Culidiuc Militina Cleopatra.....	233
Cupas Carmen	235
Czimbalmos-Szatmari Gabriela-Ramona	239
Darie Ramona Nicoleta	242
Dat Liana	245
Dinis-Adam Cristina.....	248
Dobrescu Daniela	250
Dogaru Elena-Carmen	252
Dragan Daniela Manuela.....	256
Draghiciu Bianca-Georgiana, Creanga Elena-Mihaela	260
Dragomir Ion	263
Drambu Steluta	265
Dumitru Cristina	268
Dumitru Eliza Ramona.....	271
Elekes Anna	273
Fanica Daniel	274
Feher Ecaterina	279
Fetanu Bogdan	282
Filip Valentina.....	287

Florea Mihaela	289
Florea Nicoleta-Adriana	291
Florescu Anuta Dorinela.....	294
Florincuta Aida	299
Focht Felicia-Ramona	302
Foldvari Adel	305
Gheorghe Marilena	307
Gheorghitoiu Stefania	317
Gheorghitoiu Virgil	320
Gherghinoiu Elena Mihaela.....	323
Glavan Anda Roberta	326
Gogoncea Cristina Anca	329
Golita Anca Nicoleta.....	331
Grecu Maria Amalia	333
Gulin Ioana	336
Gurgu Alexandra Georgiana	339
Gurgu Daniela	343
Gutu Claudia.....	346
Halau Mariana.....	349
Hatiegan Ioana Maria.....	351
Hinsa Raluca	353
Hurjui Andreea	363
Iacob Claudia	365
Ianau Alina	366
Iepure Iulia	369
Iliescu Aurora	373
Ilincă Ionela Nicoleta	375
Ilincar Valerica	377
Ion Violeta	379

Ionescu Cristian	381
Ionescu Paulina	384
Ionica Iuliana Anisoara	386
Iordache Ancuta	389
Iordache Daniela	391
Iorga Denisa	393
Irimia Valentina	395
Iuganu Ana-Maria	398
Jurj Sorina.....	401
Kedves Ildiko	404
Kerekes Tonia	407
Koller Florin	409
Kosa Andrea	412
Lacatusu Maria Cristina.....	414
Lavric Gabi Mariana	419
Leahu Laura-Elena.....	421
Lese Cristian	423
Lintă Cristina Maria	425
Lorincz Eniko	428
Lotreanu Emilia Luminita	431
Lucaci Noemi-Diana	434
Ludosanu Sanda	437
Lukacs Melinda.....	440
Luputi Monica	446
Maguran Beatrice Iuliana.....	449
Malciu Raluca-Daniela.....	454
Marian Oana Claudia	457
Marica Ilinca	465
Mate Sorina.....	467

Merca Oana.....	471
Micu Mariana	474
Mihalcea Diana	477
Mihalcu Valentina Alexandra	481
Militaru Lavinia Gabriela	485
Misu-Popescu Mona-Stefania	486
Mitu Florina.....	488
Moldovan Valentina	491
Morar Ana	493
Morar Simona-Calina, Otvos-Rus Ana-Carmen.....	495
Motora Olga Narcisa	498
Muresan Lavinia	502
Naraevschi Mihaela Teodora.....	504
Navloiu Rodica.....	506
Neacsu Ruxandra.....	507
Nedelcu Alina Mariana.....	509
Nesiu Sinziana	512
Nicula Gabriela-Margareta.....	515
Nistor Monica.....	518
Nistor Roxana	521
Nitu Elena.....	524
Nitu Iuliana.....	528
Nituleac Madalina	531
Nyulas Gabriella	534
Oboroceanu Carmen.....	537
Olcott Nicoleta	540
Olea Traiana Miorita	543
Oltean Gabriela	546
Onofrei Lenuta	548

Oprea Alexandra	551
Oprea Daniela	553
Otelaru Daniela	556
Paduret Lucia, Tebrean Lucica.....	559
Panduru Mihaela-Simona	562
Paun Crina	565
Paunas Nicoleta Cristina.....	568
Pausan Rodica Camelia	570
Pescaru Elena- Claudia	574
Petre Diana.....	578
Petrescu Adriana	581
Pilici Luminita	585
Pinca Alina.....	587
Pipa Daniela	589
Piscanu Camelia	592
Pisec Florica-Alina	595
Plesa Stefania	597
Ploscar Anca	599
Pop Claudia	602
Pop Cristina	605
Popa Sandu Cristina Luminita	607
Popescu Camelia	609
Popescu Cristiana	612
Popescu Gabriela	614
Postu Claudia Maria	616
Potra Livia.....	619
Profir Alina	621
Racolta Camina Gabriela	623
Rad-Chis Anca Veronica	625

Radu Florica.....	634
Radulescu Paula-Maria	636
Rajka Simona-Viorina	638
Ratiu Adina	641
Roman Alexandra-Gabriela	644
Roman Augustina Anamaria	646
Rosca Viorica	648
Salanta Silvia	651
Sanda Iuliana-Lucia	653
Sandu Ana Maria.....	656
Santa Kinga Eniko	658
Sburlea Cecilia.....	663
Seceleanu Maria.....	666
Simion Elena Mihaela.....	668
Simon Adrian Ioan.....	671
Simut Leontin	673
Smiedt Mihaela Elena	675
Soare Bogdan	677
Stanciu Otilia	680
Stancu Aurelia	683
Stancu Marilena	686
Stanescu Antalia.....	689
Stefan Anamaria.....	691
Stefan Camelia	694
Stergarel Paula	696
Stoica Elena	698
Stratulat Natalia	700
Stroe Maria Madalina	703
Suciu Ioana Maria	705

Szekely Ana-Maria.....	707
Szikszai Orsolya	710
Szocs Terez	713
Tabaranu Cristina	715
Tarta Cristina	718
Tilea Elisabeta	721
Toarna Gabriela Maria	731
Toia Alina	733
Trofin Elena	735
Tuculete Marinela	737
Tudor Chioralia	740
Tugulea Maricica Nadia	742
Tunaru Cristina Nicoleta	745
Ungureanu Cristina Daniela	747
Ungureanu Oana Mihaela	749
Ursu Gabriela – Anica.....	752
Varnacea Claudia-Mihaela	754
Vasile Sofica.....	756
Vechiu Alexandra.....	759
Visan Valerica	761
Vlad Emilia.....	763
Vlad Monica Mariana.....	767
Vlasin Iulia	769
Vrinceanu Nicoleta	773
Zaharia Florentina	776

Proiect de activitate

Ed: ABUZILOAIE MIHAELA

Grădinița cu Program Prolungit Nr.6 Botoșani

Data: 30.05.2024

Grupa: Mare „Albinuțele”

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema săptămânii: *„Vară dragă, bine ai venit!”*

Tema activității: *„Vara - zâmbet și culoare”*

Categoria de activitate : Jocuri și activități liber alese (ALA1)

Centre de interes:

- Artă
- Bibliotecă
- Construcții

Tema activității:

- „Albumul verii”
- „Ghivece cu flori pentru Zâna Vara”
- „Coșuri pentru flori”

Mijloace de realizare:

- Desen
- Fișă – antrenament grafic
- Construim coșuri pentru flori

Scopul activității: Dezvoltarea unor deprinderi de conduită civilizată care să permită desfășurarea simultană a unor activități preferate de copii, individuale sau colective fără să se stingherească unii pe alții.

Recunoașterea semnelor specifice anotimpului vara; perfecționarea unor priceperi și deprinderi de manipulare a materialelor puse la dispoziție, în vederea realizării unor lucrări.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

Activare și manifestare a potențialului creativ;

Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;

Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități);

COMPORTAMENTE VIZATE:

Manifestă creativitate în activități diverse;

Realizează sarcinile de lucru cu consecvență;

Manifestă curiozitate și interes pentru experimentare și învățarea în situații noi.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

Artă:

- Să identifice materialele puse la dispoziție;
- Să deseneze liber, realizând un peisaj conform temei;
- Să aplice tehnici de îmbinare a culorilor într-un mod original, dar respectând realitatea înconjurătoare;
- Să manifeste interes pentru activitate prin cultivarea dragostei pentru frumos ;
- Să păstreze corectă poziția corpului față de masa de lucru pentru o bună coordonare oculo-motorie;

Bibliotecă:

- Să scrie grafismele de pe ghivece;
- Să păstreze corectă poziția corpului față de masa de lucru

Constructii:

- Să denumească materialele folosite și puse la dispoziție;
- Să realizeze construcțiile respectând tema dată;
- Să-și dezvolte imaginația creativă;
- Să manifeste spirit cooperant în activitatea de grup comunicând cu partenerii;

Strategia didactică :

a) Metode si procedee:

Observarea, conversația, explicația, problematizarea, exercițiul; expunerea, jocul, turul galeriei;

b) Mijloace de învățământ:

- I. Foi albe, culori, carioci;
- II. Fișă – antrenament grafic;
- III. Cuburi de lemn si plastic;

c) Forme de realizare: pe grupuri, individual.

Evaluarea

a) Continuă:

- Pe parcursul întregii activități prin aprecieri și îndrumări când este cazul ;

b) Finală:

- Autoevaluarea;
- La sfârșitul activității prin concluzii și aprecieri ;

Durata : 30 – 35 minute

Locul de desfășurare : Sala de grupă

Surse de documentare :

- CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE - 2019
- Dumitriu Gh., Dumitriu C., „Psihopedagogie” , Editura Didactica si Pedagogică, Bucuresti, 2003;
- M. Mătășaru, M. Chiriloaie, V. Pricopoaia, L. Mătășaru, C.Nedelcu, „Proiectarea didactică în învățământul prescolar“, Editura CCD Bacău, 2004;

Desfășurarea jocului pe centre de interes

NR. CRT.	EVENIMENTUL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINTIFIC	STRATEGIA DIDACTICĂ	EVALUAREA (instrumente și indicatori)
1.	Moment organizatoric	- aerisirea sălii de grupă; - aranjarea mobilierului; - pregătirea materialelor didactice necesare temelor propuse pentru cele trei centre;	frontal;	Comportamentul copiilor
2.	Captarea atenției 	Copiii vor participa la întâlnirea de dimineață, moment în care vor descoperi elementul surpriză-păpușa Zâna Vară care se afla la Centrul tematic al grupei. Ea are un coșuleț și o scrisoare pentru grupa voinicilor. În scrisoare, Zâna le povestește că e supărată deoarece vântul a amestecat toate culorile florilor și găzilor.	frontal; observația, conversația	Gradul de interes manifestat pentru materialul pus la dispoziție.
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Se anunță tema și obiectivele: Artă: Desene cu peisaje de vară – „Albumul verii ” Bibliotecă: „Flori pentru Zâna Vară” – fișă labirint Construcții- „Coșuri pentru flori”	frontal conversația, expunerea, explicația.	Capacitatea de a asculta recomandările, indicațiile.
4.	Desfășurarea jocurilor pe arii de stimulare 	Mai întâi vom sorta florile din coșuleț și fiecare copil va primi câte o floare colorată. În funcție de culoarea florii primite se va face repartizarea la centre. Artă: Copiii vor realiza desene cu peisaje de vară, folosind culori adecvate. Bibliotecă: Copiii vor realiza un labirint în care o vor ajuta pe Zâna Vara să ajungă la flori pentru a le uda. Copilul care a găsit drumul corect va primi în dar o lalea, astfel că va uni punctele, încât să obțină laleaua	pe grupuri, individual. observația, conversația, imagini cu flori de vară explicația, fișă labirint	Identificarea preferințelor copiilor. Gândirea logică.

		(cu roșu floarea lalelei, cu verde tulpina și frunzele lalelei). Construcții: La acest centru copiii vor avea de construit din piese lego mari și mici „Coșuri pentru flori” care a venit în vizita la noi. Se va trece pe la fiecare centru, pentru verificarea înțelegerii sarcinilor ce urmează a fi duse la bun sfârșit. În momentul în care un copil termină sarcina primită, el este liber să-și aleagă un alt centru. Se va interveni pe parcursul desfășurării activităților, corectându-i dacă este nevoie.	problematizarea cuburi de lemn, cuburi de plastic,	Modul de interacțiune în cadrul grupului. Comportamentul copiilor
5.	Obținerea performanței	Lucrările vor fi expuse în sala de grupă, vor fi analizate și apreciate de toți copiii prin metoda “Turul galeriei”, evidențiindu-se efortul colectiv și individual.	Turul galeriei	Analiza lucrărilor
6.	Asigurarea retenției și a transferului	Se vor adresa câteva întrebări copiilor: - Ce am realizat astăzi la centrele: Artă, Bibliotecă, Construcții? - Credeți că Zâna Vara este mulțumită de realizările noastre? - Cum îi mulțumim Zânei pentru darurile trimise?	frontal conversația;	Evaluare orală
7.	Evaluarea activității	Aprecieri globale și individuale privind implicarea copiilor în activitate. Drept recompensă, cei mici vor primi fețe zâmbitoare.	frontal conversația;	Modul de implicare în activități. Acordare de recompense

ANEXA

Scrisoarea de la Zâna Vară

Dragi albinuțe,

După cum ați ghicit, eu sunt Zâna Vară și am aflat cu bucurie de la flori, de la soare, de la păsări, de la celelate surate, că în această grupă sunt copii isteți. De aceea v-am trimis un coș cu daruri, care să vă ajute la activitățile de astăzi și în primul rând să aflați lucruri noi despre mine. În coș veți găsi surprize minunate care cu siguranță o să vă placă.

Cu drag, Zâna Vara!

METODE INOVATIVE IN EVALUAREA ELEVILOR

Prof. înv.primar: ACHIM DOINA – ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 24, BUCUREȘTI

Procesul de predare – învățare - evaluare trebuie să-l pună pe elev cât mai devreme posibil în posesia unor mijloace proprii de însușire a cunoștințelor, de aplicare în practică în mod constant și creator a acestora.

Evaluarea rezultatelor școlare reprezintă o condiție necesară realizării unui proces didactic reușit. Evaluarea are un rol foarte important atât în viața noastră de zi cu zi, cât și în procesul educațional, deoarece ne permite să ne identificăm punctele slabe și apoi să le corectăm. Din acest motiv am ales să tratez această temă și să identific care sunt metodele de evaluare moderne care pot fi utilizate în procesul didactic. Și pentru că principalul rol al evaluării este acela de a îmbunătăți calitatea unei activități, cu precădere evaluarea diferențiată îndeplinește acest rol.

În lucrarea de față îmi propun să sintetizez câteva concluzii desprinse din activitatea didactică personală, fundamentată științific pe literatura de specialitate studiată.

Metode alternative de evaluare

- * Portofoliul
- * Hărțile conceptuale
- * Proiectul
- * Jurnalul reflexiv
- * Tehnica 3-2-1
- * Metoda R.A.I.
- * Studiul de caz
- * Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului
- * Investigația
- * Autoevaluarea
- * Tehnica fotolimbajului
- * Pălăria reflexivă
- * Metoda celor 7 schimbări
- * Ciorchinelui ș.a.

HĂRȚILE CONCEPTUALE

„Să complici ce este simplu este banal; să redai simplu ce este complicat, grozav de simplu - asta este creativitate. " Charles Mingus

Hărțile conceptuale (conceptual maps) sau hărțile cognitive (cognitive maps) se definesc ca fiind o imagine a modului de gândire, simțire și înțelegere ale elevului care le elaborează, la început simplist, apoi tot mai complete, devenind o procedură de lucru la diferite discipline, dar și inter și transdisciplinar.

Această metodă îi face pe elevi să devină activi în propriul proces de învățare, să asimileze cunoștințe, priceperi și deprinderi având la bază cunoștințe, priceperi și deprinderi deja existente.

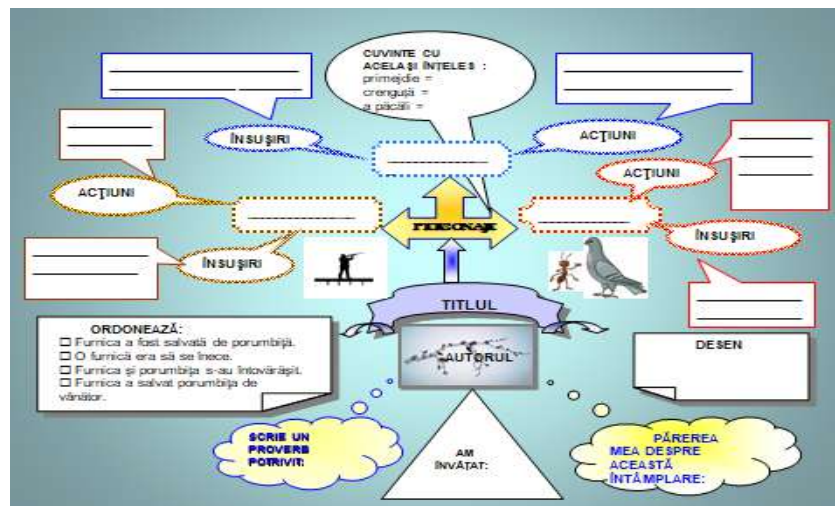
- **oglinzi** ale modului de gândire, simțire și înțelegere a celor care le elaborează;
- **un instrument** important pentru evaluarea la toate nivelurile și toate disciplinele;
- **un grafic care include**
  - concepte de bază (în centru)
  - concepte secundare (spre margine)
  - conexiuni între concepte

FURNICA ȘI PORUMBIȚA

de Lev Nicolaevici Tolstoi

“Furnica veni la malul pâraului, căci i se făcuse sete. Un val o luă pe sus și era gata să o înece. O porumbiță tocmai trecea în zbor cu o crenguță în cioc. Văzând furnica în primejdie, îi aruncă crenguța în apă. Furnica se cățăra pe crenguță și scăpă cu viață. În altă zi, un păsărar întindea plasa ca să prindă porumbița cu pricina, și tocmai se pregătea să tragă de sfoară. Furnica veni repede spre păsărar și îl ciupi dureros de picior. Acesta scăpă un strigăt de durere, dar, odată cu el și sfoara. Porumbița își desfăcu aripile și zbură de acolo.”

Hartă conceptuală complexă

AUTOEVALUAREA este un element esențial din procesul de evaluare. Ajută elevul să se orienteze într-un domeniu dat; îi oferă informații despre ce a realizat și ce trebuie să mai realizeze. Când elevii participă în activități de autoevaluare, au ocazia de a reflecta la modurile în care învață cel mai eficient.

Semaforul - tehnică utilă pentru inter-evaluare și autoevaluare

Elevii vor indica gradul în care au înțeles:

- Roșu (nu înțeleg)
- Galben (înțeleg ceva)
- Verde (înțeleg tot)

Elevii pot forma apoi grupuri de învățare și recapitulare (autoevaluare) în funcție de nivelul de înțelegere (se pot grupa singuri). De exemplu, galbenii și verzi pot lucra împreună, iar cei roșii lucrează cu învățătorul.

METODA R.A.I. vizează stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat. Elevii exersează abilitățile de comunicare interpersonală, capacitățile de a formula întrebări și de a găsi cel mai potrivit răspuns. Antrenați în acest «joc», chiar și cei mai timizi elevi se simt încurajați, comunică cu ușurință și participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învățarea, cât și evaluarea.

Un demers evaluativ diferențiat realizat prin intermediul acestei metode implică respectarea următorilor pași :

- se precizează conținutul/tema supus/ă evaluării;
- se oferă o minge ușoară elevului desemnat să înceapă activitatea;
- acesta formulează o întrebare și aruncă mingea către un coleg care va preciza răspunsul; la rândul său, acesta va arunca mingea altui coleg, adresându-i o nouă întrebare;
- elevul care nu va putea oferi răspunsul corect la întrebare va ieși din „joc”, răspunsul corect fiind specificat de cel ce a formulat întrebarea; acesta are dreptul de a mai adresa o întrebare; iar în cazul în care nici el nu cunoaște răspunsul corect, va părăsi „jocul” în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea;
- în „joc” vor rămâne numai elevii care demonstrează că dețin cunoștințe solide în legătură cu tema evaluată;
- la final, profesorul clarifică eventualele probleme/întrebări rămase fără răspuns.

Fiecare elev are o individualitate proprie!

Să le captăm atenția elevilor și să le câștigăm respectul!

Să construim o imagine pozitivă despre evaluare și să nu o asociem cu eșecul

Bibliografie:

Cunoastere si interventie pedagogica- Autor: Elena Mindru, Iacob Karacsony, Letitia Muresan, Sorin-Gavril Stan, Carmen Elena Braic, Letitia Cotfas, Otilia Teisanu, Ed: Didactica Publishing House, 2011

Strategii didactice interactive- Autor: Elena Mindru, Lucica Borbeli, Magdalena Gall, Doina Filip, Areta Niculae, Mirela Nemtoc, Delia Todorut, Floricica Topoliceanu, Ed. Didactica Publishing House, 2010

Contribuția educației fizice la dezvoltarea copilului

Profesor Afloarei George

Liceul „Vasile Conta”, Tg. Neamț

Am abordat unele aspecte ale eficienței preventive a educației fizice în tulburările de psihomotricitate la copiii din clasele primare pornind de la aprecierile celor mai mari specialiști ai domeniului, potrivit cărora „psihomotricitatea stă la baza inteligenței practice și că, la copil funcția motrică, dezvoltarea intelectuală și afectivă sunt intim legate. Psihomotricitatea evidențiază raporturile care există între motricitate, intelect și afectivitate și permite aprecierea globală a copilului.

Piaget vorbește despre inteligența senzoriomotrică în legătură cu faptul că, în absența limbajului, acțiunile corpului se sprijină pe percepții și mișcări și sunt mediate de coordonările senzorio-motorii. În cadrul schemelor motorii trebuie incluse vorbirea și limbajul. Gestul reprezintă o formă de comunicare, fie că este imitativ sau simbolic. C. Păunescu arată că psihomotricitatea constituie o „direcție complexă de dezvoltare a persoanei, care rezultă din interacțiunea și interconexiunea dintre dispozitivele neoropsihologice, ce asigură elaborarea și execuția mișcării, dintre procesele mentale și afective sub coordonarea conștiinței,,.

G.Bolea este de părere că înțelegerea psihomotricității implică studiul psihologic asupra schemei corporale și a diferitelor segmente ale sale, asupra echilibrului și conduitelor perceptice motrice.

Mișcările sunt strâns legate de psihic și implică ființa în totalitate, iar psihicul este strâns legat de mișcările care îi condiționează dezvoltarea. Practic, primele experiențe motrice sunt indispensabile achiziționării noțiunilor de spațiu și timp, elemente de bază ale dezvoltării inteligenței.

Psihomotricitatea globală se referă la aspectele psihologice ale activității motrice sub aspectul intenționalității și al rezonanței emoțional afective, și anume: schema corporală și lateralitatea, organizarea și structurarea spațio-temporală, componente ce variază cu vârsta și nivelul mintal. Se poate acționa asupra acestora prin intermediul educației fizice, acționându-se pe etape.

Etapă,, trăirii corporalității,,(se întinde până la 3 ani) - prin intermediul jocurilor, copilul reușește să-și stăpânească mișcările, să perceapă corpul său ca un tot, să răspundă la comenzile verbale de tipul „mergi, aleargă, sari”, să-și mențină echilibrul.

Etapă,, discriminării perceptive,,(cuprinsă între 3-7 ani) – este extrem de importantă, deoarece marchează sfârșitul perioadei de preșcolaritate și începutul perioadei de școlaritate. Exercițiile vor urmări, prin intermediul jocurilor și al activităților de coordonare globală, percepția corpului propriu și percepția datelor externe, care vor concura la formarea atenției perceptive, extrem de necesară procesului de învățare, îndeosebi la copiii cu handicap psihoneuromotor. Important este ca, la sfârșitul perioadei, copilul să manifeste capacitatea de a realiza asocieri corecte și adecvate între diversele percepții și verbalizarea lor. Această verbalizare va conduce copilul la o cunoaștere deplină a diferitelor părți ale corpului și la o utilizare corectă a noțiunilor de orientare. În jurul vârstei de 6 ani, copilul va avea conștiința diferenței între „dreapta,, și „stânga,, iar aceste informații de tipul dreapta-stânga, sus-jos, înainte- înapoi vor înlesni orientarea în spațiu.

Etapă a treia a „reprezentării corpului,, se întinde între 7-12 ani și corespunde pe plan intelectual stadiului piagetian al „operațiilor concrete,,.

Procesul evolutiv al schemei corporale este marcat de câteva momente cheie. La 6 ani, copilul orientează corect corpul și poate desena ființa umană cu principalele contururi anatomice. La 7-8 ani, copilul cunoaște schema corporală a partenerului și se orientează în egală măsură și pe obiecte. La 11-12 ani se termină procesul de orientare a propriului său corp, în raport cu obiectele din jurul său, a obiectelor între ele și are capacitatea de a individualiza toate degetele.

Bibliografie

Epuran, Mihai, (2002), Motricitate și psihism, F:E:F:S, Oradea

Moteș, Dumitru, (2002), Bazele teoretice și metodice ale exercițiului fizic folosit în kinetoterapie, Univ.Bacău, Curs ID

Moteș, Dumitru, (2002), Dezvoltarea aptitudinilor psihomotrice specifice vârstelor, Univ.Bacău,F:E:F:S:, Masterat2002/2003

Revistă dedicată cadrelor didactice, (2003), Editura MINIPED

Matematica în culorile viitorului

Prof. Anca Maria Alexa
Liceul Tehnologic Agricol „Olga Sturdza”-Miroslava

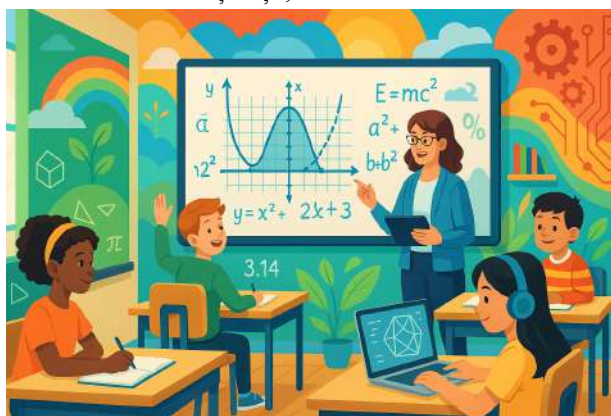
Într-o eră a inteligenței artificiale, a schimbărilor rapide și a conectivității permanente, rolul educației este mai important ca oricând. Ne este tot mai clar că educația de azi modelează viitorul de mâine, iar noi, profesorii, suntem în centrul acestui proces. Pentru mine, ca profesor de matematică, provocarea este nu doar de a preda formule și algoritmi, ci de a deschide orizonturi, de a stimula gândirea și de a insufla elevilor curajul de a crea.

Matematica – percepută adesea ca rigidă și abstractă – poate deveni o artă a descoperirii și un teren fertil pentru dezvoltarea creativității. De-a lungul anilor, am înțeles că matematica nu este doar știința exactității, ci și a intuiției, a structurii și a conexiunilor¹. Într-o lume în care creativitatea este esențială, matematica poate deveni un instrument esențial pentru a înțelege și transforma realitatea.

Matematica – limbajul universal al viitorului

Fiecare generație aduce cu sine o viziune unică asupra lumii. Copiii de azi trăiesc într-un univers digital, înconjurați de informație, dar și de provocări profunde. Îi vedem conectați, dar uneori izolați; curioși, dar și fragili. În acest context, matematica oferă nu doar cunoștințe, ci o structură interioară a gândirii – o capacitate de a analiza, de a corela, de a deduce și de a construi argumente solide².

În același timp, matematica este limbajul tehnologiei – al roboților, al graficii digitale, al aplicațiilor care le animă viața de zi cu zi. Când elevii înțeleg că formulele și funcțiile pe care le învață sunt la baza jocurilor, aplicațiilor mobile sau animațiilor 3D, încep să le privească altfel. Apare acel moment magic în care raționamentul logic se întâlnește cu imaginația – iar acest moment trebuie cultivat³.

Educație creativă în lecțiile de matematică

Cum poate deveni educația matematică una creativă? Răspunsul se află în metodele interactive, în utilizarea resurselor vizuale și în conectarea matematicii cu viața reală. De exemplu, folosirea aplicațiilor precum GeoGebra sau a platformelor digitale în predarea funcțiilor sau a geometriei transformă lecțiile în experiențe vizuale captivante. Elevii învață nu doar cum se calculează o arie sau o medie, ci și de ce este important să înțeleagă aceste concepte – și cum se reflectă ele în lumea lor.⁴

Integrarea proiectelor tematice – precum matematica în arhitectură, simetria în artă sau modele matematice în natură – aduce un plus de sens și relevanță. Aceste activități stimulează colaborarea, gândirea critică și deschiderea către alte discipline. În plus, oferă elevilor cu stiluri diferite de învățare (inclusiv cei cu cerințe educaționale speciale) șansa de a se exprima și de a înțelege conceptele într-un mod adaptat lor.⁵

Culorile viitorului în ochii elevilor noștri

Viitorul pe care îl construim este colorat de valorile pe care le cultivăm în școală: curiozitate, responsabilitate, empatie, deschidere. În fiecare exercițiu de logică, în fiecare ecuație rezolvată sau problemă discutată împreună, elevii nu învață doar să „găsească X-ul”, ci să caute sensuri, să-și asume

¹ Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Polirom

² Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Iași: Editura Polirom

³ Tapscott, D. (2009). Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World. New York: McGraw-Hill

⁴ Șerban, A. (coord.). (2020). Matematica prin ochii copiilor – abordări vizuale și transdisciplinare. București: Editura Didactică și Pedagogică

⁵ Gardner, H. (2011). The Disciplined Mind: Beyond Facts and Standardized Tests, the K-12 Education That Every Child Deserves. New York: Penguin Books

greșelile și să exploreze soluții multiple⁶.

Elevii noștri nu sunt doar receptori de informație, ci autori ai propriei înțelegeri. Iar acest lucru se vede în modul în care reacționează la provocări, în întrebările pe care le pun și în ideile pe care le exprimă. Când le oferim libertatea de a explora, chiar și în cadrul matematicii, descoperim în ei resurse nebănuite.

Educația matematică a viitorului – între tehnologie și umanitate

Sunt convins că viitorul va pune accent pe interdisciplinaritate, pe adaptabilitate și pe formarea gândirii autonome. În acest sens, profesorul de matematică va trebui să fie mai mult decât un transmițător de conținut: va fi un ghid, un model, un facilitator al învățării profunde⁷.

Instrumentele digitale, inteligența artificială și resursele multimedia vor fi parte integrantă din actul educațional. Dar, dincolo de acestea, ceea ce va rămâne esențial este relația umană: cea conexiune sinceră, de la profesor la elev, care construiește încredere și deschide drumuri.

În loc de concluzie: un viitor desenat cu mintea și cu sufletul

În viziunea mea, viitorul educației este o armonie între rațiune și imaginație. Îmi doresc o școală în care matematica să fie nu doar corectă, ci și vie, deschisă, integrată în realitate. O școală în care creativitatea nu se oprește la desen sau muzică, ci străbate toate disciplinele, inclusiv matematica.

Culorile viitorului vor fi, poate, nuanțele unui grafic înfloritor, curbele unei funcții bine înțelese sau frumusețea unei demonstrații elegante. Dar mai ales, vor fi culorile minților libere, ale inimilor încrezătoare și ale profesorilor care cred în puterea educației de a transforma lumea.

---

⁶ Păun, E., & Potolea, D. (2002). Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative. Iași: Polirom

⁷ OECD (2018). The Future of Education and Skills: Education 2030 – The Future We Want. OECD Publishing

EDUCAȚIA CREATIVĂ – FUNDAMENTUL DEZVOLTĂRII COPIILOR ÎN SOCIETATEA VIITORULUI

Profesor Înv. Primar Ardeiu Aurora
Școala Gimnazială Nr.1 Motru

Educația este un pilon fundamental al formării viitoarelor generații, iar într-o societate aflată într-o continuă schimbare, devine esențială promovarea unei educații creative. Educația creativă presupune o abordare inovatoare a procesului instructiv-educativ, în care accentul se pune pe dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de rezolvare a problemelor și pe încurajarea exprimării libere a ideilor.

Prin intermediul educației creative, elevii nu doar că dobândesc cunoștințe, ci învață să gândească independent, să colaboreze eficient în echipă și să își exprime identitatea personală. În locul metodelor tradiționale, bazate pe memorare mecanică, sunt utilizate metode centrate pe elev, cum ar fi învățarea prin proiecte, jocurile de rol, dezbaterile sau arta vizuală. Acestea stimulează imaginația, motivația intrinsecă și dorința de a învăța pe tot parcursul vieții.

Un aspect esențial al educației creative este integrarea tehnologiei și a resurselor digitale în procesul didactic. Elevii învață nu doar să utilizeze tehnologia, ci să o valorifice pentru a crea, a explora și a comunica idei. Astfel, se dezvoltă competențele digitale și capacitatea de adaptare la cerințele unei piețe a muncii aflate în permanentă evoluție.

Proiectele educaționale care vizează creativitatea pot avea un impact major în formarea personalității elevilor. De exemplu, atelierele de pictură, cluburile de teatru, concursurile de invenții sau activitățile STEM integrează mai multe discipline și oferă copiilor ocazia de a învăța într-un mod activ și motivant. În plus, acestea favorizează incluziunea, empatia și cooperarea între colegi.

Ca exemplu de bună practică, în cadrul școlii noastre am implementat proiectul „Laboratorul de Idei”, un spațiu de învățare creativă în care elevii lucrează în echipe pentru a propune soluții la probleme reale ale comunității. Elevii sunt încurajați să gândească „outside the box”, să pună întrebări și să caute răspunsuri prin cercetare, testare și reflecție.

În concluzie, educația creativă este cheia pregătirii copiilor pentru viitor. O societate sănătoasă, inovatoare și rezilientă se construiește prin educație care stimulează curiozitatea, exprimarea liberă și gândirea critică. Cadrele didactice au un rol esențial în modelarea acestei generații și în crearea unui mediu educațional dinamic, incluziv și orientat spre viitor.

Un alt element esențial al educației creative este colaborarea interdisciplinară. Prin proiecte care îmbină științele exacte cu artele sau tehnologia cu literatura, elevii reușesc să vadă legături între domenii diferite și să înțeleagă mai bine lumea înconjurătoare. Aceste proiecte dezvoltă atât gândirea logică, cât și cea estetică, formând o viziune integrată asupra cunoașterii.

Rolul profesorului în acest context este acela de facilitator al învățării. Profesorul creativ își adaptează metodele la nevoile și interesele elevilor, utilizează materiale variate, propune sarcini autentice și creează un climat emoțional pozitiv în sala de clasă. Feedback-ul constructiv, încurajarea efortului și recunoașterea progresului sunt elemente cheie în susținerea dezvoltării personale a fiecărui copil.

În școlile în care se promovează educația creativă, se observă o implicare crescută a elevilor în procesul de învățare, rezultate mai bune la evaluări și o relație mai apropiată între profesori și elevi. De asemenea, acești elevi dezvoltă abilități sociale, precum comunicarea, empatia și capacitatea de a lucra în echipă – calități esențiale pentru viitorul lor profesional și personal.

În acest sens, este necesară o regândire a curriculumului, astfel încât să fie mai flexibil, centrat pe competențe și orientat către dezvoltarea creativității. Manualele trebuie completate cu resurse interactive, iar evaluarea să includă portofolii, autoevaluări și proiecte practice.

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate într-o lume caracterizată de incertitudine și complexitate. A investi în creativitatea elevilor înseamnă a investi în viitorul unei societăți prospere, democratice și inovatoare.

Implementarea educației creative necesită, de asemenea, formarea continuă a cadrelor didactice. Profesorii trebuie să fie susținuți prin cursuri de perfecționare, schimburi de experiență și acces la resurse educaționale moderne. Aceștia trebuie să devină modele de învățare permanentă, să fie deschiși la inovație și să își actualizeze constant metodele și strategiile didactice.

Implicarea părinților și a comunității locale este un alt factor important în susținerea unei educații orientate spre creativitate. Atunci când elevii văd că ideile lor sunt apreciate nu doar la școală, ci și în afara ei, motivația și stima de sine cresc. Colaborările cu instituții culturale, organizații non-guvernamentale și mediul de afaceri pot crea oportunități reale de dezvoltare pentru copii.

Mai mult, educația creativă contribuie la dezvoltarea rezilienței emoționale. Într-o lume cu provocări tot mai complexe, elevii au nevoie de încredere în sine, de capacitatea de a face față eșecului și de a găsi soluții inovatoare în fața dificultăților. Activitățile creative le oferă un cadru sigur în care pot experimenta, greși și învăța din greșeli.

Creativitatea nu se limitează doar la domenii artistice. Un elev poate fi creativ în matematică, atunci când găsește o soluție ingenioasă la o problemă; în științe, când formulează ipoteze noi; sau în sport, când își adaptează strategiile pentru a câștiga un meci. De aceea, este important ca toți profesorii, indiferent de disciplina predată, să încurajeze exprimarea liberă, inițiativa și gândirea divergentă.

În încheiere, putem afirma că educația creativă este o investiție pe termen lung în viitorul copiilor și al societății în ansamblu. O școală care stimulează creativitatea formează tineri capabili să inoveze, să colaboreze, să se adapteze și să construiască un viitor mai bun pentru ei și pentru ceilalți. Prin urmare, este responsabilitatea noastră, ca dascăli, să cultivăm și să sprijinim creativitatea în fiecare copil, în fiecare zi, în fiecare lecție.

Bibliografie:

- Dewey, John – Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
- Robinson, Ken – Școli creative, Editura Publica, București, 2017
- Mitra, Sugata – Învățarea în era digitală, Revista Tribuna Învățământului, nr. 12/2022

EDUCAȚIA CREATIVĂ- CHEIE ÎN FORMAREA UNEI GENERAȚII PREGĂTITE PENTRU VIITOR

Profesor Arion Eniko Melinda

Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca

Introducere

Într-o societate caracterizată de schimbare rapidă, globalizare, avans tehnologic și incertitudine, sistemele educaționale tradiționale, bazate pe memorare și conformism, nu mai corespund nevoilor reale ale tinerilor. Educația creativă, centrată pe stimularea gândirii critice, a inovației și a exprimării autentice, devine o necesitate fundamentală pentru formarea unei generații capabile să se adapteze și să contribuie activ într-o lume complexă și dinamică. Acest articol explorează principalele metode și strategii ale educației creative, precum și impactul acestora asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a tinerilor.

1. Educația creativă: o abordare holistică

Educația creativă nu se limitează la domeniile artistice, ci implică orice formă de învățare care încurajează gândirea divergentă, rezolvarea de probleme în moduri originale și luarea de inițiativă. Ea îmbină componente cognitive (curiozitate, flexibilitate mentală), afective (încredere în sine, perseverență) și sociale (colaborare, empatie), fiind strâns legată de conceptele de învățare experiențială și constructivistă.

2. Metode active de stimulare a creativității

Metodele folosite în educația creativă includ:

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning) – elevii rezolvă probleme reale, dezvoltând abilități de cercetare, lucru în echipă și prezentare.

Tehnicile de brainstorming și gândirea laterală – stimulează generarea de idei originale și dezvoltarea unui spirit critic.

Jocul de rol și dramatizarea – dezvoltă empatia, expresivitatea și capacitatea de a vedea din perspective multiple.

Design thinking – aplicat mai ales în domeniile STEM, pune accent pe empatie, prototipare rapidă și feedback continuu.

3. Atitudini formate prin educație creativă

Prin metodele amintite, tinerii nu doar „învăță”, ci învață *cum să învețe*. Ei dezvoltă:

Încredere în propriile idei și curajul de a greși – esențial într-o lume unde eșecul poate deveni sursă de învățare.

Deschidere la nou și adaptabilitate – abilități cheie într-un mediu profesional fluid.

Spirit colaborativ și responsabilitate socială – educația creativă încurajează gândirea orientată spre comunitate.

4. Impactul asupra gândirii și competențelor secolului XXI

Gândirea creativă este un pilon al competențelor secolului XXI, alături de gândirea critică, comunicarea eficientă și colaborarea. Elevii care beneficiază de o educație creativă tind să fie mai bine pregătiți pentru meserii care încă nu există, dar care vor cere reziliență, inovație și capacitate de auto-formare continuă. De asemenea, aceștia sunt mai capabili să folosească tehnologia în mod creativ și etic.

Concluzii

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate strategică pentru viitorul societății. Integrarea ei în curricula școlară, prin metode active și transdisciplinare, poate modela o generație tânără capabilă să navigheze cu succes în provocările lumii actuale. Investiția în creativitate este, în fond, o investiție în adaptabilitate, reziliență și progres.

Bibliografie

Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.

Craft, A. (2005). *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*. Routledge.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. Jossey-Bass.

Sawyer, R. K. (2014). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford University Press.

NACCCE (1999). *All Our Futures: Creativity, Culture and Education*. National Advisory Committee on Creative and Cultural Education, UK.

UNESCO (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Babiuc Iulia Mihaela

CJRAE Suceava Școala Gimnazială Bucșoia

Trăim în secolul în care tehnologiile acaparează din ce în ce mai mult spațiu în viața de zi cu zi, noi profesorii suntem cei care venim să dăm frâu liber creației elevilor și să le modelăm pașii spre cunoștințe. Învățământul preuniversitar trebuie mereu să se adapteze noilor cerințe ale societății noastre, care parcurge un salt tehnologic destul de înalt către o nouă era a tehnologiilor. Rolul profesorului în aceste momente devine crucial deoarece în asemenea salturi competențele profesorilor trebuie adaptate noilor cerințe și necesităților elevilor din această eră. Spre marea noastră uimire procesul tehnologic este într-o dezvoltare mai rapidă decât schimbările ce au loc în domeniul educației, fapt care motivează profesorul să-și autoperfecționeze metodele de predare – învățare - evaluare, utilizate în cadrul orelor. Pentru a răspunde cerințelor secolului în care trăim este nevoie să avem un învățământ flexibil care să le permită elevilor să-și pună în valoare cunoștințele prin modul în care ei cred că o fac cel mai bine și le reușește sută la sută să se manifeste. Gadgeturile ocupă un loc important în viața noastră ca profesori, dar și a elevilor noștri ca ucenici. Din dorința ca ele să nu devină un minus în detrimentul orelor, trebuie

redirecționate în albia corectă a utilizării lor. Gadgeturile și noile tehnologii nu vin decât să ne ușureze muncă și să ne demonstreze că era care vine e era tehnologiilor, era copiilor On-line. Elevii au tendința să învețe independent, să descopere și să pună în acțiune cunoștințele dobândite de ei, doar fiind ghidați de profesor, ei își dezvoltă în acest mod abilitățile de gândire critică, analizând fiecare strategie de învățare și aplicând-o în practică în dependență de sarcina ce li se propune. În aceste momente, când știința și tehnologiile trec printr-o dezvoltare fără zăbavă, se pune accentul pe cele 2 aspecte ale învățării: „informative” - când elevul reține și stochează informația și „formative” - când elevul se învață a prelucra aceasta informație, o trece prin prisma sa și modul în care operează cu conținuturile propuse, 125 cum pune în practică aceste informații stocate la nivel cognitiv, prin stimularea participării elevului în procesul asimilării cunoștințelor, noi venim să îi motivăm spre cercetarea individuală, descoperirea a noi domenii de cunoaștere. Generația Z este reprezentată de copiii pentru care telefonul, tableta și laptopul nu mai reprezintă careva simple gadget-uri destinate distracției, ei încadrează la maxim, în fiecare colțisor din viață aceste ustensile. Avem în față era învățământului digital care în timp devine un ”must have”, din ce în ce mai util și necesar în procesul de predare – învățare –

evaluare. Suntem puși în situația de a le menține vie curiozitatea și dorința reală de a învăța a copiilor și atunci noi, ca profesori, venim să le oferim metode și strategii de învățare eficientă, jocuri didactice bazate pe platforme de studiu online și instrumente digitale care le permit elevilor să îmbine utilul cu plăcutul și în același timp să acumuleze cunoștințe. Aceste platforme sunt de fapt o imitație a jocurilor care le avem în cadrul orelor, doar ca sunt personalizate și lansate în mediul online, ca elevii să poată avea acces la ele, din gadgeturile care le posedă.

Este cazul ca mijloacele TIC să fie utilizate combinat cu metodele tradiționale, astfel încât să atingem cu succes obiectivele actului de predare-învățare-evaluare. Instruirea online devine un pas firesc, etic, o destăinuire socratică către publicul larg a universului digital și a mecanismelor ce îl alcătuiesc. Învățarea în mediul virtual este ca o „școală altfel”, o școală care se caracterizează prin diversitate și complexitate. Resursele web contribuie la schimbarea tipului de predare dintr-un model static într-unul dinamic, în care jocurile simple cu potrivire de cuvinte, puzzle-uri, quiz-uri și multe alte tipuri de aplicații pot susține într-un mod atractiv învățarea. În situația în care am fost nevoiți ca predarea să o facem prin intermediul mijloacelor digitale, am constatat că folosirea unor jocuri didactice interactive în cadrul orelor prin intermediul unor aplicații digitale duc la îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor.

Software-ul educațional se referă la aplicații construite în scop didactic, ce vizează atingerea unor obiective educaționale pliate pe conținuturile teoretice, pe activitățile experimentale/practice și pe competențele vizate de programele școlare. Software-ul educațional practic împletește produsul informatic cu designul pedagogic, fiind o alternativă digitală la metodele și mijloacele tradiționale.

Tehnologiile digitale nu trebuie să reprezinte o simplă adăugare, ele trebuie integrate în scopul educației noii generații. TIC-ului în procesul educațional permite utilizarea de teste interactive, chestionare și jocuri didactice care dezvoltă creativitatea și abilitățile de gândire critică. Utilizarea instrumentelor digitale urmărește achiziționarea cunoștințelor și formarea deprinderilor care permit elevilor să se adapteze cerințelor unei societăți aflată într-o permanentă evoluție, în formarea de competențe generale.

În concluzie, învățarea trebuie să continue dincolo de școală cu aceste instrumente

digitale accesibile tuturor. Cu multă determinare, facem progrese împreună cu ajutorul creativității și, mai mult decât oricând, putem încuraja elevii să învețe și să lucreze independent. Se spune că cel mai bun instrument este cel pe care oamenii îl vor folosi. În contextele actuale, implicarea este absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă. Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îi permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://edict.ro/instrumente-online-pentru-evaluarea-elevilor/>
2. Patrașcu D. Tehnologii educaționale. Chișinău: Editura Tipografia Centrală, 2005. 698 p.
ISBN 9975-78-379-1.

Gândirea creativă la orele de limba și literatura română

Bădiță Ana-Maria
Colegiul Tehnic Costin D. Nenitescu, București

“Creativitatea nu e un întrerupător pe care să apeși pentru a o porni și a o opri; este un mod de a vedea, de a rămâne angrenat și de a răspunde lumii din jurul tău.” (Rog Judkins)

La orele de limba și literatura română am folosit mai multe metode de predare și de învățare care i-au ajutat pe elevii de liceu să dezvolte gândirea critică. Astfel, elevii clasei a X-a au realizat hărți mentale pentru nuvela psihologică “Moara cu noroc” de Ioan Slavici, pentru basmul cult „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Elevii au organizat subiecte-cheie, conținut, idei etc. prin cartografierea mentală.

Am aplicat la clasa a IX-a metoda Avionul din hârtie, preluată de la doamna profesoară Tatiana Cauni, la textul “1 Decembrie 1918 - mesaje peste munți” de Simona Antonescu. De asemenea, elevii au scris pe semne de carte mesaje cu ocazia Zilei Naționale a României.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Cititului cu Voce Tare (ZICI), elevii clasei a XI-a au ales să citească fragmentul preferat din cartea “Mamifer” de Ana Barton.

Album Ziua Internațională a Cititului cu Voce tare

Colegiul Tehnic "Costin D. Nenitescu" - Bucuresti a

adaugat 23 fotografii noi.

3 februarie 2023 ·

"Pentru a crea oameni care gândesc, trebuie să creăm mai întâi oameni care citesc." (Matei Vișniec)

De asemenea, am invitat-o pe scriitoarea Ana Barton care le-a vorbit elevilor clasei a X-a despre citit, despre cartea "Demența digitală" de Manfred Spitzer, despre noile tehnologii și le-a dăruit stilouri, caiete.

Ana Barton

20 mai 2022 ·

Azi i-am cunoscut pe tinerii de la a X-a C de la Colegiul Tehnic „Costin Nenitescu”. M-a invitat diriginta lor, **Ana-Maria Bădiță**, un soare și jumătate, dacă nu cumva un soare și trei sferturi. Mi-a făcut cunoștință și cu alți profesori din liceu și-am avut senzația că acolo e o galaxie nouă, una unde profesorii iubesc și prețuiesc elevii, elevii iubesc și prețuiesc profesorii, unde toată lumea e fericită la școală. M-am împărtășit și eu din fericirea lor, că sînt oameni generoși.

Am vorbit noi multe azi. Și despre citit, și despre noile tehnologii, cartea lui Manfred Spitzer, „Demența digitală”, a fost mult pomenită azi, am și scris ce-au vrut mîinile noastre, ocolind pe cît a fost cu putință mintea cea învățată să controleze ea tot – mulțumim frumos, **Pelikan România**, pentru stilouri și caiete –, am auzit și „N-am mai scris cu stiloul din clasa a II-a”, m-am bucurat de felul în care știu ei să fie liberi pentru că n-a fost nevoie să-i rog de două ori să ne tutuim, au vrut din prima și mi s-a părut că le-a plăcut treaba asta, am trăit un dialog intens timp de două ore, ne-am oglindit unii în alții fără frici, fără să apărăm imagini, și știu deja că privirile lor vor rămîne cu mine multă vreme de-acum înainte. A fost o zi cu soare, mulțumesc pentru lumină. ❤️

Le-am dat și o temă de vacanță altfel. Ideea am preluat-o de la expertul în educație Anca Tîrcă care o numește ”cea mai frumoasă despre care am auzit vreodată”.
<https://ancatirca.blogspot.com/2015/06/cea-mai-frumoasa-tema-de-vacanta.html?fbclid=IwAR2rI3v4IOwlgUrqtLswXf5a9OKUKWvan0grZdv7SaIkKTxSd9wUKCKGpE>

Pe parcursul activităților am ținut cont de cei patru indicatori care să reflecte starea de bine a elevilor: EȘTI VALOROS, EȘTI UNIC, EȘTI IUBIT, EȘTI PUTERNIC. Aceștia au fost propuși de Anca Tîrcă în “Hai cu starea de bine în școală!: ghid pentru profesori, directori și părinți.”

Anca Tîrcă

1 iulie 2022 · 🌐

...

Uite-așa se întâmplă, vine câte o chestie din asta, care îți urcă la loc speranța pe care o pierzi văzând ce (nu) fac decidenții. [Ana-Maria Bădiță](#) m-a etichetat într-o postare și am văzut aceste fotografii, cu ce a pregătit ea pentru clasa la care este dirigintă, 10 C, de la Colegiul Tehnic Nenițescu din București. O punguță cu câte un caiet - jurnal de vacanță, un creion și setul de recomandări pentru vacanță de pe blogul meu - <https://ancatirca.blogspot.com/.../cea-mai-frumoasa-tema...> Cum să nu iubești, să nu respecti, să nu asculți și să nu urmezi un astfel de profesor? Și „Hai cu starea de bine în școală!” care e acolo, în mijlocul lucrurilor, ca o sursă de idei și inspirație...mulțumesc! ❤️

Jacques Attali susține că în viitor neuroștiințele vor oferi instrumente necesare pentru a învăța fără supraîncărcarea memoriei, iar pedagogia va fi adaptată la particularitățile fiecăruia.

Bibliografie

- Attali, Jacques, *Istoriile și scenariile de viitor ale educației*, Editura Polirom, 2024, Iași, p. 320
- Buzan, Tony, *Arta stăpânirii Hărții Mentale*, Editura Didactica Publishing House, 2019, București, pp. 27-41
- Lucas, Bill, Spencer, Ellen, *Predarea gândirii creative: dezvoltarea elevilor și studenților care generează idei și gândesc critic*, Editura Didactica Publishing House, 2020, București, p.33, p.193
- Onojescu, Monica (coord.), *Mică istorie a unui secol mare*, Editura Arthur, 2018, București, pp.11-23
- Tîrcă, Anca, *Hai cu starea de bine în școală!: ghid pentru profesori, directori și părinți*, Editura Corint Educațional, 2021, București, p.31

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Badura Iulia, Colegiul Național Emil Botta Adjud

Într-o lume marcată de schimbări rapide și continue, educația tradițională, axată pe memorare și conformism, începe să fie înlocuită tot mai des de abordări care pun accentul pe creativitate, gândire critică și adaptabilitate. Educația creativă devine astfel un răspuns necesar la provocările secolului XXI, oferindu-le copiilor de azi instrumentele necesare pentru a face față viitorului.

Educația creativă presupune dezvoltarea liberă a imaginației, încurajarea exprimării personale și formarea unor competențe esențiale precum colaborarea, comunicarea și soluționarea de probleme. Spre deosebire de sistemele rigide, centrate pe note și evaluări standardizate, metodele creative valorifică potențialul unic al fiecărui elev, promovând un mediu în care ideile noi sunt nu doar permise, ci încurajate.

Un exemplu concret de metodă creativă este învățarea bazată pe proiecte. Elevii sunt încurajați să colaboreze, să cerceteze și să prezinte soluții la probleme reale, folosindu-și atât cunoștințele, cât și imaginația. De asemenea, teatrul educațional, artele vizuale și muzica contribuie la formarea unei gândiri flexibile și empatică, elemente-cheie în societatea viitorului.

Studiile arată că elevii implicați în procese educaționale creative dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare și devin mai responsabili și autonomi. Mai mult decât atât, aceștia își formează o identitate clară, învățând să-și exprime opiniile și emoțiile într-un mod constructiv. În acest fel, educația nu mai este un simplu transfer de informații, ci o experiență transformatoare.

Pentru ca educația creativă să devină realitate în toate școlile, este nevoie de profesori bine pregătiți, programe flexibile și o cultură educațională care valorizează inovația. De asemenea, tehnologia poate fi un aliat important în acest proces, prin utilizarea platformelor interactive, aplicațiilor educaționale și realității augmentate în clasă.

În concluzie, viitorul aparține celor care știu să gândească liber, să creeze și să se adapteze. Copiii de azi, formați într-un sistem educațional creativ, vor fi adulții de mâine capabili să inoveze, să conducă și să transforme lumea într-un loc mai bun.

Bibliografie:

Robinson, Ken, O lume ieșită din minți: Revoluția creativă necesară pentru a ne elibera adevăratul potențial, Editura Publica, 2016, București, p. 45-92.

Costa, Arthur L. & Kallick, Bena, Habits of Mind Across the Curriculum, ASCD, 2009, Alexandria, p. 33-74.

Dumont, Hanna et al., The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice, OECD Publishing, 2010, Paris, p. 119-142.

VALORIFICAREA ELEMENTELOR DE ISTORIE LOCALĂ ÎN DEZVOLTAREA IDENTITĂȚII CULTURALE ȘI NAȚIONALE

Autor: BĂLĂȘOIU CAMELIA RITA
ȘCOALA GIMNAZIALA GURASADA, JUD. HUNEDOATA

Istoria este cea dintâi carte a unei nații, așa cum arăta marele revoluționar de la 1848, istoric și om de litere Nicolae Bălcescu. Ea cuprinde cele de mai preț învățături pe care trebuie să le știe și să le prețuiască fiecare om. Din istorie, copilul învață care este obârșia poporului din sânul căruia s-a născut, cum au străbătut oamenii vremurile, învingând opreliștile, fie cu ascuțișul paloșului, fie cu iscusința minții apărându-și patria și libertatea.

Cât de emoționante sunt cuvintele lui Alexandru Vlahuță, din volumul *România Pitorească*, publicat în anul 1901, cuvinte inspirate din istoria neamului:

„Multe războaie am avut și multe nenorociri ne-au călcat țara. Vijelii cumplite au trecut peste noi, la toate am ținut piept, și nu ne-am dat, și-aici am stat. Ca trestia ne-am îndoit sub vânt, dar nu ne-am rupt.”

Istoria națională este un nesecat izvor de învățături și înțelepciune. Trecutul mărturisește celor de azi, care duc mai departe, către cei de mâine, dragostea de neam și țară, pentru apărarea ființei naționale, a independenței și integrității patriei, acestea sunt înaltele trăsături și calități morale care i-au caracterizat pe români de când s-au știut pe acest pământ. Prin conținutul său, istoria este obiectul care întrunește cele mai complexe valențe ale educației patriotice, a dezvoltării patriotismului.

Deoarece trecutul a fost demn și plin de sacrificii, datoria noastră, a dascălilor, este să deschidem porțile sufletului celor ce ne-au fost dați în grijă, pentru a-i adăpa și pe ei din această fântână nesecată a gloriei poporului nostru: istoria națională.

„Dacă vrem să fim și mâine și poimâine și mai apoi, să nu nesocotim istoria patriei și să-i redăm pretutindeni locul ce i se cuvine. Și mai ales în școală – locul de frunte, deoarece istoria cuprinde toate la un loc: limba, cultura, tradițiile...oamenii, și cei de ieri, și cei de azi, dar și cei ce mâine vor veni”, arată scriitorul și istoricul Alexandru Odobescu.

Înțelegerea procesului dezvoltării sociale, la clasa a IV-a, se realizează prin însușirea cunoștințelor de istorie prevăzute în Curriculum Național și manualul școlar. Pentru sporirea eficienței predării istoriei, învățătorul va opera în comunicare și verificare, o selecționare a cunoștințelor pe baza criteriului funcționalității lor, insistând asupra acelor care au importanță deosebită în înțelegerea dezvoltării societății umane pe teritoriul patriei noastre și asupra acelor care au un caracter operativ în înțelegerea cunoștințelor însușite la alte discipline școlare.

De asemenea, învățătorul trebuie să rețină un fapt extrem de important pentru activitatea sa, și anume: cunoștințele pe care le predă nu trebuie să se reducă la date, fapte sau evenimente istorice, ci trebuie să se finalizeze în însușirea lor de către elevi a unor noțiuni și idei de istorie, cum sunt cele cu privire la:

- cronologie (eră, epocă, perioadă istorică, deceniu, secol, mileniu);
- viață economică (muncă, unelte de muncă);
- activitate militară (arme de apărare, de atac, războaie drepte, războaie nedrepte);
- organizarea socială și viața politică (clase sociale, formă de stat).

În strânsă legătură cu aceste reprezentări și noțiuni, studiul istoriei în general și al istoriei românilor în special, îi va conduce pe elevi la înțelegerea, pe măsura posibilităților lor, a fenomenelor ce au loc în societate și a legăturilor dintre ele, a faptului că diferite fenomene sunt determinate de cauze ce pot fi cunoscute.

În predarea istoriei românilor la clasa a IV-a, o problemă deosebită în transmiterea unor idei o ridică prezentarea diacronică și sincronică a fenomenelor și proceselor istorice. Viziunea diacronică se realizează în mare măsură prin explicații cauzale; în cazul istoriei românilor, asemenea explicații sunt indispensabil legate de ideea continuității poporului român pe teritoriul patriei noastre. În viziunea sincronică, fenomenele și procesele istorice sunt abordate din punct de vedere al simultaneității, al structurii lor. În această orientare, la lecțiile de istorie se pune accent deosebit pe explicarea structural-funcțională, care întregeste pe cea cauzală. În acest caz, un rol important îl reprezintă studierea unor legături firești între fenomenele și procesele de natură economică și cele de natură socială, politică și culturală, ca părți ale unui întreg, care este societatea umană. Pentru a contribui permanent la formarea ideii unității poporului și mai târziu a unității române, trebuie prezentată dezvoltarea simultană a societății pe tot cuprinsul țării noastre.

Lecția de istorie nu înseamnă numai dobândirea de cunoștințe, de fapte și evenimente, ci și o activitate cu o mare încărcătură emoțională, la care participă învățătorul și elevii săi, fiecare aducându-și partea de contribuție la realizarea legăturii dintre informativ și formativ. Transmiterea dragostei pentru trecutul nostru glorios nu se poate realiza la lecțiile de istorie decât într-un climat emoțional pe care să-l realizeze învățătorul prin expunerea sa, prin materialul didactic utilizat. Toate acestea trebuie să stimuleze imaginația copiilor, să-i facă să participe la evenimentele respective. De aceea învățătorul trebuie să fie un bun povestitor, apelând la metodele clasice dar benefice unui asemenea scop urmărit.

De asemenea, în atenția învățătorului trebuie să stea sesizarea semnificației social-umane a monumentelor de cultură materială din județul nostru, respectiv din comuna noastră. Larga gamă a monumentelor de cultură materială, răspândite pe întreg cuprinsul județului și al comunei, ca și rolul în procesul instructiv-educativ, formează pentru toate categoriile de vizitatori și în special pentru elevi, un necesar izvor, deosebit de eficient, în înțelegerea istoriei, în dezvoltarea identității culturale și naționale.

Protejate și puse sub scutul legii – unele ca monumente arheologice, create cu secole și milenii în urmă, altele ca monumente de arhitectură, rămase pe locul și în mediul în care au fost durate, cetăți și castele (cetatea Hunedoara și cetatea Deva, în special), biserici din lemn și piatră (biserica Sf. Nicolae din Hunedoara, biserica din Gurasada, bisericile din lemn din comuna Gurasada), case țărănești valoroase ca arhitectură locală (cum sunt casele din Boiu de Sus, din Dănulești sau din Vica), iar altele, mai reduse ca proporții, dar tot atât de importante, păstrate în colecțiile muzeelor, inscripții și reliefuri în piatră, statui și obiecte ceramice, casnice, meșteșugărești, agricole – toate acestea formează, la un loc, bunuri culturale și obiective de atracție vrednice și necesare a fi cunoscute și valorificate în procesul educativ.

Sub raportul teoretic, instructiv și educativ, iese în evidență rolul acestor monumente ca mărturii istorice locale, care se încadrează în istoria generală a patriei, prin importanța lor, prin importanța evenimentului pe care-l evocă, așa cum este cazul cu cele mai multe monumente hunedorene. Tot sub acest aspect se prezintă monumentele ca mărturii ale aportului adus de aceste meleaguri hunedorene în desfășurarea istoriei, meleaguri care constituie, alături de totalitatea plaiurilor patriei noastre, leagăn și vatră ancestrală a poporului român. Încadrându-se, ca elemente de istorie locală, în fluxul istoric general, monumentele sunt totodată, mărturi ale unității și continuității neîntrerupte a poporului român pe acest pământ. Cu aceste relicve, se poate reconstitui lunga istorie a suferințelor omenești, drumul anevoios pe care l-a străbătut progresul social; cu ajutorul lor se poate face comparația între trecut și prezent, se poate reconstitui istoria muncii omului, eforturile lui de ridicare, de emancipare materială și spirituală, lupta lui pentru triumful progresului. Monumentele istorice au și rolul hotărâtor în formarea unui cult pentru tradiție, înțelegându-se moștenirea și transmiterea mai departe a ceea ce generații de-a rândul au transmis pentru generațiile următoare.

Rolul învățătorului este, așadar, covârșitor, el fiind capabil să organizeze astfel activitatea la clasă, încât elevii să nu dobândească numai cunoștințe de moment, ci convingeri istorice, alături de deprinderi de muncă, de cercetare, de studiu, de investigare, necesare pentru tot restul vieții. Materialul istoric local îndeplinește atât o funcție instructivă, cât și una educativă. Funcția instructivă constă în faptul că ajută la aprofundarea, la cunoașterea multilaterală a fenomenului istoric studiat, precum și la însușirea temeinică a cunoștințelor. Latura educativă constă în stimularea dezvoltării spiritului de observație, a gândirii și imaginației, suscitarea interesului pentru probleme de istorie; aceasta contribuie la formarea aptitudinilor științifice ale elevilor. În același timp, elementele de istorie locală au o deosebită valoare etică și estetică, contribuind la formarea însușirilor morale pozitive, îndeosebi a patriotismului, la dezvoltarea interesului și a dragostei pentru studiul istoriei.

Un rol deosebit de important în valorificarea elementelor de istorie locală o au și investigarea și culegerea obiceiurilor locale. Prin culegerea și valorificarea folclorului local se poate urmări strângerea unui material bogat care poate fi pus la îndemâna cercetătorilor contemporani ai culturii populare românești pentru efectuarea unor analize de profunzime. Prin contactul direct cu sursa de informare, elevii sunt puși față în față cu autenticul local, formându-și aptitudini de cercetare și investigare. Prin această activitate se urmărește reconstituirea unor obiceiuri și tradiții locale dispărute sau pe cale de dispariție, înregistrarea pe casete audio a cântecelor populare, colindelor și baladelor locale, învățarea, notarea sau filmarea dansurilor populare și înregistrarea melodiilor, colecționarea de obiecte artizanale, costume populare, fotografii și a tot ce este autentic și original. De asemenea, sunt utile activități precum înființarea în școli a unor mini-muzee etnografice care să colecteze obiecte și materiale din tradițiile locale.

Culegerea și investigarea elementelor de istorie locală trebuie să se facă după anumite criterii, după un plan bine stabilit în prealabil, care să cuprindă:

- vechimea așezării (dovezi arheologice și dovezi documentare);
- tipul așezării;
- relații social-economice stabilite între așezarea studiată cu locuitorii așezărilor vecine;
- gospodăria și locuința;
- portul popular;
- aspecte ale culturii populare-spirituale: obiceiuri populare, credințe și practici magice, alimentație locală, artă populară, arhitectura populară, folclor literar, folclor muzical, folclor coregrafic;
- numismatică.

Condiția principală pentru realizarea și punerea în practică a obiectivelor propuse constă în alegerea principiilor metodologice de culegere și informare. Observația directă este singura posibilitate de cunoaștere și notare științifică a aspectelor etnografice. Cercetarea obiceiurilor trebuie făcută în perioada anului în care aceste obiceiuri sunt practicate (iarna, vara), deoarece în acest fel apar cele mai bune rezultate. Culegerea trebuie realizată pe îndelete și nu trebuie epuizat repertoriul într-o singură anchetă.

BIBLIOGRAFIE

- Teodor Gal, Ioan Retegan – *Valorificarea instructiv – educativă a elementelor de istorie locală*, Editura EDP, București, 1967
- Ion Conea – *Plaiuri carpatine*, Editura Sport – Turism, 1992
- Dumitru Rus – *Județul Hunedoara – Ghid Turistic*, Editura Sigma Plus, 1998

ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN DISTINCTIVITATEA ȘI INDIVIDUALITATEA ICOANELOR PE STICLĂ

Prof. Balazsi Lavinia Maria, Palatul Copiilor Baia Mare

Creativitatea cuprinde diverși factori psihologici care joacă un rol semnificativ în procesul creativ. Un astfel de factor este flexibilitatea, care se află la baza gândirii creative. Ea implică capacitatea de a restructura cunoștințele existente fără efort, adaptându-le pentru a răspunde cerințelor specifice. Această flexibilitate permite persoanelor să-și schimbe rapid gândirea și să încorporeze noi informații în cadre familiare. În domeniul creativității artistice plastice, flexibilitatea devine crucială în rezolvarea provocărilor legate de organizarea compozițională, armonizarea cromatică și integrarea culorilor și formelor în tema artistică dată. În acest context, se poate observa că cei dintâi pictorii de icoane au produs probabil piese unice, realizate meticulos, cu mare atenție la detalii.

Distinctivitatea și individualitatea icoanelor pe sticlă au apărut prin procesul repetitiv de copiere a modelelor (izvoade), suportând ușoare modificări și completări subtile cu fiecare iscălire. În consecință, icoanele pe sticlă au căpătat un sentiment de singularitate, nefiind două icoane identice, fie că erau din aceeași zonă geografică ori nu: „Nu tot așa se întâmplă cu un obiect într-o cârmă complicată. D-nu Balfour, în opera sa **The origin of decorative art** povestește o curioasă experiență făcută de dânsul în această privință. El desenă un melc pe o ramură și-l dădu unui prieten să-l copieze; această copie o dădu apoi unei alte persoane, și așa mai departe. După vreo cinsprezece copii de copii, desenul era de nerecunoscut. A cinsprezecea persoană, care ca și ceilalți, nu văzuse desenul original, ajunsese să deseneze o pasăre, a cărei coadă întocmai ca a rândunicii, avea drept origine „coarnele melcului!”²

Fluiditatea, un aspect fundamental al gândirii divergente, cuprinde capacitatea de a genera soluții multiple la o problemă. În domeniul expresiei artistice a copiilor, fluiditatea se manifestă

---

¹ Henry Balfour- *"The Evolution Of Decorative Art: An Essay Upon Its Origin And Development As Illustrated By The Art Of Modern Races Of Mankind (1893)* delivered to Romania by Amazon, – December 22, 2008

² Margărita Miller- Verghey-„*Vechi motive decorative românești*” Editura: Vestala, 2007 p. 56

ca capacitatea de a asocia fără efort și rapid imagini sau idei, rezultând o compoziție bogată în creativitate.

Originalitatea, pe de altă parte, ține de introducerea noutății și diversității în procesul creativ. Acesata servește ca o caracteristică definitorie a creației artistice, permițând înlocuirea și transformarea elementelor într-un context dat pentru a obține forme plastice proaspete și expresive. De-a lungul călătoriei educaționale, a devenit evident că încă din copilărie, copiii posedă o fundație creativă inerentă care poate înflori prin amestecul și influența reciprocă a diferiților factori. Artă nu numai că hrănește sensibilitatea senzorială și comportamentală, dar încurajează și sensibilitatea artistică prin cultivarea de afectivitate, intuiție și imaginație, toate acestea depinzând de expertiza pedagogică a cadrelor didactice. Printre diversele activități, utilizarea materialelor plastice se remarcă drept cea mai cuprinzătoare și eficientă modalitate de a angaja și de a inspira abilitățile creative ale copiilor. Culorile, formele, punctele și liniile servesc drept instrumente expresive pentru copii de la o vârstă fragedă.

Profesorii promovează un climat de creativitate care încurajează copiii să exploreze și să experimenteze elementele limbajului plastic, cum ar fi pictura, desenul și modelajul. Ele creează o atmosferă de activitate liberă și colaborare, unde copiii sunt încurajați să folosească și să combine culorile. Procesul de creație este un fenomen complex ce antrenează toate mecanismele psihologice ale creatorului, toate resursele dobândite prin experiență. Este modalitatea prin care creatorul își poate valoriza însușirile de personalitate.

Educație creativă pentru copii

Barbir Iuliana, Școala Gimnazială „Veniamin Costachi“

Într-o lume care se schimbă într-un ritm alert din cauza tehnologiei, a noilor descoperiri și a provocărilor globale, copiii de azi au nevoie de mai mult decât informații. Ei trebuie să învețe să gândească critic, să se exprime liber, să colaboreze și, mai ales, să se adapteze. În ciclul primar, aceste nevoi devin și mai evidente, deoarece copiii se află într-o etapă esențială de formare: nu doar a abilităților de bază, ci și a modului în care privesc lumea și pe ei înșiși.

Școala nu mai poate fi doar un loc unde se memorează lecții sau se urmează reguli rigide. Ea trebuie să devină un spațiu viu, unde elevii sunt încurajați să pună întrebări, să caute răspunsuri și să creeze lucruri originale. Copiii trebuie să simtă că ideile lor contează, că pot greși fără teamă și că învățarea este o aventură, nu o obligație. Prin metode creative, jocuri, proiecte, povestiri, experimente, educația capătă sens și se conectează la realitatea lor. Astfel, școala primară devine nu doar un loc de învățare, ci un mediu în care se formează oameni curajoși, empatici și pregătiți pentru un viitor plin de schimbări.

Ce înseamnă educație creativă pentru un copil de 6-10 ani?

Educația creativă nu înseamnă doar desen sau pictură. Ea înseamnă să le oferim copiilor libertatea de a pune întrebări, de a construi lucruri, de a lucra în echipă, de a inventa povești sau de a găsi soluții diferite la o problemă. Înseamnă să le arătăm că ideile lor sunt valoroase și greșelile sunt pași spre învățare.

Un elev de primar care este încurajat să gândească creativ va deveni un adult care poate face față unei lumi în continuă schimbare. Va ști să se adapteze, să colaboreze și să găsească soluții, chiar și atunci când lucrurile nu merg cum s-a așteptat.

Cum punem în practică educația creativă la ciclul primar?

Învățarea prin joc – Copiii mici învață cel mai bine prin joacă. Jocurile educative, dramatizările, experimentele simple și activitățile ludice îi ajută să înțeleagă lumea într-un mod activ și plăcut.

Proiecte interdisciplinare – Un proiect despre „apă” poate include experimente la știință, compuneri la română, măsurători la matematică și colaje la arte vizuale. Astfel, copilul vede legătura între materii și învață integrat.

Spații flexibile de învățare – O clasă primitoare, cu colțuri pentru lectură, ateliere de creație și zone de lucru în echipă, stimulează curiozitatea și participarea. Clasele devin mai mult decât bănci și tăblii – devin locuri vii, unde copilul se simte parte activă din procesul de învățare.

Învățare bazată pe descoperire – Copiii nu trebuie doar să asculte, ci să experimenteze. De exemplu, pot planta semințe, pot construi machete sau pot inventa povești în care ei sunt eroii.

Feedback pozitiv și sprijin emoțional – Un copil creativ are nevoie de încurajare. Cadrele didactice trebuie să aprecieze ideile originale, să-i învețe pe copii să lucreze împreună și să le arate că fiecare greșeală e o ocazie de a învăța ceva nou.

Învățarea vizuală și senzorială – Copiii mici reacționează foarte bine la culori, imagini, texturi și sunete. Folosirea materialelor vizuale, planșe, diagrame, benzi desenate, filme educative, împreună cu activități tactile sau sonore (modelaj, muzică, jocuri cu materiale naturale) ajută la o înțelegere mai profundă și la formarea gândirii imaginative. Acest tip de învățare implică toate simțurile și transformă lecția într-o experiență memorabilă.

Povestirea și gândirea narativă – Copiii iubesc poveștile, iar poveștile pot deveni un instrument de predare pentru orice disciplină. Prin inventarea de personaje, scenarii și dialoguri, elevii învață să exprime idei, să își folosească imaginația și să înțeleagă concepte abstracte. De exemplu, o lecție despre reciclare poate deveni o poveste cu un supererou care salvează natura. Povestirea dezvoltă vocabularul, empatia și creativitatea verbală.

Învățarea prin cooperare – Lucrul în echipă este esențial pentru dezvoltarea socială și emoțională. Prin activități de grup, jocuri de rol, proiecte în perechi sau echipe mici, elevii învață să comunice, să asculte, să respecte opiniile altora și să rezolve conflicte. În același timp, învață să gândească împreună, să combine idei și să creeze ceva mai valoros decât ar fi reușit singuri.

Utilizarea tehnologiei în mod creativ – Tabletele, aplicațiile educaționale sau instrumentele digitale nu trebuie să fie doar surse de informație, ci unelte de creație. Copiii pot realiza prezentări digitale, povești animate, benzi desenate online, hărți interactive sau chiar mici filme. Folosite cu scop pedagogic clar, aceste resurse pot dezvolta nu doar competențe digitale, ci și gândirea logică și creativă.

Ce abilități se formează prin educația creativă?

Prin aceste metode, copiii nu învață doar lecții, ci devin:

- **curioși** – vor să știe mai mult, pun întrebări și caută răspunsuri,
- **încercători** – își exprimă ideile fără teamă și cred în ei înșiși,

- **responsabili** – învață să lucreze în echipă și să își ducă sarcinile la capăt,
- **adaptabili** – pot găsi soluții noi și nu se sperie de schimbare,
- **empatici** – înțeleg emoțiile celorlalți și cooperează.

Copiii de azi vor fi adulții care vor trăi într-o lume cu tehnologii noi, meserii necunoscute și provocări globale. Nu știm ce le va aduce viitorul, dar știm că dacă îi învățăm să fie creativi, vor ști să se descurce în orice situație.

Educația creativă nu este doar un scop educațional, ci o promisiune. O promisiune că îi învățăm pe copii nu doar ce să gândească, ci cum să gândească. Le dăm culorile: curaj, empatie, imaginație, iar ei vor picta viitorul.

Bibliografie:

- Robinson Ken, Elemente de creativitate. Revoluția necesară în educație, Editura Curtea Veche, 2010, București, p.35-120
- Neacșu Ion, Pedagogia generală, editura Didactică și Pedagogică, 2010, București, p.55-80
- Cerghit Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, 2006, Iași, p.99-145
- Cucoș Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, 2017, Iași, p. 210-230
- Bocoș Mușata, Didactica modernă. Paradigme și strategii didactice, Editura Paralela 45, 2002, Cluj-Napoca, p. 130-165

Culorile Viitorului în Educație: Îmbinarea Creativității cu Tehnologia

---

Culorile Viitorului în Educație: Îmbinarea Creativității cu Tehnologia

Rezumat

Lucrarea „Culorile Viitorului în Educație: Îmbinarea Creativității cu Tehnologia” își propune să exploreze modul în care educația poate integra și valorifica potențialul creativ al copiilor, în contextul unei lumi aflate într-o transformare accelerată și profund digitalizată. Pornind de la ideea că fiecare copil este asemenea unei „culori” unice, lucrarea subliniază importanța creării unui mediu educațional divers, flexibil și deschis, care să permită manifestarea liberă a imaginației și a talentelor individuale.

În prima parte, lucrarea argumentează că tehnologia, departe de a sufoca creativitatea, o poate stimula și sprijini atunci când este folosită în mod conștient și echilibrat. Sunt evidențiate diverse instrumente digitale – de la aplicații și platforme interactive (Kahoot, Canva, Minecraft Education, Scratch) până la realitatea augmentată și virtuală – care pot transforma procesul educațional într-o experiență captivantă și relevantă pentru copii.

Lucrarea include o serie de exemple de bune practici, precum atelierele de artă digitală, proiectele interdisciplinare care îmbină știința și arta, expozițiile virtuale și jocurile colaborative. Acestea demonstrează cum tehnologia poate deveni un aliat de nădejde în dezvoltarea abilităților creative, a gândirii critice și a colaborării între elevi. Sunt prezentate și provocările cu care se confruntă școlile și cadrele didactice în acest demers – riscul uniformizării gândirii, lipsa infrastructurii adecvate sau riscurile supradozei de ecran. Totuși, lucrarea scoate în evidență oportunitățile pe care le aduce tehnologia educațională: accesul la resurse variate, posibilitatea de a încuraja inițiativa și autonomia elevilor, dar și de a crea un mediu de învățare stimulant și atractiv.

În final, lucrarea formulează câteva direcții esențiale pentru „pictarea viitorului” educațional: sprijinirea profesorilor în formarea continuă, investiția în infrastructură digitală, dezvoltarea parteneriatelor între școli și instituții culturale și, mai presus de toate, crearea unui cadru care să pună în valoare potențialul creativ și expresiv al fiecărui copil.

Mesajul central al lucrării este clar: viitorul educației este colorat de imaginația și creativitatea copiilor de azi, iar rolul nostru, al adulților, este să le oferim instrumentele și libertatea de a picta o lume mai frumoasă și mai empatică.

Introducere

În prezent, educația se confruntă cu provocări tot mai diverse și complexe, determinate de ritmul accelerat al schimbărilor tehnologice și sociale. Lumea în care vor trăi copiii de azi va fi una definită de inovare, de globalizare și de nevoia de adaptabilitate continuă. În acest context, rolul educației depășește cu mult transmiterea simplă a unor cunoștințe: devine o artă a cultivării creativității și a formării caracterului, a dezvoltării gândirii critice și a colaborării eficiente.

Copiii de astăzi au acces la un univers infinit de informații și instrumente digitale. Ei sunt nativi digitali, obișnuiți să învețe interactiv, să descopere rapid și să se exprime în moduri variate. Această realitate deschide noi perspective pentru educație, dar și provocări majore: cum poate școala să țină pasul cu lumea digitală și să ofere, în același timp, un spațiu al creativității, al reflecției și al valorilor umane?

„Culorile viitorului” devine astfel o metaforă pentru potențialul infinit al fiecărui copil și pentru bogăția de expresii, idei și perspective pe care aceștia le pot aduce în procesul de învățare. În același timp, este o chemare la acțiune pentru educatori și factori de decizie: cum putem picta împreună un viitor în care fiecare copil își poate afirma identitatea și creativitatea?

Educația creativă este un răspuns la aceste întrebări. Ea presupune mai mult decât metode tradiționale sau lecții rigide: presupune activități care să stimuleze imaginația, să dezvolte inițiativa și să cultive empatia și gândirea critică. În acest demers, tehnologia devine un aliat puternic: nu doar un instrument de predare, ci și un spațiu de explorare și de colaborare. Platformele digitale, aplicațiile interactive și realitatea augmentată transformă sala de clasă într-un mediu dinamic, unde ideile prind viață și copiii pot „picta” cu propriile culori un viitor mai bogat și mai incluziv.

Lucrarea de față își propune să analizeze cum poate fi integrată tehnologia în educația creativă, astfel încât să nu limiteze, ci să amplifice expresivitatea copiilor. Sunt aduse în discuție exemple concrete de activități și proiecte, precum și provocările și oportunitățile pe care acest demers le presupune. În final, lucrarea conturează câteva

direcții esențiale pentru a construi o educație mai deschisă, mai umană și mai colorată – una care să valorifice potențialul fiecărui copil și să îi pregătească pe elevi pentru un viitor în care creativitatea va fi una dintre cele mai valoroase competențe.

„Culorile viitorului” – o metaforă a diversității și expresivității

Conceptul de „culori ale viitorului” reprezintă o metaforă complexă și expresivă, cu valențe multiple și cu un impact deosebit în contextul educațional contemporan. În esență, această metaforă evocă ideea că fiecare copil este purtătorul unei „culori” proprii – o combinație unică de aptitudini, interese, experiențe de viață și stiluri de învățare. Astfel, procesul educațional devine, prin analogie, un act de pictură colectivă, în care fiecare nuanță contribuie la tabloul final al clasei și, prin extensie, la cel al societății viitoare.

Diversitatea copiilor, manifestată prin diferențe culturale, cognitive, emoționale și de personalitate, constituie una dintre cele mai mari resurse ale educației moderne. Într-o eră a globalizării și a conectivității fără precedent, capacitatea de a valorifica această diversitate devine o necesitate, nu un simplu ideal. În viziunea educației creative, această varietate de „culori” trebuie nu doar tolerată, ci sprijinită și cultivată activ, astfel încât fiecare copil să aibă șansa de a-și descoperi și exprima potențialul.

Expresivitatea, ca dimensiune fundamentală a creativității, este în mod direct legată de conceptul de „culoare” – un simbol al libertății de exprimare și al identității personale. Atunci când vorbim despre „culorile viitorului”, vorbim, implicit, despre nevoia de a crea contexte educaționale care să permită și să încurajeze această exprimare liberă. Fiecare culoare, fie că este mai intensă sau mai subtilă, are un loc esențial în ansamblul educației, contribuind la bogăția și la dinamica procesului de învățare.

Din perspectivă psihopedagogică, cercetările recente subliniază importanța recunoașterii și sprijinirii diversității în educație (Tomlinson, 2014; Robinson, 2017). Studiile arată că, atunci când copiii au posibilitatea de a-și manifesta individualitatea prin activități creative și personalizate, nivelul motivației și al implicării lor crește semnificativ. De asemenea, mediile educaționale care valorizează diversitatea contribuie la dezvoltarea stimei de sine, a empatiei și a competențelor sociale – aspecte esențiale pentru viitorul fiecărui elev.

În mod concret, „culorile viitorului” pot fi traduse în activități educaționale care stimulează colaborarea, explorarea și experimentarea. Proiectele interdisciplinare,

atelierelor de artă digitală, activitățile practice și de tip „learning by doing” sunt doar câteva exemple prin care aceste „culori” pot fi activate și puse în valoare. Este esențial ca aceste activități să fie adaptate la nevoile și la particularitățile fiecărui copil, oferindu-i libertatea de a-și construi propriul drum de învățare și de a-și exprima sensibilitatea creativă.

Mai mult, această metaforă evidențiază rolul esențial al cadrului didactic. Profesorul devine un „curator” al diversității din clasă, un facilitator care ajută la conturarea și armonizarea paletei de culori reprezentată de elevii săi. Este necesară o abordare empatică și flexibilă, care să încurajeze reflecția, dialogul și colaborarea. În acest sens, formarea continuă a profesorilor, precum și deschiderea către inovațiile pedagogice și tehnologice, sunt condiții indispensabile pentru „pictarea” acestui viitor educațional.

Pe lângă rolul său educațional, metafora „culorilor viitorului” are și o dimensiune socială și etică profundă. Ea invită la recunoașterea egalității de șanse și la respingerea oricăror forme de discriminare sau uniformizare forțată. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, capacitatea de a accepta și de a valorifica diferențele devine una dintre cele mai importante lecții pe care educația o poate oferi copiilor.

În concluzie, „culorile viitorului” nu sunt doar o imagine poetică, ci o viziune educațională fundamentată pe principii științifice și pe valorile umaniste ale respectului, creativității și incluziunii. Acest concept ne reamintește că fiecare copil are o contribuție unică la viitorul colectiv și că misiunea educației este să creeze un spațiu sigur, stimulat și empatic, în care toate „culorile” să fie văzute, ascultate și celebrate.

Tehnologia – aliatul creativității

În ultimele decenii, integrarea tehnologiei în educație a devenit nu doar o tendință, ci o necesitate fundamentală. Deși există îngrijorări legate de riscul standardizării excesive sau de pierderea conexiunii umane, numeroși cercetători și practicieni evidențiază că, atunci când este folosită în mod echilibrat și creativ, tehnologia devine un partener esențial în stimularea imaginației și în sprijinirea dezvoltării personale a copiilor.

Ken Robinson (2017), unul dintre cei mai influenți promotori ai educației creative, subliniază că „tehnologia nu este creativă prin ea însăși, dar oferă unelte extraordinare pentru ca oamenii să fie creativi”. Această idee este susținută și de cercetările recente care demonstrează că tehnologia educațională, integrată în mod adecvat, poate stimula gândirea critică, colaborarea și expresivitatea elevilor (OECD, 2020).

Exemple de instrumente digitale care stimulează creativitatea

În practică, tehnologia oferă o gamă variată de resurse și aplicații care pot transforma procesul educațional într-o experiență interactivă și personalizată. Printre acestea, se pot menționa:

☑ Aplicațiile de design și prezentare – precum Canva sau Adobe Spark, care permit copiilor să creeze afișe, prezentări interactive și materiale vizuale originale. Aceste instrumente dezvoltă simțul estetic și abilitățile de comunicare vizuală.

☑ Platformele de gamificare – de exemplu, Kahoot sau Quizizz, care transformă evaluarea într-o competiție prietenoasă, stimulând motivația și participarea activă a elevilor. Studiile arată că „gamificarea contribuie la creșterea interesului și a implicării elevilor, prin crearea unui mediu de învățare atractiv și dinamic” (Dichev & Dicheva, 2017).

☑ Aplicațiile de programare vizuală – cum ar fi Scratch sau Blockly, care îi introduc pe copii în gândirea computațională într-un mod ludic și accesibil. Acestea dezvoltă atât abilități logice, cât și capacitatea de a găsi soluții creative la problemele propuse.

☑ Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) – exemple precum Merge Cube sau aplicațiile de realitate augmentată în biologie și geografie oferă o abordare imersivă și inovatoare a cunoașterii. „Realitatea augmentată îmbogățește procesul educațional, transformând conținuturile teoretice în experiențe vii, relevante și captivante” (Bacca et al., 2014).

Crearea unui mediu educațional creativ și tehnologic

Integrarea acestor instrumente presupune o schimbare de paradigmă: de la un model tradițional, centrat pe transmiterea unidirecțională a cunoștințelor, la un model participativ, în care elevii devin actori principali ai propriei formări. În acest sens, profesorul capătă un rol de facilitator și ghid, creând contexte în care tehnologia devine un mijloc de exprimare și de colaborare, nu un scop în sine.

Un exemplu concret este utilizarea Minecraft Education Edition, unde copiii pot construi lumi virtuale în care aplică noțiuni de matematică, istorie sau ecologie, în timp ce își dezvoltă creativitatea și abilitățile de lucru în echipă. Studiile realizate de Short (2017) arată că „utilizarea mediilor virtuale de construcție sporește motivația elevilor și le oferă un cadru de experimentare sigur și plin de posibilități”.

De asemenea, tablele interactive și aplicațiile de colaborare (ex. Google Jamboard) facilitează lucrul în echipă și permit elevilor să contribuie simultan la același proiect, consolidând astfel abilitățile de cooperare și spiritul de echipă.

Rolul tehnologiei în dezvoltarea abilităților transversale

Pe lângă sprijinirea creativității, tehnologia joacă un rol esențial în dezvoltarea abilităților transversale – „21st Century Skills” – precum gândirea critică, comunicarea eficientă și rezolvarea problemelor complexe. Potrivit raportului World Economic Forum (2020), „competențele digitale și creative vor fi esențiale pe piața muncii viitorului, iar școala are datoria de a le cultiva încă de la cele mai mici vârste”.

Prin urmare, tehnologia devine nu doar un instrument, ci o punte către un viitor educațional mai incluziv și mai adaptat nevoilor reale ale copiilor. Ea permite personalizarea parcursului de învățare, oferind fiecărui elev posibilitatea de a-și descoperi propriile interese și talente.

Concluzie: o alianță de viitor

În concluzie, tehnologia, atunci când este folosită responsabil și creativ, nu se opune creativității, ci o amplifică și o sprijină. Ea devine un aliat de nădejde în construirea unei educații care să răspundă provocărilor viitorului – o educație în care fiecare copil să aibă libertatea de a-și „picta” propriul drum și de a-și afirma unicitatea.

Exemple de bune practici în îmbinarea creativității cu tehnologia

Integrarea creativității și a tehnologiei în activitățile educaționale nu mai reprezintă doar o tendință, ci o necesitate pentru a răspunde cerințelor unei educații centrate pe copil și adaptate la realitățile secolului XXI. În acest context, numeroase studii și experiențe practice demonstrează modul în care tehnologia poate deveni un catalizator al imaginației și al inovației, sprijinind astfel procesul de formare integrală a elevilor.

☒ 1. Ateliere de artă digitală

Atelierele de artă digitală reprezintă o modalitate eficientă de a stimula expresivitatea elevilor și de a le dezvolta competențele digitale. Utilizarea aplicațiilor de grafică și design (precum Canva, Adobe Spark sau Autodesk SketchBook) le permite copiilor să creeze afișe, colaje, povești ilustrate și materiale multimedia care pot fi integrate în proiecte interdisciplinare.

Conform cercetărilor lui Chou și Chen (2018), „activitățile artistice digitale contribuie la creșterea motivației și la consolidarea abilităților de comunicare vizuală și de colaborare în rândul elevilor”. De exemplu, în cadrul unor proiecte de educație ecologică, elevii pot crea afișe interactive pentru promovarea protecției mediului, îmbinând cunoștințele științifice cu abilitățile artistice.

☒ 2. Proiecte interdisciplinare: „Culorile chimiei” și „Matematica în design”

Integrarea creativității cu tehnologia poate fi realizată și prin proiecte interdisciplinare, care îmbină știința, arta și abilitățile digitale. Un exemplu remarcabil îl constituie proiectele de tip „Culorile chimiei”, în care elevii explorează pigmenții naturali prin experimente simple și apoi documentează rezultatele într-un format digital atractiv (video, prezentări interactive).

Un alt exemplu relevant este „Matematica în design”, un proiect în care copiii folosesc instrumente digitale pentru a crea mandale și modele geometrice, aplicând noțiuni de simetrie, proporție și spațialitate. Aceste activități interdisciplinare, descrise și în studiile lui Bequette și Bequette (2012), demonstrează că „legătura dintre științe și artă dezvoltă gândirea critică, rezolvarea creativă a problemelor și capacitatea de inovare”.

☒ 3. Expoziții virtuale și prezentări colaborative

Tehnologia facilitează și organizarea de expoziții virtuale, care valorizează munca și talentul elevilor, sporindu-le încrederea în sine. Platforme precum Google Arts & Culture sau site-urile școlare pot găzdui astfel de expoziții online, transformând creațiile elevilor în adevărate „vitrine” digitale accesibile întregii comunități.

Un exemplu de bună practică îl reprezintă realizarea unor expoziții tematice online (ex. „Orașul viitorului”, „Planeta verde”) în care fiecare copil contribuie cu propriile lucrări, utilizând aplicații de prezentare precum Microsoft Sway sau Padlet. Potrivit lui Healy (2018), „astfel de activități susțin învățarea colaborativă și promovează diversitatea de expresii și perspective”.

☒ 4. Jocuri educative și construcția de lumi virtuale

Jocurile educative digitale, cum ar fi Minecraft Education Edition, reprezintă un instrument inovator pentru stimularea creativității și a colaborării. În acest mediu virtual, elevii pot construi orașe, monumente istorice sau medii naturale, aplicând cunoștințele dobândite la clasă.

Studiul realizat de Short (2017) arată că „utilizarea lumilor virtuale stimulează implicarea elevilor și le oferă un cadru sigur de explorare și inovare”. În plus, aceste medii favorizează dezvoltarea abilităților de planificare, lucru în echipă și rezolvare creativă a problemelor.

☒ 5. Utilizarea tablelor interactive și a aplicațiilor colaborative

Tablele interactive și aplicațiile de colaborare (ex. Google Jamboard, Miro) sunt, de asemenea, exemple excelente de îmbinare a creativității cu tehnologia. Ele permit elevilor să contribuie simultan la un proiect, să își exprime ideile și să le rafineze împreună cu ceilalți membri ai clasei.

Conform raportului OECD (2020), „instrumentele digitale de colaborare sprijină învățarea activă și îi ajută pe elevi să-și dezvolte abilitățile de comunicare și leadership”. În practică, acest lucru înseamnă sesiuni interactive de brainstorming, planuri vizuale de proiect și activități care îmbină exprimarea liberă cu învățarea ghidată.

Concluzii și semnificație pentru educația viitorului

Aceste exemple de bune practici ilustrează modul în care tehnologia, folosită creativ și adaptat nevoilor copiilor, poate contribui decisiv la dezvoltarea unei educații personalizate și incluzive. În același timp, ele demonstrează că îmbinarea artei cu tehnologia nu doar sporește motivația elevilor, ci le dezvoltă competențe transversale esențiale – spiritul critic, empatia și capacitatea de inovare.

Provocări și oportunități

Integrarea tehnologiei în educație și îmbinarea acesteia cu metodele creative reprezintă un proces complex, care implică atât avantaje semnificative, cât și provocări ce trebuie gestionate cu atenție. Înțelegerea acestor aspecte este esențială pentru a construi un mediu educațional echilibrat, în care tehnologia sprijină, nu limitează, potențialul creativ al copiilor.

◇ Provocări

☐ Riscul uniformizării și al pierderii identității creative
Unul dintre riscurile majore semnalate de cercetători este tendința tehnologiei de a uniformiza experiențele de învățare, în loc să le personalizeze. Cum subliniază Selwyn (2016), „există pericolul ca instrumentele digitale standardizate să impună rutine de

gândire și comportament, care pot inhiba creativitatea naturală a copiilor”. De exemplu, utilizarea exclusivă a aplicațiilor de evaluare (ex. quiz-uri, teste automate) poate reduce spațiul de exprimare liberă și de explorare personală.

2 Lipsa infrastructurii și a formării adecvate a profesorilor
În multe școli, dotarea tehnologică este încă deficitară sau distribuită inegal. Potrivit raportului World Bank (2021), „aproximativ 40% dintre școlile din Europa Centrală și de Est nu dispun de infrastructură digitală completă”, ceea ce limitează accesul la experiențe creative bazate pe tehnologie. Mai mult, lipsa formării continue a cadrelor didactice duce la un nivel scăzut de încredere și competență în utilizarea instrumentelor digitale (Voogt et al., 2015).

3 Supradoza de ecran și efectele asupra sănătății psihice
Un alt aspect critic este legat de timpul excesiv petrecut în fața ecranelor. Studiile au arătat că „un consum digital necontrolat poate duce la scăderea capacității de concentrare și la creșterea riscului de anxietate și izolare socială” (Twenge & Campbell, 2018). De aceea, este necesară o abordare echilibrată, care să combine tehnologia cu activități creative offline.

◇ Oportunități

1 Accesul la resurse diverse și interactive
Tehnologia oferă copiilor posibilitatea de a accesa informații și resurse educaționale din întreaga lume. De exemplu, platformele de tip Google Arts & Culture le permit elevilor să exploreze virtual muzee celebre, stimulându-le curiozitatea și interesul pentru artă și cultură. Această democratizare a cunoașterii sprijină echitatea în educație și deschide noi orizonturi pentru copiii din medii defavorizate (UNESCO, 2020).

2 Învățarea colaborativă și dezvoltarea abilităților de echipă
Instrumentele digitale favorizează colaborarea între elevi, chiar și atunci când aceștia nu sunt în aceeași sală de clasă. Aplicații precum Padlet sau Google Jamboard permit schimbul rapid de idei, brainstorming-ul vizual și proiectele comune. Potrivit cercetărilor lui Johnson et al. (2016), „colaborarea digitală încurajează asumarea rolurilor și dezvoltarea abilităților de comunicare și leadership”.

3 Personalizarea procesului educațional
Tehnologia permite adaptarea activităților la nevoile și stilurile individuale de învățare. De

exemplu, aplicațiile de programare vizuală (Scratch, Blockly) oferă un mediu sigur și prietenos pentru ca elevii să își exerseze gândirea logică și creativitatea în ritmul propriu (Resnick et al., 2009). Această personalizare crește motivația și implicarea elevilor, contribuind la succesul pe termen lung.

4 Stimularea imaginației și a inovației
Tehnologia deschide noi forme de exprimare artistică și științifică, oferind copiilor oportunitatea de a-și construi propriile proiecte și de a-și testa ideile într-un mod interactiv. De exemplu, un proiect de realitate augmentată (AR) în care elevii reconstruiesc monumente istorice locale poate îmbina istoria cu arta, tehnologia și munca de echipă – un exemplu perfect de sinergie educațională (Bacca et al., 2014).

Concluzie: echilibrul dintre provocări și oportunități

Astfel, în timp ce tehnologia aduce provocări ce necesită o abordare atentă și responsabilă, oportunitățile pe care le oferă sunt fundamentale pentru o educație a viitorului: una care pune accent pe creativitate, colaborare și învățare personalizată. Rolul profesorului este esențial în medierea acestui echilibru – el trebuie să asigure că tehnologia devine un aliat al educației creative, nu un obstacol în calea dezvoltării personale a fiecărui copil.

Rolul profesorului în „pictarea viitorului”

Într-o epocă marcată de transformări rapide și continue, rolul profesorului a depășit de mult funcția tradițională de simplu „transmițător de cunoștințe”. Profesorul devine astăzi un arhitect al experiențelor de învățare, un catalizator al potențialului creativ și un sprijin esențial în dezvoltarea personală și socială a fiecărui elev. „Profesorul este, în mod ideal, un facilitator și un mentor, care nu doar predă, ci inspiră, ghidează și modelează” (Hattie, 2012, p. 23).

☒ 1. De la „magistru” la „ghid și mentor”

Tranziția de la un model educațional centrat pe profesor la unul centrat pe elev presupune redefinirea completă a rolului cadrului didactic. Profesorul nu mai deține autoritatea absolută asupra informației, ci devine un partener de învățare, care:

Încurajează explorarea și curiozitatea – propune provocări, întrebări deschise și activități bazate pe descoperire.

Validează perspectivele diverse ale elevilor – în loc să impună un răspuns corect, stimulează reflecția și argumentarea.

Facilitează colaborarea – creează contexte pentru lucrul în echipă, astfel încât copiii să învețe unii de la alții.

Un exemplu concret îl reprezintă un profesor de științe care, în loc să explice pur teoretic noțiunea de ecosistem, propune un proiect de grup: „Creează o machetă digitală interactivă a unui ecosistem local și explică relațiile din interiorul acestuia”. Astfel, profesorul devine un „curator al învățării”, iar copiii devin constructori activi ai propriului drum.

☒ 2. Integrarea creativității și a tehnologiei – responsabilitate și oportunitate

Profesorul are un rol crucial în alegerea și utilizarea tehnologiei ca instrument de sprijinire a creativității, nu de inhibare a acesteia. Conform modelului TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) propus de Mishra și Koehler (2006), profesorul trebuie să integreze armonios cunoștințele pedagogice, de conținut și tehnologice pentru a crea un proces de învățare coerent și eficient.

Exemplu practic: Într-un atelier de istorie digitală, profesorul poate propune realizarea unor prezentări interactive despre civilizațiile antice, folosind aplicații precum Canva sau Google Earth. Această activitate nu doar îmbină tehnologia cu istoria, ci îi ajută pe elevi să vadă conexiunile între discipline, să-și dezvolte creativitatea și abilitățile digitale.

☒ 3. Modelarea unui climat emoțional pozitiv și sprijinirea diversității

Profesorul nu este doar un ghid academic, ci și un sprijin emoțional. Studiile arată că „relația pozitivă profesor-elev influențează semnificativ motivația și implicarea în învățare” (Pianta et al., 2012). Aceasta presupune:

Acordarea atenției diferențelor individuale (niveluri de dezvoltare, stiluri de învățare, nevoi emoționale).

Oferirea unui feedback constructiv și echilibrat, care să recunoască eforturile și să susțină progresul.

Cultivarea unui spațiu sigur și empatic, în care fiecare copil să se simtă înțeles și valorizat.

Exemplu concret: În cazul elevilor cu nevoi speciale sau dificultăți de adaptare, profesorul poate adapta activitățile și poate lucra diferențiat, asigurând participarea tuturor și evitând stigmatizarea sau comparațiile dăunătoare.

☒ 4. Stimularea gândirii critice și a colaborării

Un alt rol fundamental al profesorului este acela de a stimula gândirea critică și colaborativă. Într-o lume a fake news și a suprainformării, copiii au nevoie de instrumente pentru a filtra informația, pentru a evalua sursele și pentru a lua decizii informate.

Exemplu: Profesorul de educație civică poate organiza o dezbatere pe tema „Tehnologia: prieten sau dușman al creativității?”. În acest cadru, elevii sunt provocați să argumenteze, să asculte opinii diferite și să găsească puncte comune. Astfel, ei dezvoltă abilități de argumentare, negociere și colaborare – esențiale pentru viitor.

☒ 5. Profesorul ca model de învățare continuă

Pentru a fi relevant și eficient, profesorul însuși trebuie să fie un „învățăcel” permanent. Formarea continuă și deschiderea către noile tehnologii și metodologii sunt esențiale pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale. UNESCO (2020) afirmă că „educatorii care se perfecționează constant pot adapta strategiile la realitățile în schimbare, oferind un cadru educațional actual și eficient”.

Exemple de formare continuă: participarea la cursuri online (MOOC-uri), ateliere de inovație educațională, parteneriate internaționale (ex. eTwinning), schimburi de bune practici cu alți profesori. Aceste activități nu doar îmbogățesc bagajul de cunoștințe al profesorului, ci îl inspiră să aducă noutăți și diversitate în propria clasă.

☒ 6. Profesorul – liant între școală, familie și comunitate

Nu în ultimul rând, profesorul joacă un rol-cheie în construirea de punți între școală, familie și comunitate. Parteneriatul educațional autentic susține dezvoltarea holistică a copilului, iar profesorul devine un „ambasador” al educației creative.

Exemplu concret: Organizarea de expoziții digitale ale lucrărilor elevilor, cu participarea părinților și a comunității locale, crește încrederea și implicarea tuturor actorilor educaționali și valorizează munca și talentul copiilor.

Concluzie: profesorul ca arhitect al viitorului creativ

Profesorul este, așadar, un constructor al „pânzei viitorului”:

☺ Desenează contururi, dar lasă copilului libertatea de a colora.

 Cultivă o cultură a curiozității și a gândirii critice.

 Întărește legăturile umane și cultivă empatia.

 Devine un model de învățare și de adaptabilitate permanentă.

Doar un profesor conștient de impactul său și pregătit să evolueze continuu va putea transforma școala într-un loc unde fiecare copil își găsește vocea și culoarea unică, contribuind astfel la un viitor mai creativ, mai empatic și mai echilibrat.

Concluzii și propuneri

Analiza integrată a dimensiunilor creative și tehnologice în educația contemporană evidențiază importanța unei abordări echilibrate și centrate pe copil. „Culorile viitorului” – metaforă centrală a acestei lucrări – subliniază potențialul divers și expresiv al fiecărui elev, precum și rolul crucial al profesorului în stimularea acestuia.

Concluziile principale ale lucrării pot fi sintetizate astfel:

☒ 1. Creativitatea și tehnologia sunt complementare, nu opuse. Lucrarea demonstrează că, departe de a inhiba creativitatea, tehnologia – folosită responsabil – devine un instrument valoros pentru exprimarea ideilor și pentru colaborare. Aplicațiile digitale, realitatea augmentată și platformele interactive deschid noi spații pentru învățarea creativă, facilitând atât exprimarea individuală, cât și munca în echipă (Resnick et al., 2009).

☒ 2. Profesorul rămâne un factor esențial în medierea acestui proces. Chiar și în era digitală, profesorul joacă un rol-cheie: el adaptează metodele la nevoile elevilor, stimulează gândirea critică și creează un climat emoțional pozitiv. Astfel, el devine un „arhitect” al viitorului educațional – cel care facilitează întâlnirea dintre tehnologie și creativitate, valorificând fiecare „culoare” a copilului (Hattie, 2012).

☒ 3. Provocările actuale necesită soluții sistematice și flexibile. Lipsa infrastructurii adecvate, supradoza de ecran sau riscul uniformizării sunt provocări reale. Ele pot fi contracarate prin formarea continuă a cadrelor didactice, prin investiții în resurse digitale și prin elaborarea unor politici educaționale adaptate la realitățile actuale (World Bank, 2021).

Propuneri pentru „pictarea viitorului” educațional

1. Dezvoltarea continuă a profesorilor

Este esențială implementarea unor programe de formare și perfecționare pentru profesori, axate pe integrarea tehnologiei și a creativității în activitatea didactică. Aceasta poate include ateliere practice, cursuri online și parteneriate internaționale (ex. eTwinning, Erasmus+).

Exemplu practic: Organizarea de ateliere de instruire în utilizarea platformelor digitale de colaborare (Google Classroom, Padlet), pentru stimularea gândirii creative și a colaborării între elevi.

2. Promovarea activităților interdisciplinare și a proiectelor practice

Activitățile care îmbină arta, știința și tehnologia stimulează gândirea critică și creativitatea. În acest sens, școlile ar trebui să includă mai multe proiecte practice, centrate pe rezolvarea unor probleme reale sau pe explorarea intereselor elevilor (Bequette & Bequette, 2012).

Exemplu practic: Proiecte tematice precum „Culorile chimiei” sau „Matematica în design”, în care elevii creează afișe digitale, experimente interactive și prezentări multimedia.

3. Consolidarea parteneriatelor educaționale

Colaborarea între școală, familie și comunitate este esențială pentru sprijinirea creativității copiilor. Implicarea părinților în activități (expoziții, festivaluri creative) și deschiderea școlii către actori culturali (muzee, biblioteci, artiști locali) pot aduce un plus de diversitate și sens în învățare (UNESCO, 2020).

4. Promovarea unei educații incluzive și centrate pe copil

Toate activitățile și politicile educaționale trebuie să respecte principiul incluziunii și să pună copilul în centrul procesului de învățare. Acest lucru presupune adaptarea activităților la ritmul și la interesele fiecărui elev, astfel încât fiecare „culoare” să fie vizibilă și apreciată.

„Culorile viitorului” nu sunt doar despre tehnologie sau artă – sunt despre copiii de azi și despre potențialul lor infinit. Rolul școlii și al profesorilor este să creeze un mediu sigur și stimulant, în care fiecare copil să poată să-și descopere vocea și să contribuie, prin creativitate și empatie, la construirea unui viitor mai bun.

Așa cum spunea Ken Robinson (2017), „Creativitatea este la fel de importantă în educație ca alfabetizarea și ar trebui tratată cu aceeași seriozitate”. Viitorul aparține celor care îndrăznesc să viseze și celor care îi sprijină pe copii să își picteze propriile vise.

„Viitorul este colorat de imaginația copiilor de azi. Rolul nostru este să le oferim pensulele și libertatea de a picta!”

Referințe

Bacca, J., Baldiris, S., Fabregat, R., Graf, S., & Kinshuk. (2014). Augmented Reality Trends in Education: A Systematic Review of Research and Applications. *Educational Technology & Society*, 17(4), 133–149.

Dichev, C., & Dicheva, D. (2017). Gamifying education: what is known, what is believed and what remains uncertain: a critical review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 14(1), 9.

OECD. (2020). *Teaching in Focus*. Paris: OECD Publishing.

Robinson, K. (2017). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Penguin Books.

Short, D. (2017). Teaching Scientific Concepts Using a Virtual World – Minecraft. *Teaching Science*, 63(1), 26–32.

World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*.

✓ Bequette, J. W., & Bequette, M. B. (2012). A Place for Art and Design Education in the STEM Conversation. *Art Education*, 65(2), 40–47.

✓ Chou, C. H., & Chen, W. F. (2018). Effects of digital art learning on creativity of elementary school students. *Educational Technology & Society*, 21(2), 244–254.

✓ Dichev, C., & Dicheva, D. (2017). Gamifying education: what is known, what is believed and what remains uncertain. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 14(1), 9.

✓ Healy, M. (2018). Collaborative learning and digital storytelling. *British Journal of Educational Technology*, 49(4), 714–727.

✓ OECD. (2020). *Teaching in Focus*. Paris: OECD Publishing.

✓ Short, D. (2017). Teaching Scientific Concepts Using a Virtual World – Minecraft. *Teaching Science*, 63(1), 26–32.

- ✓ Bacca, J., Baldiris, S., Fabregat, R., Graf, S., & Kinshuk. (2014). Augmented Reality Trends in Education: A Systematic Review of Research and Applications. *Educational Technology & Society*, 17(4), 133–149.
- ✓ Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Holubec, E. (2016). *Collaboration and the power of shared learning*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- ✓ Resnick, M., Maloney, J., Monroy-Hernández, A., Rusk, N., Eastmond, E., Brennan, K., ... & Kafai, Y. (2009). Scratch: Programming for all. *Communications of the ACM*, 52(11), 60–67.
- ✓ Selwyn, N. (2016). *Education and Technology: Key Issues and Debates*. Bloomsbury Academic.
- ✓ Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2018). Associations between screen time and lower psychological well-being among children and adolescents. *Preventive Medicine Reports*, 12, 271–283.
- ✓ UNESCO. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*.
- ✓ Voogt, J., Fisser, P., Good, J., Mishra, P., & Yadav, A. (2015). Computational thinking in compulsory education: Towards an agenda for research and practice. *Education and Information Technologies*, 20(4), 715–728.
- ✓ World Bank. (2021). *Transforming Education Systems in Eastern Europe and Central Asia*. Washington, DC: World Bank.

Autor:

Prof. Bărbulescu Petre Adrian

Despre LIMBAJUL... CULORILOR

Bărnăuțiu Mariana-Lucia
Prof. logoped C.J.R.A.E Sălaj

Trăim într-un univers cosmic, iar culoarea, această fermecătoare însușire a tot ce ne înconjoară, aduce în sufletul nostru bucurie sau tristețe, căldură sau răceală, liniște și prospețime sau agitație și procupare, ne face să ne simțim mai aproape sau mai departe de ceva.

Dar ce sunt culorile?

Culoarea este viața, este energia radiantă care ne influențează în mod pozitiv sau negativ, indiferent dacă ne dăm sau nu seama de acest lucru, afirmă Johannes Itten, unul dintre marii practicieni ai culorii.

Culoarea a fost studiată din cele mai vechi timpuri și nu există savant, poet sau artist care să nu fi vorbit, sub o formă sau alta, de culoare.

La izvoarele studiului culorilor vom întâlni nume celebre ca Aristotel, Leonardo da Vinci, Newton, Goethe, s.a.

Astfel, Newton, după demonstrarea și explicarea dispersiei luminii, pornind de la observarea curcubeului în urma ploilor de vară a realizat primul disc cromatic, pentru a demonstra compunerea luminii albe din cele trei culori fundamentale: roșu, galben, albastru, prin proiectarea și rotirea discului.

Vorbind despre semnificațiile culorilor, Goethe le clasifică în „culori pozitive” și „culori negative”. Galbenul, fiind culoarea cea mai apropiată de lumină, aduce, atunci când este în stare pură, ceva luminos și posedă capacitatea de a înveseli. Privind această culoare „ochiul se va bucura, inima se va lărgi, sufletul se va înveseli și o căldură nemijlocită parcă ne arde fața” (Goethe). Kandinsky îl aseamănă sunetului de trompetă, puternic, strident, iar Itten îi atribuie un caracter împrăștiat.

Despre verde, tot Goethe afirmă că este culoarea cu efect liniștitor, cum liniștitoare este o plimbare în verdele pădurilor, că „ochiul nostru simte o mulțumire reală privind verdele”, iar sufletul „zăbovește” asupra culorii VERDE, cea mai calmă dintre culori și se poate asocia cu sunetul viorii, calm și catifelat.

Despre ROȘU se spune că are proprietatea de a-și păstra aproape intact tonul fundamental, părând în același timp și caldă și rece, fiind definită de Kandinsky ca o culoare „fără limite”. Tot Kandinsky corelează diferite tente de ALBASTRU cu instrumente muzicale variate: albastru deschis este asociat cu flautul (liniștitor, mângâietor, catifelat), albastru închis, cu violoncelul (mai profund, mai sobru), iar albastru foarte închis este comparat cu sunetul grav al contrabasului.

Există, așadar, un „vocabular” al culorilor, prin care comunicăm stări sufletești, înțelegem sentimente sau mesaje.

Prin intermediul culorilor, copilul își exprimă o parte importantă a sa. Alegerea liberă a culorilor este fundamentală pentru înțelegerea anumitor aspecte ale caracterului și temperamentului copilului, deoarece culoarea este proiecția externă a propriilor sentimente și emoții.

Predilecția pentru ROȘU exprimă intoleranța față de obstacole în propriile activități, un caracter vesel, înclinația entuziastă de a-i implica și pe alții și o puternică nevoie de a fi observat. Uneori, exuberanța excesivă devine ostilitate sau violență, copilul fiind ușor de enervat și având posibile descărcări de furie.

Predilecția pentru GALBEN este expresia căldurii și a entuziasmului. Copilul care îl alege are un caracter sensibil și expansiv, este în căutarea căldurii prietenilor. Părinții și educatorii trebuie să evite restricțiile în spațiul lui de acțiune pe care, deși poate părea haotic și împrăștiat, îl domină perfect.

Predilecția pentru VERDE denotă lipsa liniștii interioare, pentru că această culoare, legată de mediul natural, acționează ca un calmant al sistemului nervos, favorizând destinderea. Copilul care îl alege este nervos, hipersensibil și emotiv, iubește natura și animalele.

Verdele mai poate indica și o tendință spre lene și inhibiție. Uneori, paradoxal, indică nervozitate și descărcări furioase (după cum arată și expresia „s-a înverzit de furie”)

Preferința pentru TURCOAZ apare la copilul bucuros să depindă de cineva, căruia îi place să fie sprijinit și încurajat și care are nevoie să știe că ceilalți au încredere în el. Sensibilitatea lui îi permite să-și îmbogățească sufletul și să exploreze tot ce-l înconjoară.

Preferința pentru ALBASTRU indică un puternic autocontrol asupra emoțiilor și un caracter calm și senin. Un copil cu acest comportament alternează momentele de socializare cu cele de singurătate plăcută.

Preferința pentru NEGRU exprimă tensiunea sau insatisfacția profundă a copilului.

NEGRUL exprimă închiderea copilului atunci când aspirațiile și nevoile lui nu sunt înțelese și susținute.

Predilecția pentru MARO poate arăta ca cel mic a fost încărcat devreme cu responsabilități și este posibil să demonstreze o seriozitate excesivă pentru vârsta sa. Reproșurile la adresa agresivității sale îl pot întrista, îl pot împinge către un autocontrol exagerat și pierderea spontaneității.

Predilecția pentru MOV poate indica existența unor cerințe prea mari din partea adulților sau un precoce simț al realității care provoacă teama de a nu reuși să fie la înălțimea așteptărilor.

MOVUL stimulează intuiția și imaginația.

Predilecția pentru GRI evidențiază teama de a înfrunta dificultățile. Alegerea culorii GRI exprimă blocarea energiei, motiv pentru care copilul devine tot mai închis și reținut în propriile manifestări.

Folosirea din plin a acestei culori exprimă teama de eșecul luării deciziilor rapide și de reproșurile celor din jur.

Predilecția pentru ROZ denotă o mare sensibilitate și atenție la tot ce se întâmplă în jur. Sensibilitatea excesivă îl face să nu tolereze frustrările și eșecurile. Mai mult, susceptibilitatea sa poate interfera negativ în raporturile sociale.

Alegerea culorii ROZ exprimă bogăția interioară, dorința de a iubi și disponibilitatea față de copiii de aceeași vârstă, dar este selectiv în alegerile sale pentru că nu îi plac colegii violenți sau prea gălăgioși. Părinții trebuie să fie toleranți cu un astfel de copil pentru a nu-i răni sensibilitatea.

PORTOCALIU este preferat de copiii activi intelectual, deschiși și vorbăreți, entuziasmați de noile experiențe.

Alegerea culorii PORTOCALIU exprimă și o anumită ușurință și naivitate, motiv pentru care copilul trebuie să învețe să-și măsoare mai bine propria generozitate și imboldul spre altruism.

Numeroase studii au arătat că preferințele copiilor pentru anumite culori se schimbă odată cu vârsta. Mulți copii, care au sub zece ani, sunt îndrăgostiți de roșu sau roz, spunând că acestea sunt culorile lor preferate. Mai târziu vor prefera albastru. Acesta este procesul de creștere și abilitatea de a percepe diferite stări.

Asemenea unui „curcubeu pe cerul senin” este copilul care nu are predilecție pentru o anumită culoare, ci le folosește cu bucurie pe toate.

Societatea de psihologie rațională din Munchen a reușit să demonstreze încă din 1973, că într-o ambianță coloristică agreabilă, cu nuanțe bine alese și asortate de portocaliu, albastru-deschis și galben, inteligența și creativitatea copiilor crește substanțial, iar în ceea ce privește viața efectivă, bogăția trăirilor interioare, gustul pentru frumos, diferențele sunt și mai semnificative. De asemenea, s-a constatat faptul că sensibilitatea diferențială a copiilor crescuți la țară, într-un univers cromatic foarte bogat și variat (câmpuri cu flori, câmpii verzi, livezi) este superioară aceleia a copiilor crescuți între zidurile cenușii ale unui oraș.

„Emoția pe care o culoare o exercită asupra sufletului este cu atât mai puternică, cu cât mai cultivat este spiritul omului asupra căruia se exercită culoarea.” Vasili Kandinsky

Bibliografie

Dicu, A.& Golu, M. (1974), Culoare și comportament, Ed. Scrisul românesc, Craiova

Mureșan, P. (1988), Culoarea în viața noastră, Ed. Ceres, București

Sușală, N.& Bărbulescu, O. (1993), Dicționar de artă-termeni de atelier, Ed. Sigma, București

Wallon, P.& Cambier, A.& Engelhart D. (2008), Psihologia desenului la copil, Ed. Trei, București

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

 Ce este educația creativă?

Educația creativă este un proces educațional centrat pe dezvoltarea gândirii divergente, a imaginației și a capacității de a genera soluții inovatoare. Spre deosebire de metodele tradiționale, educația creativă pune accent pe explorare, colaborare și învățare activă.

❖ **Rolul educației creative în dezvoltarea copiilor**

Educația creativă are un impact profund asupra dezvoltării:

- **Gândirea critică și flexibilă** – Elevii învață să pună întrebări, să analizeze informații din mai multe perspective și să genereze idei originale.
- **Atitudini pozitive față de învățare** – Creativitatea susține curiozitatea, motivația internă și dorința de explorare.
- **Abilități de adaptare** – Într-o lume în schimbare, elevii au nevoie de competențe transversale: comunicare, colaborare, rezolvare de probleme.
- **Inteligență emoțională** – Activitățile creative ajută copiii să se exprime liber, să gestioneze emoții și să lucreze în echipă.

❖ **Metode și strategii creative în învățământul primar**

1. **Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning – PBL)**
  - Elevii investighează teme reale (ex: protejarea mediului, tradițiile locale) și creează produse finale (postere, machete, prezentări).
  - Exemple: „Săptămâna Eco”, proiecte despre reciclare, construcția unei grădini urbane în curtea școlii.
2. **Tehnici de gândire vizuală (mind maps, storyboards)**
  - Ajută copiii să structureze idei, să facă conexiuni și să își dezvolte vocabularul.
3. **Ateliere STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică)**
  - Activități interdisciplinare care îmbină logica și creativitatea: construirea de poduri din materiale reciclabile, experimente științifice simple, roboți din piese LEGO.
4. **Scriere creativă și teatru**
  - Învățarea limbajului prin povești inventate, scenete, jocuri de rol care stimulează exprimarea și empatia.

5. Tehnologia educațională

- Folosirea aplicațiilor interactive (ex: Kahoot!, Padlet, Scratch Jr.) pentru a crea jocuri, povești animate sau mini-prezentări.

6. Învățarea bazată pe joc

- Jocurile educative (board games, escape room-uri în clasă) dezvoltă strategiile de gândire, cooperarea și motivația.

❖ Exemple de bune practici în învățământul primar

1. „Școala altfel” – Săptămâna tematică

- Elevii participă la activități extracurriculare: vizite la muzee, teatru de păpuși, ateliere de creație artistică.

2. „Ora de lectură vie”

- Elevii invită părinți, actori sau scriitori să le citească povești, apoi își scriu propriile finaluri alternative.

3. Cluburi de creație după orele de curs

- Ateliere de pictură, robotică, ecologie, teatru – dezvoltă pasiunile și talentele individuale.

4. Jurnalul creativ al elevului

- Elevii își exprimă zilnic idei, gânduri sau desene într-un jurnal personal, dezvoltând gândirea reflexivă și exprimarea liberă.

5. „Micii cetățeni activi”

- Proiecte în care copiii votează pentru o schimbare în clasă sau școală, simulează o ședință de consiliu local sau creează o campanie de conștientizare (ex: „Fără risipă de apă!”).

Educația creativă este o necesitate într-o societate în continuă transformare. Cultivarea gândirii independente, a empatiei și a abilității de a învăța continuu trebuie să înceapă din primii ani de școală. Prin metode și strategii adaptate vârstei, elevii pot deveni nu doar buni cunoscători, ci și inovatori și cetățeni implicați.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Mîndreci, G. (2021). *Creativitatea în educație: perspective teoretice și aplicații practice în învățământul primar*. Editura Universitară.

LITERAȚIA - DE LA ÎNȚELEGEREA TEXTULUI SIMPLU LA COMPUNERE

prof. înv. primar: BELU CRISTINA IZABELA

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși”, Medgidia

Ce este literația?

În unele dicționare, **literația** este definită ca abilitatea de a citi și a scrie. Explicația este însă prea simplistă și creează confuzie, pentru că și alfabetizarea are aceeași definiție.

Competențele de literație țin de relaționarea cu un text, adică de un ansamblu de acțiuni care presupun mai mult decât receptarea unor semne sau ideograme. O persoană literată înțelege textul pe măsură ce îl parcurge. Chiar după prima lectură, ea este capabilă să selecteze, interpreteze și utilizeze informații din text. De asemenea, poate forma alte texte sau opinii pe baza celui citit.

Importanța competențelor de literație

Un copil care are dificultăți în a înțelege un text de la prima lectură, va învăța mai greu sau chiar nu va reuși să-și formeze anumite competențe. Este dificil pentru un elev să evolueze, dacă după lectură nu reușește să obțină informații specifice și să le folosească. Pe termen lung, consecințele sunt la fel de îngrijorătoare. Abilitățile slabe de a interacționa cu un text predispun la eșecuri profesionale și riscul de a fi manipulat sau fraudat. De aceea, literația trebuie să fie o prioritate în educația copilului.

Relaționarea cu textul

Relaționarea cu un text presupune observarea factorilor specifici precum:

- ✓ Tipul;
- ✓ Forma de prezentare;
- ✓ Lungimea;
- ✓ Structura;
- ✓ Complexitatea vocabularului;
- ✓ Conceptele și ideile prezentate.

Cititorul are și el anumite caracteristici care marchează interacțiunea cu textul și sarcinile asociate:

- Vârsta;
- Experiența de viață;
- Cultura generală;
- Competența de lectură;
- Obișnuința de a citi anumite tipuri de texte.

Când citim cu scopul de a rezolva o sarcină, aceasta influențează interacțiunea cu textul din următoarele perspective:

- Nivelul lecturii (profund sau de suprafață);
- Percepția asupra textului;
- Dificultatea sarcinii;
- Contextul interacțiunii cu textul;

- Atenția la detalii sau întreg.

Abordări în dezvoltarea literației elevilor

Putem să pornim în procesul de însușire a citit-scrisului de către elevi, de alfabetizare a acestora, de la abordarea fonetică sau de la cea holistă, respectiv de la învățarea fiecărei litere și a sunetului asociat, legarea lor în silabe, cuvinte, propoziții sau de la învățarea cititului unor cuvinte, desprinse din texte întregi, prin recunoașterea și deslușirea lor, în contextul în care ele apar.

Abordarea fonetică începe de la parte, activează aria Wernicke (implicată în înțelegerea limbajului scris și vorbit), face conexiunea sunet-simbol și este bazată pe „codul” de descifrare al limbii, pe când abordarea holistă începe de la întreg, este bazată pe experiența personală a elevilor, activează sistemul vizual și face conexiunea imagine-simbol.

Abordarea holistă este o filosofie a învățării, o orientare teoretică despre cum se poate organiza predarea-învățarea literației, reflectată de metoda Abel, care abordează diferit modul de însușire a citit-scrisului, în perioada de învățare a unei limbi, de alfabetizare a elevilor. Se bazează pe cunoștințele anterioare ale elevilor și presupune că dacă ne apropiem de limbaj luând separat componentele sale, sunetele, silabele, cuvintele, atunci pierdem sensul. Dacă în schimb pornim cu alegerea unor cărți, reviste, pliante potrivite nivelului de dezvoltare și intereselor elevilor, și nu cu abecedarele clasice, elevii se familiarizează cu acestea, învață să recunoască cuvinte folosindu-se de contextul în care acestea apar.

Procesul este similar cu învățatul unor cuvinte, după diferite imagini prezentate – reținem numele a ceea ce este prezentat și apoi facem legătura cu acesta de câte ori vedem imaginea respectivă.

Atunci când nu funcționează *metoda fonetică* în învățarea citit-scrisului, se poate folosi *abordarea holistă*, în special la elevii care au dificultăți în procesul de alfabetizare.

Elevii trebuie să interacționeze cu textele scrise, de la bun început, participând la astfel de activități, ascultând citirea unor texte de către alți cunoscători sau scrierea unor mesaje, pentru că ei imită ceea ce văd. În familiile preocupate de dezvoltarea literației copiilor, se desfășoară multe astfel de activități, iar copiii reușesc să învețe să citească, fără să se insiste pe acest lucru.

La școală, profesorul se adaptează acestei situații, citește și scrie împreună cu elevii, dispune de cărți în biblioteca clasei, expune diferite materiale scrise. Elevii își aleg ce să scrie sau ce să citească, iar profesorul lucrează împreună cu elevii la diferite texte create, pe care apoi le folosește în activități, ținând cont de experiența personală a elevilor, de nevoile și interesele acestora și încearcă să creeze legături între acestea. Trebuie ca și părinții să se implice în programul de lectură al copiilor lor.

Fiecare lecție care încearcă să dezvolte competențele de literație ale elevilor conține aspecte care interacționează, precum discuții, citire și scriere. Ascultarea, vorbirea, gândirea, rememorarea unor întâmplări, scrisul și cititul trebuie să aibă loc, să se lucreze cu toate, în același timp, pentru a exista o eficiență a învățării.

Prin diferite discuții provocate de către profesor, elevii rememorează momente din propria lor experiență, le analizează, își exprimă părerile, sentimentele proprii, încercând ca fiecare elev să participe la discuții, pe cât posibil.

Profesorul le citește elevilor, fiind un model al cititorului avansat, elevii ascultând, apoi se citesc texte scurte create împreună cu elevii pentru a-i ajuta să se familiarizeze cu sunetele și forma literelor, a cuvintelor și a propozițiilor, citind și alte texte scrise pentru a afla informații noi, a descoperi lucruri noi, din viața cotidiană.

Scrierea unor cuvinte este folosită pentru a organiza astfel gânduri, idei, experiențe, potrivit nivelului lor de dezvoltare și instruire. Este bine să combinăm aceste elemente în cadrul orelor, pentru a realiza un tot unitar și de a activa toți elevii, pe cât posibil.

Predarea integrată a limbii și literaturii române oferă oportunități de organizare a activităților didactice, astfel încât să se combine optim cele trei elemente. Trebuie să fie ajutat

fiecare elev pentru a se dezvolta, în ritmul său, fiecare având interese și abilități diverse, diferite, lucrând diferențiat cu aceștia, îmbinând munca individuală, cu cea în perechi sau în grup.

Prin activitatea individuală, învățarea prin propria experiență, fiecare elev va reuși să învețe să citească și să scrie, să înțeleagă ceea ce citesc, alocând timpul necesar exersării acestor deprinderi noi.

Elevii, lucrând în perechi uneori, pot mai ușor să fie ajutați la nevoie, de către profesor sau chiar de către partenerii lor, își pot citi unii altora ceea ce au lucrat, se pot consulta, cooperează cu partenerii.

Se pot forma și grupuri mici de elevi, omogene, care să înceapă să discute între ei, încurajându-i astfel pe toți să discute, chiar și cei mai necomunicativi, iar un elev va reprezenta grupul și va vorbi despre rezultatul discuției cu ceilalți colegi.

Este indicat ca aceste moduri de organizare să fie incluse în structura lecțiilor organizate pentru dezvoltarea literației elevilor, fiind modalități ce conduc la dezvoltarea încrederii în sine, a spiritul competitiv al acestora.

Dezvoltarea literației prin *metoda Abel – abordarea bazată pe experiența utilizării limbii* – are în prim plan stimularea potențialului elevilor, urmărind ca aceștia să vorbească despre anumite subiecte, fiind stimulați, să observe scrierea a ceea ce au discutat, cu scopul de a compune texte scurte, care apoi vor fi citite de mai multe ori, pentru ca elevii să rețină cât mai multe cuvinte rostite, asociate textului citit, astfel se face un bun început pentru citire și scriere.

Această metodă este utilă și pentru cei care sunt la începutul acestui drum al învățării, dar și pentru elevii care întâmpină dificultăți în sintetizarea sunetelor și rostirea cuvintelor.

După stimularea discuțiilor, urmează scrierea după dictare și citirea împreună, deconstrucția și reconstruirea textelor, iar la final extinderea activităților. Profesorul ajută elevii în compunerea unui text, îl scrie pe o foaie mare, pronunță fiecare cuvânt pe care îl scrie, iar elevii citesc de mai multe ori fiecare propoziție scrisă, în timp ce profesorul indică ceea ce citesc. Textul compus și scris trebuie lăsat la vederea elevilor, mai mult timp, repetată citirea acestuia, apoi se scrie un text identic, care se taie etapizat pe bucăți reprezentând propoziții, cuvinte, silabe, litere, care trebuie citite și puse la locul lor inițial, identificat de către copii. Elevii sunt invitați și ei să scrie cuvinte.

Pe măsură ce se vor crea și scrie mai multe texte, elevii vor învăța mai multe cuvinte, recitind mereu textele. Se pot face diferite desene de către copii, care să însoțească textele, se pot aborda aspecte legate de ortografie și punctuație, o atenție deosebită fiind acordată și scrisului.

Limba și literatura română este o disciplină care, prin intermediul textelor diverse, prin abordarea ei conform modelului comunicativ-funcțional și prin însuși faptul că valorifică limba maternă, presupune dezvoltarea competențelor de literație pe tot parcursul școlarizării. În fond, această disciplină nu poate fi predată în afara „*cititului și scrisului cu sens*”, lucru care va determina „*înțelegerea, utilizarea, evaluarea, reflecția și interacțiunea cu textul.*”

Mai întâi, limba română ca limba maternă este utilizată în orice context al vieții ceea ce presupune o interacțiune aproape continuă cu „celălalt”, dar și cu texte și imagini, așa încât se poate susține că există literație. Pentru ca această competență să se dezvolte, să se manifeste și să determine gândire critică și învățare autonomă este necesar ca profesorul să creeze contexte favorabile și să reprezinte scopul fundamental al cadrului didactic la toate nivelurile de învățământ, dar și o cale de a înlătura handicapul analfabetismului funcțional.

Apoi, limba și literatura română nu se predă independent de literație, așa cum literația, în sensul de competență, se dezvoltă în și prin această disciplină care presupune o permanentă raportare la texte scrise sau orale, la imagine, la filme. În direcția dezvoltării competențelor de comunicare scrisă și orală, de receptare a mesajelor scrise sau orale, de producere a lor, profesorul urmărește ca elevul să citească și să înțeleagă cele citite, să își exprime opiniile utilizând corect limba română (aspecte ale literației). Pe măsură ce elevii trec la un nivel superior de studiu, dezvoltarea acestor competențe este favorizată de conținuturi variate și de activități de

învățare adecvate. Deci, această disciplină favorizează prin specificul ei aceste contexte de dezvoltare a literației. În acest sens, sarcini care pot fi date elevilor, în scopul amintit, sunt:

- lectura și înțelegerea textelor diverse (literare, nonliterare), secvențe de film, imagini (picturi);
- explicarea, prin apel la dicționare, a sensului unor cuvinte, expresii, anterior momentelor de rezumare, alcătuire a unui plan de idei;
- identificarea termenilor cheie, a câmpurilor lexicale dintr-un anume tip de text (descriptiv, narativ, liric, nonliterar sau literar);
- jocuri de rol, proces literar prin care îi pun în situații de viață, îi determin să se raporteze la realități istorice, la aspecte cotidiene;
- provocări la discuții prin întrebări-problemă care îi solicită să gândească în mod critic;
- utilizarea de metode interactive : pălăriile gânditoare, explozia stelară, brainstorming și organizatori grafici (harta personajului, rețeaua personajelor) etc;
- utilizarea metodei proiectelor - elevii sunt solicitați să caute singuri informații legate de tema dată, să înțeleagă, să sintetizeze, să analizeze, să exprime opinii;
- vizionarea de filme, ecranizări ale unor opere literare din literatura română și/sau universală, pentru ca apoi elevii să aibă drept sarcină descoperirea aspectelor care deosebesc filmul de carte;
- demersul Știu/ Vreau să știu/ Am învățat este unul preferat de elevi și prin care aceștia sunt determinați să își actualizeze noțiuni deja învățate, să își exprime curiozitatea și dorința de a descoperi noutăți legate de aceste noțiuni, să realizeze conexiuni între cunoștințe asimilate la limba română și la alte discipline.

„Compunerile reprezintă rezultanta unei activități intelectuale complexe, care implică sinteza cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de elevi în lecțiile de citire, gramatică, lectură, precum și la alte obiecte de învățământ.” (Silvia Nuță)

Una dintre responsabilitățile învățătorului în învățământul primar este formarea și dezvoltarea capacității de exprimare corectă (scrisă și orală) a elevilor. La realizarea acestui obiectiv concură toate disciplinele de învățământ din ciclul primar, însă limba și literatura română se datașează, atât în ceea ce privește ponderea deținută în planul de învățământ al ciclului primar, cât și în ceea ce privește desfășurarea concretă a activităților.

Un rol evident în direcția cultivării capacităților de exprimare a elevilor îl au compunerile, cu o contribuție importantă la formarea lor intelectuală, morală și estetică.

Prin intermediul compunerilor se valorifică cunoștințele elevilor dobândite la celelalte componente ale obiectului limba și literatura română (citit-scris, comunicare, lectură etc.).

Este tipul de activitate cel mai personalizat dintre componentele limbii și literaturii române pentru că în mai mare măsură decât în cazul altor activități vizează trăsăturile individuale, atât ca premise, cât și ca finalități.

Activitatea de compunere contribuie la:

- a) exercitarea de către elevi a actului comunicării, în formă orală și scrisă;
- b) dezvoltarea capacităților intelectuale (selecția, comparația);
- c) formarea și dezvoltarea capacităților de percepție globală, prin concentrarea în același tip de activitate a unor informații provenite din surse diferite: experiență personală, celelalte obiecte de învățământ;
- d) stimularea imaginației;
- e) afirmarea personalității și cultivarea încrederii în capacitățile proprii.

Compunerea este considerată o activitate cu grad sporit de dificultate, resimțită atât de către învățător, cât și de către elevi.

Acest fapt se datorează următoarelor motive:

- a) presupune o experiență cognitivă în timp (cunoștințe, activități practice, impresii);
- b) implică o prezentare personală a unui obiect determinat (proces, imagine, succesiune de imagini).

Activitatea propriu-zisă de elaborare a compunerii este precedată de pregătirea elevilor pentru aceasta, care constă în activități asupra modelului, respectiv analiza și imitarea lui. Întâi elevii învață să descopere organizarea internă a unui text și apoi trec la elaborarea textului personal.

Pregătirea elevilor pentru a ajunge la capacitatea de a redacta în mod independent compuneri se realizează într-un interval mai mare de timp, ca oricare proces prin care se urmărește formarea unei deprinderi. Activitatea desfășurată în cadrul orelor de limba și literatura română oferă elevilor achizițiile necesare pentru a elabora compuneri: învață să înlănțuie cuvintele în propoziții, să formeze propoziții clare și corecte din punct de vedere gramatical, să desfășoare ideile în succesiunea lor logică.

Câteva aspecte asupra cărora învățătorul trebuie să se oprească:

- a) *alegerea temei și stabilirea conținutului compunerii.* Învățătorul va avea în vedere particularitățile de vârstă ale elevilor, sfera lor de preocupări etc.;
- b) *gradarea efortului elevilor.* A desfășura activitatea conform acestei cerințe înseamnă a pleca de la simplu la complex;
- c) *tehnica elaborării.* Aceasta presupune orientarea elevilor în adunarea materialului corespunzător titlului indicat, distribuirea acestui material pe cele trei părți ale compunerii. Învățătorul trebuie să asigure înțelegerea de către elevi a temei care urmează să fie prezentată. Stabilirea unui titlu potrivit ușurează elevilor sarcina elaborării compunerii, pentru că le organizează gândirea și imaginația în jurul unei idei clare.
- d) *strângerea materialului necesar pentru elaborarea compunerii.* Este o operație dificilă pentru elevi, care implică stabilirea a ceea ce va cuprinde textul compunerii, procurarea materialului și organizarea acestui material în conformitate cu un plan. În prima fază, învățătorul sugerează ce trebuie reprezentat, prin întrebări. Apoi elevii sunt aceia care propun materialul, adică aspecte conținute de compunere. Ideile propuse de elevi se scriu pe tablă în ordinea în care au fost comunicate de ei. Se citește pentru a se constata dacă nu sunt unele care se repetă, care nu surprind aspecte esențiale, care nu se raportează la titlu. Datorită faptului că ele sunt scrise în ordinea emiterii lor, elevii sunt îndrumați să le distribuie în ordinea firească. Acest fapt se realizează pe baza întrebărilor învățătorului (*Cu ce ați începe? Despre ce veți scrie la început? Ce veți prezenta apoi? Cu ce veți încheia?*). În felul acesta, elevii vor distribui ideile potrivit structurii compunerii: introducere, cuprins și încheiere.
- e) *redactarea compunerii (transformarea planului în compunere).* Accentul se pune pe cuvânt ca mijloc de exprimare a ideii. În primă fază, elevii vor fi ajutați de învățător. Se propun mai multe variante, dintre care învățătorul o alege pe cea mai bună și o va scrie pe tablă, în dreptul ideii din plan. Compunerea se redactează cu participarea tuturor elevilor. Alteori, planul compunerii se redactează în clasă, iar transformarea lui în text se face individual acasă de către elevi.

Părțile compunerii

Raportul de dimensiune între părțile compunerii este acesta: introducerea să cuprindă 1/6 din text, iar cuprinsul să fie de 2 ori mai mare decât introducerea și încheierea luate la un loc.

- a) *Introducerea* – începutul compunerii. În general arată locul și timpul (descrierii) sau când are loc întâmplarea povestită (narațiunea);
- b) *Cuprinsul* – partea cea mai întinsă a compunerii, prezintă faptele, în ordinea în care s-au petrecut (narațiunea) sau elementele componente ale unui peisaj (descrierea);
- c) *Încheierea* – este scurtă, arată sfârșitul acțiunii, sentimentele trăite.

Formarea și dezvoltarea capacităților de elaborare a unei compuneri reprezintă un proces îndelungat, în care rolul de îndrumător al învățătorului este considerabil. Predarea compunerii trebuie plasată în direcția uneia dintre cele trei funcții generale ale scrierii:

1. transcrierea informației (înglobează secvența de acțiune care urmează să fie comunicată);

2. autoexprimarea (prin intermediul scrisului, orice persoană, implicit elevul, comunică o atitudine personală față de cele comunicate);
3. favorizarea dezvoltării cognitive (în timpul unei elaborări scrise, elevul reușește să privească realitatea din unghiuri de vedere noi).

În momentul în care învățătorul propune elevilor să elaboreze o compunere, el trebuie să știe care este direcția pe care dorește s-o cultive cu precădere, pentru că însăși evaluarea se va face prin relaționarea cu aceste direcții: „*Compunerea trebuie să fie apreciată în raport cu scopul sau cu funcția pe care o îndeplinește, iar nu după lungimea ei, deoarece, în multe cazuri, pot fi suficiente doar câteva propoziții.*” (L. Klein Marvin)

Tipuri de compuneri

- a. Forma cea mai simplă de compunere este *reproducerea orală a unui text auzit sau citit*. Alcătuirea compunerii pe bază de texte presupune stabilirea unui plan, în care să fie înregistrate momentele principale ale acțiunii, dacă textul respectiv este o narațiune, sau tablourile, când textul aparține liricii sau prozei peisagistice.

Rezumatul înseamnă prezentarea pe scurt, în forma orală sau scrisă, a conținutului unei opere literare.

Elaborarea rezumatului implică delimitarea fragmentelor și sintetizarea conținutului lor sub formă de idei principale. Ideile principale pot fi formulate în mai multe variante, în funcție de experiența elevilor în acest tip de activitate, de natura textului literar:

- sub formă de desene (clasa I);
- sub formă de întrebări (cea mai ușoară formă de elaborare a ideilor principale);
- sub formă de titluri (texte descriptive);
- sub formă de propoziții enunțative (texte narative);
- sub formă de citate.

Amplificarea ideilor principale duce la realizarea rezumatului.

- b. *Compuneri orale pe baza unei ilustrații sau a unui șir de ilustrații* s-au realizat și în perioada preșcolarității.

În ciclul primar elevii sunt capabili să stabilească legături între secvențele reprezentate de ilustrații, respectiv să completeze golurile între o ilustrație și alta.

- c. *Benzile desenate* se adresează, aproape exclusiv, copiilor și tinerilor. Sunt formate din text scurt, esențial, plasat în „baloane” și imagini. Compunerea pe bază de benzi desenate are, întotdeauna, un caracter narativ.

- d. *Compunerile după un plan dat* presupun experiența unor sugestii sub formă de idei. Rolul de a formula planul de idei îi revine învățătorului.

- e. *Compunerile pe baza unor cuvinte de sprijin* propun elevilor să lucreze pe baza unui suport lingvistic dat de către învățător: cuvinte comunicate în ordinea prevăzută să apară în text.

- f. *Compunerea cu început dat* se caracterizează printr-un mare grad de independență oferit elevilor. Lor li se dă începutul compunerii urmând să continue într-o direcție presupusă sau inventată de ei.

- g. *Compunerile narative în care se introduce dialogul* se bazează pe experiența personală a elevilor, pe lecturi sau pe capacitatea lor de a inventa. Învățătorul va explica elevilor că, pe lângă prezentarea unei întâmplări, în compunere va fi utilizat, în mod obligatoriu, dialogul.

- h. *Compunerea liberă* presupune dreptul acordat elevilor în alegerea subiectului compunerii și în modul de tratare a acestuia. Elaborarea unei compuneri libere se bazează pe două premise fundamentale:

- să beneficieze de un volum de cunoștințe de care să se folosească în compunere;
- să aibă capacitatea de a-și elabora, oral și scris, ideile.

Realizarea unei compuneri libere parcurge următoarele etape:

- pregătirea informațională (inventiunea);
- elaborarea planului de idei;

- redactarea compunerii;
- analiza compunerilor.
- i. *Compunerile – corespondență:*
Biletul – este forma cea mai simplă de comunicare scrisă.
Telegrama – transmite o informație în cuvinte puține.
Scrierea cărților poștale ilustrate cuprinde salutări transmise dintr-o localitate, unde cineva se găsește în trecere sau pentru un interval de timp mai mare.
Scrisoarea poate fi scrisoarea familiară sau scrisoarea amicală. Prima vizează membrii familiei expeditorului, iar cea de-a doua – prietenii de stradă, de bloc sau colegii de școală ori de clasă. Este un text prin care se comunică informații.

Etapele elaborării unei compuneri:

Când realizăm o compunere, trebuie să respectăm următoarele indicații:

1. Citiți cu atenție titlul sau cerința temei, până la deplina înțelegere a înțelesului fiecărui cuvânt, precum și a enunțului complet.
2. Gândiți-vă intens ce cunoștințe puteți folosi în această compunere - cunoștințe dobândite prin: experiența personală, lecturi, studiu, informații radio-tv.
3. Alegeți din cunoștințele potrivite cu tema, pe cele mai interesante și mai semnificative.
4. Ordonati cunoștințele alese într-un plan de idei, într-o ordine logică.
5. Alcătuiți planul compunerii, distribuind ideile în: introducere, cuprins, încheiere și proporționați părțile compunerii.
6. Realizați compunerea, dezvoltând ideile din plan și păstrând armonia între titlul și conținut, precum și între părțile compunerii.
7. Recitiți cu atenție compunerea și corectați eventualele greșeli.
8. Citiți de cel puțin două ori compunerea, cu voce tare, eventual în fața oglinzii. Supravegheați-vă intonația, mimica, ținuta.

Rod al unor activități independente și de creație ale elevilor, rezultat al unui efort intelectual propriu, compunerile contribuie plenar la formarea capacităților și deprinderilor de exprimare fluentă, corectă, coerentă-verbală și în scris.

Bibliografie:

1. Crăciun Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002;
2. Gherghina Dumitru, *Aproape totul despre compunerile școlare*, Editura „Didactica Nova”, Craiova, 2005;
3. Nută Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Editura Aramis, București, 2002.
4. Curs online: *Dezvoltarea literației timpurii prin metoda Abel*. Fundația Noi Orizonturi

EDUCAȚIE CREATIVĂ PRIN ACTIVITĂȚI LUDICE

Berbec-Mica Ionela-Georgeta, Școala Gimnazială Nr. 190 și Școala Gimnazială Nr.113,
București

În vederea dezvoltării capacităților emoționale la elevi și a promovării respectului pentru diversitate, am derulat la clasă niște activități pe tema „Etnii și jocuri de copii”, pornind de la textul „Vasile Porojan”, de Vasile Alecsandri.

Am cerut elevilor să îmi identifice relația dintre cele două personaje, observând că este una de prietenie, după care am solicitat să îmi numească niște jocuri pe care acești doi amici le practicați când erau mici. De asemenea, le-am adus alte imagini cu jocuri și le-am solicitat să îmi precizeze cum se numesc, cum se joacă. Totodată, le-am pus un scurt clip video cu jocul țurca amintit și în textul de care am pornit, în așa fel încât să evocăm activități ludice din vremuri trecute care încă se practică în anumite zone. În final, pentru a-i stimula să lucreze în echipă, să colaboreze, le-am dat ca sarcină de lucru să inventeze spontan un joc, să scrie regulile acestuia și să aibă în vedere ca jocul să poată fi jucat de copii ce aparțin unor culturi duferite.

Mai jos, atașez câteva imagini de care m-am folosit în desfășurarea acestei activități care i-a captat efectiv pe elevi.

1. a. Menționează cele două personaje centrale ale acestui fragment, precizează etnia fiecăruia (ajutându-te de informațiile din text și de imaginile de mai jos).
Personajele sunt:

Personajele sunt:

Etnie: .....

Etnie:

Relatie de:

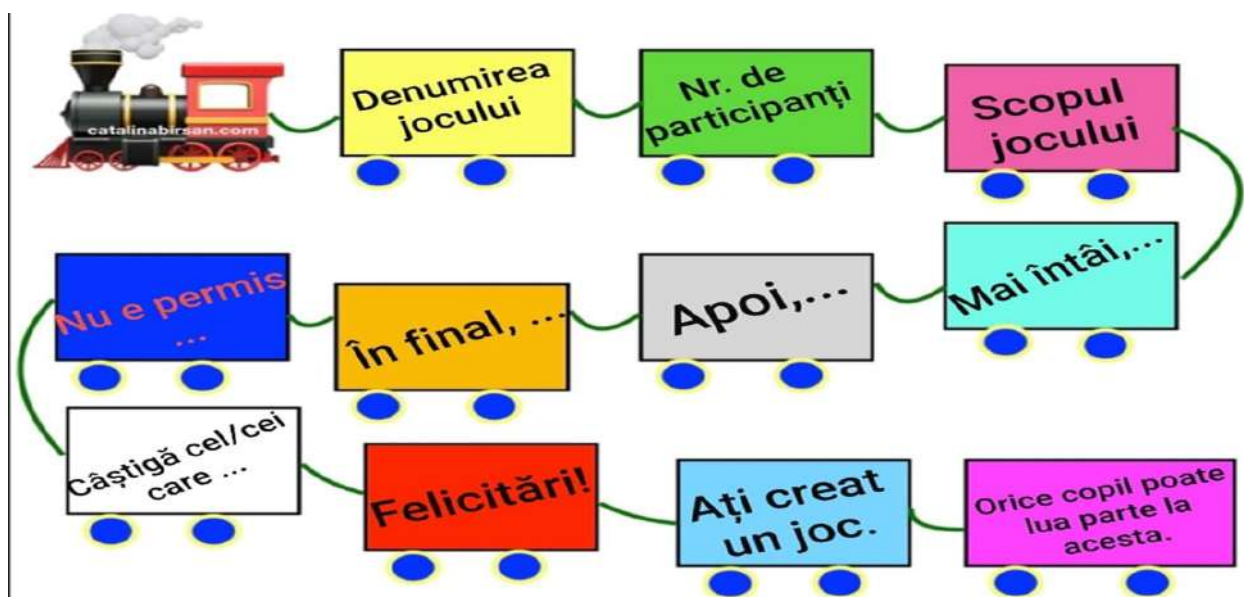
**Secvențe care
ilustrează etnia lui
Porojan:**

b. Ce secvențe v-au condus spre identificarea etniei lui Porojan? Ce relație se stabilește între acestea?

Анеха 4

3. Privește atent imaginile de mai jos. Scrie atent deasupra fiecăreia ce joc/ activitate denumeste.

EXTINDEREA CUNOAȘTERII

Sarcină de lucru (1):

Urmărește cu atenție clipul video și notează ce abilități dezvoltă jocul prezentat, precizează cel puțin două reguli ale acestuia și care sunt instrumentele folosite.

[CIMIȘLIA COMPETITII LA JOCUL CU TURCA TITRE – YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=qJw44iQhSW4)

Tzurca's Blog

Sarcină de lucru (2):

Imaginează un slogan ce ar putea apărea pe pagina Asociației Sportive și a Clubului Român de Turcă din Sighetu-Marmatiei.

<https://tzurca.wordpress.com/regulamentul-jocului-de-tzurca/>

Activitățile de acest tip pot fi numite metaforic niște „Culori ale viitorului” în educația creativă pentru copiii actualei generații, deoarece îmbină tradiționalul cu modernul, aduc în prim-plan, simultan, valori ale trecutului și ale prezentului.

Bibliografie

<https://tzurca.wordpress.com/regulamentul-jocului-de-tzurca/>

<https://www.youtube.com/watch?v=qJw44iQhSW4>

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi

Profesor: Bica Andrea

Liceul Teoretic „Gabriel Țepelea” Borod , județul Bihor

Lumea în care trăim este caracterizată printr-un ritm alert al schimbărilor tehnologice, culturale și sociale. În acest context, educația trebuie să evolueze de la un sistem centrat pe acumularea de informații la un proces dinamic, interactiv și creativ, care pregătește copiii pentru realitățile viitorului. Educația creativă nu este doar un instrument didactic, ci o filosofie educațională care încurajează libertatea de exprimare, gândirea critică, empatia și adaptabilitatea. Acest eseu explorează metodele și strategiile prin care educația creativă contribuie la dezvoltarea generației tinere și ilustrează activități concrete din practica mea didactică ce reflectă această abordare inovatoare.

Predarea modernă presupune implicarea activă a elevului în propria formare. Astfel, folosesc metode interactive care stimulează imaginația și participarea elevilor:

- Tehnica cubului: elevii analizează un personaj literar din șase perspective diferite (descriere, comparație, analiză, asociere etc.).
- Jocurile de rol și simulările: elevii experimentează situații reale (ex. o ședință de consiliu local, o dezbateră despre protecția mediului).
- Brainstormingul și hărțile mentale: utile în orele de istorie și științe sociale pentru activarea cunoștințelor și organizarea logică a ideilor.
- Storytelling creativ: în limba română, elevii compun povești pe baza unor imagini sau obiecte misterioase.

Prin aceste metode, elevii devin colaboratori activi ai învățării, iar sala de clasă se transformă într-un spațiu de creație și reflecție.

În cadrul școlii, am inițiat și coordonat proiecte care combină mai multe domenii de studiu. Un exemplu este proiectul „Planeta Albastră – O lume în echilibru”, realizat împreună cu profesorii de biologie, educație plastică și TIC.

Elevii au:

- creat afișe digitale și pliante despre protejarea naturii;
- scris eseuri despre responsabilitatea față de mediu;
- realizat colaje și expoziții tematice;
- folosit aplicații digitale pentru a crea prezentări multimedia.

Aceste proiecte au avut un impact vizibil: elevii au înțeles importanța colaborării și au fost mai motivați să învețe. Proiectele interdisciplinare facilitează conexiuni între concepte, dezvoltă creativitatea și promovează învățarea activă.

Educația creativă nu se limitează la orele de curs. Excursiile, atelierele și concursurile școlare sunt contexte excelente pentru aplicarea competențelor dezvoltate la clasă.

Un exemplu relevant este excursia organizată la Defileul Vadu Crișului, unde elevii au:

- realizat observații directe asupra reliefului carstic;
- fotografiat și analizat flora și fauna locală;
- compus poezii și scurte eseuri inspirate din natură.

Ulterior, aceste materiale au fost reunite într-o broșură digital (prezentare PowerPoint), iar experiența a fost discutată în cadrul unei ore de dirigenție, punând accent pe reflecția personală și exprimarea ideilor proprii.

Pe termen scurt, educația creativă duce la o mai bună participare a elevilor, la creșterea motivației și la un climat de clasă pozitiv. Pe termen lung, dezvoltă competențe esențiale precum:

- gândirea critică și soluționarea de probleme;
- colaborarea și comunicarea eficientă;
- flexibilitatea și adaptabilitatea în contexte noi.

Elevii devin mai responsabili, mai empatici și mai încrezători în propriile idei. Mai mult, ei învață că greșeala nu este un eșec, ci un pas firesc în procesul de învățare. Această mentalitate deschisă este esențială într-o lume în care meseriile viitorului încă nu s-au inventat.

Educația creativă reprezintă un răspuns necesar și eficient la provocările unei lumi aflate într-o permanentă transformare. Prin metode moderne, proiecte interdisciplinare și experiențe extracurriculare relevante, reușim să pregătim copiii nu doar pentru examene, ci pentru viață. Investind în creativitate, investim în capacitatea generației tinere de a construi un viitor durabil, colorat în valori umane, curaj și inovație. Viitorul aparține celor care îndrăznesc să gândească diferit.

Bibliografie

- Robinson, Ken. **Do Schools Kill Creativity?** TED Conferences, 2006. [video]
- Gardner, Howard. **Inteligențele multiple**. Editura Sigma, București, 2006, p. 22–45.
- Goleman, Daniel. **Inteligența emoțională în educație**. Curtea Veche Publishing, București, 2007, p. 65–88.
- Comisia Europeană. **Education and Training Monitor**. European Union Publications, Bruxelles, 2020, p. 10–39.
- OECD. **Future of Education and Skills 2030**. OECD Publishing, Paris, 2019, p. 5–30.
- Ministerul Educației. **Strategia Națională pentru Învățare Creativă 2021–2027**. Institutul de Științe ale Educației, București, 2021, p. 11–54.

COPIII DE AZI NU SUNT DOAR ELEVII-SUNT CREATORI DE LUMI

**Prof. Birtar Diana-Claudia,
Liceul Teoretic «Lucian Blaga»**

Într-un context global marcat de transformări rapide, educația nu mai poate fi concepută în parametrii tradiționali ai acumulării de cunoștințe standardizate. Schimbările tehnologice, sociale și culturale determină o redefinire a modului în care copiii învață, se dezvoltă și se raportează la lume. În acest peisaj în continuă mișcare, devine esențial să regândim educația ca un spațiu de **explorare, creativitate și dezvoltare emoțională** – o platformă în care copilul este încurajat să își descopere vocea interioară și să contribuie activ la construirea viitorului.

Conceptul „Culorile Viitorului” propune o metaforă educațională inspirată din diversitatea potențialului uman. Copiii de azi – elevii noștri, dar și vișătorii, creatorii și liderii de mâine – au nevoie de un mediu educațional care să le ofere nu doar informații, ci **context, sens și libertatea de a învăța cu bucurie**. În această viziune, educația devine o paletă deschisă, în care fiecare culoare reprezintă o valoare, o trăsătură sau o competență fundamentală.

Educația creativă – arhitectura culorilor viitorului

Modelul propus prin „Culorile Viitorului” are la bază patru piloni principali, fiecare reprezentând o culoare simbolică a procesului educațional modern:

Curiozitatea – Galbenul cunoașterii vii

Curiozitatea este motorul intern al învățării autentice. Copiii sunt, prin natura lor, exploratori, iar educația trebuie să le cultive și să le valorifice întrebările, nu doar să le ofere răspunsuri. Într-un sistem creativ, profesorul devine ghid și partener în călătoria descoperirii, încurajând dialogul, investigația și învățarea prin experiență.

Empatia – Verdele relațiilor sănătoase

Într-o lume fragmentată și polarizată, empatia devine o competență-cheie. Educația creativă oferă copiilor ocazia de a se pune în pielea celuilalt, de a învăța prin colaborare și joc de rol, de a înțelege diversitatea culturală și emoțională. Este culoarea care clădește punți și formează cetățeni responsabili.

Inovația – Albastrul ideilor îndrăznețe

Tehnologia și știința evoluează rapid, iar educația trebuie să țină pasul, nu doar prin dotări, ci prin mentalitate. Într-un mediu creativ, copiii sunt încurajați să gândească „în afara cutiei”, să creeze, să greșească, să repare și să propună soluții. Inovația nu înseamnă

doar robotică sau codare – ci și o poveste scrisă altfel, o problemă de matematică abordată diferit sau un proiect artistic cu impact social.

Gândirea liberă – Roșul pasiunii și al libertății

Libertatea de exprimare, alegerea propriului ritm de învățare și susținerea intereselor personale sunt fundamentele unei educații care formează indivizi autentici. Copiii au nevoie de spații în care să își exprime pasiunile, să fie încurajați să pună întrebări neobișnuite și să construiască proiecte proprii.

Proiectele educaționale bazate pe această viziune pot include:

- **Ateliere multidisciplinare** (arte, știință, tehnologie) care favorizează învățarea activă;
- **Curriculum integrat** axat pe teme din viața reală (ex: mediu, sănătate, diversitate culturală);
- **Proiecte de service learning** care conectează școala cu comunitatea;
- **Platforme digitale interactive** care sprijină exprimarea creativă;
- **Spații flexibile de învățare** care pun accent pe colaborare și autonomie.

„Culorile Viitorului” nu reprezintă doar un concept metaforic, ci o direcție concretă spre care educația trebuie să se îndrepte. În centrul acestui model se află copilul – nu ca beneficiar pasiv, ci ca **participant activ, creativ și conștient** al propriei formări.

Este esențial ca fiecare cadru didactic, părinte și decident în educație să înțeleagă că **viitorul nu se mai poate construi cu instrumente ale trecutului**, ci cu deschidere, inovație și curaj. Să le oferim copiilor noștri nu doar răspunsuri, ci libertatea de a-și picta propriile întrebări. Nu doar manuale, ci și pensule. Nu doar reguli, ci și visuri. Acolo, în acea libertate colorată, începe adevărata educație.

Viitorul nu mai este o poveste îndepărtată – este o pânză care începe să se picteze chiar acum, cu fiecare idee, întrebare și vis al copiilor noștri. Iar culorile acestui viitor sunt mai vii, mai curajoase și mai surprinzătoare decât oricând.

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să fie mai mult decât informație. Trebuie să fie inspirație. Copiii de azi nu sunt doar elevi – sunt creatori de lumi, inventatori de soluții și purtători ai unor culori noi.

Copiii ca exploratori ai viitorului

Copiii de astăzi nu se limitează la a învăța lecții din manuale. Ei explorează lumea prin tehnologie, artă, jocuri și imaginație. Prin întrebările lor curajoase și curiozitatea naturală, ei deschid drumuri către viitor.

Tehnologia ca unealtă de creație

Într-o eră digitală, copiii nu doar consumă conținut – îl creează. De la videoclipuri și povești interactive, la jocuri, roboți și aplicații, ei își construiesc propriile „universuri” și le împărtășesc cu lumea.

Creativitatea în educație

Școala modernă nu mai este doar despre note și memorare. Elevii sunt încurajați să gândească critic, să rezolve probleme și să-și exprime unicitatea. În fiecare proiect, desen, compunere sau prezentare, ei construiesc o parte din „lumea” lor.

Copiii ca visători curajoși

Imaginația copiilor este fără limite. Ei pot transforma un colț de cameră într-o galaxie, un creion într-o sabie magică sau o poveste într-un scenariu de film. Aceste lumi imaginare sunt dovada creativității și libertății lor interioare.

Responsabilitatea noastră ca adulți

Dacă vrem ca acești creatori de lumi să crească armonios, trebuie să-i încurajăm, să le oferim spațiu de exprimare și să le validăm ideile. Nu trebuie să le frângem aripile cu reguli rigide sau cu judecăți grăbite.

Viitorul e în mâinile lor

Fiecare copil care astăzi desenează o planetă, inventează o poveste sau visează la un robot, mâine ar putea schimba lumea reală. De aceea, ei nu sunt „doar elevi” – sunt arhitecții unei lumi pe care încă nu o cunoaștem.

.

OPȚIONALUL EDUCATOAREI "POVEȘTI ÎN CULORI" ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE

**Profesor pentru educație timpurie Boboc Delia-Maria
Grădinița "Dumbrava Minunilor", București, Sector 6**

Jocul, la vârsta copilăriei, ocupă locul central adunând în jurul său pe celelalte două: munca și creativitatea care împreună îți dau mâna pentru a-l ajuta pe copil în elaborarea unui produs propriu, nou, original. Copilul de vârstă preșcolară, folosindu-și imaginația, devine interesat să realizeze lucrări proprii, originale, însă acest lucru presupune perseverență, exercițiu, efort creator, dar satisfacția reușitei menține treaz interesul copiilor pentru a-și continua activitatea lor de creație. Activitățile artistico-plastice trebuie să fie activități de descoperire, problematizare, creație, concretizate în compoziții și proiecte-joc. Atrăși de culoare, de diversitatea tehnicilor și a instrumentelor de lucru, ei își pot dovedi spontaneitatea creând lucrări originale, dând frâu liber imaginației și fanteziei.

Educația plastică are un important rol în dezvoltarea spiritului de observație, a imaginației și a simțului estetic. Atât în realizarea lucrărilor, cât și în estetica lor o mare importanță o are suportul pe care se lucrează, hârtia, cartonul și instrumentele de lucru utilizate, creioanele colorate, pastelurile și ceracolorul. Diferitele texturi ale suporturilor de lucru și varietatea de efecte obținute cu instrumentele de lucru, permit diversificarea formelor și oferă „ajutor” în realizarea esteticului.

Opționalul educatoarei "Povești în culori", încadrat în Domeniul estetic și creativ – Educație plastică, l-am conceput având în vedere următoarele dimensiuni de dezvoltare: Formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor desene, picturi; Realizarea unor corespondențe între diferitele elemente de limbaj plastic și forme, obiecte din mediul înconjurător (natură, artă și viața socială); Stimularea expresivității și a creativității prin desen, pictură.

Obiectivele vizate au fost: să redea teme plastice specifice desenului; să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii; să recunoască elemente ale limbajului plastic; să diferențieze forme și culori în mediul înconjurător; să diferențieze materiale și instrumente de lucru; să cunoască și să aplice reguli de utilizare a acestora; Să utilizeze un limbaj adecvat cu privire la diferitele activități plastice concrete; să compună în mod original și personal spațiul plastic, utilizând materiale și tehnici diverse alese de el; Să interpreteze liber, creativ lucrări plastice exprimând sentimente estetice; să identifice creații artistice corespunzătoare specificului de vârstă al copilului preșcolar și preocupărilor acestuia (portrete de copii, jocuri ale copiilor, scene de familie, peisaje, activități cotidiene ale oamenilor).

Comportamente urmărite au fost: să folosească tehnici noi și simple de lucru; să utilizeze un limbaj adecvat conform acțiunilor întreprinse (hașura; hașura cu creionul prin folosirea de linii uniforme; hașura cu creionul prin folosirea de linii curbe continue; hașura cu creionul prin întretăierea liniilor; laviul; tonurile obținute prin aglomerări de puncte; hașura cu creionul; umbrirea; tehnica lacului de crăpare); să combine tehnici de lucru variate în realizarea unor compoziții originale; să îmbine culorile și materialele pentru a crea lucrări originale; să-și exprime părerea în legătură cu lucrarea proprie și a celorlalți colegi; să utilizeze corect instrumentele de lucru necesare în obținerea tehnicii cerute; să îmbogățească mediul înconjurător cu lucrările personale.

În Opționalul educatoarei "Povești în culori" am planificat teme săptămânale prin care am urmărit aplicarea tehnicilor de lucru: hașura; hașura cu creionul prin folosirea de linii uniforme; hașura cu creionul prin folosirea de linii curbe continue; hașura cu creionul prin întretăierea liniilor; laviul; tonurile obținute prin aglomerări de puncte; hașura cu creionul; umbrirea; tehnica lacului de crăpare.

Nr. crt.	Tema săptămânii MIJLOC DE REALIZARE	TEHNICA UTILIZATĂ
1.	„Mozaic” - culori primare	Tehnica hașurii
2.	„Povestea copacului de toamnă” - culori binare	Tehnica hașurii
3.	„Vreme de toamnă” - Tablou	Tehnica hașurii Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii curbe continue

4.	„Culorile Toamnei” - Elemente pentru harta proiectului	Tehnica tonurilor obținute prin aglomerări de puncte
5.	„Un tablou cu legume de toamnă” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
6.	„Grădina cu crizanteme” - Tablou pentru Calendarul naturii	Tehnica hașurii
7.	„Somn de iarnă” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii curbe continue
8.	„Căsuța păsărelelor” - Semn de carte	Tehnica umbririi
9.	„Fereastra casei mele” – Carte	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
10.	„Brăduțul” - Tablou	Tehnica hașurii
11.	„Cadou de Crăciun” – Felicitare	Tehnica tonurilor obținute prin aglomerări de puncte
12.	„Vreme de iarnă” - Fenomene meteo pentru Calendarul naturii	Tehnica la alegere
13.	„Girafa” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
14.	„Pinguinul” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
15.	„Viața marină” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
16.	„Castele din poveste” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
18.	„Oița” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii curbe continue
19.	„Un dar mamei mele” - Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin întretăierea liniilor
20.	„Primăvara jucăușă” - Tablou pentru Calendarul naturii	Tehnica hașurii
21.	„Primăvara în grădină” - Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
22.	„Cu Primăvara la joacă” - Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
23.	„Bucuria găzelor” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin întretăierea liniilor
24.	„Sărbătoare în culori” - Tablou	Tehnica tonurilor obținute prin aglomerări de puncte
25.	„În excursie” – Tablou	Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme
26.	„Surprizele soarelui” – Carte de povești	Tehnica umbririi
27.	„Poveste cu fluturași” - Carte de povești	Tehnica tonurilor obținute prin aglomerări de puncte

Pentru a lărgi orizontul copiilor și pentru a da frâu liber imaginației, trebuie prezentate treptat, tehnici de lucru variate, în funcție de nivelul de vârstă al copiilor și în funcție de gradul de dificultate al tehnicii (tehnica hașurii, tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme, tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii curbe continue, tehnica hașurii cu creionul prin întretăierea liniilor, tehnica laviului, tehnica tonurilor obținute prin aglomerări de puncte, tehnica hașurii cu creionul, tehnica umbririi și tehnica lacului de crăpare). De asemenea, pentru a menține trează curiozitatea și interesul copiilor, instrumentele și suporturile de lucru trebuie să fie cât mai diversificate (creioane colorate, ceracolor, pasteluri, acuarele, pensule, lac de crăpare, șervețele, hârtie și carton de diferite culori și texturi).

Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme

✓ Prezentarea tehnicii

Tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme se realizează prin desenarea unor linii uniforme cu spații între ele. Liniile trebuie să înceapă și să se termine precis. Ele „pot varia ca grosime, prin ridicarea creionului pentru a crea un efect de gradare”

✓ Instrumente și suporturi de lucru utilizate pentru această tehnică

Creioanele colorate: Creioanele colorate preferate, în realizarea lucrurilor în care se utilizează tehnica hașurii cu creionul prin folosirea de linii uniforme sunt cele care au o mină moale, deoarece nu trebuie să se pună o presiune mare pentru trasarea liniilor, mina moale de o nuanță intensă, lăsând-și repede urma, pe hârtie sau pe carton.

Ceracolor: ceracolorul este ușor de folosit pentru că are tonuri dense și permite acoperirea rapidă a suprafeței de hârtie sau de carton.

Hârtie/carton: Hârtia/cartonul care poate fi utilizat este cel folosit în realizarea tehnicii hașurii.

Tehnicile și instrumentele de lucru utilizate în activitățile artistico-plastice oferă copilului posibilitatea de a realiza ceva nou, un produs artistic. În procesul creării acestui produs, copilul își dezvoltă nu numai capacitatea de a aplica noile tehnici de lucru, ci și capacitatea de a face conexiuni între cunoștințe, de a experimenta, de a combina diferite materiale, instrumente și tehnici de lucru. Astfel, copilul învață că este capabil să se angajeze într-un act de creație și să realizeze un obiect nou. De asemenea, copilul învață că munca sa este valoroasă, produsul finit devinind nu numai o sursă de satisfacții personale, ci și o bucurie pentru o altă persoană, atunci când acesta este oferit în dar.

Bibliografie

1. Botez, G., Solovăstru, D., *Atlas cu elemente de limbaj plastic - Îndrumător pentru educatoare*, Aramis, 2007, București, pg. 10.
2. Lovinescu, A., Apostol, C., Gurău, V., Datcu, A., *Desenul, modelajul și lucrul manual în grădinița de copii*, Editura Didactică și pedagogică, 1965, București, pg. 32

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Prof. Boboceă Cristina
Școala Gimnazială Vădeni, Brăila

Creativitatea este o structură caracteristică psihicului, ce face posibilă realizarea unor producții și opere noi. Ea se definește ca o însușire deosebit de complexă a întregii personalități, care implică componente intelectuale, afective, voluntare și caracteriale. După Bontaș, creativitatea este o capacitate complexă și fundamentală a personalității, care sprijinindu-se pe date sau produse anterioare, în îmbinarea cu investigații și date noi, produce ceva nou, original, de valoare și eficiență științifică și social-utilă, ca rezultat al influențelor și relațiilor factorilor subiectivi și obiectivi – a posibilităților și calităților persoanei și a condițiilor ambientale ale mediului socio-cultural.

Prin educarea intelectului și a unor procese intelectuale se realizează educarea creativității. Viața, în toate domeniile ei, necesită ca aproape fiecare individ să realizeze unele operații noi, ca urmare a unor combinări și recomandări, asocieri a datelor elementelor existente, care se obiectivează în anumite soluții utile și mai eficiente. Creativitatea propriu-zisă necesită înzestrări și capacități intelectuale deosebite, care să se obiectiveze în produse noi, originale, care nu au fost întâlnite până în acel moment și care determină schimbări calitative într-un domeniu anumit.

Creativitatea, fiind dimensiunea principală a omului contemporan trebuie să constituie o problemă centrală a școlii. Pentru a dezvolta capacitățile creatoare ale elevilor, cadrele didactice trebuie să cunoască în primul rând trăsăturile comportamentului creator, care se referă la: nivelul de inteligență generală; gândirea divergentă; fluența gândirii; receptivitatea față de probleme; spiritul de observare; imaginația creatoare; originalitatea; capacitatea combinatorie; perseverența, inițiativa; nonconformismul în idei.

Creativitatea este un proces complex, care angajează întreaga personalitate a

elevului, ce urmează a fi dezvoltată pe diferite căi, atât în procesul de învățământ cât și în cadrul activităților extrașcolare. Școala, definită prin atribute ca accesibilitate, creativitate, flexibilitate și continuitate, reprezintă principalul factor care poate contribui, decisiv, la valorificarea creativității potențiale a elevilor, la stimularea înclinațiilor lor creative și de educarea creativității.

Metodele de stimulare a creativității parcurg, într-un fel sau altul, aceeași succesiune de pași, și anume:

1. Prelucrarea problemei sau a cerinței într-un sens foarte larg, pornind de la definirea acesteia, continuând cu identificarea aspectelor critice pe care le conține și terminând cu obiectivele urmărite;

2. Culegerea de informații cu privire la elementele necunoscute, elementele noi, toate informațiile formând ulterior conținutul unui material scris;

3. Ordonarea informațiilor culese prin punerea lor într-o formă inteligibilă, ușor detectabilă, de tipul: sortare, grupare, notare;

4. Rafinarea informațiilor – stabilirea de relații dintre acestea, similitudini, analogii, diferențe, raporturi cauze – efect;

5. „Digerarea” informațiilor ca fază de incubare deliberată, prin renunțarea la abordarea conștientă și „punerea la lucru” a subconștientului, relaxare voită, discutarea altor probleme.

Folosirea metodelor de creativitate în grup stimulează creația de idei; ideile unora sunt generate sau îmbogățite de ideile celorlalți, obținându-se mai mult decât atunci când se lucrează individual.

Jocul didactic

Jocul didactic are o mare valoare educativă, întrucât prin joc elevii își încearcă abilitățile de găsire a diferitelor soluții posibile pentru realizarea unei teme. Jocul pune în fața elevilor situații noi pe care ei trebuie să le rezolve dovedind spirit de inițiativă, fantezie, voință, spontaneitate. Prin organizarea unor activități de joc, se oferă elevilor posibilitatea ca ei să-și afirme personalitatea în ansamblu și să se bucure atât de plăcerea jocului, cât și de o anumită stare interioară de autoafirmare. Prin joc, elevii sunt antrenați în lecție, devin activi părăsind rolul de simpli spectatori.

Metoda brainstorming

Această metodă este una dintre cele mai răspândite metode în stimularea creativității. Un principiu al brainstormingului este: cantitatea generează calitate. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este

necesară o productivitate creativă cât mai mare. (A. Osborne, 1959).

Prin folosirea acestei metode se provoacă și se solicită participarea activă a elevilor, se dezvoltă capacitatea de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii în ceea ce privește alegerea soluțiilor optime și se exersează atitudinea creativă și exprimarea personalității.

De asemenea, utilizarea brainstormingului optimizează dezvoltarea relațiilor interpersonale – constatăm că persoanele din jur pot fi bune, valoroase, importante. Identificarea soluțiilor pentru o problemă dată este un alt obiectiv al brainstormingului.

Metoda sinectică

Sinectica numită și metoda asocierii libere de idei sau metoda analogiilor este o metodă de creativitate în grup care a fost elaborată de către profesorul Williams I. Gordon de la Universitatea Harward ,în anul 1961.

Sinectica urmărește să îmbine în actul creației situații aparent eterogene și din diferite domenii așa cum ar fi: trecerea de la concret la abstract și invers; trecerea de la sistemele biologice la cele tehnice; imaginarea unor soluții ce depășesc limitele controlului rațional imediat etc.

Bibliografie

1. Allport, G. W., *Structura și dezvoltarea personalității*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973;
2. Amabile, T., *Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori*, București, Editura Științifică, 1997
3. Boden, M. A., *Dimensions of creativity*, London, Cambridge, The Mit Press, 1994;
4. Bontaș, I., *Pedagogie*, București, Editura All, 1994;
5. Bouillercce, Brigitte, Carre, Emmanuel, *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*, Iași, Editura Polirom, 2002

Importanța și Utilitatea Proiectelor Educaționale

Prof. Boca Irina

Liceul Tehnologic ”Ștefan cel Mare” Cajvana

Proiectele educaționale reprezintă o componentă esențială a procesului de învățământ modern, transformând experiența didactică dintr-un simplu transfer de informații într-o aventură complexă de explorare și descoperire. Rolul lor depășește cu mult metodele tradiționale de predare, oferind elevilor și studenților oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte reale, de a-și dezvolta abilități practice și de a-și construi o înțelegere mai profundă a lumii înconjurătoare.

Unul dintre cele mai semnificative avantaje ale proiectelor educaționale este capacitatea lor de a stimula **gândirea critică** și **creativitatea**. Atunci când sunt implicați într-un proiect, elevii sunt puși în situația de a analiza informații, de a identifica probleme, de a propune soluții și de a evalua rezultatele. Acest proces îi încurajează să gândească independent, să pună întrebări și să nu se mulțumească cu răspunsuri superficiale. De asemenea, proiectele le oferă libertatea de a explora idei noi, de a experimenta și de a-și folosi imaginația pentru a găsi abordări inovatoare, contribuind astfel la dezvoltarea **gândirii laterale**.

Proiectele educaționale transformă învățarea dintr-un proces pasiv într-unul activ și participativ. În loc să memoreze informații, elevii sunt implicați direct în **construirea propriului lor înțeles**. Prin cercetare, experimentare și colaborare, ei interiorizează concepte într-un mod mult mai eficient decât prin metodele clasice de predare. Această **învățare bazată pe proiect** nu doar că facilitează reținerea informațiilor pe termen lung, dar și le oferă elevilor contextul necesar pentru a înțelege relevanța practică a ceea ce învață. Cunoștințele acumulate devin astfel parte din experiența personală, fiind mult mai solide și mai ușor de accesat în viitor.

Majoritatea proiectelor educaționale presupun **lucrul în echipă**, ceea ce le oferă elevilor ocazia de a-și dezvolta abilitățile sociale și de comunicare. Ei învață să colaboreze, să negocieze, să își asume responsabilități, să își gestioneze conflictele și să își valorifice punctele

forte individuale pentru a atinge un obiectiv comun. Aceste **competențe interpersonale** sunt cruciale în lumea modernă, atât în mediul academic, cât și în cel profesional. Prin interacțiunea cu colegii, elevii își dezvoltă empatia, respectul reciproc și capacitatea de a lucra eficient într-un mediu divers.

Într-o societate în continuă schimbare, în care informațiile sunt la un click distanță, simpla acumulare de cunoștințe nu mai este suficientă. Proiectele educaționale pregătesc elevii pentru **provocările viitoare** prin dezvoltarea abilităților esențiale precum **rezolvarea de probleme, adaptabilitatea, inițiativa și autonomia**. Ei învață să își stabilească obiective, să își gestioneze timpul, să își organizeze resursele și să ducă la bun sfârșit un plan complex. Aceste competențe metacognitive îi transformă în **învățăcei pe tot parcursul vieții**, capabili să se adapteze la noi situații și să își dezvolte continuu setul de abilități.

În concluzie, proiectele educaționale sunt mult mai mult decât simple sarcini școlare; ele reprezintă o platformă complexă pentru dezvoltarea integrală a elevilor. Prin stimularea gândirii critice, consolidarea cunoștințelor, îmbunătățirea abilităților sociale și pregătirea pentru viitor, aceste proiecte demonstrează o **importanță și utilitate incontestabile** în modelarea unor generații competente, creative și responsabile. Investiția în proiecte educaționale este, de fapt, o investiție în viitorul societății.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 CĂBEȘTI

Jud. Bihor, com.Căbești, nr. 9

Tel/fax: 0359/409 467

E-mail: scoalacabesti@yahoo.com

Site oficial: <https://scoalacabesti.ro/>

CERC PEDAGOGIC 28.11.2024

IMPORTANȚA UTILIZĂRII „METODELOR INTERACTIVE”

REFERAT

PROF. EDUCAȚIE TIMPURIE: BOIȚ TEODORA MIRABELA
G.P.P.NR.1 CĂBEȘTI-PROGRAM NORMAL

Metodele interactive prezintă un set de metode active și o serie de activități și jocuri desfășurate cu scopul de a stimula învățarea și dezvoltarea individului. Aceste noi metode interactive se bazează pe colaborarea dintre copii în timpul unei activități, oferă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă, aceea de a studia, investiga și capătă încredere în capacitățile individuale ale fiecăruia.

Nevoile și cerințele tinerelor generații de copii ne pretind nouă dascălilor o altfel de abordare a activităților instructiv-educative. Aceste metode implică o schimbare de atitudine și tact din partea cadrelor didactice, care trebuie să își adapteze stilul lor de muncă în funcție de particularitățile tipului de copil cu care intră în contact. În general, metodele interactive stimulează comunicarea, activează copii și formează capacități cum ar fi: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare.

Obiectivele metodelor interactive:

- * Formarea și promovarea unor calități care au la bază atitudini și comportamente democratice;
- * Însușirea unor cunoștințe, abilități, comportament de bază în învățarea eficientă a abilităților practice;
- * Promovarea unei activități didactice moderne centrate pe demersurile intelectuale interdisciplinare și afectiv-emoționale;
- * Implicarea activă și afectivă a copiilor pentru stimularea gândirii productive divergente;
- * Focalizarea strategiilor pe promovarea diversității ideilor;
- * Formarea unui sistem de capacități;
- * Comunicarea pe baza unei tehnologii informaționale interactive, moderne;
- * Formarea deprinderii copiilor de a găsi singuri informații, de a aplica cunoștințele în diferite situații, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă.

Implicarea activă a copiilor într-o activitate este necesară și esențială. De aceea, metodele moderne sunt prioritare în această activitate, deoarece aduc noutate, trezesc curiozitate, grupează cunoștințele și reprezentările copiilor pentru a învăța lucruri noi sub o formă mai atractivă și mai captivantă pentru preșcolari. Pentru a fi accesibile și atractive pentru copiii, aceste metode se desfășoară sub forma unor jocuri cu reguli.

Cerința esențială a unei educații progresiviste, după cum afirmă Piaget, este aceea de a asigura o diversificare a metodologiei folosite bazate pe îmbinarea activităților de învățare și a celor de muncă independentă cu activitățile de colaborare, de învățare în grup.

Prin folosirea diversificată a ansamblului de metode, educatoarea urmărește ca monotonia, plictisul, rutina să dispară, deschizând în orizontul copilului dorința de învățare într-un mod eficient, creativ și plăcut pentru el. Conștientizarea faptului că metodele interactive sunt eficiente în activitatea instructiv-educativă oferă cadrelor didactice pârgă pentru obținerea unor performanțe necesare într-un sistem educațional de nivel european. Interactivitatea presupune dinamism, energie, comunicare, relaționare, colaborare, satisfacție, toate făcându-se cu foarte multă plăcere și inițiativă.

În cadrul domeniului experiențial Limbă și comunicare, educatoarele pot de asemenea să utilizeze o gamă destul de vastă din metodele moderne. Pentru acest fapt, trebuie să amintim categoriile de metode interactive.

Acestea sunt: metode de predare, învățare, metode de fixare, consolidare și evaluare, metode de creativitate, metode de rezolvare de probleme și metode de cercetare. Alegerea metodelor pentru fiecare activitate de educarea limbajului în parte se face cu multă atenție din partea cadrului didactic și care trebuie să fie în concordanță cu tipul de activitate aleasă.

Metodele interactive au câteva caracteristici, și anume:

- * Centrate pe copii;
- * Permit comunicarea multidirecțională;
- * Pun accentul pe dezvoltarea gândirii;
- * Formează aptitudini și deprinderi;
- * Încurajează participarea copiilor;
- * Inițiativa și creativitatea;
- * Oferă posibilitatea colaborării avantajoase între dascăl și preșcolar.

Metodele interactive oferă preșcolarilor posibilitatea de a acționa și de a lua inițiativă în activitățile propuse fără să le fie teamă și fără să fie șovăitori. Lasă copiilor posibilitatea să fie creativi, să ia deciziile la momentul oportun și să se manifeste într-un mod cât mai firesc. Totodată, aceste metode permit preșcolarilor să asimileze sau să-și consolideze concepte sau deprinderi prin stimularea lor de a afla informații interesante pentru cunoașterea a ceea ce îi înconjoară.

Bibliografie:

Breban, S.; Gongea, E.; Ruiu, F.; Fulga, M., Metode interactive de grup, Ed. Arves, Craiova, 2002.

Ștefănescu, M.; Pop, I.; Ona, N.; Petrescu, C., Laborator metodic pentru domeniul experiența Limbă și comunicare, ISBN: 978-606-8127-07-1, www.edituradiana.ro, Pitești

VĂ MULȚUMIM!

SĂRBĂTORI

FERICITE!

Educația creativă pentru copiii de azi

Prof.înv.primar Borhan Magdalena

Liceul Demostene Botez Trușești

Trăim într-o epocă a transformărilor accelerate, în care tehnologia, globalizarea și schimbările sociale influențează profund modul în care trăim, lucrăm și învățăm. Aceste dinamici solicită o regândire a educației, astfel încât să nu mai fie doar un proces de transmitere de informații, ci unul de formare a gândirii critice, a creativității și a adaptabilității. Educația creativă se impune, astfel, ca o necesitate, nu doar ca o alternativă. Copiii de azi trebuie formați pentru a deveni adulți capabili să navigheze într-o lume incertă, imprevizibilă, dar plină de oportunități. Acest referat ilustrează asupra modalităților prin care educația creativă influențează gândirea, atitudinile și abilitățile copiilor, pregătindu-i pentru viitor.

1. Fundamentele educației creative și contextul actual

Educația creativă se bazează pe premise pedagogice care susțin exprimarea liberă, explorarea, gândirea divergentă și rezolvarea de probleme. Spre deosebire de modelul tradițional centrat pe acumularea de cunoștințe, educația creativă vizează formarea unei mentalități flexibile, capabile să se adapteze situațiilor neprevăzute.

Transformările societății contemporane - inteligența artificială, crizele climatice, migrația, instabilitatea economică - cer indivizi care nu doar reproduc informații, ci știu să le evalueze critic, să le integreze creativ și să propună soluții inovatoare. În acest sens, școala trebuie să devină un spațiu al inițiativei, al colaborării, al curajului de a greși și de a învăța din greșeli.

2. Metode și strategii pentru stimularea creativității

Una dintre metodele centrale este învățarea prin proiecte (Project-Based Learning), care implică elevii în activități relevante, cu scopuri concrete, în care trebuie să gândească critic, să colaboreze și să creeze produse proprii. Prin astfel de metode, educația devine activă, ancorată în realitate, dezvoltând capacitatea de decizie, inițiativa și responsabilitatea.

De asemenea, utilizarea teatrului educațional, a artei vizuale, a muzicii sau a scrierii creative contribuie la dezvoltarea expresivității, a empatiei și a inteligenței emoționale. Copiii sunt încurajați să exprime idei personale, să-și asume perspective diverse, să-și modeleze propriul stil de exprimare.

Strategiile de tipul "design thinking", brainstorming, dezbateri, hărți conceptuale sau învățarea prin joc (gamificare) oferă un cadru stimulant pentru dezvoltarea creativității și a colaborării. Tehnologia digitală, atunci când este utilizată inteligent, poate deveni un aliat esențial în stimularea gândirii originale și a colaborării la distanță.

3. Efectele asupra gândirii și formarea atitudinilor

Educația creativă antrenează gândirea critică, capacitatea de analiză și sinteză, transferul cunoștințelor în contexte noi. Copilul este stimulat să pună întrebări, să observe conexiuni, să

formuleze ipoteze și să experimenteze. Astfel, învață să-și asume riscuri controlate, să accepte incertitudinea, să devină autonom în procesul de învățare.

Pe plan atitudinal, se dezvoltă valori precum curiozitatea, perseverența, toleranța la ambiguitate, deschiderea față de diferențe. Copiii devin mai implicați, mai empatici, mai capabili să coopereze și să negocieze perspective. Aceste trăsături sunt esențiale pentru adaptarea la medii multiculturale, dinamice, în care munca în echipă și gândirea globală sunt condiții de bază.

4. Abilități esențiale dezvoltate prin educația creativă

Creativitatea educațională favorizează dezvoltarea abilităților transferabile: comunicare eficientă, gândire sistemică, reziliență, luare de decizii, colaborare interculturală. De asemenea, contribuie la alfabetizarea digitală, media și informațională.

Un copil care participă la activități creative învață să-și exprime ideile clar, să negocieze soluții, să-și gestioneze timpul, emoțiile și conflictele. Toate acestea sunt trăsături care în viitor vor face diferența între succes și stagnare, între adaptabilitate și rezistență la schimbare.

Concluzii

Educația creativă nu este doar o opțiune pedagogică inovatoare, ci o necesitate urgentă în fața unei lumi care cere altceva de la tineri: nu supunere, ci inovație, nu reproducere, ci creație. Metodele și strategiile explorate demonstrează că este posibilă o școală vie, deschisă, capabilă să formeze indivizi liberi, flexibili, etici și competenți.

Este responsabilitatea noastră, a tuturor actorilor implicați în educație, să asigurăm un cadru favorabil dezvoltării potențialului creativ al fiecărui copil, pentru ca aceștia să devină constructorii unui viitor mai bun.

Bibliografie

1. Robinson, Ken – O lume ieșită din minți. De ce educația distruge creativitatea, Editura Curtea Veche, București, 2011, p. 57.
2. Gardner, Howard – Minți creative. O nouă abordare a inteligenței multiple, Editura Sigma, București, 2003, p. 122.
3. Mitrea, Nicoleta – Educația pentru creativitate în școala românească, Editura Aramis, București, 2017, p. 89.
4. Sandu, Aura – Strategii didactice moderne, Editura Polirom, Iași, 2018, p. 146.
5. Gherguț, Alexandru – Psihopedagogie specială. Ghid pentru profesori, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 233.
6. Sternberg, Robert J. – Successful Intelligence, Editura Plume, New York, 1997, p. 98.
7. Eisner, Elliot – The Arts and the Creation of Mind, Editura Yale University Press, New Haven, 2002, p. 184.

Trăim în epoca schimbărilor avalanșa de noutate ne obligă să accelerăm ritmul și să participăm activ sau pasiv la dinamica noii lumi. Dacă acum câteva zeci de ani se făceau eforturi pentru a avea acces la anumite cunoștințe, în prezent acest aspect nu mai reprezintă o piedică însă dificultatea apare în a face față informațiilor venite din toate direcțiile.

Informațiile provoacă spre acțiune, acțiunea se desfășoară prin oameni iar oamenii puși în mișcare devin creatori de noi experiențe la care trebuie să se adapteze. Un fapt cert al fiecărei zi este că nu putem deveni ființe echilibrate dacă nu învățăm să ne adaptăm, această învățare având origini încă în mica copilărie. Multe din evenimentele care se produc în jurul ei sunt trăite de copil pentru prima dată, dar cum să reacționeze în fața acestor situații dacă pe multe dintre ele nu știe cum să le definească.

Este contrar naturii și imposibil să înveți despre toate lucrurile, ca apoi să poți să reacționezi în fața lor. Din acest motiv copilul zilelor noastre nu are nevoie să fie învățat cum să reacționeze, și are nevoie să fie spontan și flexibil pentru a descoperi cele mai potrivite modalități de a gestiona schimbarea. Intrarea în grădiniță este pentru copil primul pas făcut în exteriorul familiei, însă adevărată aventură și provocările majore intervin la trecerea către următoarea etapă cea a școlarității. Pentru mulți dintre copii primele contacte cu o experiență nouă pot deveni definitorii pentru întreg parcurs motiv pentru care, atât în grădiniță cât și în școală, educația să fie lipsită de limitări. Este important ca aceasta să fie individualizată, centrată pe valori să poată preveni întâmpinarea nevoilor, pe scurt să faciliteze dezvoltarea personală.

Sub o formă sau alta artele expresive precum modelarea, pictura și dansul au fost utilizate încă din cele mai vechi timpuri în scopuri terapeutice, cu toate că în privința lor nu era formulat un scop explicit în acest sens, În ciuda faptului că activitățile derulate pe baza lor erau recunoscute ca având defecte de echilibrare și chiar de vindecare a sufletului.

În prezent lucrurile s-au schimbat în ceea ce privește perspectiva terapiei prin artă ca metodă recunoscută în rândul specialiștilor iar aceasta cu atât mai mult în lucru cu o categorie aparte de vârstă și anume copiii pentru activitățile ludice conform lui L Landerth., mediul natural de comunicare”Artele expresive se bazează în principal pe experiența senzorială ceea ce asigură în primul rând ancorarea în concret și în realitatea propriei corporalități aflate în contact cu lumea interioară a sinelui și cu cea exterioară acestuia

Tehnicile creativ-expresive precum modelarea lutului, pictura cu degetele desenul etc susțin explorarea,pe măsură ce facilitează construirea granițelor celor două lumi mai sus menționate creând treptat un cadru securizant și adecvat copilului.

Are loc astfel nu doar o concretizare ci și organizare cognitivă și emoțională a experiențelor, prin exprimarea naturală a gândurilor și emoțiilor trăite prin intermediul activității copilul reușește să realizeze comunicarea acestora de o manieră ce nu este considerată nici intruzivă, nici amenințătoare.De fapt,ceea ce asigură acest cadru securizant, dincolo de relația de consiliere și de spațiu adecvat al cabinetului este însuși mecanismul proiecției, scade rezistența față de exprimarea conținuturilor emoționale și dificile din trecut copilul consideră totul ca fiind un simplu joc, iar răspunsurile sale dar o parte a acestuia. În ceea ce privește importanța abordării pe cât de mult posibil non-directive, aceasta se releva atunci când este adus în discuție subiectul creșterii autonomiei și al sentimentului de control și competență personală a copilului.

Având putere de decizie asupra lui cât și cum se dorește a fi împărtășit, copilul capătă sentimentul de control și de siguranță în ceea ce privește propria persoană. Mai mult, este facilitată astfel dezvoltarea unei logici interne care să asigure predictibilitate, în sensul că este dezvoltat un simț al responsabilității proprii copilului. Astfel tehnicile creativ-expresive și abordarea non-directivă permite exprimarea și integrarea cognitiv emoțională a conținuturilor psihice. Și totodată facilitează structurarea unei baze echilibrate și de ce nu, reziliențe de care copilul să se poată folosi cu succes în parcurgerea și rezolvarea sarcinilor de viață.

Creativitatea nu mai este doar o abilitate artistică, ci o competență transversală, indispensabilă pentru adaptarea și inovarea în diverse domenii ale vieții. Prin educația creativă, copiii își dezvoltă gândirea critică, flexibilitatea cognitivă și capacitatea de a găsi soluții originale la probleme complexe. Prin folosirea tehnicilor creative în educația copiilor pot avea un impact profund asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copiilor:

Gândirea critică și rezolvarea problemelor: Prin activități creative, copiii învață să analizeze situații, să identifice probleme și să găsească soluții inovatoare.

Dezvoltarea emoțională: Exprimarea creativă ajută copiii să-și înțeleagă și să-și gestioneze emoțiile, contribuind la o mai bună sănătate mintală.

Abilități sociale: Lucrul în echipă și proiectele colaborative dezvoltă empatia, comunicarea și capacitatea de a lucra eficient cu ceilalți. Utilizarea tehnicilor creative nu este un lux, ci o necesitate în formarea copiilor pregătiți pentru provocările viitorului. Prin metode inovatoare și proiecte practice, aceasta dezvoltă competențe esențiale, contribuind la formarea unor indivizi adaptabili, empatici și inovatori.

Practicile creative din timpul anilor preșcolari ai copilăriei par să influențeze pozitiv dezvoltarea ulterioară. Cercetările din această direcție au reflectat efectele semnificative obținute atât în gândirea divergentă cât și convergentă la copiii de vârstă preșcolară. Așadar metodele expresiv-creative acționează în sensul construirii identității personale a copilului, întăririi funcțiilor de contact și înnoirii contactului copilului cu simțurile, corpul și sentimentele sale și utilizarea intelectului. Utilizarea tehnicilor expresiv-creative se utilizează în special cu copiii care au conflicte interne cum sunt teama, vina, slaba stimă de sine, durerea, mâhnirea sau depresia. Comunicarea pe marginea acestor probleme cere sofisticare verbală, și cum majoritatea copiilor nu se pot exprima astfel, ei vor ilustra mai ușor aceste probleme prin acțiune. Un alt avantaj este că jocul însuși poate crea reacții emoționale și să facă aceste reacții mai puternice. Terapia prin joc și mijloace expresiv-creative poate fi o alegere terapeutică mai bună deoarece este activitatea cea mai familiară copilului și în timpul ei acesta se va simți mai confortabil și mai relaxat, având de cele mai multe ori rezultate, însă să nu uităm faptul că procesul terapeutic este unul mai lent (Ciuhan, 2006).

Principalele tehnici creative utilizate în lucrul cu copil sunt **desenul și pictura, modelajul, colajul, teatrul, basme și povești terapeutice, jocul, marionetele, dansul și mișcarea creativă, muzica etc**

Exemple de exercitii practice- Rotația desenelor

Este un exercițiu care poate declanșa etapa de „furtună” a unui grup deoarece copiii pot fi nemulțumiți de prestația colegilor de grup. Fiecare grup trece printr-o astfel de etapă așa încât manifestările sunt normale și le putem gestiona așa în așa fel să trecem la următoarea etapă normarea și funcționare. **Obiectivele urmărite** sunt:

- ✓ creșterea capacității de cooperare în cadrul unui grup;
- ✓ rezistența la frustrări și dezvoltarea autocontrolului ;
- ✓ respectul față de colegi și de grup formarea abilităților de raționare în intra-grup;
- ✓ dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor conflictelor;
- ✓ dezvoltarea creativității.

Descrierea exercițiului- Copiii stau pe scăunele în jurul unei mesei. I se dă fiecărui copil o coală de hârtie și o cutie de creioane colorate sau pensule/acuarele. Fiecare copil poate desena picta pe foaia lui ce dorește până când conducatorul grupului spune

„STOP!JOC!”După aceea aceea fiecare copil îi va da desenul său, colegului din dreapta. Timp de cinci minute vor desena pe foaia colegului lor ce doresc apoi când conducătorul de grup spune „STOP!SCHIMBĂ!”vor da foaia pe care o au în fața colegului din dreapta. Desenele merg doar în aceeași direcție dreapta sau stânga cum decideți astfel încât un desen să ajungă pe la toți cei prezenți în grup.

UTILIZARE:

- ✓ Permite copiilor să și exprime sentimentele, nevoile, părerile;
- ✓ Antrenează toleranța la frustrări
- ✓ Ajută participanții să învețe unul de la altul, să se respecte unii pe alții;
- ✓ Îi ajută pe copii să lucreze în echipă ;
- ✓ Le dezvoltă strategii de gestionare și rezolvarea conflictelor și problemelor în cadrul grupului;
- ✓ Le dezvoltă capacitatea de adaptare la nevoile și dorințele colegilor de grup ;
- ✓ promovează valorile și solidaritatea în interiorul grupului.

Observații

Este un exercițiu care poate aduce copilului și implicit grupul într-o situație delicată . După acest exercițiu grupul poate trece în etapa „furtunii”

Dacă la început, copiii sunt încântați de ideea schimbului de desene, pe parcurs pot să apară conflicte între ei. Unii doresc să și facă să desenul într-un anumit mod, iar cei ceilalți îl pot putea strica planurile. Este o situație frustrantă și este bine să-i învățăm să facă față acestor situații, explicând că este un desen comun, un tablou și că nu există bine sau rău, frumos sau urât, ci pur și simplu un desen. În timpul acestui desen comun putem observa dacă există conflicte între membrii grupului(răzbunări, pedepsiri, invidii.).

Este bine să observați comportamentul fiecărui copil în timpul acestui exercițiu și să vă notați ceea ce vi se pare semnificativ. Este un exercițiu în care copilul va încerca să influențeze desenele colegilor săi, imprimându-și pe aceste desene propriile idei, sentimente. Veți putea observa că puțini copii vor încerca să în continue ceea ce a început colegul lor. Tocmai de aceea se cunosc destul de puțin și se adaptează destul de lent la grup.

Prin utilizarea creativității copiii pot dezvolta abilități, atitudini și modalități de gândire care îi pregătesc pentru o lume complexă și incertă. Prin integrarea metodelor creative școala devine un spațiu al descoperirii și al dezvoltării de sine. În acest fel elevii nu sunt doar beneficiarii educației, ci devin arhitecții propriului lor viitor pregătiți să coloreze lumea cu idei, empatie și inovație.

Bibliografie

Argel B.M., Elizabeth S.S., *The Use of Creative-Expressive Approaches in Counseling Survivors of Child Sexual Abuse*, The Guidance Journal, XLII Vol. II, 2015.

Ciuhan, G.C., *Eficiența psihoterapiei experiențiale la copilul hiperkinetic*, Editura SPER Colecția ALMA MATER București, 2006.

Igor, R. & Pîslari, S. *The Development of empathy in preadolescents*, Journal of Psychology, Special Pedagogy. Social Work , Volume 53, Issue 4, 2018.

Lorreta, J.B. & colab. *The Use of Expressive Techniques in Counseling*, [Journal of Creativity in Mental Health](#), Volume 3 – [Issue 1](#), 2008.

Ioana Drugas-101 aplicatii artterapeutice in consilierea copiilor-editura Primus ,Oradea,2010

Rubin, J.A. *Approaches to Art Therapy. Theory & Technique*. second edition, Peterson Marsh Ltd., 2009.

[Vicente A. B.](#), [Marta G.B.](#), Juan C.M., *Evaluation of a creativity intervention program for preschoolers*, [Thinking Skills and Creativity, Volume 10](#), Pages 112-120, December 201

Aplicarea metodelor inovative la clasă implică utilizarea tehnicilor de învățare care implică activitatea elevilor, cum ar fi învățarea activă, învățarea bazată pe proiecte și utilizarea tehnologiei. Aceste metode pot crește implicarea elevilor, îmbunătăți retenția informațiilor și să le ofere elevilor oportunitatea de a dezvolta abilități de gândire critică și creativitate.

Învățarea activă: Această metodă implică elevii activ în procesul de învățare, încurajând gândirea critică, colaborarea și rezolvarea problemelor. Exemplu: Încurajarea dezbaterilor, implicarea tuturor simțurilor, folosirea unor tehnici de management, transformarea elevilor în profesori, promovarea învățării prin joc.

Învățarea bazată pe proiecte: Elevii lucrează la proiecte complexe, aplicând cunoștințele acumulate în contexte reale. Această metodă favorizează gândirea critică, creativitatea și abilitățile de comunicare.

Utilizarea tehnologiei: Instrumente digitale pot fi folosite pentru a îmbunătăți experiența de învățare, cum ar fi platforme de învățare online, aplicații educaționale, simulări și simulări interactive.

Avantajele metodelor inovative:

- **Îmbunătățește implicarea elevilor:**

Elevii sunt mai interesați și mai motivați să participe la lecții atunci când sunt implicați activ.

- **Îmbunătățește retenția informațiilor:**

Învățarea activă și bazată pe proiecte facilitează memorarea și înțelegerea mai bună a informațiilor.

- **Dezvoltă abilități de gândire critică și creativitate:**

Elevii sunt încurajați să gândească independent, să rezolve probleme și să fie creativi.

- **Oferă oportunități de colaborare:**

Elevii pot învăța împreună, comunicând, împărtășind idei și lucrând la proiecte.

- **Pregătește elevii pentru viitor:**

Metodele inovative pot ajuta elevii să se adapteze la o lume care se schimbă rapid și să dezvolte abilități necesare pentru carierele viitoare.

Ca aplicație, am folosit la clasă platforma **teachyou.ai** și platforma **Magicschool.ai**, la clasele de liceu IX-XII și la diferite tipuri de lecții, în momente diferite ale parcursului educativ. Implicarea elevilor a fost mare, ei au primit ca pe o provocare realizarea de activități pe platforme. Noutatea a venit din ajutorul pe care boții l-au dat elevilor, idei noi, surprinzătoare în găsirea soluțiilor. Interactivitatea a fost 100%, învățarea multidisciplinară și metoda colaborativă au fost de un real succes. Finalitatea lecției a fost aceea că elevii au reținut informațiile ușor fiind implicat un device la îndemâna lor.

MagicSchool.ai este o platformă educațională bazată pe inteligență artificială, creată special pentru a sprijini profesorii în proiectarea de lecții, fișe de lucru, evaluări și alte materiale didactice. Profesorii pot introduce teme sau concepte, iar platforma generează conținut adaptat nivelului de vârstă și obiectivelor educaționale. În clasă, poate fi folosită pentru a economisi timp în pregătirea lecțiilor, dar și pentru a personaliza învățarea în funcție de nevoile elevilor.

O lecție despre sport, de exemplu, poate fi creată pe tema „Importanța exercițiului fizic”. Profesorul introduce această temă în MagicSchool.ai, iar platforma generează un plan de lecție cu activități interactive, întrebări pentru discuții, vocabular specific și chiar o scurtă fișă de evaluare. Astfel, lecția devine mai atractivă și mai eficientă pentru elevi.

TeachYou.ai este o platformă digitală asistată de inteligență artificială, concepută de asemenea pentru a sprijini profesorii de limbi străine în proiectarea lecțiilor personalizate, rapide și eficiente. Ca profesor de limba engleză, poți folosi TeachYou.ai pentru a crea materiale adaptate diferitelor niveluri de competență lingvistică, incluzând exerciții de vocabular, gramatică, conversație și înțelegere a textului. Platforma este intuitivă și oferă variante de adaptare culturală pentru diverse teme.

O posibilă lecție pe tema "**Education in Different Countries**" poate începe cu introducerea unui text comparativ despre sistemele de educație din Finlanda, Japonia și Statele Unite. Cu

ajutorul TeachYou.ai, poți genera un set de întrebări de comprehensiune, un vocabular nou contextualizat, dar și sarcini de exprimare orală și scrisă, cum ar fi „Write a short paragraph about how education is different in your country”. Astfel, lecția devine interactivă, iar elevii sunt stimulați să compare și să analizeze concepte globale prin prisma propriei experiențe.

În concluzie, folosirea platformelor A.I. în lecțiile de limba engleză aduce un plus de eficiență, creativitate și personalizare a procesului de predare. Aceste instrumente moderne sprijină profesorii în elaborarea rapidă a materialelor și în adaptarea conținutului la nivelul fiecărui elev. Elevii devin mai implicați prin activități interactive și resurse variate. Inteligența artificială nu înlocuiește profesorul, ci îl completează și îl sprijină. Este esențial ca dascălii să fie formați și deschiși la noile tehnologii pentru a valorifica întregul potențial educațional.

JOCUL CULORILOR (JOC DIDACTIC)

Prof. dr. Brotac Daniela
Grădinița Nr. 268

Scopul: dezvoltarea capacității de a stabili asemănările între imagini care reprezintă aceeași formă sau aceeași culoare. Verificarea cunoștințelor despre culori și forme (pătrat, cerc). Sarcina didactică: să facă perechi din jetoanele care se aseamănă între ele printr-un singur atribut (fie culoare, fie formă).

Regulile jocului: fiecare copil va alege și așeza pe masă câte două jetoane, căutând perechea corespunzătoare. Ei trebuie să acționeze numai în timpul acordat de educatoare prin sunetul clopoțelului.

Devin câștigători copiii care termină cel mai repede de făcut perechile.

Material didactic: fiecare copil va primi 10 – 12 jetoane sau figure geometrice (cerc și pătrat) colorate: roșu, galben, albastru, verde, maro, alb. Clopoțel sau alt semnal auditiv.

Elemente de joc: descoperirea imaginilor, sunetul clopoțelului, închiderea și deschiderea ochilor, aplauze, oferirea elementelor surpriză.

Metode și procedee: explicarea, demonstrarea, exercițiul, problematizarea.

Indicații pentru organizarea și desfășurarea jocului.

Copiii vor sta la măsuțele dispuse în careu deschis.

Reușita jocului este condiționată de calitatea intuirii materialului primit, încercând încă din acest moment o așezare a lor în funcție de cele două proprietăți vizate: culoare și formă.

Jocul va avea ca principal fir conducător acțiunea copiilor de a face perechi între figuri care au aceeași culoare sau între figuri care au aceeași formă, făcând abstracție de culoare.

Posibilitățile de alcătuire a perechilor fiind:

Cerc roșu – pătrat roșu

Cerc galben – cerc alb

Cerc albastru – pătrat albastru

Cerc maro – cerc verde

Cerc galben – pătrat galben

Pătrat galben – pătrat albastru etc.

Cerc roșu – cerc albastru

Ordinea poate fi lăsată la alegerea copiilor astfel încât la control să fie comunicate celorlalți copii modalitățile deosebite de aranjare.

Observație:

La grupele mari jocul se poate complica prin mărirea numărului de culori (8 – 10) și de forme geometrice (5 – 6). De asemenea, la grupele mari se poate cere copiilor să stabilească independent criteriul de formare a perechilor. Astfel la semnalul de începere, fiecare copil va așeza cum crede de cuviință fie toate figurile geometrice pe un rând în funcție de o anumită culoare, fie toate figurile geometrice pe un rând având aceeași formă, independent de culoare.

Material bibliografic:

- Jocuri didactice pentru gradinița de copii, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, București, 1976, coordonator Maria Taiban.

IMPORTANȚA CELOR „7 ANI DE ACASĂ”

Prof.pentru educație timpurie Bruja Carmen-Vasilica

Școala Gimnazială nr.1 Balcani

„Copilul nu este o jucărie, el este o cruce care trebuie purtată cu *bucuria jertfei asumate*, și de felul în care părinții duc această cruce, depinde calitatea de creștin adevărat a viitorului adult!”

(Danion Vasile)

Când vorbim despre cei 7 ani de acasă ne gândim la educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului până merge la școală. Când spunem că un copil are cei 7 ani de acasă ne gândim la un copil bine crescut, care știe să salute, să spună mulțumesc, te rog, care se comportă cuviincios cu cei de vârsta lui și cu adulții.

Educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate. Un copil manierat se va descurca mult mai bine în relațiile cu cei din jur decât unul căruia îi lipsesc cei 7 ani de acasă.

Copilăria reprezintă cea mai bună perioadă a vieții pentru educație, pentru formarea și instruirea caracterului psiho-social. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia.

Dacă unui copil familia nu-i satisface nevoia de confort fizic și afectiv, atunci pe viitor va apărea acel sentiment de neîncredere în mediu, teama de viitor sau îndoieli de sine, o lipsă a încrederii în propriile sale forțe, dar va apărea și acel sentiment de rușine. Tot timpul familia trebuie să încurajeze copilul, să îl îndrume și să îi arate ce e bine și ce e rău. Familia este cea care oferă copilului primele informații despre lumea ce-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită, dar și climatul socio-afectiv necesar trebuințelor și dorințelor sale.

Influențele educative pe care familia le exercită asupra copiilor se pot manifesta atât direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin dirijate cât și indirect, prin modele de conduită oferite de membrii familiei. Modelele de conduită oferite de părinți, pe care copiii le preiau prin imitație și învățare, și climatul socio-afectiv, în care se exercită influențele educaționale, reprezintă primul model social cu o influență hotărâtoare asupra copiilor privind formarea

concepției lor despre viață, a modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale.

Procesul educativ al copilului trebuie condus cu grijă și caldă afecțiune în concordanță cu etapa de dezvoltare în care se află el, fără a-l solicita prea de timpuriu cu lucruri ce nu sunt pe măsura forțelor lui, oferindu-i și cerându-i numai ce nu-i depășește capacitatea de înțelegere.

În familie se dezvoltă sprinjinul de afirmare a idealurilor tânărului, dorința sa de participare la viața socială, culturală și politică a țării sale. În familie se formează primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului, de conduită igienică individuală și colectivă și de altruism, componente majore ale moralei elementare a indivizilor societății, constituind bagajul educativ al „**celor 7 ani de acasă**”. Viața copilului acasă, alături de părinții săi, toate activitățile care se desfășoară împreună consolidează anumite deprinderi, abilități ce contribuie la autonomia copilului, conviețuirea socială, sănătatea, igiena și protecția lui. În familie copilul începe să se cunoască pe sine, să se definească prin jocul imitațiilor, comparațiilor și își însușește modele la care se poate referi în mod constant în devenirea sa ca adult.

După ce ajunge la vârsta preșcolară educația copilului se împarte între familie și dascălii și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil în înțelegerea și lămurirea unor probleme.

„Cei 7 ani de acasă” își pun accentul cel mai mult în ceea ce devine un copil mai târziu și anume – OM. Aceasta este perioada cea mai importantă, fiind temelia pe care se clădește o ființă cu diverse aptitudini și preferințe, cu un comportament normal sau deviant. Așa cum ne creștem și ne educăm copiii, așa cum ne comportăm noi, așa vor trăi și se vor manifesta pe viitor. Copii cresc și se formează în viață într-un univers pe care-l creează părinții.

BIBLIOGRAFIE

Golu, M., (2000), *Fundamentele psihologiei*, Editura Fundației România de Mâine, București.
Negovan, V., (2003), *Introducere în psihologia educației*, Editura Curtea Veche, București.
Sălăvăstru, D., (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași.

Educația creativă – fundamentul formării unei generații adaptabile într-o lume în continuă schimbare

Autor: Bucelan Ionela-Mihaela

Profesor de limba engleză, Școala Gimnazială Horia + Școala Gimnazială Izvoarele

1. Introducere: Educația în fața unei paradigme în mișcare

Trăim într-o eră caracterizată de incertitudine, interconectare globală și o accelerare fără precedent a inovației tehnologice. În acest context, misiunea școlii nu mai poate fi redusă la simpla transmitere a cunoștințelor canonice, ci trebuie să devină un spațiu al cultivării gândirii critice, al dezvoltării personale și al construirii de competențe transferabile.

Această schimbare de paradigmă impune regândirea profundă a educației în cheia **creativității**, nu ca opțional decorativ, ci ca fundament esențial al actului formativ. Dacă în trecut creativitatea era asociată cu arta sau cu elitele culturale, astăzi ea este percepută ca o competență universală, necesară fiecărui individ pentru a face față complexității lumii moderne.

2. Creativitatea – definiție, sensuri și implicații educaționale

Conceptul de *creativitate* a fost abordat din multiple perspective: psihologică, pedagogică, filosofică sau sociologică. În educație, creativitatea nu se limitează la expresia artistică, ci presupune capacitatea de a genera idei noi, de a imagina soluții alternative și de a construi sensuri în contexte diverse.

Psihologul Mihaly Csikszentmihalyi definea creativitatea ca fiind „procesul de a face lucruri noi care sunt valoroase”. În plan educațional, acest proces implică nu doar spontaneitatea, ci și rigoare, perseverență, reflecție și adaptabilitate – adică exact acele trăsături necesare în formarea unei **generații reziliente și flexibile**.

Din perspectiva teoriilor educaționale contemporane, creativitatea este văzută ca o intersecție între:

- *conținut disciplinar solid;*
- *competențe transversale* (gândire critică, comunicare, colaborare);
- *atitudini și motivație intrinsecă;*
- *context favorabil și deschis explorării.*

3. Educația creativă ca proces transformațional

Educația creativă nu este un program sau o lecție ocazională, ci o **abordare transformațională** care implică revizuirea modului în care predăm, evaluăm și relaționăm cu elevii. Aceasta presupune o trecere de la o pedagogie transmisivă la una constructivistă, centrată pe învățarea activă, reflexivă și colaborativă.

Astfel, școala devine un laborator de idei, în care:

- elevii nu doar primesc, ci **produc cunoaștere**;
- profesorii nu doar predau, ci **ghidează și stimulează reflecția**;
- greșeala nu este penalizată, ci **valorificată ca parte firească a învățării**;
- competiția este înlocuită de **colaborare și învățare reciprocă**.

4. Strategii didactice care cultivă creativitatea

În mod concret, educația creativă se materializează printr-un arsenal divers de metode și strategii pedagogice, deja validate în practica internațională:

a. Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning – PBL)

Această metodă presupune implicarea elevilor în rezolvarea unor probleme reale, relevante, care solicită atât gândirea critică, cât și cooperarea și spiritul de inițiativă. Elevii devin cercetători, inovatori și prezentatori ai propriilor idei.

b. Învățarea bazată pe investigație (Inquiry-Based Learning)

Accentul cade pe formularea de întrebări, căutarea de informații, validarea surselor și sintetizarea concluziilor. Elevii învață să gândească științific, dar și creativ.

c. Abordarea transdisciplinară

Creativitatea apare la intersecția dintre domenii. Integrarea artelor în științe, a istoriei în matematică sau a literaturii în educația civică oferă elevilor o înțelegere holistică, vie, conectată la realitate.

d. Evaluarea alternativă

Portofoliile digitale, autoevaluarea, rubricile flexibile și prezentările publice oferă elevilor spațiu pentru reflecție și exprimare personală, reducând presiunea notei și cultivând motivația intrinsecă.

e. Utilizarea tehnologiei în mod creativ

Aplicațiile digitale (Canva, Padlet, Book Creator), platformele de storytelling digital sau realitatea augmentată pot deveni instrumente pentru exprimare creativă, dezvoltare vizuală și gândire spațială.

5. Efectele educației creative asupra gândirii, atitudinilor și abilităților

Educația creativă nu generează doar rezultate academice mai bune, ci modelează **profilul psihologic și social** al elevului:

- **Gândirea** devine mai fluidă, mai tolerantă la ambiguitate și mai adaptabilă la schimbare.
- **Atitudinile** se transformă: elevii încep să își asume inițiative, devin perseverenți și deschiși la învățare continuă.
- **Abilitățile** dezvoltate includ cooperarea eficientă, rezolvarea de probleme, comunicarea multimodală și autonomia în învățare – competențe esențiale în orice domeniu profesional.

Aceste dimensiuni sunt perfect aliniate cu **modelul competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții**, promovat de Uniunea Europeană, precum și cu obiectivele Agendei Educației 2030 a UNESCO.

6. Obstacole și provocări în calea creativității

Transformarea educației într-una cu adevărat creativă întâmpină obstacole structurale și culturale:

- **Curriculumul rigid și normativ**, care lasă puțin loc explorării;
- **Evaluarea standardizată**, care inhibă gândirea divergentă;
- **Rezistența la schimbare**, manifestată la nivelul mentalității instituționale;
- **Lipsa formării cadrelor didactice** în metode alternative.

Pentru a depăși aceste bariere, este necesar un **efort concertat** al tuturor actorilor implicați în educație: profesori, directori, bibliotecari, părinți, decidenți politici. Formarea profesională continuă, rețelele de colaborare pedagogică și pilotarea unor practici inovatoare pot contribui la construirea unui ecosistem educațional favorabil creativității.

7. Rolul bibliotecarilor și al școlii ca spațiu al creativității

Bibliotecarii au un rol esențial în acest demers. Biblioteca școlară nu mai este doar un spațiu de lectură, ci poate deveni un **hub de învățare creativă**, un atelier de idei, un loc al experimentului intelectual. Prin cluburi de lectură, ateliere de storytelling, expoziții tematice sau colaborări cu profesorii, biblioteca devine un partener activ în cultivarea unei educații vii și semnificative.

8. Concluzii: Educația creativă ca angajament față de viitor

Într-o lume în care conținuturile se schimbă rapid, iar meseriile viitorului nu au fost încă inventate, **capacitatea de a gândi creativ** devine cea mai valoroasă resursă a tinerilor. Educația creativă nu înseamnă haos sau lipsă de rigoare, ci o formă profundă de învățare, care dezvoltă întreaga ființă: cognitiv, afectiv, social și moral.

Este datoria noastră – ca profesori, bibliotecari, formatori – să construim un sistem educațional care să nu strivească potențialul creativ al elevilor, ci să-l descopere, să-l încurajeze și să-l transforme în forță de construcție socială.

Referințe bibliografice:

1. Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. HarperCollins Publishers, New York, pp. 1-303.
2. Robinson, K. (2009). *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Penguin Books, London, pp. 10-290.
3. OECD (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*. OECD Publishing, Paris, pp. 5-120.
4. UNESCO (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing, Paris, pp. 12-95.
5. Fullan, M. (2013). *Stratosphere: Integrating Technology, Pedagogy, and Change Knowledge*. Pearson, London, pp. 7-250.
6. Sawyer, R. K. (2012). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford University Press, Oxford, pp. 15-350.

PROFILUL COPILULUI DIN GENERAȚIA Z

PREFAȚĂ

Sistemul de învățământ din România, veșnic subfinanțat, hrănește lacune în dezvoltarea copiilor, și nu numai. S-a înghebat o puternică superficialitate legat de nevoile copilului din mediile defavorizate, în sensul că, teoretic, există programe guvernamentale sau alte hotărâri legislative care ar viza situația acestora. Practic, din lipsa de spațiu sau alte resurse materiale și umane, copiii nevoiași rămân în urmă sau abandonează mult prea ușor pentru că nu li se întâmplă nimic nici părinților, nici directorilor, nici asistenților sociali...

În altă ordine de idei, responsabilitatea părinților, deși nevoiași, totuși indiferenți față de școală, este plasată de multe ori unor rude, bunici, etc, preferând să plece sezonier din viața propriilor copii sau din țară, explicând că ar fi singura soluție pentru supraviețuire. Copilul abandonat de părinți, chiar pentru un timp scurt, se simte părinte pentru el însuși, ia decizii nesănătoase, renunță la școală, devine vulnerabil în fața celor rău intenționați și se trezește de cele mai multe ori încorsetat în situații greu de îndurat (fetele devin mame de la vârste fragede, băieții sunt exploatați prin muncă fizică de către persoane străine, subnutriție, substanțe interzise, etc).

PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ COPIII

Analizând activitatea mea profesională, am observat că cea mai mare problemă a copiilor este de ordin emoțional. Recunoașterea potențialului/valorii fiecăruia, respectarea sinelui, rezervarea unui loc într-un grup agreat... Majoritatea acestora se simt devalorizați, excluși din grup, umiliți, ignorați. De ce? Pentru că unii părinți îi lasă doar în grija școlii. Profesorii nu au timp, și unii, nici răbdare să se aplece asupra fiecărui copil. Crearea unor relații sănătoase, de atașament, pentru a dezvolta abilități socio-emoționale, dezvoltarea capacității de autoreglare, empatia, rezistența la frustrare, perseverența, sunt doar câteva dintre aspectele pe care cadrele didactice împreună cu familiile elevilor le pot face posibile. Dar, de cele mai multe ori, familia nu este acolo unde este nevoie. Refuză sau ignoră. Profesorii sunt sunați/interpelați doar când nu mai primesc bursa sau alte venituri pentru copilul (ne)școlarizat...

CINE SUPORTĂ CONSECINȚELE?

Putem vorbi aici despre efectul bulgărelui de zăpadă! Anume, faptul că elevii care se simt ca mai sus, în special cei din familii nevoiașе, ajung să abandoneze. Prima consecință este că rămân neșcolarizați, îngroașă statisticile privind abandonul școlar. Altă consecință este că la nivel de comunitate se vor mai înregistra persoane cu nevoi sociale. Altă consecință este că acești copii fără școală ajung să nască alți copii, care de obicei, vor avea aceeași soartă. Concluzia este că în societate se vor înmulți acești bulgări de zăpadă, din ce în ce mai duri și mai reci pentru ceilalți participanți la viață...!

ABORDAREA PROBLEMELOR LA NIVEL INSTITUȚIONAL

Atât timp cât 1 din 3 părinți consideră că este mai important să ai relații, decât să termini o școală, educația va fi cu membrele amputate, iar școala cu oamenii ei vor asista la un spectacol nedorit și necontrolat. Consider că ar fi necesară o revizuire amănunțită a legislației, cu metodologii de aplicare a sancțiunilor, atât pentru părinți, cât și pentru copii. Îngrădirea dreptului la educație există în Legea Educației, dar nu am văzut niciun părinte sancționat că își ține copilul acasă, ignorând școala... În plus, nu am citit nicăieri că un părinte care nu-și mai dă copilul la școală este obligat să plătească statului aproximativ 3 mii de roni, atât cât este cheltuiala din bugetul de stat pentru un an de studiu per elev, într-o școală de stat. Sau să presteze muncă în folosul comunității pentru acest lucru!

CE FACE, CE ȘTIE, CE SIMTE COPILUL CÂND INTRĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Din experiența mea profesională, majoritatea copiilor intră în școală bucuroși și curioși, așteptând de la cadrul didactic să le satisfacă cerințele. Sunt puțini copiii care prezintă nevoi de adaptare/familiarizare în contextul școală. De ce se ajunge apoi la abandon? Pentru că, după ce mai cresc, de acasă nu mai primesc același îndemn, de a merge la școală. Părinții constată că e greu să-i monitorizeze, să-i verifice, să le asigure strictul necesar pentru activitățile școlare. Încep să-i pună la treabă prin gospodării, să le dea în grijă frații mai mici, să-i transforme în propriii părinți, cum spuneam mai sus...

CONCLUZIE

În opinia mea, părinții sunt primii care încurajează abandonul! Părinții știu că nu pățesc nimic dacă îi opresc pe copii din parcursul lor educațional. Susțin, de asemenea, că pot trăi și fără școală... Apoi se adaugă celelalte...

Prof. Lidia Bucur, grad didactic I, 30 de ani vechime în învățământ

DESPRE *ALTFEL* DE ACTIVITĂȚI

Petrecând zi de zi cu elevii mei din clasa a II-a B de la Școala Gimnazială ” Sfinții Împărați ” Galați mă încercă mii de emoții pe parcursul procesului instructiv- educativ. Activitățile le desfășurăm cu mare plăcere și sunt suficient de diverse. Suntem implicați în toate tipurile de acțiuni: Cercuri Pedagogice, simpozioane, parteneriate cu diverse institutii, concursuri școlare etc. Pe toate le finalizăm cu rezultate foarte bune și cu multe felicitări.

Despre ce aș putea să scriu? Oare ce le-ar plăcea lor să citească despre activitatea lor școlară?

Mi-aduc aminte de întrebarea cea mai des adresată de către ei: ” Ce activități vom desfășura în *Săptămâna Altfel*, doamna?.. Doamna, mai mergem la Muzeul de Istorie.....”

”Nuuuu, eu vreau la Televiziune sau la Radio – mi-a plăcut foarte mult să apar la TV și am cântat la radio în direct, iar mama ne-a ascultat la locul de muncă împreună cu colegile ei.....”

”Putem, doamna, o oră de educație fizică cu tații?.....”

”Știu eu...mergem iar la Grădina Botanică!!!!”.

Glasurile lor pline de entuziasm îmi răsună în minte. Mă fac să zâmbesc și totodată mă bucur că au fost pe placul lor activitățile desfășurate în această săptămână ” ALTFEL ” atât în clasa pregătitoare, cât și în clasa I. Această săptămână introdusă în structura anului școlar este de bun augur pentru elevii mei. Activitățile săptămânii în cauză îmi propun un alt mod de a pregăti elevii pentru această lume, într-un mod practic, creativ, inovator, care să-i implice în activități deosebite și interesante pentru ei.

Sunt sigură că toate cadrele didactice organizează astfel de acțiuni în această săptămână, dar important este ce înțeleg elevii noștri participând la aceste activități și ce dezvoltăm în ființa această mică. De aceea am ales să vorbesc despre acest subiect, pentru că trăim într-o lume a vitezei, cu generații tot mai energice și mai abile. Lumea în care se nasc copiii de azi, este una complexă, într-o permanență schimbare, iar aceștia trebuie pregătiți să înțeleagă și să accepte provocările, să devină ei însuși factori ai schimbărilor viitoare.

Educația unui copil nu se realizează doar formal și informal, ci și prin activități extrașcolare și extracurriculare.

An de an îmi planific activități noi și cât mai interesante pentru elevii mei din clasa a II-a B. Acuratețea și naivitatea vârstei școlarului mic mă inspiră, mă determină să iau decizia cea mai bună. La întrebarea lor

nu am dat un răspuns cert. Am ascultat părerile lor și în final am intervenit eu cu un exercițiu: ” Definește *Săptămâna Altfel* într-un cuvânt !” Ce a ieșit?! .....Răspunsuri neașteptate.....informare, relaxare, noutate, creativitate, cultură, amuzament, descoperire, socializare, cunoaștere ...etc..și așa am strâns vreo 20 de cuvinte. Am alcătuit un ciorchine care mă inspiră în alegerea următoarelor activități.

Prin activitățile desfășurate în această săptămână dezvoltăm valori, atitudini și competențe, răspundem intereselor și preocupărilor elevilor, punem în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii.

Și, acum, mă pregătesc pentru planificarea activităților din Săptămâna Altfel din anul școlar următor. Sunt convinsă că alegerile vor fi potrivite intereselor elevilor mei și vom avea un raport amplu.

Relaxant, va urma.....

Prof inv. Primar, LUMINITA BUCUR

SOALA GIMNAZIALA ” SFINTII IMPARATI”

GALATI

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Prof. Burca Ana Cornelia

Școala Gimnazială “Oltea Doamna”, Oradea

Lumea în care trăim evoluează rapid, iar generațiile tinere trebuie să fie pregătite pentru a face față provocărilor unei societăți în continuă schimbare. În acest context, educația creativă devine un pilon esențial pentru dezvoltarea gândirii critice, a atitudinilor inovatoare și a abilităților adaptative. Articolul de față analizează metodele și strategiile inovatoare folosite în cadrul educației creative și modul în care acestea modelează viitorii cetățeni, pregătindu-i pentru lumea de mâine.

Creativitatea nu mai reprezintă doar o aptitudine artistică, ci un element fundamental al dezvoltării personale și profesionale. Potrivit lui Sir Ken Robinson (2011), creativitatea este cheia inovației și a rezolvării problemelor în noua societate globalizată. Educația creativă stimulează aptitudini precum gândirea critică, colaborarea și autonomia, fiind cea mai bună metodă de a pregăti copiii pentru provocările viitorului (Robinson, 2011).

Printre cele mai eficiente și inovatoare metode se află învățarea prin proiecte, abordarea interdisciplinară și integrarea tehnologiilor digitale.

1. *Învățarea prin proiecte* – Aceasta implică implicarea activă a elevilor în rezolvarea unor probleme concrete, precum crearea unui proiect artistic sau dezvoltarea unui produs tehnologic, stimulând astfel autonomia și abilitățile de colaborare (Bell, 2010).
2. *Abordarea interdisciplinară* – Integrarea mai multor domenii de cunoaștere contribuie la dezvoltarea unei gândiri holistice și la favorizarea conexiunilor între concepte, facilitând învățarea semnificativă și aplicabilă în multiple contexte (Beane, 1995).
3. *Utilizarea tehnologiei digitale* – Unelte precum software-ul de editare, platformele colaborative și media digitale permit elevilor să-și exprime ideile în moduri originale, inovatoare și adaptate cerințelor societății moderne (Ertmer & Ottenbreit-Leftwich, 2010).
4. *Metodele de învățare activă* - Activități interactive, precum dezbateri, simulări și jocuri de rol. Încurajează colaborarea și exprimarea ideilor, cultivând în același timp abilități sociale.
5. *Învățarea bazată pe experiență* - Experiențe directe, cum ar fi vizite de studiu sau stagii. Ajută la aplicarea teoriei în practică, dezvoltând o înțelegere profundă a subiectelor studiate.
6. *Promovarea gândirii critice și a creativității* - Activități care încurajează elevii să pună întrebări, să exploreze și să inoveze. Formează o mentalitate deschisă, pregătind elevii să facă față provocărilor.
7. *Cultura inovației* - Crearea unui mediu educațional care încurajează experimentarea și acceptarea eșecurilor. Îi face pe tineri să fie mai rezilienți și să își asume riscuri calculate.
8. *Feedback constructiv* - Oferirea de feedback regulat și constructiv din partea profesorilor și colegilor. Îmbunătățește abilitățile de autoevaluare și promovează o atitudine de învățare continuă.

Aceste metode contribuie la construirea unor atitudini favorabile precum deschiderea către inovație, toleranța, perseverența și autonomia personală. În plus, acestea dezvoltă încrederea în propriile abilități și persistența în fața eșecurilor, elemente esențiale pentru adaptarea la ritmul de schimbare din societatea actuală (Habgood & Ahn, 2006).

Impactul educației creative asupra gândirii elevilor și formării de abilități și aptitudini este semnificativ și se manifestă în mai multe moduri. Iată câteva dintre principalele efecte: dezvoltarea gândirii critice, îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor, stimularea inovației, dezvoltarea abilităților interumane, creșterea motivației și a implicării, dezvoltarea abilităților de auto-reglare și promovarea diversității de gândire.

Educația creativă are un impact profund asupra gândirii elevilor și formării abilităților esențiale pentru succesul în viață. Aceasta nu numai că îmbunătățește abilitățile academice, dar și dezvoltă competențe interumane, motivația și capacitatea de adaptare la schimbare.

O societate în care tehnologia și globalizarea avansează rapid necesită cetățeni creativi, flexibili și inovatori. Educația creativă devine astfel apanajul ce le oferă tinerilor competențele și mentalitatea necesare pentru a inova și a se adapta în orice domeniu. În acest mod, generația actuală poate modela un viitor sustenabil, bazat pe soluții originale și responsabilitate socială (Robinson, 2011; Beane, 1995).

Culorile viitorului sunt puse în lumină de creativitate, curiozitate și inovație, iar educația joacă un rol vital în pictarea acestei palete. Prin metodele și strategiile sale, educația creativă modelează nu doar gândirea și atitudinile tinerilor, ci și abilitățile lor de a construi un viitor mai bun, adaptabil și inovator.

Bibliografie

- Beane, J. A. (1995). *The Today's-needs Approach to Curriculum Planning*. New York: Teachers College Press.
- Bell, S. (2010). *Project-Based Learning for the 21st Century: Skills for the Future*. The Educational Forum, 74(4), 298-308.
- Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). *Teacher Technology Change: How Knowledge, Confidence, Beliefs, and Culture

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Prof. Burnete Daniela Mădălina
Grădinița nr.251, București

Tema anuală de studiu: Cum este/ a fost și va fi aici pe Pământ?

Tema săptămânii: „În lumea lui Dino”

Domeniul experiențial: Domeniul estetic și creativ

Disciplina: Educație artistico-plastică

Tema activității: „Tabloul lui Dino”

Mijloc de realizare: Pictură

Tipul activității: consolidare de priceperi și deprinderi

SCOP:

Îmbogățirea cunoștințelor despre tehnicile de lucru necesare realizării unei teme plastice care va conduce la dezvoltarea atitudinii pozitive față de sine și ceilalți.

OBIECTIVE:

O1: să denumească materialele de lucru puse la dispoziție cu ajutorul întrebărilor educatoarei;

O2: să picteze suprafața de lucru respectând ordinea culorilor indicată de educatoare;

O3: să stropască suprafața de lucru, cu ajutorul periutei de dinți, reprezentând spațiul cosmic;

O4: să ștampileze folosind instrumente neconvenționale, redând luna;

O5: să picteze prin amprentare, cu ajutorul palmei, un dinozaur;

O6: să aprecieze obiectiv o lucrare, susținând un argument ce a contribuit la realizarea compoziției plastice.

COMPORTAMENT:

Manifestă și demonstrează creativitate în timpul activității.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, „Turul galeriei”

Mijloace didactice: scrisoare, planșă de pictură, acuarele, pensule, pahar de plastic, periute de dinți, lucrare model.

Forma de realizare: individual

LOCUL ACTIVITĂȚII: sala de grupă

DURATA: 30’

Demersul didactic:

Organizarea activității: Se asigură condițiile optime pentru buna desfășurare a activității, aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului și a materialului didactic, intrarea ordonată a copiilor în sala de grupă.

Captarea atenției: Se va realiza prin citirea unei scrisori de mulțumire din partea lui Dino.

Anunțarea temei și a obiectivelor: Se anunță tema și obiectivele; preșcolarii vor afla că urmează să picteze un tablou pentru Dino și familia lui.

Desfășurarea activității:

Se va realiza prin denumirea ustensilelor de lucru, de pe mese, de către copii.

Se execută exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii:

- închiderea și deschiderea pumnilor;

- morișca;
- ne spălăm pe mâini;
- cântăm la pian;
- prindem o stea.

Se va prezenta modelul și se va demonstra modul de lucru prin vizionarea unui filmuleț demonstrativ prezentat pe tabla Smart.

Cu ajutorul pensulei se va picta tabloul, respectând ordinea culorilor indicată de educatoare și un palmier în contur.

Suprafața de lucru va fi stropită cu periuța de dinți, reprezentând spațiul cosmic. Prin ștampilare se va realiza luna, iar cu ajutorul palmei, prin amprentare, se va picta un dinozaur.

Copiii vor realiza tema.

Se vor da indicații individuale și se va corecta acolo unde este cazul.

Încheierea activității: Activitatea se va încheia prin metoda interactivă „Turul galeriei”.

Se vor face aprecieri individuale și colective și vor primi stimulente pentru că au respectat tehnicile de lucru.

BIBLIOGRAFIE:

- *Piramida cunoașterii – Repere metodice în aplicarea curriculumului prescolar*, Editura Diamant, 2014
- *Curriculum pentru educația timpurie* M.E.N., 2019

Metode și strategii de dezvoltare a creativității, imaginației și inteligenței emoționale pentru preșcolari și elevi

Prof. Butnaru Corina
Școala Gimnazială Moldova Sulița

Creativitatea joacă un rol esențial în viața copiilor, oferindu-le oportunități unice de explorare, învățare și dezvoltare personală. De asemenea, aceasta are un rol vital în procesul de creștere și învățare a preșcolarilor și elevilor, motiv pentru care fiecare părinte, tutore sau profesor poate încerca diverse metode și strategii de dezvoltare a creativității celor mici. Activitățile integrate, care combină mai multe domenii de învățare și explorare, sunt deosebit de eficiente în stimularea creativității.

Stimularea creativității este crucială pentru dezvoltarea personală a copiilor, deoarece le oferă cea mai practică pârgă în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, învățând astfel să-și gestioneze emoțiile într-un mod sănătos și constructiv. De asemenea, îi pregătește pentru viața adultă, oferindu-le abilitățile necesare pentru a face față provocărilor și a se adapta la schimbare.

La fel ca orice altă aptitudine, creativitatea are nevoie de stimuli eficienți, asemenea unui mușchi ce trebuie dezvoltat. Rolul său esențial constă și în faptul că îi ajută pe copii să-și dezvolte inteligența emoțională, să învețe să gândească critic și să își exprime originalitatea de la cele mai fragede vârste. Prin intermediul activităților creative, precum desenul ușor, jocul de rol sau alcătuirea de povești, copiii își pot exprima gândurile și sentimentele într-un mod personal și autentic. Această capacitate de a se exprima îi ajută să-și dezvolte încrederea în propria persoană și să-și descopere pasiunile și interesele.

Pe lângă găsirea unor metode de stimulare a creativității, este extrem de important să oferi și feedback și încurajări pozitive, care să formeze un obicei sănătos în mintea celui mic. Nu este recomandat să intervii în procesul lor sau să le corectezi micile erori.

Pentru a dezvolta creativitatea la preșcolari, părinții și educatorii pot adopta diverse strategii care să sprijine explorarea și exprimarea liberă a ideilor copiilor. Iată câteva metode pentru dezvoltarea creativității la copii prin activitățile integrate.

Promovarea jocurilor fără structuri precise:

Există o legătură profundă între creativitate și joc, deoarece jocul oferă copiilor un spațiu liber pentru a-și exprima ideile inovatoare și a experimenta noi moduri de gândire. Jocurile pentru dezvoltarea creativității la preșcolari trebuie să le permită copiilor să se joace liber, fără constrângeri sau reguli stricte. Acest lucru le oferă oportunitatea de a-și folosi imaginația și de a explora diverse scenarii și roluri. Părinții pot crea un mediu sigur și stimulat pentru joacă, oferind copiilor acces la diverse jucării și materiale care să îi inspire să își creeze propriile aventuri și povești. Pentru cei mici, acest proces este extrem de intuitiv și natural.

Explorarea activităților artistice:

Orice activitate care presupune creația este un exercițiu practic și creativ. Folosirea produselor de desen și pictură poate fi o modalitate excelentă dezvoltarea creativității la preșcolari. Un joc simplu și accesibil de creație este să pregătești câteva șabloane interesante pentru ei. Spre exemplu, poți utiliza aracet și vopsea pe care să le amesteci pentru a trasa forme abstracte pe o foaie albă. Rezultatul ar trebui să fie un tipar de vitraliu pe care copiii îl pot colora cu ajutorul mânuțelor sau a pensulelor. Părinții pot

oferi acces copiilor la diverse materiale artistice, precum creioane și carioca colorate, acuarele, plastilină sau hârtie colorată, și îi pot încuraja să își exprime liber ideile și imaginația prin intermediul artei.

Elaborarea de povestiri și recrearea scenelor:

După ce citesc un basm, copiii pot fi încurajați să reconstruiască scenele sau să continue povestea. Pot face chiar și construcții fizice ale evenimentelor folosind diferite materiale, precum cuburi de construcție sau figurine. Aceste activități îi ajută să-și dezvolte imaginația și să-și exprime opinia artistică prin intermediul jocului.

Încurajarea jocurilor de rol:

Oferirea de hăinuțe și accesorii pentru jocurile de rol poate fi o modalitate eficientă de a stimula creativitatea la preșcolari. Prin intermediul acestor jocuri de creativitate pentru copii, micuții își pot folosi imaginația pentru a-și crea propriile povești și scenarii, explorând diferite identități și roluri. Părinții pot susține aceste activități oferind copiilor acces la diverse accesorii, obiecte și costume care să le permită să își pună în practică ideile și imaginația.

Indiferent de exercițiile de creativitate alese, aceasta joacă un rol crucial în procesul de învățare al copiilor, deoarece îi ajută să gândească în moduri noi și să găsească soluții inventive la problemele întâlnite. Prin intermediul activităților de stimulare a creativității, precum desenul, pictura sau construcția liberă, copiii își pot dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor și pot învăța să își exprime ideile și gândurile într-un mod original și autentic.

Creativitatea la copii – stimularea creativității elevilor în procesul de învățare și activități practice

Pe măsură ce cresc, creativitatea îi pregătește pe copii pentru viața adultă, oferindu-le abilitățile necesare pentru a rezolva problemele și a face față provocărilor. De exemplu, un adult creativ poate găsi soluții inovatoare la problemele de zi cu zi la locul de muncă sau poate să-și exprime originalitatea în diferite domenii, precum arta sau designul.

Părinții joacă un rol crucial în stimularea și dezvoltarea creativității copiilor. Încurajarea și susținerea lor pot influența în mod semnificativ capacitatea copiilor de a gândi în moduri noi și de a explora lumea din jurul lor. Iată câteva metode eficiente prin care părinții pot încuraja creativitatea copiilor, chiar și după ce ies din etapa de învățare prin joc din perioada preșcolară:

Oferirea de spațiu și timp liber pentru joc și explorare

Temele și lecțiile de acasă nu ar trebui să facă obiectul întregului program al celui mic. Un mediu sigur și stimulat, în care copiii să aibă libertatea de a se juca și a explora, este esențial pentru dezvoltarea creativității. Părinții ar trebui să-i încurajeze pe copii să-și urmeze pasiunile și interesele, să-și folosească imaginația și să descopere lucruri noi. Dat fiind faptul că timpul de joacă este de regulă limitat, este necesară hrănirea nevoii de joc și prin alte instrumente, precum rechizite școlare cu tematica preferată.

Încurajarea expresiei libere a ideilor și opiniilor

Părinții ar trebui să încurajeze copiii să își exprime liber gândurile și ideile, fără a-i critica sau a-i judeca. Cei mici se pot alătura cluburilor de teatru de improvizație ori se pot organiza astfel de spații de exprimare artistică chiar acasă. Acest lucru îi ajută pe copii să-și dezvolte încrederea în sine și să-și exprime originalitatea în moduri autentice și personale. Stimularea creativității preșcolarilor prin activități practice le permite acestora să își dezvolte abilitățile motorii fine și să își exprime ideile într-un mod concret și inovator.

Oferirea de resurse și materiale creative

Părinții pot stimula creativitatea copiilor oferindu-le acces la diverse resurse și materiale, seturi creative, puzzle-uri, blocuri de construcție sau materiale de reciclare. Jocurile pentru stimularea creativității în educația timpurie sunt esențiale pentru dezvoltarea imaginației și abilităților de rezolvare a problemelor la copii.

Încurajarea participării la activități artistice și culturale

Participarea la activități artistice și culturale, precum vizitarea muzeelor, galeriilor de artă sau spectacolelor de teatru, poate stimula imaginația și creativitatea copiilor. Părinții ar trebui să încurajeze participarea la aceste activități și să își împărtășească pasiunile și interesele proprii cu copiii lor. Până la urmă, puterea exemplului este cea mai puternică forță stimulativă pentru cei mici.

Promovarea lecturii și a scrierii creative

Părinții pot stimula interesul pentru lectură oferindu-le copiilor cărți interesante și captivante, precum și instrumente de scris atrăgătoare, care îi vor încuraja să-și creeze propriile povești și să-și exprime ideile în mod original. Lectura ajută la stimularea creativității copiilor, prin intermediul acesteia dezvoltându-și abilitățile de comunicare și exprimare. De asemenea, scrierea creativă contribuie la exprimarea gândurilor și emoțiilor într-un mod autentic și personal.

Creativitatea elevilor la școală

Profesorii pot utiliza diverse metode și tehnici de stimulare a creativității elevilor pentru a încuraja gândirea inovatoare și rezolvarea creativă a problemelor în clasă. Aceste metode includ activități de brainstorming, unde elevii sunt încurajați să genereze cât mai multe idei fără a se teme de judecăți sau critici, și tehnici de învățare prin joc, care transformă procesul educațional într-o experiență interactivă și captivantă.

În concluzie, creativitatea este o componentă fundamentală în viața copiilor. Dezvoltarea acesteia influențează pozitiv multiple aspecte ale creșterii lor.

Bibliografie:

Caras Creola, *Metodici și tehnici de dezvoltare a creativității elevilor în ciclul primar*, Ed. Acalovschi Iurie, 2015, Iași, p. 73

Rafailă Elena, *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, Ed. Aramis, 2002, București, p. 112

Bouillercce Brigitte, *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*, traducere de Iulian Moga, Ed. Polirom, 2002, p.196

Ancuța Lucia, *Jocurile de creativitate*, Ed. Excelsior, 1997, Timișoara, p.160

Dănescu Elena, *Stimularea creativității la vârsta preșcolară*, Ed. Paralele 45, 2009, Pitești, p.86

TEMA Voltmetrul

Voltmetrul este un mijloc de măsurare folosit pentru măsurarea tensiunii electrice. Voltmetrul poate fi analogic sau digital.

Schema unui voltmetru

- Conectarea voltmetrului în circuit

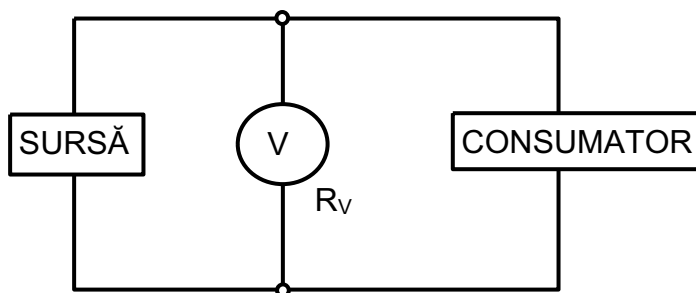

Fig. 1.1. Conectarea corectă a voltmetrului în circuit

Voltmetrul se conectează în paralel cu circuitul, sursa sau consumatorul. Prin introducerea voltmetrului în circuit se produc erori sistematice de metodă prin faptul că voltmetrul are o rezistență internă proprie notată R_v . Pentru ca erorile făcute în măsurători să fie cât mai mici trebuie ca $R_v \gg R$ rezistența circuitului. În practică $R_v \geq k\Omega \div \text{sute } k\Omega$.

În cazul conectărilor greșite, adică voltmetrul este montat în serie cu circuitul, curentul prin circuit scade foarte mult și consumatorul poate să nu mai funcționeze normal.

Observație : Este interzis a se conecta voltmetrul în serie în circuit.

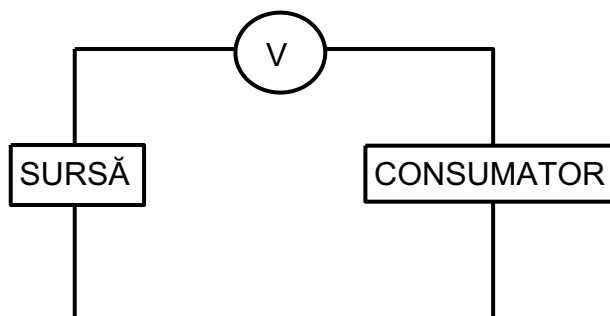

Fig. 1.2. Conectarea greșită a voltmetrului

- Voltmetre de curent continuu

Voltmetrul se conectează în paralel cu circuitul. Sursa este de curent continuu (baterie) iar consumatorul este un rezistor R .

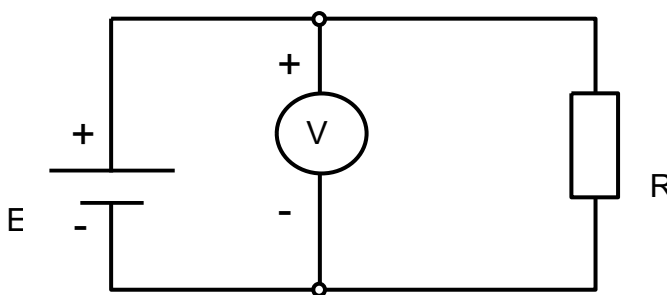

Fig. 1.3. Voltmetru de curent continuu

- Se va respecta polaritatea curentului continuu adică plusul sursei se va conecta la plusul voltmetrului și minusul sursei se va la minusul voltmetrului. În caz de nerespectare a polarității, acul indicator se va deplasa spre zero și se va putea rupe.

- Ca aparat indicator în curent continuu se va folosi, de regulă, un voltmetru magnetoelectric.

- Voltmetre cu mai multe domenii de măsurare

Sunt prevăzute cu un selector (comutator) sau cu mai multe borne cu ajutorul cărora se alege domeniul în funcție de valoarea tensiunii ce trebuie măsurată. Pentru fiecare scară și domeniu de măsurare, la voltmetrele analogice, se va calcula constanta scării :

$$C_U = \frac{U_n}{\alpha_{\max}} \left[\frac{V}{\text{div}} \right] ; \quad U = C_U \cdot \alpha \text{ [V] , unde :}$$

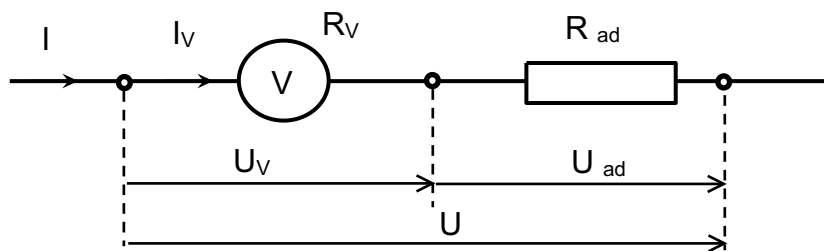
U_n – valoarea tensiunii nominale pentru domeniul respectiv

$\alpha_{\max}$ – numărul maxim de diviziuni ale scării gradate

α - numărul de diviziuni arătate de acul indicator

- Extinderea domeniului de măsurare al voltmetrului cu rezistență adițională R_{ad}

Rezistență adițională este o rezistență de valoare mare, care se montează în serie cu voltmetrul și pe care cade o parte din tensiunea de măsurat. Deoarece voltmetrul și rezistența adițională R_{ad} sunt conectate în serie, ele sunt străbătute de același curent $I = I_V$

Conform legii lui Ohm scriem : $I_V = \frac{U_V}{R_V} ; I = \frac{U}{R_V + R_{ad}}$

$$\frac{U}{U_V} = \frac{R_V + R_{ad}}{R_V} = 1 + \frac{R_{ad}}{R_V} ; \text{ Se face notația } \frac{U}{U_V} = n \text{ numit coeficient de multiplicare}$$

al tensiunii, care arată de câte ori tensiunea de măsurat este mai mare decât tensiunea nominală a voltmetrului.

$$\text{Rezultă : } n = 1 + \frac{R_{ad}}{R_V} ; \quad R_{ad} = R_V(n-1)$$

FISA DE LUCRU

Aplicație 1 : Un voltmetru cu $U_n = 2,5V$ în curent continuu are scara $\alpha_{max} = 50$ diviziuni.

Acul indică 30 diviziuni. Ce tensiune se măsoară ?

$$C_{2,5V} = \frac{2,5V}{50div} = 0,05 \frac{V}{div}$$

$$U = C_U \cdot \alpha = 0,05 \frac{V}{div} \cdot 30div = 1,5V .$$

Aplicație 2: Pentru un voltmetru cu $R_V = 1k\Omega$ și $U_V = 10mV$, se cere rezistența adițională necesară pentru a măsura $U = 1V$.

$$1V = 1000mV \cdot n = \frac{U}{U_V} = \frac{1000}{10} = 100 ; R_{ad} = R_V(n-1) = 1 \cdot 10^3(100-1) = 99000\Omega = 99k\Omega$$

Rezistența în ohmi pe volt

Rezistența în ohmi pe volt ce caracterizează un aparat este inversul curentului său

$$\text{nominal. } R\left(\frac{\Omega}{V}\right) = \frac{1}{I_a} .$$

Aplicație 3. Un voltmetru cu $U_n = 5V$ în curent continuu are scara $\alpha_{max} = 100$ diviziuni.

Acul indică 40 diviziuni. Ce tensiune se măsoară ?

Aplicație 4: Pentru un voltmetru cu $R_V = 100\Omega$ și $U_V = 5\text{mV}$, se cere rezistența adițională necesară pentru a măsura $U = 10\text{V}$.

Referat

„Viitorul in culori pentru tinerii de azi,,

Profesor învăț. primar Caba Claudia Luminița

Școala Gimnazială „Alexandru Roman „Auseu

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere.

1. Rolul educației creative în formarea gândirii critice

Educația tradițională pune adesea accent pe acumularea de informații, însă educația creativă își propune să dezvolte capacitatea elevilor de a analiza, interpreta și aplica cunoștințele în contexte noi.

- Stimularea gândirii critice – Prin activități de tip problem-solving, dezbateri și studii de caz, elevii sunt încurajați să evalueze diverse perspective și să tragă concluzii pe baza propriilor observații.
- Creativitatea în științe – Învățarea prin experimentare permite copiilor să își testeze ipotezele, să observe rezultatele și să își adapteze abordarea în funcție de descoperiri. Spre exemplu, în cadrul lecțiilor de fizică sau biologie, experimentele practice sunt esențiale pentru înțelegerea profundă a fenomenelor studiate.

2. Strategii pentru dezvoltarea atitudinilor deschise și inovatoare

O educație creativă nu doar că îmbunătățește cunoștințele academice, ci și modelează atitudini esențiale pentru viitorul fiecărui copil.

- Învățarea prin colaborare – Studiile arată că lucrul în echipă ajută la dezvoltarea empatiei, comunicării și gândirii flexibile. Spre exemplu, proiectele interdisciplinare care combină matematică, artă și tehnologie pot inspira abordări inovatoare.
- Acceptarea greșelilor ca parte a învățării – Școlile care promovează un mediu de învățare pozitiv, unde greșelile sunt văzute ca oportunități de creștere, dezvoltă în copii curajul de a experimenta fără teama de eșec.

3. Exemple de metode creative aplicate în educație .

Pentru a face educația mai captivantă, profesorii și instituțiile recurg la diverse strategii inovatoare:

- Clasele flipped (învățare inversată) – Elevii studiază materialele teoretice acasă, iar în clasă aplică conceptele prin activități practice, lucru în echipă și rezolvarea de probleme.
- Tehnologiile emergente în educație – Realitatea virtuală, inteligența artificială și simulările interactive transformă procesul de învățare într-o experiență captivantă. De exemplu, elevii pot

explora sisteme solare în realitate virtuală sau pot crea propriile programe de inteligență artificială.

4. Impactul pe termen lung al educației creative.

Educația creativă nu doar că îmbunătățește performanțele școlare, ci pregătește tinerii pentru o lume în continuă schimbare. Copiii care învață într-un mediu stimulat vor fi mai flexibili, mai motivați și mai capabili să găsească soluții inovatoare în orice domeniu.

Bibliografie

1. **Robinson, K. (2011).** *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*. Capstone Publishing.
2. **Resnick, M. (2017).** *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. MIT Press.
3. **Fadel, C., Bialik, M., Trilling, B. (2015).** *Four-Dimensional Education: The Competencies Learners Need to Succeed*. Center for Curriculum Redesign.
4. **Csikszentmihalyi, M. (1996).** *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. Harper Perennial.
5. **Vygotsky, L. (1978).** *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

Magia învățării prin joc și culoare – Educație creativă la ciclu primar

Candrea Ioana-Narcisa Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”

Într-o lume mereu în mișcare, sistemul educațional nu mai poate sta pe loc, fixat în metodele vechi de predare. Necesitatea de a crește copii creativi, capabili să gândească singuri și să facă față rapid schimbărilor, este tot mai clară, în special în învățământul primar, locul unde se pun temeliile adultului de mâine. Educația prin creativitate se prezintă ca o soluție utilă față de metodele clasice, oferind elevilor șansa de a învăța prin explorare, joacă, artă și experimentare. Copilul nu învață doar din cărți, ci din tot ceea ce-l înconjoară, iar educatorul trebuie să devină un creator de medii de învățare care să le stârnească curiozitatea și imaginația. Acest material își propune să analizeze câteva metode și activități didactice creative folosite în ciclul primar, subliniind beneficiile lor în dezvoltarea capacităților cognitive, emoționale și sociale ale elevilor. Prin exemple practice și gânduri personale, se va arăta cum pot fi folosite joaca, arta și colaborarea pentru a construi o educație a viitorului – plină de viață, atrăgătoare și adaptată copilului din prezent.

Metode și strategii educative creative în învățământul primar

Creativitatea în educație se manifestă prin ajustarea metodelor de predare pentru a alimenta gândirea divergentă, expresivitatea și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. În clasele primare, copiii asimilează cel mai bine prin activități ludice, multisenzoriale și colaborative, care valorifică imaginația și curiozitatea lor naturală.

Una dintre cele mai eficiente metode creative este învățarea prin joc. Huizinga (1955) a considerat jocul drept o activitate esențială pentru dezvoltarea umană, iar în mediul educațional, acesta devine un instrument didactic de neprețuit¹. De exemplu, la matematică, jocurile cu zaruri, cuburi numerotate sau aplicațiile digitale interactive ușurează înțelegerea conceptelor abstracte într-un mod accesibil și captivant.

Tehnicile de dramatizare reprezintă o altă strategie eficace, care implică elevii în mod activ și le dezvoltă exprimarea orală, empatia și încrederea în sine. Cerghit (2006) accentuează că dramatizarea contribuie la învățarea experiențială, ajutând elevii să „trăiască” noțiunile, nu doar să le memoreze². În cadrul orelor de limba română, dramatizarea basmelor sau a poeziilor scurte apropie textul de copil și stimulează învățarea afectivă.

Metoda centrelor de învățare, inspirată din pedagogia Montessori și adaptată pentru școala obișnuită, permite organizarea clasei în colțuri tematice – cum ar fi centrul de lectură, de științe, de artă sau de construcții. Această abordare încurajează autonomia elevilor și diversifică modalitățile de explorare (Rogers, 2002 ³).

Un alt exemplu este metoda „Storytelling-ului colaborativ”, în care elevii construiesc împreună o poveste pornind de la o imagine, un obiect sau o emoție. Această strategie dezvoltă creativitatea, abilitățile de comunicare și cooperare (Egan, 1986) ⁴.

În activitățile integrate (în special la clasele I–II), abordările interdisciplinare – precum proiectele STEAM – pot stimula gândirea critică și curiozitatea. Un exemplu practic este realizarea unei „Grădini senzoriale în clasă”, unde elevii plantează ierburile aromatice, le observă creșterea și fac descrieri literare ale experienței (activitate care combină științele, arta și limba română).

„Cartea culorilor fericite” – un demers integrat de exteriorizare a emoțiilor

Acest proiect s-a derulat la nivelul clasei a doua, în cadrul unei ore de dezvoltare personală integrată cu AVAP și CLR. Țelul primordial a fost încurajarea exprimării emoționale prin culoare, desen și scris, într-un mediu de lucru cooperant și distractiv.

Activitatea a debutat cu o discuție îndrumată despre sentimente, în care elevii au identificat trăiri obișnuite (bucurie, frică, tristețe, entuziasm etc.). Fiecare copil a selectat o culoare asociată unei emoții resimțite recent și a realizat o ilustrație sugestivă pentru aceasta. Ulterior, copiii au redactat o frază sau un text scurt legat de sentimentul respectiv. Lucrările au fost adunate într-o „carte” fizică, făcută manual și denumită de elevi „Cartea culorilor fericite”. Activitatea s-a finalizat cu o lectură colectivă și o expoziție în clasă.

Rezultate observate:

Elevii au reușit să exprime emoții complicate într-o manieră accesibilă și naturală. Activitatea a stimulat independența, empatia, exprimarea liberă și colaborarea. Cei mai timizi dintre elevi au fost vizibil mai implicați când exprimarea s-a făcut prin desen și nu doar prin cuvinte. A sporit coeziunea de grup și încrederea în sine.

Acest proiect este aliniat principiilor pedagogiei axate pe copil, unde exprimarea personală și învățarea prin experiență au un rol fundamental (Rogers, 2002) ³. De asemenea, integrarea artelor vizuale în procesul educativ susține dezvoltarea inteligenței emoționale,

conform lui Gardner (1993), care include inteligența intrapersonală și interpersonală în modelul său al inteligențelor multiple⁵.

Concluzii

Învățarea prin creativitate nu reprezintă un simplu "adaos" la demersul educațional, ci o cerință fundamentală pentru a-i modela pe copii, viitori cetățeni adaptabili, plini de compasiune și capabili să găsească soluții într-o lume aflată într-o continuă schimbare. Exemplele aduse în discuție evidențiază faptul că, atunci când profesorul integrează jocul, arta și colaborarea în lecții, elevii din ciclul primar se implică mai mult, își exteriorizează mai ușor emoțiile și își dezvoltă abilități complexe de comunicare și gândire critică (Huizinga, 1955; Gardner, 1993) ¹Metodele de dramatizare, poveștile create în colaborare și centrele de învățare îi ajută pe copii să "trăiască" noțiunile predate, să le conecteze cu experiențe personale și să le aplice în contexte noi, confirmând ideea lui Cerghit (2006) că învățarea prin experiență produce rezultate mai durabile decât transmiterea informațiilor într-un mod clasic². În plus, activitatea "Cartea Culorilor Fericite" arată cum îmbinarea artelor vizuale cu exprimarea scrisă întărește inteligența emoțională și coeziunea grupului (Rogers, 2002)³.

Pentru dascăli, adoptarea unei educații focalizate pe creativitate implică rolul de facilitator al procesului de învățare — un ghid care oferă contexte, resurse și feedback constructiv, nu doar conținut. Această schimbare de paradigmă necesită flexibilitate curriculară și suport instituțional, dar beneficiile pentru elevi justifică efortul: creșterea autonomiei, a empatiei, a bucuriei de a învăța și, pe termen lung, a capacității de adaptare la multiplele "nuanțe" ale viitorului.

În concluzie, educația creativă aplicată încă din primii ani de școală pune bazele unei generații de tineri care își vor folosi imaginația nu doar pentru a visa, ci și pentru a dezvolta soluții inovatoare la provocările secolului XXI.

Bibliografie

---

¹ Huizinga, Johan – Homo Ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii, Editura Humanitas, București, 2003, p. 15–20.

² Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, p. 85–92.

³ Rogers, Carl R. – Învățarea centrată pe elev. Libertatea de a învăța, Editura Trei, București, 2010, p. 112–119.

⁴ Egan, Kieran – Teaching as Storytelling. An Alternative Approach to Teaching and Curriculum in the Elementary School, The University of Chicago Press, Chicago, 1986, p. 31–36.

⁵ Gardner, Howard – Inteligențele multiple: noi orizonturi în teorie și practică (titlul în limba română), Editura Sigma, București, 2007, p. 49–53.

Negustor lipscan - Proiect didactic

Proiectare constructivistă

Catalina Ionela

Colegiul Național “Mihai Viteazul”

Obiectul: Literatura română

Subiectul: Viziunea despre lume în *Negustor lipscan* de Mihail Sadoveanu – Înțelegerea și interpretarea textului literar

Tipul lecției: de însușire de noi cunoștințe

Clasa: a IX-a

Profesor: Catalina Ionela

Data:

I. Motivația:

Elevii vor reflecta asupra propriei raportări la aceste « inovații », vor face conexiuni între epoci și mentalități, își vor exersa abilitățile de comunicare, analiză și sinteză; creativitatea, vor putea formula păreri originale, își vor dezvolta capacitatea de argumentare. Lecția este valoroasă, deoarece abordează într-o manieră inedită problematica lucrurilor ce lor li se par normale azi și care, la momentul apariției, erau considerate niște ciudățenii.

II. Competențe de referință:

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

- Să modifice titlul povestirii, susținând cu argumente alegerea;
- Să enumere elementele de civilizație apuseană din povestirea negustorului;
- Să explice atitudinea ascultătorilor;
- Să identifice contrastele dintre civilizația apuseană și lumea autohtonă;
- Să reconstituie traseul parcurs de negustor;
- Să desprindă “morală”;
- Să facă corelații între acest text și elemente din propria viață

III. Condiții prealabile:

În prealabil, elevii trebuie să aibă:

- informații privind tematica volumului *Hanu-Ancuței* de Mihail Sadoveanu
- deprinderi de a lucra în grupuri/perechi, de a folosi metodele respective
- Elevul trebuie să aibă competențe de lectură și scriere; de argumentare, pentru a identifica elementele esențiale din text, a scrie despre ele și a-și susține cu argumente ideile.

IV. Evaluare:

- Formularea unor judecăți de valoare și critice
- Se face prin confruntarea rezultatelor, argumentarea opțiunilor, completarea cadranelor.
- Aprecierea verbală

V. Resursele materiale și managementul timpului:

- Fișe de lucru, textul-suport, tablă, cretă, caiete de notițe, coli A4
- timp de lucru: 45 de minute
- Bibliografie:
  - Dumitru, Al. Ion – *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
  - Goia, Vistian – *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002
  - Negreș-Dobridor, Ion; Pânișoară, Ion-Ovidiu – *Știința învățării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iași, 2008
  - Ilie, Emanuela – *Didactica literaturii române. Fundamente teoretico – aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2008
  - Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
  - Sadoveanu, Mihail – *Hanu-Ancuței, Țara de dincolo de negură*, Editura Agora, București, 2005

VI. Metode și procedee:

- Brainstorming, Termenii-cheie inițiali, Învățarea prin descoperire, Metoda cadranelor, Ciorchinele, Eseul de 5 minute

VII. Desfășurarea lecției:

1. Evocarea (10 minute)

Verificarea temei:

Termeni în avans: Elevii au primit ora precedentă următoarele cuvinte: **lege, călătorie, mâncare, negustor, nou, mărgele, bere, răs, Ancuța, tren, piatră.**

Li s-a cerut elevilor să alcătuiască un text în care să integreze aceste cuvinte. Aceștia au lucrat în grupe formate din 4 sau 5 copii. Timpul de lucru alocat: 5 minute

Elevii citesc textele create la începutul orei precedente, comparând relația existentă între termenii-cheie inițiali, așa cum apare ea în text, cu cea anticipată de ei în cadrul discuției inițiale, anterioare citirii textului.

Ce vă sugerează cuvântul **călătorie**? Se realizează, prin brainstorming, un ciorchine pe tablă cu toate ideile care le vin în minte elevilor. Profesorul îi întreabă pe elevi dacă le place să călătorească și dacă au fost în străinătate. Elevii sunt rugați să relateze dacă au văzut ceva șocant, inedit în locurile vizitate. Ce țări ați dori să mai vizitați? Vă place să discutați cu persoanele care au călătorit mult și să ascultați “petrecerile” lor prin țări străine?

2. Realizarea sensului (30 minute) Cadranele:

Elevii sunt împărțiți în 4 grupe și primesc următoarea fișă de lucru (anexă). Vor lucra pe coli A4. Fiecare grupă lucrează la un cadran.

Cerință: Discutați împreună despre textul citit/ascultat și completați cadranele de mai jos cu:

I. Citat/citate din text, considerat/e semnificative și comentariul lui/lor:	II. Reconstituiți traseul parcurs de negustor. Încercați să realizați o hartă, indicând localitățile prin care trece.
III. Identificați contrastele dintre civilizația apuseană și lumea autohtonă, așa cum reies din relatarea negustorului, cât și din întrebările și comentariile ascultătorilor. Luați ca repere: - vestimentația - învățătura	IV.a.Semnificația/învățătura desprinsă

- respectul față de lege	b. Modificați titlul povestirii

Elevii rezolva cerințele de pe fișele de lucru. Ei au la dispoziție 15 minute. După expirarea timpului, fiecare grup își prezintă modul în care a rezolvat cerințele, răspunsurile fiind discutate frontal.

3. Reflecția (5 minute)

Eseul de 5 minute

- 1) Scrie un lucru pe care l-ai învățat din această lecție.
- 2) Formulează o întrebare pe care o mai ai în legătură cu aceasta.

4. Extensia

1. Imaginează-ți, într-un text de 20-30 de rânduri, călătoria negustorului Dămian într-o țară exotică, pornind de la planul indicat mai jos.

Planul povestirii

Elemente de introdus	Observații
Cine va fi personajul tău?	
Cum va arăta și se va purta acesta?	
Care va fi amplasamentul acțiunii?/Descrierea locului	
În ce neazuri va intra personajul tău?	
Ce va face ca să iasă din încurcătură?	
Care sunt consecințele faptului că a fost (curios, binevoitor etc)?	
Ce a învățat personajul din această experiență?	
Alege 3 momente din povestire pe care să le ilustrezi!/Benzi desenate	

Anexa 1

Citate din text, considerate semnificative și comentariul lor:

„–Altfel nemții aceia au și lucruri bune, urmă a tâlcui cu îngăduință negustorul. Mai întâi și mai întâi la dâșii învățătura-i la mare cinste.

-Iaca asta nu-i rău, întări comisul.

-În tot târgu', în tot satu', cinstite comise Ioniță, în tot târgu', în tot satu'-școală și profesori. Și toată lumea la carte.[...]

-Toată lumea la carte, și băieți și fete.

Comisul se încruntă:

-Cum și fete? Asta iar îi rânduiala care trebuie să rămâie la dâșii.

Noi cu toții am fost, se-nțelege de părerea comisului.”

(Negustor lipsan - M. Sadoveanu)

Care este mentalitatea personajelor despre educația fetelor? Exprimă-ți opinia într-un text de 5-10 rânduri.

Anexa 2

Reconstituiți traseul parcurs de negustor. Încercați să realizați o hartă, indicând localitățile prin care trece.

Anexa 3

Identificați contrastele dintre civilizația apuseană și lumea autohtonă, așa cum reies din relatarea negustorului, cât și din întrebările și comentariile ascultătorilor. Luați ca repere:

- vestimentația
- învățătura
- respectul față de lege.

1. Enumerați elementele de civilizație apuseană din relatarea negustorului care trebuie explicate auditoriului.
2. Realizați o comparație între specificul obiceiurilor culinare ale lumii moldovenești și ale celei nemțești.
3. Cum reacționează ascultătorii la inovațiile lumii occidentale?
4. Prin ce se distinge vestimentația nemților?
5. Explicați citatul: “- Ș-am umblat, zice el, la nemți pe drumuri și-n târguri și nime nu mi-a făcut nicio sminteală (nebunie), nici om de rând, nici slujbaș împărătesc.”

Anexa 4

IV. a. Într-un text de 5-10 rânduri, arătați ce ați învățat din această operă literară.

b. Modificați titlul povestirii, oferind două argumente.

Numele și prenumele elevului:

Clasa:

Temă

1. Imaginează-ți, într-un text de 20-30 de rânduri, călătoria negustorului Dămian Cristișor într-o țară exotică, pornind de la planul indicat mai jos.

Planul povestirii

Elemente de introdus	Observații
Cine va fi personajul tău?	
Cum va arăta și se va purta acesta?	
Care va fi amplasamentul acțiunii?/Descrierea locului	
În ce necazuri va intra personajul tău?	
Ce va face ca să iasă din încurcătură?	
Care sunt consecințele faptului că a fost (curios,binevoitor etc)?	
Ce a învățat personajul din această experiență?	
Alege 3 momente din povestire pe care să le ilustrezi!/Benzi desenate	

Numele și prenumele elevului:

Clasa:

Eseul de 5 minute

2. Scrie un lucru pe care l-ai învățat din această lecție.

3. Formulează o întrebare pe care o mai ai în legătură cu aceasta.

“Povești digitale în culorile viitorului” – Un proiect educațional pentru dezvoltarea creativității elevilor prin platforma StoryboardThat

Prof. înv. primar Daniela Chandler
Liceul Tehnologic “Stefan Hell” Sântana

Trăim într-o lume a schimbării rapide, unde tehnologia influențează fiecare aspect al vieții cotidiene, inclusiv educația. Elevii de astăzi cresc într-un mediu digitalizat, iar acest context ne determină, ca dascăli, să adaptăm metodele de predare pentru a le oferi o educație relevantă, captivantă și orientată spre viitor. Printre cele mai importante obiective educaționale ale secolului XXI se numără dezvoltarea creativității, gândirii critice, colaborării și a competențelor digitale (UNESCO, 2021).

Creativitatea nu este doar o trăsătură artistică, ci o competență fundamentală care susține rezolvarea de probleme, inovația și adaptarea la necunoscut. A oferi elevilor oportunități de a crea, de a gândi liber și de a-și exprima ideile folosind uneltele epocii digitale este un demers esențial pentru o educație cu sens (Robinson, 2011; Cucoș, 2006).

În acest context, introducerea unor platforme educaționale digitale precum StoryboardThat capătă o relevanță tot mai mare. Această aplicație online oferă posibilitatea de a îmbina imaginația cu tehnologia, creând un mediu propice dezvoltării creativității narative și vizuale a elevilor. Prin utilizarea platformei în cadrul orelor, elevii devin autori și ilustratori ai propriei imaginații, exersându-și în același timp competențele digitale și de comunicare.

StoryboardThat este o platformă online intuitivă care permite realizarea de benzi desenate digitale, povești vizuale sau secvențe narative ilustrate. Utilizatorii pot alege fundaluri, personaje, obiecte și pot adăuga texte în ferestre dedicate. Versiunea gratuită permite crearea de storyboard-uri compuse din 3 cadre, suficiente pentru o poveste simplă, cu structură narativă clasică: introducere, problemă, rezolvare.

Această platformă oferă elevilor posibilitatea de a-și transpune ideile în imagini, contribuind la dezvoltarea competențelor de exprimare scrisă, dar și a sensibilității estetice. Totodată, oferă un cadru modern în care copiii se pot exprima cu plăcere și entuziasm, ceea ce duce la o creștere semnificativă a implicării lor în procesul de învățare (StoryboardThat, 2023; Maftai, 2020).

Integrarea platformei StoryboardThat în activitatea didactică susține dezvoltarea gândirii vizuale, a logicii narative și a lucrului colaborativ. Prin transformarea compunerilor în povești digitale, elevii reușesc să vizualizeze și să organizeze mai clar firul narativ, îmbinând textualul cu vizualul într-un proces de învățare profund și atractiv.

Descrierea proiectului educațional: „Povești în culorile viitorului”

Clasa: a IV-a A

Durata: 3 ore

Discipline integrate: Limba română, Educație plastică, Educație digitală, Dezvoltare personală

Scop: dezvoltarea creativității elevilor prin realizarea unei povești vizuale digitale care să exprime o viziune optimistă asupra viitorului.

Obiective specifice:

Să planifice o poveste formată din 3 secvențe logice;

Să scrie în echipă o compunere simplă pe baza fișei de lucru;

Să utilizeze platforma StoryboardThat pentru a transpune compunerea într-o narațiune vizuală;

Să colaboreze în perechi și să comunice ideile proprii;

Să exprime mesaje pozitive legate de viitor prin simboluri, culoare și limbaj.

Etapele proiectului:

Ora 1 – Imaginarea viitorului și scrierea compunerii

Discuție ghidată: „Cum va arăta lumea peste 100 de ani?”

Asocierea culorilor cu emoții și valori: albastru = pace, verde = natură, galben = speranță.

Lucru în echipe: completarea fișei de lucru și redactarea unei compuneri simple în 3 pași.

Ora a 2-a – Povestea prinde viață pe platforma StoryboardThat

Demonstrarea utilizării platformei StoryboardThat de către profesor.

Elevii folosesc compunerea scrisă pentru a crea povești vizuale folosind cadre, personaje, decoruri și dialoguri.

Exemple de titluri: „Planeta fără culori”, „Școala plutitoare”, „Robotul pictor”.

Ora a 3-a – Prezentare și reflecție

Elevii prezintă creațiile în fața colegilor.

Se organizează o expoziție digitală a lucrărilor.

Se oferă diplome de participare, realizate de cadrul didactic.

Rezultate observate:

Elevii au demonstrat un nivel ridicat de creativitate și interes;

Platforma a fost intuitivă și ușor de utilizat chiar și pentru elevii de clasa a IV-a;

Activitatea a stimulat cooperarea, exprimarea liberă și formarea gândirii narative;

Povestirile create au avut teme pozitive, centrate pe speranță, natură, inovație și empatie.

În urma implementării proiectului „Povești în Culorile Viitorului”, am constatat un impact semnificativ asupra modului în care elevii percep procesul de învățare. Aceștia au participat activ, cu entuziasm și dorință de implicare, iar rezultatele au reflectat nu doar progresul în exprimare și coerență narativă, ci și o bucurie autentică de a crea.

Activitatea a favorizat dezvoltarea gândirii imaginative și a colaborării între colegi, încurajând exprimarea liberă a ideilor. Platforma StoryboardThat s-a dovedit a fi un instrument prietenos și eficient, susținând în mod activ realizarea de produse educaționale originale, cu impact vizual și emoțional.

În contextul simpozionului „Culorile viitorului”, acest proiect reflectă ideea unei educații care depășește granițele convenționale ale manualului, aducând în prim-plan potențialul creativ al copilului. Povestirile create au fost mai mult decât exerciții de redactare – au fost declarații de speranță, de curaj și de visare.

Consider că dezvoltarea competențelor digitale, alături de cele narative și vizuale, este esențială pentru formarea unor elevi pregătiți pentru provocările viitorului. Prin acest proiect, am descoperit că viitorul poate fi construit și ilustrat chiar de copiii de azi – cu imaginație, culoare și încredere.

Bibliografie:

Robinson, K. (2011). Out of Our Minds: Learning to be Creative. Capstone Publishing.

Cucoș, C. (2006). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.

Maftai, A. (2020). Resurse educaționale deschise și creativitate didactică. București: Editura Didactică și Pedagogică.

UNESCO (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education.

StoryboardThat (2023). StoryboardThat – The World's Best Free Online Storyboard Creator. Disponibil la: <https://www.storyboardthat.com/>

Mishra, P. & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. Teachers College Record.

„CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI”

Prof. Chelariu Maria
Școala Profesională, Fântânele
Comuna Fântânele, Județul Iași

În literatura de specialitate, creativitatea este înțeleasă, în sens larg, ca fiind *punctul de întâlnire dintre aptitudini, proces și mediu*, prin care un individ sau un grup realizează un produs perceptibil care este atât nou, cât și util, așa cum este definit în cadrul unui context social. PISA, programul OECD pentru evaluarea internațională a elevilor, definește gândirea creativă ca fiind „*competența de a se angaja în mod productiv în generarea, evaluarea și îmbunătățirea ideilor care pot duce la soluții originale și eficiente, la progrese în cunoaștere și la expresii de impact ale imaginației*”.

Gândirea creativă presupune generarea de idei valoroase și originale și poate fi aplicată nu numai în contexte legate de exprimarea imaginației, cum ar fi scrisul creativ, pictatul, ilustratul, muzica sau teatrul, ci și în alte domenii în care generarea de idei este funcțională pentru investigarea unor chestiuni, probleme sau preocupări la nivelul întregii societăți.

Atunci când copiii își antrenează o gândire creativă ei își descoperă și dezvoltă potențialul. Grădinițele și școlile joacă un rol important în formarea armonioasă a competențelor copiilor, competențe esențiale pentru viața de zi cu zi. Gândirea creativă este un element valoros care sprijină învățarea, ajutând copiii să interpreteze experiențele și informațiile în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal, chiar și în contextul obiectivelor formale de învățare.

Gândirea creativă alimentează motivația și interesul elevilor pentru învățare, încurajează explorarea și descoperirea și poate fi parte integrată într-o serie de discipline, de la limbi străine și arte la disciplinele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). Gândirea creativă îi ajută pe elevi să fie imaginativi, să dezvolte idei originale și să rezolve probleme.

Gândirea creativă contribuie la pregătirea tinerilor pentru a se adapta la o lume în schimbare. Copiii de astăzi vor fi angajați în locuri de muncă care nu există încă, folosind noi tehnologii pentru a rezolva probleme și a depăși provocări emergente.

În întreaga lume, sistemele de educație încearcă să colecteze informații și să genereze programe de pregătire valoroase și relevante pentru un viitor dinamic. Locurile de muncă de acum și, în mod cert, cele pe care încă nu le cunoaștem, dar pe care viitorul le pregătește, se vor axa pe o gândire creativă și flexibilă, pe rezolvare de probleme și generare de idei. Atunci când copiii sunt sprijiniți, încă de timpuriu, să își formeze o gândire creativă, ei devin mai pregătiți pentru a se adapta la schimbări și pentru a aborda provocări din ce în ce mai complexe, cu soluții inovatoare.

Cum facem asta în procesul de învățare al copiilor?

Putem dezvolta capacitățile copiilor prin oferirea de oportunități pentru a construi, crea, performa, planifica și explora. Putem să le dezvoltăm copiilor și să ne antrenăm și noi, adulții, dacă luăm măsuri în fiecare zi pentru a insufla creativitatea în rutina noastră zilnică. Ne putem antrena creativitatea prin activarea unor abilități variate - gândire, proiectare, creație și scriere.

Prin orice activitate de învățare le formăm copiilor competențe de a analiza informațiile: texte, date, planuri, de a extrage elementele comune, diferențele. Creăm contexte prin care le „deschidem mintea” spre noi perspective, să privească lucrurile într-un mod complet nou. Să-i învățăm să combine și recombine, să formuleze concluzii proprii sau să găsească altele noi, imaginative. **Să-i provocăm zilnic pe copii să rezolve probleme**, să găsească soluții potrivite pentru o problemă specifică de orice natură și să-i învățăm să comunice eficient soluția creativă.

Învățarea prin joc reprezintă un context favorabil și atractiv în concordanță cu psihologia vârstelor. Jocul favorizează dezvoltarea aptitudinilor imaginative, a capacităților de creare a unor sisteme de imagini generalizate despre obiecte și fenomene, posibilitatea de a opera mintal cu reprezentări după modelul acțiunilor concrete cu obiectele în timpul jocului.

Jocurile în procesul de învățare dar și în timpul liber reprezintă o modalitate excelentă de a dezvolta recunoașterea modelelor, percepția spațială, abilitățile lingvistice, coordonarea, abilitățile motorii, rezolvarea problemelor, abilitățile cognitive și creative ale copilului.

Dezvoltarea de mici a obiceiului de a lectură încă din familie, apoi în etapa de educație timpurie și mai departe. Atunci când formăm obiceiuri sănătoase de citit, le deschidem mintea copiilor către o lume cu totul nouă și le arătăm noi modalități de rezolvare a problemelor. Lectura zilnică îl provoacă pe copil să gândească diferit sau să se identifice cu personajele din povești, imitând un lucru creativ care li s-a întâmplat acestora de-a lungul acțiunii. Este valoros să îi sprijinim pe copiii să povestească folosind propriile cuvinte. De asemenea, îi putem încuraja să construiască povești originale sau compoziții proprii. Cu cât copilul citește mai mult, cu atât va fi mai conștient de emoții, va avea un vocabular bogat și își va imagina poveștile și personajele preferate. Conținutul scris în articole, cărți, benzi desenate și alte materiale oferă o sursă vastă de informații de care creativitatea copilului poate beneficia.

Una dintre principalele modalități de a dezvolta gândirea creativă la copii este de a-i îndemna **să se întrebe**. Fiecare întrebare pe care o pune copilul reprezintă o oportunitate pentru el de a învăța și de a folosi informațiile. Curiozitatea copiilor reprezintă o sursă nelimitată care facilitează învățarea și este valoros să fructificăm această curiozitate prin întrebări care să surprindă punctele de vedere și opiniile copiilor.

Colaborarea cu ceilalți îi ajută pe copiii să exploreze și să se bazeze pe ideile altora, precum și să își îmbunătățească propriile idei. Acest lucru poate impulsiona crearea de cunoștințe, facilitând dezvoltarea de soluții pentru probleme complexe care depășesc capacitățile unei singure persoane.

De ce este important ca elevii să dezvolte o gândire creativă?

Gândirea creativă poate avea o influență pozitivă asupra interesului și realizărilor elevilor, asupra identității și asupra dezvoltării socio-emoționale, prin sprijinirea interpretării experiențelor, acțiunilor și evenimentelor în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal. Dincolo de sala de clasă, gândirea creativă îi poate ajuta pe copii să se adapteze la o lume în continuă și rapidă schimbare. Sprijinirea gândirii creative îi poate ajuta pe aceștia să contribuie la dezvoltarea societății în care trăiesc, astăzi și în calitate de viitori lucrători.

Dascălul trebuie să-i scoată pe cei mici din zona de confort pentru a le antrena gândirea creativă prin găsirea de soluții noi în fața provocărilor.

De-a lungul crierii de dascăl am creat momente pentru stimularea creativității în activități școlare, extrașcolare sau le-am recomandat părinților tipuri de activități pentru copii în timpul liber.

Exemple de activități: construirea de enunțuri noi cu cuvinte date, scrierea unor texte cu temă dată, folosind cuvintele și expresiile următoare: continua povestea; poezii din pălărie: compune exerciții sau probleme; găsește o altă modalitate de rezolvare a problemei; realizează un costum folosind materiale reciclabile și altele.

Un profesor modern este cel care își asumă un rol de facilitator al învățării, urmărind formarea/ dezvoltarea competențelor cheie pentru fiecare copil.

Pentru a evolua și a ține pasul cu lumea în continuă schimbare, este important ca fiecare om să se îngrijească de educația și dezvoltarea lui pe toată durata vieții.

Dezvoltarea personală înseamnă dezvoltarea abilităților unei persoane și a potențialului ei, îmbunătățind calitatea vieții, șansele de realizare a visurilor și a aspirațiilor. Dezvoltarea personală poate dura toată viața pentru că un om evoluează pe tot parcursul vieții.

Dezvoltarea personală este un proces continuu, care începe încă din primii ani de viață și este influențată de părinți, profesori, grupuri de prieteni și mediul înconjurător.

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

Chifor Georgiana
Școala Gimnazială “Mihai Eminescu” Hărman, GPP Podu Oltului

Într-o societate în care schimbarea este constantă, iar noile generații se nasc în mijlocul tehnologiei, educația din grădiniță trebuie să țină pasul cu realitățile lumii contemporane. Educația creativă nu mai este un element opțional, ci o necesitate pentru formarea unor copii echilibrați, curajoși și inovatori. Grădinița reprezintă primul spațiu social structurat în care copilul învață să exploreze lumea, să colaboreze, să-și exprime gândurile și emoțiile. În acest context, educatoarea devine un ghid care modelează prin empatie, creativitate și adaptabilitate.

Activitatea didactică este axată pe metode interactive care stimulează creativitatea și participarea activă a copiilor. Printre cele mai eficiente strategii utilizate în practica mea pedagogică se numără:

- Învățarea prin jocuri de rol și teatru de păpuși – copiii devin personaje, își creează propriile povești, exprimându-se liber și dezvoltând empatia;
- Metoda proiectelor – pe teme precum „Planeta mea ideală” sau „Călătorie în viitor”, copiii colaborează, explorează, creează postere, desene sau machete;
- Tehnici de artă creativă – pictură cu bureți, amprentare, colaj 3D, desen liber cu muzică ambientală în fundal, toate contribuie la dezvoltarea estetică și emoțională;
- Ateliere de gândire critică și logică – jocuri precum „Ce altceva ar putea fi?” sau „Rezolvă misterul” stimulează gândirea divergentă;
- Jurnalul copilului – prin desen sau simboluri, copiii își notează emoțiile zilnice și descoperă moduri de autocunoaștere;
- Grupurile de învățare colaborativă – copiii lucrează împreună pentru a rezolva o problemă sau a realiza o sarcină comună;
- Învățarea în aer liber – explorarea naturii prin experimente simple, colecționare de materiale naturale și jocuri de mișcare;
- Integrarea tehnologiei – activități asistate de tablete educaționale sau instrumente multimedia pentru recunoașterea formelor, culorilor, literelor.

Lumea de mâine cere indivizi care pot gândi diferit, care sunt capabili să se adapteze, să inoveze și să colaboreze. Educația timpurie este fundamentul pe care se construiește întreaga personalitate. Prin educația creativă, copiii învață: să exprime idei proprii în moduri originale, să colaboreze și să respecte opiniile celorlalți, să își dezvolte empatia și inteligența emoțională, să rezolve probleme prin gândire flexibilă.

În grădiniță, creativitatea nu este doar un mijloc de exprimare artistică, ci o componentă fundamentală a dezvoltării copilului. Educația creativă stimulează gândirea liberă, curiozitatea, empatia și colaborarea – trăsături esențiale pentru adaptarea într-o lume aflată într-o continuă schimbare. Acest referat își propune să evidențieze exemple de bune practici, proiecte educaționale și metode inovatoare aplicate în activitatea didactică preșcolară, care contribuie la modelarea unei generații echilibrate, expresive și pregătite pentru viitor.

Dintre exemplele concrete de bune practici, preferatele celor mici sunt:

- „Pădurea Emoțiilor” – colț tematic unde copiii lipesc frunze colorate cu emoții trăite în ziua respectivă.
- „Zidul Recunoștinței” – colaj zilnic cu lucruri pentru care copiii sunt recunoscători.
- „Căsuța Poveștilor Inversate” – copiii inventează finaluri alternative la povești cunoscute.
- „Orașul Viitorului” – proiect cu materiale reciclabile, în care copiii construiesc orașe imaginative.
- „Carnavalul Culorilor” – săptămână tematică în care fiecare zi are o culoare și o activitate specifică.
- „Jocul Meseriilor Viitorului” – copiii își imaginează meserii noi, le descriu și le dramatizează.
- „Călătorie în Univers” – activitate interdisciplinară (știință, artă, muzică) despre planete.
- „Calendarul Creativității” – fiecare copil alege o zi în care coordonează un joc sau o activitate.
- „Exploratorii naturii” – ieșiri în grădină sau parc cu sarcini de observare și desen.
- „Povestea Clasei Noastre” – proiect foto-creativ în care copiii documentează activitățile preferate.

Aceste activități au contribuit vizibil la dezvoltarea gândirii critice, a empatiei, a încrederii în sine și a spiritului de echipă. Copiii învață să creeze, să colaboreze și să-și exprime ideile, calități esențiale pentru integrarea lor într-o societate modernă. Educatoarea este ghid, model, facilitator și observator. Rolul ei este de a crea un climat emoțional pozitiv, a încuraja exprimarea liberă fără teama de greșală, a oferi resurse variate și provocări adecvate vârstei, a valoriza unicitatea fiecărui copil. Prin atitudinea deschisă, prin ascultare activă și prin capacitatea de a se reinventa, educatoarea devine motorul principal al educației creative în grădiniță.

Educația creativă în grădiniță nu este doar un mijloc de exprimare artistică, ci o modalitate profundă de formare a caracterului, de stimulare a inteligenței emoționale și de pregătire pentru provocările lumii viitoare. Educatoarea are responsabilitatea și privilegiul de a deschide aceste orizonturi copiilor, folosind culoarea, jocul, empatia și inovația ca instrumente fundamentale.

Bibliografie

- Petrescu, Alina. *Educația timpurie și gândirea creativă*. Editura Aramis, 2021, București, p. 45–62.
- Stan, Elena. *Strategii moderne în educația preșcolară*. Editura Didactică și Pedagogică, 2020, Iași, p. 78–89.
- Andrei, Mihaela. *Metode inovatoare în grădiniță*. Editura Universitară, 2022, Timișoara, p. 102–118.

POVESTEA SFINȚILOR: CREATIVITATE ȘI ÎNVĂȚĂTURĂ PRIN TEHNOLOGIE

Prof.RELIGIE, CHIRCA MIHĂIȚĂ

SC.GIMN."A .MANOLACHE"-SCRIOAȘTEA

În educația religioasă, integrarea tehnologiei poate oferi noi perspective și poate face învățătura mai accesibilă și captivantă pentru elevi. Utilizarea resurselor digitale permite elevilor să exploreze și să înțeleagă mai profund poveștile și lecțiile din tradiția ortodoxă. Acest proiect vizează dezvoltarea creativității și a înțelegerii prin crearea de materiale interactive și vizuale bazate pe poveștile sfinților ortodocși.

SCOP

Scopul proiectului este de a explora și de a învăța despre viața și faptele sfinților ortodocși într-un mod creativ și interactiv, folosind resurse digitale pentru a dezvolta abilități artistice și tehnice.

OBIECTIVE

- Îmbogățirea cunoștințelor religioase: Elevii vor învăța despre viața și învățăturile sfinților ortodocși.
- Dezvoltarea creativității: Elevii vor crea materiale vizuale și interactive inspirate de poveștile sfinților.
- Îmbunătățirea abilităților digitale: Elevii vor utiliza resurse digitale pentru a crea și a prezenta informații.
- Îmbunătățirea colaborării: Elevii vor lucra în echipe pentru a dezvolta proiecte comune.

GRUP ȚINTĂ

Elevii din clasa a III-a, cu vârsta de 9-10 ani, care studiază religia ortodoxă.

RESURSE

- Tablete sau laptopuri: pentru acces la aplicații și software.
- Aplicații de creație digitală: o Book Creator: pentru crearea de cărți digitale. o Canva: pentru realizarea de afișe și prezentări grafice. o Piktochart: pentru crearea de infografice despre sfinți. o Storyboard That: pentru crearea de benzi desenate.
- Internet: pentru cercetare și acces la informații despre sfinți.
- Materiale de suport: tutoriale video și ghiduri online.

ACTIVITĂȚI

1. Introducerea proiectului (1 oră): Prezentarea obiectivelor și a resurselor digitale utilizate, împreună cu o discuție despre importanța sfinților în tradiția ortodoxă.
2. Cercetare și selecție (2 ore): Elevii, împărțiți în grupuri, vor cerceta viețile unor sfinți ortodocși și vor alege pe cei care îi inspiră cel mai mult.
3. Crearea de materiale digitale (3 ore): o Book Creator: Crearea unei cărți digitale despre viața unui sfânt ales. o Canva și Piktochart: Crearea de afișe și infografice care să rezume faptele și lecțiile importante ale sfântului respectiv. o Storyboard That: Crearea unei benzi desenate care să ilustreze o poveste din viața sfântului.
4. Prezentarea proiectelor (2 ore): Fiecare grup va prezenta materialele create colegilor, explicând informațiile și motivele din spatele alegerilor lor

. 5. Reflecție și discuție (1 oră): Elevii vor discuta despre ce au învățat și cum au folosit tehnologia pentru a explora poveștile sfinților.

EVALUARE

Evaluarea se va face prin:

- Observația activităților: Monitorizarea participării și implicării elevilor în timpul creării materialelor și prezentării lor.
- Evaluarea materialelor create: Analizarea creativității, acurateței informațiilor și a utilizării resurselor digitale în proiectele prezentate.
- Feedback de la colegi: Evaluarea colegială a proiectelor, bazată pe criterii de originalitate și relevanță.
- Autoevaluare: Elevii vor completa un scurt chestionar despre ce au învățat și cum au perceput utilizarea tehnologiei în proiect.

IMPACT AȘTEPTAT

- Îmbogățirea cunoștințelor religioase: Elevii vor înțelege mai bine viața și lecțiile sfinților ortodocși
- Dezvoltarea creativității: Elevii vor dezvolta abilități creative prin realizarea de materiale digitale.
- Îmbunătățirea abilităților tehnice: Elevii vor deveni mai competenți în utilizarea resurselor digitale.
- Îmbunătățirea colaborării: Elevii vor învăța să lucreze împreună și să comunice eficient în cadrul echipei.
- Motivarea învățării religioase: Elevii vor găsi învățătura religioasă mai captivantă și relevantă prin integrarea tehnologiei. Acest proiect va contribui la îmbunătățirea experienței educaționale prin combinarea învățării religioase cu tehnologia, oferind elevilor o modalitate interactivă și creativă de a explora religia ortodoxa.

BIBLIOGRAFIE

- Opriș, Dorin, Opriș, Monica, *Metode active de predare-învățare*, Iași, Ed. Sf. Mina, 2006
- Opriș, Dorin, *Dimensiuni creștine ale pedagogiei moderne*, Iași, Ed. Sf. Mina, 2006

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

O NECESITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Chudi Anamaria

G.P.P. Nr. 46- structura G.P.P. Nr. 24

Oradea

Creativitatea este una dintre cele mai valoroase resurse ale omului în societatea actuală. Trăim într-o epocă marcată de inovație, viteză informațională și schimbări rapide, iar capacitatea de a gândi flexibil, original și adaptabil devine esențială. În acest context, educația creativă își afirmă tot mai mult rolul esențial, în special în formarea timpurie a copiilor, adică în cadrul grădiniței. În această etapă fundamentală de dezvoltare, copilul are o curiozitate naturală, un spirit ludic și o imaginație bogată, elemente ce pot și trebuie valorificate prin metode educaționale care pun accent pe creativitate. Prezentul referat își propune să argumenteze importanța educației creative în grădiniță, să prezinte metode și strategii eficiente, dar și să contureze rolul esențial al cadrului didactic în acest proces.

Definirea și înțelegerea conceptului de creativitate

Creativitatea este definită în literatura de specialitate ca fiind capacitatea de a produce idei, soluții sau produse originale, utile și adecvate contextului. În pedagogie, creativitatea este privită nu doar ca o abilitate artistică, ci ca o **modalitate de a gândi, de a explora și de a învăța**. În cazul preșcolarilor, creativitatea se manifestă în desen, joc, povestire, construcții, comunicare și chiar în modul în care se raportează la sarcini sau provocări. Este esențial de subliniat că **toți copiii sunt creativi**, iar rolul educației este de a întreține, stimula și dezvolta această trăsătură.

Particularitățile copilului preșcolar și potențialul creativ

Copilul cu vârsta între 3 și 6/7 ani se află într-o perioadă de intensă dezvoltare a limbajului, gândirii, imaginației și abilităților motorii. Este curios, întreabă frecvent „de ce?”, explorează activ lumea înconjurătoare și manifestă o nevoie puternică de joc și exprimare liberă.

Această etapă este ideală pentru dezvoltarea creativității, deoarece:

- Gândirea este mai mult intuitivă și imaginativă decât logică;
- Nu există încă limitări rigide impuse de norme sociale sau școlare;
- Copiii sunt spontani, sinceri și deschiși către experiențe noi.

Educația creativă în grădiniță – obiective și beneficii

Obiectivele educației creative la vârsta preșcolară includ:

- Dezvoltarea gândirii divergente și a imaginației;
- Încurajarea exprimării libere prin diverse forme (desen, joc, poveste, muzică);
- Formarea capacității de a genera soluții multiple la o problemă;
- Cultivarea curiozității și a inițiativei personale.

Beneficiile educației creative:

- Copiii devin mai încrezători în ideile lor și în exprimarea propriei identități;
- Se dezvoltă abilități esențiale precum empatia, colaborarea și flexibilitatea;
- Crește motivația intrinsecă și interesul pentru învățare;
- Sunt încurajați să vadă greșeala ca oportunitate de învățare.

Strategii și metode de stimulare a creativității

1. **Jocul liber și dirijat** – jocul este modalitatea principală prin care copilul explorează, experimentează și învață. Jocurile simbolice, de rol, de construcție sau cele cu reguli flexibile stimulează imaginația și inițiativa.
2. **Poveștile și teatrul de păpuși** – nararea de povești cu final deschis, crearea unor povestiri proprii, dramatizarea sau jocul cu păpuși dezvoltă limbajul creativ și gândirea narativă.
3. **Activități artistico-plastice** – desen, pictură, modelaj, colaj – oferă libertate de exprimare, dezvoltă motricitatea fină și percepția estetică.
4. **Explorarea senzorială și științifică** – experimente simple, ateliere de explorare a naturii sau a materialelor neconvenționale (nisip, apă, frunze, materiale reciclabile) antrenează gândirea creativă și logică.
5. **Proiectele integrate** – organizarea de activități tematice interdisciplinare (ex. „Călătorie în lumea culorilor”, „Micul arhitect”, „Inventăm o jucărie nouă”) care presupun colaborare, cercetare și creație.

Rolul educatorului

Educatorul este un **facilitator al creativității**, nu un simplu transmițător de cunoștințe. El creează un mediu educațional deschis, prietenos, sigur, în care copilul se simte încurajat să se exprime.

Un educator care stimulează creativitatea:

- Oferă libertate de alegere și încurajează deciziile proprii ale copilului;
- Pune întrebări deschise („Cum ai proceda?”, „Ce alte variante ai?”);
- Nu impune modele rigide în activitățile artistice;
- Valorizează efortul, nu doar rezultatul final;
- Creează contexte autentice de învățare și provocare intelectuală.

Concluzii

Educația creativă este indispensabilă în formarea copilului modern. Grădinița, ca prim spațiu formal de învățare, trebuie să cultive curiozitatea, spontaneitatea, gândirea liberă și exprimarea personală. Prin metode flexibile, activități ludice și un cadru afectiv pozitiv, copilul preșcolar poate deveni un viitor adult capabil să gândească critic, să inoveze și să contribuie pozitiv la societate.

Investiția în educația creativă este, în esență, o investiție în viitor.

Bibliografie

Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ* (ediția a V-a revizuită și adăugită). București: Editura Didactică și Pedagogică.

Capitolul 4: Strategii didactice interactive – **pp. 129–153**

Subcapitol: „Stimularea creativității în procesul de învățare” – **p. 144**

Mitrofan, N. & Mitrofan, I. (1991). *Creativitatea și educația creatoare*. București: Editura Științifică.

Capitolul II: Creativitatea copilului – **pp. 35–70**

Strategii educaționale pentru dezvoltarea creativității – **pp. 112–125**

Golu, P. (2002). *Psihologia copilului*. București: Editura Fundației România de Măine.

Capitolul VII: Dezvoltarea imaginației și creativității – **pp. 221–244**

Etapile dezvoltării creativității la copil – **p. 236**

Ministerul Educației Naționale (2019). *Curriculum pentru educație timpurie (0–6 ani)*.

București: Institutul de Științe ale Educației.

Domeniul: Capacități și atitudini în învățare – **pp. 25–29**

Competențe creative – **p. 34**

CREATIVITATEA- UN FACTOR DECISIV ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

CIBU EUGENIA

Școala Gimnazială Nr.2 Sebeș, jud. Alba

J. Dewey, în analiza creativității, pornește de la semnificația de atribut al gândirii; G. W. Allport remarcă faptul că în actul creației sunt implicate aptitudinile și chiar toate procesele psihice. J. Dewey și G. W. Allport au propus o altă viziune asupra creativității: omul dispune de un potențial, iar educația trebuie să-l descopere și să-l dezvolte.

Creativitatea a fost abordată ca proces, ca produs potențial și ca dimensiune structurală a personalității. Astăzi este acceptată ideea că în formă latentă, de potențial, ea se găsește în fiecare individ. Problema este descoperirea timpurie a acestui potențial și a specificului său, pentru a fi transformat în trăsătură de personalitate. Creativitatea preșcolarului este o creativitate expresivă care se manifestă în pantomimica, desen joc, și una procesuală manifestată în repovestire, poveste creată. Centrarea procesului de învățământ pe învățarea creativă, organizarea unui ambient favorabil, dezvoltă potențialul creativ și-l poate transforma în timp în creativitate inovativă, inventivă.

Preșcolaritatea este vârsta care pretinde adultului să favorizeze dezvoltarea gândirii prin acțiuni educative care antrenează limbajul. Verbalizarea permanentă a acțiunilor, antrenarea copilului în dialog, formularea întrebărilor și încurajarea copilului de a le formula este un factor important.

Cadrul propice de manifestare și de stimulare a potențialului creativ este jocul. Jocul de construcții imită și reproduce modele, în același timp adaugă elemente noi date de emoțiile și dorințele copilului.

Jocul de creație cu subiecte din viața cotidiană reproduce modele de comportamente oferite de adulți. În aceste jocuri se folosesc obiecte cărora li se dă semnificații reale, dar și semnificații proprii.

Psihologia și pedagogia creativității utilizează conceptul de învățare creativă care presupune stimularea, dezvoltarea potențialului creativ. Copilul activ și creativ depune eforturi de reflecție personală, de gândire, efectuează acțiuni mintale și practice de căutare, cercetare, redescoperă noi adevăruri, reelaborează noi cunoștințe. Educatoarea trebuie să profite de nevoia lui de cunoaștere și de activitate și să-l dirijeze în direcții constructive.

Strategiile de învățare interactivă stimulează participarea preșcolarului la acțiune, îl ajută să socializeze prin munca în echipă. Metoda activă „Explozia stelară” are drept scop obținerea a cât mai multor conexiuni și aspecte, provocând copiii să formuleze întrebări. Se stabilește tema și se pun întrebări în legătură cu ea: Ce?, Cine?, Unde?, De ce?, Când?. Întrebările inițiale pot genera și altele ca răspunsuri inedite. Este o nouă metodă de realizare a obiectivelor Noului Curriculum și se poate utiliza în activități ca: lecturi după imagini, convorbiri, povestiri, jocuri didactice, activități matematice și în activități de evaluare, ca de exemplu: lectura după imagini – „primăvara”; povestire: „Unde au fugit jucăriile”.

Alte metode care stimulează creativitatea sunt: „Predarea învățarea reciprocă”, „Tehnica Lotus”, „Schimbă perechea”, „Brainstormingul”, „Pălăriile gânditoare”.

„Tehnica viselor” mai este numită și tehnica visării cu ochii deschiși. Copilul își lasă imaginația să lucreze și apoi exprimă cum își închipuie aspecte proiectate în viitor: „Orașul meu”, „Casa mea”, „Eu când voi fi mare”, „Prietenii”, „România”. Solicită imaginația prin proiectarea de situații comparabile cu cele reale, existente. Copiii sunt împărțiți în grupuri de câte 4-5. Povestitorii („Compuneți o mică poveste sau câteva propoziții”); constructorii („Construiți cartierul vostru așa cum va arăta când veți fi voi mari”); plasticienii („Colaj sau pictură”). Copiii colaborează în grup. Educatoarea stimulează copiii în funcție de inteligența manifestată. Se bazează pe teoria inteligențelor multiple. La final, copiii prezintă rezultatele și explică ce au lucrat.

Educația estetică este parte importantă a favorizării creativității. Încă din perioada preșcolară, copilul trebuie să ia contact cu opere de artă. Aceasta creează emoții estetice. Preșcolarii percep culori și forme. Interpretează, analizează, iar apoi imaginează. Creația plastică face legătura între gândire și imaginație, între realitate și fantastic. Modelajul este un mod de exprimare a realității. Desenul este o formă de joc și de exteriorizare a conținuturilor psihice, este o proiecție directă, chiar o cale de comunicare a trăirilor subiective. Copiii confecționează cu plăcere jucării, tablouri, felicitări, măștișoare, măști. Se satisface trebuința de cunoaștere, de explorare, manipulare, efortul de a găsi soluții perseverența de a reuși să creeze ceva: „Jucării cu materiale din natură”, „Peisaj de iarnă”, „Decorațiuni”, „Daruri pentru mama”.

Expresivitatea și creativitatea se exprimă și în comunicare. Expresivitatea are mai multe aspecte: artistică, gestică, verbală, emoțională, motorie. Un factor important este cel verbal. Creativitatea este legată de expresii și creații artistice, de invenții tehnologice, de descoperiri științifice, de comunicare interumană, de educație, de comportamente personale. Preșcolarii creativi manifestă comportamente specifice: sunt curioși, vin cu soluții și idei originale, au spirit de observație și inițiativă, pun întrebări, fac legături. Copiii se manifestă creativ pornind de la experiența și informațiile pe care le-au acumulat.

Jocurile care contribuie la dezvoltarea creativității sunt: jocuri de cuvinte, compunere de ghicitori, de rime, povești create, titluri de povești, de tablouri, schimbarea finalului. Prin acestea se dezvoltă imaginația, puterea de a crea imagini și de a le transmite. Preșcolarii creează imagini, combină informația, imaginează pornind de la poveștile, tablourile, filmele auzite și văzute. Jocul cu cuvintele, cu rimele din folclorul copiilor este un material valoros pe care îl exploatăm cu succes.

Activitățile matematice dezvoltă flexibilitatea și fluiditatea gândirii prin exerciții de compunere și descompunere a numerelor și mulțimilor.

Exerciții pentru influențarea creativității:

- 1) Ce poți face cu obiectul...? - să indice cât mai multe întrebuințări
- 2) Ce s-ar întâmpla dacă...? - să exprime cât mai multe consecințe

- 3) Aș vrea să fiu...(animal, plantă, profesie) pentru că...
- 4) Joc pe grupuri: „Mai desenează ceva” – desen colectiv; se formează grupe de copii; se stabilește tema și fiecare copil va desena un element care are legătură cu tema dată, coala de desen va merge la următorul care va face același lucru, iar la sfârșit un copil din grup va explica ce a desenat și va motiva alegerea făcută.
- 5) Joc exercițiu construcții cu forme geometrice sau colaj cu figuri geometrice sau alte materiale, cu sau fără temă dată – cerc, triunghi, pătrat, dreptunghi; - cultivă flexibilitatea, fluiditatea, originalitatea.
- 6) Salata de povești – se realizează o nouă poveste prin amestecarea personajelor și evenimentelor.
- 7) Formularea unor propoziții în care toate cuvintele să înceapă cu același sunet.
- 8) Ce titlu se potrivește și de ce?

Profesia de educatoare, munca cu copiii necesită multă creativitate în găsirea de soluții pentru situații diverse, variante de joc etc.

Problematizarea solicită atenția și interesul copilului pentru probleme și antrenează capacitatea de a anticipa și gândirea divergentă în a găsi soluții.

Strategiile semieuristică utilizate de educatoare în joc și învățare care tot sub formă de joc se desfășoară, împreună cu o atitudine stimulativă, aprobativă, participativă față de copil, potențază disponibilitățile creative.

Creativitatea la copii este o abilitate importantă, folosită nu doar în viața de adult, ci și în copilărie, întrucât dezvoltă niște skilluri esențiale și, cum ar fi relaționarea cu ceilalți. Fie că este vorba de creativitate la preșcolari sau la copiii de vârste mai mari, aceasta trebuie întotdeauna încurajată și niciodată înăbușită. Dezvoltarea creativității se poate face printr-o mulțime de activități, exerciții și jocuri. Metodele de încurajare a imaginației și creativității variază de la învățarea limbilor străine la exercițiile de scriere sau de compunere de povești. Astfel, creativitatea elevilor și preșcolarilor se poate stimula atât la școală, cât și acasă.

Bibliografie

- 1) Elena Rafailă, *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, Editura Aramis;
- 2) Silvia Breban, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, *Metode interactive de grup*, Editura ARVES;
- 3) Revista Învățământului Preșcolar nr.1-2/ 2008 M.E.C.T.
- 4) Revista Învățământului Preșcolar nr.1-2/2005 M.E.C.
- 5) Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție

Demers didactic centrat pe dezvoltarea competențelor-cheie la ora de Limba și literatura română

Prof. CIOBANU VALENTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICOLAE BĂLCESCU"- DRĂGĂȘANI, JUDEȚUL VÂLCEA

În contextul actual, într-un sistem în care sunt predate discipline școlare clasice de către profesori formați monodisciplinar, pentru dascăli poate fi o misiune dificilă aplicarea la clasă a competențelor cheie. Articolul prezintă un exemplu de activitate de învățare care vizează dezvoltarea de competențe.

Institutul de Științe ale Educației a publicat „Descriptivul competențelor cheie europene”, traducere și adaptare după Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind competențele cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți. Competențele cheie sunt prezentate ca rezultate ale învățării, fiind ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini care urmează să fie formate tuturor tinerilor, ca instrumente culturale pentru învățarea pe parcursul întregii vieți. Acestea sunt:

- *Comunicare în limba maternă;*
- *Comunicare în limbi străine;*
- *Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B);*
- *Competența digitală (abr. TSI – Tehnologia societății informației);*
- *A învăța să învețe;*
- *Competențe sociale (A) și civice (B);*
- *Spirit de inițiativă și antreprenoriat;*
- *Sensibilizare și exprimare culturală.*

Ofer un exemplu de realizare a demersului didactic pentru textul „Pleiadă” de Lucian Blaga, text liric, astfel încât să contribuie la dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor din clasa a VIII-a D. Se vor alocă trei ore de curs pentru activitățile prevăzute.

Disciplina de studiu: Limba și literatura română

Profesor: CIOBANU VALENTINA

Clasa: **a VIII – a D**

Unitatea de învățare (tema): Unitatea III Orizonturi lirice

Tipul lecției: mixtă

Scopul lecției: Consolidarea deprinderilor de a descifra, explora și interpreta un text aparținând genului liric.

Subiectul lecției: **Textul liric. Actualizare (Text suport: *Pleiadă* de Lucian Blaga)**

PLEIADĂ

de Lucian Blaga

Cat in sus, in noaptesus,
stelele-n pleiadanumar.
Sunt o clipa, alta nu-s -
semneceruluipe-un umar.
Vant le isca, vant le duce,
cineva le pune-n cruce.
Vant le-aprinde, vant le stange,
mi le-arunca-n gandsi-n sange.

[Back](#)

Joc de focuri, joc de inimi -
ostenescu-ma sa numar
inc-odata astri-n inimi.
Focuri mari si focuri line -
cate vad, atatea inimi
bat in spatii pentru mine.
Ard in vai si pe coline
inimi mari si inimi line.

[Romania](#)

[Search](#)

[Photos](#)

Harta stelelor

Competențele- cheie

1. Comunicarea în limba maternă:

Cunoștințe: vocabular, gramatică funcțională, conștientizarea principalelor tipuri de interacțiune verbală, variabilitatea limbii și a comunicării în contexte diferite.

Deprinderi:

Elevii trebuie:

- să știe să citească textul, să-l memoreze, dar să și-l interpreteze
- să distingă tipul de text utilizat
- să știe să folosească și să interpreteze limbajul artistic
- să știe să formuleze și să exprime argumente orale și scrise legate de poezie
- să alcătuiască Harta Cerului

Atitudini/ aptitudini

Elevii trebuie:

- să interacționeze între ei
- să utilizeze limbajul într-un mod pozitiv și responsabil
- să conștientizeze ce impact are limbajul lor asupra celorlalți

2. Comunicarea în limbi străine

Cunoștințe: vocabular, gramatică funcțională, conștientizarea principalelor tipuri de interacțiune verbală, aspectul cultural și varietatea limbilor.

Elevii trebuie să identifice elementele cosmice din poezie și să dea sinonime în limba engleză

Deprinderi/ aptitudini

Elevii trebuie:

- să aibă abilitatea de a înțelege mesaje orale
- să înțieze și să încheie conversații în limba engleză
- să înțeleagă mesajul textului liric în limba engleză

Atitudini:

Elevii trebuie:

- să aprecieze diversitate culturală
- să aibă interesul și curiozitatea pentru limbi străine
- să comunice intercultural

3. Competențele matematice și competențele de bază în științe și tehnologii

Cunoștințe: numere, măsuri, structuri

Derinderi/ aptitudini

Identificarea elementelor de versificație din poezie (numărul versurilor, rima, ritmul, măsura).

Memorarea unui număr de 8 versuri din poezie.

Să adopte un raționament matematic în calculul numărului de silabe din fiecare vers.

Să găsească, în text, cel puțin 4 figuri de stil pe care să le interpreteze, în minimum 3 rânduri.

Atitudini: respectul pentru adevăr

Competențe de bază în științe și tehnologii

Cunoștințe: Elevii trebuie să cunoască principiile de bază ale lumii naturale, concepte, principii și metode științifice fundamentale

Deprinderi:

Elevii trebuie:

- să aibă abilitatea de a folosi și de a mânui instrumente științifice
- să folosească date pentru atingerea unui scop
- să aibă abilitatea de a comunica concluziile

Atitudini:

Elevii trebuie:

- să aibă apreciere critică și curiozitate.

4. Competența digitală

Cunoștințe:

Elevii trebuie să înțeleagă modul prin care TSI poate constitui un suport pentru creativitate și inovație

Deprinderi/aptitudini

Elevii trebuie:

- să caute, să colecteze și să proceseze informația textului liric
- să folosească informația într-un mod sistematic
- să acceseze, să exploreze și să utilizeze serviciile de pe Internet legate de Univers
- să dispună de abilitatea de a găsi pe Google o altă poezie legată de Univers

Atitudini:

Elevii trebuie:

Să aibă atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă

5. Competența socială și competența civică

Cunoștințe:

Elevii trebuie:

- să înțeleagă modul în care indivizii pot să -și asigure o stare optimă fizică și mentală
- să știe codurile de etică și de comportament

Deprinderi/aptitudini

Elevii trebuie:

- să caute, să colecteze și să proceseze informația

- să folosească informația într-un mod sistematic
- să sprijine colaboreze cu colegii în a înțelege, a memora și a interpreta poezia

Atitudini

Elevii trebuie:

- să colaboreze, să aibă încredere de sine, să valorizeze diversitatea și respectul pentru alții

6. Competența de inițiativă și antreprenoriat

Cunoștințe:

Elevii trebuie:

- să identifice oportunități pentru activităților cu scopuri personale, profesionale

Deprinderi/aptitudini

Elevii trebuie să gestioneze un proiect participativ legat de Univers, să reprezinte și să negocieze eficient, să aibă abilitate de a aprecia puncte tari și puncte slabe, să lucreze individual, în colaborare și în echipe, să realizeze o Hartă a stelelor.

Atitudini

Disponibilitatea de a avea inițiativă, de a fi independent și inovator în viața personală, în societate și la muncă, să intervalueze Proiectul

7. Competența de a învăța să înveți

Cunoștințe:

Elevii trebuie:

- să dețină cunoștințele, deprinderile și calificările solicitate de o anumită activitate sau carieră,
- să cunoască strategiile de învățare predate

Deprinderi/aptitudini

Să identifice limbajul artistic din poezie, să surprindă ipostazele autorului, să dea un alt titlu poeziei

Elevii trebuie:

- să persevereze în învățare, să-și organizeze propria învățare, să-și evalueze propria muncă

Atitudinea

Elevii trebuie să dea dovadă de atitudine centrată pe rezolvarea de probleme pentru a sprijini procesul propriu de învățare

8. Sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe:

Înțelegerea importanței factorilor estetici în viața zilnică

Deprinderi/aptitudini

Elevii trebuie:

- să știe să compare propriile puncte de vedere și opinii cu ale altora
- să dezvolte aptitudini creative care pot fi transferate în diverse contexte profesionale, exprimarea creativă a ideilor din poezie, realizarea unor creații plastice inspirate din poezie

Atitudinea

Elevii trebuie să dea dovadă de creativitate și să-și dezvolte propriul simț estetic prin practica personală a exprimării artistice și prin participarea la viața culturală. Exemplul dat contribuie la facilitarea învățării dincolo de manual, dincolo de exemplul standard, către instrumentalizarea disciplinei limba și literatura română, astfel încât să fie funcțională pentru nevoile elevului acasă, la școală, la un viitor loc de muncă, în timpul liber.

Bibliografie

-Sâmihăian, F., Dobra, S., Halaszi, M., Davidoiu-Roman, A., Limba și literatura română. Clasa a VIII-a, București, Ed. Art Educational, 2018.

-Sâmihăian, F., Dobra, S., Halaszi, M., Davidoiu-Roman, A., Corcheș H., Limba și literatura română. Ghidul profesorului. Clasa a VIII-a, Ed. Art Educational, 2018.

-Resursă: www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/04/Competente-cheie-europene.pdf

Într-o lume dominată de tehnologie, ritm accelerat și presiuni sociale, este vital ca elevii să aibă acces la contexte de învățare care să-i încurajeze să-și exprime ideile, să se implice activ și să creeze conținut cu sens pentru ei și pentru comunitate.

Un exemplu relevant de bună practică în educația creativă este activitatea desfășurată în cadrul **Clubului IMPACT** de la Liceul Teoretic „Lucian Blaga” din Reghin, județul Mureș – primul club de acest fel din județ. Acesta s-a constituit în toamna anului 2024, facilitând învățarea într-un cadru informal, oferind elevilor ocazia de a se implica în societate.

Aici, elevii sunt încurajați să identifice probleme reale din comunitate și să propună soluții prin proiecte de tip **Service-Learning**, care îmbină voluntariatul cu învățarea activă și reflecția personală. Proiectul „**Panouri cu Impact**”, derulat în anul școlar 2024–2025, este un exemplu concret de educație creativă aplicată. Elevii au realizat mai multe panouri educaționale, fiecare cu o tematică distinctă. Acesta au fost amplasate pe gardul școlii, oferind informații, unele fiind accesibile prin coduri QR.

Pentru panoul dedicat **tradițiilor multiculturale**, tinerii au efectuat vizite la **Muzeul Etnografic „Anton Badea” din Reghin**, unde s-au documentat despre sărbători reprezentative precum **Sânzienele, Fărșangul și Maifestul**. Aceste tradiții reflectă bogăția culturală a comunității locale, iar includerea lor în proiect a fost un prilej de promovare a diversității și de dezvoltare a conștiinței civice.

Un alt panou a fost dedicat **personalităților reghinene** marcante: **Alexandru Ceușianu, Virginia Zeani, Augustin Maior, Eugen Nicoară și Alexandru Todea**. Elevii au cercetat contribuțiile acestora în domeniile educației, medicinei, culturii și spiritualității, înțelegând astfel rolul modelelor autentice în formarea valorilor și a identității personale.

Într-un alt demers creativ, elevii au realizat un panou intitulat „**Bijuterii arhitecturale**”, care a prezentat trei monumente istorice deosebite: **Castelul Teleki** din Gornești, **Castelul Rákóczi** din Gurghiu și **Castelul Kemény** din Brâncovenești. Această

activitate i-a ajutat pe elevi să înțeleagă importanța patrimoniului arhitectural și să dezvolte respectul pentru istoria și cultura locului în care trăiesc.

Un alt panou a vizat promovarea zonelor de recreere și natură din împrejurimile Reghinului, sub titlul **„Descoperă natura”**. Elevii au prezentat obiective precum **Via Transilvanica, Parcul dendrologic, Drumul urșilor, Scaunul Domnului și Colonia de prigorii**. Prin acest demers, s-a încurajat apropierea de natură, conștientizarea importanței protejării mediului și practicarea unui stil de viață activ.

Toate aceste activități au constituit un proces de învățare experiențială, în care elevii au fost creatori de conținut, cercetători, comunicatori și promotori ai valorilor culturale și civice. Educația creativă, în această formă aplicată, contribuie la dezvoltarea personală a copiilor de azi și le oferă competențe reale pentru viață: colaborare, empatie, spirit critic, responsabilitate. Prin Clubul IMPACT și proiectul „Panouri cu Impact”, școala devine un spațiu viu, deschis spre comunitate și spre nevoile reale ale tinerilor.

Astfel de inițiative demonstrează că educația creativă nu este un lux, ci o necesitate în școala contemporană. Elevii implicați devin mai autonomi, mai empatici și mai motivați să contribuie activ la binele comun.

PARADA COSTUMELOR ECO-CREATIVE PE PODIUMUL ECO-BOLINTINENILOR

Profesor Valeria Ciulacu, Liceul Teoretic “Dimitrie Bolintineanu”, București

Reciclarea creativă, cunoscută și ca upcycling sau reutilizare creativă, este un proces prin care deșeurile, obiectele inutile sau cele nedorite sunt transformate prin metode creative în ceva nou, interesant și folositor. Mai puține deșeuri în mediul înconjurător înseamnă mai puțini poluanți. Reciclarea creativă este un proces nu doar benefic pentru mediul înconjurător, ci și unul care te ajută să îți folosești creativitatea pentru a produce noi obiecte și materiale. Chiar dacă reciclarea presupune mai multe acțiuni de amploare la nivel global, oricine poate avea o contribuție în acest sens. Pentru aceasta, ai la dispoziție mai multe variante.

În contextul reducerii cantității de deșeuri, reciclarea reprezintă penultima componentă a ierarhiei. Cei 5R ai reducerii risipei sunt Refuse-Refuză, Reduce-Redu, Reuse-Refolosește, Recycle-Reciclează și Rot-(lasă să) Putrezească.

Refuză se referă la lipsa consumului, astfel încât să nu existe un produs care să ajungă deșeu. Situațiile în care poți refuza includ cumpărăturile la supermarket, când ți se oferă o pungă de plastic sau ieșirile în oraș, când barmanul dorește să îți pună un pai în cocktail.

Redu este acțiunea de a nu mai utiliza atât de multe produse dăunătoare. Exemplele includ plasticul de unică folosință, anumite produse cosmetice, hârtiile pe care printezi documente, hainele de tip fast fashion sau mâncărurile semipreparate.

Refolosește înseamnă reutilizarea anumitor recipiente sau ambalaje. Acest lucru poate fi realizat în 2 moduri: fie continui să folosești un obiect în același scop pentru care a fost creat, fie îl reinventezi. În prima situație putem include un borcan care, odată golit, este spălat și utilizat pentru a depozita o altă dulceață, un alt sos etc. Cealaltă opțiune necesită puțină creativitate: gândește-te la anvelope care sunt transformate în taburete.

Reciclează ar trebui să fie acțiunea care are loc după ce au fost parcurși pașii anteriori. De la plastic, sticlă, hârtie și aluminiu până la baterii, textile sau chiar ulei, există numeroase materiale care pot fi reciclate.

Nu în ultimul rând, **lasă să putrezească** se referă la resturile organice. Acestea pot fi transformate în îngrășământ fie acasă, fie la centre de compost.

Care sunt cele mai comune materiale pe care le poți recicla? Un aspect important în ceea ce privește reciclarea îl reprezintă materialele care pot fi supuse acestui proces. În timp ce unele sunt imposibil de reciclat – cum ar fi paharele de plastic de unică folosință sau periutele de dinți de plastic – altele pot fi folosite în fabricarea unor obiecte noi. Înainte de a decide să arunci la gunoi obiectele pe care nu le mai folosești, poți încerca să le reciclezi tu însuși. Punând în aplicare următoarele idei creative, poți obține obiecte cu un aspect plăcut, utile și, în plus, vei contribui la reducerea cantității de deșeuri care afectează mediul înconjurător. Am adunat câteva idei extrem de simple de reciclare creativă, pe care le puteți încerca și voi, împreună cu cei dragi.

Spre exemplificare, vă prezentăm Parada costumelor Eco, pe podiumul Eco-Bolintinenilor!

Parada costumelor Eco, confecționate prin reciclare creativă, este una dintre activitățile foarte apreciate de Eco-Bolintineni, care indiferent de vârstă, sunt foarte inventivi și creează, de fiecare dată, costume ingenioase și fascinante, cu multă creativitate, pasiune și implicare. Desfășurată în Săptămâna Verde și dedicată Zilei Mondiale a Reciclării, Parada Eco, reprezintă un moment simbolic al frumosului, o oportunitate de expresie creativă și de promovare a valorilor ecologice.

De ce trebuie să reciclăm?

- pentru a economisi permanent materii prime și energie;
- pentru că la gropile de gunoi, deșeurile se degradează foarte greu, sau niciodată!
  - ✓ o pungă de hârtie, în cel puțin o lună..., iar de carton, în cel puțin 5 ani....!
  - ✓ dacă e plastic, vorbim de zeci de ani, iar aluminiul, în 500 de ani!
  - ✓ în timp ce sticla nu se degradează nici într-un milion ani!

Parada costumelor Eco pe podiumul Eco-Bolintinenilor

Parada costumelor Eco pe podiumul Eco-Bolintinenilor

V-am convins, desigur, că trebuie să reciclăm permanent, pentru că în acest mod contribuim la reducerea cantității de deșeuri, la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diminuarea schimbărilor climatice, implicit la protejarea mediului înconjurător și a sănătății populației.

Inițiativa noastră nu promovează doar reciclarea și protecția mediului, ci demonstrează că într-o lume tot mai preocupată de problemele de mediu, educația și conștientizarea devin instrumente esențiale în lupta pentru un viitor sustenabil, dovedind că solidaritatea și educația sunt cheia pentru un viitor mai luminos și mai verde.

Parada costumelor Eco pe podiumul Eco-Bolintinenilor

După parcurgerea acestor idei, putem spune că reciclarea este un proces eficient prin care nu doar că puteți contribui activ la protejarea mediului, ci veți avea și avantaje concrete. Chiar dacă nu se află pe primul loc în ierarhia gestionării deșeurilor, reciclarea aduce numeroase avantaje.

În primul rând, ne ajută să reducem consumul de resurse naturale. Reciclarea hârtiei și a lemnului poate salva pădurile; cea a sticlei reduce necesitatea utilizării de materii prime precum nisipul; cea a metalului ne permite să evităm extragerea de minereuri noi; cea a plasticului reduce scade cantitatea de combustibili fosili utilizați.

Apoi, scade nivelul poluării. Atunci când deșeurile ajung la groapa de gunoi, se descompun eliberând metan, un gaz cu efect de seră mai puternic decât dioxidul de carbon. În plus, ne confruntăm și cu poluarea directă cauzată de uleiul de gătit sau baterii. Reciclându-le, împiedicăm intrarea lor în natură.

Un alt beneficiu este o mai bună gestionare a încălzirii globale. Pe de-o parte, fabricile care produc obiectele pe care le folosim zi de zi eliberează dioxid de carbon. Metanul, menționat la punctul anterior, contribuie de asemenea la schimbările climatice. Atunci când reciclăm mai mult, nivelul acestor gaze scade. Trebuie să vorbim, bineînțeles, și despre propria sănătate. Gazele emise de gropile de gunoi nu afectează doar atmosfera, ci provoacă și probleme grave de sănătate. Dacă reciclăm mai mult, ne expunem la o cantitate mai mică de gaze toxice. Atitudinea ta trebuie să includă respectul față de planetă, îndeplinirea acțiunilor pe care le recomanzi mai departe și dorința continuă de a învăța mai multe despre acest subiect.

Generațiile viitoare merită să se bucure de o planetă îngrijită, iar una dintre soluțiile pentru protejarea mediului o reprezintă reciclarea. Implică-te de mic în astfel de activități pentru un viitor verde, sănătos și luminos.

Webgrafie:

1. www.familycrafts.com/about.com/makeitawonderfullife.blogspot.com
2. <https://marathonepr.ro/reciclare-cum-ii-invatom-pe-cei-mici-sa-fie-responsabili/>

Aspecte metodice legate de mijloacele de învățământ utilizate în predarea poeziei la clasele primare din învățământul special

Prof : Ciurescu Cristina

Centrul Școlar de Educație Incluzivă “ Sfânta Filoftea” Ștefănești

Mijloacele de învățământ sunt instrumente didactice auxiliare care ușurează transmiterea și asimilarea informației didactice, înregistrarea și evaluarea rezultatelor obținute. Ele nu se substituie activităților de predare, învățare și evaluare, oricât de performante ar fi. Clement Alexandrinul îndeamnă pe educator să adune cât mai multe ajutoare pentru ascultătorii săi, dar în niciun caz nu trebuie să-și lipească sufletul de ele, ci să le folosească numai atâta cât să scoată din ele ce este folositor. Funcțiile mijloacelor de învățământ:

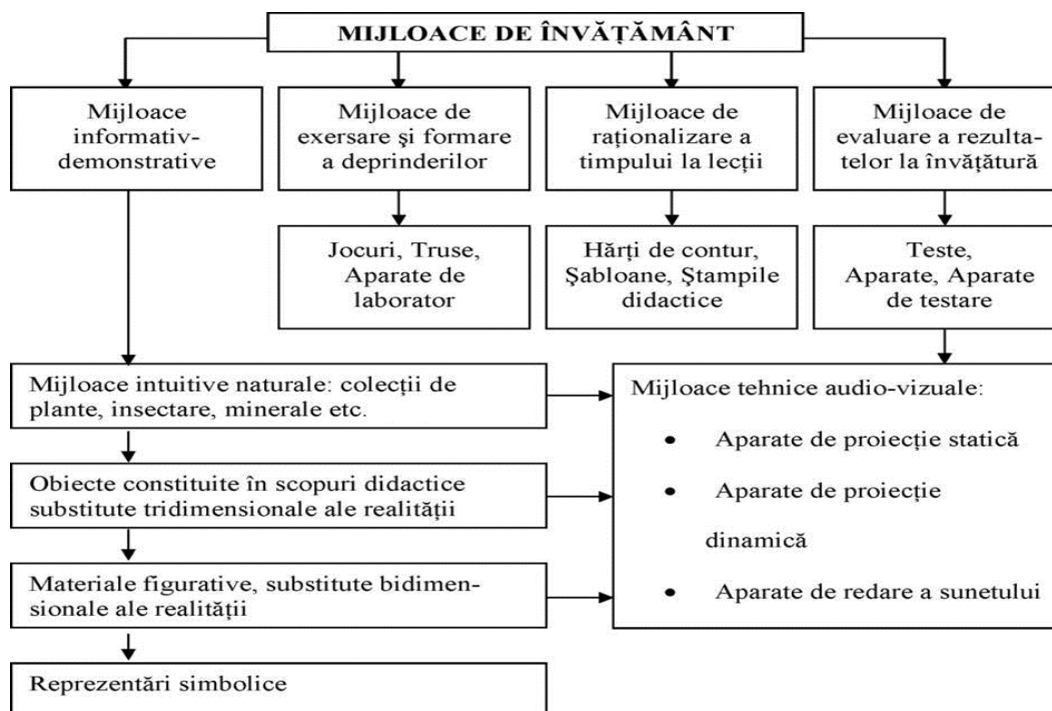
- 1) funcția informativă (cu ajutorul lor se pot transmite mai multe informații în același interval de timp);
- 2) funcția formativă (prin folosirea lor crește gradul de organizare a informației transmise, și, în consecință, se dezvoltă capacitățile intelectuale ale elevilor);
- 3) funcția de evaluare (pe care o îndeplinesc mijloacele de învățământ de evaluare);
- 4) funcția de raționalizare a efortului depus de profesor și elevi sau funcția ergonomică (folosirea lor reduce efortul intelectual și fizic depus de elevi și profesor în procesul de predare-învățare-evaluare).

Funcțiile secundare ale mijloacelor de învățământ:

- 1) funcția estetică (angajează elevii în perceperea și aprecierea frumosului în natură, societate și artă);
- 2) funcția de școlarizare substitutivă sau de realizare a învățământului la distanță (prin programe de televiziune sau radio destinate educației religioase).

Mijloacele de învățământ se folosesc diferențiat, în funcție de specificul colectivului de elevi (particularitățile de vârstă, nivelul intelectual, orientarea școlii), de specificul disciplinelor, de obiectivele urmărite.

Mijloacele de învățământ sunt sintetizate în schema de mai jos :

Mijloacele tehnice de învățământ, prin valențele lor psihopedagogice, asigură în mod specific contactul, conștientizarea și înțelegerea cunoștințelor care trebuiesc asimilate; în același timp ele motivează învățarea și însușirea deprinderilor.

În scopul atingerii obiectivelor procesului instructiv-educativ, prin alegerea adecvată a mijloacelor de învățământ, trebuie să se țină seama de particularitățile clasei de elevi și de cunoașterea mecanismelor psihologice a tipului de învățare care intervine în condițiile concrete de la clasă. Fiecare mijloc de învățământ reprezintă o modalitate specifică de organizare și transmitere a cunoștințelor, motiv pentru care profesorul este cel care trebuie să găsească răspunsurile la întrebările de mai jos :

- Ce influență au imaginile, simbolurile și semnele asupra procesului memoriei (fixarea, păstrarea și actualizarea cunoștințelor)?
- Care este relația optimă dintre concret și abstract în procesul înțelegerii?
- Care este rolul schematizării și al esențializării materialului în procesul învățării?

Valențele psihopedagogice ale mijloacelor de învățământ se referă la faptul că ele :

- asigură caracterul intuitiv, concret - senzorial, și sugestiv al activității de învățare;

➤ asigură transmiterea și însușirea de informații bogate, bine selectate și prelucrate din punct de vedere didactic;

În contextul educației speciale, mijloacele de învățământ dețin un rol fundamental în valorificarea principiului intuiției și accesibilizarea conținuturilor învățării, mai ales în cazul elevilor cu deficiențe mintale și al celor cu deficiențe senzoriale.

Dintre cele mai utilizate mijloace de învățământ utilizate în predarea poeziei la copiii cu deficiențe pot fi amintite:

- cărți pentru lectură;
- manuale și auxiliare;
- fișe de lectură;
- diafilme, diapozitive;
- planșe;
- puzzle-uri;
- mijloace audio-video (discuri, filme) etc.

Mijloacele de învățământ se dovedesc a fi utile în măsura în care sunt integrate organic în contextul lecțiilor și li se imprimă o finalitate pedagogică.

Eficiența utilizării mijloacelor de învățământ ține de inspirația și experiența didactică a profesorului în a alege și a-și sprijini discursul pe un suport tehnic.

BIBLIOGRAFIE

- CURS DE PEDAGOGIE

coordonatori : conf. univ .dr. IOAN CERGHIT, lect. univ. dr. LAZĂR VLĂSCLEANU

Universitatea din București . Facultatea de Istorie - Filozofie 1988;

- PEDAGOGIE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR TEHNIC

coordonator: IOAN BONTAS, Editura Didactică și Pedagogică București 1983

Procesele inter culturalismului

În trecut, educația a fost oferită tuturor, pornind de pe o bază socială egală, o școală cu adresabilitate pentru toată lumea, promovând dreptatea pentru a diminua diferențele și ținând integrarea socială, o integrare socială care însemna eradicarea diferențelor, conformismul și uniformizarea. Astăzi integrarea socială are o interpretare radical diferită iar marea problemă a societății noastre este cum să te descurci cu diferența? Cum ar trebui să o recunoaștem, cum ar trebui să valorificăm diferențele culturale și, în același timp, cum ar trebui să promovăm integrarea culturală autentică și dezvoltarea integrală a studenților noștri, în primul rând la școală, și mai târziu, în societate?

În zilele noastre este evident că ceea ce ne diferențiază nu ne mai desparte, ci dimpotrivă, ne face mai puternici. Principiile interculturale se concentrează pe deschiderea către ceilalți, respectul activ pentru diferență, înțelegerea mutuală, toleranța activă, confirmarea prezentului culturilor, furnizarea egalității oportunităților, combaterea discriminării. Comunicarea între identitățile culturale diferite poate părea paradoxală în sensul în care necesită recunoașterea celorlalte două ca similare și ca diferite.

Procesele interculturalismului, analizate în optica psihologiei interculturale, constituie un suport teoretic util în metodologia educației interculturale. Caracteristicile acestora sunt integrate în curricula școlară, iar experiențele culturale în exersarea lor pot fi transferate în practicile educaționale.

a) Aculturația¹ reprezintă procesul prin care indivizii sau grupurile culturale își însușesc referințele unei alte culturi (valori, norme, modele atitudinale). În ciuda definiției restrictive și condescendente a DEX, aculturația poate avea loc între societăți globale, între grupuri de naționalități diferite, între grupuri naționale egale sau inegale, din punct de vedere demografic, cultural, economic, social.

În literatura de specialitate se evidențiază trei tipuri de aculturație: spontană, forțată și impusă. Aculturația spontană se realizează în cazurile în care grupurile culturale nu comunică în mod permanent, schimburile culturale fiind mediate în contexte economice sau al cooperărilor instituționale. În practica educațională românească o posibilă situație reprezentativă este proiectul Erasmus+. Acesta are ca obiectiv general de a sprijini dezvoltarea educațională, personală și profesională a persoanelor care își desfășoară activitatea în domeniile educație, formare profesională, tineret și sport. Se adresează instituțiilor în special și oamenilor în particular. Implică activități comune, proiecte de durată, mobilități și comunicare sporadică. Comunicarea nu este permanentă ci

---

¹ **ACULTURAȚIE** s. f. Preluare de către o comunitate a unor elemente de cultură materială și spirituală sau a întregii culturi a altei comunități aflate pe o treaptă superioară de dezvoltare. – Din fr. **acculturation**.

limitată în timp. La finalul proiectelor, persoanele implicate fac un rezumat al proiectului, încercând să accentueze valoarea adăugată de proiect instituției, elevilor, profesorilor și, de ce nu, școlilor partenere, ca exemple de bune practici. La aceste activități de diseminare proiect, dările de seamă lungi și plicticoase despre datele între care au avut loc activitățile, ce activități au fost efectuate ș.a. pot fi întrerupte de experiențele personale ale colegelor/colegilor. Dincolo de aspectul turistic este contrastul dintre culturi aparent asemănătoare dar de fapt diferite. Cadrul oferit de program îmbogățește nu numai repertoriul didactic al profesorilor implicați ci și capacitatea lor de a recunoaște, analiza, accepta și de ce nu adopta referințe ale unei alte culturi.

Aculturația forțată este determinată de factorii socio-politici, care cer integrarea culturală a grupurilor, dar mijloacele de aculturație sunt alese prin negociere tacită. Tot Europa ne ajută să avem un model de aculturație forțată. Comunitatea Europeană a impus mai mult sau mai puțin tacit, valori, norme, regulamente. România a acceptat cu brațele deschise deoarece există mai multe avantaje decât dezavantaje. În domeniul educațional este evident că din ce în ce mai mulți elevi români urmează cu succes facultăți din Europa. Chiar dacă mai există încă diferențe de structură și organizare instituțională între școlile românești și cele din Franța de exemplu, elevii noștri au de câștigat și discuțiile despre integrare, multiculturalitate și interculturalitate trebuie să nu lipsească din demersul educațional actual. Pentru elevii noștri viitorul va cuprinde cu siguranță ceva foarte diferit de monoculturalitate.

Aculturația impusă este caracteristică situațiilor de colonizare, iar efectele acesteia sunt puse în relație cu gradul de restrictivitate sau de flexibilitate a însușirii valorilor și normelor culturale.

Tipurile de schimbări specifice fenomenului aculturației sunt de natură fizică, biologică, politică, economică, culturală și socială (Berry, 1989). Aceste schimbări pot genera situații de stress al aculturației, manifestate prin tulburări depresive, trăirea de sentimente negative de marginalizare și respingere, confuzii, boli psihosomatice (Berry et al, 1987, Rudmin, 2008, apud Gavreliuc, 2011, p.56).

Pornind de la afirmarea distincției dintre adaptare și aculturație, Berry și colaboratorii (1997) identifică patru rezultate ale strategiilor de adaptare, care reprezintă tipuri de aculturație: asimilarea, integrarea, separarea/segregarea, marginalizarea.

b) Enculturația² reprezintă „procesul prin care un grup cultural încorporează la descendenți elementele valorice specifice în vederea integrării optime în viața comunitară” (Cucos, 2000, p. 118). În acest proces, referințele culturale sunt transmise și interiorizate în mod neplanificat, învățarea socială nu este deliberată, iar instanțele sociale, culturale și educaționale sunt informale. Obiectul învățării culturale este implicitul cultural, al cărui corespondent în planul educației școlare

---

² **ENCULTURAȚIE** s. f. proces de asimilare a unei forme de cultură, prin instruire și educație, pe toată perioada vieții; adaptare culturală. (< engl. *enculturation*)

sunt elementele psihosociale ale curriculumului ascuns. Experiența culturală câștigată prin mijloace informale poate constitui o sursă de dezvoltare de strategii de adaptare și integrare socială și culturală.

Prin enculturatie se poate semnifica ansamblul achizițiilor culturale dobândite pe parcursul vieții din mediul social. Astfel, persoanele cele mai puternic enculturate sunt cel mai puțin conștiente de influența pe care cultura o exercită asupra lor. Mediul predilect de realizare a enculturatiei îl reprezintă informalul. Enculturația se realizează prin totalitatea mesajelor educogene, difuze, eterogene, voluminoase cu care este confruntat individul în viața de zi cu zi și care nu sunt selectate, organizate și prelucrate din punct de vedere pedagogic. Reprezentativ pentru enculturație este cazul imigranților. Oriunde ar ajunge, procesul integrării se desfășoară pe toată durata vieții iar descendenții lor sunt cei care vor fi cel mai expuși la aceste mesaje educogene difuze, pentru descendenți nu va mai exista bariera limbajului, a normelor diferite învățate altunde. Practica contemporană a arătat că integrarea optimă în viața comunitară va avea loc atunci când diferențele nu sunt anulate ci celebrate și apreciate pentru valoarea lor culturală, de a pune societatea în fața necesității de a avea indivizi diverși, nu robotic uniformi.

Un rol important în actul enculturării valorilor, prin instanțe informale îl are implicitul cultural. Prin implicitul cultural se înțelege o organizare a realității, o logică acceptată și difuzată de către membrii comunității. Implicitul cultural influențează comportamente cotidiene care ne pot apropia sau îndepărta de ceilalți. El este dobândit în mod difuz, ca o însumare de experiențe multiple ce reflectă o anumită viziune despre existență. Implicitul cultural joacă rolul de liant care cimentează unitatea de grup. Dacă cel din exterior nu conștientizează valorile acestui implicit, nu are șanse reale de a se integra în comunitatea respectivă. Elementele implicite se ascund în spatele practicilor de zi cu zi, al normelor nespuse care reglementează viața intimă a unui grup uman

c) Socializarea³ reprezintă procesul psihosocial deliberat de transmitere și inculcare a reperelor culturale ale unui grup sau societăți și a comportamentelor dezirabile, în scopul dezvoltării capacităților adaptativ-integrative ale indivizilor și afirmării performanțelor socio-culturale ale acestora. Există și autori care consideră că este doar o perspectivă sociologică asupra enculturației. Dar, nu trebuie să scăpăm din vedere că, spre deosebire de enculturație, mijloacele de transmisie și conștientizare culturală ale socializării sunt cele formale, exercitate de instanțe sociale și educaționale, cu statusuri înalte și cu putere asupra subiectului individual (familia, școala, organizații nonguvernamentale, biserica, mass-media, instituții culturale etc).

Spre deosebire de enculturatie, socializarea reprezintă acțiunile voluntare de integrare socială. Învățarea interculturală presupune o învățare experimentală, practica orientată pe o temă precisă și centrată pe actorul educației. Aceasta înseamnă că învățarea are loc cu o deosebită

---

³ **SOCIALIZARE**, *socializări*, s. f. **1.** Faptul de a (se) socializa. **2.** Proces de integrare socială a unui individ într-o colectivitate. [Pr.: -ci-a-] – V. **socializa**.

preocupare pentru persoanele implicate în acest proces. Elevii / studenții răspund unei situații date, familiare sau nu, într-un anumit mod specific și evaluează efectele pentru a determina acțiunile viitoare în aceleași situații sau în situații similare. Nu sunt suficiente lectura cărților despre o cultura, ascultarea prelegerilor despre o alta cultura sau lucrul cu un astfel de subiect la nivel pur cognitiv, intelectual. Este necesară confruntarea cu situații noi și necunoscute, experimentarea insecurității, fricii, respingerii, după cum la fel de bine, a securității, încrederii, simpatiei și de a aborda problematica interculturală la nivel emoțional. Învățarea interculturală este mai mult o învățare intenționată decât o învățare accidentală. Desigur, acest aspect nu exclude posibilitatea învățării ocazionale în timpul expunerii la o cultura străină, dar există probabilitatea ca teama latentă și, consecutiv acesteia, respingerea culturii străine să împiedice învățarea interculturală. În mod obișnuit, scopul specific, bine formulat și motivația bazată pe obiective realiste sunt necesare pentru a depăși aceste bariere și a învăța dimensiunile interculturalității.

<https://dexonline.ro/definitie/acultura%C8%9Bie/definitii>

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261272/2_concepts.pdf/68d999b2-4e71-489f-a938-9dbfa945ac59

https://www.academia.edu/11068245/Acultura%C5%A3ie_%C5%9Fi

Bunăiașu, Claudiu Marian, EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ, SUPORT DE CURS, (Suportul de curs este selectat din lucrarea “Direcții de dezvoltare a curriculumului intercultural în România, din perspectiva dimensiunii europene a educației”)

„CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI ”

Prof. Cobziuc Maria-Ancuța , G.P.N.Dărmănești-Șc. Gimn. Măriței

„Educația nu este pregătirea pentru viață; educația este viața însăși.” – John Dewey

Trăim într-o epocă a schimbărilor rapide, în care globalizarea, tehnologia și noile paradigme sociale conturează o lume imprevizibilă, dar plină de oportunități. În acest context, sistemele educaționale sunt chemate să răspundă nu doar nevoilor actuale, ci și să anticipeze cerințele viitorului. În mod particular, educația timpurie devine spațiul esențial în care se plantează semințele unei gândiri deschise, critice și creative.

Educația preșcolară nu se mai poate rezuma la transmiterea de cunoștințe de bază, ci trebuie să se axeze pe formarea unor competențe-cheie: învățarea autonomă, rezolvarea de probleme, comunicarea eficientă și adaptabilitatea. Creativitatea, ca valoare educațională, devine astfel fundamentul pe care se construiește profilul copilului pregătit pentru un viitor incert, dar provocator.

2. Rolul educației creative în dezvoltarea copilului preșcolar

În etapa preșcolară, copilul descoperă lumea prin joacă, imaginație și explorare. Educația creativă sprijină dezvoltarea globală a copilului, stimulând simultan inteligența cognitivă, emoțională și socială. Mai mult decât un instrument de învățare, creativitatea este o modalitate de expresie a sinelui, o cale prin care copilul își poate exterioriza trăirile, întrebările și ideile.

Lev Vygotsky considera că „jocul creativ este esențial pentru dezvoltarea funcțiilor psihice superioare ale copilului.” În acest sens, grădinița trebuie să devină un mediu în care curiozitatea este încurajată, greșeala este acceptată ca parte a procesului de învățare, iar exprimarea liberă este valorizată.

3. Strategii și metode educaționale pentru cultivarea creativității

a. Învățarea prin joc – fundamentul dezvoltării copilului

Exemplu practic:

În cadrul unui proiect despre „Animalele Pădurii”, educatoarea propune un joc de rol: fiecare copil își alege un animal și construiește o mască din materiale reciclabile. În timpul jocului, copiii imită sunete, mișcări și obiceiuri, iar apoi, în cercul de discuții, povestesc ce au învățat. Activitatea dezvoltă vocabularul, încrederea în sine și empatia.

Jocul, în toate formele sale – simbolic, de rol, constructiv sau de mișcare – este principalul mijloc de învățare în educația timpurie. Prin el, copiii dobândesc abilități sociale, își dezvoltă imaginația și învață să colaboreze.

b. Proiectele tematice integrate – învățare contextualizată

Activitățile integrate presupun abordarea unei teme din multiple unghiuri: artistic, științific, literar, matematic.

Exemplu practic:

Tema „Planeta Pământ – casa noastră” se desfășoară pe parcursul unei săptămâni. Copiii plantează semințe, observă creșterea lor, învață despre reciclare, creează afișe ecologice și compun poezii despre natură. Astfel, cunoștințele sunt interconectate, iar învățarea devine semnificativă.

c. Învățarea experiențială – „a face pentru a înțelege”

Exemplu practic:

Copiii participă la o activitate de gătit sănătos: pregătesc salată de fructe. Pe parcurs, recunosc culori, forme, măsoară cantități, discută despre alimentație, lucrează în echipă. Activitatea le oferă autonomie și consolidare practică a cunoștințelor.

Învățarea prin experiență presupune contact direct cu realitatea. Este eficientă deoarece implică emoțional copilul și îl face coautor al propriei învățări.

d. Utilizarea tehnologiei – digitalul ca resursă, nu ca scop

Tehnologia poate deveni un aliat al creativității, dacă este utilizată cu discernământ.

Exemplu practic:

Într-un colț digital, copiii vizionează povești animate, folosesc aplicații de desen interactiv sau creează povești digitale împreună cu educatoarea. În paralel, activitățile clasice – desen, modelaj, povești citite – rămân active, pentru a menține echilibrul dintre virtual și real.

e. Mediul educațional – spațiu al inspirației

Spațiul educațional influențează profund dispoziția copilului față de învățare.

Exemplu practic:

Un colț de creație bine echipat (culori, materiale textile, nasturi, hârtii, reviste, plastilină) devine locul în care copiii își pot exprima liber ideile. În alte colțuri, poveștile sunt „citite” de păpuși, se aud sunete din natură sau se vizualizează ilustrații mari.

Un mediu bine organizat, estetic și flexibil stimulează imaginația și inițiativa copilului.

4. Impactul educației creative asupra dezvoltării copilului și pregătirea pentru viitor

Educația creativă dezvoltă un profil de copil pregătit pentru viitor: curios, flexibil, empatic, capabil să gândească critic și să lucreze în echipă. Creativitatea nu înseamnă doar artă, ci este o abilitate transversală: capacitatea de a găsi soluții noi, de a vedea lucrurile din perspective diferite, de a transforma obstacolele în oportunități.

Exemplu de impact concret:

Un copil obișnuit să participe la activități creative va învăța mai ușor să argumenteze, să își susțină ideile, să coopereze și să își gestioneze emoțiile. Astfel de competențe vor fi esențiale într-o lume în care multe meserii se vor transforma, iar adaptabilitatea va fi cheia succesului.

5. Concluzie

Educația creativă nu este o simplă alternativă, ci este condiția necesară pentru ca noile generații să se dezvolte armonios, într-o lume aflată într-o continuă reinventare. În grădiniță, fiecare culoare, sunet, gest și activitate pot deveni începutul unei mari povești de viață.

„Culorile viitorului” sunt vii, dinamice și infinite. Prin educație creativă, le oferim copiilor paleta completă pentru a picta cu încredere și libertate propria lor lume.

Bibliografie

1. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Macmillan.
2. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.
3. Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. Basic Books.
4. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone.
5. Roșan, A. (2020). *Creativitatea în educația timpurie*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
6. Ministerul Educației Naționale. (2019). *Curriculum pentru educația timpurie (0-6 ani)*.
7. Petre, I. (2017). *Didactica activităților integrate în grădiniță*. Editura Polirom.

Titlu:

Educația creativă – forța modelatoare a gândirii, atitudinilor și abilităților tinerilor într-o lume în schimbare

Autor:

Prof. Codilă Adrian Petru, grad didactic I

Școala Gimnazială Băuțar / Școala Gimnazială „Traian Lalescu” Cornea / Școala Gimnazială „Trandafir Tămaș” Marga

Disciplină: Religie Ortodoxă

Introducere

Societatea contemporană, marcată de un ritm alert al schimbărilor tehnologice, sociale și culturale, reclamă o reformulare a paradigmelor educaționale. Nu mai este suficientă transmiterea mecanică a cunoștințelor, ci este necesară o abordare holistică, centrată pe dezvoltarea creativității, gândirii critice, empatiei și adaptabilității. Educația creativă devine astfel un răspuns vital la provocările unei lumi în continuă schimbare.

I. Educația creativă – definire și fundamente

Educația creativă se referă la un ansamblu de metode și strategii didactice care stimulează imaginația, originalitatea, inovația și gândirea laterală. Aceasta nu presupune doar activități artistice, ci o formare integrală, care include exprimarea liberă, reflecția critică și rezolvarea non-standard a problemelor.

Citate relevante:

„Creativitatea este inteligența care se distrează.” – Albert Einstein

„Nu putem pretinde să modelăm tineri pentru viitor, dacă le oferim doar metodele trecutului.” – John Dewey

---

II. Rolul educației creative în formarea gândirii și atitudinilor tinerilor

Gândirea tinerilor se formează prin încurajarea întrebărilor, a curiozității și a experimentului. Prin educația creativă, elevii învață:

- să gândească independent și critic;
- să-și exprime ideile liber și argumentat;
- să dezvolte reziliență în fața eșecurilor.

Atitudinile precum empatia, toleranța, responsabilitatea civică sau deschiderea către nou sunt cultivate prin metode participative (dezbateri, proiecte, teatru educațional, brainstorming), care pun accent pe colaborare și reflecție personală.

III. Strategii și metode creative aplicabile în școală

1. **Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)**
    - Elevii devin cercetători, creatori, organizatori, dezvoltând gândirea critică și capacități practice.
  2. **Metoda cazului**
    - Le dezvoltă capacitatea de analiză, empatia și abilitățile de luare a deciziilor.
  3. **Tehnici de storytelling și dramatizare**
    - Sunt esențiale mai ales la disciplina Religie Ortodoxă pentru a aduce în prezent valorile morale și spirituale.
  4. **Jocul de rol**
    - Dezvoltă inteligența emoțională, empatia și capacitatea de colaborare.
  5. **Tehnologii digitale interactive (platforme, aplicații, jocuri educaționale)**
    - Sunt indispensabile în formarea nativilor digitali ai generației actuale.
  6. **Portofoliul creativ și jurnalul reflexiv**
    - Instrumente pentru introspecție, autoevaluare și exprimare autentică.
-

IV. Educația religioasă – teren fertil pentru creativitate formativă

Educația religioasă oferă un cadru ideal pentru dezvoltarea creativității spirituale și etice. Prin parabole, icoane, povești cu tâlc, vieți de sfinți și proiecte caritabile, elevii:

- își formează o gândire morală profundă;
- dezvoltă atitudini de respect și altruism;
- dobândesc abilități de exprimare simbolică și artistică.

Exemplu de bună practică:

În cadrul unei ore despre „Pilda fiului risipitor”, elevii au rescris povestea din perspectiva personajelor, apoi au realizat o scenetă, un eseu și un colaj artistic. Această abordare a activat atât rațiunea, cât și simțirea și imaginația.

V. Pregătirea tinerilor pentru o lume în continuă schimbare

Creativitatea nu este doar un scop în sine, ci și un mijloc de **adaptare**. Lumea actuală cere competențe de:

- învățare continuă;
- rezolvare a problemelor noi;
- inițiativă personală;
- comunicare interculturală;
- discernământ moral.

Prin educația creativă, tinerii sunt învățați **să gândească cu mintea lor, să simtă cu inima lor și să acționeze în lume cu responsabilitate.**

Concluzii

Educația creativă modelează nu doar intelectul, ci și caracterul. Este esențial ca fiecare cadru didactic să devină un mentor al creativității, adaptând metodele la nevoile reale ale elevilor și contextului actual. Numai astfel vom forma o generație capabilă să înfrunte provocările viitorului cu demnitate, înțelepciune și curaj.

Bibliografie

1. Dewey, John – *Democracy and Education*, New York: Macmillan, 1916.
  2. Robinson, Ken – *Out of Our Minds: Learning to be Creative*, Capstone, 2011.
  3. Gardner, Howard – *Multiple Intelligences: New Horizons*, Basic Books, 2006.
  4. Papert, Seymour – *The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer*, Basic Books, 1993.
  5. Mihăilă, S. – *Strategii creative în învățământul preuniversitar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.
  6. Biblia – *Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București.
  7. Mitrofan, Ioan – *Creativitate și educație*, Ed. Aramis, București, 2005.
  8. Prensky, Marc – *Teaching Digital Natives*, Corwin Press, 2010.
-

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CREATIVE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICE

Codrea Simona- Viorica – Școala Gimnazială nr. 133

Creativitatea reprezintă un fenomen deosebit de complex, o însușire specifică omului prin care se obțin produse noi și valoroase pentru societate sau se rezolvă o problemă într-o manieră inedită. Creativitatea este expresia organizării și a interacțiunii dintre factorii cognitivi și noncognitivi ai psihicului. Dintre factorii cognitivi cu rol semnificativ în dezvoltarea creativității se remarcă: inteligența, gândirea, imaginația, memoria. Capacitățile intelectuale sunt condiții necesare, dar nu și suficiente, pentru actul creator. În declanșarea, susținerea și finalizarea actului creator sunt implicați și factori noncognitivi: motivaționali, atitudinali, emoționali, volitivi.

Cultivarea creativității la preșcolari se poate realiza prin multiple căi și prin mijloace variate. Pentru a dezvolta creativitatea copiilor, educatoarea trebuie ca în toate ocaziile să dea ea însăși dovadă de disponibilități creative și determinism. În acest sens, ea trebuie să creeze un mediu ambiental plăcut copiilor, în care să se simtă bine, să lucreze cu plăcere, în care spiritul lor creator să se poată manifesta.

Gândirea creativă în educația timpurie se referă la capacitatea copiilor de a gândi și de a aborda problemele sau situațiile cu imaginație, inovație și originalitate. Este un proces care încurajează dezvoltarea abilităților creative, cum ar fi generarea de idei noi, rezolvarea creativă a problemelor și exprimarea liberă a gândurilor.

Gândirea creativă este esențială și poate fi aplicată într-o paletă largă de domenii, nu doar în contextul exprimării imaginației. Aceasta poate fi utilizată pentru a investiga chestiuni și probleme la nivelul întregii societăți, contribuind la generarea de idei valoroase și originale.

Este impresionant cum activitățile din Domeniul Estetic și Creativ, cum ar fi educația plastică, abilitățile practice și educația muzicală, pot stimula creativitatea și potențialul artistic al copiilor. Artă este una dintre cele mai bogate și eficiente modalități de activare și dezvoltare a acestor aspecte.

Prin intermediul artei, copiii sunt pregătiți să aprecieze frumusețea, să trăiască în armonie și să respecte aspectele estetice din jurul lor. Cu ajutorul cuvintelor, sunetelor, gesturilor, culorilor și formelor plastice, ei își pot exprima dorințele, așteptările, relațiile cu ceilalți și pot aborda problemele într-un mod creativ și constructiv.

Mijloacele artei devin instrumente autentice pentru copii în rezolvarea problemelor de echilibrare, armonizare și modelare a spațiului din jurul lor. Prin intermediul artei, ei își dezvoltă sensibilitatea senzorială și artistică, își îmbunătățesc comportamentul și își cultivă imaginația și intuiția.

Sensibilitatea artistică a copiilor se formează pe baza factorilor afectivi, ai intuiției și ai fanteziei, influențată și modelată de mediul în care aceștia se dezvoltă și de educația pe care o primesc. Chiar dacă există o componentă genetică a sensibilității artistice, aceasta poate fi îmbunătățită și modelată în timpul educației, având în vedere importanța acțiunii conjugate a factorilor ereditari, mediului și educației în dezvoltarea personalității copiilor.

În grădiniță, activitățile artistice joacă un rol esențial în dezvoltarea gândirii creative a copiilor. Prin intermediul artelor vizuale și a activităților practice, copiii sunt încurajați să-și exprime imaginația, să exploreze diferite tehnici și materiale artistice, și să-și dezvolte abilitățile creative.

Iată câteva modalități prin care activitățile artistice pot contribui la dezvoltarea gândirii creative în grădiniță:

- ✓ Stimularea imaginației: Prin activități precum desenul, pictura, modelajul sau colajul, copiii sunt încurajați să-și folosească imaginația și să creeze lucrări unice și personale.

- ✓ Explorarea diversității: Prin încurajarea copiilor să experimenteze diferite tehnici și materiale artistice, aceștia pot descoperi modalități noi de exprimare și pot explora diversitatea formelor de artă.
- ✓ Dezvoltarea abilităților motorii: Activitățile artistice implică folosirea mâinilor și a coordonării ochi-mână, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților motorii fine ale copiilor.
- ✓ Încurajarea gândirii critice: Prin discuții și reflecții asupra propriilor lucrări artistice sau ale colegilor, copiii pot învăța să-și analizeze și să-și evalueze creațiile, dezvoltând astfel gândirea critică.
- ✓ Promovarea autonomiei și a încrederii în sine: Activitățile artistice oferă copiilor ocazia de a-și exprima propria viziune și de a-și valoriza creativitatea, construind astfel încredere în sine și autonomie.

Dezvoltarea abilităților artistice prin accesul copiilor la diverse materiale, cum ar fi creioane colorate, acuarele, hârtie, plastilină și alte materiale creative și încurajarea acestora să-și folosească imaginația și creativitatea în timp ce desenează, pictează sau creează lucrări de artă stimulează și dezvoltă gândirea creativă în educația timpurie.

De asemenea, interacțiunea cu mediul înconjurător și explorarea diferitelor materiale (ex. plastilină, hârtie colorată) pot contribui la stimularea creativității și a abilităților artistice ale copiilor.

Iată un exemplu de bune practici cu tema „Desen surpriză”.

Copiii trebuie să identifice și să opereze cu culori, realizând desenul folosind culorile potrivite. Astfel, li se cere copiilor să deseneze un simbol pentru fiecare enunț auzit. Când textul este gata de citit, apare și surpriza.

„Soarele strălucește vesel pe albastrul cerului. Mii de fluturi colorați zboară printre florile multicolore. Păsărelele cântă în caisul bucurios de roadele sale. Albinele culeg polen din florile iubitoare de căldură. Norii furioși pleacă de pe cer.”

În concluzie, creativitatea este o componentă fundamentală în viața copiilor. Prin intermediul activităților artistice, copiii pot dezvolta nu doar abilități artistice, ci și gândire creativă, imaginație, abilități de rezolvare a problemelor și capacitatea de a exprima emoțiile și trăirile lor într-un mod autentic și personal. Astfel, activitățile artistice reprezintă un instrument valoros în stimularea creativității și în dezvoltarea copiilor în mediul grădiniței.

Bibliografie:

- Glava, A.&C. (2002). Introducere în pedagogia preșcolară. Editura Dacia, Cluj-Napoca.
- Vișan, C. (2015). Creativitate și Dezvoltare Personală în Activitățile Artistice ale Copiilor Mici. Editura Universității din București.
- Mărgineanu, A. (2012). Explorarea Creativității Prin Artă și Joc în Grădiniță. Editura Ars Academica.
- Dumitrescu, M. (2017). Dezvoltarea Imaginației și Gândirii Creative la Vârsta Preșcolară Prin Activități Artistice. Editura Didactică și Pedagogică.
- Ionescu, I. (2018). Arta și Educația Timpurie: Încurajarea Creativității în Grădiniță. Editura Didactică și Pedagogică.

COPILĂRIA ȘI CREATIVITATEA

Cojocaru Simona-Maria

Grădinița cu P. P. TRAIAN-Rm. Vâlcea

„Creativitatea este un proces de asociere și de combinare, în ansambluri noi, a unor elemente preexistente.”

Hubert Jaoui

Societatea este într-o continuă schimbare, iar maniera în care se realizează educația este într-o continuă transformare. Pentru a veni în sprijinul nevoilor contemporane, se cere o educație care să includă și învățarea creativă, încă din preșcolaritate.

Perioada preșcolară constituie o treaptă de dezvoltare psihică de o vastă intensitate, accentuată de intrarea copilului la grădiniță, unde întâlnește cerințe și solicitări de adaptare la un nou mediu, diferit de cel în care a crescut și s-a dezvoltat anterior. La vârsta preșcolară, cadrul cel mai relevant pentru stimularea potențialului creativ îl reprezintă jocul și stimularea învățării prin joc. Jocul îi oferă cadrul propice pentru variate manifestări creative, de cele mai multe ori acestea apar în mod spontan și neintenționat. Activitățile artistice, de desen sau pictură au o importantă latură ludică prin care preșcolarul gândește independent, spontan și în manieră proprie realitatea.

Creativitatea este un proces în continuă transformare la vârsta preșcolară, care capătă valențe formative tot mai profunde, odată cu trecerea timpului. Creativitatea, cum bine se știe, este modul ce a crea, de a făuri, de a da naștere unor lucruri noi, frumoase, pornind de la o imaginație bogată și un spirit creativ care este valorificat.

Învățarea creativă se manifestă în toate domeniile, nu doar în ceea ce privește abilitățile practice din grădiniță, iar jocul se îmbină armonios cu situațiile de învățare. Un simplu desen sau o pată de culoare îl poate stimula pe copilul preșcolar să redea adevărate întâmplări, reușind să își imagineze lucruri fantastice dincolo de un lucru aparent banal, crează personaje imaginare și situații conform propriei viziuni. Astfel nu doar abilitățile practice îi pun în evidență latura creativă, limbajul de asemenea cunoaște o dezvoltare rapidă din dorința de exprimare a ideilor și a trăirilor. Simplele cuvinte folosite pentru a descrie o situație, un lucru sunt înlocuite de scurte propoziții, ca mai apoi din dorința de a se exprima cât mai variat câmpul lexical să se extindă considerabil.

Creativitatea la această vârstă este nelimitată, este o modalitate de exprimare, prin care copiii văd lumea cu puterea minții lor și aștern pe hârtie ceea ce văd și simt ei, exprimă ceea ce simt în maniera lor și ne fac să visăm alături de ei, intrând în lumea lor, creată de ei. Totalitatea acestor manifestări dovedesc faptul că preșcolarul este capabil să realizeze produse noi, originale și inedite. Un produs pentru a fi considerat inedit nu trebuie să fie unic sau nemaivăzut pentru toată lumea, este suficient să fie original și neobișnuit pentru persoana care l-a conceput, l-a gândit și l-a elaborat după o viziune în stil propriu, după reguli personale. Preșcolarul descoperă cu fiecare zi că este capabil de noi creații, orizontul cunoașterii sale lărgindu-se în permanență și într-un ritm alert, astfel că evoluția sa este vizibilă.

Dezvoltarea creativității la preșcolari presupune încurajarea de a emite judecăți de valori, de a aprecia frumosul din orice, de a stimula curajul de a aprecia și accepta moduri de lucru diferite, de a interacționa cu lucrurile inedite din viața lui și de a crea recurgând la originalitate. Chiar dacă preșcolaritatea nu este perioada în care să constatăm comportamente creative vizibile, trebuie să stimulăm flexibilitatea, fluiditatea și originalitatea modului de a gândi, de a acționa,

să direcționăm copilul astfel încât să găsească soluții potrivite, variate, inedite în situațiile întâlnite sau în situațiile propuse în cadrul activităților. De multe ori familia nu are posibilitatea de a ajuta sau de a stimula preșcolarul pe latura creativă, în aceste condiții doar educatorul rămâne singura persoană autorizată să organizeze astfel activitățile la grupă, încât să stimuleze latura creativă, fie prin oferirea unor oportunități de expunere fără limite a ideilor, fie prin activități de învățare creativă.

Flexibilitatea gândirii la preșcolari o putem stimula în mod dirijat prin activități variate: să îl punem în situația de a descoperi cât mai multe întrebări posibile pentru un lucru sau un obiect, să construim un alt final unei povestiri relatate, să îl punem în situația de a găsi întrebări neobișnuite unui obiect (o minge, o sfoară, un balon), să interpreteze diferite roluri după niște cerințe impuse sau după libera imaginație, să exprime emoții legate de o situație dată.

Copilul preșcolar nu dispune doar de capacitatea de a se juca, el prin joc învață, creează, dezvoltă legături și conexiuni logice, dă naștere elementelor de noutate, chiar dacă la această vârstă gândirea lui este limitată, imaginația compensează acest lucru, știindu-se faptul că la vârsta mică, copilul are o imaginație foarte bogată și de aici pleacă spre explorare și creație, dirijat fiind cu tact pedagogic și multă precizie de educatoare.

Există de asemenea și atitudini de blocare a creativității: lipsa cooperării, lipsa răbdării, neîndemânarea, neatenția, refuzul comunicării sau lipsa concentrării. Aceste blocaje pot fi depășite prin activități potrivite, de remediere.

Învățarea creativă la vârsta preșcolară ar trebui cultivată și în mediul familial, nu doar la grădiniță. Cu cât copilul este mai expus situațiilor în care își poate manifesta liber latura creativă, cu atât aceasta se va dezvolta mai intens. O banală plimbare în parc cu copilul poate constitui prilej de a fructifica latura creativă, am observat copii care se joacă cu bețe, conuri, crengi, frunze, pietricele chiar dacă au cu ei și alte jucării.

Imaginația copilului se manifestă liber atunci când nu i se impun prea multe reguli care să îl constrângă spre realizarea unui anumit produs, de multe ori viziunea sa este total diferită de a noastră a adulților.

Bibliografie

1. Albușescu, I., Catalano, H. Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar. Didactica Publishing House, București, 2019, pp.15-17. ISBN 978-606-683-985-3.
2. Anghelache, V. (Coord), Bențea, C.C., Cojocariu, V.M. Metodica activităților instructiv-educative din grădiniță: ghid pentru definitivat și grade didactice. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2017, pp.247-259. ISBN 978-606-31-03667.
3. Guilford, J.P. The Nature of Human Intelligence. Bearly Limited, New York, 1967, p.215. ISBN 0072051353, 9780072051353.
4. Sălăvăstru, D. Psihologia educației. Editura Polirom, București, 2004, pp.97-115. ISBN 978-973-681-553-9
5. Stoica, Adrian-”Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare”-EDP-1983 Curriculum pentru educație timpurie 2019
6. Tomșa, Gheorghe-”Psihopedagogia preșcolară și școlară”-MENC-2005

ASPECTE ETICO-DEONTOLOGICE ÎN COMUNICAREA EDUCAȚIONALĂ

*Prof. înv. primar Coman Irina-Ancuța
Școala Gimnazială „Miron Costin” Bacău*

Repere teoretice

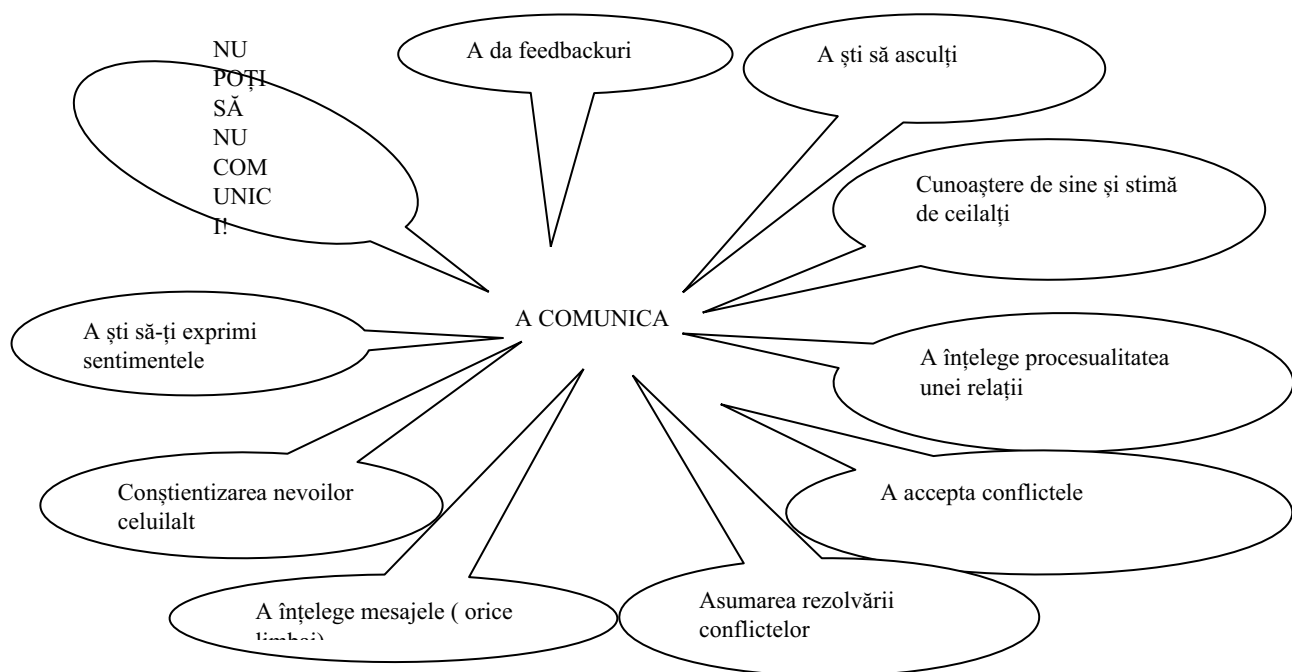
Comunicarea – proces prin care se efectuează schimb de informații și semnificații între persoane aflate într-o situație socială dată.

Etica – sistemul de valori conform căruia o persoană hotărăște ce este bine și ce este rău, drept sau nedrept.

Comunicarea educațională – se realizează atât în cadrul educației formale, cât și nonformale și informale.

Comunicarea didactică – se desfășoară în procesul de învățământ, în mod organizat, de către specialiști cu o pregătire specială, cu scop clar prevăzut în documente școlare.

Decalogul comunicării

În orice moment, fie că vorbim, fie că nu, comunicăm, exprimând idei, opinii, păreri, emoții, sentimente, atitudini, fapte, energii, sensuri pentru a ne satisface nevoi (materiale sau psihologice), aspirații, dorințe și interese, încercând să convingem, să influențăm, sau să educăm. Ori de câte ori comunicăm, avem în vedere patru obiective majore:

- să fim recepționați;

- să fim înțeleși;
- să fim acceptați;
- să provocăm o reacție, constând într-o schimbare de comportament sau de atitudine.

Modalități ineficiente de comunicare (**DE EVITAT!**)

Comunicare ineficientă	Descrierea modalității
1. Critica	Evaluarea negativă a elevului
2. Etichetarea	Folosirea etichetelor în caracterizarea copiilor
3. Lauda evaluativă	A evalua în termeni generali elevii
4. Oferirea de sfaturi	A oferi soluții de-a gata la problemele copiilor
5. Folosirea excesivă/nepotrivită a întrebărilor	Întrebările închise sunt bariere în comunicare
6. A da ordine	A ordona elevului să facă ceea ce vrei tu să facă
7. Amenințări	A comanda acțiunile prin amenințări
8. Moralizarea	A spune elevului ce ar trebui să facă pentru că „așa e bine”
9. Abaterea	Distragerea de la interesele copilului
10. Argumentarea logică impusă	Încercarea de a convinge prin dovezi logice, fără a ține cont de factorii emoționali implicați

Etica și comunicarea educațională presupun:

- Responsabilitate
- Integritate
- Onestitate
- Respect
- Încredere

Profesorul dovedește calități relaționale și de comunicare dacă:

- individualizează relația cu elevii săi,
- comunică eficient, accesibil informațiile,
- posedă strategii bune de comunicare,
- ascultă în manieră activă,
- decodifică adecvat limbajul verbal și nonverbal.

Cadrele didactice trebuie să își desfășoare activitatea profesională în conformitate cu următoarele principii:

- devotament față de profesia de pedagog;
- profesionalism în relațiile cu elevii, copiii și părinții/alți reprezentanți legali;
- respect și toleranță față de unicitatea și diversitatea elevilor;
- colaborare cu colegii, părinții/ alți reprezentanți ai copiilor și elevilor;
- onestitate și integritate;
- receptivitate la nevoile elevilor;

- g) răspundere în fața conducerii instituțiilor de învățământ, colectivelor pedagogice și organelor reprezentative ale părinților/altor reprezentanți legali;
- h) eficiență și eficacitate;
- i) obiectivitate și corectitudine.

Totodată, avem obligativitatea de cunoaștere și de aplicare a normelor de conduită în vederea asigurării unui învățământ de calitate. Aceste norme identifică:

- a) relațiile cu elevii;
- b) relațiile cu părinții/ alți reprezentanți legali;
- c) relațiile cu colegii;
- d) conduita managerială;
- e) relațiile cu membrii comunităților locale.

Codul-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar aprobat prin Ordinul nr. 4831/30.08.2018 îl obligă pe pedagog să onoreze personalitatea elevului și să manifeste față de acesta o exigență respectivă și să comunice individualizat cu elevii săi.

Studiu de caz

1. *Prezentarea faptelor*

Clasa a IV-a se întoarce de la ora de ed. fizică și sport în gălăgie, doi dintre elevi ajungând să se bată. Profesorul de sport nu i-a însoțit pe elevi până în clasă, iar învățătoarea a gândit că „nu e treaba” ei să rezolve conflictele iscate la orele de sport. Aceasta face câteva observații celor doi copii care s-au bătut și-și începe lecția. Cei doi băieți s-au certat „din priviri” și pe parcursul orei, deranjând întreaga clasă. La finalul orei, șeful clasei îi povestește învățătoarei ce s-a întâmplat la ora de sport, cerându-i sfatul, pentru că nu este prima dată când cei doi colegi se ceartă și se lovesc la ora de sport. De obicei, cei doi sunt în echipe adverse la jocurile sportive și după scorul final se șicanează, sfârșind cu violență verbală și fizică. Dl profesor îi potolește spunându-le că, dacă se mai bat, nu mai fac ora de sport la sală, ci în clasă. De teamă să nu rămână în clasă, colegii nici nu-i mai spun dlui profesor ce se petrece pe hol, de la sală până în clasă.

2. *Care sunt cauzele și efectele/consecințele problemei?*

Cauze:

- lipsa de comunicare dintre elevi și dl profesor de sport, dintre învățătoare și profesorul de sport;
- lipsa abilităților de gestionare a situației conflictuale dintre cei doi elevi de către cadrul didactic;
- amenințarea elevilor cu neparticiparea la jocurile sportive.

Efecte/Consecințe:

- Gălăgie și haos total, care culminează cu o bătaie între doi băieți.
- Deranjarea elevilor care vor să învețe, precum și deranjarea celorlalte clase, care aud gălăgia pe hol ;
- Desfășurarea orei în condiții anormale, ceea ce afectează toți elevii clasei;
- Nedeveloparea spiritului de echipă și de fair-play

3. *Descrierea sintetică a situației, așa cum se vede din exterior*

În situația prezentată, profesorul reprezintă un model de „Așa NU!”, acest lucru fiind observabil din atitudinea pe care o are. Faptul că nu gestionează conflictul iscat la oră, dă posibilitatea elevilor de a se comporta inadecvat, instalând o stare de teamă în fața amenințărilor.

Profesorul este interesat doar de susținerea activității, fără a le comunica elevilor regulile corecte pentru desfășurarea unui joc sportiv. Învățătoarea nu a vrut să „știrbească” din imaginea colegului și din autoritatea lui în fața clasei.

4. *Care sunt posibilele soluții pe care le-ați adopta?*

Considerăm că situația conflictuală putea fi evitată dacă profesorul le-ar fi explicat de la bun început care sunt regulile din timpul jocului și de după joc. De asemenea, nu trebuia amenințată întreaga clasă, ci cei doi elevi ar fi trebuit puși în aceeași echipă, astfel încât să se afle în același timp în postura de câștigători sau învinși la jocurile sportive.

Profesorul de sport ar trebui să comunice cu învățătoarea clasei și să o implice în rezolvarea conflictului, să se ia legătura și cu familiile celor doi elevi.

Ar trebui să li se explice elevilor care sunt consecințele grave ale acestor comportamente violente (vătămare corporală, excluderea/izolarea din diferite grupuri).

Bibliografie

1. Aprodu, D.; Ciuchi, M.-L. (coord.). (2015). *Psihopedagogie, actualizări, conexiuni, perspective*. Bacău: Editura Casei Corpului Didactic
2. Buzoianu, C. (2011). *Etică și deontologie profesională* (suport de curs). Bacău: Universitatea Vasile Alecsandri
3. Dumitriu, C. (2014). *Psihologia educației* (suport de curs). Bacău: Universitatea Vasile Alecsandri
4. Marian, L. (2008). *Etica profesională și bazele comunicării* (ciclu de prelegeri). Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei

Culorile viitorului – educație creativă pentru copiii de azi

Constantin Maria Beatrice

Scoala Gimnaziala Comuna Pesceana

Bibliografie

1. Gardner, H. (2011). Inteligențe multiple: Teoria și aplicațiile ei. Trei Publishing House.
2. Eisner, E. W. (2002). The Arts and the Creation of Mind. Yale University Press.
3. Robinson, K. (2011). Out of Our Minds: Learning to be Creative. Capstone Publishing.
4. Smith, P. K. (2013). Creativitatea la copii. Editura Didactică și Pedagogică.
5. Csikszentmihalyi, M. (1996). Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention. Harper Perennial.
6. UNESCO (2013). Education for Creativity and Innovation. UNESCO Publishing.
7. Mihăilescu, I. (2018). Metode moderne de educație creativă în învățământul preșcolar. Editura Universitară.

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, capacitatea de a gândi creativ devine o competență esențială pentru succesul în viață. Educația creativă, începând din primii ani de viață, joacă un rol crucial în formarea unor indivizi adaptabili, inovatori și empatici. Tema „Culorile viitorului” simbolizează diversitatea și bogăția potențialului uman, evidențiind importanța cultivării creativității în rândul copiilor de azi pentru a construi o societate mai bună mâine.

1. Importanța creativității în dezvoltarea copiilor

Creativitatea nu este rezervată doar domeniilor artistice; ea influențează toate aspectele vieții, de la rezolvarea problemelor la exprimarea emoțiilor. Dezvoltarea creativității în copilărie contribuie la:

- Stimularea gândirii critice și a rezolvării problemelor: Copiii învață să abordeze situațiile din multiple perspective, găsind soluții inovatoare.
- Îmbunătățirea abilităților de comunicare: Exprimarea ideilor și emoțiilor prin diverse forme creative le permite copiilor să comunice mai eficient.
- Creșterea încrederii în sine: Realizarea unor proiecte creative le oferă copiilor un sentiment de realizare și autonomie.
- Dezvoltarea empatiei și a colaborării: Activitățile creative în grup îi învață pe copii să lucreze împreună și să aprecieze perspectivele celorlalți.

Conform unui articol de pe “De-a joaca”, creativitatea oferă copiilor o viziune proprie asupra realității și îi ajută să dezvolte o personalitate complexă și originală.

2. Metode de stimulare a creativității în educație

Pentru a cultiva creativitatea, este esențial să oferim copiilor un mediu care să încurajeze explorarea și exprimarea liberă. Câteva metode eficiente includ:

- Activități artistice: Desenul, pictura, modelajul sau muzica permit copiilor să își exprime imaginația și să experimenteze cu idei noi.

- Jocuri de rol și teatru: Acestea dezvoltă empatia și abilitățile sociale, permițând copiilor să exploreze diverse scenarii și perspective.

- Povești și scriere creativă: Încurajarea copiilor să creeze povești sau să imagineze finaluri alternative stimulează gândirea divergentă.

- Proiecte interdisciplinare: Integrarea creativității în științe, matematică sau alte domenii îi ajută pe copii să aplice gândirea creativă în contexte variate.

Articolul de pe A.S.P.I.R. subliniază importanța unui climat educațional dezinhibant și a metodelor pedagogice active pentru stimularea potențialului creativ al copiilor preșcolari. [2]

3. Rolul părinților și al educatorilor în susținerea creativității

Sprijinul adulților este vital în dezvoltarea creativității copiilor. Părinții și educatorii pot:

- Încuraja exprimarea liberă: Ascultarea activă și aprecierea ideilor copiilor le oferă încredere în propriile gânduri.

- Oferi feedback constructiv: Comentariile pozitive și sugestiile de îmbunătățire îi motivează pe copii să continue să creeze.

- Asigura resurse și materiale variate: Accesul la diverse materiale și instrumente stimulează explorarea și experimentarea.

- Modela comportamente creative: Adulții care își exprimă propria creativitate servesc drept exemple pentru copii.

Conform Shakespeare School, discutarea ideilor copiilor cu seriozitate și sărbătorirea creativității lor zilnic îi ajută să se exprime mai ușor și mai frecvent. [3]

4. Impactul educației creative asupra viitorului

Educația creativă pregătește copiii pentru provocările viitorului, dezvoltând abilități precum:

- Adaptabilitatea: Capacitatea de a se adapta la schimbări și de a găsi soluții inovatoare.

- Gândirea critică: Analiza și evaluarea informațiilor pentru a lua decizii informate.

- Colaborarea: Lucrul eficient în echipă și aprecierea diversității de opinii.

- Inovația: Generarea de idei noi și implementarea acestora în moduri practice.

Articolul de pe Noutăți pentru Copii evidențiază faptul că educația creativă nu se limitează la artele frumoase, ci se extinde în toate domeniile, inclusiv științele și matematica, pregătind copiii pentru un viitor plin de posibilități.

Educația creativă, susținută de utilizarea culorilor și a tehnologiei, pregătește copiii pentru provocările viitorului. Prin cultivarea imaginației și a gândirii inovatoare, contribuim la formarea unor indivizi adaptabili și încrezători în propriile forțe.

EDUCAȚIA ESTETICĂ ȘI VALENȚELE EI FORMATIVE

prof. Constantinescu Mirela
Colegiul Tehnic „Danubiana”, Roman

Estetica este știința despre frumos, ea studiind legile și categoriile frumosului. Educația estetică este o componentă a educației integrale care urmărește modelarea specifică a personalității prin formarea calităților estetice, prin intermediul valorilor estetice ale frumosului din toate sferele în care se manifestă-din artă, îndeosebi, din societate și din natură.

Explozia de informații și nevoia de progres a determinat orientarea învățământului către disciplinele tehnice, științifice, realiste. Dar, a instrui fără a educa artistic înseamnă a face un lucru incomplet. Știința și arta reprezintă două elemente de bază ale culturii umane. Știința operează cu noțiuni și legi, oglindind realitatea prin intermediul acestora, în timp ce arta „se exprimă” prin intermediul imaginilor artistice. Cunoașterea științifică are un caracter abstract, noțional, în timp ce cunoașterea artistică are un caracter sensibil realizat prin intermediul simbolurilor.

Educația artistică este componenta de bază a educației estetice care urmărește formarea calităților estetice ale personalității prin intermediul artei. Artă, ca o componentă esențială a esteticii, exprimă realitatea sub formă de imagini artistice (estetice) fiind o exprimare concret-senzorială tipică a creației estetice, care-și are nuanțe și limbaje specifice fiecărei ramuri ale ei-pictură, gravură, sculptură, muzică, literatură, film, teatru, desen, dans etc. Procesul de modelare cu ajutorul artei se desfășoară în timp, diferite obiective realizându-se în decursul unei vieți sau a unei generații.

Educația estetică nu trebuie, însă, confundată cu educația artistică. *Din punctul de vedere al conținutului, educația estetică are o sferă mai largă, incluzând frumosul din natură, societate și artă; educația artistică vizează doar frumosul din opera de artă. Din punctul de vedere al finalităților, educația estetică își propune formarea receptivității și creativității estetice, pe când educația artistică are în vedere dezvoltarea și cultivarea capacităților creative în registrele metodice, specifice artei. Din punctul de vedere al formelor de realizare, educația estetică se desfășoară, cu preponderență, sub forma unor activități teoretico-informative, pe când educația artistică se derulează mai mult pe un traiect practic-aplicativ. Până la un punct, educația artistică este recomandată tuturor elevilor. Dar, ea va fi acordată, de către cadre didactice specializate, doar acelor elevi care au probat o competență creativă în ramura unei arte, cu alte cuvinte, ea se dovedește a fi necesară mai mult viitorilor artiști.* (Cucoș C., 1996)

Principiile educației estetice

Principiile didactice își păstrează valabilitatea și în cazul educației estetice, dar ele se cer a fi corelate cu următoarele principii specifice:

- principiul educării estetice prin valori autentice
- principiul perceperii profunde și creatoare a operelor de artă și a valorilor estetice în general
- principiul perceperii unitare a conținutului și formei
- principiul înțelegerii și situării contextuale a fenomenului estetic.

Obiectivele educației estetice

- a) însușirea valorilor estetice și educarea capacităților de a percepe, înțelege și judeca (aprecia) frumosul, deosebindu-l de opusul său-urâtul-ca obiectiv cognitiv-formativ;
- b) educarea convingerilor și sentimentelor estetice, a simțului, gustului și dragostei față de frumos, manifestând spirit de prevenire și respingere a urâtului-ca obiectiv formativ-afectiv- aptitudinal;
- c) educarea capacităților și deprinderilor de a păstra și promova valorile estetice, a frumosului, precum și dezvoltarea și manifestarea spiritului și deprinderilor de creație a valorilor estetice, a frumosului-ca obiectiv formativ-praxiologic.

Creativitatea este, cu deosebire, condiția de bază a artei, a atitudinii estetice, o finalitate importantă a educației estetice. Există o creativitate generală și o creativitate proprie unui anumit domeniu de activitate.

Dezvoltarea aptitudinilor estetice creatoare presupune:

- stimularea aptitudinilor creatoare în recepția estetică, dezvoltarea imaginației integratoare în raport cu opera de artă receptată
- formarea capacității de a exprima, de a comunica trăirea estetică
- dezvoltarea capacității de a surprinde, a aprecia și a exprima cu mijloace artistice unele aspecte ale naturii, ale existenței cotidiene
- stimularea trebuinței de frumos
- formarea abilităților estetice și a deprinderii de a le folosi consecvent în munca și în viața cotidiană.

Conținutul educației estetice

- a) valorile estetice din operele literar artistice, de critică literar-artistică;
- b) limbajele și modalitățile de expunere a artelor, literaturii, arhitecturii și a altor domenii care operează cu valori estetice;
- c) sistemul de informații estetice privind genurile și stilurile operelor estetice și autorilor de creație estetică;
- d) convingerile și sentimentele estetice, simțul și gustul estetic incluse în operele artistice, în istoria artei și critica estetică;
- e) priceperile și deprinderile de promovare și creație estetică;
- f) valorile estetice, convingerile și sentimentele estetice, priceperile și deprinderile incluse în activitățile extradidactice-cercuri literar-artistice, muzeele și expozițiile de creație artistică, serbările literar-artistice, drumețiile, vizitele, excursiile etc.;
- g) valorile estetice cuprinse în cadrul design-ului industrial, comercial etc.

Metode și forme de realizare a educației estetice

Și în educația estetică este nevoie de un sistem metodologic care, folosit conform obiectivelor propuse, specificului conținutului valorilor estetice incluse în procesul educației, al particularităților individuale pe care le manifestă, să poată asigura nivelul de eficiență necesar unei educații estetice de valoare. Metodele folosite în educația estetică sunt metode comune cu cele folosite în întregul proces educativ.

Un loc cu totul aparte revine în educația estetică metodei exercițiului, însoțită de explicații și demonstrații.

Exercițiul contribuie la dezvoltarea sensibilității și receptivității estetice. De asemenea, exercițiul stă la baza capacității de a folosi, a reproduce sau a crea valori estetice. El poate îmbrăca mai multe forme: exersarea unor capacități perceptive, exerciții de traducere reciprocă a limbajelor artistice sau exerciții tehnice.

Explicația intervine ca moment introductiv în achiziționarea de cunoștințe teoretice sau în dobândirea de deprinderi artistice specifice.

Demonstrația stă mai mult la îndemâna cadrului didactic specializat într-un domeniu al artei.

Printre modalitățile de realizare a educației estetice se înscriu: educația muzicală, coregrafică, plastică, cinematografică, toate acestea pot fi realizate în cadre formale de educație și nonformale sau informale.

Sursele și mijloacele educației estetice

- frumosul din procesul de învățământ-cuprins în conținutul disciplinelor de învățământ cum sunt: limba și literatura română, desenul, istoria, disciplinele tehnice, muzica etc.;
- frumosul din natură-frumosul integrat munților, pădurilor, apelor parcurilor etc.;
- frumosul din mediul social-frumosul din modă, frumosul arhitectural, frumosul locuinței etc.;
- frumosul din arte-pictură, gravură, sculptură, muzică, dans, literatură, teatru, film etc.;
- frumosul din activitățile extradidactice-cercurile de creație, serbările literare, serile de dans etc.;

- frumosul din activitatea profesională din producția materială, din comerț etc.-prezent prin ceea ce numim design, care îmbină utilul cu plăcutul, cu frumosul, precum și frumosul din activitatea estetică extraprofesională, a ceea ce poartă denumirea de „hobby”.

Frumosul este o valoare care exprimă perfecțiunea și armonia întruchipate în obiectele din natură sau în operele de artă. Sentimentul estetic pe care îl trăiește omul în contact cu frumosul constituie reflectarea în conștiința lui a realității.

Deși roadele educației apar după un timp mai îndelungat, ea determină alte componente ale personalității umane. Contactul cu arta are efecte formative datorită valorilor pe care le comunică și sentimentelor pe care le trezește în conștiința receptorului. Artă exercită o influență profundă asupra omului. Creația artistică îl înnobilează, îi trezește emoții și sentimente foarte variate care-l împing la acțiune și imprimă un anumit colorit vieții lui psihice. Toate formele creației artistice îi dezvoltă sensibilitatea și capacitatea de sesizare a valorilor autentic umane, îl învață să prețuiască binele și să se bucure de victoria celor drepti și cinstiți. Artă educă și dezvoltă o serie de procese psihointelectuale, priceperi și deprinderi, cum ar fi: gândirea logică, memoria, atenția distributivă, afectivitatea, voința, imaginația, creativitatea, spiritul de ordine și disciplină, punctualitatea. Terapiile prin mediere artistică se adresează atât copiilor cu intelect normal și supradotați, vizând dezvoltarea creativității și inteligenței emoționale, cât și copiilor aflați în dificultate, în cazul unor accidente, boli somatice, tulburărilor de comportament.

Pedagogia contemporană susține rolul primordial al educației în triada factorilor de formare și dezvoltare a personalității. Școala are nobila menire de a realiza la elevi performanțe ale gândirii, care să se exprime prin suplețe, independență și creativitate. Educația, în general, și educația estetică, în special, trebuie să treacă accentul de pe ipostaza reproductivă a învățământului pe ipostaza cultivării potențialului creator al personalității.

Educația estetică face omul mai uman, mai drept, mai bun, mai frumos. (Cucos C., 1996).

Depinde de cei din jur, dar și de fiecare dintre noi, dacă „frumosul” va deveni o parte integrantă a existenței noastre, un adevărat mod de viață care să ne lumineze sufletul și să ne facă mai buni și mai...frumoși!

BIBLIOGRAFIE

1. Cucos, C.-*Educația estetică*, Ed. Polirom, 2014, Iași
2. Cucos, C.-*Pedagogie*, Ed. Polirom, 1996, Iași, pag. 143-151
3. Stoica, M.-*Pedagogie*, Ed. Gheorghe Cârțu-Alexandru, 1997, Craiova, pag. 55

CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE ÎN PREDAREA ȘTIINȚELOR

REPERE DIN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Autor: Corde Anca-Valentina

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Nr. 1 Cuzăplac, Județul Sălaj

Societatea contemporană se află într-o permanentă transformare, în care educația trebuie să țină pasul nu doar cu inovațiile tehnologice, ci și cu nevoile emoționale, cognitive și sociale ale copiilor de azi. În acest context, educația creativă nu mai este un deziderat abstract, ci o necesitate practică, mai ales în domenii precum biologia și științele naturii, unde observația, curiozitatea și gândirea critică constituie piloni esențiali ai învățării.

Tema simpozionului internațional „Culorile viitorului: Educație creativă pentru copiii de azi” reflectă o direcție esențială în construcția unui sistem educațional modern: dezvoltarea unor contexte de învățare care să stimuleze autonomia, imaginația și implicarea activă a elevilor. Ca profesor de biologie, am observat în mod direct impactul pozitiv al activităților interdisciplinare, al metodelor bazate pe investigație, joc și proiect, precum și al colaborării dintre cicluri de învățământ – gimnazial și primar.

Acest referat își propune să evidențieze câteva exemple concrete de bune practici didactice și proiecte educaționale în domeniul biologiei și al științelor, prin care am integrat dimensiunea creativă în activitățile de predare-învățare. În același timp, lucrarea oferă o perspectivă asupra modului în care științele pot deveni accesibile și atractive pentru elevi, contribuind la formarea unor competențe esențiale pentru viitor: gândirea științifică, responsabilitatea față de mediu și capacitatea de a lucra în echipă.

1. Activități creative pentru gimnaziu:

Proiect: „Laboratorul Verde”

În cadrul acestui proiect, elevii au fost implicați în activități de observare, experimentare și interpretare a proceselor biologice prin metode creative:

Ierbar digital: elevii au realizat fotografiile proprii cu plante locale, apoi au creat fișe digitale (cu aplicații ca Canva sau Google Slides), combinând biologia cu competențele digitale.

Povești din natură: fiecare elev a ales un organism (plantă, animal sau ciupercă) și a scris o poveste scurtă din perspectiva acestuia, explorând adaptările la mediu și interacțiunile cu alte viețuitoare.

Ecosistemul în cutie: elevii au construit mini-ecosisteme într-o cutie transparentă (cu mușchi, pământ, plante, apă), monitorizându-le timp de 2 săptămâni.

Activitate transdisciplinară: „Corpul omenesc și arta”

În colaborare cu profesorul de educație plastică, elevii au realizat modele 3D ale sistemelor corpului uman (sistem digestiv, circulator, nervos) din materiale reciclabile și au prezentat lucrările în cadrul unei expoziții tematice. Activitatea a fost dublată de prezentări orale, dezvoltând competențe de comunicare și sinteză.

2. Activități pentru ciclul primar – Științe ale naturii

Activitate: „Micul explorator”

Prin jocuri și observații directe, elevii au descoperit elemente de biologie într-un mod ludic și interactiv. Exemple de activități:

Vânătoare de frunze: fiecare copil a primit o fișă cu forme de frunze, pe care le-a căutat în curtea școlii sau în parc. A urmat o activitate de clasificare și colaj.

Microscopul magic: folosind un microscop didactic simplu, copiii au observat structura unei frunze, pielea cepei sau aripile unei insecte. Reacțiile de uimire au fost o confirmare a eficienței învățării prin descoperire.

Știința culorilor: folosind experimente simple cu plante colorate (varză roșie, morcovi, spanac), copiii au învățat despre pigmenți, fotosinteză și absorbția apei.

Proiect: „Grădina din clasă”

Elevii au plantat semințe în ghivece personalizate, observând zilnic evoluția plantelor. Activitatea a fost documentată prin desene, fotografiile și jurnale de observație. A fost introdus și conceptul de responsabilitate ecologică și grijă față de natură.

3. Colaborare interdisciplinară

În cadrul proiectului „Culorile Naturii”, elevii au realizat hărți tematice despre biodiversitatea locală și le-au comparat cu zone naturale din alte țări. Elevii au folosit aplicații precum Google Earth și Wordwall pentru a construi quizz-uri interactive.

În concluzie, activitatea didactică în domeniul științelor – fie că vorbim despre biologie la gimnaziu sau științe ale naturii la ciclul primar – oferă multiple oportunități pentru a dezvolta educația creativă într-un mod autentic și funcțional. Prin proiectele și activitățile prezentate în acest referat, am urmărit nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea unei atitudini științifice, bazate pe curiozitate, explorare și gândire logică.

Utilizarea unor metode active, cum ar fi învățarea prin proiect, integrarea tehnologiei, abordările interdisciplinare și colaborarea între elevi, s-a dovedit extrem de eficientă în stimularea implicării și motivației. Activități precum „Herbarul digital”, „Poveștile naturii”, „Grădina din clasă” sau „Micul explorator” au transformat sala de clasă într-un spațiu viu, în care știința este trăită și înțeleasă prin experiențe directe și personale.

În acord cu valorile promovate de proiectul „Culorile viitorului”, consider că profesorii au misiunea de a colora traseul educațional al copiilor prin metode care să le stimuleze potențialul creativ și să le deschidă orizonturile gândirii. Investind în educația creativă, contribuim nu doar la formarea unor elevi bine pregătiți academic, ci și a unor cetățeni responsabili, empatici și deschiși către inovație și progres.

Tema simpozionului „Culorile viitorului” este o invitație la reflecție, dar și un angajament față de o educație adaptată copiilor de azi – exploratori, creativi și în continuă căutare de sens.

Bibliografie:

1. Călugăr, Adina – Metodica predării biologiei. Ghid practic pentru cadre didactice, Editura Polirom, Iași, 2019, pp. 45–78.
2. Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, pp. 101–130.
3. Cucos, Constantin – Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2017, pp. 210–230.
4. Nicola, Ioan – Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2010, pp. 90–105.
5. Dumitru, Ileana – Educația creativă. Repere pentru o pedagogie a inovației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015, pp. 56–72.
6. Golu, Mihai – Fundamentele psihologiei educației, Editura Universitară, București, 2013, pp. 134–158.
7. Ministerul Educației – Programa școlară pentru disciplina Biologie. Clasele V–VIII, Editura Institutului de Științe ale Educației, București, 2017, pp. 3–25.

Nr.înreg.....din .....

Avizat,

Director prof.

PROIECT EDUCAȚIONAL

An școlar 2024-2025

„Culoare în mișcare”

Coordonator:
Profesor: Cornea Maria

ARGUMENT

„Copilăria e o lume aparte: pentru noi o lume ciudată, fantastică, ireală, pentru cei ce fac parte din ea, dimpotrivă, una reală și plină de armonie”. – Eugen Herovanu

SCOPUL PROIECTULUI:

Desfășurarea unor activități menite să sărbătorească copiii și afirmarea lor prin limbajul universal al culturii și spiritualității, sportului, muzicii, artei, jocurilor de orice fel.

OBIECTIVE GENERALE

- ❖ îmbunătățirea relațiilor de colaborare și prietenie dintre elevi;
- ❖ afirmarea talentului sportiv-artistic la activitățile cultural-educative, dezvoltarea aptitudinilor sportive, modelarea caracterului competitiv al elevilor;
- ❖ diseminarea exemplelor de bună practică privind educația copiilor;
- ❖ dezvoltarea competitivității în spiritul Fair Play-ului.

ACTIVITĂȚI PROPUSE

- ❖ informarea elevilor și discuții despre diverse acțiuni organizate în onoarea Zilei Copilului, în diferite locuri din lume;
- ❖ prezentarea și informarea elevilor despre drepturile copilului;
- ❖ pregătirea proiectului împreună cu cadrele didactice participante ;
- ❖ provocarea copiilor la competiția sportivă;
- ❖ desfășurarea unor jocuri sportive cu reguli bine stabilite ;
- ❖ pregătirea diplomelor pentru toți copiii participanți la activități.

LOCUL DESFĂȘURĂRII:

Curtea școlii, sala de sport a școlii, sălile de clasă.

GRUPUL ȚINTĂ: - elevii claselor de gimnaziu și copii din învățământul primar;
- cadre didactice din școală.

COLABORATORI:

Prof.:

MIJLOACE MATERIALE NECESARE PENTRU PREGĂTIREA ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

- ❖ calculator, imprimantă;
- ❖ diplome, baloane, dulciuri ;
- ❖ cretă colorată, creioane, carioca, acuarele, coli pentru desen, hârtie colorată etc.
- ❖ mingi, copete, jaloane, baloane, scărițe, etc;

DESFAȘURAREA ACTIVITĂȚII:

În perioada 29 mai- 31 iunie coordonatorii proiectului stabilesc conținutul și modalitățile de desfășurare ale activității, comunică elevilor scopul activității, sarcinile ce le revin, etapele desfășurării acțiunii.

Concomitent, elevii sunt îndrumați să se pregătească în vederea participării la evenimentul cultural- sportiv care va urma.

În cadrul orelor de limba română, educație fizică, religie, educație plastică, ed.civică, educație muzicală, elevii vor primi informații despre importanța zilei de **1 Iunie**, despre drepturile copiilor în întreaga lume, vor realiza desene tematice, vor asculta povești, vor învăța poezii și cântece, vor participa la întreceri sportive.

La activitate vor participa toți copiii cu CES și copii care fac parte din familii vulnerabile.

Proiectul se va încheia cu un premiere a tuturor copiilor.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR PROPUSE

1. „Copilul, viitorul adult ”- convorbire – 29 mai

- ❖ informarea copiilor și discuții despre diverse acțiuni organizate cu prilejul Zilei Copilului, în diferite locuri din lume și în țară;
- ❖ prezentarea și informarea elevilor despre drepturile copilului.

2. „Chip de copil”– practic – 30 mai

- ❖ desene cu tema copilăriei;
- ❖ cântece dedicate Zilei Copilului;
- ❖ povești cu și despre copii;
- ❖ învățăm să ne jucăm (jocuri cu mingea);
- ❖ ștafete și întreceri sportive.

3. „Să zburăm !”- competiție de volei - 31 mai

- ❖ festival sportiv;

4. EVALUARE

- ❖ Realizarea unui portofoliu cu pozele de la activități ;
- ❖ Gradul de satisfacție a copiilor, părinților și a cadrelor didactice.

EDUCAȚIA CREATIVĂ – CATALIZATOR PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII LA CLASA I

**prof. înv. primar, Crăciun Bucurică Tania
Școala Gimnazială CORESI, Târgoviște**

Într-o lume în continuă schimbare, în care adaptabilitatea, gândirea critică și inovația devin esențiale, apare o necesitate tot mai clară de a integra educația creativă în procesul de formare a copiilor, încă de la cele mai fragede vârste. Educația din zilele noastre nu mai poate fi concepută doar ca o simplă transmitere de cunoștințe. Clasa I reprezintă un moment cheie în dezvoltarea elevilor, deoarece acum se formează bazele personalității școlare, se dezvoltă primele tipare de gândire logică și se structurează atitudini față de învățare, cunoaștere și interacțiune socială.

Personalitatea copilului este o construcție complexă, care începe să se contureze încă din primii ani de viață și continuă să se modeleze în primii ani de școală. În această perioadă, copilul își dezvoltă nu doar abilitățile cognitive, ci și cele afective, sociale, morale și creative. În acest context, educația creativă devine un instrument esențial în formarea unei personalități armonioase, flexibile și adaptabile. Educația creativă nu înseamnă doar artă sau joc, ci o abordare educațională care încurajează exprimarea liberă, rezolvarea de probleme, curiozitatea și implicarea emoțională. Prin intermediul acesteia, copilul nu doar învață, ci învață să se cunoască, să se exprime, să colaboreze și să devină încrezător în propriile capacități.

Educația creativă poate fi definită ca un ansamblu de strategii și metode prin care elevii sunt încurajați să gândească liber, să experimenteze, să creeze și să rezolve probleme în moduri originale. Ea depășește granițele predării tradiționale, promovând un mediu în care întrebările sunt mai valoroase decât răspunsurile standardizate.

Ken Robinson, una dintre cele mai influente voci în domeniul educației creative, sublinia faptul că „școala ucide creativitatea” atunci când pune accent exclusiv pe memorare și conformism. În opoziție, educația creativă dezvoltă gândirea divergentă, capacitatea de a vedea mai multe soluții posibile la o problemă și contribuie la consolidarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Jean Piaget, cunoscut pentru teoria sa privind dezvoltarea cognitivă a copiilor, considera că în jurul vârstei de 7-8 ani, copilul intră în etapa operațiilor concrete, când devine capabil să gândească logic, dar încă are nevoie de contexte practice și creative pentru a învăța eficient. Copilul învață cel mai bine prin experimentare, joc și exprimare personală. O educație care valorifică aceste elemente nu doar că sporește eficiența învățării, dar contribuie la modelarea unei personalități echilibrate.

Imaginația este o componentă de bază a personalității, iar creativitatea este forma prin care aceasta se exprimă. Prin desen, povestiri inventate, jocuri de rol sau experimente simple, copilul învață să își folosească resursele interioare pentru a înțelege lumea. Acest proces dezvoltă gândirea flexibilă și capacitatea de a genera idei, acestea fiind trăsături esențiale pentru o personalitate deschisă și inovatoare. Creativitatea presupune capacitatea de a vedea lucrurile din perspective diferite. Un copil obișnuit cu activități creative învață să accepte mai ușor schimbările, să caute soluții alternative și să nu se blocheze în fața obstacolelor. Astfel, devine mai rezilient emoțional, mai puțin rigid, mai pregătit pentru provocările vieții.

Copiii care sunt încurajați să se exprime liber, fără teama de a greși, dezvoltă o stare de siguranță interioară. Activitățile creative le oferă ocazia de a reuși în moduri proprii, uneori neașteptate. Când un copil realizează o poveste originală sau construiește ceva cu mâinile sale, simte că are valoare și că poate contribui. Astfel se formează stima de sine și încrederea în propriile idei care reprezintă elemente-cheie ale unei personalități echilibrate.

Prin teatru, jocuri de rol, povești sau desen, copilul învață să se pună în pielea altora. Își exprimă emoțiile, dar și înțelege emoțiile altora. Într-un climat educațional creativ, copilul își dezvoltă empatia, capacitatea de a colabora și dorința de a contribui pozitiv la viața grupului, trăsături fundamentale pentru dezvoltarea personalității sociale și echilibrate.

Prin activități creative, copiii învață să pună întrebări, să investigheze, să observe conexiuni. Spre exemplu, o simplă activitate de construire a unei povești, pornind de la o imagine, le dezvoltă

capacitatea de a formula ipoteze, de a anticipa evenimente și de a găsi soluții narative, abilități transferabile și în rezolvarea problemelor de matematică sau științe.

Activitățile care presupun exprimarea ideilor proprii (scriere creativă, desen liber, construcții din materiale reciclabile) dau copilului ocazia de a simți că vocea lui contează. Acest lucru influențează pozitiv atitudinea față de școală, diminuând teama de greșeală și promovând o atitudine deschisă față de învățare. Multe activități creative sunt colective – teatru, proiecte de grup, desen – și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale. Elevii învață să asculte ideile altora, să negocieze soluții și să empatizeze cu colegii, lucruri esențiale într-o societate democratică.

Spre deosebire de învățarea mecanică, activitățile creative sunt percepute ca plăcute. Copilul de 8 ani este motivat mai degrabă de curiozitate și joc decât de note sau recompense. La această vârstă copilul este dezinvolt, îi place să se manifeste în diferite feluri, fără a simți rușinea, teama de eșec sau frica de ceea ce ar putea spune ceilalți. Învățătorul poate valorifica aceste aspecte pentru a crea o atmosferă de învățare pozitivă și autentică.

Câteva activități creative, de impact, pe care le-am desfășurat în clasa I, sunt activități care se pot adapta în funcție de fiecare disciplină și în egală măsură se pot desfășura și la clase mai mari.

1. Atelier de povești: „Ce s-ar întâmpla dacă...?”

Elevii au primit o întrebare deschisă, precum „Ce s-ar întâmpla dacă animalele ar merge la școală?” și au fost încurajați să creeze o poveste în echipă sau individual.

Am urmărit dezvoltarea gândirii imaginative, exprimarea în scris, dar și colaborarea în grup.

2. Experimente simple: „Micii inventatori”

Elevii au primit materiale de construcție (paie, elastice, hârtie, bețe) și au fost provocați să construiască un obiect care „să plutească”, „să se miște” sau „să transporte ceva”.

Am urmărit dezvoltarea logicii și abilităților de rezolvare de probleme, dar și încurajarea colaborării și a exprimării de idei

3. Jocuri teatrale: „Intrăm în pielea personajului”

După citirea unei povești, elevii au ales personaje și au interpretat scene-cheie. Unii au schimbat finalul, iar alții și-au imaginat o continuare.

Am urmărit dezvoltarea empatiei, înțelegerea punctelor de vedere diferite și exprimarea orală.

4. Colțul creației: „Jurnalul vizual al săptămânii”

Elevii desenează sau colajează evenimentul preferat al săptămânii și îl prezintă clasei.

Am urmărit auto-reflecția și exprimarea emoțiilor, exprimare artistică, dar și dezvoltarea vocabularului.

Pentru ca educația creativă să aibă impact real asupra personalității copilului, este esențial ca adulții – învățători, părinți – să creeze un climat de încredere și libertate. Nu este vorba despre haos sau lipsă de reguli, ci despre înlocuirea fricii cu curiozitate, a competiției cu cooperarea și a conformismului cu libertatea de exprimare.

Este foarte important să se aprecieze procesul, nu doar rezultatul final, să se ofere timp pentru joc și experiment, să se încurajeze exprimarea originală, chiar și atunci când aceasta este diferită sau neașteptată, să nu se pedepsească greșelile, ci să se valorifice ca oportunități de învățare.

Cadrele didactice joacă un rol crucial în implementarea educației creative. Ele trebuie să creeze un mediu sigur și deschis, în care copiii se simt liberi să greșească și să adopte o atitudine flexibilă, adaptând activitățile la nevoile și interesele elevilor;

În egală măsură formarea continuă a profesorilor este esențială pentru ca aceștia să fie capabili să valorifice potențialul educației creative.

Educația creativă este mai mult decât o metodă, este un mod de a construi oameni. Prin ea, copilul învață să fie el însuși, să se exprime, să relaționeze și să-și descopere propriul drum. O personalitate armonioasă nu se formează doar prin reguli și cunoștințe, ci și prin libertatea de a crea, de a visa și de a greși. Într-o lume care are nevoie de gândire critică, adaptabilitate, empatie și curaj, educația creativă trebuie să devină parte integrantă a oricărui demers pedagogic. Pentru că, așa cum spunea Albert Einstein, „imaginația este mai importantă decât cunoașterea” – educația care cultivă imaginația formează caractere puternice și conștiințe vii.

Bibliografie

1. Craft Anna, *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*, Routledge, (2005), London;
2. Goleman Daniel, *Inteligența emoțională*, Curtea Veche Publishing, (1995), București;
3. Piaget Jean, *Psihologia inteligenței*, Editura Didactică și Pedagogică, (1972), București;
4. Robinson Ken, *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*, Penguin Books, (2009), New York;

Paleta viitorului: Cum modelează educația creativă generațiile de mâine

Crăciun Daniela, Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași

Introducere

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, educația joacă un rol esențial în formarea generațiilor viitoare. Nu mai este suficient ca școala să transmită doar informații, ci este necesar ca aceasta să pună la dispoziție o paletă vastă de oportunități prin care copiii să își descopere potențialul, să își exprime ideile și să devină arhitecții unei lumi mai bune. În acest context educația creativă, ca formă modernă de educație, răspunde acestei nevoi. Aceasta are un rol important în dezvoltarea abilităților de inovare și adaptare, competențe esențiale pentru viitor. Este cheia formării unei generații capabile să creeze, să inoveze și să se adapteze într-o societate dinamică.

Educația creativă – fundamentul schimbării

Educația creativă pune accentul pe exprimarea liberă a ideilor, gândirea critică, colaborare și descoperire. Spre deosebire de metodele tradiționale, bazate pe memorare și reproducere, educația creativă încurajează întrebările, experimentarea și rezolvarea problemelor în moduri originale. Imaginația și gândirea critică sunt principalele instrumente ale educației creative. Acestea le oferă copiilor instrumentele necesare pentru a naviga printr-un viitor incert, în care meseriile de mâine încă nu s-au inventat.

Tot mai multe sisteme educaționale la nivel internațional au devenit conștiente de importanța și inovarea utilizării acestor concepte. De exemplu, sistemul de educație din Finlanda pune accentul pe învățarea tematică, unde elevii colaborează pentru a rezolva probleme reale, iar notele au fost înlocuite cu feedback constructiv. Școlile daneze folosesc proiecte interdisciplinare pentru a dezvolta gândirea critică.

Strategii și metode care stimulează creativitatea

Printre cele mai eficiente metode de stimulare a creativității se numără: realizarea de proiecte artistice, scrierea de povești, construirea de produse din materiale reciclabile sau participarea la ateliere de teatru sau improvizație. Astfel de experiențe trezesc curiozitatea și stimulează totodată gândirea divergentă. Tehnologia modernă este de asemenea un aliat de nădejde: realitatea augmentată permite explorarea senzorială a subiectelor, inteligența artificială poate adapta conținutul în funcție de specificul fiecărui elev, iar gamificarea transformă procesul educativ într-o experiență captivantă și motivațională.

- *Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)*

Această metodă pune elevii în centrul procesului de învățare, provocându-i să lucreze la proiecte concrete, interdisciplinare. Ei devin cercetători, designeri sau rezolvatori de probleme reale. Această abordare stimulează creativitatea prin faptul că nu există un singur „răspuns corect”, ci mai multe căi de a ajunge la un rezultat valoros.

- *Scriere creativă și storytelling*

Scrierea liberă, poveștile inventate, benzile desenate sau scenariile de teatru dezvoltă atât imaginația, cât și vocabularul și expresivitatea copiilor. Printre activitățile eficiente în acest sens regăsim: scrierea de povești pornind de la o imagine, continuarea poveștilor începute de colegi, precum și transformarea unei povești clasice într-una modernă.

- *Gândirea vizuală și desenul liber*

Copiii gândesc adesea în imagini. Folosirea desenului și a schemelor (hărți mentale, desenarea unei „hărți a emoțiilor” după un text literar, proiecte de afișe sau reclame educaționale) ajută la exprimarea ideilor abstracte.

- *Gamificarea*

Învățarea de tipul acesta introduce elemente de joc în procesul educativ: punctaje, niveluri, misiuni, personaje. Aceasta crește angajamentul și dorința de participare. Printre aplicațiile recomandate în acest scop identificăm *Kahoot*, *Quizizz*, *Classcraft*.

- *Învățarea experiențială și explorarea*

Experiențele concrete, practice, dezvoltă atât gândirea, cât și autonomia. Putem introduce astfel în activitate experimente științifice simple, excursii tematice și jurnale de observație, explorarea naturii cu obiective de descoperit.

- *Integrarea artelor în curriculum*

Muzica, teatrul, dansul și artele plastice nu sunt doar forme de exprimare, ci și instrumente de învățare interdisciplinară.

Nu în ultimul rând amintim de importanța culorilor din sălile de clasă, accesul la materiale de artă și un mediu prietenos, aspecte care pot avea un impact semnificativ asupra dispoziției și implicării elevilor. Clasele moderne sunt tot mai des gândite ca „atelier de creație”, nu doar săli de predare. Spațiile colorate, cu zone de lucru flexibil, colțuri de lectură sau materiale diverse la îndemână, susțin motivația. De asemenea, relația pozitivă profesor-elev este esențială pentru exprimarea liberă.

Efectele asupra copiilor și pregătirea pentru viitor

Într-o lume unde inteligența emoțională devine la fel de importantă ca cea logică, educația creativă oferă un echilibru necesar. Aceasta modelează personalități echilibrate, sigure pe sine și deschise la nou. Copiii învață să își exprime ideile fără teama de a greși, să coopereze și să găsească soluții neconvenționale, contribuind la dezvoltarea rezilienței și a unei mentalități deschise. Într-un context social și economic marcat de incertitudine, doar cei care pot învăța continuu și se pot reinventa vor reuși, motiv pentru care dezvoltarea adaptabilității este una dintre cele mai importante competențe ale viitorului.

Concluzie

Se estimează că, în următorii ani, educația va deveni din ce în ce mai personalizată, bazată pe inteligență artificială și centrată pe abilități precum colaborarea, creativitatea și empatia. Generațiile care cresc astăzi în școli creative vor fi liderii inovatori ai mâine. În aceste condiții, educația creativă nu este un moft, ci o necesitate. În fața unei lumi în permanentă schimbare, doar prin promovarea creativității putem forma tineri pregătiți să creeze, să se adapteze și să își pună amprenta asupra societății.

Adoptarea unor metode moderne, flexibile și centrate pe copil este esențială pentru o educație relevantă și durabilă. Este timpul să privim educația nu doar ca un transfer de informații, ci ca o paletă vastă prin care fiecare copil își pictează propriul viitor. Pentru că viitorul nu se învață pe de rost – se imaginează, se construiește și se trăiește cu mintea deschisă și inima curajoasă.

Bibliografie:

- Bell, S. (2010). Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 83(2), 39–43.
<https://doi.org/10.1080/00098650903505415>
- Brookhart, S. M. (2013). *How to create and use rubrics for formative assessment and grading*. ASCD.
- Egan, K. (2005). *An imaginative approach to teaching*. Jossey-Bass.
- Gee, J. P. (2003). *What video games have to teach us about learning and literacy*. Palgrave Macmillan.

- Henriksen, D., Mishra, P., & the Deep-Play Research Group. (2015). Creativity and technology in education: Strategies for engagement and learning. *TechTrends*, 59(3), 22–28. <https://doi.org/10.1007/s11528-015-0841-9>
- NACCCE. (1999). *All our futures: Creativity, culture and education*. UK Department for Education and Employment. <https://www.creativitycultureeducation.org/publication/all-our-futures-creativity-culture-and-education/>
- OECD. (2019). *Future of education and skills 2030: OECD learning compass 2030*. <https://www.oecd.org/education/2030-project/>
- Pink, D. H. (2009). *Drive: The surprising truth about what motivates us*. Riverhead Books.
- Resnick, M. (2017). *Lifelong kindergarten: Cultivating creativity through projects, passion, peers, and play*. MIT Press.
- Robinson, K. (2006). *Do schools kill creativity?* [Video]. TED Conferences. https://www.ted.com/talks/ken_robinson_do_schools_kill_creativity
- Robinson, K., & Aronica, L. (2015). *Creative schools: The grassroots revolution that's transforming education*. Viking.
- Sawyer, R. K. (2012). *Explaining creativity: The science of human innovation* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Sawyer, R. K. (Ed.). (2011). *Structure and improvisation in creative teaching*. Cambridge University Press.
- Eisner, E. W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale University Press

COLORTERAPIA

Crăciun Ionela
Colegiul Mihai Eminescu, Bacău

Colorterapia, cunoscută și sub denumirea de terapie prin culoare, este o metodă alternativă de tratament care utilizează frecvențele diferitelor culori pentru a influența starea psihică, emoțională și fizică a unei persoane. Într-o lume din ce în ce mai dominată de stres, anxietate și dezechilibre, colorterapia propune o abordare holistică, blândă și naturală pentru restabilirea echilibrului interior.

Istoricul colorterapiei

Încă din cele mai vechi timpuri, culorile au fost asociate cu energii, stări și simboluri spirituale. În Egiptul antic, templele dedicate vindecării erau pictate cu culori specifice, iar pacienții erau tratați în camere special amenajate cu lumini colorate. În medicina tradițională indiană, fiecare culoare corespunde unui centru energetic sau „chakră”, având rol în armonizarea fluxului energetic din corp. În Grecia antică, Hipocrate considera lumina un factor important în menținerea sănătății. Chinezii au integrat culorile în medicina tradițională, asociindu-le cu organe, anotimpuri și elemente ale naturii. În secolul al XIX-lea, omul de știință Edwin D. Babbitt a publicat lucrarea „Principiile luminii și culorii”, în care argumenta efectul terapeutic al culorilor asupra organismului uman.

Cum funcționează colorterapia

Colorterapia pornește de la premisa că fiecare culoare este o formă de energie care vibrează la o anumită frecvență și poate influența funcțiile corpului uman. Prin aplicarea conștientă a culorilor – prin lumină, haine, alimente, decor sau exerciții de vizualizare – se pot echilibra emoțiile, se poate stimula vindecarea și se pot corecta anumite dezechilibre.

Semnificația și efectele culorilor:

- **Roșu** – stimulent fizic, asociat cu energie, pasiune, dar și cu agresivitate. Poate fi util în cazuri de oboseală cronică sau depresie ușoară.
- **Portocaliu** – încurajează optimismul, creativitatea și interacțiunea socială. Este o culoare caldă și revigorantă.
- **Galben** – stimulează activitatea cerebrală, memoria și concentrarea. Este asociat cu intelectul și claritatea mentală.
- **Verde** – echilibru, armonie, liniște. Este considerată culoarea vindecării și regenerării.
- **Albastru** – are efect calmant, fiind util în tratarea stresului, anxietății și insomniei.
- **Indigo și mov** – sunt legate de intuiție, spiritualitate și introspecție. Sunt folosite adesea în meditație.

Colorterapia poate fi practică în mai multe moduri: prin expunerea directă la lumini colorate, purtarea de haine cu anumite nuanțe, folosirea culorilor în mediul de lucru sau acasă, consumul de alimente colorate natural, ori prin tehnici de respirație și vizualizare ghidată.

Colorterapia și starea psihică

Culorile ne influențează zilnic, chiar dacă nu conștientizăm acest lucru. De exemplu, camerele de spital sunt adesea vopsite în verde sau albastru deschis pentru a induce calmul și siguranța. În marketing, roșul este folosit pentru a atrage atenția și a stimula cumpărarea, în timp ce albastrul inspiră încredere și loialitate.

Psihologia culorilor este un domeniu complex, aflat la granița dintre știință și artă. Studiile au arătat că expunerea prelungită la anumite culori poate influența emoțiile, deciziile și comportamentul consumatorului. Colorterapia folosește aceste principii într-un scop benefic – acela de a sprijini vindecarea și echilibrul interior.

Critici și limite

Deși are rădăcini vechi și o popularitate crescută, colorterapia nu este acceptată pe scară largă în medicina convențională. Lipsa unor dovezi științifice solide și dificultatea de a izola efectul culorii de alți factori fac ca această terapie să fie privită cu scepticism. Cu toate acestea, mulți terapeuți și pacienți raportează efecte pozitive, mai ales când colorterapia este folosită ca metodă complementară și nu exclusivă.

Concluzie

Colorterapia ne reamintește de legătura profundă dintre om și natură, dintre minte, corp și mediul înconjurător. Culorile nu sunt doar estetice, ci au o influență reală asupra noastră. Într-un context în care medicina modernă se îndreaptă tot mai mult spre o abordare integrativă, colorterapia își găsește locul ca o metodă blândă, accesibilă și complementară în susținerea sănătății și a echilibrului emoțional.

Bibliografie:

1. Gimbel, Ch. – *Colorterapia: Cum să vindec prin culoare*, Editura Trei, București, 2011, p. 45-97.
2. Singh, R. – *Color Healing: An Ancient Art of Health and Harmony*, Lotus Press, Twin Lakes, 2004, p. 12-58.
3. Chopra, D. – *Vindecarea prin conștiință*, Editura Curtea Veche, București, 2009, p. 101-150.
4. Birren, F. – *Color Psychology and Color Therapy*, Citadel Press, New York, 1997, p. 23-110.
5. Luscher, M. – *Testul culorilor*, Editura Orfeu, București, 2003, p. 14-89.

Dezvoltarea gândirii critice prin activitățile Clubului de Lectură

**Profesor Ionuț Crăciun
Colegiul Național "Cantemir-Vodă", București**

O dată la două săptămâni, Clubul de lectură se desfășura în școală, iar elevii aveau în acest timp de citit o carte stabilită de profesor sau de oricare altcineva din grup. La întâlnire se discuta despre modul în care a citit și a simțit fiecare acea carte, despre personajele preferate, despre secvențele cele mai interesante, despre valorile estetice și morale, despre legături în ce privește tema/curentul cu alte opere etc. Toată lumea era relaxată, fiecare își exprima punctul de vedere și era apreciat pentru aceasta, mai ales că nu se puneau note, iar cărțile erau din lista de lecturi suplimentare, din literatura română, dar și universală. De asemenea, se făceau conexiuni și cu alte materii, cum ar fi religia, filosofia, istoria, geografia etc. Se ofereau sfaturi, recompense și sprijin motivațional, dar au fost administrate și probele inițiatice – teste, chestionare, fișe.

O propunere de activitate face trimitere la materia de clasa a noua, la capitolul "Fantasticul", iar elevii, pornind de la studiul unor texte fantastice, au avut de creat o carte proprie, cu subiect care să întrunească trăsăturile textului fantastic. Textele de la care am pornit au fost: La Hanul lui Mânjoală, de Ion Luca Caragiale, La ȣigănci, de Mircea Eliade, Cartea de nisip, de Jorge Luis Borges. Elevii au fost impresionați de modul în care fantasticul se află la granița dintre straniu și fabulos și și-au exprimat dorința de a crea și ei astfel de texte; ei au lucrat pe grupe și au avut, mai întâi, o parte de cercetare a trăsăturilor fantasticului, pornind de la cartea lui Tvetan Todorov (Introducere în literatura fantastică), dar și de la alte surse online. Le-am dat libertatea de a crea cum doresc această carte, de la forma ei, până la fontul folosit și imaginile personalizate. Cărțile lor au fost de o mare originalitate, creând personaje deosebite, care să respecte tiparul personajului fantastic, creând o atmosferă fantastică, un univers imaginar care îl ține în suspans pe cititor. Prezentarea cărților a fost făcută cu ajutorul pps-urilor, fiecare grupă accentuând elementele fantastice ale operei, citind și câteva fragmente, au interacționat cu publicul. Discuțiile au evidențiat faptul că elevii au făcut progrese în ceea ce privește comprehensiunea textului fantastic, ei stăpânind destul de bine trăsăturile acestui gen literar. După încheierea activității, elevii au fost chestionați, itemii vizând noțiunile noi, sintetizate într-o hartă conceptuală, estimarea progresului propriu, dificultățile întâmpinate, întrebări ale elevilor, sugestii. Se constată o îmbunătățire aspectelor legate de procesul de învățare, de cooperare, de autoevaluare, dar și progresul în ce privește dorința lor de a citi, mai ales că experiența scrierii unui text literar de câteva pagini i-a făcut pe elevi să privească

altfel literatura și lectura. Transdisciplinar, această activitate a stimulat cooperarea între elevi, aceștia creându-și strategii proprii de abordare a sarcinilor de lucru, fapt ce a dus către o învățare activă, motivantă, aplicabilă și în alte contexte .

O altă activitate din cadrul clubului de lectură este direcționată către opera lui Mihail Sadoveanu, Baltagul. După ce am studiat această operă și a fost scris pe caiete traseul Vitoriei Lipan, plecată în căutarea soțului, m-am gândit să aprofundez legătura literaturii cu geografia și să îi provoc pe elevi să cunoască și să citească mai mult. Am adus o hartă a României și am punctat traseul cu niste bolduri colorate. Am grupat elevii și le-am dat să caute informații despre o anumită localitate din traseul Vitoriei, timp de 15 minute (Suha, Sabasa etc.). După aceea, fiecare grupă și-a numit un reprezentant și a prezentat tuturor ce au descoperit: localizare, populație, ocupații, tradiții deosebite, port etc. Toată lumea era fascinată de frumusețea plaiurilor românești, iar imaginile vorbeau de la sine. Concluzia a fost că Mihail Sadoveanu a captat în opera sa, într-o viziune realistă, aspecte concrete, regăsite de ei online, înțelegând și mai bine, astfel, una dintre cele mai importante trăsături ale realismului: reflectarea veridică a realității în universul ficțional. Apoi, le-am dat ca temă să facă o compunere descriptivă, pornind de la informațiile găsite. Din punctul de vedere al transdisciplinarității, elevii au dat dovadă de competențe generale – metodologice: observarea, experimentarea, reprezentarea grafică, interpretarea datelor sau a unui text, și-au dezvoltat capacitatea de a formula teorii, de a exprima opinii.

O activitate ca i-a captat foarte mult a fost aducerea la viață a unor personaje din comediile lui Ion Luca Caragiale, accentuând, astfel, legătura dintre literatură și teatru. I-am provocat pe elevi, după ce am predat O scrisoare pierdută, să caute informații, să citească despre un personaj (tras la sorți) din opera dramaturgului român și să își facă un discurs cu elemente specifice aceluia personaj (de la subiect, până la gestică, mimică etc.), pentru că vor avea să interpreteze acel personaj în fața tuturor. Le-am sugerat că pot veni costumați ca să fie mai autentici, iar unii chiar au făcut-o sau și-au adus măcar un accesoriu specific (baston, pălărie, monoclu, ziar etc.). Fiecare elev și-a prezentat personajul, iar cei din public trebuiau să îl recunoască, deoarece biletul cu numele personajului a fost dat în secret. A fost o activitate haioasă, deoarece elevii au încercat să imite aceste personaje caragialești, au apelat la elemente nonverbale și paraverbale, au fost atât actori, cât și regizori și și-au luat munca în serios, înțelegând și mai bine arta teatrului. Elevii au dat dovadă de abilități pragmatice – inițiativă personală, capacitate de concentrare, orientarea acțiunilor spre rezolvarea sarcinii, deprinderi de muncă, abilități transdisciplinare menite îi ajute în viață.

Am încercat să fac și o activitate care să implice poezia, lucrând tot pe patru grupe, fiecare grupă primind câte o poezie, având ca cerință să stabilească legătura dintre aceasta și un alt domeniu: În grădina Ghetsemani, de Vasile Voiculescu (religie), Sara pe deal, de Mihai Eminescu (muzică), Trei fețe, de

Lucian Blaga (filosofie), Altă matematică, de Nichita Stănescu (matematică). Au avut ca timp de lucru 15 minute, după care, un reprezentant din fiecare grupă a argumentat legătura poeziei date cu domeniul cu care intră în relație, colegii din celelalte grupe punând întrebări la care acesta să răspundă. Discursurile lor au fost evaluate pe baza unei grile care vizează: modul de prezentare – comunicarea verbală, nonverbală, paraverbală, conținutul discursului (legătura cu domeniul cerut), originalitatea interpretării, răspunsurile la întrebările colegilor.

Pornind de la călătoria lui Harap-Alb spre unchiul său, am desfășurat o activitate care presupune crearea unui itinerar turistic în București. Am creat zece grupe a câte 2-3 elevi și am ales împreună cu aceștia zece obiective de referință din capitală. Am tras la sorți și fiecărei echipe a primit un obiectiv (Palatul Parlamentului, Arcul de Triumf, Mitropolia, Parcul Herăstrău/Regele Mihai, Muzeul Literaturii Române, Palatul Șuțu, Casa Presei, Televiziunea Română, Centrul Vechi, Muzeul Antipa). Obiectivul lor a fost să creeze un filmuleț de 3-4 minute cu informații deosebite despre acel punct de interes turistic (apariție, arhitect, utilitate, superlative, mărime etc). Pentru a realiza filmulețul, elevii s-au documentat, au citit despre istoria obiectivului, au luat interviuri, au făcut montajul cât mai original, iar toate filmulețele au fost unite într-un film de vreo 40 de minute pe care l-am vizionat cu toții. A părut un documentar despre București, fapt ce i-a făcut mândri pe realizatorii lui. Documentarea pentru realizarea filmului le-a dezvoltat abilitățile de lectură și interesul pentru frumusețile acestui oraș. Încă o dată, abordarea transdisciplinară a ajutat la dezvoltarea dorinței de lectură și la îmbinarea cunoștințelor de limbă și literatură română cu istoria, geografia, TIC, dând dovadă de activități pragmatice și atitudine pozitivă.

Concluzia care se desprinde este că, pentru a asigura dezvoltarea personalității elevilor, cele două componente – lectura și abordarea transdisciplinară – trebuie să fie integrate în demers, în dozaje corespunzătoare, întrucât cea din urmă este un stimulent pentru cea dintâi.

Bibliografie:

1. GARDNER, H., Inteligențele multiple. Noi orizonturi. Editura Sigma, București, 2006
2. PAMFIL, A. Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise. Editura Paralela 45, Pitești, 2008
3. SÂMIHĂIAN, Florentina, O didactică a limbii și literaturii române, Editura Art, București, 2014

Rolul educației creative în dezvoltarea inteligenței emoționale a școlarului mic

Profesor învățământ primar Crăciuneanu Luminița

Școala Gimnazială nr.39, sector 2

Educația creativă ocupă un loc central în procesul de formare a personalității copilului. În etapa școlarității mici (clasele I-IV), copilul parcurge o perioadă deosebit de importantă din punct de vedere al dezvoltării cognitive, sociale și emoționale. În acest context, inteligența emoțională — capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții și emoțiile celorlalți — devine esențială pentru echilibrul său interior și pentru relaționarea eficientă cu ceilalți. Educația creativă, prin metodele sale specifice, poate sprijini în mod direct această dezvoltare.

Educația creativă presupune folosirea unor metode și activități inovatoare care stimulează imaginația, gândirea divergentă și exprimarea liberă a copilului. Ea include desenul, muzica, teatrul, jocurile de rol, scrierea creativă și multe altele.

Inteligența emoțională este abilitatea de a percepe, controla și evalua emoțiile. Daniel Goleman, unul dintre principalii promotori ai acestui concept, identifică cinci componente esențiale: conștientizarea de sine, autocontrolul, motivația, empatia și abilitățile sociale. Consider că dezvoltarea inteligenței emoționale este extrem de importantă pentru formarea completă a elevului, pentru a deveni un adult capabil să-și înțeleagă și să-și regleze propriile emoții, ceea ce îl ajută să comunice eficient, să fie empatic și să construiască relații sociale solide — fie în familie, la locul de muncă sau în comunitate.

Copilul de vârstă școlară mică se află într-un proces continuu de adaptare la cerințele mediului școlar, de construire a propriei identități și de formare a relațiilor sociale. În lipsa unui sprijin adecvat pentru gestionarea emoțiilor, copilul poate dezvolta comportamente inadecvate, dificultăți de învățare sau relaționare. De aceea, dezvoltarea inteligenței emoționale devine o prioritate.

Cele mai importante activități prin care putem realiza educația creativă sunt:

- **Exprimarea emoțiilor prin artă:** Desenul, pictura sau modelajul oferă copilului posibilitatea de a exprima stări emoționale care uneori nu pot fi exprimate verbal.
- **Jocul de rol și teatrul:** Prin asumarea unor personaje, copilul învață să înțeleagă puncte de vedere diferite, să recunoască emoții și să găsească modalități adecvate de reacție.
- **Scrierea creativă și poveștile:** Povestirile create sau analizate pot oferi modele comportamentale, exemple de gestionare a conflictelor sau a emoțiilor intense.
- **Activitățile muzicale:** Cântatul sau ascultarea muzicii dezvoltă sensibilitatea emoțională și creează un climat afectiv pozitiv.

Învățătorul are un rol esențial în alegerea și implementarea unor metode creative, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor. Printr-o atitudine empatică, deschisă și flexibilă, cadrul didactic poate crea un climat educațional în care copilul se simte în siguranță să-și exprime ideile și emoțiile.

Exemple de activități de învățare din cadrul educației creative:

- Realizarea unui „jurnal al emoțiilor” în care elevii să deseneze sau să scrie despre stările lor zilnice.
- Organizarea de „atelier de teatru” cu tematici emoționale (ex: frica, bucuria, prietenia).
- Învățarea unor „pași” pentru rezolvarea conflictelor prin jocuri interactive.
- Crearea de povești colective în care fiecare copil adaugă o idee, dezvoltând empatia și colaborarea.

Una dintre activitățile preferate de elevii din clasa mea este jocul de rol, folosind marionetele pentru degete. Temele abordate sunt legate de emoțiile pe care le trăiesc zilnic, de întâmplări din viața personală sau viața de școlar. În acest mod ei se pot exprima liber și pot găsi soluții pentru problemele pe care le întâlnesc zi de zi.

Concluzie

Educația creativă este un instrument valoros în formarea inteligenței emoționale la școlarii mici. Prin activități care implică exprimarea liberă, reflecția emoțională și relaționarea autentică, copiii învață să-și cunoască emoțiile și să le gestioneze într-un mod sănătos. Acest proces contribuie nu doar la bunăstarea lor personală, ci și la succesul lor educațional și social.

Bibliografie

- Goleman, D. (2001). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.
- Gardner, H. (2006). *Minți diferite. De ce și cum gândesc oamenii altfel*. București: Editura Sigma.
- Piaget, J. (1970). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Mitrofan, N., & Ciupercă, C. (1998). *Inteligența emoțională și educația afectivă*. București: Editura SPER.
- Drăghicescu, L. M. (2011). *Strategii didactice interactive utilizate în învățământul primar și preșcolar*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Neacșu, I. (2010). *Educația creativă – perspective și orientări*. București: Editura Universitară.

Educația creativă și rolul său în formarea copiilor din ciclul primar într-o lume în schimbare

Creangă Elena-Mihaela – Școala Gimnazială „Ioan Slavici,, Sibiu

Lumea în care trăim se află într-o continuă transformare iar tehnologia, globalizarea și schimbările sociale rapide cer o adaptare constantă. În acest context, educația are responsabilitatea nu doar de a transmite informații, ci de a pregăti copiii pentru viață, pentru necunoscut și pentru provocările viitorului, are chiar obligația de a crește adulți care să facă față vieții pe toate planurile. Una dintre cele mai eficiente forme de adaptare a învățământului la realitatea actuală este educația creativă, în special în etapa esențială a ciclului primar, când se pun bazele personalității și gândirii copiilor.

Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este enorm iar în școala contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității. O lungă perioadă de timp creativitatea a fost considerată un har divin, har pe care îl aveau puțini oameni, adică era ceva cu care te naști (se referea la artă). Această concepție că talentele și geniile sunt înnăscute azi, este depășită. Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre influența mediului și a eredității, dintre învățare, maturizare și dezvoltare.

Creativitatea nu trebuie văzută ca un proces necesar doar la vârsta adultă sau școlară. Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu succes la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Strategia didactică este responsabilă, în mare parte, de stimularea potențialului creativ al copilului preșcolar. În acest sens, ea va viza: stimularea curiozității și a trebuinței de cunoaștere la copii; declanșarea motivației pozitive și afective; asigurarea unui climat educațional dezinhibant, amenajat pe centre de activitate; jocul și metode pedagogice active; conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, încurajează autonomia, inițiativa și creativitatea lui; valorificarea activităților opționale, care pot fi alternative eficiente celorlalte modalități privitoare la stimularea creativității copilului de vârsta preșcolară.

Creativitatea există în orice domeniu, nu doar în muzică sau desen. Ai nevoie de creativitate chiar și atunci când rezolvi o problemă de matematică.

Un copil poate fi stimulat să fie creativ (să gândească) chiar și printr-un simplu exercițiu de brainstorming. Se lansează întrebarea, apoi încep să vină părerile, ideile. Și bineînțeles fără să existe teama de a greși, fără o evaluare directă a răspunsului. Dacă evaluăm de la început, s-a dus creativitatea copilului. Trebuie să fie deschiși, să poată gândi liber, să aibă propria opinie despre o anumită temă.

Educația creativă este și o metodă de predare, dar și o viziune pedagogică ce urmărește dezvoltarea potențialului fiecărui copil prin stimularea imaginației, a gândirii critice și a exprimării libere. Spre deosebire de învățarea tradițională, care pune accent pe reproducerea informației, educația modernă, creativă încurajează copilul să gândească, să exploreze, să formuleze întrebări și să caute răspunsuri prin propria experiență. În acest fel, copilul devine un participant activ în procesul educațional, nu doar un receptor pasiv și simte că informațiile i se adresează și lui personal.

La nivelul ciclului primar, metodele creative contribuie la formarea gândirii independente și flexibile. Activități precum învățarea prin descoperire, jocurile de rol, proiectele interdisciplinare sau desenul liber stimulează gândirea logică, dar și cea imaginară. Copiii învață să privească problemele din mai multe perspective, să analizeze și să propună soluții originale. Aceste competențe sunt esențiale într-o lume în care rutina este înlocuită tot mai des de situații noi și complexe. Astfel, aceste metode îi ajută pe cei mici să reușească să depășească piedicile pe care le întâlnesc, fără a aștepta ajutor din partea unui adult. Din acest motiv, educația creativă are și un rol major în modelarea atitudinilor. Prin implicarea în activități care le permit să se exprime liber, copiii capătă încredere în propriile idei, învață să fie perseverenți, curioși și deschiși către nou. Lucrul în echipă îi învață empatia, respectul pentru părerea celuilalt și cooperarea, calități indispensabile în societatea modernă. De asemenea, faptul că greșelile sunt acceptate ca parte firească a procesului de învățare le oferă copiilor curajul de a încerca și de a experimenta, fără frica de eșec.

Pe lângă gândire și atitudini, educația modernă/creativă contribuie esențial la dezvoltarea unor abilități adaptative. Lumea în care vor trăi copiii de azi cere competențe precum comunicarea eficientă, colaborarea, utilizarea tehnologiei, capacitatea de rezolvare a problemelor și creativitatea. Toate acestea pot fi cultivate prin activități moderne, cum ar fi proiectele digitale, scrierea de povești proprii, prezentările interactive sau atelierele de creație. Prin astfel de metode, elevii sunt pregătiți nu doar pentru testele școlare, ci și pentru realitățile din afara școlii. Aceste atitudini se pot dezvolta cu ușurință la ciclul primar, deoarece copiii sunt creativi și au imaginație bogată. Cu cât este mai vie imaginația, cu atât mai mult informațiile își vor găsi noi combinații și vor lua noi nuanțe emoționale în timp ce sunt utilizate pentru a găsi noi posibilități.

În acest demers, rolul învățătorului este esențial. El nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci un ghid care creează un mediu de învățare stimulant, adaptat nevoilor și intereselor fiecărui copil. Într-o clasă în care este valorizată originalitatea, iar elevii sunt încurajați să gândească diferit, învățătorul este cel care oferă libertate, dar și sprijin, direcție, dar și încredere.

Elevii sunt o provocare, iar ultimele generații de copii cu atât mai mult. Avem ce învăța unii de la alții. Cu siguranță că și familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestora.

În școală, prin încurajarea învățării creative nu se urmărește neapărat a face din fiecare copil un geniu, dar putem și trebuie să reușim, ca dascăli, să facem din fiecare copil un participant activ – independent sau în grup – la „redescoperirea” adevărurilor despre lucruri și fenomene, atunci când i se indică direcțiile de cercetare sau i se dau notele definitorii, să-și pună întrebări

similare cu cele pe care și le pune cercetătorul științific cum ar fi: „cine”, „ce”, „unde”, „prin ce mijloace”, „în ce scop”, „cum”, „când”, deoarece ele întrețin interesul pentru cunoaștere și corespund spiritului de curiozitate al copilului.

Cu siguranță unele lucruri trebuie schimbate și se pare că noul curriculum presupune câteva schimbări semnificative, printre care trecerea de la învățarea centrată pe acumularea de informații la structurarea de capacități și competență, de la „a spune” la „a face”. Asta înseamnă și schimbarea noastră, găsirea noului care să stârnească curiozitate la fiecare activitate, predarea creativă.

Aplicarea în practică face din copil dirijorul propriilor activități și cu siguranță așa va fi stimulată propria creativitate. Un exemplu de stimulare a creativității: punem un copil să facă un simplu exercițiu de imaginație la matematică:

1. Imaginează-ți că ești comandantul unui vas pe mare, iar acum privești printr-un binoclu și vezi un vas cu pirați care se apropie. Tu ai 10 ajutoare la bord, iar cei care se apropie sunt 15. Cu câți oameni crezi tu că ei sunt mai mulți. Ce ai putea face? Crezi că ai vreo șansă?
2. Sau, la limba și literatura română: Hai să vedem ce ființe, lucruri obiecte ne trec prin minte în acest moment?

Sunt infinite aceste căi și modalități de stimulare a creativității copiilor, iar ca să schimbăm sistemul trebuie să schimbăm noi modul de a privi tot cadrul de predare-învățare, să ne apropiem elevii atrăgându-i cu ceea ce-i interesează, să-i încurajăm să gândească.

În concluzie, educația creativă nu este un moft sau o alternativă, ci o necesitate în formarea copiilor din ciclul primar. Prin metode care pun accent pe gândire, atitudine și abilități, această formă de educație pregătește nu doar elevi buni, ci viitori adulți capabili să se adapteze și să contribuie activ într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. Bruner, J. S. - *The Process of Education*, Harvard University Press, 1960
2. Catalano, H., Albușescu, I. - *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Ed. Didactică și Pedagogică, 2018
3. Gardner, H. - *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*, Basic Books, 1993
4. Kieran, E – *Imaginația în predare și învățare*, Ed. Didactica Publishing House, 2008
5. Kieran, E - *Predarea ca o poveste*, Ed. Didactica Press, 2007
6. Panaite, O – *Prin joc spre viață*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2010

EDUCAȚIA CREATIVĂ

CHEIA ADAPTĂRII GENERAȚIEI TINERE LA SCHIMBARE

Crețan Iozefina Simona
Liceul cu Program Sportiv

Într-o lume în continuă transformare, marcată de tehnologia care avansează rapid și provocările globale complexe, gândirea creativă inovatoare devine esențială. Educația joacă un rol crucial în dezvoltarea acestor competențe, pregătind tinerii să se adapteze și să prospere într-un mediu dinamic. Prin promovarea gândirii critice, a flexibilității mentale și a abilităților de rezolvare a problemelor, educația creativă devine un pilon fundamental în formarea unei generații capabile să facă față schimbărilor constante.

De asemenea, integrarea tehnologiei în procesul educațional oferă oportunități suplimentare pentru dezvoltarea creativității. Utilizarea aplicațiilor interactive, a platformelor de colaborare online și a resurselor multimedia permite elevilor să experimenteze și să își exprime ideile într-un mod dinamic și atractiv. Un mediu educațional care susține creativitatea este caracterizat de deschidere, încurajare a exprimării libere și acceptare a diversității de idei. Profesorii au un rol esențial în crearea unui astfel de mediu, prin adoptarea unei atitudini pozitive față de inovație și prin oferirea de feedback constructiv. În plus, amenajarea spațiilor de învățare într-un mod flexibil și stimulativ contribuie la crearea unui cadru propice pentru dezvoltarea creativității.

Activitățile extracurriculare, cum ar fi atelierele de artă, cluburile de știință sau proiectele comunitare, oferă elevilor oportunități suplimentare de a-și explora interesele și de a-și dezvolta abilitățile creative. Educația creativă contribuie la formarea unor indivizi capabili să gândească critic, să se adapteze la schimbări și să colaboreze eficient cu ceilalți. Prin dezvoltarea acestor competențe, tinerii devin mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor profesionale și personale.

De asemenea, creativitatea stimulează inovația și progresul în diverse domenii, de la știință și tehnologie până la artă și cultură. Educația creativă promovează dezvoltarea inteligenței emoționale, a empatiei și a responsabilității sociale, contribuind la formarea unor cetățeni activi și implicați în comunitate. Prin stimularea gândirii critice, a inovației și a colaborării, educația creativă contribuie la formarea unei generații capabile să facă față provocărilor viitorului și să contribuie activ la dezvoltarea unei societăți durabile și echitabile. În prezent, există multiple metode prin care educația creativă este implementată în școli. Printre cele mai eficiente se numără:

1. Învățarea prin proiecte (Project-based learning)

Această metodă implică elevii într-un proces activ de învățare, în care sunt încurajați să lucreze în echipe pentru a rezolva probleme reale. Prin aceasta, elevii dezvoltă abilități de gândire critică și rezolvare de probleme, fiind totodată stimulați să gândească inovativ și să își exprime ideile într-un mod creativ.

2. Metoda Montessori

Această abordare educativă pune accent pe învățarea prin explorare și auto-descoperire. Elevii au libertatea de a explora teme și subiecte de interes personal, ceea ce favorizează dezvoltarea creativității. În cadrul acestei metode, profesorii sunt ghizi, nu autorități, iar mediul de învățare este unul flexibil și adaptat nevoilor fiecărui copil.

3. Învățarea bazată pe joc (Game-based learning)

Utilizarea jocurilor educative ajută la stimularea creativității, deoarece elevii sunt încurajați să gândească strategic și să își exprime ideile într-un mod interactiv. Jocurile, în special cele care

implică rezolvarea de puzzle-uri sau provocări, contribuie la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și a gândirii critice.

4. Crearea unui mediu de învățare stimulat

Prin crearea unui mediu de învățare stimulat se favorizează exprimarea liberă a ideilor, ambientul, lumina naturală, decorurile interesante, accesul la diverse materiale pentru activități practice sunt esențiale pentru stimularea creativității.

5. Interdisciplinaritatea

Abordările interdisciplinare sunt foarte valoroase pentru dezvoltarea gândirii creative. Domenii ale cunoașterii precum științele, artele, matematica, literatura permit elevilor să facă legături între concepte și să vină cu soluții inovative.

Pe lângă faptul că educația creativă contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor, aceasta are și un impact semnificativ asupra carierei tinerilor. Într-o lume în care tehnologia și automatizarea evoluează rapid, abilitățile tehnice devin tot mai ușor de învățat și de implementat. Totuși, ceea ce va face diferența în carierele viitoare ale tinerilor este capacitatea lor de a gândi creativ și de a inova.

1. Adaptabilitatea la schimbare

Tinerii care au fost educați într-un mediu care promovează gândirea creativă sunt mult mai capabili să se adapteze schimbărilor rapide din domeniul lor profesional. Creativitatea le permite să se reinventeze, să își regândească procesele de muncă și să fie flexibili în fața noilor tehnologii și provocări.

2. Abilități de colaborare

De asemenea, educația creativă dezvoltă abilități de colaborare, care sunt esențiale în orice carieră. Prin lucrul în echipă și stimularea ideilor inovative, tinerii învață să comunice eficient, să împărtășească cunoștințe și să lucreze împreună pentru atingerea unui scop comun.

3. Inovație în domenii diverse

Indiferent că vor activa în domenii tehnice, artistice, economice sau sociale, tinerii cu o educație creativă vor fi mai bine pregătiți să inoveze. În industrie, știință, artizanat, sau chiar în sectorul public, gândirea creativă este esențială pentru a veni cu soluții noi și eficace pentru diversele provocări cu care se confruntă societatea.

Educația creativă joacă un rol fundamental în pregătirea tinerelor generații pentru un viitor plin de incertitudini și provocări. Ea nu doar că ajută tinerii să învețe să rezolve probleme și să gândească inovativ, dar le oferă și încredere în propriile idei și soluții. Într-o eră digitală în continuă schimbare, capacitatea de a gândi creativ devine o competență esențială pentru succesul personal și profesional. Integrarea educației creative în școlile și instituțiile de învățământ reprezintă un pas esențial pentru a forma o generație pregătită să contribuie la dezvoltarea unei lumi inovative, mai adaptabilă și mai echitabilă.

Creativitatea nu este doar o abilitate artistică, ci o formă complexă de inteligență care implică gândire flexibilă, adaptabilitate și capacitatea de a genera idei originale. Aceasta se află în strânsă legătură cu gândirea critică – abilitatea de a analiza informații, de a pune întrebări și de a lua decizii raționale. Tinerii care vor dezvolta aceste competențe vor deveni adulți independenți, capabili să rezolve probleme într-un mod inovator și să se adapteze unor contexte profesionale diverse. Creativitatea contribuie la formarea unei identități solide, la creșterea încrederii în sine și la exprimarea autentică a emoțiilor. Studiile arată că persoanele care gândesc creativ sunt mai rezistente în fața eșecurilor și mai motivate să găsească soluții acolo unde alții văd doar obstacole. Astfel, educația care stimulează creativitatea devine nu doar un instrument pedagogic, ci și o investiție în sănătatea emoțională și succesul pe termen lung al individului.

Bibliografie:

1. Roco, Mihaela. Creativitate și inteligență emoțională. Editura Polirom, Iași, 2004, 248 p.
2. Cucoș, Constantin. Pedagogie. Editura Polirom, Iași, 2014, 432 p.
3. Antonesei, Liviu. O introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare ale educației. Editura Polirom, Iași, 2002, 216 p.
4. Roșca, Alexandru. Creativitatea generală și specifică. Editura Academiei RSR, București, 1981, 272 p.
5. Stoica, Ana. Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983, 213 p.
6. Joița, Elena. Formarea creativității – fundamente teoretice și aplicații. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, 197 p.
7. Neacșu, Ion. Instruire și învățare. Editura Științifică, București, 1990, 246 p.
8. Zamfir, Cătălin. O societate în tranziție: pași spre viitor. Editura Polirom, Iași, 1999, 204 p. (pentru context educațional general și adaptare socială)

Teoria inteligențelor multiple în contextul abordărilor inovative formale și nonformale

CRISTEA DANIELA, Liceul „Vasile Conta” Târgu-Neamț

Teoria inteligențelor multiple, propusă de Howard Gardner în 1983, a revoluționat modul în care înțelegem și abordăm procesul educațional. În contrast cu viziunea tradițională care punea accentul aproape exclusiv pe inteligența logică și lingvistică, Gardner a identificat cel puțin opt tipuri distincte de inteligențe: lingvistică, logico-matematică, muzicală, spațială, corporal-kinestezică, interpersonală, intrapersonală și naturalistă. Această teorie deschide oportunități remarcabile pentru personalizarea și diversificarea actului educațional.

În cadrul proiectului didactic intitulat „Abordări inovative formale și nonformale în procesul de predare-învățare-evaluare”, teoria inteligențelor multiple constituie un fundament teoretic esențial. Adaptarea metodelor și strategiilor educaționale în funcție de profilul de inteligență al fiecărui elev contribuie semnificativ la creșterea motivației, implicării și performanței școlare.

În contextul actual al educației, este necesară o abordare holistică și incluzivă, care să țină cont de potențialul individual și de stilurile diferite de învățare. Activitățile formale (precum cele desfășurate în sala de clasă, pe baza curriculumului național) pot fi completate și îmbogățite prin activități nonformale (atelieri, proiecte interdisciplinare, învățare prin joc, învățare prin serviciu în folosul comunității), care permit exprimarea și dezvoltarea tuturor tipurilor de inteligențe. De exemplu, un elev cu inteligență muzicală predominantă va răspunde mai bine la conținuturi predate prin cântece sau ritmuri, în timp ce un elev cu o inteligență corporal-kinestezică va învăța mai eficient prin activități de tip joc de rol sau mișcare. Implicarea elevilor în activități variate, ce vizează dezvoltarea globală, are ca rezultat nu doar asimilarea cunoștințelor, ci și formarea unor competențe esențiale pentru viață, precum comunicarea, colaborarea, empatia și reziliența.

Prin urmare, integrarea teoriei inteligențelor multiple în designul didactic, atât în context formal, cât și nonformal, susține premisele unei educații centrate pe elev, care recunoaște și valorizează unicitatea fiecărui individ. Această perspectivă este aliniată cu principiile pedagogiei moderne și cu cerințele educației pentru secolul XXI, promovând o învățare autentică, relevantă și incluzivă. În concluzie, teoria inteligențelor multiple nu doar că îmbogățește procesul instructiv-educativ, dar oferă și un cadru valoros pentru proiectarea unor intervenții educaționale inovatoare. Proiectul „Abordări inovative formale și nonformale în procesul de predare-învățare-evaluare” se bazează pe această teorie pentru a promova diversitatea, a stimula creativitatea și a sprijini fiecare elev în atingerea potențialului maxim.

Unitatea de învățământ: Liceul „Vasile Conta”, Târgu-Neamț

Clasa: a X-a A, profil pedagogic

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: Modulul 3

Subiectul lecției: *Teoria inteligențelor multiple cu aplicații pe lirica simbolistă bacoviană*

Tipul lecției: activitate de lectură și interpretare a unor texte literare lirice (sistemizarea cunoștințelor)

MOTIVAȚIA:

Lecția dezvoltă interesul pentru lectură și gustul estetic, se sprijină pe priceperile și deprinderile deja acumulate, necesare perceperii textului literar liric, vizează dezvoltarea capacității de a interpreta un text literar și de a identifica teme și motive de circulație universală într-o poezie dată.

COMPETENȚE GENERALE, SOCIALE ȘI CIVICE:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare;
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare;
3. Argumentarea scrisă și orală a unor opinii în diverse situații de comunicare.

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii;
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate;
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române;
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și argumentelor celorlalți;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare prin conștientizarea impactului limbajului asupra celorlalți și prin nevoia de a înțelege și de a folosi limbajul într-o manieră pozitivă, responsabilă din punct de vedere social;
- Dezvoltarea interesului pentru comunicare interculturală.

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE:

1.2. Receptarea adecvată a sensului/sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise.

1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte.

1.5. Utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semnatice compatibile cu situația de comunicare.

2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și limbaj în textul poetic.

2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și interpretare a textelor literare studiate.

3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE (cognitive, formative, afective, atitudinale):

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să:

a) Cognitive:

O1: să precizeze principalele elemente simboliste din text;

O2: să identifice teme și motive simboliste în textul liric bacovian în raport cu sursele expresivității poetice;

O3: să analizeze particularitățile de compoziție, ținând cont de teoria inteligențelor multiple;

O4: să argumenteze un punct de vedere cu privire la semnificația unor termeni și structuri aparținând textului poetic;

O5: să respecte normele ortografice, ortoepice și de punctuație.

b) Afective:

O1: să dovedească încredere în posibilitățile proprii de nuanțare a exprimării;

O2: să-și dezvolte gustul pentru lectura textului poetic.

c) Formative:

O1: să se exprime clar, fluent și expresiv;

O2: să-și subordoneze acțiunile motorii intenției de a se organiza în grupe și de a realiza fișe de lucru.

METODE ȘI PROCEDEE: spargerea gheții, conversația de reactualizare, exercițiul, explicația, demonstrația, turul galeriei, lectura inocentă, expresivă, comprehensivă, reflexivă și creativă, teoria inteligențelor multiple.

Atenție: Linkurile ce conțin documentele referitoare la activitatea elevilor pot fi accesate prin intermediul platformei GOOGLE.

DESFĂȘURAREA LECȚIEI PROPRIU-ZISE

Lecția este structurată în trei etape (**evocarea, realizarea sensului, reflecția**), favorizând activitatea elevilor, cooperarea, stimularea, evaluarea și autoevaluarea într-un proces fluent.

1. EVOCAREA (10 minute)

Captarea atenției

Profesorul prezintă elevilor mărturisirea poetului George Bacovia transpusă de Ion Valerian în articolul „De vorbă cu G. Bacovia”, publicat în revista „Viața literară”, aprilie 1929.

„În poezie m-a obsedat întotdeauna un subiect de culoare. Pictura cuvintelor, sau audiția colorată, cum vrei s-o iei. Pictorul întrebuințează în meșteșugul său culorile alb, roșu, violet. Le vezi cu ochii. Eu am încercat să le redau cu inteligență, prin cuvinte. Fiecărui sentiment îi corespunde o culoare. Acum, în urmă, m-a obsedat galbenul, culoarea deznădejdi. De aceea ultimul volum poartă titlul „Scânței Galbene”. În plumb văd culoarea galbenă. Plumbul ars e galben. Sufletul ars e galben. Plumbul apasă cel mai greu pe om [...] forța lui m-a apăsut până la distrugere.”

Profesorul antrenează elevii într-o discuție cu privire la impresiile produse de lectura textului, având în vedere trăsăturile poeticii bacoviene.

2. REALIZAREA SENSULUI (30 minute)

În ora anterioară, elevii au fost împărțiți în șapte grupe, fiind solicitați să rezolve anumite sarcini referitoare la aspecte ale genului liric, în funcție de aptitudinile fiecăruia, aplicându-se *TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE*. Elevii au rezolvat cerințele conform rolului asumat în grup, au colaborat în vederea stabilirii răspunsului final, utilizând fișe de lectură critică și diverse materiale.

Textele-suport sunt poeziile *Plumb* și *Lacustră*, de George Bacovia.

Elevii au primit, pe grupe, sarcinile de lucru.

A. Grupa nr. 1 (Inteligența logico-matematică)

Inteligența logico-matematică este specifică celor care sunt buni la matematică, logică, fizică, chimie și care realizează diferite activități în domeniul științelor exacte, ingineresti.

Locuințele lacustre → paralelipiped dreptunghic

piramidă patrulateră

Pilonii: cilindrii

Scânduri: dreptunghiuri $A = \text{lungime} \times \text{lățime}$

Podul: o multitudine de scânduri „x” aria podului = „x” x aria dreptunghiului

Materia: corp finit

„un gol istoric”: spațiul infinit

„Sunt singur și mă duce un gând...”: solitudine cifra 1 = unicitate

„De atâtea nopți aud plouând”: număr infinit

Lacul: un șir nesfârșit de cercuri concentrice

CONVERSIUNEA

1. Toate nopțile sunt ploioase. → propoziție convertentă (Toți S sunt P.)

2. Toate ploile sunt noaptea. → propoziție conversă (Toți P sunt S.)

SILOGISM CATEGORIC

1. Toate scândurile sunt ude. → premisă majoră

2. Tot podul este din scânduri. → premisă minoră

3. Tot podul este ud. → concluzie

Cavou de plumb

$$V_{\text{paralelipiped}} = A_b \times h$$

$$A_b = L \times l \Rightarrow A_b = 1,80\text{m} \times 0,50\text{m} = 0,9\text{m}^2 \quad \left. \vphantom{A_b = L \times l} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow V = 0,9\text{m}^2 \times 0,35\text{m} = 0,315\text{m}^3 \quad \left. \vphantom{\Rightarrow V = 0,9\text{m}^2 \times 0,35\text{m}} \right\} \Rightarrow$$

Densitatea plumbului = $11\,340\text{kg/m}^3$

Masa cavoului de plumb = $V \times \text{densitatea} = 11\,340 \times 0,315 \cong 3\,572\text{ kg}$

B. Grupa nr. 2 (Inteligența vizual-spațială)

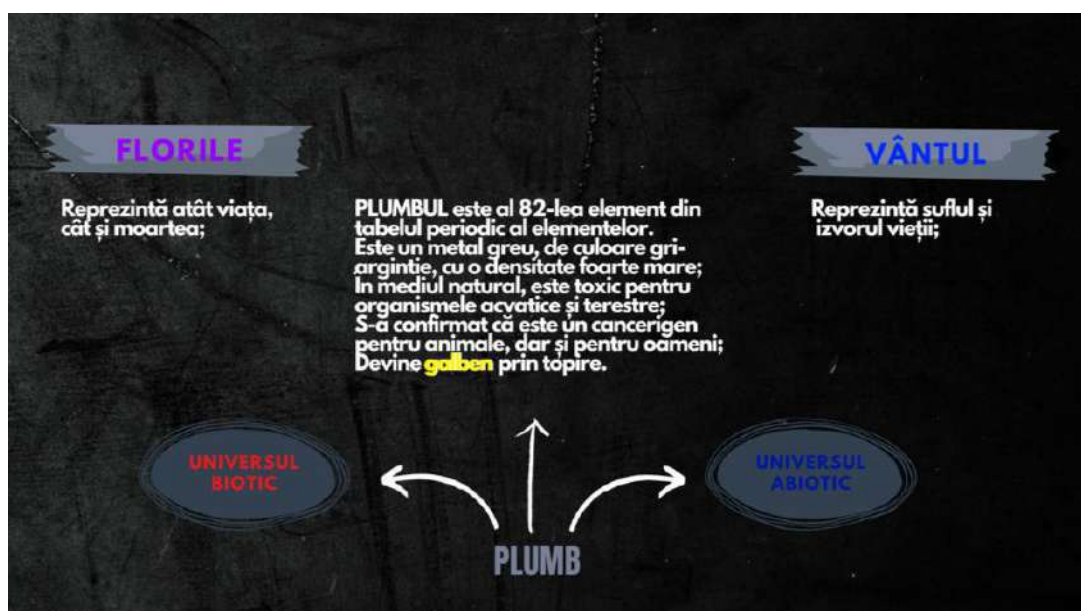
Inteligența vizual-spațială este necesară celor care trebuie să gândească dinamica activității lor în spațiu, să recreeze experiențe vizuale anterioare. Este specifică pictorilor, arhitecților, grădinarilor care proiectează și realizează construcții spațiale.

C. Grupa nr. 3 (Inteligența naturalistă)

Inteligența naturalistă sau ambientală este specifică pentru cei care lucrează în natură și trebuie să distingă între diferitele tipuri de animale și plante. Această formă de inteligență este specifică exploratorilor și ecologiștilor.

D. Grupa nr. 4 (Inteligența intrapersonală)

Inteligența intrapersonală reflectă capacitatea de a înțelege ce se întâmplă în universul nostru psihologic, posibilitatea de a avea o imagine de sine corectă. Reflectă, de asemenea, capacitatea de autodisciplină, de cunoaștere a punctelor forte și a limitelor.

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100079637694041>

George Bacovia

Adaugă Mesaj

- Lucrează la Profesor de Desen
- Lucrează la Scriitor
- Copist la Prefectura din Bacău
- Lucrează la Reviste literare
- A studiat la Facultatea de Drept, Universitatea din București
- Trăiește în București
- Din Bacău
- Căsătorit

George Bacovia

Mihaela Verșanu ▶ George Bacovia
3 mai 2022 ·

Decât polemici, mai bine poemici! 😊

Emoție, culoare, simbol, apăsare și drept stăpân al universului se revendică numaidecât cuvântul. Aceasta e lumea bacoviană, acesta e simbolismul. Hai să ne detașăm de faptul că poezia „Plumb” de George Bacovia este o operă pentru BAC, iar cu o minte liberă de prejudecăți să încercăm a desluși tainele poemului prin versurile cărui este plămădită câte o bucată de suflet!

Oare ce simțea Bacovia când descria această ambianță funebră? 😞 Eu cred că nu a vrut să-și deschidă sufletul prin versuri transparente, ci a investit metaforelor, epitetelor și tuturor mijloacelor artistice o forță inefabilă de sugestie. Repetarea obsesivă a simbolului „plumb” o văd ca pe un strigăt după ajutor.

Lumea înconjurătoare nu i-a fost prietenă, iar gândul că nimeni nu l-a putut înțelege, că toți ceilalți l-au lăsat în universul lui izolat și dominat de emoții negative, mă face să mă întristez absolut. 😞 Cât de deprimant să fi fost pentru el să strige, să invoce cu disperare, prin intermediul liricii, o șansă de salvare, să încerce să răzbată împotriva realității interioare, iar nimeni să nu-l fi ascultat! 😞 Probabil a ajuns să se resemneze cu situația, lăsându-se pradă morții spirituale și deznădejdii. Mie asta îmi sugerează versul final: „și atârnav aripile de plumb”.

Mă întreb oare dacă cineva i-ar fi fost aproape și i-ar fi oferit sprijin emoțional, el ar fi continuat să scrie versuri sumbre sau ar fi promovat fericirea și extazul? 😊

Făcând o asociere cu realitatea de astăzi, poate persoana de lângă tine se simte la fel ca Bacovia, trăind într-o învălmășeală de gânduri fade și monotone. Încearcă să fii atent, iar printr-o simplă și banală conversație poate reușești să salvezi sinele său afectiv! 😊 — 😊 simțindu-se îngândurată.

E. Grupa nr. 5 (Inteligența interpersonală)

Inteligența interpersonală reflectă capacitatea de a evalua starea de spirit a celorlalți, precum și abilitatea de răspuns și adaptare la solicitări. Implică spirit de observație și empatie. În acest sens, elevii acestei grupe realizează un interviu virtual cu poetul George Bacovia.

https://drive.google.com/file/d/1rTHmVopEg6wPDsOfZ_xJ6XhU4az15NYj/view?usp=drivesdk

F. Grupa nr. 6 (Inteligența kinestezică/corporală)

Inteligența kinestezică/corporală este specifică celor care își folosesc propriul corp pentru a comunica anumite stări, trăiri. Astfel, relația minte-trup devine instrumentul prin care se exprimă sau prin care se contribuie la realizarea unei acțiuni. Elevii grupei surprind propriile trăiri, declanșate de lectura textului, prin intermediul dansului.

<https://drive.google.com/file/d/1-r4RjX77JEATNhoQqGhVb61Ad5bv1Gj-/view?usp=drivesdk>

G. Grupa nr. 7 (Inteligența muzicală/ritmică)

Inteligența muzicală/ritmică este specifică celor care au o sensibilitate față de sunete sau care realizează combinații complexe de sunete. Este o inteligență specifică artiștilor, precum și compozitorilor, indiferent de domeniul muzical în care activează.

https://drive.google.com/file/d/1yHjaGqOGWe_qqxFoLi4_riTtLdtRG6Q9/view?usp=drivesdk

Pe rând, fiecare grupă prezintă materializarea sarcinii, ținând cont de elementele verbale și nonverbale în timpul prezentării. Ulterior, fiecare lider de grupă va face comentarii sau va aduce completări. Ceilalți elevi vor nota pe caiete informațiile.

BIBLIOGRAFIE:

Lucrări oficiale:

1. *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a (în vigoare)* <https://rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/programe-scolare-front>;
2. Adrian Costache, Florin Ioniță, M. N. Lascăr, Adrian Săvoiu, *Limba și literatura română* (manual pentru clasa a X-a), Editura Art, București, 2009;

Lucrări de specialitate:

1. Biedermann, Hans, *Dicționar de simboluri*, Editura Saeculum, București, 2002;
2. Bote, Lidia, *Simbolismul românesc*, EPL, București, 1966;
3. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ed. a II-a, Editura Minerva, București, 1986;
4. Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie. De la romantism la avangardă*, Editura Polirom, Iași, 2005;

5. Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Institutul european, București, 1997;
6. Valerian, Ion, „De vorbă cu G. Bacovia”, publicat în revista „Viața literară”, aprilie 1929;

Lucrări lexicografice:

1. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, ediția a III-a, București, 2009;
2. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2007;

Lucrări metodico-didactice:

1. Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura Emia, Deva, 2004;
2. Ilie, Emanuela, *Didactica literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2008;
3. Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003;
4. Secrieru, Mihaela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Ovi-art, Botoșani, 2004;
5. Miron, Ionescu, *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, 2017, București;
6. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006;
7. Gardner, H., *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Basic Books, 1983;
8. Armstrong, T., *Multiple Intelligences in the Classroom*. ASCD, 2009.

Lucrări de psihopedagogie:

1. Cucoș, C., (coord), *Psihopedagogie*, Editura Polirom. Iași, 1998.

Conectarea la natură, conectarea la viitor

Profesor, Croitoru Ileana Alina
Liceul Tehnologic Brătianu, Drăgășani, jud. Vâlcea

Într-o epocă în care dezvoltarea tehnologică avansează într-un ritm accelerat, iar urbanizarea și industrializarea aduc presiuni majore asupra mediului, devine din ce în ce mai importantă reconectarea individului cu natura. Educația ecologică este una dintre cele mai eficiente metode prin care se poate construi o conștiință colectivă responsabilă și sustenabilă. În școli, prin proiecte de mediu, activități în aer liber sau grădini didactice, elevii descoperă natura ca spațiu de învățare și acțiune. Astfel, ei devin nu doar consumatori de cunoștințe, ci și agenți ai schimbării. În calitate de profesor, am constatat că elevii devin mai implicați, mai atenți și mai empatici atunci când sunt conectați la natură și implicați în activități ecologice autentice.

Conectarea la natură înseamnă și protejarea viitorului. Crizele climatice, poluarea, pierderea biodiversității – toate aceste probleme sunt rezultatul ruperii legăturii firești dintre om și mediu. Doar prin restabilirea acestei legături putem construi un viitor durabil. A planta un copac, a recicla, a economisi resursele sau a învăța în aer liber nu sunt doar activități ecologice, ci pași concreți spre un viitor mai bun.

Natura ne educă, ne hrănește și ne vindecă. De la frumusețea unei flori de câmp până la complexitatea unui ecosistem forestier, lumea naturală ne oferă inspirație, cunoaștere și perspective. Prin contactul direct cu natura, elevii învață respectul pentru viață, înțeleg interdependența dintre om și mediu și devin mai conștienți de responsabilitatea pe care o au față de planetă.

„Natura nu este un loc de vizitat. Este acasă.” – Gary Snyder

Natura – resursă educativă și sursă de echilibru emoțional

Pe lângă valoarea ei estetică și biologică, natura are o contribuție majoră în dezvoltarea armonioasă a tinerilor. Studiile arată că timpul petrecut în natură reduce stresul, îmbunătățește atenția, stimulează creativitatea și susține învățarea prin experiență directă. Din acest motiv, am integrat în activitatea didactică numeroase proiecte, ore alternative și activități extracurriculare cu tematică ecologică.

Elevii clasei mele au fost implicați în observarea directă a biodiversității locale, în realizarea de jurnale ecologice, dar și în proiecte de cartare a zonelor verzi din jurul școlii. Toate aceste acțiuni au dus la creșterea gradului de implicare și responsabilitate în ceea ce privește protecția mediului.

Activități ecologice desfășurate la clasă

În cadrul disciplinei Educație ecologică, dar și transversal în alte discipline (Biologie, Geografie, Limba română), am desfășurat următoarele activități:

A. Atelier „Natura în mâinile noastre”

Elevii au realizat colaje, afișe și machete folosind materiale reciclate. Am discutat despre conceptul de economie circulară și despre importanța reciclării creative. Materialele utilizate au fost: PET-uri, hârtie, carton, dopuri, capace, frânghii textile uzate.

B. Grădina urbană școlară

În curtea școlii am amenajat, împreună cu elevii, o mică grădină în care cultivăm plante aromatice, legume și flori perene. Această activitate a permis elevilor să înțeleagă importanța agriculturii sustenabile, relația plantă-sol-apă și ciclul vieții.

C. Campania „Fără plastic în școala noastră!”

În cadrul acestei campanii, elevii au monitorizat consumul de plastic de unică folosință și au propus alternative prietenoase cu mediul. Au fost realizate afișe, mesaje de conștientizare și pliante, care au fost distribuite în școală și în comunitate.

D. Ziua Pământului – concurs tematic

Am organizat o competiție interdisciplinară între clase: „Campioni pentru natură”, unde echipele au susținut prezentări, dezbateri și au propus soluții pentru problemele ecologice locale.

Natura ca pilon în formarea conștiinței civice

Conectarea elevilor la natură are un impact de durată nu doar asupra cunoștințelor teoretice, ci și asupra formării morale. Participarea activă la acțiuni ecologice le dezvoltă simțul răspunderii, empatia și gândirea critică. Observațiile făcute în teren și aplicarea unor principii de ecologie urbană le oferă elevilor o înțelegere mai profundă a interdependenței dintre om și natură.

Am observat că implicarea în proiecte cu impact real – cum ar fi ecologizarea unei păduri sau participarea la dezbateri despre schimbările climatice – stimulează inițiativa și colaborarea în grup. Astfel, elevii învață să fie nu doar buni cetățeni, ci și promotori ai sustenabilității.

„Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.” – Nelson Mandela.

Apropierea de natură nu este un lux, ci o necesitate educațională. Prin activitățile desfășurate la clasă, am urmărit nu doar transmiterea de informații ecologice, ci formarea unor valori și atitudini. Un elev care înțelege importanța pădurilor, a calității aerului, a conservării resurselor, este un elev pregătit să construiască un viitor echilibrat și sustenabil.

Învățăm nu doar pentru note, ci pentru viață – iar natura este cel mai înțelept profesor.

Bibliografie:

- Georgescu, V. *Educația ecologică în școală*. Editura Didactică și Pedagogică. 2020
- Ministerul Mediului – *Ghidul activităților ecologice pentru elevi*.
- UNEP – United Nations Environment Programme – *Education for Sustainable Development*.
- Maria Popescu, „De ce avem nevoie de natură în educație?”, în *Revista Educația Verde*, 2023.

Culorile vindecării- arta plastică drept instrument inovator în recuperarea copilului cu CES (Metode și tehnici inovative în terapie și în consilierea psihopedagogică)

Prof. Culidiuc Militina Cleopatra,

Centrul școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei" Gura Humorului

Moto:

„Culoarea este locul unde creierul și universul se întâlnesc.” – Paul Klee

Într-o epocă în care paradigmele educaționale se rescriu pentru a reflecta complexitatea și diversitatea lumii copilului contemporan, educația creativă nu mai este un lux, ci o necesitate vitală. Pentru copilul cu cerințe educaționale speciale (CES), creativitatea devine limbajul prin care își exprimă ființa, iar arta plastică – în special culoarea – capătă un rol esențial în procesul de recuperare și dezvoltare holistică.

Artă nu este doar expresie, ci este intervenție. Este mediu de reechilibrare, de restructurare emoțională și cognitivă, de reconectare senzorială. În cazul copilului cu CES, care adesea se confruntă cu dificultăți în comunicarea verbală, în gestionarea emoțiilor, în interacțiunea socială sau în autoreglare senzorială, actul artistic devine o poartă simbolică spre lume și spre sine.

Terapia prin culoare, cunoscută în literatura de specialitate ca **cromoterapie artistică**, este una dintre tehnicile emergente care îmbină psihologia percepției cu expresia artistică. Studiile recente arată că expunerea dirijată la anumite nuanțe poate induce stări specifice: calmul transmis de albastru, optimismul galbenului, stabilitatea maroului sau energia roșului. În activitățile plastice adaptate pentru copiii cu CES, folosirea paletelor cromatice personalizate are efecte vizibile în diminuarea comportamentelor de evitare, în creșterea capacității de concentrare și în reglarea emoțiilor primare. De exemplu, în cadrul atelierelor terapeutice, copilul poate crea un „Jurnal cromatic al stărilor interioare”, pictând zilnic o emoție în funcție de starea resimțită, cu libertatea de a alege materialele: acuarele, pasteluri, creioane cerate, vopsele acrilice sau chiar materiale naturale – frunze, sol, petale. Acest demers simplu, dar profund, oferă copilului nu doar un canal de exprimare, ci și un spațiu de reflecție și autoreglare afectivă.

În mod complementar, **arta senzorială** – bazată pe utilizarea materialelor neconvenționale și a stimulilor tactili – deschide un teritoriu esențial pentru copiii cu tulburări de integrare senzorială, autism sau paralizie cerebrală. Activități precum modelajul în lut moale, pictura cu degetele, colajul din texturi variate (pânză, hârtie de orez, lână, spumă, pietriș decorativ) au rol dublu: terapeutic și educațional. Copilul își dezvoltă motricitatea fină, își reglează sensibilitatea la stimuli și, cel mai important, învață să transforme haosul interior într-o formă concretă, vizibilă, asupra căreia are control. Terapia senzorială prin artă nu se limitează la produsul artistic, ci valorifică întregul proces creativ – acea succesiune de gesturi, alegeri, greșeli și reveniri care reflectă progresul copilului mai fidel decât orice test standardizat.

Una dintre cele mai inovative tehnici actuale este intervenția plastică narativă, cunoscută sub denumirea de **„Harta Emoțiilor”**. Această tehnică combină expresivitatea artistică cu elementele narrative și este aplicabilă în lucrul cu copiii retrași, anxioși, aflați în proces de adaptare sau în recuperare post-traumatică. Copilul este invitat să realizeze o lucrare care să reprezinte metaforic propriul univers afectiv. Fiecare zonă a „hărții” este pictată într-o culoare și cu o textură specifică unei trăiri: furia poate fi roșu intens și abruptă ca formă, frica un gri difuz, speranța un verde transparent, bucuria – galben exploziv. Ulterior, copilul este ghidat să povestească despre această lucrare, să dea

nume emoțiilor, să le plaseze în timp și spațiu. Astfel, actul artistic devine o formă de autocunoaștere ghidată, de alfabetizare emoțională și de reformulare pozitivă a propriei povești.

Toate aceste metode creative – deși inovatoare – nu sunt opționale în procesul terapeutic, ci esențiale. Ele ne reamintesc că fiecare copil este o lume, iar limbajul său poate fi diferit de cel al adultului. Acolo unde cuvântul nu ajunge, ajunge culoarea. Acolo unde atingerea e evitată, ajunge lutul. Acolo unde frica închide drumuri, pictura deschide ferestre. Psihopedagogul devine astfel un facilitator al vindecării prin artă, un martor al transformării lente, dar autentice, a copilului care învață – uneori pentru prima dată – să se exprime.

Arta plastică nu trebuie privită ca un adjuvant în educația specială, ci ca o resursă fundamentală. Integrarea terapiilor creative în rutina educațională a copilului cu CES este un act de umanitate, dar și o strategie eficientă, validată de literatura științifică de specialitate. „Culorile vindecării” nu sunt doar metafore ale speranței, ci instrumente reale, palpabile, prin care putem construi o educație cu adevărat incluzivă, personalizată și vindecătoare.

Bibliografie

1. Malchiodi, C. A. (2012). *Handbook of Art Therapy* (2nd ed.). Guilford Press.
2. Noble, J. (2010). *Art and Healing: Using Expressive Art to Heal Your Body, Mind, and Spirit*. CreateSpace Independent Publishing.
3. Moon, B. L. (2007). *Ethics in Art Therapy: Connecting Theory and Practice*. Charles C Thomas Publisher.

Liceul Teoretic „Henri Coanda”
Bacău- Str. Condorilor, nr.8
Tel.0234557223
Nr. ....../.....2025

Parohia Ortodoxă Nănești
Com.Parincea, jud.Bacău
Tel. 0742125567
Nr. ....../.....2025

PROIECT EDUCAȚIONAL de voluntariat

TEMA PROIECTULUI:

„ LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE”

AN ȘCOLAR 2024-2025

MOTTO:

„ Iar Iisus a zis: *Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor.* Și punându-Și mâinile peste ei, S-a dus de acolo.”

Matei 19, 14-15

COORDONATOR

Prof: Cupaș Carmen Nicoleta

PARTENERI:

- BISERICA ORTODOXĂ NĂNEȘTI, COM.PARINCEA, JUD.BACĂU
- Liceul Teoretic „Henri Coanda”, Bacău

DURATA PROIECTULUI:

- DECEMBRIE 2024 - IUNIE 2025

COORDONATORI PROIECT:

- Prof: Cupaș Carmen Nicoleta
- Director, prof. Monica Bortoș

COLABORATORI PROIECT:

- Preot paroh Liche Mihai
- Părinții copiilor

RESPONSABILITĂȚILE PĂRȚILOR

- Organizarea unor vizite la Biserica Ortodoxă Nănești;
- Participarea la slujbele religioase organizate în cadrul bisericii;
- Realizarea unor spectacole mai ales în perioada sărbătorilor de iarnă sau cu prilejul sărbătorii Paștelui;
- Organizarea unor prelegeri cu tema „Religia în viața elevilor”;

ARGUMENTAREA PROIECTULUI

Așa cum Mântuitorul a fost Modelul desăvârșit de înțelepciune, bunătate, frumos, și iubire, noi, oamenii creștini trebuie să urmăm acest Model atât cât ne este cu putință fiecăruia dintre noi. Cu cât aceasta este începută la o vârstă mai fragedă, cu atât

valoarea sa va fi mai mare. Pentru a-l face pe copil să ajungă la aceste valori esențiale ale umanității este necesară educația religioasă .

Copilul, încă de mic, vine în contact cu realități, simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, în înțelesul lor cel mai simplu, este bine să le cunoască. Mai întâi în familie, copii, învață să-și manifeste într-un anumit fel sentimentele, își formează deprinderi de conduită cu ajutorul cărora să devină persoane deschise comunicării cu Dumnezeu și cu semenii.

Educația religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are față de el însuși, față de ceilalți și față de tot ce-l înconjoară, pentru a devenii un bun creștin.

În Vechiul Testament se spune că : “Omul se cunoaște după copiii pe care i-a lăsat în urmă”. Așadar să ne străduim să lăsam în urma noastră copii înțelepți, copii cu frica lui Dumnezeu. Educația religioasă a copiilor trebuie și poate fi continuată în cadrul orelor de religie, dar și în cadrul activităților extracurriculare. Acesta este și scopul inițierii acestui parteneriat.

Una dintre sarcinile educației religioase rezidă în formarea bunului creștin capabil de a cunoaște și a venera valorile sacre.

SCOPUL PROIECTULUI :

- Cunoașterea învățăturilor Bisericii , a tradițiilor religioase și formarea virtuților creștine;

OBIECTIVELE PROIECTULUI :

- Cunoașterea unor sărbători creștine (Crăciun, Bobotează, Florii, Paște, Ziua eroilor neamului);
- Cunoașterea și respectarea tradițiilor și obiceiurilor specifice sărbătorilor religioase;
- Educarea unor virtuți creștine și cultivarea comportamentului moral-religios (să-ți iubești aproapele, să faci fapte bune, să fii cinstit, modest, generos, să nu urăști, să-i ajuți pe sărmani, să-L iubești pe Dumnezeu);

GRUPUL ȚINTĂ:

- Elevii din Liceul Teoretic „Henri Coanda”-Bacău

RESURSE UMANE:

- preotul paroh Liche Mihai
- directorul școlii, prof. Monica Bortoș
- prof. coordonator Cupaș Carmen
- elevii Liceului Teoretic „H. Coanda”-Bacău
- părinții copiilor

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- analiza activităților desfășurate
- expoziții de fotografii
- recitări, scenete, învățături.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

DATA	DENUMIREA ACTIVITĂȚII	LOCUL DESFĂȘURĂRII	PARTICIPANȚI
Decembrie 2024	Elaborarea proiectului	Liceul Teoretic „H. Coanda”	Preot, director, cadre didactice
	-“NAȘTEREA ȘI COPILĂRIA LUI IISUS HRISTOS”: -Bunăvestire; <i>-Sfânta Fecioară Maria– Născătoarea de Dumnezeu; dezvoltarea interesului de a confecționa podoabe și de a participa la împodobirea bradului de Crăciun, atât la școală cât și acasă ;</i> <i>dezvoltarea interesului și dragostei față de colindele și tradițiile populare/religioase ;</i> <i>-pregatirea programului de colinde și susținerea acestuia în bisericădezvoltarea gustului pentru mărturisit și împărtășit</i>	Parohia ortodoxă Nănești	Preot, cadre didactice, elevi, părinți.
Martie 2025	<i>-IISUS HRISTOS, MÂNTUITORUL LUMII</i> <i>-PĂTIMIRILE, JERTFA PE CRUCE, MOARTEA ȘI ÎNVIEREA DOMNULUI:</i> <i>-Deschiderea raiului pentru toți oamenii</i>	Parohia ortodoxă Nănești	Preot, cadre didactice, elevi, părinți.
Mai 2025	<i>-ÎNĂLȚAREA DOMNULUI LA CER ȘI TRIMITEREA DUHULUI SFÂNT</i> <i>-MĂRTURISIREA CREDINȚEI ÎN IISUS HRISTOS</i> <i>-Apostolii modele de mărturisire a credinței;</i> <i>-Exemple biblice: potolirea furtunii pe mare/pescuirea minunată/</i> <i>-mărturisirea lui Petru și cea a lui Toma, înainte și după Înviere;</i>	Parohia ortodoxă Nănești	Preot, cadre didactice, elevi, părinți

„CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi”

Prof. învă. primar Czimbalmos-Szatmári Gabriela –Ramona

Școala Gimnazială ”Bethlen Gabor”, Lăzarea

Creativitatea este capacitatea de a genera idei noi și originale, de a găsi soluții inovatoare la probleme și de a crea lucruri care nu existau anterior. Aceasta implică folosirea imaginației, a gândirii divergente și a abilităților de a combina și reconstrui cunoștințele existente într-un mod nou și valoros. Creativitatea poate fi aplicată în diverse domenii, inclusiv arte, știință, afaceri, tehnologie și viața de zi cu zi. (Publicație, Adamița Florentina, 17 mai 2024).

În educație, gândirea creativă „sprijină învățarea, rezolvarea problemelor și abilitățile metacognitive prin explorare și descoperire, ajutându-i pe elevi să interpreteze informațiile într-o manieră semnificativă la nivel personal” (Articol publicat în nr. 55-56-57 al revistei Tribuna Învățământului, pag. 3). Idealul educativ ar însemna promovarea unei culturi a creativității. Creativitatea joacă un rol esențial în viața copiilor, oferindu-le oportunități unice de explorare, învățare și dezvoltare personală. Din acest motiv învățătorii și profesorii trebuie să aplice diverse metode și strategii de dezvoltare a creativității copiilor. Procesul de învățământ oferă o multitudine de modalități de cultivare a creativității.

Metode și strategii de stimulare a creativității

Învățarea experiențială

Învățarea prin experiență este o metodă de educare prin experiență directă. În timpul procesului de învățare experiențială, elevul se implică activ, interactiv, colaborativ. Elevul pune întrebări, investighează, experimentează, devine curios, rezolvă probleme, își dezvoltă creativitatea.

Strategiile didactice inspirate din modelele învățării experiențiale sunt concretizate în exerciții, jocuri de rol, studii de caz, proiecte, investigații, experimente științifice, metode art-creative etc.

Experimentele științifice sunt tipurile de activitate la care copiii participă cu mare interes. Copiii se nasc cu dorința și abilitatea de a învăța. Copiii învață cel mai bine când ei inițiază învățarea, când devin curioși și interesați de anumite aspecte. În aceste activități copiii sunt participanți activi, ei modelează, încearcă, pipăie, miroase, descoperă, creează. Experimentele stimulează creativitatea copiilor și prin confecționarea și realizarea materialelor educaționale necesare experimentului.

Educația STEAM

Educația STEAM face parte din educația non-formală, ce își propune să promoveze și să utilizeze metode de predare bazate pe știință, investigare și analiză directă. Scopul acestei abordări este de a crea un mediu de învățare în care copiii să își folosească abilitățile din cele 5 domenii: știință, tehnologie, inginerie, artă și matematică, pentru a rezolva probleme tangibile. Educația STEAM încurajează creativitatea și imaginația și îi plasează pe copii în poziția de cercetători și oameni de știință prin intermediul jocurilor. Educația STEAM este o metodă activă, aplicabilă, constructivă, de a învăța prin încercare și contribuție. Educația oferă suport vizual copiilor și practicarea a ceea ce au învățat. Această educație îi permite copiilor o înțelegere mai amplă a proceselor ce alcătuiesc lumea care îi înconjoară. Exemple de jocuri și jucării în activitățile educației STEAM: jocuri de construcții, jucării magnetice, jocuri lego, set de construcție Lego Education, jocurile Tangram, joc piramida numerelor, experimente științifice. (<https://didacto.ro/educatia-steam-10-activitati-de-invatare-inteligenta/>)

Exemple de activități STEAM

Activități de construcții

În cadrul activităților STEAM, putem să menționăm activitățile de construcții, unde copiii construiesc liberi sau după o imagine dată. Această activitate face parte din domeniul inginerie. La aceste activități nu avem nevoie neapărat de jocuri de construcții scumpe, copiii pot să construiască și din scobitori, din bețișoare, din piatră, băț de chibrit, bețișoare urechi, rolă de hârtie igienică etc. Găsirea materialelor potrivite stimulează creativitatea copiilor. Putem să avem o activitate, unde le cerem copiilor să aducă de acasă diferite obiecte din care să construiască un robot. Această activitate STEAM îi îndeamnă pe copii să gândească ca inginerii. În același timp este excelentă pentru a testa abilitățile de rezolvare a problemelor, creativitatea și perseverența.

Pictură pe gheață

Această activitate face parte din domeniul știință și artă. Pentru această activitate avem nevoie de o bucată de gheață de mărimea unei caserole, acuarele și pensule. În timpul pictării pe gheață, copiii vor observa procesul de topire al gheții, dar și modul în care acuarelele se amestecă cu gheața și se împrăstie pe toată suprafața ei foarte repede. În cursul activității putem să avem o convorbire cu copii despre temperatura la care gheața se topește și îngheață, sau putem vorbi despre stările de agregare în general în timp ce copiii experimentează, observă, pictează.

Ciclul de viață al fluturelui expus din paste făinoase

Această activitate face parte din domeniul știință și artă. Transformarea omidei în fluture este o temă care captează atenția copiilor. Având această temă, am realizat împreună cu copii o machetă cu cele patru faze de la ou la fluture. Copiii s-au distrat, au creat ceva frumos și creând au învățat ciclul de viață al fluturelui.

(<https://www.boredteachers.com/post/pasta-activities-for-all-age>)

Pedagogia Kett

Pedagogia Kett este o metodă de educație legată de numele pedagogului german Franz Kett, el fiind fondatorul acestei pedagogii. Pedagogia Kett este numită și "Pedagogia capului, a mâinii și a inimii". În ultimii ani s-au organizat mai multe cursuri de formare promovând Pedagogia Franz Kett și în România. Am avut și eu ocazia să particip la un astfel de curs de două ori. De atunci aplic această metodă în procesul instructiv-educativ la clasă, mai ales la dezvoltarea competențelor lingvistice și la dezvoltarea competențelor sociale.

Punctele forte ale pedagogiei Franz Kett, sunt, din punctul meu de vedere, următoarele:

- În timpul activităților Kett elevii se așază în cerc, această formă organizatorică ajutând la stabilirea relațiilor sănătoase între elevi și la captarea atenției.
- Copiii sunt implicați în activitate, participă activ, alcătuiesc imagini de podea, activitate care dezvoltă creativitatea.
- Captarea atenției se produce și prin utilizarea materialelor specifice Pedagogiei Franz Kett (eșarfe colorate, baticuri rotunde și pătrate din bumbac, păpuși mici, cercuri, cercul auriu, candelă, materiale de podea pentru alcătuirea imaginilor de podea). Este foarte important faptul, că majoritatea materialelor educaționale sunt materiale naturale, precum lemn, piatră, frunze, flori, scoici, conuri, castane, ghinde, nuci etc. Prin acest lucru stimulăm și formăm simțul estetic al copiilor.

- Copiii folosesc activitatea corporală. Prin mișcările corpului, ei, arată ciclul de viață a mărului sau al unui copac sau prin activități corporale pot fi prezentate figurile geometrice, secvențe din povești, mișcările animalelor etc. Această activitate corporală dezvoltă creativitatea copiilor.

Folosirea tehnologiei digitale

Copiii născuți între anii 2010-2024 aparțin generației Alpha, o generație care s-a născut într-o lume complet digitală, unde tehnologia nu este doar un instrument, ci un mod de viață. Ei sunt numiți și ”nativi digitali”. În procesul de educare a acestei generații este prezentă tehnologia digitală, pe care n-o putem exclude. Ca pedagozi, trebuie să le arătăm copiilor modurile în care folosirea tehnologiei este utilă, creativă și benefică. În procesul instructiv-educativ putem să avem activități unde copiii au ca sarcină de lucru să realizeze un film scurt. Tematica poate să fie natura observată de către elevi, sau animale, plante etc. Putem să le cerem copiilor să realizeze materiale auditive. Să spună o poveste sau o poezie pe care să înregistreze sau să facă un interviu cu o persoană aleasă de ei. Un alt exercițiu interesant ar fi să realizeze un scurtmetraj pe care să-l și editeze.

Bibliografie

1. Kolb, David A., Învățarea experiențială: experiența ca sursă de învățare și dezvoltare, Pearson Education, 2015;
2. Gârboveanu Maria, Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ, Editura Didactică și pedagogică, 1981, București
3. <https://just4kids.ro/2023/12/07/educatie-prin-invatare-creativa/>
4. <https://edict.ro/metode-si-strategii-pentru-dezvoltarea-creativitatii-in-invatamantul-primar/>
5. <https://www.vectordirect.ro/blog/inovatie-pentru-scoala/creativitatea-metode-si-strategii-de-dezvoltare-a-creativitatii-imaginatiei-si-inteligentei-emotionale-pentru-prescolari-si-elevi/>
6. <https://didacto.ro/educatia-steam-10-activitati-de-invatare-inteligenta/>
7. <https://tribunainvatamantului.ro/educatia-pentru-o-cultura-a-creativitatii/>

Culorile viitorului: Educație creativă pentru copiii de azi

Într-un secol marcat de schimbări accelerate, incertitudine și diversitate, școala și grădinița nu mai pot funcționa ca simple medii de transmitere a informației. Educația viitorului are nevoie de abordări care dezvoltă flexibilitatea cognitivă, spiritul inovativ și inteligența emoțională. Din această perspectivă, educația creativă devine un pilon esențial în formarea copiilor, încă de la vârstele cele mai fragede.

„Culorile viitorului” nu sunt uniforme – ele reprezintă unicitatea fiecărui copil, potențialul său interior și libertatea de exprimare. Rolul educatorului este să le încurajeze să se manifeste, să le susțină, să le pună în valoare.

Educația creativă – de la concept la practică

Educația creativă presupune mai mult decât activități artistice sau ludice. Ea presupune formarea unei mentalități deschise la nou, care valorizează întrebarea, curiozitatea și exprimarea personală. Este educația care nu oferă doar „răspunsuri corecte”, ci cultivă capacitatea de a pune întrebări relevante și de a vedea lumea din perspective multiple.

Potrivit lui Ken Robinson, un promotor al reformei educației, creativitatea este la fel de importantă ca alfabetizarea și ar trebui tratată cu aceeași seriozitate (Robinson, 2009). În grădiniță, acest lucru se traduce printr-un mediu educațional care pune accent pe explorare, gândire divergentă și exprimare liberă.

Exemple de practici creative în educația timpurie

În activitatea mea cu grupa „piticilor isteți”, am integrat principii ale educației creative prin:

- Proiecte tematice interdisciplinare (ex: „Planeta copiilor inventivi”), în care copiii creează propriile povești, machete, afișe, integrând elemente din știință, desen, comunicare și joc de rol.
- Jocuri de improvizație care dezvoltă limbajul și spontaneitatea („Ce se

întâmplă dacă...?”, „Finalul altfel”).

- Ateliere senzoriale și de storytelling, unde copiii își creează propriile personaje sau universuri imaginare pornind de la materiale diverse.
- Spații de învățare flexibile, în care copiii aleg ce și cum explorează, sub îndrumare blândă și ghidaj activ.

Aceste tipuri de activități îi ajută pe copii să își descopere vocea interioară, să lucreze în echipă, să-și gestioneze emoțiile și să-și exprime ideile în moduri variate.

Rolul educatorului – facilitator al creativității

Într-un cadru educațional creativ, rolul educatorului se modifică profund. El devine un facilitator, un observator atent și un ghid, nu un simplu transmițător de conținut. Este nevoie de deschidere, empatie și adaptabilitate, dar și de formare continuă și curaj profesional.

Un educator care stimulează creativitatea:
-Valorizează procesul, nu doar produsul final;
-Creează un climat de siguranță emoțională;
-Oferă libertate controlată, spațiu de alegere și încredere;
-Încurajează exprimarea liberă, fără frica de greșeală.

Educația creativă nu este o „opțiune” sau un „lux”, ci o condiție necesară pentru dezvoltarea armonioasă a copilului și pentru pregătirea lui pentru un viitor imprevizibil. Dacă vrem ca lumea de mâine să fie plină de culoare, de empatie și de soluții inovatoare, trebuie să investim, astăzi, în educația creativă – autentică, vie și profund umană.

Copiii sunt, fiecare în felul lor, artiști ai propriei deveniri. Să le oferim culorile potrivite – încredere, libertate, ghidaj blând – pentru ca viitorul să fie nu doar posibil, ci frumos.

Bibliografie

- Robinson, K. (2009). *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Penguin Books.

- Malaguzzi, L. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education*. Ablex Publishing.
- Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. Basic Books.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
- Runco, M. A., & Acar, S. (2012). *Divergent Thinking as an Indicator of Creative Potential*. Creativity Research Journal, 24(1), 66–75.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI”

Profesor Dat Liana Claudia, Liceul de Arte Oradea

Într-o lume marcată de schimbări accelerate – tehnologice, sociale, culturale și economice – educația tradițională devine insuficientă pentru a pregăti noile generații. Creativitatea, odinioară considerată un „lux” sau o trăsătură artistică, este astăzi o competență esențială. Sub umbrela conceptului „**Educație Creativă**”, se conturează un nou tip de învățare, centrat pe dezvoltarea gândirii critice, a empatiei, a capacității de inovare și adaptabilitate.

Titlul „**Culorile viitorului**” nu este doar o metaforă estetică – este o invitație de a picta, de a modela, împreună cu elevii un viitor divers, flexibil și incluziv. Fiecare copil are potențialul de a adăuga o nuanță unică acestui tablou , de a modela viitorul, cu condiția să-i oferim instrumentele potrivite.

Tiano Rebeca, Liceul de Arte Oradea

Imaginația, jocul și experimentarea nu sunt activități „extrașcolare” sau „decorative”, ci instrumente esențiale prin care copiii învață să devină creatori ai propriei cunoașteri. În contrast cu o educație rigidă și uniformizantă, educația creativă construiește punți între minte și inimă, între cunoștințe și sens, între prezent și viitor.

Metode inovatoare în educația copiilor sunt învățarea prin proiecte, gândirea designului (design thinking) în clasele primare sau utilizarea tehnologiei ca aliat creativ: realitate augmentată, inteligență. Imaginația, jocul și experimentarea sunt piloni fundamentali ai învățării creative.

Imaginația este motorul creativității, prin imaginație, copiii pot vizualiza soluții alternative la probleme; își pot construi viziuni personale asupra lumii; pot gândi „în afara cutiei” (out of the box).

Toderici Cara , Liceul de Arte Oradea

„Imaginația este mai importantă decât cunoașterea. Cunoașterea este limitată, în timp ce imaginația înconjoară lumea.” – Albert Einstein

Jocul nu este doar divertisment, ci o formă serioasă de învățare care favorizează explorarea liberă, fără teama greșelii, el încurajează colaborarea, negocierea de sensuri și soluții sau creează contexte autentice pentru dezvoltarea emoțională și socială.

Jocurile educaționale, teatrul, simulările și storytelling-ul oferă elevilor contexte vii pentru învățare activă.

Vancsa Bogdan, Liceul de Arte Oradea

Experimentarea este procesul de „încercare și eroare” stimulează curiozitatea și perseverența, prin care elevii învață să accepte greșeala ca parte firească a învățării, să formeze gândirea științifică: observare, ipoteze, testare și să dezvolte încrederea în propriile idei și capacități.

Educația creativă nu este o alegere opțională, ci o necesitate. Copiii de azi trăiesc într-o realitate pe care nici măcar nu o putem anticipa pe deplin. A-i pregăti pentru acest viitor înseamnă a le cultiva nu doar mintea, ci și imaginația, empatia și curajul de a crea. „Culorile viitorului” nu vor fi doar cele pe care le moștenim, ci și cele pe care le pictăm împreună, în clase, laboratoare, ateliere și... în inimile celor mici.

Predarea standardizată poate fi eficientă în transmiterea de cunoștințe de bază, dar nu răspunde nevoilor unei societăți în continuă schimbare.

Educația creativă, în schimb, pregătește copiii pentru viitorul imprevizibil, oferindu-le competențele esențiale pentru a se adapta, a inova și a colabora.

Bibliografie:

- Tiano Rebeca, Liceul de Arte Oradea, profesor coordonator   Dat Liana Claudia
  - Toderici Cara , Liceul de Arte Oradea, profesor coordonator   Dat Liana Claudia
  - Vancsa Bogdan, Liceul de Arte Oradea , profesor coordonator   Dat Liana Claudia
- Imagini din arhiva personală.

Strategii de educație creativă care stimulează gândirea și creativitatea. Exemple de bună practică

Prof. Diniș Adam Cristina
Școala Gimnazială "Nicodim Ganea" Bistra

Introducere Educația contemporană se confruntă cu provocarea de a pregăti elevii pentru o lume în continuă schimbare, unde gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a genera soluții originale sunt esențiale. În acest context, strategiile de educație creativă devin instrumente valoroase în activitatea didactică, deoarece stimulează implicarea activă a elevilor, dezvoltarea imaginației și formarea unor competențe transversale.

1. Învățare prin descoperire / investigație

Această strategie presupune ghidarea elevilor în procesul de explorare și formulare de concluzii proprii.

Exemplu de bună practică: La ora de limba română, elevii sunt invitați să descopere temele poeziei "Lacul" de Mihai Eminescu prin asocierea versurilor cu imagini vizuale reprezentând peisaje lacustre, stimulând astfel reflecția și exprimarea emoțiilor personale.

2. Tehnica celor 6 pălării gânditoare (Edward de Bono)

Această metodă permite explorarea unei probleme din mai multe perspective: informațională, emoțională, critică, optimistă, creativă și organizatorică.

Exemplu: La analiza unei scene din "Amintiri din copilărie" de Ion Creangă, elevii folosesc pălări colorate pentru a interpreta personajul Nică din puncte de vedere diferite (emoții, fapte, soluții alternative).

3. Scrierea creativă

Această strategie dezvoltă exprimarea originală și capacitatea narativă a elevilor.

Exemplu: Elevii rescriu finalul nuvelei "Două loturi" de I.L. Caragiale imaginând un deznodământ tragic sau fantastic. Activitatea stimulează creativitatea narativă și exprimarea personală.

4. Povestea din imagini (story cubes)

Folosind imagini aleatorii, elevii creează povești în mod spontan.

Exemplu: Elevii creează o mini-narațiune pornind de la 3 imagini ilustrate, apoi o raportează la tema prieteniei într-un text studiat (ex. "Singur pe lume" de Hector Malot).

5. Dramatizarea și teatrul de improvizație

Implică jocuri de rol, interpretarea și rescrierea scenelor literare.

Exemplu: Dramatizarea unei scene din "O scrisoare pierdută" de I.L. Caragiale cu replici adaptate la contextul contemporan. Elevii dezvoltă empatia și spontaneitatea.

6. Tehnica "Cubului"

Elevii analizează un subiect prin 6 acțiuni: descriere, comparare, analiză, aplicare, argument pro/contra, imaginație.

Exemplu: Aplicat pe personajul Harap-Alb, elevii propun un erou modern inspirat de cel clasic, dezvoltând astfel creativitatea și conexiunile culturale.

7. Hărți mentale / conceptuale

Ajută la structurarea vizuală a ideilor și conexiunilor dintre ele.

Exemplu: Realizarea unei hărți mentale pentru romanul "Baltagul" cu ramificații despre personaje, simboluri, teme și conflicte.

8. Abordări transdisciplinare Integrarea cunoștințelor din arte, istorie, tehnologie în activitatea literară.

Exemplu: După lectura "Miorița", elevii realizează o ilustrație digitală și un eseu despre semnificația morții în diferite culturi.

Concluzie Strategiile de educație creativă contribuie la formarea unor elevi activi, critici, empatici și capabili să gândească independent. Exemplele de bună practică prezentate demonstrează că prin metode interactive și inovatoare, învățarea devine un proces viu și memorabil.

Bibliografie

- De Bono, Edward. "Six Thinking Hats". Penguin Books, 1985.
- Cerghit, Ioan. "Metode de învățământ". Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
- Panisoara, Ion-Ovidiu. "Creativitate în învățământ". Polirom, 2009.
- Radu, Ion. "Strategii didactice moderne". Editura Aramis, 2018.
- Ghiduri metodologice publicate de Ministerul Educației pentru dezvoltarea competențelor-cheie la gimnaziu.

CREATIVITATEA ÎN EDUCAȚIE

Prof. Dobrescu Daniela

Școala Gimnazială „Regele Mihai I”, Drobeta-Turnu Severin, Mehedinți

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în educație.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Comisia Europeană a sugerat evidențierea rolului pe care creativitatea și inovația îl joacă în generarea prosperității și a schimbării.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007.
2. Miron Ionescu, *Educația și dinamica ei*, Editura, Tribuna învățământului, București, 1998.

ÉTUDE SUR LA LINGUISTIQUE CONTRASTIVE

Prof. Dogaru Elena-Carmen

Pour avoir un panorama général sur la linguistique contrastive, on ne se limite pas aux études contrastives hispanofrançaises, car dans le domaine de la comparaison entre les grandes langues européennes, les études qui versent à la fois sur le français et sur l'espagnol font figure de parent pauvre.

Comparer sa langue à celle des autres a été le premier exercice auquel l'homme s'est livré dès qu'il a pris contact avec des gens parlant d'autres langues ou des variantes dialectales de sa propre langue. avant d'établir les méthodes de la linguistique contrastive, il est indispensable de poser la question du but de cette comparaison ou contraste.

La linguistique contrastive est une discipline fort modeste, à son origine, qui s'est développée dans les quarante dernières années. Puisque la dénomination de linguistique contrastive est un syntagme et non pas une lexie (comme bas-bleu, par exemple), elle constitue une partie de la linguistique (de la linguistique générale ou de la linguistique appliquée, première hésitation³), qui essaye d'établir l'inventaire le plus exhaustif possible des différences et des ressemblances entre deux ou plusieurs langues.

Il est bien connu que la méthode comparative était la méthode par excellence de la linguistique historique du XIXe siècle et des premières décennies du XXe siècle. Et il soulignait les deux buts possibles pour cette comparaison linguistique : «on peut comparer pour tirer de la comparaison soit des lois universelles soit des indications historiques. » (Meillet 1926: 1). Pour établir les «lettres de noblesse» d'une discipline (ou d'une famille) on cherche ses origines. Or, un changement important dans les priorités de la comparaison allait se produire grâce au Cercle Linguistique de Prague: La linguistique néo-comparative ou contrastive prend son essor après la seconde guerre mondiale et surtout à partir de la fin des années 50, avec les travaux de C.C. Fries et de Lado. L'oeuvre essentielle de ce dernier paraîtra en 1957. La dénomination de cette discipline a changé : contrastive et non plus comparée, ce qui est sans doute un anglicisme. La linguistique contrastive n'est plus une partie de la linguistique théorique ou de la linguistique générale, mais un domaine privilégié de la linguistique appliquée à l'enseignement des langues.

Le domaine de Lado est la didactique des langues étrangères et elle cherche surtout à prévoir les difficultés et à évaluer les progrès des futurs candidats au poliglotisme. Elle s'intéresse prioritairement aux «différences» entre les langues comparées plutôt qu'aux ressemblances (domaine essentiel de l'ancienne linguistique comparée historique), ce que le terme contraste suggère bien plus que comparaison. Les différences entre la langue maternelle de l'étudiant et la langue apprise expliqueraient les réalisations défectueuses des apprenants.

D'autres dénominations ont été proposées pour cette nouvelle linguistique comparée : linguistique comparativo-linguistique, confrontative, différentielle, etc. Le terme contrastive, qui apparaît dans un certain nombre de monographies ou de collections d'études, semble pourtant s'imposer.

La comparaison trouve un nouveau domaine d'application mais elle se cantonne dans l'enseignement des langues étrangères. La linguistique contrastive part de la constatation toute banale de ce que nombre d'erreurs commises par les étudiants de langues étrangères sont dues à des interférences avec leur langue maternelle.

L'établissement de descriptions le plus complètes possibles de la langue maternelle et de la langue cible, accompagnées d'un tableau de leurs convergences et divergences, devrait

fournir aux enseignants et aux élaborateurs de matériel pédagogique des outils indispensables pour prévoir les erreurs des apprenants ainsi que des indications pour l'évaluation de leurs connaissances. Tout ceci repose sur une hypothèse à propos du processus psychologique de production du message dans la langue seconde. D'après cette hypothèse (formulée d'une manière plus ou moins explicite), entre le désir de communiquer et l'énoncé réalisé dans une langue étrangère, se situerait une double traduction mentale, une première traduction dans la langue maternelle (L1) et ensuite une nouvelle traduction dans la langue cible (L2).

Dans les années soixante, deux grandes tendances se sont développées. D'une part, le vaste projet américain de comparaison de l'anglais avec les principales langues européennes et, d'autre part, les travaux de stylistique comparée réalisés dans le monde francophone. Si toutes ces recherches nous ont sans doute fourni des renseignements importants sur les langues considérées, leur application à l'enseignement des langues étrangères a soulevé certaines réserves. En 1970, Coseriu (1978) publiait une importante révision critique de la linguistique contrastive de l'époque. Il soulignait, notamment, qu'elle oubliait que tous les contenus de pensée ne sont pas séparables de la structuration linguistique de l'expérience, qu'elle négligeait de définir de façon exacte les catégories linguistiques et qu'elle ne prenait pas en charge les variations sociales ou régionales des langues et les différences entre le système et la norme. En effet, qu'il s'agisse des études qui s'inspirent des procédures structuralistes ou de celles qui utilisent les principes de la grammaire générative, elles exploitent des modèles linguistiques qui privilégient la forme et la syntaxe alors que l'équivalence entre des structures appartenant à des langues différentes n'a lieu qu'au niveau du sens, ce que montre bien le recours à la traduction dans bon nombre de ces travaux. La linguistique contrastive prédirait en principe les erreurs dues à l'insertion des items lexicaux dans la langue cible d'après les règles de la langue maternelle.

Pourtant les études empiriques ont montré une certaine indépendance entre les erreurs des apprenants et les différences structurelles des langues envisagées : des structures semblables seraient source de nombreuses erreurs alors que d'autres bien différentes seraient apprises avec une relative facilité. Certaines de ces interférences se manifestent sous la forme complexe d'une ultracorection du genre.

Des études postérieures (surtout l'analyse des fautes) ont montré que les erreurs produites par des interférences de la langue maternelle sont peu nombreuses (environ 5% seulement des erreurs des apprenants [Riegelhaupt, 1989: 131, 30% d'après d'autres enquêtes [Fernández, 1995: 51]). La plupart de ces fautes sont des simplifications, des réductions, des généralisations de règles (par exemple, régularisation de formes morphologiques irrégulières, etc.), semblables aux erreurs des enfants lorsqu'ils apprennent leur langue maternelle.

En outre les premières études contrastives insistaient beaucoup sur les structures syntaxiques. Or, une forme syntaxique peut correspondre dans une autre langue à une forme lexicale et les analyses d'erreurs ont montré que les erreurs lexicales sont beaucoup plus fréquentes chez les apprenants que les erreurs syntaxiques. D'autre part, un grand nombre de pédagogues, de didacticiens et d'enseignants des langues étrangères dénonçaient le caractère nuisible du recours à la langue maternelle dans l'apprentissage d'une langue étrangère, et ils regardaient d'un oeil méfiant des applications comparatives qui risquaient de gêner un enseignement «par immersion» dans la langue 2 et qui, somme toute, pouvaient rappeler les vieilles méthodes de grammaire et traduction jadis employées.

Finalement, on laissa de côté un des aspects les plus intéressants des théories de Lado, faute de méthodes adéquates pour le développer : la comparaison des cultures, ce qui ne devait intéresser les contrastivistes que quelques décennies plus tard.

De nos jours, la linguistique contrastive comprend plusieurs domaines. Un premier grand domaine comprend la linguistique comparée, diachronique, dont on peut distinguer

deux grands centres d'intérêt : soit l'établissement de l'histoire d'une langue ou d'un groupe de langues génétiquement apparentées, soit le classement typologique des langues. Quant aux études synchroniques, deux grandes branches se partagent les études contrastives : les études théoriques et les études appliquées. Dans tous les cas, la linguistique contrastive apporterait un complément indispensable à une réflexion linguistique qui, pendant de longues décennies, s'est intéressée essentiellement à une seule langue, l'anglais, ou tout au plus à un petit nombre de langues apparentées par leur origine. Elle rejoindrait la linguistique générale qui essaye de rendre compte de la manifestation de la capacité langagière humaine dans les très nombreuses langues du monde. Mais, sans doute, les développements les plus importants en linguistique contrastive relèvent du domaine de la linguistique appliquée.

Les discussions sur la linguistique contrastive (et sur ses possibilités d'application à l'enseignement des langues ou à la traduction) posent la question essentielle, pas toujours soulevée, de la méthodologie de cette discipline. Beaucoup de travaux de linguistique contrastive ou comparée, par ailleurs non négligeables, ne posent même pas les principes sur lesquels s'élève la comparaison.

La linguistique contrastive a utilisé les différents modèles théoriques de chaque moment : les approches de la grammaire traditionnelle, les méthodes structurales ou générativo-transformationnelles, et plus récemment celles de la linguistique cognitive. Ainsi, il est fréquent de dire que l'analyse contrastive n'a pas de méthode propre et cette absence d'une méthodologie spécifique a poussé certains auteurs à nier toute valeur méthodologique aux recherches contrastives.

Un modèle linguistique qui postule une base sémantique universelle semble plus apte à fournir une base pour les notions de comparabilité et de tertium comparationis : celui-ci serait constitué par les représentations sémantiques universelles dont dérivent les formes divergentes et convergentes des différentes langues.

À part les divergences remarquées à tous les niveaux de l'analyse (composantes phonologiques, syntaxique, sémantique ou pragmatique), la linguistique contrastive s'intéresse également aux variations de fréquence d'emploi entre les productions des sujets parlants natifs et les étrangers.

La plupart des publications en linguistique contrastive s'intéressent à la comparaison des formes standards des langues les plus parlées dans le monde. Mais d'autres domaines de recherches ont été envisagés. On a mis en contact des dialectes et plus tard des niveaux de langue différents. L'analyse contrastive élargit son domaine en s'appliquant aux différents types de discours et elle s'intéresse même à des contrastes entre des formulations langagières et non langagières dans des travaux qui relèvent plutôt d'une sémiotique contrastive que d'une linguistique contrastive.

La linguistique contrastive, dont seulement une de ses diverses possibilités a été développée (la comparaison synchronique des formes standards des grandes langues, surtout des grandes langues européennes), présente la situation paradoxale d'être née et de s'être développée comme discipline auxiliaire des études de langues étrangères. D'autres domaines, tels que sa contribution à une typologie des langues ou la possibilité d'évaluer les modèles de la linguistique générale sont, sans doute, des domaines importants.

La linguistique contrastive emprunte ses modèles d'analyse aux grands courants linguistiques du moment, mais ce n'est que récemment qu'elle a essayé d'évaluer le domaine qui lui est propre : le problème de la comparabilité des langues.

Bibliographie :

- Coşeriu, E., (1978) *Gramática, semántica, universales*, Madrid : Gredos
Debyser, F., (1970), « La linguistique contrastive et les interférences », in : *Langue française*. N°8, Numéro1, p.31.

Etienne, P., etc., (1988), *Problème Théoriques et Méthodologiques de l'Analyse Contrastive*, Paris : Publication de la Sorbonne Nouvelle

Fisiak, J., (1981), *Contrastive Linguistics and the Language Teacher*, Pergamon.

Alicia Yllera, (2014), *Linguistique contrastive, linguistique comparée, ou linguistique tout court?* Madrid : UNED,

Lado, R. (1957), *Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers*. Ann Arbor : Presses de l'Université du Michigan.

Soutet, O., (2006), *Études de Linguistique Contrastive*, Paris : Presses de l'Université Paris-Sorbonne

„CULORILE VIITORULUI-Educație Creativă pentru Copiii de Azi”

Disciplina: Educație Fizică

Drăgan Daniela Manuela

Colegiul național „ Nicolae Iorga,, Brăila

Într-o lume aflată în continuă schimbare, unde creativitatea, cooperarea și flexibilitatea sunt esențiale, educația fizică nu mai este doar despre performanță sportivă, ci și despre dezvoltarea armonioasă a copilului – fizică, emoțională și socială. Printr-o abordare creativă a activităților motrice, copiii pot fi stimulați să descopere **culorile viitorului** – acele valori precum empatia, cooperarea, reziliența, bucuria mișcării și sănătatea holistică.

Obiective generale:

- Să dezvolte capacitatea copiilor de a se exprima prin mișcare într-un mod creativ și personalizat.
- Să încurajeze cooperarea și respectul prin activități de grup și jocuri motrice.
- Să cultive plăcerea de a face mișcare prin metode atractive, ludice și interdisciplinare.

Exemple de activități creative:

1. **"Curcubeul Mișcării"** – jocuri tematice în care fiecare culoare reprezintă o stare de spirit și o formă de mișcare (ex: roșu – forță, albastru – echilibru, galben – viteză).
2. **"Dansul Viitorului"** – creații coregrafice simple în echipă, în care elevii își imaginează cum se vor mișca oamenii în viitor.
3. **"Labirintul Culoare"** – trasee aplicative în aer liber, decorate cromatic, fiecare culoare fiind asociată cu o provocare fizică diferită.
4. **"Sporturi inventate"** – elevii creează în echipă jocuri noi cu reguli proprii, promovând gândirea divergentă și colaborarea.
5. **"Jocul Valorilor"** – activități motrice care pun accent pe valori (ex: respect, fair-play, empatie) și recompensarea comportamentelor pozitive.

Evaluare creativă:

- Jurnal motric – copiii își exprimă, prin desene sau cuvinte simple, cum s-au simțit în timpul orelor.
- Portofolii creative cu afișe, fotografii, mici texte despre jocurile preferate.

- Evaluări non-formale: feedback colegial, autoevaluare prin emoticoane, colțul „Cum m-am simțit azi”.

Concluzie:

„Culorile Viitorului” înseamnă a vedea fiecare copil ca o nuanță unică, care are nevoie de un spațiu de exprimare liber, sigur și pozitiv. Prin educație fizică creativă, contribuim la dezvoltarea unui viitor viu colorat – activ, sănătos și empatic.

Prezentăm, în continuare , un plan de lecție cu această temă.

Proiect Didactic – Educație Fizică

Unitatea de învățământ: Colegiul National „ N Iorga,,

Disciplina: Educație Fizică

Clasa: a V-a

Durata: 50 de minute

Tema lecției: Dezvoltarea vitezei și coordonării prin jocuri tematice – „Cursa Culorilor Viitorului”

Tipul lecției: Lecție de consolidare (prin jocuri dinamice și competitive)

Obiective generale:

- Dezvoltarea calităților motrice de bază: viteză, coordonare, rezistență.
- Formarea spiritului de echipă și cooperare.
- Stimularea implicării active și a exprimării creative în mișcare.

Obiective operaționale:

La finalul lecției, elevii vor fi capabili:

- O1: să execute corect sarcinile motrice specifice jocurilor propuse;
- O2: să reacționeze rapid și să ia decizii în situații de joc;
- O3: să colaboreze eficient în echipă;
- O4: să recunoască rolul mișcării în exprimarea personală.

Materiale:

- Conuri colorate (roșu, galben, verde, albastru)
- Veste colorate / bandane

- Cartonașe cu simboluri ale viitorului (robot, inimă, soare etc.)
- Cronometru
- Muzică dinamică
- Afiș „Culorile Viitorului” (valori: Curaj, Cooperare, Viteză, Imaginație)

Desfășurarea lecției:

1. Organizare colectivului și anunțarea temei (5 min)

- Alinierea clasei, verificarea echipamentului.
- Anunțarea temei: *„Astăzi participăm la o competiție în care fiecare culoare reprezintă o misiune din viitor!”*

2. Pregătirea organismului pentru efort– „Startul Viitorului” (10 min)

- Mers, alergare ușoară, exerciții de mobilitate articulară.
- Joc de reacție: profesorul anunță o culoare – elevii fac o acțiune specifică:
  - Roșu: sărituri cu genunchii la piept
  - Galben: alergare cu schimbări de direcție
  - Verde: mers ghemuit
  - Albastru: alergare laterală

3. Realizarea temelor lecției – „Cursa Culorilor Viitorului” (30 min)

Joc 1: „Roboțelul vitezoman” (viteză și orientare)

- Elevii în echipe. Trebuie să transporte o „piesă” (minge mică) între obstacole și s-o depună în „centrul energetic” (cutie).
- Fiecare echipă are un culoar propriu, marcat în culori.

Joc 2: „Codul Culorilor” (memorie + coordonare)

- Profesorul arată o succesiune de culori (cartonașe), elevii trebuie să repete succesiunea prin mișcări specifice fiecărei culori.

Joc 3: „Planeta în echilibru” (echilibru + colaborare)

- Elevii trebuie să transporte un obiect pe un traseu, fără să-l scape, mergând câte doi – simbolizând echilibrul între tehnologie și natură.

Joc 4: „Culoarea deciziei” (creativitate și reacție)

- La semnal, elevii trebuie să aleagă una dintre cele patru posturi fizice (modelate pe culori) care exprimă o valoare: curaj, echipă, viteză, visare.

4. Revenirea organismului dupa efort – „Pace pe Planeta Culoarelor” (5 min)

- Respirație controlată, exerciții de relaxare, mers lent.
- Dialog-reflecție: „Ce culoare simți că te-a condus azi?”, „Cum te-ai simțit când echipa ta a cooperat bine?”

Modalități de evaluare:

- Observarea participării, implicării în joc și respectarea regulilor.
- Capacitatea de reacție și adaptare în jocuri.
- Răspunsurile oferite în cadrul reflecției de final.

Observații:

Lecția pune accent pe dezvoltarea competențelor motrice și sociale într-un cadru ludic și creativ, prin simbolistica culorilor și provocări care îi pregătesc pe elevi pentru viitorul în echipă.

Bibliografie:

1. **Mihăilă, S. (2018).** *Educație fizică și sport – Metodică și aplicații practice în învățământul primar*. Editura Didactică și Pedagogică.
2. **Cârstea, G. (2000).** *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. Editura ANEFS.
3. **Dragnea, A., & Bota, A. (1999).** *Teoria activităților motrice*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. **Moldoveanu, M., & Stoica, M. (2001).** *Teoria educației fizice și sportului*. Editura Universității din Pitești.
5. **Neacșu, I. (2010).** *Educația creativă: Fundamente, strategii, valențe formative*. Editura Polirom.
6. **Mihăilescu, A. (2015).** *Dezvoltarea creativității în școala primară*. Editura Universitară.
7. **Ministerul Educației (2023).** *Programa școlară pentru disciplina Educație Fizică – clasele I-IV*.
8. **Runco, M. A. (2007).** *Creativity: Theories and Themes – Research, Development, and Practice*. Academic Press.

Educația creativă și rolul său în formarea copiilor din ciclul primar într-o lume în schimbare

Drăghiciu Bianca- Georgiana – Școala Gimnazială Nr. 2, Sibiu

Creangă Elena-Mihaela – Școala Gimnazială „Ioan Slavici,, Sibiu

Lumea în care trăim se află într-o continuă transformare iar tehnologia, globalizarea și schimbările sociale rapide cer o adaptare constantă. În acest context, educația are responsabilitatea nu doar de a transmite informații, ci de a pregăti copiii pentru viață, pentru necunoscut și pentru provocările viitorului, are chiar obligația de a crește adulți care să facă față vieții pe toate planurile. Una dintre cele mai eficiente forme de adaptare a învățământului la realitatea actuală este educația creativă, în special în etapa esențială a ciclului primar, când se pun bazele personalității și gândirii copiilor.

Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este enorm iar în școala contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității. O lungă perioadă de timp creativitatea a fost considerată un har divin, har pe care îl aveau puțini oameni, adică era ceva cu care te naști (se referea la artă). Această concepție că talentele și geniile sunt înnașcute azi, este depășită. Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre influența mediului și a eredității, dintre învățare, maturizare și dezvoltare.

Creativitatea nu trebuie văzută ca un proces necesar doar la vârsta adultă sau școlară. Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu succes la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Strategia didactică este responsabilă, în mare parte, de stimularea potențialului creativ al copilului preșcolar. În acest sens, ea va viza: stimularea curiozității și a trebuinței de cunoaștere la copii; declanșarea motivației pozitive și afective; asigurarea unui climat educațional dezinhibant, amenajat pe centre de activitate; jocul și metode pedagogice active; conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, încurajează autonomia, inițiativa și creativitatea lui; valorificarea activităților opționale, care pot fi alternative eficiente celorlalte modalități privitoare la stimularea creativității copilului de vârsta preșcolară.

Creativitatea există în orice domeniu, nu doar în muzică sau desen. Ai nevoie de creativitate chiar și atunci când rezolvi o problemă de matematică.

Un copil poate fi stimulat să fie creativ (să gândească) chiar și printr-un simplu exercițiu de brainstorming. Se lansează întrebarea, apoi încep să vină părerile, ideile. Și bineînțeles fără să existe teama de a greși, fără o evaluare directă a răspunsului. Dacă evaluăm de la început, s-a dus creativitatea copilului. Trebuie să fie deschiși, să poată gândi liber, să aibă propria opinie despre o anumită temă.

Educația creativă este și o metodă de predare, dar și o viziune pedagogică ce urmărește dezvoltarea potențialului fiecărui copil prin stimularea imaginației, a gândirii critice și a exprimării libere. Spre deosebire de învățarea tradițională, care pune accent pe reproducerea informației, educația modernă, creativă încurajează copilul să gândească, să exploreze, să formuleze întrebări și să caute răspunsuri prin propria experiență. În acest fel, copilul devine un participant activ în procesul educațional, nu doar un receptor pasiv și simte că informațiile i se adresează și lui personal.

La nivelul ciclului primar, metodele creative contribuie la formarea gândirii independente și flexibile. Activități precum învățarea prin descoperire, jocurile de rol, proiectele interdisciplinare sau desenul liber stimulează gândirea logică, dar și cea imaginară. Copiii învață să privească problemele din mai multe perspective, să analizeze și să propună soluții originale. Aceste competențe sunt esențiale într-o lume în care rutina este înlocuită tot mai des de situații noi și complexe. Astfel, aceste metode îi ajută pe cei mici să reușească să depășească piedicile pe care le întâlnesc, fără a aștepta ajutor din partea unui adult. Din acest motiv, educația creativă are și un rol major în modelarea atitudinilor. Prin implicarea în activități care le permit să se exprime liber, copiii capătă încredere în propriile idei, învață să fie perseverenți, curioși și deschiși către nou. Lucrul în echipă îi învață empatia, respectul pentru părerea celuilalt și cooperarea, calități indispensabile în societatea modernă. De asemenea, faptul că greșelile sunt acceptate ca parte firească a procesului de învățare le oferă copiilor curajul de a încerca și de a experimenta, fără frica de eșec.

Pe lângă gândire și atitudini, educația modernă/creativă contribuie esențial la dezvoltarea unor abilități adaptative. Lumea în care vor trăi copiii de azi cere competențe precum comunicarea eficientă, colaborarea, utilizarea tehnologiei, capacitatea de rezolvare a problemelor și creativitatea. Toate acestea pot fi cultivate prin activități moderne, cum ar fi proiectele digitale, scrierea de povești proprii, prezentările interactive sau atelierele de creație. Prin astfel de metode, elevii sunt pregătiți nu doar pentru testele școlare, ci și pentru realitățile din afara școlii. Aceste atitudini se pot dezvolta cu ușurință la ciclul primar, deoarece copiii sunt creativi și au imaginație bogată. Cu cât este mai vie imaginația, cu atât mai mult informațiile își vor găsi noi combinații și vor lua noi nuanțe emoționale în timp ce sunt utilizate pentru a găsi noi posibilități.

În acest demers, rolul învățătorului este esențial. El nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci un ghid care creează un mediu de învățare stimulant, adaptat nevoilor și intereselor fiecărui copil. Într-o clasă în care este valorizată originalitatea, iar elevii sunt încurajați să gândească diferit, învățătorul este cel care oferă libertate, dar și sprijin, direcție, dar și încredere.

Elevii sunt o provocare, iar ultimele generații de copii cu atât mai mult. Avem ce învăța unii de la alții. Cu siguranță că și familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestora.

În școală, prin încurajarea învățării creative nu se urmărește neapărat a face din fiecare copil un geniu, dar putem și trebuie să reușim, ca dascăli, să facem din fiecare copil un participant

activ – independent sau în grup – la „redescoperirea” adevărurilor despre lucruri și fenomene, atunci când i se indică direcțiile de cercetare sau i se dau notele definitorii, să-și pună întrebări similare cu cele pe care și le pune cercetătorul științific cum ar fi: „cine”, „ce”, „unde”, „prin ce mijloace”, „în ce scop”, „cum”, „când”, deoarece ele întrețin interesul pentru cunoaștere și corespund spiritului de curiozitate al copilului.

Cu siguranță unele lucruri trebuie schimbate și se pare că noul curriculum presupune câteva schimbări semnificative, printre care trecerea de la învățarea centrată pe acumularea de informații la structurarea de capacități și competență, de la „a spune” la „a face”. Asta înseamnă și schimbarea noastră, găsirea noului care să stârnească curiozitate la fiecare activitate, predarea creativă.

Aplicarea în practică face din copil dirijorul propriilor activități și cu siguranță așa va fi stimulată propria creativitate. Un exemplu de stimulare a creativității: punem un copil să facă un simplu exercițiu de imaginație la matematică:

1. Imaginează-ți că ești comandantul unui vas pe mare, iar acum privești printr-un binoclu și vezi un vas cu pirați care se apropie. Tu ai 10 ajutoare la bord, iar cei care se apropie sunt 15. Cu câți oameni crezi tu că ei sunt mai mulți. Ce ai putea face? Crezi că ai vreo șansă?
2. Sau, la limba și literatura română: Hai să vedem ce ființe, lucruri obiecte ne trec prin minte în acest moment?

Sunt infinite aceste căi și modalități de stimulare a creativității copiilor, iar ca să schimbăm sistemul trebuie să schimbăm noi modul de a privi tot cadrul de predare-învățare, să ne apropiem elevii atrăgându-i cu ceea ce-i interesează, să-i încurajăm să gândească.

În concluzie, educația creativă nu este un moft sau o alternativă, ci o necesitate în formarea copiilor din ciclul primar. Prin metode care pun accent pe gândire, atitudine și abilități, această formă de educație pregătește nu doar elevi buni, ci viitori adulți capabili să se adapteze și să contribuie activ într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. Bruner, J. S. - *The Process of Education*, Harvard University Press, 1960
2. Catalano, H., Albușescu, I. - *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Ed. Didactică și Pedagogică, 2018
3. Gardner, H. - *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*, Basic Books, 1993
4. Kieran, E – *Imaginația în predare și învățare*, Ed. Didactica Publishing House, 2008
5. Kieran, E - *Predarea ca o poveste*, Ed. Didactica Press, 2007
6. Panaite, O – *Prin joc spre viață*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2010

CREATIVITATEA ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. DRAGOMIR ION Școlaa Gimnazială Petrești Corbii Mari

Un mediu de învățare creativ este unul care încurajează elevii să învețe prin încercări și erori, să-și folosească imaginația și să gândească critic pentru a rezolva probleme. Prin valorificarea unor astfel de abilități învățate, cum ar fi stabilirea de obiective, împărtășirea cunoștințelor și construirea de relații, un mediu de învățare creativ poate ajuta elevii să-și exerseze și să-și dezvolte propriile teorii, idei și să le pună în mișcare. Ajutarea elevilor să-și dezvolte capacitățile creative poate avea atât beneficii directe, cât și indirecte. Într-un mediu de învățare creativ, în loc să se simtă penalizați sau jenați pentru riscuri, elevii se pot simți confortabil încercând lucruri noi și chiar comițând erori. Pe măsură ce elevii sunt încurajați să urmărească soluții creative la o problemă, aceștia pot învăța persistența în procesul de încercare continuă a unei noi abordări pentru a rezolva problema respectivă. Controlând mediul de clasă în care elevii petrec ore întregi în fiecare zi, profesorii au oportunități ample de a cultiva creativitatea învățăcelilor. În practică, aceasta înseamnă de obicei două lucruri: de a servi drept model pentru copii și de a găsi modalități de a le stimula procesele de gândire creativă. Deși creativitatea se poate dezvolta mult și în afara clasei, profesorii joacă un rol indispensabil în menținerea și încurajarea dezvoltării sale continue.

Cum pot profesorii să promoveze creativitatea în rândul elevilor și să realizeze un mediu creativ în clasă?

Cu siguranță, nu există o singură rețetă pentru dezvoltarea creativității la elevi, dar sunt câteva lucruri simple pe care le puteți face pentru a vă face sala de clasă puțin mai creativă. Multe dintre cele mai eficiente modalități de a încuraja creativitatea într-un mediu de clasă sunt simple ajustări ale practicilor deja existente. Alte modalități pot fi noi, cum ar fi identificarea altor oportunități spre a-i ajuta pe elevi să-și exercite creativitatea. Iată câteva moduri diferite de a ajuta la construirea unei săli de clasă creative:

Căutați alternative la învățarea prin memorare

Deprioritizați sarcinile axate pe memorare și înlocuiți-le cu sarcini care le permit elevilor să conteste presupunerile. Încercați să reformulați temele pentru a promova creativitatea adăugând expresii precum „să presupunem“ sau „imaginați-vă“.

Exersați răbdarea

Nu vă grăbiți să demonstrați dumneavoastră soluții creative pentru elevi. Dați-le timp să-și dea seama singuri de rezolvări ale unor probleme într-un mod cât mai creativ.

Lucrați în grupuri

Două minți sunt, cel mai adesea, mai bune decât una. Grupurile tind să găsească soluții mai creative, precum și să promoveze un sentiment de colaborare. Acest lucru poate oferi un

mediu cu mize reduse pentru a-i face pe elevi mai confortabili în exersarea creativității și, de asemenea, să conștientizeze punctele forte individuale ale fiecărui membru al grupului și modul în care aceste puncte forte pot fi valorificate pentru a rezolva o problemă într-un mod unic.

Dați feedback

Oferirea de feedback creativ este una dintre modalitățile mai simple de a stimula gândirea creativă, ceea ce o poate face ușor de trecut cu vederea. Elevii cu soluții extrem de creative s-ar putea să nu-și dea seama de valoarea creativității lor decât dacă un profesor articulează de ce soluțiile lor sunt atât de eficiente. Feedback-ul colegilor poate fi, de asemenea, util, și îi poate ajuta pe elevi să recunoască valoarea creativității lor. Cadrele didactice pot stabili liniile directoare pentru modul în care elevii pot oferi feedback constructiv în moduri care vor fi bine primite și utile pentru colegii lor.

Exersați propria creativitate

Profesorii sunt modelele cele mai bune atunci când posedă calitățile pe care aspiră să le insufle altora. Uneori, construirea propriei creativități este la fel de simplă ca schimbarea rutinelor zilnice, asumarea unor mici riscuri sau construirea propriilor ritualuri creative.

Profitați de curiozitate

Elevii au nenumărate curiozități despre lumea pe care sunt dornici să o exploreze. Valorificați motivația lor intrinsecă de a învăța, oferindu-le oportunități de a-și alege propriile subiecte în timp ce învață și împărtășesc aceste cunoștințe cu clasa.

Învățați când creativitatea este cea mai potrivită

Când predați la învățământul primar este posibil ca elevii să nu înțeleagă contextul în care creativitatea este cea mai valoroasă sau adecvată. De exemplu, în timpul etapelor de planificare a unui proiect de grup în timpul unui test standardizat. Ajutați elevii să se adapteze la diferite stiluri de învățare și metode de comunicare/partajare a cunoștințelor.

Experimentați cu activități noi

În cadrul activităților care implică gândirea creativă, putem să le cerem elevilor să facă exerciții de scriere liberă, permițându-le să-și exploreze creativitatea și abilitățile analitice. O alternativă bună, bazată pe vizual, este reprezentată de desenele animate conceptuale.

Bibliografie;

Axinte, Gabriela; Rățoi, Ioana Larisa. Învățarea prin cooperare : stimularea creativității și îmbunătățirea competențelor de predare și de comunicare : Ghid pentru profesori, învățători și educatoare educatoare / prof. Axinte Gabriela, prof. Rățoi Ioana Larisa. - Iași : PIM, 2015

Tribuna Învățământului -noiembrie 2023

Éducation créative pour les enfants de nos jours – les couleurs de l’avenir

Prof. Steluța Drâmbu
Liceul Teoretic ”Benjamin Franklin”
București, Sector 3

Il n’est pas rare que les termes « créativité » et « bricolage » soient utilisés comme synonymes, et que le terme « créativité » soit associé à un passe-temps agréable mais jugé inutile et donc superflu. Le fait que des mots-clés liés au champ d’action de la « créativité » (tels que le substantif « artiste », ou les adjectifs « esthétique » et « créatif ») soient beaucoup moins fréquemment discutés en public que, par exemple, ceux liés à la « langue » et à la « communication » (tels que les substantifs « multilinguisme » et « langue », ou l’adjectif « linguistique ») ou à « l’expérience de la démocratie » et à « la participation à des institutions éducatives non formelles », montre bien le peu d’importance qui est accordée à la créativité.

Souvent, les activités qui favorisent la créativité reçoivent moins d’attention que des activités en apparence plus importantes, comme par exemple, celles qui favorisent l’acquisition de compétences linguistiques ou mathématiques. L’acquisition d’une connaissance intellectuelle est généralement plus importante que la stimulation de la créativité à travers la « peinture » ou le « bricolage ». En résumé, si on veut réussir dans la vie, il vaut mieux passer son temps à « apprendre » plutôt qu’à « peindre. »

Pourtant, la « créativité » signifie bien plus que tout simplement « s’asseoir à une table et faire de la peinture » – elle englobe les expériences sensorielles et la possibilité de s’exprimer de manière créative. Les enfants accèdent au monde par des processus de perception sensorielle et d’expérience esthétique. La pensée créative ouvre de nouvelles perspectives sur le monde, et permet de voir les choses différemment et aide ainsi, notamment, à se détacher des schémas de pensée habituels, parfois figés. Les problèmes qui se posent peuvent être résolus de façon totalement différente, voire de manière plus innovante et créative. Lorsque les enfants s’adonnent à une activité, leur pensée va plus loin. Ils sont toujours à la recherche d’un moyen permettant d’exprimer leurs idées. Les personnes créatives sont capables d’utiliser à la fois le raisonnement convergent et le raisonnement divergent.

Le raisonnement convergent, qui est généralement mesuré dans les tests d’intelligence et est aussi souvent requis dans les contextes scolaires, implique des solutions à des problèmes rationnels bien définis. Pour ceux-ci, il existe généralement une seule réponse concrète. Le raisonnement divergent, en revanche, ne conduit pas à une réponse universelle. Cette forme de pensée s’accompagne d’une certaine souplesse et de la capacité à développer des idées variées. Différentes perspectives sont prises en compte, ce qui conduit généralement à une combinaison originale d’idées, et ainsi, souvent à des solutions nouvelles et novatrices.

Ainsi, la créativité peut également contribuer au développement de la personnalité : elle ne doit donc pas être sous-estimée dans les processus d’éducation de la petite enfance. Dans la société actuelle, en constante et rapide évolution, la « créativité », l’« art » et l’« esthétique » prennent de plus en plus d’importance. En particulier, l’ouverture à la nouveauté et la découverte de chemins inexplorés nous permettent de vivre et de comprendre le monde différemment. Dans les processus créatifs, les informations sont traitées de manière originale et la créativité devient « significative pour l’expérience et la compréhension du monde de chacun » (Rotter, 2015).

L'« artistique » a également sa place dans la Convention des Nations unies relative aux droits de l'enfant du 20 novembre 1989. Outre le droit de l'enfant à la protection, à l'éducation ou à la santé, l'article 31 lui accorde le droit au « jeu, aux loisirs et au repos » ainsi qu'à la « participation à la vie culturelle et artistique ». Outre l'expérience de la créativité au sein de la famille ou dans une structure d'éducation, la participation culturelle favorise également le développement du potentiel créatif des enfants, ainsi que leur participation sociale. Différentes offres permettent à l'enfant de s'évader temporairement d'un quotidien souvent très structuré et mouvementé. Il est temps d'affirmer l'importance de ce champ d'action, ainsi que de renforcer le rôle de la créativité dans la société. C'est là le principal objectif du présent guide pédagogique, dont les exemples servent à illustrer le cadre de référence national sur l'éducation non formelle des enfants et des jeunes et à présenter les moyens de les mettre en œuvre dans la pratique quotidienne des institutions d'éducation non formelle.

L'esprit d'ouverture est considéré comme étant l'une des principales caractéristiques de l'éducation non formelle (SNJ, 2021), et il met en évidence l'importance d'initier les enfants à autant de formes d'art différentes que possible. Étant donné le plaisir avec lequel les plus jeunes enfants se déguisent et participent aux jeux de rôle, le théâtre est une forme d'expression créative non négligeable, même pour les plus jeunes. Il faut reconnaître la compétence des enfants à comprendre des pièces plus complexes qui, à première vue, ne sont destinées qu'à un public adulte. Il faut leur faire confiance car ce qui est déterminant, c'est la façon de transmettre leur contenu.

Dans les processus d'éducation esthétique et artistique, les enfants s'engagent de différentes manières dans leur monde et leur environnement, combinent le « raisonnement convergent » et le « raisonnement divergent » et font harmonieusement cohabiter les deux formes de pensée— « être créatif » peut se comparer à un spectacle de feu d'artifice neurologique ! Expérience matérielle sensorielle, défis moteurs complexes, immersion émotionnelle, réflexion intensive, comparaison, évaluation, abandon du plan et recommencement à zéro : dans l'activité créative, les enfants sont sollicités globalement, ce qui crée, relie et renforce leurs réseaux neuronaux (Singer, 2015).

L'adaptation du contenu au niveau de développement et aux intérêts des enfants leur permet d'accéder à des formes et des formats artistiques apparemment plus complexes qui sont au départ destinés aux adultes. Dans l'éducation non formelle, la manière de transmettre des contenus artistiques est un facteur déterminant pour éveiller l'intérêt des enfants à certains aspects du monde de l'art et du domaine de la créativité. Les adultes ne devraient pas hésiter à faire confiance aux enfants, même aux plus jeunes d'entre eux, pour la compréhension de pièces de théâtre ou de la littérature et devraient leur permettre d'aborder l'art en l'adaptant à leur âge à travers une médiation artistique ciblée (Winderlich, 2010, p. 25).

L'attitude des adultes et la conscience qu'ils ont de leur rôle dans l'accompagnement des enfants dans leur développement personnel sont donc des facteurs déterminants. Basées sur la notion d'une éducation qui place l'auto-éducation et la co-construction au premier plan, les offres destinées aux enfants doivent être conçues de manière à encourager la « propre activité de l'enfant ». (MENJE & SNJ, 2021, p. 25)

Si l'on part du principe que la créativité est inhérente à chaque enfant dès sa naissance, le rôle des adultes est d'accompagner les enfants dans leurs processus créatifs. Les objectifs des techniques de l'art plastique sont la « découverte par soi-même » ou le « développement autonome » (Winderlich, 2010, p. 20). Les visites au musée peuvent encourager les plus jeunes à découvrir l'art par eux-mêmes et leur permettent d'établir une relation entre l'art, l'espace et eux-mêmes. Ce ne sont pas seulement les tableaux et les œuvres d'art qui jouent ici un rôle majeur, mais plutôt le musée en lui-même.

Les adultes observent, créent les conditions nécessaires et les ajustent au besoin. Il est important que l'espace, le matériel, le temps et l'atmosphère soient conçus harmonieusement. Les pédagogues prennent les enfants au sérieux dans leur comportement d'exploration et tentent d'éveiller leur enthousiasme avant de le faire passer en arrière-plan.

La « créativité » ne se manifeste pas nécessairement au cours de l'atelier planifié ni dans le cadre temporel prévu. Si nous examinons ce que signifie réellement la créativité, il est possible que, soudainement, nous percevions notre vie quotidienne différemment.

Les enfants sont exposés à de nombreux stimuli et sensations au cours de leur développement. En grandissant, la façon dont ils perçoivent le monde se manifeste de manière particulièrement impressionnante dans l'expression créative. L'atelier offre aux enfants l'espace et la possibilité dont ils ont besoin : ici surgissent des images et des objets aussi divers que les enfants qui les ont créés.

On trouve des définitions de la créativité dans de nombreux domaines. Celles-ci émergent, se développent constamment, sont approuvées à un moment donné, pour finalement être étendues. Mais ces explications terminologiques ont généralement des dénominateurs communs. En général, la créativité est considérée comme étant la qualité ou la capacité de créer. Cette capacité est influencée par des facteurs tels que l'environnement, l'image de soi et la personnalité. Être « créatif » c'est avoir la capacité de créer quelque chose de nouveau, de donner une toute autre signification à quelque chose d'existant, de trouver une solution plutôt inattendue et peu conventionnelle à un problème (pensée divergente).

Le « Cadre de référence national sur l'éducation non formelle des enfants et des jeunes » définit la créativité comme une « dimension intellectuelle complexe qui présuppose la présence de différentes compétences cognitives, telles que la capacité à réorganiser des structures » et en relation avec l'« esthétique », qui « englobe toutes les expériences sensorielles et leurs évaluations individuelles et sociétales ». (MENJE & SNJ, 2021, p. 66)

Bibliographie

Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse & Service national de la jeunesse (MENJE & SNJ) (2021). Nationaler Rahmenplan zur non-formalen Bildung im Kindes- und Jugendalter. Luxembourg : MENJE.

Rotter, David (2015). „Kreativität fördern – wie Kinder kreativ bleiben“. (18.01.2015).

<https://www.sein.de/kreativitaet-foerdern-wie-kinder-kreativ-bleiben/>

Service national de la jeunesse (SNJ) (2021). Die Merkmale der non-formalen Bildung. Luxembourg : SNJ.

Singer, Wolf (2015). Erst kommt das Denken, dann die Kunst.

<https://www.dasgehirn.info/entdecken/grosse-fragen/erst-kommt-das-denken-dann-die-kunst>

(24.02.2015).

Winderlich, Kirsten (2010). Bildungsjournal Frühe Kindheit „Kunst und Ästhetik“. Berlin : Cornelsen Verlag.

Sitographie

<https://www.artinsolite.com/post/le-r%C3%B4le-de-l-art-dans-l-%C3%A9ducation-des-enfants>

https://www.enfancejeunesse.lu/wp-content/uploads/2021/08/2104004_Brochure-

[SNJ PH Creativite FR WEB.pdf](#)

<https://www.faber-castell.ch/fr-CH/children-of-the-world>

Educație Creativă pentru Copiii de Azi - Interdisciplinaritatea

Dumitru Cornelia Cristina
Școala Gimnazială Nr. 1 Jegălia

În domeniul învățământului, predarea interdisciplinară a apărut ca o necesitate a depășirii granițelor artificiale între diferite domenii. Interdisciplinaritatea e considerată un proces de cooperare, unificare a disciplinelor științifice, o modalitate eficientă de asigurare a coerenței și creștere a calității activității de predare-învățare-evaluare. Avantajul interdisciplinarității constă în faptul că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt, de regula, analizate separat. Prin interdisciplinaritate se elimină izolarea și lipsa coerenței între conținuturile diverselor discipline, se constituie, la elevi, structuri mentale dinamice, flexibile și responsive, capabile să sprijine decizii corecte. Problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală presupun judecăți complexe și decizii care nu sunt, de regulă, constrânse în jaloane disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative. Disciplinele nu ne dau imaginea completă a lucrurilor, dacă le privim izolat. Întrepătrunzându-se, integrându-se, ele își îndeplinesc rolul în mod eficace. Dinamica socială a ultimelor decenii a adus în atenția lumii contemporane o seamă de provocări, față de care domeniul educației nu poate rămâne indiferent. Principala caracteristică a acestor provocări este complexitatea. Caracterul complex și integrat al problemelor cum ar fi explozia informațională, globalizarea, tehnologizarea, migrația, interculturalitatea, protecția mediului, contrastul social și educațional, conflictele de toate tipurile revindică o abordare educațională transdisciplinară. Pentru a face față schimbărilor continue caracteristice societății contemporane și de viitor, elevii au nevoie de competențe strategice și de abilități complexe cum ar fi aceea de a învăța cum să învețe, să rezolve probleme, abilități de cooperare, lucru în echipă, abilități de evaluare.

Abordarea procesului curricular implică o înțelegere a copilului, privit ca o ființă unitară, complexă iar dezvoltarea sa este abordată în integralitatea sa. Curriculumul integrat presupune organizarea procesului de educație astfel încât barierele obiectelor de studiu sunt depășite, aspectele curriculumului sunt aduse împreună, în asociații semnificative care se centrează pe arii mai largi de studiu. Integrarea se produce în mai mulți „pași” care au ca finalitate transdisciplinaritatea.

1. Monidisciplinaritatea – centrată pe obiecte de studiu independente. Pot apărea unele elemente de integrare.

2. Pluridisciplinaritatea (multidisciplinaritatea) se referă la situația în care o temă aparținând unui anumit domeniu este supusă analizei din perspective mai multor discipline, acestea din urmă menținându-și nealterată structura și rămânând independente unele în raport cu celelalte. Obiectele de studiu contribuie fiecare la clarificarea temei investigate. La acest nivel vorbim de o corelare a demersurilor mai multor discipline în vederea clarificării unei probleme din mai multe puncte de vedere.

3. Interdisciplinaritatea presupune o intersectare a diferitelor arii disciplinare, în urma acestei intersectări putând chiar lua naștere obiecte de studiu noi. De exemplu psihologie+ drept = psihologie juridică. În abordarea interdisciplinară sunt ignorate limitele stricte ale disciplinelor, căutându-se teme comune diferitelor obiecte de studiu care pot duce la dezvoltarea capacităților metacognitive (luarea deciziilor, însușirea unor metode și tehnici de învățare eficientă, rezolvarea problemelor. Prin interdisciplinaritate se dezvoltă competențe integrate / transversale / cheie / crosscurriculare. La nivel interdisciplinar apar transferuri orizontale ale cunoștințelor dintr-o disciplină în alta la nivel metodologic și conceptual. Avantajele învățării la nivel interdisciplinar sunt numeroase. Este încurajată colaborarea și schimbul de idei între profesori care predau discipline diferite, curriculum școlar primește un caracter deschis. Procesul de instruire este centrat pe elev, se utilizează preponderent metode activ-participative, de cooperare între elevi, lucrul pe centre de interes, învățarea pe bază de proiecte, pe rezolvarea activă de probleme. Sunt create structuri mentale și comportamentale flexibile, adaptabile, cu posibilitate de transfer al cunoștințelor și de adaptare la situații noi. Fiind creat cadrul interacțiunii dintre discipline învățarea capătă sens și motivație. Devine durabilă și premisă pentru formarea unor nevoi de autoperfecționare.

Interdisciplinaritatea este pasul necesar și decisiv spre abordarea transdisciplinară.

4. Transdisciplinaritatea, privită ca o formă superioară a interdisciplinarității, presupune întrepătrunderea-fuziunea mai multor discipline și poate genera apariția unor domenii noi ale cunoașterii, conceperea unor noi programe de cercetare. Abordarea transdisciplinară este centrată pe — viața reală — cu probleme concrete, așa cum afectează viața oamenilor în context cotidian. Cercetătorii consideră ca transdisciplinaritatea deschide calea către atingerea unui nivel al cunoașterii superior și au denumit-o „noua viziune asupra lumii”, considerând-o capabilă să conducă la înțelegerea, soluționarea multiplelor probleme complexe și provocări ale lumii actuale

Pentru că trebuie să pregătim noile generații pentru o viață personală și profesională plină de provocări, în meseria de dascăl trebuie să ne propunem constant realizarea eficientă a unor activități de învățare activă, cu accent pe metode și tehnici care să conducă la formarea conștiințiozității, atât a elevilor, cât și a cadrelor didactice. Activizarea învățării presupune folosirea unor metode și tehnici care să-l implice pe elev în procesul de predare-învățare. Se urmărește astfel participarea lui activă și conștientă la procesul de învățare, deoarece trebuie să-și construiască cunoașterea pe baza propriei înțelegeri. Acest lucru e însă favorizat de interacțiunea cu alții, care, la rândul lor, învață. A promova învățarea activă presupune și încurajarea parteneriatelor de învățare. De fapt, adevărata învățare, aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, nu e doar individual activă, ci interactivă.

Avantajele transdisciplinarității Transdisciplinaritatea nu presupune eliminarea metodelor clasice, mai mult, eficiența lor este justificată de combinarea creativă a acestor metode cu cele moderne, cum ar fi: demonstrația, modelarea, exercițiul, lucrul cu fișele, PC-uri și alte mijloace audio – video, tutoriatul, etc. Aceste metode formează un întreg bine structurat, complex și convergent care ajută elevii în procesul de informare - învățare. Acestea oferă numeroase avantaje atât pentru profesor, cât și pentru elevi .

Avantaje pentru elevi:

- dezvoltarea gândirii creatoare și inovatoare;
- dezvoltarea spiritului competitiv;
- dezvoltarea moralei și a motivației;
- dezvoltarea sentimentului responsabilității;
- întărirea cunoștințelor și competențelor proprii;
- creșterea gradului de înțelegere a subiectului de cercetare;
- dezvoltarea deprinderilor de analiză și sinteză a noțiunilor însușite;
- creșterea gradului de încredere în forțele proprii;
- creșterea competențelor digitale, de comunicare și de operare cu termeni specifici disciplinelor de studiu și specializării;
- dezvoltarea personalității.

b. Avantaje pentru profesor:

- intensificarea relațiilor de încredere și sprijin reciproc între profesori- elevi, profesori-profesori;
- evaluarea autentică a performanțelor școlare;
- crește posibilitatea de a contribui la procesul de dezvoltare a personalității elevului;
- își îmbogățește propriile procedee și strategii didactice;
- are posibilitatea de a cunoaște noi puncte de vedere;
- are posibilitatea de a cunoaște noi caracteristici ale personalității elevului.

Acest lucru impune realizarea unei îmbinări armonioase între disciplinele vizate.

c. Dezavantajele care pot să apară:

- stilul și experiența didactică a profesorilor care pot fi diferite;
- identificarea lecțiilor și a resurselor necesare pentru derularea activităților care pot fi desfășurate în acest mod;
- lipsa motivației pentru elevi de a participa la acest gen de experiențe care presupun timp, competențe, noțiuni.

Prin această formă se deschid experiențe care tind către valorificarea acestora la nivelul

achizițiilor, la nivelul creării unui context familiar și motivant, activ și participativ, la nivelul utilizării unor metode alternative atractive și la nivelul relației mai puțin formalizate între cadrul didactic și grupul de învățare .

Bibliografie [1] I. Cerghit, (coord.), Proiectarea (design-ul) lecției în perfecționarea lecției în școală modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.
[2] M. Chiș, V. Chiș, Pedagogie. Suport pentru formarea profesorilor, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
[3] I. Nicola, Tratat de pedagogie școlară, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
[4] C. Cucos, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2000.
[5] G. Grosseck, L. Malița, Tehnologii Web 2.0 – instrumente de predare, în volumul Conferinței Internaționale organizate de DPPD, Universitatea din Oradea, mai 2007.
[6] M. Ionescu, Lecția între proiect și realizare, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982. [7] M. A. Lazar, Învățarea prin e-learning: azi o provocare, mâine normalitate, Sesiunea Județeană de Comunicări Științifice a Cadrelor Didactice, Deva, 2005.

Educația creativă pentru copii – Culorile viitorului

Prof. Dumitru Eliza Ramona

Liceul Tehnologic Brătianu-Drăgășani

Introducere

Într-o lume aflată în continuă schimbare, unde tehnologia evoluează rapid și cerințele pieței muncii sunt într-o permanentă transformare, educația tradițională nu mai este suficientă. Copiii de astăzi au nevoie nu doar de cunoștințe teoretice, ci și de competențe care să-i ajute să gândească liber, să creeze și să se adapteze. În acest context, **educația creativă** devine o investiție esențială în viitorul lor. A educa în mod creativ înseamnă a picta cu „culorile viitorului” – imaginație, empatie, curaj, inovație și libertate de exprimare.

Ce este educația creativă?

Educația creativă este un proces prin care copiii sunt încurajați să își exploreze gândirea originală, să își exprime ideile liber și să găsească soluții inovatoare la probleme. Ea nu se limitează la arte sau muzică, ci include orice formă de învățare care stimulează imaginația și gândirea critică – de la proiecte științifice interactive, până la jocuri de rol, experimente sau activități de tip „learning by doing”.

Un copil învățat să gândească creativ va fi mai bine pregătit să își înfrunte viitorul. Va avea încredere în ideile proprii, va colabora eficient cu ceilalți și va ști să se adapteze la situații neașteptate.

Importanța culorilor în educație

Culorile nu sunt doar instrumente estetice, ci și mijloace prin care se stimulează dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor. În psihologia educației, fiecare culoare poate avea un impact diferit: albastrul calmează, galbenul stimulează creativitatea, verdele favorizează echilibrul și concentrarea, iar roșul energizează.

Într-un mediu educațional creativ, culorile devin simboluri ale libertății și expresiei personale. Atunci când un copil desenează, pictează sau își alege singur materialele, el își exprimă o parte din gândurile și emoțiile sale. Astfel, culorile devin parte din limbajul său interior și din construcția propriei identități.

Rolul profesorilor și al părinților

Educația creativă nu este posibilă fără sprijinul adulților. Profesorii trebuie să fie ghizi, nu doar transmisori de informații. Ei trebuie să creeze un spațiu sigur, unde copilul poate greși, experimenta și învăța din propriile descoperiri. Lecțiile interactive, temele neconvenționale și încurajarea întrebărilor sunt câteva metode prin care se poate stimula gândirea creativă.

La fel de important este și rolul părinților. Acasă, copiii trebuie susținuți în proiectele lor, ascultați și încurajați. Uneori, o simplă întrebare precum „Ce ai vrea să inventezi azi?” poate deschide drumul către idei uimitoare.

Educația creativă în viitor

Viitorul nu poate fi anticipat cu exactitate, dar un lucru este sigur: copiii care sunt capabili să gândească „în afara tiparelor” vor avea un avantaj major. De la robotică la inteligență artificială, de la problemele de mediu la cele sociale, lumea are nevoie de oameni inovatori.

Educația creativă este, așadar, cheia pentru a forma generații care nu doar să se adapteze viitorului, ci să-l creeze. Printr-o educație colorată, vie și deschisă, construim nu doar profesioniști, ci și oameni compleți – empatici, curioși, curajoși.

Concluzie

„Culorile viitorului” nu sunt doar visuri pe hârtie, ci realități care pot prinde contur prin educația creativă. În mâinile copiilor de azi stă puterea de a modela lumea de mâine. Iar noi, ca adulți, avem responsabilitatea de a le pune în mână pensula potrivită, paleta completă de culori și libertatea de a picta viitorul în nuanțele propriei imaginații.

Bibliografie

1. Robinson, Ken – *Scoli creatoare: Revoluția de care are nevoie educația*. Editura Publica, 2016.
2. Gardner, Howard – *Inteligențele multiple*. Editura Sigma, 2006.
3. Montessori, Maria – *Descoperirea copilului*. Editura Herald, 2012.
4. Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche, 2018.
5. ***Curriculum național pentru învățământul preuniversitar – Ministerul Educației***, www.edu.ro

EDUCAȚIA CREATIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ - UN DRUM SPRE VIITOR

Elekes Anna, G.P.P.NR.30 Oradea

Educația preșcolară joacă un rol esențial în formarea viitoarelor generații. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, este important să pregătim copiii nu doar cu cunoștințe teoretice, ci și cu abilități de gândire critică, flexibilitate și creativitate. Educația creativă este o modalitate prin care putem stimula aceste competențe încă din primii ani de viață, modelând astfel o generație adaptabilă, empatică și inovatoare.

Printre metodele care susțin educația creativă în grădiniță se numără jocurile imaginative, activitățile artistice, teatrul pentru copii, dar și metode mai recente, cum ar fi yoga pentru copii. Acestea dezvoltă nu doar creativitatea, ci și echilibrul emoțional, concentrarea și capacitatea de relaționare.

Yoga pentru copii este o metodă inovatoare, care combină mișcarea, respirația conștientă și relaxarea, contribuind la dezvoltarea armonioasă a copiilor. În activitatea mea didactică, am introdus sesiuni săptămânale de yoga adaptată vârstei preșcolare. Copiii învață să-și cunoască propriul corp, să se concentreze pe respirație și să se exprime liber prin mișcare.

Un moment deosebit de emoționant a fost participarea unui băiețel cu autism sever la activitățile de yoga. La început, acesta se izola și nu participa la jocurile colective. Într-o zi, în timpul unei poziții simple de echilibru, o fetiță din grup i-a întins mâna și i-a spus: „Hai cu noi!”. Gestul ei l-a determinat pe băiețel să se alăture și, în timp, să participe cu bucurie la activități. Acest exemplu arată cum metodele creative pot contribui la incluziunea reală a copiilor cu nevoi speciale.

Educația creativă este o investiție în viitor. Prin metode precum yoga, teatrul, pictura sau jocurile simbolice, copiii devin mai încrezători, mai empatici și mai deschiși la nou. Rolul cadrului didactic este de a crea un mediu sigur și stimulant, în care fiecare copil să-și poată descoperi și exprima potențialul.

Bibliografie

1. Goleman, Daniel. „Inteligența emoțională”, Curtea Veche Publishing, București, 2008, pp. 45-67.
2. Roco, Mihail. „Creativitate și inteligență emoțională”, Editura Polirom, Iași, 2004, pp. 112-138.
3. Mărculeț, Loredana. „Metode alternative în educația timpurie”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019, pp. 76-94.
4. Chiran, Gabriela. „Jocul și dezvoltarea copilului”, Editura Pro Universitaria, București, 2020, pp. 89-102.

MODALITĂȚI DE INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ABORDAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE - METODE DE PREDARE - ÎNVĂȚARE

Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău

**Motto: „ Cea mai mare victorie este victoria asupra noastră înșine
fără de care cu greu putem păși înainte”. (Reninco)**

Problematica educației copiilor cu cerințe speciale a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiștilor. Apariția conceptelor de educație integrată și școală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ și a necesitat identificarea unor răspunsuri la câteva întrebări fundamentale:

Cum putem ajuta elevul cu dificultăți de învățare?

Profesorul trebuie să posede cunoștințe care să-i permită să recunoască tulburările de învățare a copilului. Simptomele și modelele de comportament care sugerează prezența tulburării de învățare sunt:

- în fazele ameliorate și acute ale tulburărilor de învățare apare o divergență între performanțele școlare și nivelul intelectual al copilului;
- performanța scăzută, care apare în clasele primare, iar în cazul afecțiunilor mai puțin grave, apare mai târziu. Astfel de disfuncții sunt : dislexia, disgrafia, discalculia;
- un model comportamental tipic îl reprezintă tulburările de atenție, hiperactivitatea și neurotizarea secundară (ADHD). În contextul colectivului, copilul nu acordă atenție nici învățătorului, nici colegilor. El dispune de o necesitate motrică crescută, nu poate sta locului. Eșecul sistematic datorat deficienței intelectuale, respectiv faptului că elevul nu este capabil de performanțele colectivului, implică dezvoltarea unor sisteme comportamentale neurotice secundare: ticuri, comportament inhibat sau chiar opusul acestuia, comportament extravagant, menit să compenseze deficiențele intelectuale.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu cerințe speciale sunt invocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

- învățarea interactivă: presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice (ca o modalitate de lucru) cadre didactice și elevi;
- elaborarea în comun a obiectivelor învățării: (profesor-elev) deoarece fiecare participant la actul învățării are ideile, experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice;
- demonstrația, aplicația și feedbackul: orice produs de învățare (mai ales în cazul elevilor cu cerințe speciale) este mai eficient și mai ușor de înțeles

dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces;

- modalitățile de sprijin în actul învățării: elevii cu cerințe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare atât în timpul activităților desfășurate în clasă, cât și la activitățile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor.

Cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării elevilor cu cerințe speciale sunt:

- asigurarea unui confort socioafectiv favorabil învățării;
- învățarea de la copil la copil;
- colaborarea între elevi la activitățile de predare- învățare;
- parteneriatul cu părinții în învățare;
- comunicarea cu alți specialiști din afara școlii;
- perfecționarea formelor de învățare;
- cunoașterea și analiza conduitei de învățare specifice fiecărui elev;
- evaluarea continuă a învățării: fiecare dascăl să demonstreze o atitudine și o codită flexibilă în timpul activităților de predare-învățare favorabile unei evaluări permanente, concretizate în disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile și a aprecia fiecare intervenție a elevilor.

Metodele și procedee de predare- învățare trebuie să fie în raport cu scopul și competențele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/ tulburărilor, tipul de percepție al elevilor- analitic sau sintetic), stilul de lucru al învățătorului.

În activitățile didactice destinate elevilor cu cerințe speciale se pot folosi metode expositive, (povestirea, expunerea, explicația, descrierea) dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă;
- ideile să fie sistematizate;
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive;
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Pentru elevii cu deficiențe mintale utilizarea povestirii ca metodă didactică trebuie să fie însoțită de suporturi ilustrativ- sugestive sau imagini filmate, deoarece se captează mai ușor atenția și este facilitată implicarea afectiv- motivațională a elevilor în secvențele lecției.

Experiența practică a demonstrat necesitatea îmbinării metodelor interogative cu celelalte metode expositive, demonstrative, activ-participative, înlăturându-se monotonia și stimulându-se gândirea și concentrarea atenției, condiții necesare în obținerea succesului la elevii cu cerințe speciale.

Metode experimentate:

a) *Metode multisenzoriale pentru învățarea citit-scris:*

Elevul lucrează cu două cuvinte sau cu două litere. Urmăresc-observ dacă poate citi și scrie aceste litere și cuvinte din memorie, adaug încă două, până când elevul va putea scrie într-o secvență trei, patru sau mai multe litere sau cuvinte.

1. Elevul scrie un cuvânt sau o literă, apoi folosește o bucată de plastilină pentru a o modela; la final va indica cu degetul arătător de la mâna cu care scrie, denumind litera cu voce tare;
2. scriu o literă sau un cuvânt pe tablă, pe rețea liniară. Elevul va indica fiecare literă și apoi întregul cuvânt, citindu-le cu voce tare;
3. trasez cu degetul, conturul literelor sau cuvintelor pe spatele copilului, între omoplați; repet fiecare literă de 5-6 ori, iar elevul încearcă să le recunoască. Le scrie imediat pe foaie, pronunțându-le cu voce tare. Dacă întâmpină dificultăți, îl ajut, amintindu-i din nou cum au fost trasate liniile pe spatele său.

În general, am în vedere următoarele elemente:

- înțelegerea de către elev a codului de simbolizare a unui sunet printr-un semn grafic;
- corectarea de percepție auditivă;
- corectarea problemelor de organizare spațio-temporală;
- formarea deprinderii de a citi.

Analiza cuvântului presupune două nivele:

- a) analiza morfologică (corespondența dintre foneme și grafeme);
- b) analiza morfologică (părțile cuvântului: silabe, sufixe, prefixe, terminații verbale).

4. formez prima silabă; o prelungesc în timp, recomandând elevului să vizualizeze următoarea silabă; repetăm: prima+ a doua și ce a mai rămas din cuvânt. Pronunțăm apoi cuvântul în întregime.

5. formez silabele și cuvintele prin „adunare” (interdisciplinaritate)- pentru elevii care au înțeles semnificația semnului „+”

6. Metoda simbolurilor: fiecare deget reprezintă o literă, unirea (apropierea) degetelor înseamnă adunarea lor în buchețel, ceea ce înseamnă că se citesc împreună.

7. Metoda intuitivă sau „ urmărirea cu degetul arătător”- pentru obținerea unui ritm, pentru evitarea uitării, pentru o mai bună vizualizare-fixare a cuvintelor; pentru dinamizare; pentru o bună coordonare oculo-motorie.

b) Metode pentru îmbunătățirea-dezvoltarea vocabularului receptiv și expresiv:

1. Elevul ascultă și face o asociație de idei(acru-oțet, lămâie, borș etc.)
2. Ascultă un cuvânt și caută un sinonim(bun=blând).
3. Elevul ascultă o propoziție. Îi cer să înlocuiască cu un sinonim cu cuvânt principal pe care îl alege din 2-3 cuvinte (bun- blând, puternic-curajos).
4. Elevul ascultă 2 propoziții ce conțin un cuvânt cu dublă semnificație(În port sunt multe vapoare./ Eu port o rochie nouă.)

c) Metode pentru dezvoltarea limbajului și a gândirii;

1. Metoda Stauffer-pe care o aplic după principii ca: lectură realizată în raport cu nivelul gândirii elevilor, lectură axată în toate etapele pe stabilirea semnificațiilor, alegerea de texte necunoscute elevilor, asigurarea unei atmosfere deschise, favorabilă

discuțiilor libere. Etapele pe care le parcurg în această metodă sunt: previziunea, lectura și confirmarea.

2. Metoda colectivă Hammond-o folosesc pentru că elevii să înțeleagă mai bine ceea ce lecturează. În timp ce citesc, ei fac apel la cunoștințele achiziționate și la noi cunoștințe aflate în text.

3. Metoda întrebărilor- prin care elevii învață să-și pună întrebări; o folosesc individual sau în grup.

Toate metodele prezentate pot fi aplicate în funcție de dificultățile de învățare ale fiecărui elev. De fapt, ele sunt tehnici și procedee derivate din metodele tradiționale și ne sprijină pe noi, dascălii în procesul continuu de arăta-a explica-a repeta elevilor până înțeleg. Este un proces lung, deseori anevoios dar dătător de mari satisfacții atunci când finalitățile pe care ni le-am propus sunt atinse. De asemenea, este foarte important să existe relații bune de colaborare între toate persoanele implicate în activitatea educativă-recuperativă-terapeutică a copilului cu dizabilități. Numai în cadrul echipei pluridisciplinare se poate obține un real progres.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț A- *"Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale"*, Editura Polirom, Iași, 2001;

Rădulescu, S- *"Învățământul diferențiat-concepții și strategii"*, E.D.P. București, 1978;

Stănică I, Popa M - *"Psihopedagogie specială"*- Editura Pro Humanitas- București, 2001.

METODA ÎNVĂȚĂRII PRIN PROIECTE (PROJECT BASED LEARNING)

Prof. învă. primar Feher Ecaterina

Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla

Educația creativă nu semnifică doar învățarea unei discipline prin utilizarea metodelor moderne, ci presupune dezvoltarea unor abilități de gândire critică și rezolvare a problemelor. Creativitatea este una dintre competențele cheie ale secolului XXI, iar integrarea acesteia în educație contribuie la formarea unui individ cu abilități interpersonale și cognitive avansate. În plus, stimulează curiozitatea și motivația elevilor, transformând învățarea într-o experiență mai plăcută și mai relevantă.

Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Această metodă presupune ca elevii să lucreze pe parcursul unui proiect pe termen lung, abordând probleme din viața reală. Acest tip de învățare încurajează gândirea critică, colaborarea și rezolvarea de probleme. Elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să vină cu soluții inovative într-un context care le dezvoltă capacitatea de a lucra în echipă.

De exemplu, un proiect educativ pentru clasa a IV-a poate implica mai multe discipline și poate încuraja elevii să aplice cunoștințele într-un context real.

În anul școlar 2024- 2025 am coordonat **Proiectul „Grădina mea ecologică”**. A fost un proiect multidisciplinar, combinând **științele, matematica și arta**. Proiectul s-a desfășurat pe parcursul mai multor săptămâni. Elevii au învățat despre ecologie, plante și mediu înconjurător, fiind implicați într-un proiect de realizare a unei „grădini ecologice” amenajată în curtea școlii. În acest proiect, elevii au colaborat pentru a crea o grădină sustenabilă, care respectă principiile ecologice.

Obiectivele Proiectului:

1. Științe ale naturii:

- Să învețe despre plante, ciclul lor de viață, necesitățile lor de apă, lumină și sol.
- Să înțeleagă importanța protecției mediului și modul în care plantele contribuie la reducerea poluării.

2. Matematică:

- Să aplice concepte matematice pentru a planifica grădina, a calcula suprafețele necesare pentru plantare și a estima cantitățile de semințe, apă, îngrășămintă, etc.

3. Arte vizuale și abilități practice:

- Să creeze o prezentare artistică a grădinii (desene, colaje) pentru a vizualiza cum va arăta aceasta și pentru a prezenta ideile proprii.

Etapele Proiectului:

1. Faza de Cercetare:

Elevii au căutat informații în cărți sau pe internet despre tipurile de plante care cresc bine în zona noastră. De asemenea, au învățat despre impactul pozitiv al plantelor asupra calității aerului și a solului.

2. Planificarea Grădinii:

Matematică: Elevii au măsurat și au calculat dimensiunile grădinii. Au hotărât câte plante pot fi plantate într-o anumită zonă și au calculat cantitatea de semințe necesară.

3. Construirea Grădinii:

- **Activități:** Elevii au participat activ la sădirea plantelor, îngrijirea lor și menținerea unui mediu ecologic în grădină.
- **Matematică:** Calcularea cantităților de apă necesare și a ritmului de creștere a plantelor. Elevii au învățat despre rolul îngrășămintelor naturale și despre importanța unei îngrijiri adecvate.

4. Prezentarea Proiectului:

- După ce grădina a fost realizată și plantele au început să crească, elevii au organizat o prezentare a proiectului lor. Aceasta a inclus:
  - O expunere despre cum au învățat despre plante și mediul înconjurător.
  - Prezentarea planului grădinii (în format digital).
  - Discutarea impactului pe care grădina l-a avut asupra mediului local (de exemplu, atragerea albinelor, îmbunătățirea calității aerului, etc.).
- **Arte:** Elevii au creat lucrări artistice, reprezentând grădina (un colaje, machete, desene, etc).
- **Științe:** Elevii au discutat despre procesele naturale pe care le-au observat în grădina lor (de exemplu, germinarea semințelor, creșterea plantelor, rolul insectelor polenizatoare).

5. Reflecție și Evaluare:

- Elevii au reflectat asupra procesului de învățare și au discutat despre ceea ce au învățat despre plante, mediu și lucrul în echipă.
- În evaluarea finală, s-au luat în calcul atât contribuțiile individuale, cât și succesul colectiv al echipei în realizarea grădinii. Evaluarea a inclus atât rezultatele vizibile (grădina finalizată), cât și abilități precum colaborarea, gândirea critică și aplicarea cunoștințelor matematice.

Puncte tari:

1. Elevii au înțeles cum se aplică teoria în viața de zi cu zi, și cum pot influența mediul înconjurător.
2. Lucrul în echipă le-a dezvoltat abilități sociale și de colaborare, iar munca fizică a contribuit la învățarea prin „experiență directă”.
3. Elevii au învățat simultan concepte din științe, matematică și artă, dezvoltând o înțelegere integrată a fiecărei discipline.
4. Elevii și-au exprimat ideile și soluțiile prin creații artistice (colaje, desene), stimulându-le imaginația.

Concluzie:

Acest proiect a combinat învățarea activă cu experiențe practice și interdisciplinare, ajutând elevii să aplice cunoștințele într-un mod creativ și semnificativ. Prin realizarea unei grădini ecologice, elevii nu doar că au învățat despre natură, dar au înțeles importanța ecologiei și au dezvoltat abilități de lucru în echipă, comunicare și rezolvare de probleme.

Educația creativă este cheia pentru pregătirea elevilor pentru provocările viitorului. Metodele și strategiile educației creative nu doar că îmbunătățesc procesul de învățare, dar formează și indivizi mai flexibili, capabili să abordeze problemele dintr-o perspectivă inovatoare. Implementarea acestor metode necesită un angajament din partea cadrelor didactice, a autorităților educaționale și a întregii comunități școlare. Doar astfel, educația va putea răspunde nevoii de creativitate și inovare, esențiale în contextul global actual.

Bibliografie:

Andrioaie Ana-Maria, Lupu Oana-Elena, Învățarea pe bază de proiecte- Suport de curs

Barrows, H. S. How to Design a Problem-based Curriculum for the Preclinical years (Vol. 8). New York: Springer Publishing Company.

<https://www.storyboardthat.com/ro/articles/e/%C3%AEnv%C4%83%C8%9Bare-bazat%C4%83-pe-proiecte>

Procedee, metode și tehnici care au ca scop creșterea calității în educație

Fețanu Bogdan Anton

Liceul Teoretic Marin Preda, Sector 6, București

„Nu există artă mai frumoasă, decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu, uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucura și Dumnezeu.”

Sf. Ioan Gură de Aur

Pentru a îmbunătăți sistemul actual de educație, anul școlar 2022 – 2023 a debutat cu o schimbare majoră privind structura sa: cele două semestre au fost transformate în cinci module de școală separate prin mini-vacanțe. Astfel, noul an școlar a început în prima zi de luni a lunii septembrie și se va încheia în data de 16 iunie.

Ministerul Educației a propus, așadar, o structură nouă a anului școlar, care va fi împărțit în 5 module de învățare și 5 vacanțe școlare. Perioadele de învățare și perioadele de odihnă vor fi uniform distribuite, cu un număr de cinci perioade de 6-8 săptămâni de studiu între care sunt intercalate vacanțe de minimum o săptămână de odihnă; fiecare secvență a anului școlar are astfel o durată relativ apropiată, reglajul fiind făcut prin intermediul săptămânilor de vacanță din interior, care permit și respectarea perioadelor tradiționale de sărbători.

Implementarea acestei structuri modulare este o măsură de eficientizare a timpului de instruire și trebuie asociată cu o reformă a proiectării instruirii și evaluării pentru consolidarea învățării.

Din perspectiva curbei de învățare a elevilor, stabilirea unor obiective mai bine definite și apropiate în timp poate avea un efect motivational important, mai ales în condițiile în care procesul de învățare se bazează pe pedagogia experiențială și pe învățare prin proiecte. De asemenea, în majoritatea sistemelor care promovează o structură modulară există o preocupare explicită pentru ca evaluarea să fie în principal de natură formativă, echilibrată în raport cu evaluarea sumativă, și acest lucru devine posibil cu condiția reformei sistemului de evaluare (accent pe evaluare formativă/feedback, renunțarea la ideea unui număr minim de note și concentrarea pe competențe specifice dezvoltate). Trebuie subliniat, totuși, că măsura nu vizează verificarea mai redusă a elevilor, ci dimpotrivă, **o evaluare sistematică a progresului acestora**, care să dirijeze și să orienteze planificarea procesului de predare-învățare, cu obiective setate individual de la un modul la altul; notele ar trebui să devină astfel complementare unui proces de evaluare narativă care să acompanieze învățarea, și nu un obiectiv în sine.

În clasa pregătitoare copilul va învăța prin metode adecvate vârstei tot ceea ce îi este necesar pentru a face față cu succes clasei I. De exemplu, copiii își vor dezvolta capacitatea de a comunica, vor stabili sau consolida primele contacte cu lumea numerelor și a literelor, vor învăța să observe mediul înconjurător și să interacționeze cu ceilalți copii și cu adulți prin jocuri didactice, activități în echipă, activități de descoperire, prin desen sau muzică. Nu în ultimul rând, copiii vor beneficia de ore special destinate unei pregătiri fizice armonioase. În clasa pregătitoare elevii nu vor da niciun fel de

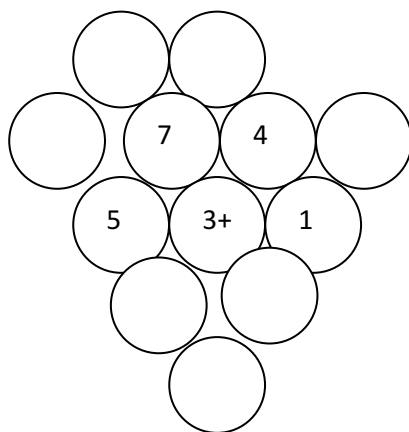
testări, cadrul didactic putând însă să utilizeze modalități de încurajare și de recompensare specifice vârstei.

De exemplu o *metodă activă* folosită în clasa pregătitoare este **jocul de rol**, care solicită creativitate și participare intensă, mobilizarea competențelor și a cunoștințelor anterioare și, în egală măsură, improvizație. Jocul de rol este o strategie prin care copiii școlari imită personaje din povești sau acțiuni, de exemplu: „De-a bucătăriei”, „De-a doctorul”, „La piață”, „Scufița Roșie”, „Capra cu trei iezi”. Simularea constă în punerea în scenă a unor situații similare celor din viața reală, copiii își păstrează atitudinile, valorile și nu joacă un personaj, ci interpretează o situație. Un alt exemplu pentru a stimula creativitatea este povestea cu început dat sau povești libere, după un șir de ilustrații, o jucărie, o siluetă, după o machetă sau planșe. Cu ajutorul acestei metode antrenăm capacitatea de elaborare verbal- expresivă, a imaginației, a inovației, a creativității. Desenele libere antrenează creativitatea școlarului, folosind metode și materiale diverse. Modelarea cu ajutorul lutului stimulează creativitatea școlarului, jocurile de tip puzzle, precum și desenul liber.

Metoda ciorchinului este folosită individual sau în grup și constă în evidențierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora și a relevării unor noi asociații de idei. Are o multitudine de efecte formative:

- la nivel cognitiv: - stimulează valorificarea cunoștințelor și convingerilor personale;
- captează atenția elevilor;
- dezvoltă gândirea liberă;
- stimulează creativitatea.
- la nivel atitudinal: - stimulează o atmosferă de emulație între participanți;
- stimulează motivația elevilor pentru a participa la activitate;
- contribuie la formarea capacității de autocunoaștere și
- autoevaluare, prin comparația cu ceilalți participanți.

Aplicatie: Scrieți rezultatul operațiilor

Interviul în trei trepte

Elevii se organizează în triade (A, B, C), pentru a fi pe rând, intervievator, interviuat, observator. Interviul va conține întrebări de genul:

- Care sunt personajele textului?
- Când se petrece întâmplarea?
- De ce se consideră ghiocelul neînsemnat?
- Cum încearcă Iarna să-l pedepsească pe ghiocel?
- Cine îl ajută pe ghiocel?
- Care este semnificația acestei flori ?

Răspunsurile cele mai interesante se comunică întregii clase.

Masă rotundă

Se formează grupe de 3 elevi. Fiecare elev descrie câte o floare de toamnă la alegere, apoi o desenează.

Jocuri de rol „Iarna la taifas cu ghiocelul”

Explozia stelară Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor care se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri.

Obiectiv: Formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup, prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme precum și modul de cooperare și interacțiune.

Exemplu:

Convorbire: Menținerea sănătății

Obiectiv: evidențierea a cât mai multe soluții de menținere a sănătății ca răspuns la întrebările adresate.

Desfășurare:

1. Se citește o ghicitoare. Se discută iar elevii extrag ideea centrală „menținerea sănătății” și se expune pe steaua mare.
2. Cinci copii aleg câte o steluță pe care este scrisă întrebarea, apoi fiecare din ei, printr-un joc numărătoare își formează grupul preferențial: Unu, doi, trei, patru, cinci/Vă grupați cu toții aici/Împreună vă jucați și învățați/Întrebări vă adresați!
3. Se citește întrebarea de pe steluță și timp de 5 minute, copiii analizează imaginile, formulează întrebări în concordanță cu situațiile problemă descoperite de grup.
4. După expirarea timpului, elevii revin în semicerc și adresează întrebările elaborate în grup celorlalte grupuri care răspund întrebărilor sau adresează noi întrebări de același tip, completând eforturile acestora.
5. Întrebările interesante se scriu pe câte o steluță care se fixează pe o imagine sugestivă (poster)

Aplicatie: „La cireșe”

Tehnica viselor este o tehnică bazată pe meditație în care copilul își lasă imaginația să lucreze pentru a exprima ceea ce a gândit că poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui, colegii, școala, parcul, apoi compară visul cu realitatea în vederea obținerii unor situații viabile pentru viitor.

Obiectiv: Stimularea imaginației prin crearea de situații comparabile cu cele existente în viața reală. În cadrul **temei „Școala mea”** fiecare elev își va imagina cum va arăta școala sa peste 10 ani.

Grupa 1 – lingviștii: Realizați o poveste în care să descrieți școala

Grupa 2 – arhitecții: Construiți școala cum v-o imaginați peste 10 - 20 ani.

Grupa 3 – naturaliștii: Imaginați-vă grădina și curtea școlii ca o oază de relaxare, aer curat.

Grupa 4 - kinestezicii: Creați un program artistic pentru teatrul de păpuși al școlii în viitor.

3. Activități în grupuri Învățătoarea revine cu o altă sarcină didactică: „Gândiți-vă ce poate fi realizat cu adevărat din tot ceea ce v-ați imagina”.

4. Prezentarea rezultatelor Fiecare grup prezintă soluțiile viabile în funcție de timpul transpunerii în realitate timp de 5 minute.

Beneficii:

- Stimulează imaginația și creativitatea
- Impulsionează depășirea barierelor
- Activează grupurile prin competiția permanentă
- Impune stabilirea unei paralele între lumea reală și cea imaginară
- Compararea soluțiilor
- Dezvoltă gândirea creativă
- Stimulează buna dispoziție

Metoda Copacul ideilor este o metodă grafică în care cuvântul - cheie este scris într-un dreptunghi în partea din mijloc, la baza paginii. De la acest cuvânt - cheie se ramifică, asemenea crengilor unui copac, toate cunoștințele învățate.

Metoda R.A.I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacității elevilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce tocmai au învățat. Denumirea provine de la inițialele cuvintelor Răspunde – Aruncă – Interoghează Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârșitul lecției, pe parcursul ei sau la începutul activității, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul descoperirii, de către profesorul ce asistă la joc a eventualelor lacune în cunoștințele cursanților și a reactualizării ideilor-ancoră.

Pot fi sugerate următoarele întrebări:

- Ce știi despre ..... (o anumită temă)?
- Despre ce ai învățat în acest curs ?
- Care este importanța faptului că..?
- Cum justifici faptul că.....?
- Care sunt consecințele faptului ....?
- Ce ai vrea să mai afli în legătură cu tema studiată..?
- Ce întrebări ai în legătură cu subiectul propus...?
- Ce ți-a părut mai dificil..?
- Ce ți s-a părut mai interesant..?
- De ce alte experiențe sau cunoștințe poți lega ceea ce tocmai ai învățat?

Este o metodă de a realiza un feedback rapid, într-un mod plăcut, energizant și mai puțin stresant decât metodele clasice de evaluare. Elevii sunt încântați de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatele obținute, modalitate care se constituie în același timp și ca o **strategie de învățare ce îmbină cooperarea cu competiția**. chiar și cei mai timizi elevi se simt încurajați și participă cu plăcere la activitate.

Pentru formarea capacității de a coordona activitățile, de a lucra în echipă și de a rezolva creativ situațiile specifice domeniului, a capacității de proiectare și monitorizare a proiectelor/programelor

specifice sunt utilizate strategiile indirecte bazate pe observație, reflecție și acțiune a elevului, respective metoda anchetei, observarea sistematică și independentă, experimentul, modelarea, jocurile de rol, metoda studiului de caz și simulările.

Evaluarea eficienței strategiilor de predare -învățare

Strategiile de evaluare permit atât cadrului didactic cât și elevului cunoașterea gradului și a măsurii în care au fost îndeplinite finalitățile propuse. Eficiența proceselor de predare și învățare depind de corectitudinea și de promptitudinea cu care se realizează actele evaluative.

Bibliografie:

1. Clegg Brian, Birch Paul, *Creativitatea*, Editura Polirom, Iași, 2003, pagina 101, 173
2. Roșca Al., Zorgo B., *Aptitudinile*, Editura Științifică, București 1972, pagina 99
3. Roșca Alexandru, *Creativitatea generală și specifică*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1981, pagina 16, 17, 19, 103, 113
4. Mihaela Roco, *Creativitatea individuală și de grup*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București 1979, pagina 15, 17, 33
5. Roșca Alexandru, *Psihologia copilului preșcolar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968, pagina 5, 191, 192

Folosirea Tehnologiei Informației și a Comunicațiilor (TIC) în dezvoltarea educației creative pentru copiii de azi

Prof. Filip Valentina,
Colegiul Tehnic „Petru Mușat” Suceava

Trăim într-o lume aflată în continuă schimbare, unde tehnologia nu doar că influențează profund viața de zi cu zi, dar redefineste și modul în care copiii învață, comunică și se dezvoltă. În acest context, **Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (TIC)** devine nu doar un suport pentru predare, ci un instrument fundamental în cultivarea **creativității** și a gândirii inovative.

Educația creativă înseamnă mai mult decât memorarea informațiilor – înseamnă capacitatea de a gândi liber, de a genera idei originale și de a găsi soluții ingenioase la probleme. Prin integrarea TIC în procesul educațional, copiii pot experimenta, explora și crea într-un mod profund, personalizat și ancorat în realitatea digitală actuală.

În era digitală, creativitatea nu este doar o abilitate „extra”, ci o componentă esențială a procesului educațional. Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (TIC) are un rol transformator în modul în care copiii învață, gândesc și creează. Utilizarea inteligentă a acestor tehnologii poate stimula imaginația, gândirea critică și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Tehnologia Informației și a Comunicațiilor (TIC) – Catalizator al Creativității în Educație

Rolul TIC în educația creativă este acela că oferă o varietate de instrumente și resurse care pot susține procesul de învățare creativă cum ar fi:

Utilizarea TIC în procesul educațional nu înseamnă doar introducerea unor instrumente digitale, ci transformarea fundamentală a modului de predare și învățare. Prin intermediul lor, elevii devin **creatori de conținut**, nu doar consumatori de informație.

1. Aplicații și platforme digitale pentru învățare interactivă

Platforme precum **Google Classroom**, **Kahoot!**, **Edmodo** sau **ClassDojo** oferă spații de colaborare, jocuri educative și evaluare interactivă, care transformă lecțiile în experiențe dinamice și atractive.

2. Programe pentru dezvoltarea creativității vizuale și multimedia

Instrumente precum **Canva**, **Adobe Express**, **Powtoon** sau **iMovie** permit elevilor să creeze prezentări, colaje, videoclipuri și materiale digitale care susțin exprimarea artistică și inovația.

3. Programare și robotică care dezvoltă gândirea logică și inovația (prin platforme precum LEGO Mindstorms, Micro:bit sau Arduino). Prin inițiative STEM și platforme precum **Scratch**, **Tinkercad**, **LEGO Mindstorms** sau **Micro:bit**, copiii dezvoltă **gândirea algoritmică**, logica și creativitatea tehnică, învățând cum să creeze propriile jocuri, aplicații sau roboți.

4. Realitate augmentată și virtuală (AR/VR) TIC aduce lumea în sala de clasă prin simulări și explorări 3D. De exemplu, aplicațiile de realitate virtuală permit elevilor să „viziteze” muzeele lumii, să studieze anatomia umană în 3D sau să participe la experimente științifice în medii virtuale sigure.

5. Inteligență artificială în educație – aplicații personalizate de învățare care se adaptează stilului și ritmului fiecărui copil.

Beneficiile Integrării TIC în Educația Creativă ar fi:

- Învățare personalizată și centrată pe copil. TIC oferă fiecărui copil posibilitatea de a învăța în propriul ritm, în funcție de stilul propriu de învățare și de interesele personale. Platformele adaptive pot ajusta conținutul în funcție de performanțele elevului, încurajând astfel o învățare individualizată și mai eficientă.

- Dezvoltarea gândirii critice și a rezolvării de probleme. Prin TIC, elevii sunt încurajați să exploreze, să caute informații, să evalueze sursele și să găsească soluții creative. În loc să primească răspunsuri, învață cum să le caute.
- Colaborare și comunicare. Proiectele digitale, platformele colaborative și activitățile în echipă încurajează **lucrul în grup**, împărtășirea ideilor și responsabilitatea colectivă.
- Pregătirea pentru viitor. Copiii de azi vor trăi și lucra într-o lume digitală. Competențele dezvoltate prin TIC – creativitate digitală, gândire computațională, adaptabilitate – sunt esențiale pentru succesul în carierele viitorului.

De asemenea, ca beneficii ale utilizării TIC pentru creativitate mai putem enumera:

- ✓ Stimularea gândirii divergente: copiii învață să găsească soluții multiple la o problemă.
- ✓ Motivație crescută: tehnologia este atractivă și familiară copiilor.
- ✓ Dezvoltarea competențelor digitale și transversale: colaborare, comunicare, autonomie.

Dar există și provocări și limitări în sensul că poate exista acces inegal la tehnologie – între zone urbane/rurale sau familii cu venituri diferite. Mai pot fi identificate și probleme legate de siguranța online, dependența de ecrane sau expunerea la conținut inadecvat, precum și riscul de supratehnologizare, unde tehnologia este folosită doar de dragul noutății, fără o strategie educațională clară.

De asemenea dependența digitală – utilizarea excesivă a ecranelor poate avea efecte negative precum și securitatea datelor și confidențialitatea – protecția informațiilor personale ale copiilor este esențială.

Pentru ca educația să fie relevantă și eficientă în secolul XXI, integrarea TIC în procesul educativ este esențială. Folosirea tehnologiei trebuie să fie gândită strategic, astfel încât să susțină creativitatea, gândirea critică și dezvoltarea holistică a copilului. Rolul profesorului rămâne esențial: nu ca simplu furnizor de informații, ci ca facilitator și ghid al învățării active și creative.

De aceea este necesară implementarea unor politici educaționale care să susțină formarea digitală a profesorilor, crearea de conținut educațional interactiv adaptat nivelului de dezvoltare al copiilor și stimularea colaborării între școală, familie și comunitate pentru susținerea educației digitale.

Tehnologia Informației și a Comunicațiilor reprezintă o oportunitate unică de a transforma educația într-un proces creativ, adaptat timpurilor actuale. Ea pot fi cheia prin care elevii de azi devin inovatorii de mâine. Însă succesul integrării tehnologiei depinde nu doar de accesul la echipamente, ci mai ales de **modul în care este folosită**: cu scop pedagogic clar, cu sprijinul profesorilor și într-un mediu care încurajează curiozitatea și exprimarea liberă.

Copiii de azi merită o educație care nu doar să îi pregătească pentru viitor, ci care să le ofere libertatea de a **imagina, construi și transforma** lumea în care trăiesc. Iar TIC, folosite cu înțelepciune, pot deveni instrumentul principal în acest proces.

Bibliografie

1. **Ministerul Educației din România (2023).** *Strategia privind digitalizarea educației din România – SMART-Edu 2021–2027.*
<https://www.edu.ro/smartedu>
2. **Digitaliada (Fundatia Orange România).** *Resurse educaționale digitale și bune practici pentru școala românească.*
<https://www.digitaliada.ro>
3. **Nacu, A., & Ghergulescu, I. (2021).** Educația digitală creativă: provocări și oportunități în contextul pandemiei. *Revista de Pedagogie*, LXIX(1), 57–70.
<https://revped.ise.ro>

„CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi”

Prof.FLOREA MIHAELA

„Școala Gimnazială „Dr.Ghe.Tite” Săpânța

Predarea limbii și literaturii române reprezintă un proces complex, care îmbină dimensiunea cognitivă cu cea afectivă și estetică a elevilor. În acest context, metodele de predare joacă un rol esențial în facilitarea achizițiilor lingvistice și în dezvoltarea competențelor de receptare și exprimare a mesajului oral și scris. Totuși, eficiența acestor metode depinde în mare măsură de adecvarea lor la specificul clasei, în sensul în care trebuie să se țină cont de factori precum: nivelul de dezvoltare cognitivă al elevilor, stilurile de învățare, ritmul de asimilare, interesele și motivația acestora.

Conform paradigmelor educaționale moderne (Piaget, Bruner, Gardner), actul educațional trebuie să se bazeze pe interacțiunea dintre profesor, conținut și elev, iar predarea eficientă presupune adaptarea continuă a strategiilor didactice în funcție de contextul clasei. Astfel, principiul individualizării și diferențierii în învățare capătă o importanță majoră, iar metodele didactice nu mai sunt alese arbitrar, ci în funcție de profilul psihopedagogic al elevilor.

Adaptarea metodelor la specificul clasei presupune o analiză inițială a nevoilor educaționale (prin teste predictive, chestionare de interes, observație sistematică) și adaptarea permanentă a strategiilor în funcție de feedbackul primit din partea elevilor.

De exemplu, într-o clasă cu un nivel eterogen de competențe, profesorul poate opta pentru strategii de învățare diferențiată, combinând activitățile de grup cu cele individuale și propunând sarcini de lucru cu grad diferit de dificultate.

Aplicarea în cadrul orelor de limba și literatura română:

- Conținuturi diferențiate: elevii pot primi texte de dificultăți variabile (de exemplu, pentru o analiză literară, unii elevi lucrează pe un fragment narativ simplu, alții pe un text epistolar sau alegoric).
- Sarcini diferențiate: același text literar poate genera sarcini de lucru diferite: unii elevi descriu faptele naratorului, alții analizează simbolurile/motivul sau tehnica narativă.
- Lucrul pe centre de învățare: clasa este împărțită pe grupe, fiecare cu o sarcină specifică: un centru se ocupă de limbajul utilizat, altul de idei și teme, altul de conexiuni cu literatura universală etc.
- Evaluare diferențiată: în funcție de nivelul elevului, se pot folosi grile de evaluare variate, feedback personalizat sau portofolii de lectură.

Secvență de lecție – Limba și literatura română

Tema: Studiul personajului principal

Text-suport: D-I Goe de I.L. Caragiale

 Date generale:

* Clasa: a VI-a

* Durata: 50 de minute

* Tipul lecției: Consolidare

* Competențe vizate:

- Receptarea textului literar cu înțelegerea mesajului;
- Exprimarea în scris a opiniilor despre personaje și întâmplări;
- Dezvoltarea exprimării orale prin prezentări și discuții.

 Obiective operaționale (pe niveluri):

* Nivel elementar: Să identifice trăsături ale lui D-I Goe și acțiunile acestuia.

* Nivel mediu: Să descrie relațiile dintre D-I Goe și celelalte personaje.

* Nivel avansat: Să exprime o opinie argumentată despre comportamentul lui Goe.

✖ Metode didactice: Învățare diferențiată, Joc de rol, Lucru în echipă, Fișe de lucru, Discuții ghidate, Jurnal de reflecție.

📁 Resurse: Manualul de limba română, Textul schiței, Fișe diferențiate, Post-it-uri colorate, Coli A3, markere, Opțional: tabletă / laptop pentru ilustrații sau prezentări.

📋 Structura lecției:

▶ 1. Captarea atenției (5 min)

📌 Întrebare introductivă:

„Cum ar trebui să se comporte un copil într-o călătorie cu trenul?”

Elevii notează câte o idee pe un post-it colorat și le lipesc pe tablă. Se face o scurtă discuție.

▶ 2. Activitate principală – Ateliere diferențiate (30 min)

* Atelier A – Nivel elementar:

Fișă de completat cu întrebări simple: „Cine este D-l Goe?”, „Ce face el?”, „Cum se comportă?”

Activitate: Desenează fața D-lui Goe în două momente diferite (fericit / supărat) și scrie sub fiecare o scurtă explicație.

* Atelier B – Nivel mediu:

Realizarea unui „copac al relațiilor” – trunchiul este D-l Goe, iar ramurile sunt personajele cu care interacționează (mama, mămăița, tanti Mița, conductorul).

Lângă fiecare ramură, elevii notează cum se comportă D-l Goe cu acel personaj și invers.

* Atelier C – Nivel avansat:

Scrierea unui scurt text argumentativ: „Este D-l Goe un copil bine crescut?”

Elevii trebuie să folosească cel puțin un citat și să exprime o opinie clară în 6–8 rânduri.

▶ 3. Prezentare și reflecție (10 min)

* Fiecare grup își prezintă activitatea (afiș, desen, eseu etc.)

* Se notează ideile principale pe tablă

* Profesorul încheie cu o concluzie:

„Ce fel de copil este D-l Goe? Ce am învățat din comportamentul lui?”

▶ 4. Evaluare (5 min)

* Autoevaluare:

Elevii bifează într-o fișă:

- ☐ Am înțeles cine este D-l Goe
- ☐ Pot spune cum se comportă
- ☐ Pot spune dacă mi-a plăcut sau nu de el și de ce

* Feedback emoji:

Elevii aleg un emoji care exprimă ce au simțit azi la lecție și îl desenează pe un post-it (ex: bucuros, curios, confuz, entuziasmat etc.)

📊 Evaluare formală (scurtă rubrică):

- ☒ Începător: A răspuns la întrebări simple, cu ajutor
- ☒ Mediu: A făcut legături între personaje și acțiuni
- ☒ Avansat: A exprimat idei proprii, clare, argumentate

Bibliografie: Berca Ion, Metodica predării limbii române, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974, pag.234.

Cerghit, I., Metode de învățământ, Ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997, pag.126

Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996, pag.57.

Nicolae Mariana, Strategii pentru succes în predare-învățare, AFIR Publishing House, 2003

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI DIN MEDIUL ȘCOLAR PRIN METODE INOVATIVE DE CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ - TEATRUL-FORUM

profesor consilier școlar Nicoleta-Adriana Florea, Centrul Județean de Resurse și Asistență
Educațională, Dolj

Preocupările internaționale privind violența în societate au inclus și problematica violenței în școală, subliniindu-se faptul că școala este o parte integrantă a comunității. În societatea românească, violența în școli au fost mult timp un aspect neglijat, lipsind statistici și cercetări la nivel național. Ea a fost tangențial identificată, în special, în legătură cu violența adulților față de copii, făcându-se asocierea între familia disfuncțională și comportamentul potențial violent al copiilor provenind din acest tip de familie. Astfel, „violența învățată”, violența ca mod de relaționare, reprodus în relațiile între copii în contexte diferite – inclusiv în școală – s-a impus în discursul public despre violență atât în investigațiile de anvergură redusă a unor organizații neguvernamentale, cât și în mass-media.

Violența umană este, fără îndoială, una dintre temele recurente ale societăților contemporane. Preocuparea pentru manifestările de violență, dilemele privind creșterea criminalității și a cauzelor ei, strategiile de prevenire și combatere a acestor fenomene reprezintă subiecte de reflecție pentru lideri de opinie, politicieni, jurnaliști și, mai ales, pentru cercetători din diferite domenii ale științelor sociale.

Globalizarea interesului față de violența socială este consecința unei conștientizări generalizate privind necesitatea punerii violenței pe agendele de lucru ale diferiților actori sociali, responsabili de găsirea unor soluții, dar și de mobilizarea corpului social, a societăților civile pentru luarea de poziție, implicarea și participarea la prevenirea și/ sau combaterea acestui fenomen social. Desigur, violența umană este un fenomen complex, având determinări psihologice, sociale, culturale și economice. Acest lucru este evident dacă luăm în considerație amploarea formelor ei de manifestare și interrelațiile pe care le presupune. Dincolo de diversitatea fenomenului violenței umane, încercări de a contura, la nivel național și global, dimensiunile ei impun, ca prim pas, cunoașterea acestora, stabilirea unor categorii conceptuale, tematice și operaționale, indispensabile unei abordări integrate.

Violența școlară este doar una dintre manifestările violenței cotidiene. Dezbaterile privind relația între conceptul de „drept la siguranță” și mediul școlar au căpătat în Europa o dezvoltare continuă și constantă, cu diferențe de la țară la țară, devenind oficial o problemă politică în urma unei întâlniri a experților, organizată de Comisia Europeană la Utrecht, în anul 1997.

Mass-media acordă din ce în ce mai multă atenție violenței, contribuind la conștientizarea și creșterea interesului public față de violența tinerilor, inclusiv față de violența școlară. Guvernanții și societatea civilă au devenit sensibili la fenomenul violenței în mediul școlar, renunțând la stereotipul conform căruia școala este o entitate izolată, un spațiu social autonom, necorelat la dinamica socială, neafectat de conflictele și dificultățile cu care se confruntă societatea, în general. Școala este o parte integrantă a comunității largi, iar problemele cu care se confruntă ca instituție și mediu de formare a tinerilor privesc întreaga societate. Violența umană, indiferent în ce context se manifestă, este inerentă naturii umane, dar acest lucru nu înseamnă că nu trebuie să i se dea un răspuns ferm, prin acordarea unui rol special prevenirii și combaterii acestui fenomen social. Școala ca mediu instituțional nu se sustrage acestei afirmații. Ba chiar mai mult, aceasta, nemaifiind considerată „nici o fortăreață și nici un sanctuar”, ci un forum al socializării, un spațiu deschis lumii exterioare, asimilându-i tensiunile, trebuie văzută și ca spațiu de manifestare a violenței.

Cu ce forme de violență ne întâlnim în școli, care sunt cauzele care determină violența școlară, de ce unii copii adoptă modalități de comportament violent în relațiile lor cu colegii, cu prietenii, cu profesorii, cu părinții, de ce unii profesori instituie relații de putere, exprimate prin

violență la adresa elevilor, sunt doar unele dintre întrebările la care trebuie să găsim răspunsuri pentru a asigura în școli un climat pozitiv și pentru a ține sub control violența interpersonală.

Sensibilizarea față de fenomenul violenței școlare ar trebui, firesc, să ducă la creșterea eforturilor depuse pentru ameliorarea situației prezente. În acest sens, țara noastră trebuie să se implice în prevenirea și combaterea violenței, în general, și a celei școlare, în special, și să dispună de o bună cunoaștere a fenomenului violenței școlare.

Un rol extrem de important în prevenirea și combaterea violenței din mediul școlar îl au metode inovative de consiliere psihopedagogică precum teatrul-forum.

Teatrul-forum este o tehnică de reprezentare teatrală care include și publicul. În momentul în care un spectator consideră că are ceva de comentat în legătură cu cursul dramatic, cu acțiunile personajelor poate spune „STOP!”, iar jokerul - un coordonator al spectacolului invită spectatorul să intervină.

Metoda de educație prin teatru-forum permite punerea în discuție a comportamentului uman deoarece spectacolul poate evidenția procesul de luare a deciziei, comunicarea, negocierea, influențarea și emoțiile personale, evaluarea și etichetarea comportamentelor.

Folosirea metodei permite punerea în discuție a comportamentului și a interacțiunilor umane, care devin centrul demersului educativ.

Joker

Elevii sunt anunțați că vor asista la o piesă de teatru - „Loserul”. După ce piesa va fi prezentată integral, aceasta se va relua, iar ei pot întrerupe, spunând „Stop!” și pot înlocui orice personaj din piesă, schimbându-i comportamentul.

Personaje:

- ✓ Cristian - elev în clasa a VI-a B la Școala Gimnazială „Ion Creangă”, provine dintr-o familie cu foarte mulți bani și este obișnuit să i se îndeplinească toate capriciile. Este orgolios, face orice să atragă atenția și nu este atent la sentimentele celorlalți.
- ✓ David – elev silitor, politicos și foarte punctual.
- ✓ Mircea – elev plin de energie, care iubește activitățile în aer liber.
- ✓ Vlad – fratele lui Cristian, își iubește foarte mult fratele și are o atitudine protectoare față de acesta.

Scena 1

Este o zi frumoasă de primăvară, iar Cristian și David hotărâseră să meargă prin parc. Doreau să se bucure de vremea frumoasă și să dea câteva ture cu bicicletele. David s-a trezit de dimineață, și-a pregătit bicicleta și la ora stabilită se afla la poarta parcului așteptându-și prietenul. Timp de oră a stat lângă poartă uitându-se după el, dar aceasta nu a apărut.

După micul dejun, Cristian a început un joc pe calculator și absorbit de acesta, a uitat de întâlnire.

Supărat că a fost lăsat să aștepte degeaba, David s-a hotărât să plece acasă, mormăind supărat: „Nu mai ies niciodată cu el. M-a lăsat să aștept ca un fraier.”.

Scena 2

Cristian este foarte fericit; a primit de la părinții săi o tabletă nouă, pe care și-a instalat cele mai tari jocuri. Bucuros a venit cu ea la școală și colegii o priveau încântați ... și-ar fi dorit și ei una. Deși i-ar fi plăcut să se joace pe tableta lui Cristian, David stătea de-o parte și comenta: „Mare lucru! O tabletă ... am văzut altele și mai frumoase!”. Încă nu-i trecuse supărarea pe colegul său, care uitase de ieșirea în parc și-l lăsase să aștepte degeaba, o oră.

Scena 3

Pentru că îi era tare dragă, Cristian ținea tableta pe bancă și nu o scăpa din ochi. După o ora de matematică, toți elevii se ridică și fug în pauză. Au lucrat foarte multe probleme și abia așteaptă să iasă afară. În dezordinea creată, Mircea lovește banca lui Cristian, iar tableta cade printre elevii care alergau prin clasă. Auzind zgomotul, Cristian se întoarce și vede tableta pe jos, chiar lângă picioarele lui David, care alege și el alături de ceilalți colegi. Furios, acesta îi strigă colegului: „Prostule, ai făcut-o intenționat! Ai vrut să-mi strici tableta!”. Fără a se opri din alergat, David îi strigă: „Nu mă interesează tableta ta! Nu am făcut nimic!”.

Scena 4

Când ultima oră s-a terminat, Cristian îl sună Vlad, fratele lui, și îi povestește ce s-a întâmplat.

Acesta îi promite că va rezolva problema, ia trei colegi și fug după elevii clasei a VI-a B, încercând să-l prindă pe David.

Ei îl prind în părculețul din curtea școlii, îl lovesc cu pumnii și îl numesc „loser”.

Ghidul de discuție

Întrebări adresate de joker celor care participă la dezbateri:

- ✓ Care credeți că este mesajul piesei de teatru?
- ✓ Care au fost cauzele care au dus la acest conflict?
- ✓ Cum explicați comportamentul lui Cristian?
- ✓ Dar comportamentul lui David?
- ✓ Ce ar fi trebuit să facă Vlad?
- ✓ Credeți că evenimentul din ultima scenă ar fi putut să fie evitat?
- ✓ Acest tip de comportament este frecvent în rândul elevilor?
- ✓ Ce rol din această piesă credeți că puteți sau ați dori să jucați?
- ✓ Ce ați simți dacă ați lua locul unuia dintre personaje?
- ✓ Care scenă din piesă doriți să refaceți?
- ✓ Care credeți că este continuarea piesei?

Joker

După ce piesa a fost prezentată, elevii sunt informați că aceasta va fi reluată, iar ei pot interveni pentru a înlocui orice personaj și a schimba comportamentul acestuia.

Bibliografie:

Lupu, Daciana Angelica, „Activitățile de consiliere”, Editura ASCR, 2013, Cluj-Napoca, p. 52-53.

Referat: Educație creativă prin artă – Descoperirea lumii prin culoare și expresie

Prof. coordonator: Florescu Anuța Dorinela

Instituția: Șc. Gim. Nr.1, Gura Humorului; Șc. Gim. ” Teodor Ștefanelli”, Campulung Moldovenesc, jud. Suceava

Simpozion: Proiect Educațional Internațional „CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi”

Secțiunea: Sesiune de referate și comunicări

Introducere

În contextul transformărilor rapide ale lumii moderne, școala are misiunea de a deveni un spațiu de explorare, nu doar de instruire. Tema simpozionului „Culorile viitorului” ne invită să reflectăm la metodele prin care educația poate deveni o experiență vie, conectată la nevoile reale ale copilului.

Educația contemporană trebuie să răspundă nu doar nevoilor cognitive ale copilului, ci și celor emoționale, sociale și creative. Artă vizuală este un domeniu ideal pentru integrarea acestor dimensiuni. Creativitatea este un instrument esențial în dezvoltarea gândirii autonome, a empatiei și a capacității de adaptare.

Fundamentul teoretic și motivația lucrării

Educația creativă este astăzi mai necesară ca oricând. Într-o societate dominată de tehnologie, rutină și presiuni academice, copiii riscă să-și piardă spontaneitatea, curiozitatea și curajul de a fi diferiți. Scopul acestei lucrări este de a evidenția, prin exemple concrete, modul în care artele vizuale pot deveni o cale esențială pentru dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a copiilor.

Educația creativă nu înseamnă doar „a colora frumos”, ci înseamnă a învăța copilul să observe lumea, să pună întrebări, să-și exprime trăirile și să-și contureze propriul drum, cu încredere.

Obiective educaționale urmărite

- Cultivarea expresiei personale prin limbaj artistic
- Dezvoltarea empatiei, reflecției și comunicării non-verbale
- Încurajarea inițiativei, a explorării și a gândirii critice
- Crearea unui mediu în care copilul învață fără teamă de greșeală
- Integrarea valorilor estetice în viața de zi cu zi

Metode și abordări didactice

Folosesc o combinație între metode tradiționale și metode centrate pe copil:

Tehnica mixtă expresivă: pentru explorarea relației dintre imagine, textură și poveste

Povești vizuale: elevii creează un desen pornind de la o stare sau o întâmplare reală

Proiecte interdisciplinare: artă și știință, artă și literatură, artă și civică

Autoevaluare prin „galerie”: elevii își prezintă lucrările, învață să vorbească despre alegeri și sensuri

Educația creativă este puntea dintre realitatea copilului de azi și viitorul adult echilibrat, curios, empatic și capabil să găsească soluții în fața schimbării. Într-o lume marcată de transformări rapide, de tehnologie, dar și de provocări sociale și emoționale, școala nu mai poate rămâne doar un spațiu de transmitere a informației. Ea trebuie să devină un laborator al spiritului și o scenă a imaginației.

Proiectul „Culorile Viitorului” aduce în prim-plan ideea unei educații vii, care cultivă

unicitatea copilului și îl încurajează să se exprime prin culoare, sunet, mișcare, idee. Creativitatea nu este un lux sau o activitate de timp liber, ci o necesitate pentru formarea gândirii critice și a inteligenței emoționale.

Ca profesor de arte, observ în fiecare zi cum copiii care au libertatea de a crea învață mai ușor să colaboreze, să-și exprime emoțiile, să gestioneze eșecul sau greșelile și să descopere sensuri noi în ceea ce fac. Fiecare desen, fiecare construcție, fiecare idee exprimată liber este o victorie asupra rigidității și o investiție în adaptabilitatea viitorului adult.

Educația creativă presupune și o schimbare în mentalitatea cadrelor didactice. Profesorul nu mai este un „transmițător de lecții”, ci un ghid, un partener, uneori un spectator atent care știe când să intervină și când să lase copilul să greșească cu sens. Copilul care are curajul să-și imagineze o lume diferită va avea curajul să o și construiască.

Culoarea pe care fiecare copil o adaugă în propriul drum este determinată de libertatea și curajul cu care a fost încurajat să gândească. O educație creativă nu oferă doar răspunsuri, ci provoacă întrebări și deschide drumuri.

În concluzie, educația creativă este una dintre cele mai solide investiții în copilul de azi și în adultul demâine. Este un act de încredere în potențialul uman, un exercițiu de curaj pedagogic și o dovadă că școala poate deveni un spațiu al luminii și al culorii.

1. Cadru general și principii de lucru - Fundamentul activității didactice: creativitate și adaptabilitate

În activitatea mea ca profesor de arte plastice, aplic o pedagogie a încrederii și exprimării libere. Îi învăț pe elevi să-și cunoască propriile emoții și să le transforme în forme vizuale, prin culoare, linie, textură și compoziție. Îmbin metode clasice cu explorări libere, susțin dialogul și reflecția în jurul lucrării artistice.

În activitatea mea ca profesor de arte plastice, am observat că atunci când copiii sunt încurajați să creeze liber, se deschid nu doar către culori și forme, ci și către lume, către sine și către ceilalți.

Folosesc în mod constant exerciții care implică gândirea vizuală, povestirea prin imagine, colajul liber, dar și proiecte tematice care combină desenul cu reflecția personală.

2. Exemple de bune practici

Proiectul „Portretul interior” – elevii au fost provocați să realizeze un autoportret simbolic folosind culori și forme care exprimă emoțiile lor. Copiii au vorbit cu ușurință despre tristețe, bucurie, curiozitate – iar lucrările au devenit punți între ei și profesor.

Fiecare elev a fost încurajat să își deseneze „portretul interior” fără a folosi trăsături fizice, ci doar forme, culori, simboluri. Un copil trist a desenat un nor cu o floare în mijloc. Altul, foarte vesel, a pictat o explozie de linii dansante.

Impact: elevii s-au simțit înțeleși, iar activitatea a deschis un dialog sincer despre emoții.

”Planeta mea ideală” – activitate interdisciplinară (artă și științe), în care copiii au desenat planete imaginare, descriind ecosisteme, legi ale comunității și stiluri de viață. Am observat idei mature despre grijă față de natură, solidaritate și respect.

Elevii au creat planete proprii: unele unde se comunică prin culori, altele unde nu există zgomot sau poluare. Au stabilit reguli, monede, forme de guvernare. Proiectul a implicat și scriere creativă, hărți, prezentări orale.

Impact: elevii au învățat să colaboreze și să își susțină ideile în public.

”Jurnalul creativ” – exercițiu pe termen lung în care copiii desenează câte o pagină în fiecare săptămână despre un gând, o întrebare sau o imagine care i-a impresionat. Le dezvoltă constanța, capacitatea de introspecție și expresivitatea.

Elevii primesc o pagină albă pe care o completează cum simt, săptămânal. Uneori scriu, alteori doar desenează sau lipesc. Este un spațiu al libertății, fără note sau corecturi.
Impact: elevii au devenit mai motivați și mai deschiși la introspecție.

Observații :

După un semestru de aplicare a acestui model de lucru, am observat:

Creșterea încrederii în sine, în special la copiii timizi

O mai bună capacitate de exprimare a emoțiilor

Mai puțină rezistență la efort și concentrare în sarcinile repetitive

În clasele mici, am observat că elevii se ajută mai des unii pe alții, fără teama de „a greși”

3. Impact și rezultate observate

Dezvoltarea limbajului vizual și emoțional

Curaj în exprimarea ideilor proprii

Acceptarea diferențelor și a perspectivei celuilalt

Scăderea anxietății legate de greșeală și perfecțiune

Participare activă în activități de grup și expoziții

Creșterea încrederii în sine

Participare activă și dorință de exprimare

Capacitatea de a reflecta și a pune întrebări

Reducerea anxietății legate de „a greși” – copiii înțeleg că greșeala este parte din proces

4. Concluzii

Educația creativă nu este doar o metodă, ci o atitudine pedagogică. A da copilului libertatea de a crea înseamnă a-i recunoaște potențialul de a înțelege lumea într-un mod profund și personal. Viitorul aparține celor care au curajul să imagineze și să creeze – iar noi, ca profesori, suntem martorii primelor lor încercări.

Creativitatea nu este doar o componentă artistică, ci o cheie pedagogică. Copiii învață să creeze lumi posibile, iar profesorul devine însoțitor și sprijin în acest drum. A educa prin artă înseamnă a oferi libertatea de a imagina, a greși, a construi, a visa. Iar aceste valori sunt esențiale pentru „culorile viitorului”.

Educația creativă oferă nu doar competențe artistice, ci și o platformă solidă pentru dezvoltarea unei personalități armonioase. Artă îi ajută pe copii să-și găsească vocea, sensul și curajul.

Profesorul trebuie să fie pregătit să renunțe la controlul absolut și să devină un însoțitor atent, care creează contexte și deschide uși. Creativitatea nu este un act secundar, ci o **strategie de supraviețuire și adaptare** într-o lume mereu în schimbare.

Sugestii pentru viitor

Crearea unor cluburi de arte interdisciplinare în fiecare școală;

Stimularea schimburilor educaționale între profesori de artă din țări diferite;

Realizarea unei platforme digitale unde copiii își pot expune creațiile și ideile;

Cuciureanu, Doru. *Educația artistică: Teorie și practică*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019, p. 45-67.

Dewey, John. *Art as Experience*. Penguin Books, New York, 2005, p. 12-34.

Gardner, Howard. *Minți creatoare. O anatomie a creativității*. Editura Sigma, București, 2007, p. 89-120.

Neacșu, Ion. *Didactica generală*. Editura Polirom, Iași, 2010, p. 101-110.

Cerghit, Ioan. *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași, 2006, p. 56-73.

Eisner, Elliot W. *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press, New Haven, 2002, p. 23-50.

Vygotsky, Lev. *Imaginația și creativitatea în copilărie*. Editura Trei, București, 2012, p. 15-37.

- Șc. Gim. "T. Ștefanelli", Campulung Moldovenesc , Suceava

-Șc.
Humorului, Suceava

Gim. Nr. 1, Gura

PROIECT EDUCAȚIONAL

Florincuța Aida Monica

A. DENUMIREA PROIECTULUI:

a) **Titlul:** „Jocul - o formă de a ne exprima liber”

b) **Tipul de educație în care se încadrează:** Activități practice de interacțiune socială

c) **Tipul de proiect:** local

B. APLICANTUL

Coordonate de contact:

Aplicant: Grădinița cu Program Prelungit Nr. 4 Lugoj

Adresa:

Tel./ Fax:

E-mail:

Director:

Inițiatori: Prof. Florincuța Aida

Parteneri:

Grădinița P.P. Nr. 4 Lugoj

Director:

Colaboratori:

Inspector școlar de specialitate,

C. ARGUMENT

Jocul a fost dintotdeauna strâns legat de lumea mirifică a copilăriei. Nu ne putem imagina bucuria acestei minunate vârste fără joc, fără mirajul care însoțește această activitate a copiilor înfăptuită după propria lor plăcere.

Jocul reprezintă un factor important al socializării copilului, prin intermediul lui copiii se cunosc mai bine, interacționează, se adaptează la diverse situații, își îmbunătățesc capacitatea de comunicare, favorizând dezvoltarea armonioasă a personalității acestora.

Luând în considerare toate aceste argumente am considerat necesară implementarea unui proiect în cadrul căruia prin diferite tipuri de jocuri și cu ajutorul psihologului specializat, să gestionăm situațiile de criză apărute la grupa noastră.

D. DESCRIEREA PROIECTULUI

Scop: Organizarea unor activități în vederea identificării și eliminării comportamentelor dezadaptative.

Obiective:

- să descrie propria persoană;
- să recunoască propria valoare și a altora;
- să examineze cercul lor de prieteni și relații;
- să respecte diferențele dintre membrii grupului;
- să valorifice calitățile personale și ale grupului;

Grup țintă:

Direct:

- preșcolarii grupei mari ”B”;
- cadre didactice;
- psiholog

Indirect:

- părinți

Durata:

septembrie 2023- iunie 2024

Metode și tehnici de lucru:

- jocuri, povești terapeutice, lectură

Rezultate:

- corectarea comportamentelor dezadaptative

Resurse:

a) materiale și financiare:cărți, costume, mingi,

b) umane:

- preșcolarii din grupa mare
- director G.P.P.Nr. 4 LUGOJ
- educatoare
- psiholog
- părinții copiilor

Parteneri:

- Grădinița P.P. Nr. 4 Lugoj
- Director: Prof. Vodă Teodora
- Cabinet Individual de Psihologie

Impactul proiectului:

Pentru preșcolari: - influențarea comportamentului copiilor;

Pentru grădiniță ca organizație: - creșterea prestigiului la nivel local și extinderea parteneriatelor cu comunitatea locală;

E. SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Dorim:

- continuarea activităților derulate în acest proiect și în anii școlari următori;
- menținerea/ dezvoltarea parteneriatelor încheiate în cadrul proiectului;
- proiecte noi ce vor fi elaborate după finalizarea acestuia.

H. ANEXE

Acordul de parteneriat

Fotografii din cadrul activităților

CALENDAR DE ACTIVITĂȚI

Nr. crt.	ACTIVITATEA	FORMA DE REALIZARE	PERIOADA
1.	„Să ne cunoaștem”	Jocuri de autocunoaștere și prezentare și cunoaștere interpersonală	OCTOMBRIE
2.	„Pot și eu!”	Jocuri de încredere	NOIEMBRIE
3.	„Călătorie în lumea mirifică a basmelor”	Povestiri terapeutice	DECEMBRIE
4.	„Eu și prietenii mei”	Jocuri de cooperare și comunicare	IANUARIE
5.	„Iubesc și sunt iubit”	Jocuri pentru dezvoltarea sentimentului de iubire	FEBRUARIE
6.	„Ascult și răspund”	Jocuri de concentrare a atenției	MARTIE
7.	„Astăzi eu fac regulile”	Jocuri de rol (depistarea devierilor de comportament)	APRILIE
8.	„Gata, pregătit de școală”	Retrospectivă a anilor de grădiniță	MAI
9.	„Ne-am jucat și multe am învățat”	EVALUARE PROIECT	IUNIE

Să vorbim despre bani
-proiect de educație financiară-

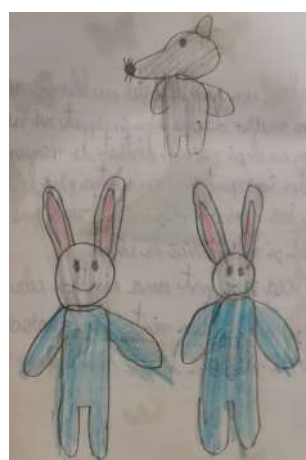
Proiectul s-a derulat în clasă pornind de la recomandarea pentru lectură a cărții Cristinei Andone *La școala banilor bine-crescuți*.

Cartea au primit-o copiii gratuit, la finalul unui proiect câștigat de școala noastră. Acum, în clasa a II-a, a fost un moment bun să o lecturăm împreună și să facem primii pași în educația financiară. Poveștile drăguțe din carte au personaje din lumea animalelor care se confruntă cu problemele lumii noastre. Ele îi învață pe copii despre valoarea banilor, despre o viață echilibrată, dar bună, despre economii, solidaritate, încredere și curaj.

Cel mai mult au apreciat elevii *Cuvintele bune* ca: buget, chibzuință, curaj, economie, bancă, împrumut, dobândă, vis, corectitudine, cost, preț. Acestea, de fapt, sunt esența cărții, limbajul financiar pe care este corect să îl accesăm. Cartea este un ghid creativ de educație financiară și antreprenoriat, povestită pe înțelesul copiilor.

Așa au ilustrat copiii poveștile sprintene ale cărții.

Banca Națională a României derulează în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării un proiect adresat învățământului primar de promovare a educației financiare prin formarea unui vocabular minimal și înțelegerea unor noțiuni de bază legate de sectorul financiar.

Ca să aflăm mai multe despre bani, ne-am deplasat la Banca Națională a României, filiala Timișoara. Aici am descoperit informații interesante despre istoria banilor, nevoi, dorințe (și diferența dintre ele), economisire, rolul și activitatea băncii centrale, aspecte legate de zona EURO.

Persoane specializate ne-au explicat cum se *fabrică* banii, elementele de siguranță ale bancnotelor de azi, primele mijoace de schimb, monedele de aur și argint. În 1867, în timpul domniei regelui Carol I, s-a stabilit că LEUL este moneda națională românească. În 1870 s-a înființat monetăria statului. Moneda de 1leu era de argint, iar cea de 20 de lei era din aur. Bancnotele au apărut mai târziu. Valoarea leului românesc s-a schimbat de-a lungul timpului.

Explicațiile au fost însoțite de prezentări, răpunsuri la toate întrebările copiilor, vizitarea unei expoziții și cadouri-surpriză.

STIMULAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARILOR

PRIN JOC ȘI ARTĂ

EDUCATOARE: FÖLDVARI ADÉL

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.4 REGHIN

Preșcolaritatea, este o perioadă ce înregistrează ritmuri pregnante în dezvoltarea individualității umane și cele mai semnificative achiziții evidente pentru etapele ulterioare dezvoltării personalității. Acestei perioade îi este caracteristică creativitatea expresivă, descoperită atât în lucrările artistico- plasice și practice realizate de preșcolari cât și modul de abordare al anumitor aspecte problematice pentru ei, în mod special la nivelul II. al preșcolarității (5-6 ani).

Copiii crează din nevoia și dorința de a se exprima, de a-și exprima grijile, dorințele, bucuriile, fricile- de aceea se și numește expresivă. Creativitatea este o abilitate esențială pentru dezvoltarea copiilor, influențând nu doar performanțele lor școlare, ci și modul în care interacționează cu lumea din jur. Activitățile de artă cum ar fi desenul, pictura și modelajul, oferă copiilor o modalitate unică de a-și exprima gândurile și emoțiile. Aceste activități nu doar că îmbunătățesc abilitățile motorii fine, dar și stimulează imaginația, permițând copiilor să exploreze noi idei și să găsească soluții creative la probleme.

S-a constatat că suprasolicitarea vizualității, pe plan social, scade sensibilitatea percepției copiilor față de însușirile estetice ale realității înconjurătoare. Lowenfeld este de părere că primii pași spre creativitate sunt făcuți atunci când îndemnăm un copil să miroase o floare, să observe un pom în toate amănuntele sale, să mângâie blana unei pisici.

Copilul trebuie să fie îndrumat să-și folosească ochii, nu numai pentru a vedea, dar și pentru a privi; urechile nu numai pentru a auzi, dar și pentru a asculta cu atenție; mâinile, nu numai pentru a apuca obiecte, ci și pentru a le pipăi și simți. (Landau,99)

Exemple de bune practici:

Pentru stimularea creativității preșcolarilor se recomandă în primul rând crearea unui mediu educațional sigur, deschis, care să încurajeze libera exprimare atât verbal cât și artistico-plastică. Jocul reprezintă forma fundamentală de organizare a activității instructiv- educative în grădiniță și activitatea preferată de învățare a copiilor. Astfel prin intermediul jocurilor specifice potențialul creativ al acestora poate fi intens stimulat. În desfășurarea activităților la grupă, urmând acest scop , am apelat la următoarele jocuri:

- ”Animale din frunze”- copiii au primit diferite frunze, din care prin lipire au creat diferite animale, de ex.: cocoș, pui, vulpe, arici, bufniță, etc.
- ”Dacă aș fi o frunză, un măr, etc.....”- joc de dezvoltare a creativității limbajului, în care copiii au fost puși în situația de a-și imagina cum ar fi dacă ar fi o frunză, un măr, etc...
- ”Ne jucăm cu crenguțe”- sarcina jocului implică după sortarea, numărarea și compararea mărimilor crenguțelor, crearea unui tablou prin lipirea crenguțelor într-o formă dorită sau imaginată.
- ”Întrebunișuri neobișnuite”- copiii au fost puși să găsească cât mai multe întrebunișuri neobișnuite pentru o creangă, un creon, o găleată, o umbrelă, un con de brad, o panglică albă, o scoică.

Pe lângă jocuri, din care am menționat o mică parte, am apelat ocazional la teste de creativitate, adecvate nivelului de vârstă:

- ”Completează desenul!”- test de creativitate în care copiii au avut de realizat un desen pornind de la anumite forme.
- Testul asemănărilor”- test prin care după ce am pus o pată de culoare în mijlocul unei foi pe care am îndoiat, copiii trebuie să găsească trei obiecte care seamănă cu pata.

Eficiența muncii educative în învățământul preșcolar se bazează pe faptul că vârsta preșcolară este o vârstă favorabilă acumulării unor conținuturi importante pentru formarea personalității copilului, deoarece în această perioadă se dezvoltă trăsăturile de voință, și caracter, dezvoltându-se astfel toate laturile unei personalități armonioase. La această vârstă copilul este receptiv, sensibil, are o putere mare de imitație, dar în același timp, fiind încurajat și stimulat corespunzător poate deborda de originalitate atât în comportament, cât și în lucrările pe care le realizează.

Activitățile prin joc, artă și lucru manual nu doar că oferă copiilor o modalitate de a se relaxa și de a se distra, dar le și dezvoltă abilitățile cognitive și emoționale. Prin integrarea acestor activități în rutina zilnică, contribuim la formarea unor tineri creativi, încrezători și capabili să abordeze provocările vieții cu imaginație și originalitate.

Bibliografie:

1. Maria Bojneag, ”Educație plastică: Ghid metodic pentru învățământul preșcolar”, Editura Techno-Art, Petroșani, 2007
2. Horváthné Csapucha Klára, Szabóné Nemes Magdolna, Wittmann-né Dúzs Margit, ”A kreativitás játékos fejlesztése az óvodában”, Flaccus kiadó, 2010

PROIECT DE ACTIVITATE

***„Copilul trebuie primit cu respect,
crescut cu iubire și apoi lăsat în
libertate deplină”.***
Rudolf Steiner

GRĂDINIȚA DRĂGĂEȘTI PĂMÂNTENI

Educatoare: Gheorghe Marilena

Nivel de vârstă: 5-6 ani, grupa mare

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: „Bucuriile primăverii!”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Flori de primăvară”

TIPUL ACTIVITĂȚII: mixtă

FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată - ADP+ALA+ADE (DLC+DOS)

DURATA: 1 zi

LOCUL DESFĂȘURĂRII: sala de grupă

COMPONENȚA ACTIVITĂȚII:

1. ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ:

Întâlnirea de dimineață: Salutul, prezența, calendarul naturii. „Dacă aș fi o floare, aș fi ...”
(exprimarea preferințelor/ afinităților)

Rutine: „În grădină azi lucrăm,/ Nici o clipă noi nu stăm!” (deprinderea de a finaliza o acțiune)

Tranziții: ”Cât ai spune 1,2,3,..; - joc de mișcare; „Voinicii” – joc cu text și cânt

2. ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE:

DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE –*EDUCAREA LIMBAJULUI* – „Silabe, cuvinte, propoziții” – joc didactic

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ALESE

ȘTIINȚĂ: „Rezolvă corect!” – fișe de lucru

ARTĂ: „Tablou de primăvară” – tăiere, lipire, mototolire

CONSTRUCȚII: „Grădina, primăvara” (construire prin îmbinare, alăturare, suprapunere)

JOC DE MIȘCARE: „Buchețele”; Joc liniștitor „Clopoțelul!”

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Mesaje orale în diverse situații de comunicare.
- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare

COMPORTAMENTE VIZATE:

- Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare.
- Utilizează degetele și mâinile pentru realizarea de activități variate;

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

Dezvoltarea capacității de a utiliza un limbaj corect din punct de vedere gramatical în diverse situații de comunicare;

Consolidarea deprinderilor practice de tăiere, lipire și mototolire pentru a realiza tabloul de primăvară.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul activității copiii vor fi capabili:

O₁. Să exprime corect forma de plural și singular a unor substantive; (*nivel lent – exprimă cel puțin o formă de plural, nivel mediu – exprimă cel puțin două forme de plural, nivel avansat – exprimă cel puțin trei forme de plural*).

O₂. Să despartă cuvintele în silabe, precizând numărul acestora; (*nivel lent – desparte cel puțin un cuvânt în silabe, nivel mediu – desparte cel puțin două cuvinte în silabe, nivel avansat – desparte cel puțin trei cuvinte în silabe*).

O₃. Să formuleze propoziții simple și dezvoltate cu ajutorul cuvintelor date; (*nivel lent – formulează cel puțin o propoziție, nivel mediu – formulează cel puțin două propoziții, nivel avansat – formulează cel puțin trei propoziții*).

O₄. Să redea formele de diminutivare ale substantivelor date; (*nivel lent – redă cel puțin o formă de diminutiv a unui substantiv dintre cele date, nivel mediu – redă cel puțin două forme de diminutiv ale substantivelor date, nivel avansat – redă cel puțin trei forme de diminutiv ale substantivelor date*).

O₅. Să lipească fluturi, flori pentru a realiza tabloul de primăvară; (*nivel lent – lipește fluturi și flori cu ajutor dat, nivel mediu – realizează parțial tabloul de primăvară; nivel avansat – realizează în totalitate tabloul de primăvară*).

O₆. Să construiască prin îmbinare, alăturare, suprapunere ”Grădina, primăvara”;

O₇. Să rezolve sarcinile fișei date;

O₈. Să participe activ la jocuri de mișcare și atenție, utilizând corect mișcările și regulile.

STRATEGII DIDACTICE:

a) METODE ȘI PROCEDEE:

Explicația, conversația, demonstrația, jocul de mișcare, jocul didactic, exercițiul, brainstormingul, metoda RAI, Turul galeriei.

b) MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

Jetoane, imagini de primăvară, creioane colorate, hârtie creponată, lipici, cuburi de lemn, lego, pietricele, castane, crenguțe, figurine, bețișoare, fișe de lucru, recompense.

c) FORME DE ORGANIZARE:

Frontal, individual, pe grupuri

d) FORME DE EVALUARE:

Orală, observarea comportamentului copiilor, analiza produselor

BIBLIOGRAFIE:

- ♣ (2019), *Curriculum pentru educație timpurie*, MEN;
- ♣ (2019), *Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie*;
- ♣ *** (2010), *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, București: Editura Vanemonde.

SCENARIUL ZILEI:

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ:

Întâlnirea de dimineață debutează cu intrarea copiilor în sala de grupă. Aceștia vor fi așezați pe scăunele în semicerc, respectând distanțarea.

Salutul se realizează de către un copil numit de educatoare.

Prezența se realizează de către copii la panoul respectiv.

Se va completa **calendarul naturii** cu imaginile potrivite pentru anotimp, zi și dată din săptămână.

Noutatea zilei este o cutie ”surpriză” adusă de către curier. În această cutie se regăsesc imagini de primăvară, ghicitori și surprize pentru copii. Înainte de a descoperi ce se află în cutie, educatoarea solicită preșcolarilor să răspundă pe rând la următoarea întrebare: „Cum vă simțiți voi astăzi?”

Tranziție: ”Cât ai spune 1,2,3,...; - joc de mișcare;

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE:

DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE – Educarea limbajului – „Silabe, cuvinte, propoziții” – joc didactic - activitate desfășurată frontal

Sarcina jocului: Exprimarea corectă a pluralului și singularului unor substantive și formularea de propoziții simple și/sau dezvoltate cu ajutorul cuvintelor date.

Regulile jocului: Copiii sunt selectați pe rând de către educatoare să răspundă la sarcinile jocului. Respectivul copil trebuie să denumească obiectul din imagine, să despartă cuvântul în silabe, precinzând numărul acestora. Alt copil formulează o propoziție folosind cuvântul dat. Preșcolarii vor fi solicitați să precizeze singularul și pluralul cuvintelor din imagini. Copiii care răspund corect sunt felicitați și aplaudați.

Elemente de joc: formulă magică, cutia, imagini-surpriză, aplauze.

Anunțarea jocului: *Astăzi vom desfășura jocul „Silabe, cuvinte, propoziții”.*

Explicarea și demonstrarea jocului: *În fața voastră este o cutie cu imagini-surpriză. Voi numi un copil care va răspunde, va alege un jeton, va denumi imaginea de pe acesta, va despărți cuvântul în silabe, precizând numărul acestora.*

Jocul de probă: Educatoarea numește un copil prin formula magică. Îi cere să aleagă de pe masă o imagine-surpriză, va denumi obiectul de pe acesta, va despărți cuvântul în silabe, precizând numărul acestora.

La solicitarea educatoarei, alt copil va preciza cum spunem atunci când sunt mai multe. Dacă răspunsul este corect, copilul este aplaudat, dacă nu, un alt copil îl ajută.

Jocul propriu-zis

Varianta 1: Un copil alege o imagine-surpriză pe care se află un element și trebuie să precizeze pluralul substantivului din imagine.

Varianta 2: Un copil alege o imagine-surpriză, denumește obiectul și îl „alintă”.

Complicarea jocului: Educatoarea strecoară o greșeală în timpul jocului.

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ALESE:

După tranziția „Voinicii” – joc cu text și cânt, copiii merg la fiecare centru și se realizează intuirea materialelor și explicarea realizării temelor propuse.

La centrul **Știință** vor rezolva fișa de lucru primită.

La centru **Artă** copiii vor realiza tabloul de primăvară.

La centrul **Construcții** copiii vor realiza „Grădina, primăvara” din cuburi de lemn, piese lego, pietricele, castane, crenguțe și flori.

Înainte de a începe lucrul se fac câteva exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii.

Pe tot parcursul desfășurării activității se va urmări modul cum relaționează preșcolarii, cum comunică și interacionează cu partenerii de grup.

După încheierea activităților la centre, copiii trec în grup pe la fiecare centru. Ei apreciază activitatea proprie și pe cea a colegilor.

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ALESE:

Se va desfășura **jocul de mișcare** „Buchețele”

Explicarea regulilor jocului:

Copiii se vor plimba liberi în spațiul de joc, cântând. La un semnal vor forma „buchețele” (în funcție de numărul precizat de educatoare). Câștigă echipa formată din 2-3 copii ce rămâne ultima în joc.

Jocul de probă: Se realizează un joc pentru a vedea dacă au înțeles regulile jocului.

Desfășurarea jocului: Se va avea în vedere respectarea regulilor, copiii vor fi încurajați să își susțină colegii.

Moment de poveste:

„Povestea unui fir de iarbă”, de Elia David.

Se fac aprecieri asupra modului de desfășurare a întregii activități, implicând cât se poate de mult copiii. De asemenea se oferă recompense la sfârșitul activității.

DESFAȘURAREA ACTIVITĂȚII

EVENIMENTUL/ SECVENȚA DIDACTIC/Ă	OB. OP.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE			FORME DE EVALUARE
			Metode și procedee	Material didactic	Forme de organizare	
1.Moment organizatoric		Se vor asigura condițiile necesare pentru desfășurarea optimă a activității. Se va aerisi sala de grupă. Materialele necesare vor fi distribuite în centre. Copiii vor fi introduși în sala de grupă, unde vor participa la întâlnirea de dimineață, marcată prin: -salut; -prezență; -stabilirea coordonatelor naturii (anotimp, lună, ziua săptămânii); -completarea calendarului naturii.	Conversația	Calendarul naturii Panoul de prezență	Frontal	Observarea comportamentului copiilor Orală
2. Reactualizarea cunoștințelor	O1	Educatoarea îi solicită pe preșcolari să răspundă la întrebarea ”Cum vă simțiți voi astăzi?” Tranziție: ”Cât ai spune 1,2,3,...; - joc de mișcare;	Conversația Lectura Joc de mișcare		Frontal	Orală Răspunsurile motrice la comenzile date
3. Captarea atenției		Captarea atenției se realizează cu ajutorul unei cutii ”surpriză” adusă de către curier. În această cutie se regăsesc imagini de primăvară, ghicitori și surprize pentru copii.	Conversația	Cutie Jetoane	Frontal	Orală
4. Anunțarea temei și a obiectivelor		<i>Astăzi ne vom juca „Silabe, cuvinte, propoziții”, ..., vom realiza un tablou de primăvară, vom construi „Grădina, primăvară”. La final vom desfășura: jocul de mișcare ”Buchețele”, joc liniștitor: „Clopoțelul!”</i>	Explicația		Frontal	
5.Prezentarea		ADE: DLC – Educarea limbajului				

EVENIMENTUL/ SECVENȚA DIDACTIC/Ă	OB. OP.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE			FORME DE EVALUARE
			Metode și procedee	Material didactic	Forme de organizare	
optimă a conținutului și dirijarea învățării	O ₁	„Silabe, cuvinte, propoziții” – joc didactic - activitate desfășurată frontal. Anunțarea jocului: <i>Astăzi vom desfășura jocul „Silabe, cuvinte, propoziții”.</i>	Explicația	Cutie	Frontal	Orală
	O ₂ O ₃	Explicarea și demonstrarea jocului: : <i>În fața voastră este o cutie cu imagini-surpriză. Voi numi un copil care va răspunde, va alege un jeton, va denumi imaginea de pe acesta, va despărți cuvântul în silabe, precizând numărul acestora.</i>		Imagini Obiecte		
	O ₄	Jocul de probă: Educatoarea numește un copil prin formula magică. Îi cere să aleagă de pe masă o imagine-surpriză, va denumi obiectul de pe acesta, va despărți cuvântul în silabe, precizând numărul acestora. Un alt copil formulează o propoziție simplă sau dezvoltată folosind cuvântul din imagine. La solicitarea educatoarei, alt copil va preciza cum spunem atunci când sunt mai multe. Dacă răspunsul este corect, copilul este aplaudat, dacă nu, un alt copil îl ajută.	Jocul didactic		Individual	Răspunsurile copiilor
		Jocul propriu-zis Varianta 1: Un copil alege o imagine-surpriză pe care se află un element și trebuie să precizeze pluralul substantivului din imagine. Varianta 2: Un copil alege o imagine-surpriză, denumește obiectul și îl „alintă”. Complicarea jocului: Educatoarea strecoară o greșeală în timpul jocului.				

EVENIMENTUL/ SECVENȚA DIDACTIC/Ă	OB. OP.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE			FORME DE EVALUARE
			Metode și procedee	Material didactic	Forme de organizare	
6. Obținerea performanței	O₅ O₆ O₇	Copiii pornesc în descoperirea materialelor pregătite la centre prin tranziția: „Voinicii”. Se realizează intuirea materialelor și explicarea realizării temelor propuse. La centrul Știință copiii vor rezolva sarcinile fișei de lucru primite. La centru Artă copiii vor realiza tabloul de primăvară. La centrul Construcții copiii vor realiza „Grădina, primăvara” din cuburi de lemn, piese lego, pietricele, castane și crenguțe. Înainte de a începe lucrul se fac câteva exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii. Pe tot parcursul desfășurării activității se va urmări modul cum relaționează preșcolarii, cum comunică și interacionează cu partenerii de grup.	Conversația Explicația Exercițiul Conversația	Hârtie creponată Lipici Fișe de lucru Creioane colorate Cuburi de lemn, lego, castane, pietricele, crenguțe Figurine	Individual Pe grupuri	Observarea comportamentului copiilor Analiza produselor copiilor
7. Evaluarea activității		După încheierea activităților la centre, copiii trec în grup pe la fiecare centru. Ei apreciază activitatea proprie și pe cea a colegilor.	Conversația		Frontal	Analiza produselor copiilor
8. Asigurarea retenției și a transferului	O₈	Se va desfășura jocul de mișcare „Buchețele” Explicarea regulilor jocului: Copiii se vor plimba liberi în spațiul de joc, cântând. La un semnal vor forma „buchețele” (în funcție de numărul precizat de educatoare”. Câștigă echipa formată din 2-3 copii ce rămâne ultima în joc. Jocul de probă: Se realizează un joc pentru a vedea dacă au înțeles regulile jocului.	Explicația Jocul de mișcare		Frontal	Observarea comportamentului copiilor

EVENIMENTUL/ SECVENȚA DIDACTIC/Ă	OB. OP.	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE			FORME DE EVALUARE
			Metode și procedee	Material didactic	Forme de organizare	
		Desfășurarea jocului: Se va avea în vedere respectarea regulilor, copiii vor fi încurajați să își susțină colegii. Moment de poveste: „Povestea unui fir de iarbă”, de Elia David.				
9. Încheierea activității		Se fac aprecieri asupra modului de desfășurare a întregii activități, implicând cât se poate de mult copiii. De asemenea se oferă recompense la sfârșitul activității.	Conversația		Frontal	Aprecieri verbale

Tehnici de elaborare creativă a fișelor de lucru și a testelor de evaluare la matematică

Studiu de caz: Unitățile de măsură pentru arie (gimnaziu)

Autor: Gheorghițoiu Ștefania

Școala Gimnazială Nr 195, București

Educația matematică la nivel gimnazial presupune nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea unor competențe durabile, utile și transferabile. O provocare constantă pentru cadrele didactice este transformarea unor conținuturi abstracte – cum este cazul unităților de măsură pentru arie – în experiențe de învățare autentice, captivante și accesibile. În acest context, elaborarea creativă a fișelor de lucru și a testelor de evaluare joacă un rol esențial în eficientizarea procesului instructiv-educativ.

I. Contextul didactic: Importanța temei

Unitățile de măsură pentru arie sunt un subiect fundamental în programa de matematică pentru ciclul gimnazial, întrucât:

- stabilesc o punte între geometria teoretică și aplicațiile practice;
- dezvoltă gândirea spațială și capacitatea de abstractizare;
- sunt esențiale pentru viitoare competențe funcționale (în construcții, arhitectură, agricultură, design etc.).

Cu toate acestea, elevii întâmpină frecvent dificultăți în:

- înțelegerea relațiilor dintre unități (cm^2 , dm^2 , m^2 etc.);
- conversia între unități;
- aplicarea practică a acestor noțiuni în probleme din viața reală.

De aceea, este necesară o abordare **creativă**, care să stimuleze învățarea prin descoperire, joc și experimentare.

II. Tehnici de elaborare creativă a fișelor de lucru

1. Integrarea contextelor reale

Problemele pot fi formulate pornind de la situații autentice:

- Calculul suprafeței unui teren de sport, a unei grădini sau a unei camere.
- Compararea suprafeței a două camere pe baza unor planuri simple.

Exemplu de item:

„Pe planul casei Mariei, sufrageria are 4 m lungime și 3 m lățime. Ce suprafață are sufrageria? Maria vrea să pună parchet care costă 75 lei/m². Cât o va costa în total?”

2. Gamificarea sarcinilor

- Introducerea unor jocuri de conversie (ex: „Arie Bingo”, „Escape din labirintul unităților”).
- Cronometrări distractive pentru identificarea corectă a unităților potrivite într-un context dat.

Exemplu: „Ajută-l pe constructorul Geo să aleagă unitatea corectă de măsură pentru: o tablă, o carte, o pădure, o bucătărie. Colorează pătrățelul corespunzător (cm², m², ha, km²).”

3. Suport vizual și manipulativ

- Folosirea de grile desenate (1 dm² format din 100 cm²) pentru a vizualiza relațiile dintre unități.
- Cartonaje cu etichete de unități care trebuie ordonate sau asociate cu obiecte reale.

4. Exerciții de completare și corectare

- Elevii pot primi exemple incomplete, eronate sau ambigue pe care trebuie să le revizuiască și să le justifice.

Δ Exemplu: „Un elev a spus că 3 m² = 300 cm². Este corect? Argumentează răspunsul tău.”

5. Exerciții deschise și exploratorii

- Oferă-le sarcini în care să aleagă forma geometrică sau să creeze propriile probleme.

✂ Exemplu: „Desenează o figură cu arie de 1 m² folosind pătrățele de 1 dm². Notează dimensiunile. Apoi creează o problemă inspirată de desenul tău.”

III. Tehnici pentru evaluare creativă

1. Evaluare formată din itemi variați

- Testele ar trebui să combine:
  - itemi obiectivi (grilă, adevărat/fals),
  - itemi semiobiectivi (asocieri, completări),
  - itemi deschiși (explicarea unui raționament, crearea unei probleme).

2. Autoevaluare și reflecție

- Include întrebări de metacogniție:
  - „Ce ai înțeles cel mai bine?”
  - „Ce ți s-a părut dificil și de ce?”
  - „Pe o scală de la 1 la 5, cât de sigur ești că stăpânești acest subiect?”

3. Portofoliu tematic

- Elevii pot crea o „carte a ariilor” în care să includă fișe rezolvate, aplicații practice, fotografii, colaje tematice.

IV. Concluzie

Transformarea fișelor de lucru și a testelor de evaluare în instrumente atractive și dinamice nu este doar un act de inovație didactică, ci o necesitate. Prin tehnici creative, profesorul de matematică devine un facilitator al învățării, capabil să creeze contexte variate în care fiecare elev să poată înțelege, aplica și interioriza conceptele legate de unitățile de măsură pentru arie.

Într-o eră a informației și a gândirii vizuale, matematica trebuie predată nu doar ca o știință exactă, ci și ca o artă a conexiunilor logice și a rezolvării creative de probleme. Creativitatea în proiectarea fișelor și evaluărilor este o cheie spre motivare, învățare profundă și succes școlar.

Bibliografie

1. **Ministerul Educației** – *Programa școlară pentru disciplina Matematică – clasele V–VIII*, București, Editura Oficială, ultima versiune aprobată.
2. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
3. Cucoș, Constantin – *Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2014.
4. Neacșu, Ion – *Evaluarea performanțelor școlare*, Editura Polirom, Iași, 2007.
5. Oprea, Crenguța Lăcrămioara – *Didactica disciplinelor școlare*, Editura Polirom, Iași, 2020.
6. **Matematic** – diverse articole despre predarea creativă a matematicii, publicate de S.S.M.R. în perioada 2015–2023.
7. **Manuale școlare de Matematică pentru clasele V–VIII** (autori aprobați de MEN), editurile: Art Klett, Intuitext, Paralela 45, CD Press.

Educația creativă în sprijinul matematicii la nivel gimnazial

Autor: Gheorghițoiu Virgiliu, Școala Gimnazială Nr. 20, București

Introducere

Matematica este adesea percepută de elevii de gimnaziu ca o disciplină abstractă, rigidă și dificilă. În realitate, matematica reprezintă un limbaj universal al logicii și al raționamentului, esențial în dezvoltarea gândirii critice. Totuși, provocarea pentru cadrele didactice rămâne aceea de a transforma acest domeniu aparent rece într-o experiență de învățare interesantă și accesibilă. În acest context, **educația creativă** devine un instrument esențial pentru stimularea interesului, motivației și performanței elevilor în matematică.

1. Ce înseamnă educația creativă?

Educația creativă presupune integrarea unor metode și tehnici care încurajează **gândirea divergentă**, explorarea ideilor neconvenționale și exprimarea originală a soluțiilor. Nu este vorba doar de artă sau activități ludice, ci de o **abordare transversală** care pune accent pe implicarea activă a elevului, pe rezolvarea problemelor prin metode variate și pe învățarea bazată pe descoperire.

La nivel gimnazial, creativitatea poate fi stimulată prin:

- Probleme deschise (cu mai multe soluții posibile);
- Activități interdisciplinare;
- Utilizarea jocurilor matematice;
- Tehnici de predare inovative, cum ar fi învățarea prin proiecte sau prin investigare;
- Exerciții care implică storytelling, benzi desenate sau elemente de teatru aplicate matematicii.

2. Legătura dintre creativitate și matematică

Deși aparent paradoxală, relația dintre matematică și creativitate este una profundă. Creativitatea nu este doar apanajul artelor, ci și o componentă esențială în **rezolvarea de probleme, formularea ipotezelor și descoperirea de modele** matematice.

De exemplu, o problemă clasică de geometrie poate fi abordată în mod creativ prin:

- Desenarea mai multor configurații posibile;
- Utilizarea unor aplicații digitale de tip GeoGebra;
- Povestirea unei situații reale în care apare acea configurație geometrică.

Un elev care este încurajat să „vadă” altfel o problemă sau să creeze propriile întrebări pe marginea unui concept va dezvolta o relație mai personală și pozitivă cu matematica.

3. Metode creative aplicabile la clasă

3.1. Jocurile matematice

Acestea dezvoltă intuiția matematică, gândirea strategică și capacitatea de analiză. Pot fi folosite la începutul lecției ca activitate de încălzire sau ca parte a evaluării formative.

3.2. Proiectele interdisciplinare

Matematica poate fi legată de muzică (ritm și fracții), desen (simetrie, proporții), sport (statistici și medii), sau științe (graficul temperaturii, tabele). Aceste conexiuni fac matematica mai relevantă.

3.3. Gândirea vizuală și storytelling-ul

Crearea de povești în jurul problemelor matematice poate face conceptele mai ușor de înțeles și memorat. De exemplu, o problemă de proporționalitate poate deveni o „aventură de cumpărături” sau „misiunea astronautului”.

3.4. Utilizarea tehnologiei

Aplicațiile interactive și platformele educaționale permit elevilor să exploreze concepte matematice în mod autonom și să experimenteze în mod vizual.

4. Impactul educației creative asupra performanței școlare

Studiile arată că elevii care învață într-un mediu care favorizează creativitatea sunt mai motivați, mai implicați și dezvoltă o atitudine pozitivă față de matematică. De asemenea, aceștia devin mai încrezători în propriile capacități și capabili să transfere cunoștințele în contexte noi.

Prin urmare, **educația creativă nu contrazice rigoarea matematicii**, ci o completează. Aceasta permite formarea unor competențe esențiale în secolul XXI: gândire critică, flexibilitate cognitivă, colaborare și comunicare.

5. Beneficiile educației creative

Adoptarea unei metode creative în predarea matematicii are numeroase beneficii. Printre acestea se numără:

- **Îmbunătățirea motivației:** Elevii devin mai implicați și motivați să învețe atunci când activitățile sunt interesante și relevante pentru ei.
- **Dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor:** Prin abordări creative, elevii învață să abordeze problemele din perspective diferite și să găsească soluții inovatoare.
- **Îmbunătățirea colaborării:** Activitățile de grup încurajează colaborarea și comunicarea între elevi, dezvoltând abilități sociale importante.

Concluzii

Integrarea creativității în procesul de predare-învățare a matematicii la gimnaziu reprezintă o investiție în viitorul elevilor. Profesorul are un rol-cheie în a crea un climat deschis, sigur și stimulant, în care elevii să îndrăznească să greșească, să pună întrebări și să găsească soluții inovatoare. Educația creativă nu este un moft, ci o necesitate pentru o matematică vie, accesibilă și plină de sens.

În concluzie, educația creativă joacă un rol crucial în predarea matematicii de gimnaziu. Aceasta nu doar că ajută elevii să înțeleagă mai bine conceptele matematice, dar și să dezvolte abilități esențiale pentru viitor. Prin implementarea unor metode creative, profesorii pot transforma învățarea matematicii într-o experiență plăcută și memorabilă.

Bibliografie

1. **Runco, M. A. (2007).** *Creativity: Theories and themes: Research, development, and practice.* Elsevier.
2. **Sternberg, R. J. & Williams, W. M. (1996).** *How to develop student creativity.* ASCD.
3. **Bocos, M. (2013).** *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune didactică.* Cluj-Napoca: Ed. Presa Universitară Clujeană.
4. **Cerghit, I. (2008).** *Metode de învățământ.* București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. **Ciolan, L. (2015).** *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar.* București: Polirom.
6. **Dumitru, I. (2001).** *Creativitatea – Factor al performanței școlare.* Iași: Polirom.
7. Platforma educațională GeoGebra: <https://www.geogebra.org/>
8. Portal educațional pentru profesori și elevi: <https://www.didactic.ro/>

ROLUL METODELOR INTERACTIVE ÎN OPTIMIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE

-studiu de specialitate-

Prof. Gherghinoiu Elena -Mihaela
Școala Gimnazială nr. 13- Rm. Vâlcea

Învățământul românesc se află într-un proces continuu de schimbare, care solicită din partea cadrelor didactice o permanentă capacitate de adaptare și găsirea unor metode eficiente pentru atingerea obiectivelor educaționale. Având în vedere multitudinea surselor de informare disponibile elevilor, profesorii trebuie să utilizeze strategii inovatoare, capabile să le stârnească interesul și să-i implice activ în procesul de învățare.

Etimologic, termenul metodă provine din grecescul *odos* "cale, drum; „metha”=către, spre. Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.

Metodele interactive sunt metodele operatorii, cele care conduc la suscitarea și realizarea efectivă a operațiilor de gândire, cele care prin excelență devin adecvate și favorabile dezvoltării unui constructivism operatoriu. Esențialul rezidă într-o pedagogie a efortului autentic și multilateral care izvorăște din interiorul conștiinței și al gândirii proprii a elevului.

Așadar, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de integrare socioprofesională și educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura esențial înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar. Jean Piaget afirma că metodele active nu conduc în niciun caz la un individualism anarhic, ci, mai ales, când are loc o îmbinare de activități individuale cu cea în echipe, ele au drept rezultat educarea autodisciplinii și a efortului voluntar.

Prin folosirea metodelor interactive de grup li se dezvoltă copiilor gândirea critică, democratică. Copilul înțelege că atunci când participă la activitatea de învățare are o responsabilitate și că participarea lui este importantă atât pentru el cât și pentru grupul din care face parte.

Aceste metode interactive implică mult tact din partea profesorului deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de nivelul clasei la care se predă, ținând seama de particularitățile individuale ale fiecăruia.

Prin folosirea metodelor interactive se va îmbunătăți calitatea procesului instructiv - educațional, contribuind la o reală valoare activ - formativă asupra personalității elevului.

Obiectivele metodelor interactive sunt multiple, dintre acestea vom numi doar câteva:

- Însușirea unor cunoștințe și deprinderi prin activități de cooperare;

- Promovarea unor activități didactice moderne, centrate atât pe grup cât și pe elevi;
- Implicarea activă și creativă în vederea stimulării gândirii;
- Formarea deprinderi de a lucra în echipă și de a conștientiza rolul important pe care îl are;
- Prin metodele interactive se promovează autonomia fiecărui copil, dar și munca prin cooperare.

Prin atingerea acestor obiective, copilul de azi va fi adultul de mâine care va putea să se adapteze situațiilor noi în care va fi pus, va căpăta încrederea de a merge mai departe, va deveni responsabil, va învăța să învețe, să găsească soluții la probleme, să fie creativ, tolerant, cooperant, să se exprime liber, să evalueze alternative și să ia decizii.

Aceste metode interactive de grup se pot clasifica după funcția lor didactică, în **metode de predare-învățare interactivă** - metoda predării/învățării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar); metoda Jigsaw (Mozaicul); citirea cuprinzătoare; cascada (Cascade); metoda învățării pe grupe mici – STAD (Student Teams Achievement Division); metoda turnirurilor între echipe – TGT (Teams/Games/Tournaments); metoda schimbării perechii (Share-Pair Circles); metoda piramidei; învățarea dramatizată. **Metodele de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare** cuprind harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map), matricele, lanțurile cognitive, fishbone maps (scheletul de pește), diagrama cauzelor și a efectului, pânza de păianjăn (Spider map – Webs), tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique), metoda R.A.I., cartonașele luminoase. Cele mai cunoscute și mai folosite metode sunt cele de **rezolvare de probleme prin stimularea creativității** – brainstorming; starbursting (Explozia stelară); metoda Pălăriilor gânditoare (Thinking hats – Edward de Bono); caruselul; multi-voting; masa rotundă; interviul de grup; studiul de caz; incidentul critic; Phillips 6/6; tehnica 6/3/5; controversa creativă; fishbowl (tehnica acvariului); tehnica focus grup; patru colțuri (Four corners); metoda Frisco; sinectica; buzz-groups; metoda Delphi.

Valențele formativ-educative ale acestor metode interactive ca practici de succes atât în învățare cât și în evaluare sunt multiple: stimulează implicarea elevilor în mod activ la rezolvarea sarcinilor și îi fac mai conștienți de responsabilitatea ce o au oferă posibilitatea aplicării în practică a cunoștințelor, a exersării priceperilor și deprinderilor în diferite contexte. De asemenea aceste metode asigură o mai bună înțelegere a cunoștințelor noi și oferă posibilitatea integrării lor în bagajul de cunoștințe deja existent, făcându-le astfel operaționale.

Metodele moderne de predare reprezintă noi direcții metodologice în explorarea procesului de cunoaștere, fiind aliniate principiilor educației contemporane, centrate pe știință și pe activitatea concretă a elevului. Aceste orientări noi nu exclud metodele tradiționale, ci le îmbogățesc, contribuind la o abordare mai activă și mai eficientă a învățării. Prin integrarea unor criterii metodologice actuale, metodele clasice capătă un conținut mai aplicat, eliminând caracterul pur teoretic și favorizând implicarea elevului în procesul educativ.

Există o relație firească între metodele vechi și cele noi: dacă unele au rezistat în timp datorită valorii lor formative, cele moderne își au adesea rădăcinile în gândirea pedagogică a secolelor trecute. Ambele tipuri de metode pot fi valorificate în mod creativ și adaptate cerințelor actuale ale educației.

Așa cum afirma Mircea Malița, orice metodă pedagogică implică o anumită concepție despre modul în care elevul învață. De aceea, profesorii trebuie să exploreze constant diverse strategii și procedee care să răspundă nevoilor concrete ale elevilor în contexte de învățare variate.

În acest sens, metodele interactive de grup se dovedesc a fi instrumente valoroase. Ele funcționează asemenea unui puzzle dinamic, în care fiecare participant contribuie cu propriile idei, formând împreună un tablou complex al înțelegerii. Acest tip de colaborare îl transformă pe elev dintr-un simplu ascultător într-un participant activ, capabil să-și dezvolte competențe esențiale pentru viața personală și profesională. Astfel, metodele interactive devin adevărate puncte de sprijin în formarea unei învățări autentice și durabile.

Bibliografie:

1. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
2. Dragomir, M., *Managementul activităților didactice – eficiență și calitate*, Editura Eurodidact, Cluj Napoca, 2002;
3. Ionescu, M., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1995.
4. Oprea C., *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București, 2003.

Cum îi învățăm pe elevii generației Alpha? Educație creativă pentru elevii de azi

Glăvan Anda Roberta
Școala Gimnazială Nr. 195

Dragilor, astăzi ne vom aminti trei lucruri esențiale:

- *cum să citim un meniu de cafea / restaurant și să comandăm ce e mai potrivit pentru noi;*
- *cum să exprimăm planuri de viitor și lucruri pe care intenționăm să le facem;*
- *cum vorbim despre lucruri permise și acțiuni interzise.*

Care dintre cele trei funcții vi se pare mai importantă atunci când călătoriți în străinătate? Ce este mai folositor să știi atunci când ești noul angajat al unei companii și șeful îți explică regulile din birou? Pentru voi ce este mai util să știți?

sau

Astăzi vom crea dialoguri cu tema “at the restaurant”, vom face exerciții cu will / be going to / present simple and continuous with future meaning și vom vorbi despre verbele modale. Vă rog să deschideți caietele și manualele.

Nu este deloc dificil să ne dăm seama care abordare va trezi interesul elevilor și care îi va face să-și afunde mai adânc capetele în ecranele telefoanelor pe care nici măcar nu le mai ascund sub bancă. Unui profesor căruia nu îi pasă suficient să pregătească o lecție captivantă (sau măcar mai puțin plictisitoare), nu îi pasă nici dacă elevii sunt cu adevărat atenți sau dau scroll pe Insta. Deci, de ce efectul celor două modalități de a începe lecția este atât de diferit? În cadrul cursului “Neuroștiință: află cum învață elevii tăi” am aflat că are de-a face cu “creierul emoțional” al elevilor noștri, care fac parte din generația Alpha, adică cei născuți între 2010 și 2024. Toți membrii acestei generații sunt născuți în secolul XXI, sunt digitalizați și au afinitate pentru tehnologie, jocuri și activități care să le ofere gratificare instantanee. Cum ar trebui să procedăm cu ei? Cum să le predăm pe înțelesul lor? Anticiparea și posibilitatea de a alege singuri despre ce să discute în cadrul lecției le dă impresia elevilor că ideile și părerile lor contează și vor fi ascultate și apreciate. (Și așa ar și trebui să fie. Dacă ne dorim să îi învățăm ceva cu adevărat pe elevii noștri, ei trebuie să fie pe primul loc.) Pe lângă aceasta, oferindu-le diferite contexte în care vor putea pune în practică ceea ce urmează să învețe (atunci când vor fi angajați într-o companie sau atunci când vor călători cu prietenii sau familia) diminuăm posibilitatea de a fi întrebați “la ce-mi folosește asta?”, sau, și mai rău, să nu fim întrebați deloc, ci elevii să decidă singuri că este încă o lecție inutilă care nu-i va ajuta în viața de adult.

În acest articol îmi propun să vă prezint câteva idei despre cum să îi învățați pe elevi să învețe, sau măcar să vă ofer câteva sfaturi și îndrumări pe care le-am primit și eu la rândul meu în cadrul cursului. Ne vom axa în special pe legătura dintre emoție și învățare și vom aborda câteva strategii de învățare. Multe dintre informații le veți considera evidente, empirice, dar voi încerca să le pun în contextul predării la clasă în speranța că vă va fi și dumneavoastră mai ușor să le aplicați cu elevii.

Ce treabă au emoțiile cu învățarea?

Emoțiile și învățarea au o legătură foarte strânsă și tot ce trebuie să facem ca să demonstrăm că afirmația este adevărată este să ne amintim de vremea când noi eram elevi. Cu toții aveam acel profesor de care ne temeam, ale cărui lecții le așteptam cu frică (și uneori groază) și a cărui materie o detestam. Este foarte probabil ca materia să nu fi fost atât de îngrozitoare cum părea atunci, dar fiindcă era asociată cu prezența un profesor de temut, era imposibil să o avem la suflet. Pe de altă parte, este posibil să fi avut și un profesor care ne

impresiona la fiecare lecție și ale cărui explicații, idei și povești le ascultam cu mare interes și ale cărui gesturi le urmăream cu atenție și poate chiar le preluam în propriul comportament. Acest lucru se întâmplă și cu elevii din actualele generații și se va întâmpla întotdeauna fiindcă atunci când profesorul îți este drag, îți place și materia pe care o predă. În plus, dacă elevii îndrăgesc un cadru didactic, sunt șanse mai mici să aibă un comportament deviant în cadrul orelor și șanse mult mai mari să aibă rezultate bune la respectiva materie.

Așadar, învățarea este și un proces emoțional, nu doar unul cognitiv. O lecție fără emoție este doar memorare. Însă emoțiile elevilor nu trebuie trezite de către profesor doar față de profesor, ci față de lecțiile pe care ei trebuie să le învețe. De ce ar trebui să le pese elevilor de ceea ce le predăm? Ce relevanță are pentru ei? Cum îi va ajuta și când? Răspunsurile la aceste întrebări trebuie evidențiate și clarificate chiar de către cadrele didactice în cadrul lecțiilor. Dacă elevii înțeleg modul în care o lecție le va fi de folos în viața reală, atunci șansele să participe activ sunt mult mai mari.

Toți profesorii trebuie să își pună această întrebare atunci când pregătesc o lecție (cum îi va ajuta în mod real pe elevi ceea ce le voi predă?) și să ofere cele mai bune răspunsuri clasei, sau să le dea oportunitatea să descopere singuri de ce e relevant ceea ce sunt învățați la școală.

Strategii de învățare

1. KWL chart (când introducem un subiect, îi putem pune pe elevi să își noteze ceva ce știu deja despre noua temă (know), ceva ce vor să afle (want) și îi putem întreba cum ar putea afla mai multe (how can you Learn about it?). Astfel, elevii își amintesc ceea ce au învățat deja, simt că sunt mai implicați și participa activ la procesul de învățare.
2. Word - Phrase - Sentence
Această strategie presupune studierea unui text și prezentarea mesajului principal folosind următoarele:
  - a. Un CUVÂNT care v-a atras atenția sau care vi s-a părut esențial.
  - b. O SINTAGMĂ care v-a pus mintea în mișcare, care v-a provocat sau intrigat.
  - c. O FRAZĂ care vi se pare că surprinde ideea întregului text.La sfârșitul timpului de gândire unii elevi ar putea fi rugați să explice de ce au ales acel cuvânt, alți elevi de ce au ales sintagma sau fraza respectivă.
3. Lucrul în echipă și *peer teaching* - Nu-i o noutate, dar cu toate acestea elevii susțin că sunt puși rareori să lucreze în echipe la școală. Mulți profesori nu tolerează gălăgia inevitabilă care se creează atunci când zece elevi vorbesc în același timp. Totuși, trebuie să fim conștienți de faptul că toți elevii își doresc să simtă că aparțin unui grup și că au contribuit cumva. Dându-le posibilitatea să creeze ceva împreună ajută la întărirea relațiilor dintre elevi și îi poate ajuta să-și aleagă diverse roluri - cel responsabil, liderul, organizatorul, cel care se pricepe la design, cel care vine cu idei. O altă variantă a lucrului în echipe ar putea fi *peer teaching* - când elevii își explică diferite idei, concepte, exerciții între ei. Acest lucru îi ajută să aprofundeze subiectul și să înțeleagă tema și mai bine.
4. *Gamification* - Ora e mai plăcută atunci când încorporăm în lecție și un joculeț. Fie că este un joc online (Kahoot, Quizziz, Wordwall - unde găsiți jocuri deja elaborate de alți profesori) sau de o competiție cu toată clasa, o astfel de activitate îi va motiva să învețe și va face să le placă lecția.

Este atât de important ca noi, profesorii, să învățăm cum învață elevii noștri și să ținem cont de acest aspect când ne pregătim lecțiile. Copiii învață din multe motive, intrinseci și extrinseci. S-a dovedit că învățarea de lungă durată este cea care are loc atunci când elevii învață de plăcere, de aceea este sugerat să facem lecțiile cât mai atractive. Nu uitați, cei mai mulți copii gândesc astfel:

“Îmi pasă de profesor, deci îmi pasă de lecție”. Haideți să-i învățăm astfel să le pese de dezvoltarea personală, de relațiile pe care le au cu ceilalți oameni, de inteligența emoțională, de sănătate fizică și mintală, de educație... de viitor.

PREDARE, ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE, CU TEHNOLOGII DIGITALE

Prof. Gogoncea Anca Cristina,
Prof. Dumitrescu Ciprian

Colegiul Național „Zinca Golescu” Pitești-Argeș

Integrarea tehnologiilor în predare implică utilizarea instrumentelor și resurselor digitale în scopul de a îmbunătăți procesul educațional. În funcție de obiectivele și specificul predării, tehnologia poate transforma experiența de învățare într-un mod semnificativ. Exemple stau câteva direcții pentru integrarea tehnologiilor în predare:

1. Învățarea activă și colaborativă:

- Instrumente de colaborare online: Aplicații precum Google Docs, Microsoft Teams sau Slack pot fi folosite pentru a încuraja colaborarea între elevi și a facilita munca în echipă.
- Platforme de discuții: Forumurile de discuții sau aplicațiile de chat educative ajută la schimbul de idei și feedback între elevi, susținând colaborarea activă. Câteva dintre cele mai des utilizate platforme /forumuri de discuții educative sunt:
  - Edmodo - Platformă ce permite crearea unor comunități educative pentru profesori, elevi și părinți;
  - Classroom 2.0 - O rețea de socializare pentru educatori interesați de tehnologii moderne

2. Facilitarea colaborării și comunicației (1) în educație este esențială pentru a crea un mediu de învățare interactiv și participativ. Tehnologiile moderne oferă multiple modalități de a îmbunătăți aceste aspecte, atât în cadrul grupurilor de elevi, cât și între profesori și elevi. Iată câteva strategii și instrumente pentru a facilita colaborarea și comunicarea în mediul educațional:

Platforme de colaborare online

- **Google Workspace for Education (Docs, Sheets, Slides)**⁴: Elevii pot lucra împreună pe documente, foi de calcul sau prezentări în timp real. Aceste platforme permit editarea colaborativă, adăugarea de comentarii și feedback imediat din partea profesorilor.

3. Evaluare și feedback digital⁴

Testare online: Platforme precum **Kahoot!**, **Quizizz** sau **Google Forms** permit profesorilor să creeze teste interactive, să colecteze date despre performanțele elevilor și să ofere feedback în timp real.

Resurse și conținut digital

Utilizarea resurselor multimedia²: Profesorii pot folosi videoclipuri educaționale (ex. YouTube, TED-Ed), animații sau simulări interactive (PhET pentru științe) pentru a ilustra concepte abstracte sau complexe.

Crearea de materiale interactive³: Platformele precum Canva, Genially sau ThingLink permit profesorilor să creeze prezentări interactive, infografice și hărți conceptuale pentru a dinamiza predarea.

4. Învățare personalizată⁴: Platforme de e-learning: LMS-uri (Learning Management Systems)⁴ precum Moodle sau Google Classroom permit profesorilor să creeze programe personalizate de studiu, adaptate la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev.

Inteligența Artificială și algoritmi de învățare adaptivă: Aplicațiile educaționale bazate pe AI (ex. ChatGPT, Grammarly, etc) ajustează automat conținutul pentru a corespunde nivelului de cunoștințe al elevului.

5. Învățare hibridă și la distanță²

- Platforme de videoconferință: Instrumente precum Zoom, Google Meet sau Microsoft Teams permit predarea la distanță, oferind interacțiune în timp real și posibilitatea de a înregistra lecții pentru vizualizare ulterioară.
- MOOC-uri și platforme de cursuri online: Coursera, Khan Academy sau Udemy pot fi folosite pentru a oferi elevilor acces la cursuri suplimentare care completează materialul predat.

6. Realitate augmentată (AR) și realitate virtuală (VR)⁴

- Experiințe de învățare imersive: AR și VR permit crearea unor experiențe de învățare captivante. De exemplu, Google Expeditions permite elevilor să exploreze virtual locuri și fenomene din întreaga lume.
- Simulări și laboratoare virtuale: În discipline precum chimia, biologia sau fizica, laboratoarele virtuale (ex. Labster) oferă posibilitatea de a experimenta în medii sigure și controlate.

9. Monitorizarea progresului și analiza datelor⁽¹⁾:

- Sisteme de urmărire a progresului: Platformele educaționale moderne permit monitorizarea progresului fiecărui elev și oferă date despre performanțele lor, astfel încât profesorii să poată ajusta strategiile de predare.
- Instrumente de analiză educațională: Aplicațiile care colectează și analizează date despre interacțiunile elevilor cu materialele digitale permit o evaluare mai exactă a nevoilor și progresului acestora.

Concluzii

Integrarea tehnologiilor în predare oferă oportunități imense pentru a îmbunătăți experiența de învățare, făcând-o mai dinamică, personalizată și adaptată cerințelor elevilor din societatea digitală modernă.

Gestionarea resurselor de învățare online este o componentă esențială a educației moderne, care contribuie la crearea unui mediu de învățare eficient și atractiv. Prin selecția atentă, organizarea judicioasă și utilizarea creativă a resurselor digitale, profesorii pot sprijini dezvoltarea abilităților elevilor și pot îmbunătăți experiența educațională generală. O abordare colaborativă și reflexivă va conduce la o utilizare optimă a resurselor digitale în procesul de învățare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Toby Walsh „2062 lumea creată de inteligența artificială”, Ed. RAO, 2019, București, p.109-135;
2. Viktor Schauburger „Inteligența și dinamica energiei”, ed. Vidia, 2013, București, p 15-27;
3. Kai – Fu Lee „Superputerile inteligenței artificiale”, ed. Corint, 2018, București, p 38-40;
4. PRODIGY – *Prodigitalizare în educație* – curs MCID, PNRR .

VIITORUL ÎN CULORI VII: CUM EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ COPIII DE MÂINE

Prof. Golița Anca Nicoleta

Școala Gimnazială "Miron Pompiliu"

Culorile au un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale ale copiilor. Ele influențează starea de spirit, concentrarea și capacitatea de învățare. De exemplu, nuanțele calde, precum roșu și portocaliu, pot stimula energia și creativitatea, în timp ce culorile reci, precum albastrul și verdele pot induce o stare de calm și relaxare. Activitățile de colorat și desenat contribuie la dezvoltarea coordonării motorii fine, a concentrării și a încrederii în sine. Prin alegerea culorilor și combinarea acestora, copiii învață să își exprime emoțiile și să rezolve probleme într-un mod creativ.

Educația creativă, bazată pe explorarea culorilor și a artei, este esențială pentru formarea unei generații capabile să facă față provocărilor viitoare. Prin integrarea culorilor în procesul educațional, copiii nu doar că învață concepte academice, dar își dezvoltă și abilități socio-emoționale, gândirea critică și capacitatea de a colabora.

Astfel, culorile devin nu doar un instrument de învățare, ci și o punte către o educație mai umană și mai adaptată nevoilor actuale. În același timp utilizarea culorilor dezvoltă curiozitatea, spiritul de observație și creativitatea copiilor, oferindu-le oportunitatea de a învăța despre diversitatea culturală și colaborare internațională.

Copii de azi trăiesc într-un mediu digitalizat și globalizat, unde creativitatea, adaptabilitatea și gândirea critică sunt abilități esențiale. În acest context, educația creativă devine un instrument fundamental pentru dezvoltarea armonioasă a color mici. Culorile, ca elemente universale și expresive, joacă un rol crucial în stimularea imaginației și învățării prin experiență.

Colorile au fost dintotdeauna un mijloc de exprimare a emoțiilor și ideilor. În viitor, însă, ele vor căpăta noi semnificații și utilizări. Tehnologia avansată și schimbările sociale vor transforma modul în care percepem și folosim culorile în viața cotidiană.

În primul rând, culorile vor deveni mai interactive și personalizabile. Într-o lume tot mai conectată digital, culorile vor fi folosite pentru a transmite mesaje și informații într-un mod rapid și eficient. De exemplu, semnalele vizuale colorate vor indica starea de funcționare a dispozitivelor sau vor semnala evenimente importante în timp real.

Chiar și în domeniul modei și al designului, culorile viitorului vor reflecta preocupările legate de sustenabilitate și mediu. Materialele ecologice și tehnologiile de vopsire fără substanțe chimice vor permite crearea de culori durabile și prietenoase cu natura.

Astfel, alegerea culorilor va deveni o formă de responsabilitate socială, iar culorile viitorului vor fi mai mult decât simple percepții vizuale, ele vor deveni un limbaj universal, un instrument de comunicare și un simbol al evoluției tehnologice și sociale. Prin urmare, este important să fim conștienți de impactul culorilor asupra vieții noastre și să le utilizăm cu înțelepciune.

Culorile au fost dintotdeauna un mijloc de exprimare a emoțiilor și ideilor. Culorile vor deveni mai interactive și personalizate. Astfel, mediul înconjurător va deveni o extensie a propriei personalități. Totodată culorile vor juca un rol esențial în comunicare. Într-o lume tot mai conectată digital, culorile vor fi folosite pentru a transmite mesaje și informații într-un mod rapid și eficient.

Un aspect semnificativ al viitorului culorilor este reprezentat de tehnologia avansată în domeniul iluminatului și al realității augmentate. Dispozitivele inteligente vor permite modificarea nuanțelor și intensității culorilor în funcție de preferințele utilizatorilor sau de contextul ambiental. Astfel, culorile vor deveni un instrument de personalizare a spațiilor și a experiențelor cotidiene, contribuind la crearea unui mediu adaptat nevoilor individuale. Într-o eră digitală dominată de imagini și simboluri, culorile vor căpăta un rol esențial în comunicarea vizuală. Semnalele colorate vor fi folosite pentru a transmite mesaje rapide și eficiente, eliminând barierele lingvistice și culturale. De exemplu, în domeniul sănătății, culorile pot indica starea unui pacient sau nivelul de urgență al unei situații, facilitând intervențiile rapide și precise.

Pe măsură ce conștientizarea ecologică crește, utilizarea culorilor va fi influențată de principiile sustenabilității și eticii. Materialele ecologice și procesele de producție responsabile vor determina alegerea culorilor în modă, design și publicitate. Astfel culorile nu vor mai fi doar o chestiune estetică ci și un indicator al responsabilității sociale și al angajamentului față de mediu.

În concluzie, culorile viitorului vor depăși limitele esteticului, devenind un instrument al personalizării, comunicării eficiente și al responsabilității sociale. Într-o lume în continuă schimbare, înțelegerea și utilizarea conștientă a culorilor vor fi esențiale pentru adaptarea la noile realități tehnologice și sociale.

Bibliografie:

- Bouillence, Brigitte & Carre, M (2002)- „Cum ne dezvoltăm creativitatea”-Editura Polirom
- Caluschi, Mariana (2001) – „Grupul mic și creativitatea” – Editura Căteș
- Roco, M. (2007) – „Creativitate și inteligență emoțională” -Editura Polirom
- Iordănescu, M. (2023) – „Culorile educației” – Dilema Veche

ROLUL VOLUNTARULUI ÎN DEZVOLTAREA CREATIVĂ A PERSONALITĂȚII ELEVULUI/PREȘCOLARULUI

NUME: GRECU MARIA AMALIA

UNITATEA: PALATUL COPIILOR BRAȘOV

“Ascultă vorba mea, copile,/ Cuvântul meu, și neînțeles/ Chiar dacă astăzi ți se pare/ Că ți-e stăin, că-i fără miez/ Păstrează-l cum ți-l spun acum/ Să dăinuie cât mai târziu/ Prin el prezentă eu să fiu,/ Ca într-o vreme mai senină/ Să-l poți iar scoate la lumină./ Totul depinde doar de tine/ De izbutești să-l reții bine.” *Extras din Michael Ende “Povestea fărăsfârșit”*

Idealul educațional al școlii românești îl reprezintă *„dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane în formarea personalității autonome și creative.”* Educația numai atunci este eficace, când *„tratează pe fiecare conform cu natura sa și când dă fiecăruia hrana mintală de care are nevoie*

Pentru a forma *„personalitatea autonomă și creativă”* și a dezvolta individualitatea umană, e necesar ca instruirea să fie personalizată. Aceasta presupune crearea unor situații de învățare adecvate, în vederea valorificării la maximum a potențialului de care dispun elevii.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora care conduc către o dezvoltare socio-emoțională și civică.

Voluntariatul...o poarta către inimă... este o componentă fundamentală a societății civile; este activitatea desfășurată din proprie inițiativă, fără a primi o contraprestație materială. Toate persoanele din lume trebuie să aibă dreptul de a-și oferi în mod liber timpul, talentul și energia în beneficiul altora sau al comunității lor prin acțiuni individuale sau colective, și fără a aștepta recompense financiare. Este o certitudine faptul că fiecare dintre noi visează și își dorește să-și depășească condiția actuală gândindu-se la succes și succesul nu-l poți dobândi decât prin muncă. Însă cum faci asta, în termeni cât se poate de concreți și reali? Cea mai simplă metodă este crearea unui plan de promovare a propriei persoane. Apoi trebuie să te gândești că investești timp, răbdare și dorințe realizabile, care în final să ducă la ceea ce tu definești ca succes. Nimic

nu este greu dacă vrei cu adevărat să realizezi ceva pentru tine și pentru cei care se află în jurul tău. Aici intervine voluntariatul.

Voluntariatul ține de cedare și acceptare...

Prin voluntariat, copilul/elevul:

- își creionează mai bine setul de valori după care se conduce în viața;
- învață să aprecieze lucrurile pe care le au și le găsește o altă utilitate;
- își setează obiective mai realiste în viață;
- capătă abilități de comunicare și abilități de relaționare socială care îi vor ajuta pe viitor, și chiar în cariera lor profesională;
- poate descoperi în activitățile de voluntariat realizate, hobby-uri și își poate forma orientări profesionale pe aceasta linie;
- își formează abilități de lider, dobândind o capacitate mai bună de a lua decizii;
- își formează prieteni noi;
- îi crește încrederea în sine și se simte util societății;
- își petrece timpul într-un mod plăcut, învățând lucruri noi, în același timp.

Este VOLUNTARIATUL un exemplul de școală vieții, un modelotor al educației socio-emoționale?

VOLUNTARIATUL, privit din perspective celor enumerate mai sus, poate fi considerată ca făcând parte din educația non-formală, o latură foarte importantă a educației ce oferă copilului o bună dezvoltare socio-emoțională, integrare activă, empatie. Încă de la grădiniță, apoi la școală, în liceu, copiii și tinerii adolescenți trebuie îndrumați, educați în spirit civic, prin diverse activități extracuriculare, prin proiecte realizate în strânsă legătură cu ONG-urile. Cadrul didactic, prin însăși exemplul lui, le deschide inima, le formează deprinderi și le educă gândirea, copiilor. Copilul/tânărul adolescent cu cât va fi lăsat să observe, să cunoască, să exploreze, și cu cât va fi învățat de mic că este important să îi ajute pe alții, să se implice în activități de pe urma cărora să nu te aștepți neapărat să obții beneficii materiale, cu atât el va tinde să introducă ideea și dorința de voluntariat în viața lui. Vizitele la centre de copii sau de bătrâni, spectacole caritabile, târguri caritabile cu vânzare de produse hand-made-uri realizate de beneficiari, și alte evenimente organizate (în care se pot stănge donații), pot fi ocaziile potrivite pentru a-i implica pe copii/școlari și tineri adolescenți, și de a-i obișnui să se acomodeze în rolul de voluntari.

Voluntariatul nu e o poveste. Voluntariatul e de povestit; este soluția pentru „școală vieții”!

Bibliografie

1. Fițiu, A. (2004). *Ecologie și protecția mediului*. București: Editura Academic Pres.
2. Jigău M.- *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București, 2001
3. Theodosiu, D. – *Mai aproape de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972
4. Nicoleta Adriana Geamănu, Maria Dima, „Educația ecologică la vârsta preșcolară”, Supliment al Revistei Învățământ Preșcolar, 2008;
5. Băban A. (coord.)- *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și de consiliere*, Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
6. Jigău M.- *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București, 2001
7. Missoum G.- *Am reușit!*, Editura Polirom, Iași, 2003
8. Theodosiu, D. – *Mai aproape de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972
9. Tomșa G.- *Consilierea și orientarea în școală*, Casa de Editură și Presă Viața Românească, București, 1999
10. www.civica-online.ro
11. www.civica-online.ro

STIMULAREA ȘI DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR

**Prof.Gulin Ioana
Școala Primară
Brănești,jud.Timiș**

Orice om normal poate realiza o îmbunătățire în munca sa, o mică inovație sau invenție. Pentru aceasta e nevoie de preocupare specială, de condiții favorabile dezvoltării creativității..

Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcina importantă a școlilor. Pe lângă efortul tradițional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare si ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și în ce privește metodele de educare și instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale si emotive, puternice în școala din trecut. Modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor. Metodele activ-participative sunt tot mai utilizate în școala românească.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele inconștientului.

La nivelul claselor primare, în structura metodelor activ-participative, alături de brainstorming, își găsesc cu maximă eficiență locul: cubul, metoda celor șase pălării, chindogu, diagramele why-why, diadramele Ishikawa, jocurile didactice, care constituie o punte de legătură între joc ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară, și activitatea specifică școlii – învățarea.

Categoria de activități care oferă terenul cel mai extins pentru cultivarea creativității îl constituie activitățile în care se lasă elevilor independență deplină.

Copiilor le place să asculte și să inventeze povești, să joace roluri, să interactioneze printr-un joc continuu, pe care-l

îmbogațesc mereu, din ce în ce mai mult, fiind atenți și receptivi totodată la ce descoperă la ceilalți.

Desenul, pictura, modelajul, muzica, dansul, felurile jocuri în aer liber sau acasă, toate au darul de a-i ajuta să exprime emoții, gânduri, sentimente care, în aceasta manieră artistică, sunt mai accesibile a fi exteriorizate.

Câteva exerciții de stimulare a creativității: desenul liber, fără structură, pictura cu mâna dominantă dar și cu cea non-dominantă, modelajul unei povești inventate, soluțiile personale pe care copiii învață să le adapteze în funcție de situație.

Dacă un elev a descoperit prin propriile lui eforturi de observație, de imaginație și gândire, o însușire mai puțin vizibilă a unui obiect, a unui aspect al unui fenomen, dacă a găsit o soluție nouă a unei probleme, ori a redactat o compunere într-un mod personal, original sub aspectul conținutului și al formei, toate aceste activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale elevilor, care se cer stimulate și dirijate.

Un profesor care are creativitate pedagogică este ingenios, inventiv, plin de fantezie și cu o mare doză de spontaneitate. El descoperă mereu noi și noi forme de lucru, noi procedee și tehnici, modifică, adaptează, combină și inventează, noi instrumente sau mijloace menite să sporească eficiența muncii didactice.

Creativitatea de tip școlar, realizată de elev în procesul de învățământ, nu trebuie confundată cu creativitatea scriitorului, artistului, tehnicianului, unde originalitatea și productivitatea se interpretează în sensul strict al cuvântului. Copilul de vârstă școlară mică adoptă o atitudine creatoare atunci când, pus în fața unei probleme (care constituie o sarcină școlară), îi restructurează datele, descoperă calea de rezolvare, o rezolvă într-un mod personal.

La vârsta școlară mică, elementele de originalitate, chiar și atunci când sunt minore față de cele de reproducere, exprimă tendința de creativitate a copilului, care trebuie încurajată.

Gândirea creatoare se formează în procesul de învățământ prin orientarea și stilul activității elevilor, prin tipuri de sarcini și exerciții care pot constitui un antrenament al gândirii.

Creativitatea nu se poate cultiva decât într-o atmosferă de antrenare liberă a elevilor în căutări, schimb de idei, verificări. Elevii trebuie să se manifeste liber, fără teama de a greși, de a li se face imediat aprecierea critică. În felul acesta se poate cultiva îndrăzneala, independența, originalitatea. Profesorului îi revine sarcina de a organiza activitatea de gândire a copilului în mod judicios și corespunzător forțelor sale, de a-l face să aibă încredere în el.

Procesul de stimulare a creativității și originalității se desfășoară gradat, cu pași mici și cu multă răbdare și dăruire din partea învățătorului. Bun cunoscător al fiecărui școlar, profesorul poate și trebuie să-și atragă prin lecții-joc toți elevii și să le faciliteze asimilarea treptată a realului. Jocurile creative sunt un izvor nesecat, iar aplicarea lor implică întreaga personalitate a copilului. Activitatea desfășurată cu elevii în procesul de învățământ oferă bogate și diverse prilejuri de cultivare a creativității. Exercițiile de antrenament creativ le-am conceput și sub forma jocurilor, a exercițiilor captivante, a unor activități aparent ușoare, dar atractive, antrenante, care să pună în funcțiune toate forțele lor intelectuale.

BIBLIOGRAFIE:

Tinca Cretu- Psihologia educatiei, Editura Credis, 2004

Roco M. – „Creativitatea individuală și de grup”; București, Editura Academiei, 1979;

Roșca Alexandru – „Creativitate”; București, Editura Enciclopedică Română, 1972;

Țopa L. – „Creativitatea”; București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980

Tereza Amabile- „Creativitatea ca mod de viață”; București, Editura Tehnica, 19

Educație prin artă: construind incluziunea în școala de azi

Gurgu Alexandra Georgiana

Liceul de Arte „Hariclea Darclee” Brăila

Societatea contemporană este caracterizată printr-o dinamică accelerată a schimbărilor culturale, sociale și tehnologice, iar educația are obligația de a pregăti indivizi capabili să navigheze printr-o lume complexă, diversă și imprevizibilă. Una dintre cele mai semnificative provocări ale sistemului educațional este construirea unui cadru incluziv, adaptabil și stimulator pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu cerințe educaționale speciale (CES).

Tema prezentului eseu propune o reflecție asupra valorii strategiilor didactice creative și incluzive, cu un accent particular pe educația artistică și, mai ales, pe predarea istoriei muzicii. Plecând de la un model concret de fișă de lucru pentru elevi, se va analiza cum acest instrumente didactic poate stimula dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a elevilor, contribuind la formarea unor cetățeni empatici, expresivi și creativi.

Istoria muzicii ocupă un loc aparte în cadrul curriculumului liceal vocațional, oferind nu doar cunoștințe teoretice, ci și oportunități de exprimare emoțională, introspecție și cooperare. Muzica are capacitatea de a stimula simultan inteligența lingvistică, auditivă, emoțională și interpersonală, ceea ce o transformă într-un instrument educațional puternic, mai ales pentru elevii cu CES.

Aplicarea unor fișe de lucru, precum cea care se va regăsi în continuare, dedicată temei Clasicismului muzical, este construită pe principii ale pedagogiei incluzive: claritate, diversitate a sarcinilor, ancorare în realitatea elevului, vizualitate și interactivitate. Ea valorifică metode active de învățare precum: completarea, selecția, asocierea, ascultarea activă și conexiunea personală cu temele istorice. Conform lui Carol Ann Tomlinson¹, diferențierea instruirii este cheia succesului în clase eterogene, iar această fișă reprezintă un exemplu de aplicare concretă a acestui principiu.

Creativitatea este definită de Mark Runco² ca fiind capacitatea de a produce idei noi, relevante și valoroase. În educație, aceasta nu este doar o competență estetică, ci una

---

¹ Tomlinson, Carol Ann, *How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms*, ASCD, 2017

² Runco, Mark A., *Creativity. Theories and Themes: Research, Development, and Practice*, Academic Press, 2007

fundamentală pentru rezolvarea de probleme, gândire critică și adaptabilitate. Elevii care sunt stimulați să gândească divergent, să creeze conținut propriu și să se exprime artistic dezvoltă o autonomie crescută în învățare și o stimă de sine pozitivă.

Fișa de lucru propusă valorifică aceste dimensiuni prin sarcini care permit exprimarea ideilor personale, reflecții asupra propriilor emoții în raport cu muzica ascultată și exerciții de imaginație. Astfel de metode dezvoltă ceea ce Daniel Goleman³ definea ca fiind „inteligenta emoțională”, componentă esențială în succesul școlar și personal al tinerilor.

Abordarea incluzivă presupune nu doar adaptarea conținuturilor, ci și a metodelor, materialelor și modalităților de evaluare. Conform *Ghidul Solicitantului Condiții Specifice. Incluziunea copiilor și tinerilor cu cerințe educaționale speciale*⁴, profesorii trebuie să creeze contexte accesibile tuturor elevilor, să folosească suporturi vizuale, să planifice sarcini diferențiate și să ofere feedback personalizat. Această abordare stimulează ceea ce UNESCO⁵ definea ca fiind „participarea deplină și efectivă la învățare”. Elevii cu CES nu sunt tratați ca receptori pasivi ai informației, ci ca participanți activi, ale căror trăiri, opinii și ritm de lucru sunt respectate.

Educația creativă, incluzivă și centrată pe elev este direcția inevitabilă a sistemelor educaționale moderne. „Culorile viitorului” nu sunt uniforme, ci diverse, stratificate și interconectate, asemenea paletei artistului. Prin activități didactice structurate și sensibile la nevoile tuturor elevilor, istoria muzicii poate deveni un mediu autentic de incluziune, reflecție și dezvoltare a potențialului uman.

Bibliografie:

1. Goleman, Daniel, *Emotional Intelligence*, New York: Bantam Books, 1995
2. Ministerul Educației, *Ghidul Solicitantului Condiții Specifice. Incluziunea copiilor și tinerilor cu cerințe educaționale speciale*, București, 2024, Anexa la Ordinul MIPE nr. 7077/2024

---

³ Goleman, Daniel, *Emotional Intelligence*, New York: Bantam Books, 1995

⁴ Ministerul Educației, *Ghidul Solicitantului Condiții Specifice. Incluziunea copiilor și tinerilor cu cerințe educaționale speciale*, București, 2024, Anexa la Ordinul MIPE nr. 7077/2024

⁵ UNESCO, *Policy Guidelines on Inclusion in Education*, UNESCO Publishing, 2009

3. Runco, Mark A., *Creativity. Theories and Themes: Research, Development, and Practice*, Academic Press, 2007
4. Tomlinson, Carol Ann, *How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms*, ASCD, 2017
5. UNESCO, *Policy Guidelines on Inclusion in Education*, UNESCO Publishing, 2009

Anexă:

FIȘĂ DE LUCRU – CLASICISMUL MUZICAL

Clasa: a X-a

Disciplina: Istoria muzicii

Tema: Clasicismul în muzică – ordine, echilibru, frumusețe

I. RECUNOAȘTE ȘI BIFEAZĂ

Care dintre următoarele elemente sunt specifice Clasicismului muzical? Bifează:

- ☐ Pianul
- ☐ Forma sonată
- ☐ Haos
- ☐ Echilibru
- ☐ Simfonie
- ☐ Ritm neregulat

II. COMPLETARE GHIDATĂ

Completează propozițiile:

1. Un compozitor foarte cunoscut al Clasicismului este _____.
2. Muzica din această perioadă este _____ (alege: echilibrată, haotică, rock).
3. Instrumentul preferat de Mozart era _____.

III. ASOCIAZĂ

Unește compozitorii cu naționalitatea lor:

Joseph Haydn – _____

Wolfgang A. Mozart – _____

Ludwig van Beethoven – _____

Alege dintre: Germania, Austria

IV. ASCULTARE ACTIVĂ

Ascultă Simfonia nr. 41 de Wolfgang Amadeus Mozart:

https://www.youtube.com/watch?v=0vfU4cmdx-s&list=RD0vfU4cmdx-s&start_radio=1

Bifează ce ai simțit:

- ☐ Bucurie
- ☐ Confuzie
- ☐ Relaxare
- ☐ Frică

Ce ai remarcat în muzică?

V. CONECTEAZĂ MUZICA CU VIAȚA TA

Răspunde la întrebările de mai jos:

1. În ce moment al zilei ți-ar plăcea să asculți muzică clasică?
2. Ce emoție ai simțit ascultând muzica lui Mozart?
3. Dacă ai fi compozitor, ce fel de muzică ai scrie și de ce?

VI. REFLECȚIE

Scrie o propoziție despre ce ai învățat azi:

IMPACTUL TULBURĂRILOR AFECTIV – EMOȚIONALE ASUPRA EVOLUȚIEI ȘCOLARE A COPILULUI CU CÉS INTEGRAT - PREZENTARE DE CAZ

Prof. logoped Daniela GURGU – C.J.R.A.E. IAȘI – Școala Gimnazială "B.P. Hasdeu" Iași

Cazul prezentat este o fetiță de 9 ani care frecventează în prezent clasa I dintr-o școală integratoare. A parcurs clasa pregătitoare de două ori în școli diferite, primul an fiind amânat din motive medicale. Se confruntă cu dificultăți în sfera afectiv-emoțională și din punctul de vedere al achizițiilor cognitive, psihomotorii, de scris-citit, de maturizare socio-afectivă și rezistentă la efort intelectual și participă bisăptămânal la activitățile de terapie logopedică din școală și la cele de sprijin educațional.

I. Traseul educațional

A. s-a născut în Iași și are 9 ani. De la vârsta de 4 ani a frecventat o grădiniță cu program normal. A început terapia logopedică în urmă cu doi ani la școala unde a parcurs prima dată clasa pregătitoare. Din motive medicale, spre sfârșitul celui de-al doilea semestru mama a solicitat amânarea anului școlar, fetița având absențe motivate. A urmat transferul la o altă școală integratoare mai aproape de casă. În prezent este elevă în clasa I la o școală integratoare din Iași, pe care o frecventează din septembrie 2024. În acest demers familia a avut și sprijinul profesorului logoped pentru o adaptare mai rapidă în noua școală și clasă. Demersul pentru obținerea certificatului de orientare școlară fusese finalizat din vara anului școlar anterior. Fetița a fost inclusă în programul de integrare derulat în noua școală cu sprijin educațional, terapie logopedică și adaptarea cerințelor la clasă.

II. Anamneza

Sarcina a evoluat bine. Nașterea la termen, s-a produs natural, noul-născut înregistrând scorul APGAR 8, greutatea 2900 g. Conform istoricului prezentat de mamă, ortostatismul a apărut la 9 luni, mersul la 10 luni, manipularea la 7 luni; lalalizarea a apărut la 9 luni, primele cuvinte care exprimau necesități imediate după 11 luni. La vârsta de 10 luni s-au declanșat și crizele de epilepsie generalizată idiopatică și de atunci urmează medicație permanentă. Datorită medicației crizele epileptice s-au mai rarit, în cei doi ani de când merge la noua școală, nu s-a întâmplat să aibă nici o criză în timpul programului școlar. Fetița ocupă locul II în fratrie, fratele mai mare elev la gimnaziu, suferind de o formă de leucemie.

III. Ancheta socială

Familia, legal constituită, are un statut socio-economic modest; nivelul de instrucție al ambilor părinți este școala profesională, amândoi fiind salariați. Părinții sunt interesați de educația copiilor (în special mama care menține permanent contactul cu școala), asigurându-le un confort material și condiții de igienă fizică și psihică foarte bune.

Cei patru membri ai familiei locuiesc într-un apartament cu două camere la bloc (proprietate personală), adecvat mobilat și întreținute. Regimul de viață este ordonat, alimentația echilibrată și diversificată, copiii primind permanent atenția și afecțiunea părinților.

IV. Examenul somatic

La începutul clasei pregătitoare, A. prezenta o dezvoltare staturală și ponderală normală.

V. Examenul medical

Relevă diagnosticul de epilepsie generalizată idiopatică, tulburare hiperkinetică cu deficit atențional, tremur existențial.

VI. Examenul psihopedagogic a evidențiat următoarele aspecte:

- întârziere ușoară în dezvoltarea psihică, psihomotorie, afectivă și a limbajului oral-scris;

- raționament concret-intuitiv
- ritm lent al achizițiilor școlare și de lucru;
- instabilitate accentuată a atenției;
- imaturitate psiho-afectivă;
- blocaje inhibitive, emotivitate accentuată;
- lipsă de încredere în sine și de inițiativă;
- capacitate redusă de efort.

A. lucrează în ritm lent, nu se încadrează în timp cu realizarea sarcinilor. *Abandonează ușor cerințele unde întâmpină dificultăți.*

De asemenea, *tabloul psihopedagogic* includea următoarele aspecte:

Este bine integrată în colectivul clasei și al școlii. Adaptarea școlară se realizează cu dificultate, fiind necesară adaptare cerințelor, sarcinilor școlare. Are un comportament adecvat contextului școlar.

În ceea ce privește *limbajul* prezintă dificultăți de înțelegere a sensului mesajului oral, dificultăți în înțelegerea unor sarcini, dificultăți în exprimarea orală, *întârziere în însușirea literelor alfabetului* (având în vedere că repetă clasa pregătitoare), vocabular limitat, frecvente dezacorduri, ritm lent de scriere. Predomină *memoria mecanică* cu dificultăți de reținere și reproducere, *atenția* este instabilă, are dificultăți în concentrarea și menținerea atenției, necesită prezenta adultului (cadru didactic/părinte) pentru concentrarea asupra sarcinilor de lucru și finalizarea acestora, renunță cu ușurință la activități care o depășesc ca nivel de complexitate. Prezintă *fatigabilitate accentuată, nerăbdare, fragilitate emoțională, infantilism.*

Are un ritm lent de asimilare a cunoștințelor. Solicită explicații suplimentare, sprijin și monitorizare permanentă pe parcursul realizării sarcinii.

VII. Examenul logopedic:

Întârziere în achiziționarea limbajului oral-scris pe fondul întârzierii în dezvoltarea psihică, imaturității afective și lipsei de exercițiu sistematic (mama se ocupă de ea acasă, dar invocă destul de repede oboseala, în încercarea de a evada de la activitățile de învățare).

Sub aspect articulator nu sunt probleme. Sub aspectul vocabularului se constată o insuficiență a acestuia și mari dificultăți în reținerea și evocarea cuvintelor. Sintezele verbale sunt defectuoase, propozițiile sunt simple. Întârzierea în maturizarea funcției de simbolizare determină tulburările de scris-citit.

VIII. Diagnostic logopedic:

Întârziere în achiziționarea limbajului oral și tulburare accentuată lexico-grafică.

IX. Prognostic:

Evoluție lentă a achiziționării limbajului scris, cu posibilități de recuperare în timp îndelungat, evoluție lentă a achizițiilor în plan cognitiv (scris-citit, calcul matematic), afectiv-emoțional și psihomotor.

X. Terapia logopedică:

Necesitatea abordării complexe a cazului a impus, după o evaluare complexă, elaborarea unui program terapeutic individualizat, care să permită o intervenție eficientă, în acord cu nevoile fetei, care a vizat: *diferențierea fonematică, operarea cu noțiunile și raporturile de orientare temporală, scrierea și citirea literelor, asocierea acestora cu un obiect/ființă familială, scrierea și citirea cuvintelor mono-bi-trisilabice, exersarea cordurilor gramaticale (subiect-predicat, substantiv-adjectiv) în exprimarea orală.*

XI. Evoluția pe parcursul terapiei:

La activitățile de terapie logopedică este atentă, participă activ, cu interes. A. menține contactul cu grupul, se integrează, dar preferă sarcinile executive. Stilul său de lucru este inegal, cu fluctuații, dezorganizat. Din punctul de vedere al autonomiei personale este nesigură, dependentă, manifestă inițiativă doar la unele jocuri. De cele mai multe ori se conformează modelului, procedează rutinier. Referitor la realizarea sarcinilor, investește multă energie, lucrează în ritm lent, cu multe erori și nu se încadrează în timp. Fetița este emotivă, dar nu prezintă reacții dezadaptative,

reacționează normal la situații frustrante. Manifestă un accentuat atașament față de profesorul logoped (același în ambele școli) și în majoritatea situațiilor respectă regulile grupului. Pe parcursul terapiei logopedice s-a menținut colaborarea cu familia (mama în special) și cu doamna învățătoare.

În anul școlar precedent, terapia logopedică s-a centrat pe familiarizarea cu noțiuni-categorii, cu noțiunile de orientare spațială și temporală, formarea schemei corporale de sine și de celălalt, exersarea motricității fine, ordonarea logică și cronologică a unor acțiuni/imagini familiare, extinderea și structurarea vocabularului, formularea logică a propozițiilor cu suport imagistic, trasarea elementelor pregrafice și grafice, recunoașterea unor elemente grafice învățate.

Progrese mai mari s-au înregistrat în anul școlar precedent sub aspectul povestirii logice și cronologice a secvențelor unui text pe bază de întrebări și suport ilustrat, al coordonării oculo-motorii, al exersării motricității fine a mâinii, care era la început extrem de deficitară (având în vedere și tremurul existențial prezent la nivelul mâinii drepte), respectării și încadrării în spațiul grafic. La finalul primului an școlar, A. cunoștea aproximativ cinci litere (a, i, o, m, n.).

A avut nevoie de câteva săptămâni pentru a se integra în noul colectiv de elevi și a se acomoda cu cadrul didactic de la clasă și cu profesorul de sprijin. Profesorul logoped a fost persoană-suport pentru ea, întrucât deja se cunoșteau din anul școlar precedent.

Terapia logopedică s-a centrat pe operarea cu noțiunile și raporturile de orientare temporală, pe dezvoltarea auzului fonematic, pe achiziționarea literelor, pe despărțirea cuvintelor în silabe, urmată de analiza fonetică a silabelor, cu stabilirea ordinii sunetelor în silabe, apoi în cuvânt, urmată de scrierea acestora.

În semestrul al II-lea, sub aspect grafic a înregistrat progrese lente, reușind cu dificultate să scrie și să învețe literele, memorate cu dificultate. *Se mențin încă dificultăți în reamintirea formei literei, înlocuiri, inversiuni, omisiuni. Atât scrierea, cât și citirea au rămas lente, nesigure, cu dificultăți în analiza și sinteza cuvintelor.* Se mai mențin ușoare tulburări de auz fonematic, în special când trebuie să scrie cuvinte care conțin grupuri consonantice. Povestirea orală este mai corectă, încă mai apar dezacorduri, iar în povestirea scrisă pe baza unui suport vizual, exprimarea este laconică, uneori agramată, iar vocabularul activ s-a mai extins.

Scrierea dirijată a propozițiilor este precedată de stabilirea numărului de cuvinte din propoziție, ordinii acestora, despărțirea în silabe a fiecărui cuvânt și analiza fonetică a fiecărei silabe.

Citirea a înregistrat progrese ușoare, în ritm lent, fetita reușind să citească silabele, dar nu reușește să sintetizeze cuvântul întreg, întrucât se mențin dificultăți mari în evocarea mnezică. Cu toate aceste greutăți, progresul este evident pe parcursul acestui an.

Permanent a existat preocuparea pentru achiziționarea și utilizarea unor noi cuvinte în noi contexte, pentru structurarea vocabularului activ. Exigențele impuse au fost dozate progresiv în raport direct cu posibilitățile copilului, evitându-se contrarierea și perfecționismul.

Dacă este lăsată să lucreze singură, încă nu reușește să se concentreze, în special în prezența altor copii, chiar dacă aceștia își rezolvă sarcinile didactice în liniște. Are încă nevoie de sprijin permanent, având și mari dificultăți în înțelegerea cerințelor exercițiilor, care trebuie explicate de mai multe ori.

Stimularea pe toate palierele de dezvoltare a determinat o mai bună concentrare a atenției și progrese în diferențierea fonematică și s-au înregistrat mai puține confuzii între literele asemănătoare optic.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mititiuc, I., *Probleme psihopedagogice la copilul cu tulburări de limbaj*, Editura Ankarom, 1996, Iași;
2. Mititiuc, I., *Ghid practic pentru identificarea și terapia tulburărilor de limbaj*, Ed. Cantes, 1999, Iași;
3. Vrășmaș, T., *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Ed. Aramis, 2001, București;
4. Verza, E., *Tratat de logopedie*, vol. II, Ed. SemnE, 2009, București.

CULORILE VIITORULUI

-Educație Creativă pentru Copiii de Azi

GUȚU CLAUDIA-Școala Gimnazială nr.1 Izvoarele

Bibliografie:

- Albert Einstein -citește despre imaginație și știință
- Ministerul Educației -Strategia Națională pentru Educație 2021-2027
- Lev Vygotsky-*Imagination and Creativity in Childhood*
- Yuval Noah Harari-*Homo Deus*
- Ray Bradbury, în „*Fahrenheit 451*”
- Ken Robinson,-*discursul din Schools kill creativity*

Viitorul va fi construit de copiii de azi. Pentru ca aceștia să devină creatori, inovatori și oameni empatici, au nevoie de o educație care nu doar informează, ci inspiră, dezvoltă gândirea critică și stimulează creativitatea. Viitorul este o pânză albă pe care fiecare generație o pictează cu propriile speranțe, frici și vise. Privit prin prisma culorilor, viitorul capătă nuanțe infinite: albastrul cunoașterii, verdele speranței, griul incertitudinii, roșul pasiunii și albul inovației. Fiecare culoare reflectă o latură a umanității, iar educația, știința, arta și filosofia contribuie la definirea acestor tonuri.

Mulți copii își exprimă gândurile despre viitor prin desen și culoare. Copii care desenează roboți prietenoși, fluturi zburători sau case pe nori proiectează un viitor fantastic, plin de joacă și siguranță. Când culorile sunt închise și monotone, e posibil ca acel copil să simtă nesiguranță sau lipsă de încredere în ceea ce urmează. Copiii care cresc în medii în care sunt încurajați să viseze, să creeze, să întrebe și să greșescă, vor vedea viitorul în culori deschise, curajoase. În schimb, copiii supuși fricii, presiunii sau lipsurilor pot asocia viitorul cu culori mai închise sau estompate.

Viitorul nu are o singură culoare. El este un mozaic în continua schimbare, definit de alegerile noastre colective și individuale. Prin educație, conștiință ecologică, prudență tehnologică, creativitate și inovație, putem picta un viitor luminos. Viitorul este o operă de artă colectivă, iar pensula este în mâinile noastre.

Viitorul nu se construiește doar cu tehnologii, cu idei, curaj și imaginație. Iar aceste calități se cultivă din copilărie, printr-o educație creativă care pune accent pe descoperire, gândire liberă și exprimare personală. Copiii de azi vor colora lumea de mâine, iar culorile pe care le folosesc vor fi rezultatul modului în care au fost învățați să vadă lumea.

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate. Lumea se schimbă rapid, iar copiii de azi vor trebui să găsească soluții la probleme care azi nici nu există într-un sistem care îi ajută să gândească liber, să colaboreze, să viseze.

Educația este culoarea care deschide orizonturile viitorului. Nelson Mandela afirma :,, Educația este arma cea mai puternică pe care o poți folosi pentru a schimba lumea.” Educația formează gândirea critică, promovează inovația și ne învață cum să folosim tehnologia în mod responsabil. John Dewey, pedagog american, susținea că educația nu este pregătire pentru viață, ci este viața însăși. Într-un viitor incert, **albastrul** cunoașterii rămâne stabil, profund și esențial. Albastrul simbolizează mințile deschise către cunoaștere.

Verdele este culoarea unei planete vii, a păcii cu mediul înconjurător. În era schimbărilor climatice, viitorul omenirii este indisolubil legat de sustenabilitate. Greta Thunberg, activistă contemporană a adus în prim-plan importanța conștiinței ecologice. Viitorul verde înseamnă un echilibru între progres și responsabilitate. Educația creativă îi învață pe copii să observe, să respecte și să protejeze mediul. Grădinile școlare, activitățile în aer liber și temele despre sustenabilitate dezvoltă empatia față de planetă.

Tehnologia aduce progress, dar și întrebări etice. **Gri-ul** reprezintă ambiguitatea inteligenței artificiale, robotizării și pierderii contactului uman. Yuval Noah Harari, în „Homo Deus”, analizează un viitor în care omul va trebui să-și redefinească rolul într-o lume dominată de algoritmi. Gri-ul nu este o culoare negativă, ci o invitație la prudență și reflecție.

Roșul este focul care alimentează visul. Artă, literatura și creativitatea sunt motorul emoțional al viitorului. Ray Bradbury, în „Fahrenheit 451” arată cum pierderea culturii duce la colaps spiritual. În schimb, un viitor care încurajează libertatea de expresie și cultură creează o lume vie, umană, complexă. Albert Einstein spunea: „Imaginația este mai importantă decât cunoașterea”, cu alte cuvinte, viitorul aparține celor care îndrăznesc să viseze. Prin desen, teatru, muzică sau scris creativ, copiii învață să-și exprime emoțiile. Educația emoțională este esențială pentru sănătatea mentală și pentru dezvoltarea unei personalități echilibrate.

Albul simbolizează puritatea începutului. Este culoarea progresului științific-de la cercetarea genetică până la explorarea spațiului. Carl Sagan visa la un viitor în care omenirea va cuceri stelele, iar Marie Curie și Rosalind Franklin au deschis drumul în cercetarea medicală. Albul înseamnă speranță pentru videre, cunoaștere și depășirea limitelor umane.

Într-o educație creativă, nu există un singur răspuns corect. Se încurajează ideile diferite, soluțiile inedite și abordările variate. Lev Vygotsky, psiholog rus, susținea că „jocul și imaginația sunt esențiale în dezvoltarea copilului”.

Societatea viitorului nu va fi condusă doar de cei care știu „ce să gândească” ci de cei care știu „cum să gândească”. Educația tradițională, bazată pe memorare, nu mai este suficientă. Astăzi este nevoie de gândire critică, curiozitate și colaborare. Așa cum spunea Ken Robinson, un renumit expert în educație, „Școlile omoară creativitatea”. Copiii trebuie să învețe nu doar să răspundă corect, ci și să pună întrebări valoroase.

Culorile viitorului nu sunt doar tehnologii, ci oameni creativi, empatici și curajoși. Prin educație creativă, le oferim copiilor nu doar un set de cunoștințe, ci o paletă completă de culori cu care să-și picteze propriul drum. Viitorul nu e alb sau negru. E un curcubeu care începe chiar în sala de clasă. Profesorul devine un ghid, nu un simplu evaluator, iar părinții-parteneri în învățare. Maria Montessori promova ideea că „fiecare copil învață în ritmul său și că mediul trebuie să-i ofere libertatea de a descoperi”. Atât în clasă cât și acasă, copiii trebuie încurajați să pună întrebări, să greșescă, să încerce din nou-așa se nasc ideile mari. Culorile viitorului nu vor veni dintr-un singur loc sau dintr-o singură minte. Ele vor fi rezultatul unui curcubeu de idei, culturi și perspective. Iar, dacă vrem un viitor plin de speranță, empatie și progres, trebuie să cultivăm astăzi în copii curajul de a gândi altfel, bucuria de a crea și încrederea că fiecare vis este posibil.

Creativitatea nu este doar un talent artistic, ci o abilitate esențială pentru rezolvarea problemelor, adaptabilitate, gândire critică și inovație. Prin metode interactive, prin joc, artă, explorare și dialog, școala devine mai mult decât un loc de învățare, devine un atelier de visuri, un spațiu unde fiecare copil își poate exprima unicitatea.

Așadar, dacă vrem un viitor luminos, trebuie să începem cu prezentul-să punem în mâinile copiilor nu doar creioane colorate ci și curajul de a visa, libertatea de a crea și șansa de a fi ei înșiși.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Nume : Zigarov Raluca-Alexandra
Liceul Teoretic „Ion Creangă” Tulcea

Educația pe care o primim astăzi nu mai rezonază întotdeauna cu realitatea în care trăim. Suntem adesea puși în fața unor cerințe rigide, a unor examene care măsoară doar memorarea, nu și înțelegerea sau ideile proprii. În același timp, lumea din jurul nostru se schimbă extrem de repede – apar noi tehnologii, meserii despre care nici nu am auzit, dar și crize care ne cer empatie, gândire critică și adaptabilitate. De aceea, cred că educația creativă nu este doar un ideal frumos, ci o necesitate. E modul prin care putem fi pregătiți pentru viitor, unul pe care nu-l putem controla, dar pe care putem învăța să-l înțelegem și chiar să-l influențăm.

Trăim într-o epocă în care schimbarea a devenit singura constantă. Tehnologia evoluează de la o zi la alta, meseriile se transformă sau dispar, iar societatea se confruntă cu provocări din ce în ce mai complexe. În acest context, este clar că școala, așa cum o știm, trebuie să se schimbe și ea. Nu mai este suficient să învățăm pe de rost definiții sau să rezolvăm probleme standard. Avem nevoie de o educație care să ne ajute să gândim, să înțelegem lumea din jurul nostru și să găsim soluții originale. De aceea, educația creativă devine din ce în ce mai importantă.

Educația creativă nu înseamnă doar ore de desen sau muzică. Este o abordare care încurajează gândirea liberă, curiozitatea, imaginația și capacitatea de a face legături între lucruri aparent fără legătură. Prin metode creative, elevii nu doar învață informații, ci le explorează, le înțeleg în profunzime și învață cum să le aplice în viața reală.

Una dintre cele mai eficiente metode este învățarea bazată pe proiecte. În loc să învețe pasiv, elevii lucrează în echipă pentru a rezolva o problemă concretă – fie că este vorba de protejarea mediului, organizarea unui eveniment sau crearea unui produs. Astfel, se dezvoltă nu doar cunoștințele, ci și abilități esențiale pentru viitor: colaborarea, comunicarea, gândirea critică și adaptabilitatea.

Alte metode creative includ jocul de rol, teatrul educativ, dezbaterile, folosirea aplicațiilor digitale în mod activ (nu doar pentru distracție), și chiar combinarea materiilor pentru a crea legături interdisciplinare. De exemplu, un proiect care combină biologia cu arta sau istoria cu tehnologia poate fi mult mai atractiv și mai util decât lecțiile separate, rigide.

Profesorul are un rol-cheie în această transformare. Într-o educație creativă, profesorul nu mai este doar „cel care știe tot”, ci devine un ghid, un sprijin, un partener de dialog. El creează un spațiu sigur în care elevii pot pune întrebări, pot greși și pot învăța din greșeli. Poate cel mai important, un profesor care susține creativitatea le oferă elevilor încrederea că ideile lor contează.

Pe lângă gândirea critică, educația creativă contribuie și la dezvoltarea empatiei, a inițiativei personale și a unei atitudini pozitive față de învățare. Un copil care este obișnuit să gândească liber și să-și exprime ideile are mai multe șanse să devină un adult echilibrat, activ și implicat în societate.

Ca elev, pot spune din proprie experiență că atunci când am fost implicat în proiecte unde am putut să contribuim cu ideile mele, să creez și să lucrez în echipă, am învățat cu adevărat. Nu am simțit doar că „bifez” o temă, ci că descopăr ceva nou despre lume și despre mine. Educația creativă ne oferă această oportunitate: să învățăm cu sens, să ne dezvoltăm ca oameni, nu doar ca „elevi”. Sper ca în viitor, tot mai multe școli și profesori să înțeleagă valoarea gândirii libere și să ne încurajeze să fim noi înșine. Doar așa vom putea colora, cu adevărat, viitorul.

Bibliografie

1. Robinson, Ken – Out of Our Minds: The Power of Being Creative, Editura Capstone Publishing, 2011, Chichester, pag. 27-55.
2. Gardner, Howard – Inteligențele multiple: Teoria în practică, Editura Sigma, 2006, București, pag. 103-122.
3. Mitchel Resnick – Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play, Editura MIT Press, 2017, Cambridge, pag. 45-78.
4. UNESCO – Reimagining our futures together: A new social contract for education, Editura

UNESCO Publishing, 2021, Paris, pag. 12-34.
5. Sir Ken Robinson și Lou Aronica – Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education, Editura Viking, 2015, New York, pag. 88-116.

Educația creativă: Cheia dezvoltării gândirii și abilităților generației viitoare

prof. Hațiegan Ioana Maria
Colegiul Național „Diaconovici Tietz” ,Reșița

Introducere

Educația este unul dintre pilonii fundamentali în dezvoltarea societății, iar în contextul actual al schimbărilor accelerate, adaptarea procesului educațional devine o necesitate. Educația creativă, prin metodele și strategiile sale inovative, reprezintă o cale esențială de a modela gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru provocările unei lumi dinamice. În acest referat, vom analiza principalele metode prin care educația creativă influențează dezvoltarea tinerilor, precum și impactul său asupra pregătirii acestora pentru viitor.

Educația creativă – concept și importanță

Educația creativă este un model educațional centrat pe stimularea gândirii inovative, a imaginației și a capacității de rezolvare a problemelor în moduri neconvenționale. Spre deosebire de metodele tradiționale, care pun accent pe memorarea informațiilor, educația creativă încurajează experimentarea, explorarea liberă și exprimarea personală a elevilor. Astfel, se urmărește dezvoltarea unor competențe esențiale precum gândirea critică, flexibilitatea mentală și autonomia în învățare (Craft, 2005).

Metode și strategii în educația creativă

Un element definitoriu al educației creative îl reprezintă metodele active de învățare, printre care:

Învățarea prin proiecte: Această metodă presupune implicarea elevilor în activități complexe și interdisciplinare, ce stimulează aplicarea cunoștințelor în situații reale și dezvoltă abilități de colaborare și gândire critică (Thomas, 2000).

Brainstorming-ul și gândirea divergentă: Prin generarea unui număr mare de idei, fără judecată imediată, elevii sunt încurajați să-și exploreze creativitatea și să dezvolte soluții inovatoare (Osborn, 1953).

Învățarea bazată pe joc și simulări: Aceste metode facilitează învățarea prin experiment, într-un mediu relaxat, care stimulează curiozitatea și motivația (Gee, 2003).

Colaborarea și învățarea în echipă: Lucrul în grupuri promovează schimbul de perspective și dezvoltarea abilităților sociale, esențiale în societatea contemporană (Johnson & Johnson, 1999).

Tehnologia educațională: Integrarea tehnologiilor digitale oferă resurse diverse de învățare, facilitând exprimarea creativă și accesul la informații actualizate (Prensky, 2001).

Impactul educației creative asupra tinerilor

Educația creativă dezvoltă o gândire flexibilă și critică, capacitatea de a rezolva probleme complexe și de a lua decizii informate. Aceasta contribuie la formarea unor atitudini pozitive față de învățare, prin cultivarea curiozității și a dorinței de autodepășire. Mai mult, educația creativă încurajează autonomia și responsabilitatea, pregătind tinerii să devină cetățeni activi și adaptabili într-o societate în continuă schimbare (Robinson, 2011).

Pregătirea pentru lumea viitorului

Într-un mediu globalizat, în care competențele digitale, capacitatea de adaptare și creativitatea sunt din ce în ce mai căutate, educația creativă oferă un cadru optim pentru dezvoltarea acestora. Abilitățile dobândite prin metode creative permit tinerilor să gestioneze incertitudinea, să inoveze și să colaboreze eficient în echipe diverse, elemente esențiale în societatea contemporană (Fullan & Langworthy, 2014).

Concluzii

Educația creativă reprezintă o abordare modernă și necesară în formarea generației tinere, oferindu-le mijloacele și competențele necesare pentru a face față unei lumi complexe și dinamice. Prin metode interactive și strategii orientate spre dezvoltarea gândirii critice și a abilităților sociale, educația creativă modelează atât atitudinile, cât și aptitudinile tinerilor, pregătindu-i să devină inovatori, colaboratori și lideri ai viitorului.

Bibliografie

- Craft, A. (2005). *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*. Routledge.
- Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*. Pearson.
- Gee, J. P. (2003). *What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy*. Palgrave Macmillan.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning*. Allyn & Bacon.
- Osborn, A. F. (1953). *Applied Imagination: Principles and Procedures of Creative Problem Solving*. Scribner.
- Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon, 9(5).
- Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.
- Thomas, J. W. (2000). *A Review of Research on Project-Based Learning*. Autodesk Foundation.

PROIECT DE LECȚIE

CLASA: a VIII-a A

DATA: 14 febr. 2025

DISCIPLINA: Limba și literatura română

PROFESOR: Hînsă Raluca

ȘCOALA: Gimnazială *Constantin Brâncuși*, Medgidia

DOMENIU: Limbă română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: *Unde găsim frumusețea?*

TITLUL LECȚIEI: **FRAZA. RAPORTUL DE SUBORDONARE**

CATEGORIA LECȚIEI: Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor

COMPETENȚA GENERALĂ:

4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative;
- 4.2. Aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard, pentru exprimarea corectă a intenției comunicative;
- 4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă;
- 4.5. Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și competența lingvistică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE: conversația euristică, explicația, analiza gramaticală, exercițiul, problematizarea, rebusul.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: *Limba română, manual pentru clasa a VIII-a*, de Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Ed. Art Educațional, - fișe de lucru, joc interactiv, **platforma Wordwall.net**, tabla inteligentă.

FORME DE ACTIVITATE: individuală, frontală

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

- să recunoască noțiunile de *frază, propoziție principală, propoziție subordonată, propoziție regentă*; **O1**
- să delimiteze corect propozițiile în frază; **O2**
- să identifice raportul de subordonare; **O3**
- să identifice elementele de relație specifice subordonării; **O4**
- să construiască fraze în care se regăsesc diverse modalități de realizare a subordonării. **O5**

FORME DE EVALUARE: evaluarea permanentă, feedback continuu de-a lungul activității.

BIBLIOGRAFIE :

1. Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca-Davodoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba și literatura română - Ghidul profesorului*, ed Art Klett, 2020;
2. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002;
3. Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007;
4. Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca-Davodoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba și literatura română. Caietul elevului clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020;
5. Pană Dindelegan, Gabriela, (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2019.

SCENARIU DIDACTIC

MOMENTELE LECȚIEI	O.	CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII	MATERIAL DIDACTIC	METODE ȘI PROCEDEE	EVALUARE
EVOCARE (10 min)		Se verifică tema pentru acasă. Ex. 3 și 4 de la <i>Subordonare prin alte părți de vorbire</i> /p.113 din manual.		Conversația	Orală Frontală
<i>Captarea atenției</i> <i>Anunțarea titlului lecției</i>		➤ Se propune elevilor rezolvarea unui rebus care va dezvălui titlul lecției. (anexă) ➤ Se scrie titlul lecției pe tablă, iar elevii pe caiete. ➤ Se prezintă obiectivele propuse.	Tablă Smart	Conversația Explicația Rebus	Frontală Orală Individuală
CONSTITUIRE A SENSULUI (30 min) <i>Dirijarea activității și asigurarea feedbackului</i>	O1	Se vor reactualiza cunoștințele esențiale despre <i>frază</i> și <i>raportul de subordonare</i> pe baza unui set de întrebări. ➤ <i>Ce este fraza?</i> ➤ <i>Ce este propoziția principală? Dar cea subordonată?</i> ➤ <i>Ce reprezintă propoziția regentă?</i> ➤ <i>Care sunt etapele delimitării frazei în propoziții?</i> ➤ <i>Ce este subordonarea? Cum se realizează?</i> Activitatea se va realiza pe baza unei fișe individuale cu exerciții, acestea vor fi rezolvate colectiv. Pentru început, elevii vor efectua ex.1, prin completarea spațiilor specifice exercițiului lacunar. <i>Se recapitulează, astfel, noțiunile de propoziție, frază, raport de subordonare.</i>	Tabla Smart	Conversația Exercițiul Conversația	Orală Frontală
	O2	Prin rezolvarea ex.2, elevii vor descoperi numărul propozițiilor dintr-o frază, după numărul predicatelor.	Fișa de lucru	Problematizarea Explicația Observația dirijată	

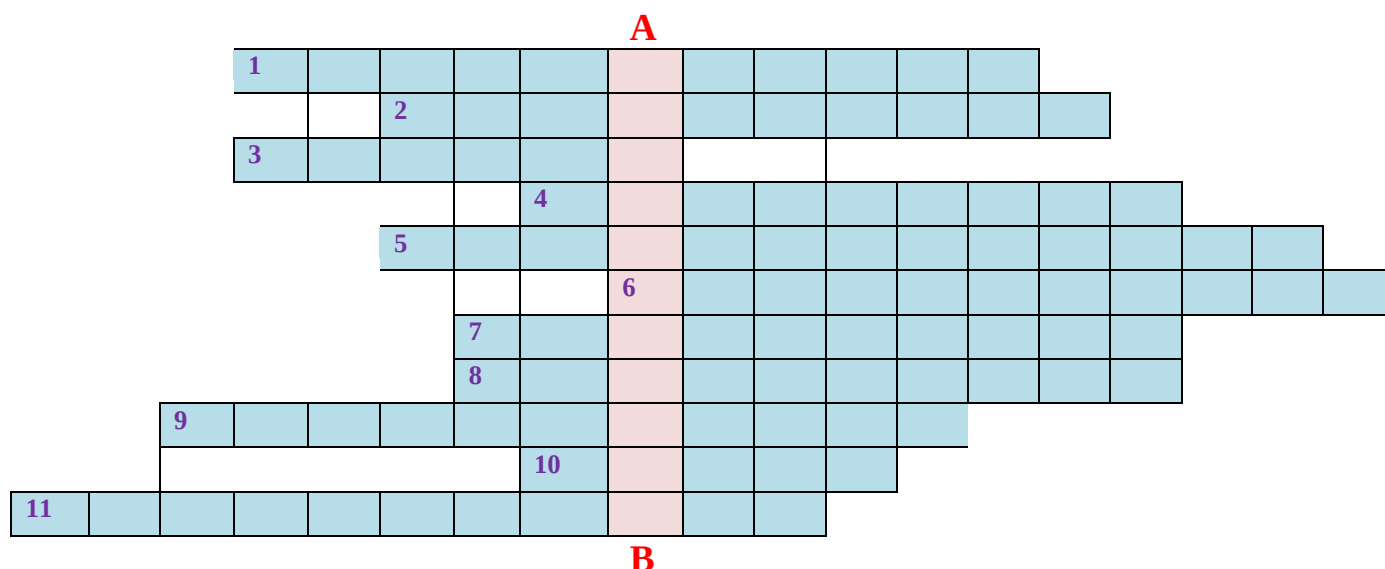
	O3 Se recapitulează, astfel, atât partea de propoziție necesară existenței unei propoziții, precum și etapele delimitării frazei în propoziții. Se identifică tipul de raport sintactic existent în enunțuri date, prin rezolvarea ex. 3. <i>Se recapitulează raporturile sintactice regăsite în frază (coordonarea, subordonarea).</i> O4 Se identifică natura elementelor de relație ce introduc anumite subordonate regăsite în fraze date, rezolvând ex. 4 și 5. <i>Se recapitulează elementele de relație ale subordonării prin joncțiune prin conjuncții/locuțiuni conjuncționale subordonatoare și alte părți de vorbire: pronume/adjective pronominale relative, pronume/adjective pronominale nehotărâte, adverbe relative/nehotărâte.</i> O5 Rezolvând ex. 6, elevii vor construi fraze în care se regăsesc diverse modalități de realizare a subordonării. Rezolvând ex. 7, se reiau toate noțiunile.			
REFLECȚIA (10 min) Asigurarea retenției Asigurarea	Joc interactiv – Fraza. Elemente de relație ale subordonării. ☞ https://wordwall.net/ro/resource/9526411/subordonarea ☞ https://wordwall.net/ro/resource/6836017/elemente-de-relație-subordonatoare-în-frază ☞ https://wordwall.net/ro/resource/59428573/limba-română/fraza ☞ https://voxvalachorum.ro/coordonare-sau-subordonare-test-online-din-sintaxa/ ☞ https://wordwall.net/ro/resource/12279165/elemente-de-	Tabla smart Wordwall	Joc didactic Problematizarea Conversația	Autoevaluare

<i>transferului</i>		relație-în-frază Elevii se autoevaluează pe baza răspunsurilor date. Li se comunică elevilor tema pentru acasă, oferindu-se indicații dacă este cazul. Ex. 1, 2, 3, 4/p.113			

ANEXĂ

Descoperă ce se află pe coloana AB și, implicit, **titlul lecției** de astăzi:

1. În fraza – ***Ai plecat, dar nu ne-am văzut.*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția coordonatoare ..... „dar”.
2. În fraza – ***Ai plecat și nu ne-am văzut.*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția coordonatoare ..... „și”.
3. În fraza – ***Ai plecat când te-am văzut.*** – ”când” este un ..... relativ.
4. În fraza – ***Cântăm și ne distrăm.*** – raportul de coordonare se realizează prin ..... sau juxtapunere?
5. În fraza – ***Ai plecat, dar nu ne-am văzut.*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția ..... adversativă „dar”.
6. În fraza – ***Ne continuăm drumul sau ne întoarcem?*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția coordonatoare ..... „sau”.
7. Enunțul – ***Dorința de a ne informa contează.*** – este o ..... sau o frază?
8. În fraza – ***Am discutat, deci conflictul s-a aplanat.*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția coordonatoare ..... „deci”.
9. În fraza – ***Am discutat, însă nu am rezolvat problema.*** – raportul de coordonare se realizează prin conjuncția coordonatoare ..... „însă”.
10. Enunțul – ***Am realizat că am greșit.*** – este o propoziție sau o .....?
11. În fraza – ***Cântăm, ne distrăm.*** – raportul de coordonare se realizează prin joncțiune sau .....?

Fișă de lucru

1. Completează enunțurile cu termenul potrivit:

- ❖ Propoziția este o comunicare cu un singur ... .
- ❖ Fraza este o comunicare alcătuită din două sau mai multe ..., aflate în raport de ... sau de ... .
- ❖ Raportul de subordonare în frază apare între o propoziție ... și o propoziție ... .
- ❖ *Cine, ce, care, cât* sunt pronume ... și realizează raportul de ... în frază.
- ❖ Raportul de ... în frază se realizează și cu ajutorul conjuncțiilor și locuțiunilor conjuncționale subordonatoare.

2. Notează în casete numărul propozițiilor din frazele date:

- ❖ Doresc să merg la schi când voi avea un weekend liber, pe care îl aștept de mult timp.
- ❖ Nu am știut că mâine vei pleca unde ți-au propus prietenii tăi.

3. Bifează caseta corespunzătoare tipului de raport sintactic existent în enunțurile date:

- ✓ Se antrenează, dar nu e suficient.
- ✓ Merg oriunde vrea.
- ✓ Știu că voi schia.
- ✓ Ea nu învață, nici nu-și face temele.

coordonare

subordonare

4. Îndică felul elementelor de relație care introduc subordonatele din frazele date:

- Știu că ai muncit mult la acest proiect.
- M-a încântat călătoria pentru că a fost minunată.
- Am făcut o greșeală care nu se va repeta.
- Am aflat ce persoană ai devenit.

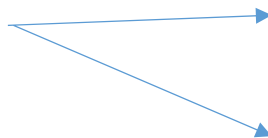
- Va pleca oricine nu este mulțumit de condiții.
- Salut orice persoană este respectuoasă.
- Nu știu cu exactitate când a plecat de la mine.
- Mergem oriunde am stabilit.

5. Încercuiește varianta corectă - adevărat (A) sau fals (F):

- Enunțul *Toți păreau să înțeleagă.* conține o conjuncție coordonatoare. A-F
- În enunțul *A trebuit să mă apropii ca să mă conving.* există două conjuncții subordonatoare. A-F
- Conjuncția din enunțul *Nu a întârziat, deoarece a luat taxiul.* este conjuncție coordonatoare. A-F

6. Completează enunțul dat astfel încât să existe un raport de subordonare prin conjuncție subordonatoare (prima casetă) și adverb relativ (a doua casetă):

L-am întâlnit pe George

7. Delimitează fraza în propoziții, precizând raporturile sintactice identificate și natura elementelor de legătură:

- ❖ Doresc să merg la schi când voi avea un weekend liber, pe care îl aștept de mult timp.

Fișă de lucru - CES

1.Scrie o frază alcătuită din două propoziții.

2.Completează enunțurile de mai jos cu propoziții corespunzătoare.

- a) Geaca bleu este un obiect pe care .....
- b) Spune-mi ce .....
- c) Îl vom premia pe băiatul care .....
- d) Se certa cu oricare coleg .....
- e) A luat provizii de unde .....
- f) Nu și-au dat seama încotro .....
- g) Închide fereastra când .....
- h) Nu mi-ai spus că .....
- i) Am aflat rezolvarea problemei pentru că .....
- j) Vei ajunge oriunde .....

3.Subliniază predicatele din fraza de mai jos:

Vreau să merg în locuri care îmi bucură sufletul.

Exerciții suplimentare

1. Îndică felul elementelor de relație care introduc subordonatele din frazele date:

- Te întreb dacă ai muncit mult la acest proiect.
- M-a încântat călătoria deși drumul a fost extenuant.
- Am făcut un proiect despre care se va discuta.
- Nu știu cu cine vei călători.
- Mi-am amintit despre ce situație vorbeai ieri.
- Te voi încuraja orice vei face.
- Ajut orice om este în nevoie.
- Ne întâlnim oricând vrei.
- S-a dus repede unde l-am trimis noi.

2. Încercuiește răspunsul pe care îl consideri corect:

În fraza *Spune-mi de unde pot să beau puțină apă*, elementele de relație sunt în ordine:

- pronume relativ, conjuncție subordonatoare
- adverb relativ, pronume relativ
- adverb relativ, conjuncție subordonatoare

3. Alcătuieste fraze ținând cont de următoarele cerințe:

- o frază în care două propoziții să se afle în raport de subordonare printr-un pronume relativ.
- o frază alcătuită dintr-o propoziție principală și două subordonate aflate în raport de coordonare copulativă.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

Liceul Tehnologic Special Bivolărie

Prof. Hurjui Andreea Ionela

Violența este o problemă actuală a societății noastre, având impact asupra actului educațional desfășurat într-un cadru instituționalizat. Violența umană este, fără îndoială, una dintre temele recurente ale societăților contemporane.

Pentru școala contemporană, inițierea și desfășurarea unor activități educative centrate pe problematica violenței și agresivității trebuie să reprezinte o prioritate.

Strategia de prevenire a evenimentelor violenței presupune activități pe termen lung și mediu și acțiuni de urgență pe termen scurt, în perspectiva obținerii unor reacții responsabile din partea celor implicați și a opiniei publice și a construirii unui mediu stabil în care copilul să-și poată dezvolta armonios personalitatea.

Consiliul Europei a recomandat câteva principii directe în confruntarea cu fenomenul violenței școlare:

- Conceperea prevenirii violenței ca o dimensiune centrată pe educație în spiritul civismului democratic (toleranță și relații interculturale, egalitate între sexe, respectarea drepturilor omului, gestionarea pacifistă a conflictelor, valorizarea persoanei, a nonviolentei);
- Considerarea tinerilor ca actori și parteneri-cheie în orice acțiune desfășurată în această direcție;
- Conceperea unor modalități de acțiune înainte ca faptele de violență să se declanșeze, avându-se în vedere sensibilizarea tuturor actorilor implicați și prevenirea timpurie a violenței;
- Prevederea unor modalități de reacție rapide și echilibrate în cazul declanșării faptelor de violență; • Conștientizarea necesității de acțiune la toți actorii implicați și întărirea mobilizării acestora;
- Promovarea dezvoltării de schimburi, dialoguri la toate nivelurile în cadrul comunității;
- Acordarea priorității în ceea ce privește protecția și îngrijirea victimelor;
- Susținerea familiilor în ceea ce privește exercitarea rolului lor educativ. Indiferent de particularități, situațiile naționale se caracterizează prin următoarele aspecte:
- Prestigiul din ce în ce mai mare pe care îl are ideea de prevenire: prevenirea violenței școlare, ca și a altor forme de violență; drept consecință, se manifestă centrarea pe prevenire mai degrabă decât pe autorii sau pe victimele violenței;
- Consensul privind parteneriatul instituțional în elaborarea strategiilor de abordare a fenomenului violenței în general, inclusiv a violenței școlare; coordonarea eforturilor organismelor societății civile cu cele ale instituțiilor de stat;

- Confruntarea cu dificultățile de autonomizare versus integrare a formelor violenței în vederea stabilirii unor proiecte specifice ale acestor forme;
- Integrarea atenției acordate victimelor în programele și proiectele de prevenire.

Fundamentarea unei strategii anti-violență presupune definirea și ierarhizarea principalelor probleme cu care se confruntă școala în ceea ce privește fenomenul de violență. Orice strategie trebuie să răspundă, în mod concret, la următoarele întrebări:

- Ce probleme ne propunem să rezolvăm prin intervenție (care sunt obiectivele generale și cele specifice ale strategiei)?
- În ce măsură problemele rezolvate coincid cu problemele urgente pe care le are de rezolvat școala (care este utilitatea proiectului la nivelul școlii)?
- Care sunt beneficiile pe care intervenția noastră le are pentru diferite categorii de actori (dacă activitățile noastre au succes, care este impactul așteptat în cazul elevilor, părinților, cadrelor didactice, echipei manageriale, reprezentanților comunității etc.)?

BIBLIOGRAFIE

1. Jigău M. (coord), Prevenirea și combaterea violenței în școală: Ghid practic pentru directori și cadre didactice, Institutul de Științe ale Educației, Buzău, Editura Alpha, 2006
2. Anexa la OMECT nr. 1409/29.06.2007 – Strategia Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului cu privire la reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar
3. Sălăvăștru Dorina, Violența în mediul școlar, în: Ferreol Gilles&Adrian Neculau, Violența. Aspecte psihosociale, Iași, Editura Polirom, 2003
4. Constandache Petrică Sorina, Alexandrescu Elvira, Petrovai Domnica – Strategii de prevenire a violenței în școală, Program pentru reducerea comportamentelor agresive în mediul școlar
5. Șoitu Laurențiu, Havărneanu Cornel – Agresivitatea în Școală, Iași, Institutul European, 2001
6. Olweus Dan – Bullying in School: What We Know and We Can Do, Oxford, Blackwell, 1993
7. Stoicescu Daniela, Păcurari Otilia Ștefania, Călineci Marcela Claudia – Valori comportamentale și reducerea violenței în școală
8. Ministerul Educației Naționale, Organizația „Salvați copiii” – Ghidul utilizării în siguranță a Internetului, Un internet mai sigur pentru toți elevii!, București, 2014

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Iacob Claudia Monica
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Reghin

Educația reprezintă cheia spre dezvoltarea unei societăți echilibrate și inovatoare. În contextul actual, în care lumea evoluează rapid, educația trebuie să țină pasul cu schimbările și să pregătească elevii pentru un viitor imprevizibil. Educația creativă vine ca răspuns la aceste nevoi, oferind un cadru flexibil în care copilul își poate dezvolta gândirea critică, imaginația și capacitatea de adaptare.

Când vorbim despre creativitate, nu ne referim doar la exprimarea artistică, ci și la abilitatea de a găsi soluții inedite la probleme, de a vedea lucrurile din perspective diferite și de a colabora eficient. Într-o lume tot mai digitalizată, în care tehnologia schimbă dinamica pieței muncii, competențele creative devin esențiale pentru succesul personal și profesional al viitorului adult.

Educația creativă presupune o abordare centrată pe copil, în care învățarea se face prin descoperire, explorare și exprimare liberă. Metodele moderne, precum învățarea prin proiecte, utilizarea tehnologiei, activitățile STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică), storytelling-ul și jocurile de rol, oferă un cadru prielnic dezvoltării cognitive și emoționale.

În grădinițe, educația creativă se poate manifesta prin activități artistice integrate, experimente simple, construcții și jocuri de echipă. Copiii învață prin joacă, iar învățătorul sau educatorul devine facilitator al învățării, ghidând procesul fără a impune soluții unice. Astfel, cei mici sunt încurajați să gândească liber, să întrebe, să caute și să creeze.

Exemple internaționale, precum sistemul finlandez, dar și inițiative românești din cadrul unor școli alternative, demonstrează că o educație axată pe creativitate și autonomie oferă rezultate excelente nu doar la nivel academic, ci și în formarea caracterului. Aceste modele valorifică potențialul fiecărui copil, construind încredere în sine și dorința de învățare continuă.

În concluzie, educația creativă este una dintre cele mai importante investiții pentru viitor. Prin dezvoltarea acesteia, le oferim copiilor instrumentele necesare pentru a naviga într-o lume complexă și imprevizibilă. Culorile viitorului sunt multiple și strălucitoare – iar noi, ca educatori, avem responsabilitatea să le ajutăm să le descopere și să le folosească în mod autentic.

Bibliografie:

Robinson, Ken – Descoperă-ți elementul. Cum să-ți descoperi talentele și pasiunile și să-ți transformi viața, Editura Publica, 2013, București, p. 57.
Gardner, Howard – Mentea disciplinată, Editura Sigma, 2011, București, p. 34.
OECD – The Future of Education and Skills 2030, OECD Publishing, 2018, Paris, p.6.

Dezvoltarea creativității în învățământul primar

Ianău Alina, Școala Gimnazială Târgu Trotuș

Creativitatea este capacitatea de a genera idei noi și originale, de a găsi soluții inovatoare la probleme și de a crea lucruri care nu existau anterior. Aceasta implică folosirea imaginației, a gândirii divergente și a abilităților de a combina și reconstrui cunoștințele existente într-un mod nou și valoros. Creativitatea poate fi aplicată în diverse domenii, inclusiv arte, știință, afaceri, tehnologie și viața de zi cu zi.

Creativitatea este influențată de o serie de factori, cum ar fi mediul. Un mediu stimulativ, care încurajează explorarea și experimentarea, poate favoriza creativitatea. În cazul copiilor, este important să le dai în mod constant oportunități de a experimenta și de a încerca lucruri noi, precum și să-i încurajezi să își păstreze o minte deschisă și flexibilă. Asta presupune, adesea, punerea în aplicare a unor jocuri bazate pe imaginația lor. Nu de puține ori, expunerea excesivă la filme în locul lecturilor sau la jocuri pe calculator în locul unora în natură, reduce capacitatea celor mici de a-și slefui procesele cognitive responsabile de imaginație și creativitate.

Un alt factor important care influențează creativitatea este expunerea la diverse experiențe și cunoștințe. O bază largă de cunoștințe și experiențe poate furniza materia primă necesară pentru idei creative. De asemenea, personalitatea este un aspect esențial, persoanele curioase, nonconformiste, deschise la experiențe noi, fiind mult mai creative.

Pentru că definiția creativității nu poate fi completă fără o scurtă discuție despre blocaje, este important de menționat că acestea sunt evenimente normale, chiar și la vârste fragede. În astfel de situații, este important ca acele persoane să își depășească fricile și să își expună liber gândurile și ideile, pentru că, în spatele acestor blocaje ale creativității, este vorba, mai degrabă, de teama de exprimare.

Această aptitudine valoroasă începe să se dezvolte încă din copilărie și poate fi stimulată și încurajată în diferite moduri. La școlari, creativitatea se manifestă sub forma jocului și a exprimării artistice. Prin intermediul jocului liber și nestructurat, copiii își pot folosi imaginația pentru a crea lumi și scenarii noi. De asemenea, activități precum desenul, pictura sau modelarea îi ajută să-și exprime originalitatea și să-și dezvolte abilitățile artistice.

Odată ce intră în școală, copiii își pot continua explorarea prin intermediul diferitelor materii și activități extracurriculare. De exemplu, în cadrul lecțiilor de artă sau știință, elevii pot fi încurajați să-și expună abordările inovatoare prin intermediul proiectelor și experimentelor. De asemenea, activități precum teatrul sau muzica îi pot ajuta să-și dezvolte abilitățile de comunicare și expresie.

Stimularea creativității este crucială pentru dezvoltarea personală a copiilor, deoarece le oferă cea mai practică pârghie în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, învățând astfel să-și gestioneze emoțiile într-un mod sănătos și constructiv. De asemenea, îi pregătește pentru viața adultă, oferindu-le abilitățile necesare pentru a face față provocărilor și a se adapta la schimbare.

Pentru stimularea creativității, aș recomanda folosirea următoarelor metode și strategii:

1. *Învățarea prin explorare:* Activitățile hands-on sunt esențiale în dezvoltarea creativității. Proiectele de știință, experimentele sau activitățile artistice permit copiilor să exploreze concepte noi într-un mod practic și interactiv. De exemplu, o lecție despre ecosisteme poate include o plimbare în natură, unde elevii observă și documentează diverse forme de viață.

Iată trei exemple de aplicare a acestei metode în clasele primare:

a. Experimente științifice: Profesorii pot organiza sesiuni de experimente științifice în care elevii să observe procese naturale. De exemplu, se poate folosi un experiment simplu de creștere a plantelor: elevii pot planta semințe în diferite condiții (lumina, apă, tip de sol) și să observe cum acestea cresc. Această activitate îi ajută să înțeleagă conceptele de necesitate pentru viață și variabilele care influențează creșterea plantelor.

b. Explorarea mediului înconjurător: O altă aplicare a metodei este organizarea unei excursii în natură, unde elevii pot explora fauna și flora locală. Aceștia pot colecta frunze, flori sau roci și pot discuta despre diferite specii, ecosisteme și importanța conservării naturii. Această activitate îi ajută pe elevi să-și dezvolte abilitățile de observație și să-și extindă cunoștințele despre biodiversitate.

c. Proiecte de artă cu materiale reciclate: Profesorii pot încuraja elevii să creeze lucrări de artă folosind materiale reciclate găsite acasă sau în școală. Aceasta nu doar că îi ajută pe copii să își exerseze creativitatea, dar le și oferă oportunitatea de a explora conceptul de reciclare și sustenabilitate. Elevii pot discuta despre impactul deșeurilor asupra mediului și importanța reutilizării materialelor.

Aceste activități nu doar că stimulează învățarea activă, dar și dezvoltarea abilităților sociale și de lucru în echipă, prin colaborarea cu colegii lor.

2. *Utilizarea tehnologiei*: Dispozitivele digitale și aplicațiile educaționale pot stimula creativitatea prin oferirea unor platforme interactive unde copiii pot crea conținut original, cum ar fi videoclipuri, prezentări sau aplicații. De exemplu, prin utilizarea unor software-uri de design grafic, elevii pot învăța să își exprime ideile vizual într-o manieră inovatoare.

În cadrul orele de matematică, profesorul poate utiliza o tablă interactivă pentru a ilustra concepte de bază, cum ar fi operațiile aritmetice. Prin utilizarea acestei tehnologii, elevii pot participa activ la lecție prin intermediul jocurilor educaționale, unde pot rezolva probleme direct pe tablă, contribuind astfel la implicarea lor activă și facilitând o învățare mai interactivă și captivantă.

Profesorii pot folosi aplicații educaționale pe tablete sau laptopuri pentru a ajuta elevii să învețe vocabularul nou într-o limbă străină. De exemplu, aplicații precum Duolingo sau Quizlet le permit elevilor să exerseze cuvinte și expresii prin jocuri și exerciții interactive. Această metodă le oferă oportunitatea de a învăța într-un mod distractiv și accesibil și le permite să progreseze în propriul ritm.

Prin aceste exemple am încercat să demonstrez cum tehnologia poate îmbunătăți experiența de învățare și poate face lecțiile mai atractive pentru elevi.

3. *Jocurile și activitățile ludice*: Jocurile sunt un mod eficient de a încuraja gândirea creativă. Elementele ludice pot transforma învățarea într-o experiență plăcută, iar jocurile de rol sau simulările îi pot ajuta pe copii să își dezvolte imaginația și să își exploreze laturile creative.

Redau trei exemple de aplicare a acestei metode:

a. Jocuri de rol: Elevii pot fi împărțiți în grupuri și li se poate oferi un scenariu în care trebuie să interpreteze diferite personaje. De exemplu, într-o lecție de istorie, elevii pot recrea un eveniment istoric important, asumându-și rolurile liderilor din acea perioadă. Acest tip de activitate le permite să învețe despre istorie într-un mod interactiv și captivant, dezvoltând în același timp abilități de comunicare și colaborare.

b. Jocuri de echipă: Activitățile sportive sau jocurile de echipă, cum ar fi fotbalul sau baschetul, pot fi integrate ca metode de învățare. De exemplu, în cadrul unei lecții de educație fizică, elevii pot învăța despre strategie, lucru în echipă și gestionarea timpului prin organizarea unor turnee. Aceste jocuri contribuie la dezvoltarea spiritului competitiv și la formarea unei atitudini sănătoase față de sport.

c. Ateliere de creație: Implementarea unor ateliere de artă, unde elevii să creeze diverse lucrări folosind materiale reciclabile, poate fi o modalitate ludică de a învăța despre sustenabilitate și mediu. De exemplu, elevii pot fi invitați să conceapă o expoziție folosind doar materiale adunate din natură sau obiecte pe care le-au folosit anterior. Aceasta nu doar că stimulează creativitatea, dar și le dezvoltă abilitățile practice și colaborative.

Aceste metode îmbină învățarea cu distracția, facilitând astfel însușirea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor sociale.

Profesorii pot utiliza diverse metode și tehnici de stimulare a creativității elevilor pentru a încuraja gândirea inovatoare și rezolvarea creativă a problemelor în clasă. Aceste metode includ activități de brainstorming, unde elevii sunt încurajați să genereze cât mai multe idei fără a se teme de judecăți sau critici, și tehnici de învățare prin joc, care transformă procesul educațional într-o experiență interactivă și captivantă.

În esență, creativitatea joacă un rol esențial în procesul de învățare. De exemplu, atunci când un copil are libertatea de a răspunde provocărilor și jocurilor, el își poate dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor și poate învăța să abordeze situațiile din perspective diferite. Chiar și la școală, diversele articole și rechizite contribuie semnificativ la stimularea creativității în procesul de învățământ. Acestea le oferă copiilor instrumentele și materialele necesare pentru a-și exprima imaginația și a-și dezvolta abilitățile într-un mod practic și tangibil.

În concluzie, creativitatea este o componentă fundamentală în viața copiilor. Dezvoltarea acesteia influențează pozitiv multiple aspecte ale creșterii lor. Rolul jocului didactic în dezvoltarea creativității școlarilor este crucial, deoarece prin intermediul acestuia copiii își pot exprima imaginația, experimenta idei noi și dezvolta abilități esențiale într-un mod distractiv și educativ. Orice activitate care solicită imaginația și libera exprimare a celor mici, fie ea de grup sau individuală, este un instrument eficient în dezvoltarea creativității, oferind copiilor oportunități unice de a explora și învăța într-un mod holistic și interactiv.

SUBSTANTIVUL

PROF. Iepure Iulia

Șc. Axente Sever, Aiud

COMPETENȚE GENERALE:

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral.
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri.
3. Redactarea textului scris de diverse tipuri.
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.
5. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative,
- 4.2. Aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard pentru exprimarea corectă a intenției comunicative,
- 4.3 Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă.

EXERCİȚIU DE SPARGERE A GHEȚII:

<https://learningapps.org/14941412>

Dacă ești un iubitor de animale e imposibil să nu îți placă și caii, sunt animale sensibile și inteligente care au fost și sunt de folos omului ușurându-i acestuia din urmă viața prin ajutorul dat la transport sau agrement. În prezent

calul a devenit și un personaj important în viața copiilor cu deficiențe de diverse tipuri, fiind folosit ca animal de terapie. Prin exercițiul de mai sus ești invitat să fii participant activ la o cursă de cai pe care o poți tu câștiga prin rezolvarea câtorva exerciții cu substantive. Succes!

SUBSTANTIVUL

Definiție -partea de vorbire flexibilă care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii, acțiuni, stări sufletești.

Exp. cursă, fluture, iubire, Bucovina.

Felul substantivelor:

a) după obiectul denumit:

- **comune**(când lucrurile, ființele sunt de același fel):

Exp. cal, premiu, excursie.

- **proprie** (dacă denumește individualități):

Exp. România, Dobrogea, Maria.

b) după alcătuire (formă): - **simple**: cuc, cal, credință.

- **compuse**: ciuboțica-cucului, bună-credință, coada-calului, Marea Roșie.

c) **colective** (cu formă de singular și înțeles de plural)

exp. herghelie, roi, colectiv, popor, turmă, aluniș, stejăriș pietriș etc

d) defectiv de număr:

- defectiv de plural (au numai formă de singular, nu admit pluralul)

Exp. unt, miere, făină, handbal, tenis, rușine, teamă, lene, foame, sete, mușetel, fasole, dreptate, onoare etc

- defectiv de singular (au formă doar de plural, nu admit singularul)

Exp. ochelari, zori, icre, aplauze, Filipine, tăiței, Babele etc

e) epicene (au aceeași formă atât pentru masculin, cât și pentru feminin)

exp. cămilă, elefant, fluture, struț, delfin, crap, veveriță etc

OBSERVAȚII:

1. Sunt substantive comune care pot deveni substantive proprii

bușteni- Bușteni, creangă- Creangă, porumbel- Porumbel, iepure – Iepure
etc

2. Există și substantive proprii care pot deveni comune:

Napoleon- napoleon, Olanda-olandă

3. Unele substantive au forme neregulate de plural:

- noră, nurori,
- soră, surori,
- cap, capete
- ou, ouă,
- om, oameni.

Categorii gramaticale ale substantivelor sunt: genul, numărul, cazul.

Declinarea - schimbarea formei după număr, gen, caz;

Genul- substantivele sunt de trei genuri:

- **masculin** (prescurtat masc. / m.): **un** câine / **doi** câini;
- **feminin** (presc. fem. / f.): **o** carte / **două** cărți;
- **neutru** (presc. ne./ n.): **un** creion / **două** creioane.

Numărul (nr.): - **singular** (sing. /sg.): floare, casă, porumbel,
- **plural** (pl.): flori, case, porumbei.

OBSERVAȚIE- există substantive care au aceeași formă atât la singular cât și la *plural*: nume, învățătoare, ochi, pui, genunchi.

Dezvoltarea creativității elevilor

PROF INV PRIMAR ILIESCU AURORA

LICEUL PREDA BUZESCU - BERBESTI

Sarcina de bază a educației este dezvoltarea și structurarea forțelor creative existente în fiecare copil, în așa fel încât activitatea individuală să devină în mod firesc și o activitate creativă.

- **Jocul sinonimelor.** Li se cere elevilor să găsească toate cuvintele cu sens asemănător, apoi se formulează propoziții. Într-o altă variantă a jocului se cere înlocuirea în propozițiile date a unor cuvinte cu sinonimele lor. Se cultivă astfel gândirea analogică.
- **Ce titlu se potrivește?**-Se cere copiilor să găsească cât mai multe titluri posibile pentru poveștile citite de învățător. Ce poate cere și găsirea titlurilor unui desen, a unei imagini. Prin acest joc se dezvoltă gândirea logică și divergentă.
- **Ce se potrivește?**- Sarcina elevilor este să împerecheze cuvinte, imagini, jetoane. Copiii compară, stabilind asemănări, deosebiri, legătura dintre obiectele împerecheate. Se exersează astfel operațiile gândirii: analiza, sinteza, compararea, clasificarea, selectarea.
- **Observarea greșelilor dintr-un enunț.** Elevii sunt atenți la enunțurile propuse de cadru didactic sau de către elevi. În altă variantă, elevii pot formula propoziții care să conțină un neadevăr.. Se cultivă gândirea critică și nonconformismul.
- **Formularea unor propoziții în care toate cuvintele să înceapă cu același sunet.** La început se formulează propoziții simple, ajungându-se la propoziții dezvoltate. Jocul cultivă flexibilitatea și originalitatea.
- **Recunoaște personajul.** Cine spune așa? Se reproduc replicile anumitor personaje din poveștile cunoscute. Copiii pot dramatiza fragmente din povești. Se cultivă gândirea logică și originalitatea.
- **Jocul numelor.** Elevii spun cât mai multe nume de persoane care să înceapă cu același sunet. O altă modalitate a jocului este ca toate cuvintele să înceapă cu sunetul final al cuvântului

anterior. La început copiii alcătuiesc cuvinte simple și pe parcurs pot ajunge la propoziții dezvoltate. Acest joc cultivă flexibilitatea și originalitatea.

Prin exerciții și jocuri de creativitate, elevii se obișnuiesc să abordeze problemele, să le analizeze și să le rezolve. Ei învață să-și cunoască propriile capacități și să le compare cu ale celorlalți colegi, și astfel, ei capătă încredere în forțele proprii.

Culorile învățării: Creativitatea ca punte spre viitor

-referat-

Prof. Ilinca Ionela-Nicoleta

Școala Gimnazială Nr.3, Voluntari

Educația modernă este chemată să răspundă unor provocări tot mai complexe, într-o lume în continuă schimbare. Tradiționalul model de predare centrat pe profesor și pe transmiterea unidirecțională a cunoștințelor este tot mai des înlocuit cu modele flexibile, creative, în care elevul devine participant activ la propriul său parcurs de învățare. Tema „Culorile Viitorului” nu este doar o metaforă inspirată, ci o invitație la regândirea educației în termeni de diversitate, inovație și incluziune.

În cadrul activităților desfășurate la clasă, accentul a fost pus pe dezvoltarea gândirii creative și a competențelor transversale, esențiale pentru formarea copiilor ca viitori cetățeni activi și adaptați realităților viitoare. Un proiect educațional derulat în acest sens a fost intitulat „Laboratorul Imaginației”, având ca obiectiv central stimularea exprimării libere, a colaborării și a inovației în rândul elevilor de clasă primară. Prin acest proiect, s-a urmărit crearea unui spațiu de învățare în care copiii să se simtă încurajați să exploreze, să greșească, să construiască și să reconstruiască idei într-un mod ludic, dar profund formator.

Activitățile au fost gândite integrativ și interdisciplinar. Elevii au scris povești cu final alternativ pornind de la texte cunoscute, ilustrându-le apoi în benzi desenate. În cadrul orelor de matematică, au conceput jocuri educative proprii, aplicând noțiuni abstracte în contexte concrete și relevante pentru vârsta lor. O zi specială a fost organizată sub conceptul „Ziua fără bancă”, în care toate lecțiile s-au desfășurat în aer liber, favorizând interacțiunea liberă, mișcarea și reflecția colectivă. Aceste momente au constituit o alternativă la rutina școlară, stimulând motivația și plăcerea învățării.

Rezultatele au fost vizibile atât în implicarea crescută a elevilor, cât și în dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Copiii au devenit mai încrezători în forțele proprii, mai activi în exprimarea ideilor și mai deschiși în relațiile cu colegii. Evaluările formative au evidențiat o mai bună înțelegere a conținuturilor, iar activitățile de tip reflexiv (jurnale de învățare, conversații ghidate) au arătat o creștere a capacității de autoevaluare.

Experiența acestui demers a confirmat faptul că introducerea unor elemente creative în procesul educațional nu este un moft, ci o necesitate. În plus, colaborarea interdisciplinară între cadre didactice din diferite domenii – limba română, arte, științe, educație civică – a condus la o îmbogățire a actului didactic și la o coerență mai mare a procesului educațional. Conform cercetărilor recente, integrarea dimensiunii creative în educație contribuie semnificativ la dezvoltarea gândirii critice și a motivației intrinseci (Robinson, 2011; Craft, 2005).

Mai mult, acest tip de educație răspunde și nevoii de incluziune, oferind fiecărui copil oportunitatea de a-și exprima unicitatea. Fie că este vorba de exprimare vizuală, verbală, kinestezică sau logică, spațiul creativ devine un teren fertil pentru învățare autentică. Într-un astfel de cadru, eșecul nu mai este sancționat, ci valorizat ca etapă firească a procesului de

învățare – o perspectivă susținută și de pedagogii contemporani precum Ken Robinson sau Sugata Mitra.

În concluzie, viitorul educației nu poate fi decât unul colorat – în sensul plin al cuvântului: divers, deschis, creativ, adaptabil. Este datoria noastră, ca dascăli, să cultivăm în copii nu doar cunoștințe, ci și curiozitate, imaginație, empatie și capacitatea de a crea. Educația creativă nu este o cale secundară, ci însăși esența unei școli relevante și vii.

Bibliografie

Craft, A. (2005). Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas. Routledge, pagina 120

Robinson, K. (2011). Out of Our Minds: Learning to Be Creative. Capstone, pagina 22

Mitra, S. (2012). Beyond the Hole in the Wall: Discover the Power of Self-Organized Learning. TED Books, pagina 32

UNESCO. (2021). Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Paris: UNESCO Publishing, pagina 12

Explorarea metodelor și a strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere

prof. Ilincar Valerica, Școala Gimnazială Nr. 16 Take Ionescu Timișoara

Într-o lume în continuă schimbare, educația joacă un rol esențial în modelarea gândirii, atitudinilor și abilităților generației tinere. În acest context, educația creativă se evidențiază ca un element fundamental, oferind tinerilor instrumentele necesare pentru a naviga provocările contemporane. Prin metode și strategii inovatoare, educația creativă nu doar că stimulează dezvoltarea personală, dar contribuie și la formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Educația creativă promovează gândirea critică, capacitatea de rezolvare a problemelor și adaptabilitatea. Aceasta depășește limitele tradiționale ale învățării, aducând în prim-plan proiecte care implică soluționarea problemelor reale. De exemplu, prin învățarea bazată pe proiecte, de exemplu, în domeniul ecologiei, elevii pot contribui la reducerea deșeurilor din comunitate sau pot dezvolta aplicații mobile care să răspundă unor nevoi specifice. Astfel, învățarea devine relevantă și motivantă, pregătindu-i pentru realitățile vieții adulte.

Un alt aspect definitoriu al educației creative este integrarea disciplinelor. Prin abordări interdisciplinare, cum ar fi combinarea artei cu tehnologia sau științele sociale, elevii au posibilitatea de a vedea conexiuni între diferite domenii. De exemplu, organizarea unui festival cultural care îmbină muzica, istoria și tehnologia nu doar că dezvoltă abilități practice, dar le oferă tinerilor o perspectivă holistică asupra cunoștințelor. În plus, prin astfel de activități, elevii își dezvoltă încrederea în propriile forțe și descoperă modalități noi de a-și exprima ideile și creativitatea.

Tehnologia joacă, de asemenea, un rol crucial în sprijinirea educației creative. Realitatea virtuală, programele de codare și alte instrumente digitale oferă elevilor șansa de a experimenta și de a crea într-un mod inovator. Platformele online și aplicațiile educaționale transformă modul în care elevii accesează informațiile, permițând personalizarea învățării. Spre exemplu, realitatea virtuală le poate permite elevilor să exploreze situri arheologice sau procese naturale, oferind o înțelegere profundă și captivantă a unor subiecte care altfel ar fi greu de ilustrat. Programele de codare dezvoltă atât competențe tehnice, cât și creative, iar acestea sunt esențiale într-o economie bazată pe inovație.

În plus, atelierele de storytelling contribuie la dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare, elemente esențiale într-o societate interconectată. Prin povești, elevii nu doar că își explorează propriile experiențe, dar învață să înțeleagă și perspectivele altora. Aceste activități ajută la crearea unei culturi a incluziunii și a respectului, pregătind tinerii pentru a naviga cu succes în medii culturale diverse. De exemplu, elevii pot colabora la scrierea unor povestiri bazate pe evenimente istorice sau pe probleme sociale actuale, ceea ce le oferă ocazia de a explora teme complexe din mai multe unghiuri.

Impactul educației creative este evident în rezultatele obținute: performanțe academice mai bune, abilități sporite de rezolvare a problemelor și o implicare activă în comunitate. Elevii care participă la astfel de programe demonstrează o mai mare motivație pentru învățare și o mai bună înțelegere a modului în care cunoștințele lor pot fi aplicate în viața de zi cu zi. În același timp, aceștia dezvoltă competențe esențiale precum colaborarea, comunicarea și gândirea critică, care îi pregătesc pentru viitoarele lor cariere și pentru implicarea civică activă.

Totuși, implementarea acestor metode nu este lipsită de provocări. Lipsa resurselor sau rezistența la schimbare pot reprezenta obstacole semnificative. Pentru a le depăși, este esențial să

investim în formarea continuă a profesorilor, oferindu-le instrumentele și cunoștințele necesare pentru a integra creativitatea în procesul de predare. De asemenea, investițiile în tehnologie și parteneriatele între școli, comunități și sectorul privat pot susține dezvoltarea unor inițiative educaționale relevante. Implicarea părinților și a altor actori comunitari poate amplifica impactul acestor eforturi, creând o rețea de sprijin care să promoveze inovarea în educație.

În concluzie, educația creativă reprezintă o piatră de temelie în pregătirea generației tinere pentru un viitor incert. Prin promovarea gândirii inovatoare și a colaborării, această abordare transformă învățarea într-un proces dinamic și relevant. Investind în educația creativă, nu doar că sprijinim dezvoltarea individuală a tinerilor, dar contribuim și la progresul întregii societăți. Este responsabilitatea noastră, ca societate, să susținem aceste eforturi și să oferim generației tinere șansa de a deveni liderii creativi de mâine.

Bibliografie

- Ghidul educației creative – Maria Popescu, Editura Educației, București, 2019, pag 17
Strategii inovatoare în educație – Andrei Ionescu, Editura Pedagogică, Cluj-Napoca, 2020, pag 27
Educația în era digitală – Elena Radu, Editura Tehnica, Iași, 2018, pag.63
Creativitatea în procesul educațional – Ioana Dobre, Editura Academica, Timișoara, 2021, pag.38

Educația creativă – fundament pentru dezvoltarea gândirii și a atitudinilor elevilor din învățământul primar

---

Violeta Ion

Scoala Gimnaziala “Ion Creanga”, Braila

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, cu provocări sociale, tehnologice și culturale fără precedent, școala este chemată să formeze nu doar competențe academice, ci și o gândire flexibilă, adaptabilă și creativă. Educația creativă capătă un rol tot mai important în formarea tinerei generații, deoarece contribuie la dezvoltarea unor atitudini pozitive față de învățare, a gândirii critice și a abilităților esențiale pentru viață. Lucrarea de față explorează metodele și strategiile prin care educația creativă modelează elevii din clasa a IV-a, oferind exemple concrete din activitatea didactică.

Educația creativă presupune utilizarea unor metode și strategii care încurajează exprimarea liberă, rezolvarea de probleme, învățarea prin descoperire și colaborare. Este o educație centrată pe elev, care valorifică potențialul individual și stimulează inițiativa, curiozitatea și dorința de a învăța.

Impactul educației creative asupra gândirii elevilor

- Stimularea gândirii divergente și critice – Elevii sunt încurajați să gândească „în afara tiparelor”, să pună întrebări și să caute răspunsuri originale.
- Exemplu didactic: După lecturarea unei povești, elevii sunt invitați să imagineze un final diferit sau să rescrie povestea din perspectiva unui alt personaj.
- Activități transdisciplinare – Integrarea artei, științei, limbii române sau matematicii într-un proiect comun dezvoltă conexiuni între cunoștințe și favorizează o înțelegere profundă.

Modelarea atitudinilor și valorilor

- Dezvoltarea empatiei, a încrederii în sine și a responsabilității – Prin proiecte de grup, jocuri de rol sau activități de tip „învățare prin serviciu comunitar”.
- Exemplu didactic: Organizarea unui atelier de creație unde elevii realizează felicitări pentru o casă de bătrâni sau afișe ecologice.
- Acceptarea greșelii ca oportunitate de învățare – Educația creativă cultivă o atitudine pozitivă față de efort și perseverență.

Dezvoltarea abilităților pentru viață

- Comunicare și colaborare – Prin dezbateri, prezentări orale și proiecte în echipă.
- Utilizarea tehnologiei – Aplicații digitale pentru storytelling, quizuri interactive, desen digital.
  - Exemplu didactic: La ora de Matematică, elevii creează probleme pornind de la situații reale (ex: organizarea unei excursii de clasă, planificarea unui buget).

Strategii didactice utilizate în educația creative

- Învățarea bazată pe proiect
- Tehnica celor șase pălării gânditoare (Edward de Bono)
- Jocuri de rol și teatru educațional
- Metoda cubului
- Brainstorming
- Portofoliul creativ
- Utilizarea resurselor vizuale și digitale

În concluzie, educația creativă nu este o opțiune secundară, ci o necesitate în formarea unui profil de elev adaptabil, empatic și competent. În activitatea de la clasa a IV-a, metodele creative contribuie la dezvoltarea integrală a copilului, pregătindu-l pentru provocările unei lumi în transformare. Rolul dascălului este esențial – acela de ghid, facilitator și creator de contexte educaționale relevante, stimulative și inspiraționale.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
- Cucos, C. (2014). Psihopedagogie. Editura Polirom, Iași.
- Dewey, J. (2008). Democrație și educație. Editura Sigma, București.
- Gardner, H. (2006). Mintea disciplinată. Editura Sigma, București.
- Neculau, A. (2004). Psihologia educației. Editura Polirom, Iași.
- Neacșu, I. (2010). Strategii de instruire eficiente. Editura Aramis, București.
- Radu, I. T. (2000). Didactica modernă. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- www.didactic.ro
- www.edu.ro

Experiența mea Erasmus în Tryavna, Bulgaria Model de bună practică

Prof. Ionescu Cristian
Liceul Teoretic „Iancu C. Vissarion” Titu

Experiența mea recentă de mobilitate Erasmus în Tryavna, Bulgaria, a fost o călătorie remarcabilă, plină de învățare, schimb cultural și activități memorabile. Am plecat din România cu o combinație entuziasmantă de anticipare și curiozitate, iar peisajele frumoase și ospitalitatea caldă a localnicilor au pregătit terenul pentru o săptămână fructuoasă. Această experiență a depășit cu mult așteptările mele, oferindu-mi o perspectivă profundă asupra modului în care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere.

Luni: Dezvoltarea abilităților prin experiențe active

Aventura noastră a început într-un mod dinamic și captivant: o vizită la Katerichka, un parc de aventură în Troyan. Ziua a fost plină de energie, iar elevii s-au implicat în activități precum călăria, tirul cu arcul și parcurgerea de trasee suspendate. Dincolo de distracție, am observat cum aceste activități stimulante au oferit o oportunitate fantastică pentru dezvoltarea spiritului de echipă și a încrederii în sine. Aici, creativitatea nu a fost predată teoretic, ci a fost trăită, elevii fiind nevoiți să gândească rapid și să-și adapteze strategiile pentru a depăși provocările. Aceasta este o primă lecție esențială a educației creative: învățarea prin acțiune și experimentare, unde rezolvarea de probleme devine un proces natural și antrenant.

Marti: Imersiune culturală și recunoașterea valorilor locale

Marti a fost dedicată introducerilor formale și aprofundării în cultura și istoria locală. Am participat la ceremonia de deschidere într-o sală de școală, unde am fost primiți cu căldură de personal și elevi. A urmat un tur al școlii și o întâlnire cu primarul orașului, care ne-a împărtășit povești fascinante despre istoria Tryavnei. Vizitarea unor obiective turistice locale, cum ar fi Muzeul Casa Daskalov și Muzeul Școlii Slaveykov, ne-a oferit o apreciere profundă pentru patrimoniul cultural al regiunii. Arhitectura și istoria acestor locuri au fost incredibil de îmbogățitoare.

Acest contact direct cu moștenirea culturală a demonstrat cum educația creativă depășește granițele sălii de clasă. Prin explorarea muzeelor și a locurilor istorice, elevii sunt încurajați să-și folosească imaginația pentru a se conecta cu trecutul, a înțelege evoluția societății și a-și dezvolta o atitudine de respect și apreciere față de diversitatea culturală. Această componentă a educației creative cultivă nu doar cunoștințe, ci și o conștiință civică și un sentiment de apartenență.

Miercuri: Inspirație din știință și artă – două fațete ale creativității

Miercuri am avut ocazia să particip la o oră de științe, unde s-a predat tema presiunii. A fost inspirațional să văd cât de implicați erau elevii, și mi-a reamintit de natura universală a predării. După lecție, am vizitat școala locală de arte, unde am admirat lucrările incredibile create de elevi sub îndrumarea profesorilor lor dedicați.

Această zi a fost un punct culminant în înțelegerea mea a educației creative. În sala de clasă de științe, am observat cum gândirea critică și rezolvarea de probleme sunt stimulate, chiar și într-un cadru aparent rigid. Modul în care profesorul a abordat subiectul a permis elevilor să exploreze concepte complexe într-un mod accesibil și atractiv. La școala de arte, am fost profund impresionat de libertatea de expresie și inovația care se manifestau în fiecare lucrare. Pentru mine, ca profesor

de matematică, această vizită a subliniat importanța covârșitoare a creativității în educație, indiferent de disciplină. Ea nu se limitează la artă; este o abordare fundamentală care încurajează elevii să gândească diferit, să pună întrebări și să găsească soluții originale, fie că este vorba de o problemă de geometrie sau de o sculptură.

Joi: Profunzimea istoriei și conservarea tradițiilor

Joi a fost marcată de o excursie la Monumentul Shipka și la Muzeul Regional Etnografic în aer liber. Stând la monument, am simțit un profund sentiment de istorie și patriotism. Muzeul a oferit informații despre tradițiile și stilurile de viață bulgare, evidențiind importanța conservării culturale.

Această explorare a istoriei și tradițiilor a întărit ideea că educația creativă ne ajută să înțelegem de unde venim și să ne construim o identitate. Prin intermediul poveștilor și obiectelor expuse, elevii sunt invitați să-și folosească imaginația pentru a recrea un trecut, a înțelege semnificația evenimentelor și a aprecia valoarea tradițiilor. Aceasta contribuie la dezvoltarea unei atitudini de responsabilitate față de patrimoniul cultural și la „cultivarea mândriei naționale”, dar și a respectului față de alte culturi.

Cina de adio și plecarea: Conexiuni și inspirație reînnoită

Cina de rămas bun de joi seară a fost dulce-amăruie, plină de râsete și despărțiri sincere. Am prețuit legăturile pe care le-am stabilit cu educatori și elevi din medii diferite. Partajarea experiențelor și a ideilor a fost o parte inestimabilă a călătoriei.

Pe măsură ce ne-am întors în România vineri dimineață, am reflectat asupra numeroaselor diferențe pe care le-am întâlnit în timpul șederii mele. Căldura poporului bulgar, accentul pus pe arte și cultură în educație și frumusețea naturală copleșitoare mi-au lăsat o impresie de durată.

Concluzii: Rolul transformativ al educației creative

În ansamblu, experiența mea în Tryavna a fost transformativă. A reafirmat credința mea în puterea colaborării internaționale în educație și mi-a deschis ochii către noi metodologii de predare. M-am întors în România nu doar cu amintiri prețuite, ci și cu o inspirație reînnoită pe care să o împărtășesc elevilor mei.

Această călătorie a exemplificat perfect modul în care educația creativă este esențială pentru copiii de azi. Ea nu se rezumă la a desena sau a cânta, ci este o abordare holistică care:

1. Modelează gândirea critică și inovatoare: Prin provocări și experimente, copiii învață să gândească independent și să găsească soluții unice.
2. Dezvoltă atitudini proactive și adaptabile: Interacțiunea cu diverse medii și culturi, precum și participarea la activități noi, încurajează deschiderea și flexibilitatea.
3. Cultivă abilități esențiale pentru viitor: Spiritul de echipă, comunicarea, rezolvarea de probleme și inteligența culturală sunt dezvoltate într-un mod natural și eficient.
4. Încurajează exprimarea liberă și autentică: Mediile care valorizează arta și cultura le oferă copiilor un spațiu sigur pentru a-și explora identitatea și a-și manifesta originalitatea.
5. Crește implicarea și motivația elevilor: Atunci când învățarea este relevantă, interactivă și ancorată în experiențe reale, copiii sunt mai entuziasmați și mai dornici să învețe.

Experiența de la Tryavna m-a convins că educația creativă nu este un lux, ci o necesitate în formarea generației tinere. Ea le oferă copiilor instrumentele necesare pentru a naviga într-o lume în

continuă schimbare, pentru a fi inovatori, adaptabili și, mai presus de toate, cetățeni responsabili și empatici. Consider că este datoria noastră, a educatorilor, să promovăm și să integrăm aceste principii în sistemul nostru de învățământ, pentru a le oferi elevilor noștri cele mai bune șanse de a-și atinge potențialul maxim.

MAGIA CUVINTELOR ȘI A CULORILOR

PROF. ÎNV. PRIMAR IONESCU PAULINA
ȘC. GIMN."ANGHEL MANOLACHE"-SCRIOAȘTEA

În era digitală în care trăim, dezvoltarea creativității și a abilităților de exprimare la copii devine din ce în ce mai importantă. Proiectul "Magia Cuvintelor și a Culorilor" răspunde acestei nevoi, oferind elevilor de clasa a III-a o platformă unică pentru a-și explora și dezvolta potențialul creativ. Combinația dintre scriere creativă și artă digitală nu doar că stimulează imaginația copiilor, dar îi și pregătește pentru viitorul digital. Prin utilizarea aplicațiilor interactive, elevii dobândesc competențe tehnologice esențiale, în timp ce își dezvoltă abilitățile de comunicare și exprimare artistică. Mai mult, acest proiect încurajează colaborarea și învățarea prin feedback, aspecte cruciale pentru dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Lucrând în echipe și împărtășind ideile lor creative, elevii învață să aprecieze diversitatea și să-și dezvolte empatia. În plus, integrarea tehnologiei în procesul creativ face învățarea mai atractivă și mai relevantă pentru generația digitală de astăzi. Acest lucru poate crește motivația elevilor și poate duce la o implicare mai profundă în procesul educațional. În concluzie, "Magia Cuvintelor și a Culorilor" nu este doar un proiect extracurricular, ci o investiție în viitorul copiilor, oferindu-le instrumentele și experiențele necesare pentru a deveni creatori și comunicatori eficienți într-o lume din ce în ce mai digitalizată.

SCOPUL PROIECTULUI:

Scopul principal al proiectului "Magia Cuvintelor și a Culorilor" este de a stimula creativitatea și imaginația elevilor de clasa a III-a prin activități care combină scrierea creativă și arta digitală. Proiectul urmărește să dezvolte abilități esențiale precum scrierea, desenul, colaborarea și utilizarea aplicațiilor digitale într-un mod interactiv și atractiv, contribuind astfel la o învățare holistică și plăcută.

OBIECTIVE:

1. Dezvoltarea creativității și a imaginației elevilor.
2. Îmbunătățirea abilităților de scriere și de exprimare.
3. Dezvoltarea abilităților artistice și digitale.
4. Învățarea colaborării și a lucrului în echipă.

ACTIVITĂȚI PLANIFICATE:

1. Crearea de povești:
  - Elevii vor fi încurajați să creeze povești originale, pornind de la teme specifice sau imagini date.
  - Utilizarea aplicației Storybird pentru a crea povești interactive: <https://storybird.com/>
2. Ilustrarea poveștilor:
  - După scrierea poveștilor, elevii vor ilustra fiecare capitol folosind aplicații de desen digital.
  - Utilizarea aplicației Tux Paint pentru ilustrare: <https://tuxpaint.org/>
3. Prezentarea Poveștilor:
  - Elevii vor prezenta poveștile și ilustrațiile colegilor și profesorilor, fie în format digital, fie prin imprimare.
  - Utilizarea aplicației Canva pentru a crea prezentări atractive: <https://www.canva.com/>
4. Ateliere de Artă:
  - Organizarea unor ateliere de artă în care elevii vor învăța tehnici de desen și pictură.
  - Utilizarea aplicației Autodesk SketchBook pentru desen digital: <https://www.sketchbook.com/>
5. Colaborare și Feedback:
  - Elevii vor lucra în echipe mici pentru a-și împărtăși ideile și a primi feedback.
  - Utilizarea aplicației Padlet pentru colaborare și feedback <https://padlet.com/>.

RESURSE NECESARE:

1. Acces la calculatoare sau tablete pentru fiecare elev.
2. Acces la internet pentru utilizarea aplicațiilor digitale.
3. Materiale de artă tradiționale (hârtie, creioane, acuarele) pentru activități offline

EVALUARE:

Evaluarea se va face pe baza creativității și originalității poveștilor și ilustrațiilor, precum și a gradului de implicare în activitățile de colaborare. Fiecare elev va primi feedback constructiv din partea colegilor și a profesorului.

IMPACT AȘTEPTAT:

Elevii vor dezvolta abilități creative și digitale, vor învăța să se exprime mai bine atât în scris cât și vizual, și vor experimenta lucrul în echipă, toate acestea într-un mediu de învățare plăcut și stimulant.

BIBLIOGRAFIE

- Mihaela Roco. Creativitate și inteligență emoțională. Iasi: Polirom, 2004
- Educație pentru schimbare și creativitate, Venera – Mihaela Cojocariu, Ed. Didactică si Pedagogică, București,
- Psihopedagogie, Ed. Polirom
- A.D. Moore, "Invenție,descoperire, creativitate" Ed. Didactică si Pedagogică, București,

EDUCAȚIA CREATIVĂ - O PUNTE SPRE INCLUZIUNE:

STRATEGII INOVATOARE PENTRU VALORIFICAREA POTENȚIALULUI ELEVILOR CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE (C. E. S.)

Profesor Ionică Iuliana Anișoara

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni – Vâlcea

Într-o societate în continuă schimbare, educația trebuie să se adapteze pentru a răspunde diversității nevoilor elevilor. Copiii cu Cerințe Educaționale Speciale (C.E.S.) se confruntă adesea cu dificultăți de integrare, învățare și adaptare. Educația creativă vine ca o alternativă viabilă și eficientă, oferind un cadru flexibil, motivant și centrat pe potențialul fiecărui copil. *Creativitatea nu este un lux în educația specială, ci o necesitate.*

Educația creativă se bazează pe următoarele principii:

- **Individualizarea învățării:** adaptarea metodelor, materialelor și ritmului de predare la nevoile specifice ale elevului;
- **Stimularea inteligențelor multiple** (Howard Gardner): lingvistică, muzicală, corporal-kinestezică, spațială, interpersonală, intrapersonală etc.;
- **Învățarea prin joc și artă:** implicarea emoțională facilitează învățarea durabilă;
- **Colaborarea interdisciplinară:** între cadrele didactice, consilierii școlari, terapeuți, familie.

Obiectivele educației creative în context CES

- Promovarea dezvoltării globale a elevilor: cognitivă, emoțională, socială și motrică;
- Crearea unui mediu educațional sigur, accesibil și motivant;
- Încurajarea exprimării libere prin diverse forme de comunicare (verbală, vizuală, artistică);
- Sprijinirea autonomiei și a stimei de sine.

Strategii creative adaptate pentru elevii cu CES

1. **Metoda centrelor de interes**
Elevii lucrează în colțuri tematice (muzică, desen, joc de rol, construcții), fiecare alegând ceea ce îi se potrivește.
2. **Metoda proiectelor artistice integrate**
Elevii participă la activități care îmbină desenul, muzica, teatrul și literatura, dezvoltând competențe multiple simultan.
3. **Tehnologia asistivă**
Utilizarea aplicațiilor educaționale interactive, tablete, panouri tactile – adaptate diferitelor tipuri de dizabilități.

Exemple de bună practică:

1. Proiect interdisciplinar: „Eu în lumea culorilor”

- **Activități:** pictură cu mâinile, colaj, poezie, audiție muzicală.
- **Scop:** exprimarea emoțiilor și formarea unei imagini pozitive despre sine.
- **Rezultate:** dezvoltarea vocabularului emoțional, motricității fine și încrederii.

2. Program săptămânal: „Atelierul Creativ Incluziv”

- **Participanți:** elevi CES integrați în școli de masă și colegi tipici.
- **Activități:** jocuri teatrale, dans, creație digitală.
- **Impact:** stimularea empatiei, a colaborării și reducerea stigmatizării.

3. Utilizarea realității augmentate: „Carte interactivă cu sunete și imagini”

- **Descriere:** elevii accesează, cu ajutorul tabletelor, elemente 3D care le transformă lecțiile în experiențe multisenzoriale.
- **Exemplu:** o lecție despre „anotimpuri” în care frunza cade efectiv pe ecran, iar sunetul vântului se aude în căști.

Provocări și soluții

Provocare

Dificultăți de comunicare verbală
Lipsa motivației
Ritm lent de învățare

Soluție Creativă

Comunicare alternativă (PECS, pictograme, gesturi)
Gamificare, recompense vizuale și emoționale
Învățare vizuală, repetitivă, pas cu pas

Concluzii

Educația creativă nu este o alternativă decorativă, ci o necesitate fundamentală în lucrul cu elevii cu CES. Prin metode inovatoare, personalizate și centrate pe elev, se poate crea un cadru educațional incluziv, în care fiecare copil să simtă că este valorizat, înțeles și capabil. Creativitatea în educație nu schimbă doar rezultatele, ci și destinele.

Exemplu de Fișă de activitate:

Titlu activitate: „Eu în lumea culorilor”

Tip activitate: Artistică și de dezvoltare personală

Grup-țintă: Elevi cu CES (ciclul primar, dar adaptabil și pentru preșcolar sau gimnazial)

1. Obiective urmărite

- Să identifice și să exprime emoții prin culori.
- Să dezvolte motricitatea fină și creativitatea.
- Să utilizeze elemente de limbaj vizual (culoare, formă).
- Să colaboreze cu colegii și să își prezinte lucrarea în fața grupului.

2. Materiale necesare

- Foi A3
- Pensule, bureți, acuarele, carioci
- Oglinzi mici (pentru autoportret)
- Imagini cu emoții (fericire, tristețe, frică, bucurie etc.)
- Muzică relaxantă de fundal

3. Desfășurarea activității

Etapă   Activitate

Pregătire   Se creează o atmosferă calmă cu muzică ambientală și se explică sarcina.

Explorare   Elevii se privesc în oglindă și spun ce simt azi.

Creație   Fiecare alege o emoție și o exprimă prin culori și forme pe hârtie.

Povestire   Fiecare elev își descrie creația („aceasta este culoarea fericirii mele...”)

Reflecție   Grupul oferă feedback pozitiv („Ce mi-a plăcut la lucrarea ta a fost...”)

4. Modalități de evaluare

- Observarea comportamentului (interes, participare activă).
- Exprimarea verbală sau nonverbală a emoțiilor.
- Lucrarea realizată (criterii: implicare, expresivitate, finalizare).

Bibliografie

1. Gherguț, A. (2016). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educaționale speciale*. Editura Polirom.
2. Salvia, J., Ysseldyke, J. (2010). *Assessment in Special and Inclusive Education*. Cengage Learning.
3. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Site-uri și aplicații recomandate: didactic.ro, twinkl.ro, BookWidgets, ClassDojo, Canva for Education.

CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

Matematica în culori vii: educație creativă pentru o gândire flexibilă

Când spunem „matematică”, primul cuvânt care ne vine adesea în minte este „rigoare”. ordine, logică. Dar, într-o lume care se schimbă cu o viteză amețitoare – în care inteligența artificială evoluează, carierele se nasc și dispar peste noapte, iar problemele reale cer soluții interdisciplinare – mai este suficient să formăm doar minți riguroase? Sau avem nevoie, mai mult ca oricând, de gândire flexibilă, curaj în explorare și capacitate de a inova?

În acest context, educația creativă nu este un „lux” sau o completare opțională a curriculumului – este însăși esența pregătirii pentru viitor. Ca profesor de matematică, mi-am regândit misiunea: nu doar să formez elevi care pot rezolva ecuații, ci tineri care pot pune întrebări bune, pot gândi în afara tiparelor și pot colabora pentru a construi soluții sustenabile.

Matematica – de la alb-negru la spectrul complet al gândirii

În trecut, matematica era adesea prezentată ca un drum unic spre „răspunsul corect”, dar viitorul nu este despre drumuri bătătorite – este despre căutări multiple, despre a pune în balanță logica și imaginația.

În sala mea de clasă, am introdus *proiecte creative*, în care elevii rezolvă probleme deschise, construiesc modele din materiale reciclabile pentru a înțelege geometria în spațiu sau dezvoltă jocuri matematice propria în WORDWALL. Astfel, elevii învață că matematica nu este doar o disciplină „teoretică”, ci un limbaj viu, care poate explica, construi și chiar inspira.

Educația creativă cultivă o relație sănătoasă cu greșeala. Într-o cultură școlară bazată pe „note perfecte” și „răspunsuri rapide”, mulți elevi încep să se teamă de eșec. Dar creativitatea se hrănește tocmai din curajul de a încerca, a greși și a reîncerca. Ca profesor, mi-am propus să transform greșelile în momente de învățare. Analizăm împreună ce am fi putut face altfel, ce idei alternative există, cum am ajuns la o concluzie greșită – nu pentru a sancționa, ci pentru a încuraja gândirea critică și adaptabilitatea.

Elevii întreabă adesea: „La ce-mi folosește asta?”. Întrebarea nu e un semn de lipsă de interes, ci de dorință de sens. În era actuală, sensul e tot mai important decât conținutul brut.

Așadar, integrez în predare teme din viața reală: bugete personale, sustenabilitate, date statistice despre climă, arhitectură, algoritmi digitali. Împreună, descoperim că matematica este prezentă în artă, în natură, în tehnologie, în deciziile sociale. Elevii încep să vadă disciplina mea ca parte a realității lor, nu ca pe un set de exerciții abstracte.

Educația creativă este și o cale de a încuraja diversitatea în învățare. Fiecare elev are un stil propriu, un ritm diferit, o voce unică. Prin activități care permit exprimarea liberă – proiecte vizuale, prezentări interactive, lucrul în echipă – pot include în actul didactic și pe cei mai introverți, și pe cei care nu strălucesc neapărat la testele standard.

În plus, promovarea empatiei și a colaborării în cadrul orelor de matematică sparge stereotipul elevului singuratic care rezolvă ecuații „în tăcere” și creează un spațiu în care fiecare contribuție e valoroasă.

Concluzie: viitorul are culoare

Dacă vrem ca elevii noștri să fie pregătiți pentru o lume incertă, interconectată și în continuă schimbare, trebuie să ne regândim misiunea educațională. Trebuie să oferim instrumente, nu doar formule. Încredere, nu doar corecturi. Imaginație, nu doar algoritmi.

Ca profesor de matematică, îmi doresc ca elevii mei să iubească raționamentul, dar să nu se teamă de necunoscut. Să caute soluții, dar să înțeleagă că uneori întrebările sunt mai importante decât răspunsurile. Să fie exacti, dar și curajoși în gândire. **Să vadă matematica nu ca pe o tablă albă cu cretă neagră, ci ca pe o paletă plină de culori – culorile viitorului.**

CREATIVITATEA ȘI STIMULAREA COMPORTAMENTULUI CREATIV ÎN ȘCOALĂ

Prof.înv. primar Iordache Daniela Georgiana
Școala Gimnazială Mircea Vodă

Creativitatea este deseori privită ca un proces misterios, ce caracterizează un număr restrâns de artiști și inventatori geniali în marile momente de inspirație. În fapt noi toți suntem prezumtivi creativi. Ori de câte ori rezolvăm o problemă într-o manieră inedită sau descoperim o nouă utilitate a unui obiect banal este solicitată într-un grad mai mare sau mai mic capacitatea noastră creativă.

Fiind o rezultată a funcționării optime a întregii personalități, creativitatea sintetizează factori multipli de natură: intelectuală, motivațională, emoțională și atitudinală.

„A educa înseamnă a fi un artizan al personalității, un poet al inteligenței, un semănător de idei.”

Criza prin care trece educația în zilele noastre, necesită schimbări la nivelul sistemului de învățământ. Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor.

Un prim pas trebuie făcut în formularea obiectivelor instructiv-educative, astfel încât cultivarea creativității să stea alături de educarea gândirii, prin combaterea conformismului cultural manifestat la mulți dintre profesori. Astfel, chiar progresul gândirii în soluționarea problemelor depinde de factorul creativitate.

Educarea creativității la copiii de toate vârstele, presupune atingerea următoarelor obiective cu caracter general:

- formarea unei atitudini pozitive față de progres, față de elementele de noutate și față de introducerea acestora în propriile acțiuni;
- pregătirea lor pentru a accepta noul ca un indiciu al progresului, al inovațiilor și al creativității umane;
- încurajarea manifestărilor elevilor caracterizate prin caracter și rezultate originale;
- formarea și dezvoltarea aptitudinilor și capacităților de a crea, de a regândi strategiile de lucru și de a le integra în sisteme dinamice, flexibile și eficiente;
- formarea și dezvoltarea capacităților creative, a capacităților de a realiza ceva nou: conexiuni, idei, teorii, modele ideale sau materiale, produse materiale etc.

Foarte importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Atitudinea autoritară poate crea blocaje afective ale elevilor. Este de preferat o atmosferă democratică, destinsă, prietenoasă. Profesorul trebuie să fie apropiat de elevi, îngăduitor (în limite rezonabile), să încurajeze imaginația.

De asemenea, este necesar ca profesorul să fie creativ, în următoarele direcții:

- proiectarea activităților instructiv-educative;
- organizarea și conducerea activităților didactice, respectiv realizarea activităților de învățare și predare;
- desfășurarea procesului de verificare și evaluare a randamentului școlar al elevilor;
- reglarea demersurilor didactice proprii pe baza informațiilor obținute prin feed-back;
- realizarea de cercetări științifice teoretice și practic-aplicative în domeniul specialității sale și în cel al psihopedagogiei, introducerea și valorificarea unora din rezultatele acestor cercetări în practica școlară curentă. Elevii cu potențialități creative superioare au nevoie de asigurarea unor condiții speciale de dezvoltare a acestora. Ei pot fi depistați cu ajutorul unor teste speciale sau prin observarea directă, la clasă.

După Augusto Cury, psihiatru și educator, cadrele didactice trebuie să se axeze pe anumite criterii care să le ghideze activitatea la clasă, pentru a-i pregăti pe tineri pentru viață.

El consideră că foarte importantă este educarea emoției elevilor, care înseamnă printre altele, învățarea lui „a gândi” înainte de a reacționa, acceptarea sentimentului de frică, managementul propriilor gânduri, filtrarea stimulilor stresanți și capacitatea de a opera și cu contradicțiile vieții, nu doar cu probleme concrete, curajul de a-și asuma riscuri și a ști să piardă.

Profesorii trebuie să pătrundă în inima elevilor dându-le exemple de viață, povestindu-le din experiența proprie sau a altora, rezolvând conflictele prin blândețe și surprinzându-i cu reacții neașteptate.

Pe de altă parte, următoarele comportamente nu sunt indicate:

- corectarea elevilor în public;
- exprimarea autorității prin agresivitate;
- critica excesivă și compararea copilului cu alți colegi;
- pedepsirea copilului fără a da explicații;
- lipsa de răbdare și pierderea afectivității pentru elevi;
- încălcarea promisiunilor;
- distrugerea speranțelor și viselor copiilor.

Pentru dezvoltarea creativității elevilor există mijloace nespecifice, care nu au legătură cu vreun obiect de învățământ și metode specifice pentru o anumită materie, în funcție de conținutul acesteia.

În prima categorie se includ probele de tip imaginativ-inventiv (li se cere copiilor să elaboreze o compunere care are în centru un obiect simplu – o frunză, un nasture etc.); exercițiile de tip problematic (elevii trebuie să formuleze întrebări în legătură cu obiecte cunoscute); exercițiile combinate (realizarea unor mici compuneri pe baza unor tablouri cu diverse scene sau formularea moralei ce se desprinde dintr-un astfel de tablou).

Rolul acestor metode nespecifice este acela de a dezvolta atitudini creative și aptitudinea de a căuta și găsi probleme.

Progresul creativității se realizează și prin metode și procedee specifice, de care beneficiază procesul instructiv-educativ: metodele active cum ar fi învățarea prin descoperire, descoperirea dirijată (călătoriile pe hartă, continuarea unei nuvele sau povestiri), brainstormingul, sinectica, metoda 6-3-5, metoda „Philips 6-6”, discuția panel. De asemenea, un rol important îl au metodele moderne de predare-învățare, centrate pe elev.

De exemplu, printre procedeele aplicate la clasă pot fi: la cererea profesorului elevii trebuie să creeze o problemă și să o rezolve singuri, individual sau în grup; pot să imagineze probleme cu mai multe soluții; foarte interesante sunt călătoriile pe hartă la geografie; la literatură pot continua un text (poveste, nuvelă, povestire) folosind un început dat, personajele autorului etc.; jocurile de rol activează imaginația și capacitatea de a empatiza cu personajul.

Pentru ca stimularea creativității să aibă loc, este necesară cultivarea la elevi a unor capacități:

- valorificarea și dezvoltarea spiritului de observație;
- cultivarea flexibilității gândirii, a abilităților intelectuale care să le permită elevilor să stabilească dacă o ipoteză este sau nu validă, să renunțe la cele neproductive și să identifice altele;
- cultivarea curajului de a încerca și a perseverenței, precum și dezvoltarea asumării riscului;
- dezvoltarea fluidității ideilor și asociațiilor realizate de elevi prin enumerarea unui număr cât mai mare de obiecte, fenomene, procese, elemente de conținut ideatic, în funcție de anumite criterii prestabilite.

În concluzie, pentru educarea spiritului creativ în școală este necesară schimbarea modului de gândire tradițional, a stilului de lucru în clasă, a atitudinii față de elevi.

Bibliografie

- A. Cury, *Părinți străluciți, profesori fascinanți*, Ed. For You, București, 2005, p. 53
- M. Ionescu, *Demersuri creative în predare și învățare*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000, p.129
- <http://www.rasfoiesc.com/educatie/psihologie/CREATIVITATEA-SI-STIMULAREA-CO36.php>

Culorile Viitorului: Educație Creativă pentru Copiii de Azi

Prof. Iorga Denisa

Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu, Dâmbovița

Trăim într-o epocă a schimbării accelerate, în care tehnologia, globalizarea și diversitatea culturală modelează profund fiecare aspect al existenței noastre, în special educația. În acest context, sistemele educaționale tradiționale întâmpină dificultăți în a pregăti copiii pentru provocările complexe ale viitorului. Educația creativă devine astfel nu doar importantă, ci esențială, oferind o abordare integratoare care transformă elevii din receptori pasivi în creatori activi de idei, soluții și perspective.

Educația creativă nu se limitează la arte plastice sau muzică. Ea presupune stimularea gândirii divergente, dezvoltarea capacității de rezolvare a problemelor, exprimarea personală și asumarea riscurilor creative. Elevii sunt încurajați să întrebe, să exploreze, să eșueze și să învețe din greșeli. Astfel, creativitatea devine o competență de bază, alături de literatură, matematică și competențele digitale.

O componentă centrală a educației creative este abordarea STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică). Aceasta combină logica și imaginația, permițând elevilor să analizeze problemele din mai multe perspective și să dezvolte soluții originale, cu impact practic și social.

Avantajele abordării STEAM includ:

- Stimularea creativității – prin explorarea liberă și găsirea de soluții originale;
- Relevanța practică – proiectele se bazează pe situații reale și provocări concrete;
- Gândirea echilibrată – integrarea artelor și științelor dezvoltă ambele emisfere cerebrale.

În cadrul activităților școlare, elevii au posibilitatea de a realiza un proiect educațional interdisciplinar: „Orașul Viitorului”.

Scopul acestui proiect este dezvoltarea gândirii critice, creative și colaborative a elevilor prin aplicarea practică a cunoștințelor STEAM, într-un context real: proiectarea unui oraș sustenabil și inteligent pentru viitor.

Etapele proiectului includ:

- Documentare și explorare – analiza nevoilor unui oraș modern;
- Planificare urbană și concept creativ – schițarea ideilor pentru un oraș sustenabil;
- Modelare și design – crearea de machete sau modele 3D digitale;
- Prezentare și evaluare – comunicarea ideilor și reflecție asupra procesului.

Competențe dezvoltate:

- Colaborare și leadership;
- Gândire critică și analitică;
- Competențe digitale și tehnice;
- Creativitate și responsabilitate ecologică.

O extensie posibilă este organizarea unui târg al orașelor viitorului, cu participarea părinților și a comunității.

Educația creativă transformă modul în care copiii învață și se dezvoltă. Le oferă autonomie, încredere în sine, capacitatea de a gândi independent și de a se exprima liber. Acești copii devin mai pregătiți să colaboreze, să își asume riscuri și să abordeze probleme complexe cu empatie și inovație.

Una dintre principalele provocări rămâne structura rigidă a curriculei școlare. Pentru a integra educația creativă este nevoie de formare continuă a profesorilor, flexibilizarea programelor, dar și o colaborare strânsă între școală, familie și comunitate. Este esențială și o schimbare de mentalitate, care să privilegieze gândirea critică și interdisciplinaritatea în locul memorării mecanice.

În concluzie, viitorul nu le aparține celor care memorează, ci celor care creează și inovează. Prin educație creativă și abordări precum STEAM, putem forma o generație de copii capabili să conducă schimbarea, nu doar să se adapteze ei. Culoarele viitorului sunt imaginația, curajul și empatia – valori fundamentale pentru o societate umană și inovatoare.

Bibliografie

1. Beers, S. Z. (2011). 21st Century Skills: Preparing Students for THEIR Future.
2. Henriksen, D. (2017). The STEAM approach to education: Creativity in teaching across disciplines.
3. Robinson, K. (2006). Do Schools Kill Creativity? [TED Talk].

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIA CREATIVĂ PENTRU COPII DE AZI.

CREATIVITATE PRIN PROIECTE.

Prof.Irimia Valentina

Școala Gimn.,„Al.I.Cuza”Fălticeni

Creativitatea este capacitatea de a transcede ideile,regulile, modelele sau relațiile tradiționale pentru a crea idei,forme metode sau interpretări noi și semnificative.În cuvintele lui Albert Einstein „**Creativitatea înseamnă a vedea ceea ce toți ceilalți au văzut și a gândi ceea ce nimeni altcineva nu a gândit**”.

Pentru crearea unui cadru eficient de învățare este necesar un echilibru între învățarea frontală,individuală și de grup.Pentru ca o activitate să fie eficientă și atractivă pentru elevi,profesorul trebuie să caute soluții astfel încât ,aceștia să devină autorii propriei învățări.O astfel de soluție este învățarea bazată pe proiecte.Învățarea pe bază de proiect este o învățare creativă care vizează producerea unei diversități de soluții originale în scopul rezolvării unei anumite probleme. Un proiect oferă elevilor posibilitatea unei creații personalizate,o activitate centrată pe potențialul creativ al fiecăruia.Proiectul este un produs al imaginației elevilor menit să permită folosirea liberă a cunoștințelor însușite, într-un context mai relevant.Proiectul pornește de la o temă studiată în clasă și se poate adapta oricărui nivel de studiu. Proiectul este o metodă activ-participativă,interactivă, care presupune transferul de cunoștințe,deprinderi,capacități, facilitând abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților elevilor.

Avantajele folosirii metodei proiectelor:

- oferă șansa de a analiza în ce măsură elevul folosește adecvat cunoștințele,instrumentele,materialele disponibile în atingerea finalităților propuse;
- pune elevii în situația de a acționa și a rezolva sarcinile în mod individual sau în grup,testându-și capacitățile cognitive,sociale și practice;
- stimulează competențele de comunicare și colaborare,dezvoltă gândirea critică și creativitatea.

Proiectul la disciplina biologie poate lua forme variate,în funcție de natura activității,de gradul de complexitate a temei, de vârsta școlară etc. Astfel,după parcurgere unității de învățare „Funcții de nutriție”,de la clasa a VI a, am realizat,împreună cu elevii proiectul, „**Organismul uman,un sistem complex-inteligent**”.Corpul uman este un sistem complex, inteligent,cu multiple posibilități de autoreglare. Pornind de la această idee, elevii clasei a VI a au realizat o paralelă între corpul uman și un oraș,o paralelă între sistemele și funcțiile de nutriție,normale și patologice ale corpului uman cu activitățile unui oraș.

Etapele proiectului:

1.Alegerea temei de proiect.

Toți elevii participă la o ședință de brainstorming pentru alegerea temei și găsirea de soluții de realizare a proiectului.Se discută obiectivele ,se distribuie sursele materiale și informaționale ce urmează a fi folosite.

2.Constituirea grupelor de elevi.

Clasa de elevi s-a împărțit în 5 grupe,4 grupe au primi câte o temă fiecare,iar a 5-a grupă a făcut evaluarea,astfel:

Grupa **I-O călătorie prin sistemul digestiv**-se urmărește traseul alimentelor prin sistemul digestiv de la pătrunderea în cavitatea bucală până la absorbția nutrimenților,respectiv eliminarea deșeurilor; analiza unor comportamente alimentare și efectul lor asupra organismului (bulimia,anorexia,obezitatea etc.); dezbateri pe tema alimentației sănătoase și diferite tendințe în alimentația modernă.

Grupa **II –O călătorie în sistemul respirator**-se urmărește drumul oxigenului în sistemul respirator,de la pătrunderea aerului în fosele nazale și până la sosirea lui în celule,acolo unde contribuie la producerea de energie,precum și drumul invers al dioxidului de carbon; analiza unor factori cu impact negativ asupra sistemului respirator (poluanții,tutunul,alergenii etc.) și sănătății organismului uman,ca întreg.

Grupa **III-O călătorie în sistemul circulator**-se urmărește traseul hematiilor, acele celule care transportă gazele respiratorii prin sistemul cardio-vascular;analiza unor factori de risc asupra organismului;metode de acordare a primului ajutor în caz de stop cardiac.Se pune accent pe necesitatea cunoașterii grupelor de sânge, pe actul donării de sânge, act ce poate salva vieți.

Grupa **IV –O călătorie în sistemul excretor**-filtrarea toxinelor la nivelul rinichilor,formarea urinei și eliminarea acesteia precum și rolul unui stil de viață sănătos în buna funcționare a sistemului excretor este obiectul studiului celei de a patra funcții de nutriție.

3.Împărțirea sarcinilor de lucru.

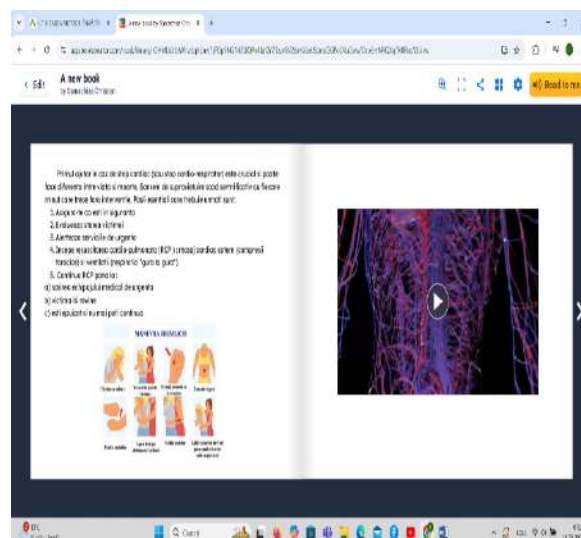
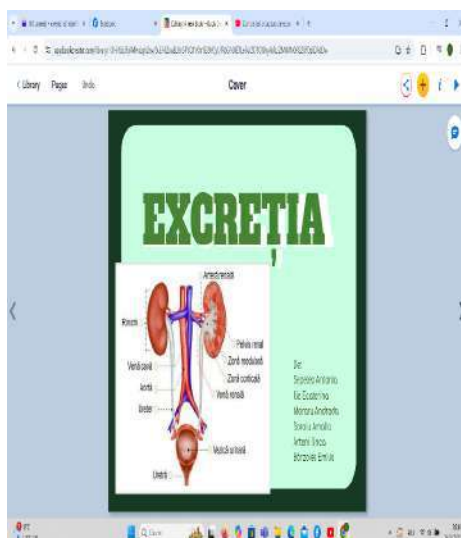
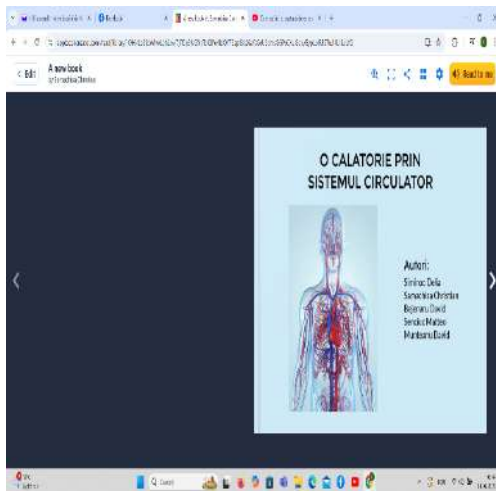
-se alege un șef de echipă care împarte sarcini de lucru fiecărui membru al grupului.

4.Stabilirea tipului de produs realizat în urma derulării proiectului.Elevii au decis ca produsul lor să se concretizeze în cărți pe platforma „ Book creator”,PPT-uri,filme și pliante.

5.Monitorizarea activității. Pe tot parcursul realizării proiectului am oferit consultanță grupelor de elevi,incurajându –i permanent

6.Prezentarea proiectului în fața clasei. Membrii fiecărei grupe prezintă în fața clasei contribuția sa la realizarea proiectului,bibliografia folosită .

7.Monitorizare și evaluare.-Turul galeriei.S-a urmărit modul de redactare al proiectului,aportul personal la tema abordată,structura logică a conținutului,mijloacele de prezentare,capacitatea de a răspunde la întrebări,originalitate și creativitate.

Lucrare metodico-științifică de disertație

Relația climă-turism în sectorul Văii Prahovei cuprins între Predeal și Sinaia

Autor: Ana-Maria Iuganu
Liceul Tehnologic Independența

Județul Prahova este localizat în apropierea Carpaților Meridionali, cuprinzând partea sudică a munților Carpați, până în zona joasă de câmpie. Astfel datorită dispunerii reliefului se constată o diferență de nivel, de aproximativ 2437 m, aceasta fiind scoasă în evidență de altitudinea maximă în vf. Omu, respectiv 2507m și cel mai jos punct din acest spațiu geografic, reprezentat de râul Prahova (70m).

Valea Prahovei este situată în partea superioară a județului cu același nume, mai precis în centru și sudul României (fig.1), pe traiectoria râului Prahova. Aceasta se învecinează în partea nord cu depresiunea Brașovului și implicit orașul Brașov, la vest cu județul Dâmbovița, la est cu valea Doftanei, iar în partea de sud cu câmpia Ploieștilor. În sectorul din partea de sud, aceasta formează limita dintre Subcarpații Curburii și Subcarpații Getici.

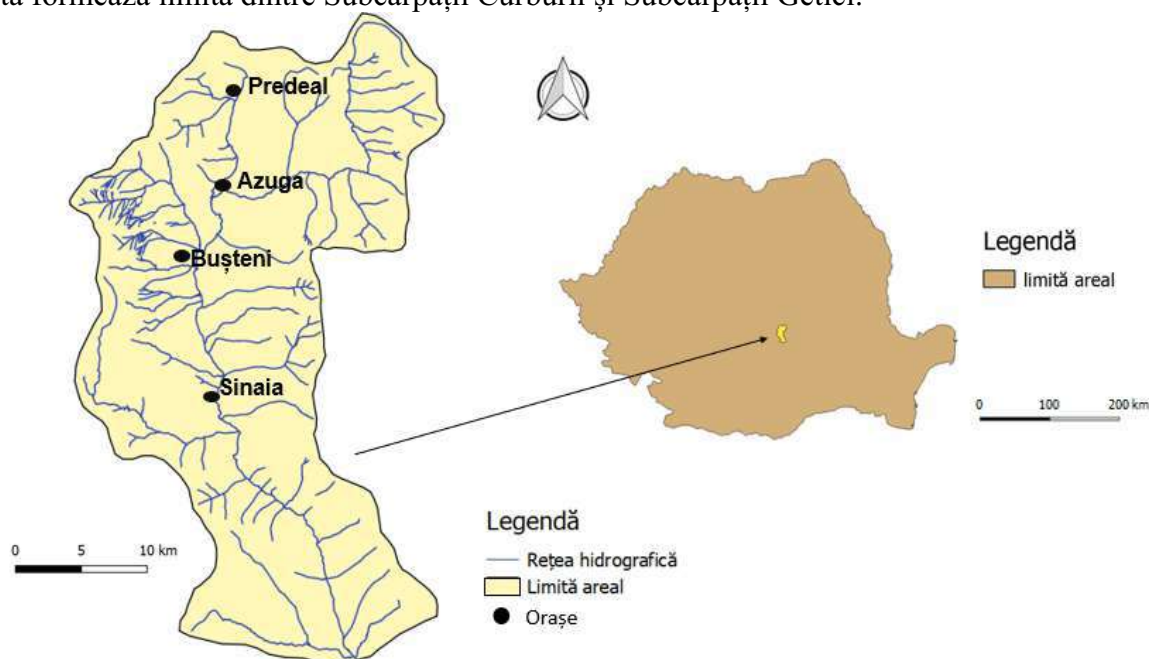

Fig.1. Localizarea Văii Prahovei la nivelul României

Acțiunile agenților morfogenetici și a celor geologice, precum și activitatea antropică care a favorizat utilizarea terenurilor în scop personal, au declanșat apariția unor particularități complexe. Prin urmare, cadrul natural este favorizat de existența numeroaselor forme de relief, în care predomină munții, continuând cu dealuri și câmpii.

Regiunea montană este formată din conglomerate și șisturi cristaline, fiind reprezentată în cea mai mare parte de munții Bucegi. Versantul răsăritean al munților Bucegi, este stâncos cu o diferență de nivel de aproximativ 1000 m față de Valea Prahovei, contribuind astfel la conturarea întregului peisaj natural al văii Prahovei.

Munții Bucegi au luat naștere în orogeneza alpină, sunt localizați în estul Carpaților Meridionali, cuprinzând între Prahova și Dâmbovița, munții Leaota, Piatra Craiului și culoarul Rucăr – Bran. Masivul Bucegi este fracționat între județele Dâmbovița, Brașov și Prahova. Arealului prahovean îi corespunde partea estică cuprinsă între Bușteni și Sinaia. De-a lungul timpului masivul a atras privirile turiștilor datorită peisajelor frumoase și a reliefului alpin,

precum și prin prezenta celei mai urbanizate văi carpatice și anume Valea Prahovei. Aici se întâlnesc forme structurale, spre exemplu Sfînxul și Babele, dar și abrupturi majore înspre Valea Prahovei.

Ansamblu cadrului natural este completat de munții Predealului, cu înălțimi relativ mici, formați din roci calcaroase, purtând numele de Clăbucetele Predealului, cu vârful Runcu de 1.282 m, vârful Morarului de 1194 m și Colții Ghimbavului de 1102 m. Printre numeroasele vârfuri ce domină Sinaia, se remarcă vârful Piatra Arsă (2044m), Vârful cu Dor (2030 m), Jepii Mici (2173m), precum și stâncile de calcar Mecetul Turcesc, Sfînta Ana și Piatra Arsă.

Arealul montan din zona Azuga se desfășoară sub forma de creste alungite, care ocupă aproximativ 6 % din teritoriul oraș cu altitudini între 1700-1800 m. Între Azuga și Prahova se situează un sector compact cu altitudini cuprinse între 1400-1500 m și pante care determină amenajarea pârtiilor pentru practicarea sportului alpin.

Varietatea reliefului ce predomină Valea Prahovei, determină și o bogată rețea hidrografică așa cum reiese și din figura de mai jos (fig.2). Mai mult de jumătate din suprafața geografică a teritoriului aparține bazinului hidrografic al râului Prahova, ce străbate de la nord la sud întreg teritoriul al județului Prahova, pe de altă parte orașul Predeal este străbătut de bazinul râului Timiș care captează apele râurilor Timișu Sec Mic, Piatra Mare, Postăvaru și Valea Lungă. Râul Prahova este afluent al râului Ialomița și își are izvorul din Clăbucetele Predealului separând Munții Baiului (E) de Munții Bucegi (V). Acesta are numeroși afluenți precum Doftana, care izvorăște de sub pasul Predeluș mulți afluenți (Telejanul, Cricovul Sărat sau Mușîța). În completarea rețelei hidrografice vin și o succesiune de lacuri, spre exemplu: Brebu, Bolboci sau Lacul Sărat Teleaga.

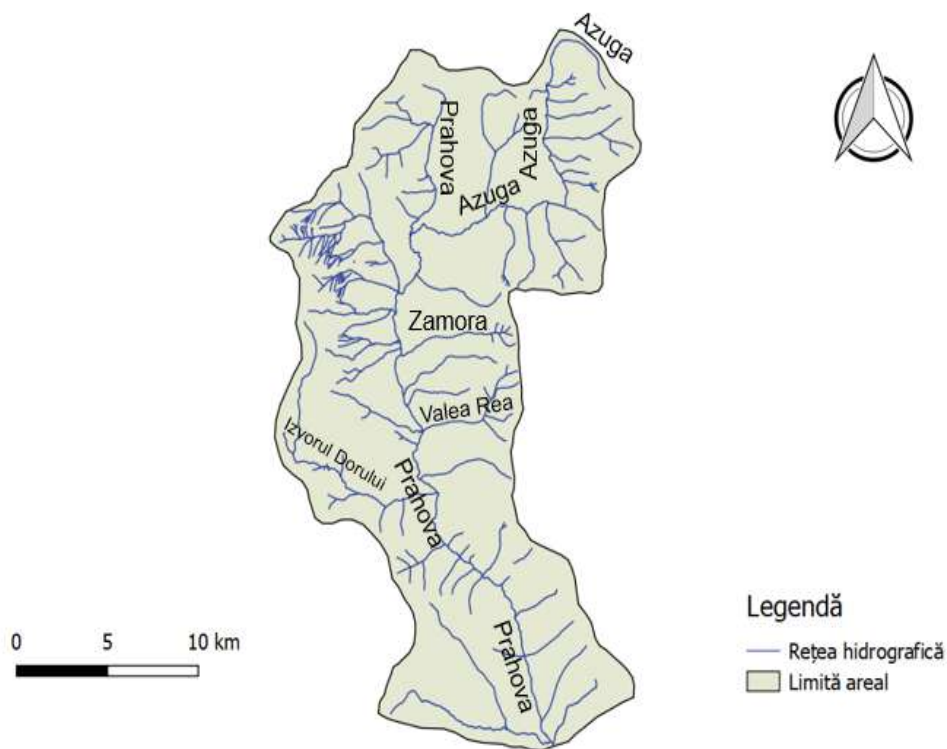

Fig.2 Hartă Hidrografia Văii Prahovei

Bibliografie:

- Badea L., Bugă D., Cioflica G., (1984), „Geografia României”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, vol. 2, pag.461-526.
- Badea L., Băcăuanu V., Buga D., (1992), vol. IV, Geografia României: Regiuni pericarpatice, Dealurile și câmpiile Banatului și Crișanei, Podișul Mehedinți, Subcarpații, Piemontul Getic, Podișul Moldovei, Editura Academiei Române.;
- Cocean P., (2002), „Geografia generală a turismului”, Editura Meteor Press, București, pag.352, ISBN 973-833-969-6
- Ciangă N., (2001), „România- Geografia Turismului”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, pag.201, ISBN 9736100448
- Erdeli George, Gheorghilas Aurel,(2007), Amenajări turistice, Editura Universitară, București.;

PROIECTUL – METODĂ MODERNĂ JOCUL DE ROL

Prof. Jurj Sorina
Colegiul Național „C.D. Loga”
Caransebeș
Caraș-Severin

Orice demers didactic unitar și coerent determină momente de reflecție, de proiectare și de acțiune concretizate în planificarea acțiunilor educative și în determinările curriculare (obiective, conținuturi, metode, evaluări etc.).

Evaluarea calitativă, cu caracter preponderent formativ, are în vedere activizarea elevului ca participant direct la propria formare, conștientizându-i permanent nivelul propriilor performanțe, dar și căile pe care trebuie să le urmeze în învățare. Problematika pe care o impune acțiunea de evaluare face parte din ansamblul teoriei educației, iar teoria evaluării este o componentă a tehnologiei didactice. O evaluare corectă presupune, în primul rând, definirea și formularea cât mai obiectivă a caracteristicilor procesului evaluat, cât și descoperirea celor mai relevante tehnici de evaluare.

Înțelegerea rolului și a funcțiilor acțiunii de evaluare în învățământ necesită precizarea laturilor acestei activități, asupra cărora operează procesele evaluative. În acest sens, două teze reprezentând achiziții importante în evoluția teoriei evaluării, mai cu seamă asupra perfecționii tehnologiei didactice, au o valoare explicativă: prima constă în extinderea acțiunilor evaluative de la verificarea și aprecierea rezultatelor, obiectiv cu tradiție în procesul de învățământ, la evaluarea întregului proces, a modului în care s-a desfășurat activitatea ce a condus la rezultatele constatate; a doua constă în conceperea unor modalități mai eficiente de integrare a acțiunilor evaluative în activitatea didactică.

Metodele tradiționale de evaluare constituie, în prezent, elementele dominante în desfășurarea procesului de evaluare. Pornind de la această evaluare obiectivă, strategiile moderne de evaluare caută să accentueze acea dimensiune a acțiunii evaluative care să ofere elevilor posibilități variate de a demonstra ceea ce știu (ca ansamblu de cunoștințe), dar, mai ales, ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități). Acest lucru se poate realiza prin utilizarea metodelor complementare de evaluare, al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevilor.

O metodă modernă și eficientă ce permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării, implicând un volum sporit de muncă, mai ales activitate independentă, în afara clasei, este **proiectul**. A fost elaborată din nevoia de adecvare la interesele elevilor. Evaluând interesele de la care trebuie să pornească procesul de învățare, metoda proiectului se folosește de un număr nedefinit de teme de natură problematică. Metoda proiectului este accesibilă tuturor ciclurilor curriculare de dezvoltare și presupune o abordare interdisciplinară a unui subiect, bine stabilit în raport cu cerințele programei, cu capacitățile intelectuale implicate, dar și cu interesele și abilitățile de ordin practic ale elevilor.

Clasa a VI-a – Proiect - **Călătoriile păianjenului**

Text suport, *Un păianjen care se crede Spiderman*, de Adina Popescu

Ce am intenționat?

În aria curriculară Limbă și comunicare, jocul de rol (de la pantomimă la dramatizare și improvizație) mobilizează achizițiile de limbă și le contextualizează într-un climat ludic.

Se bucură de cel puțin următoarele avantaje:

- Elevii sunt antrenați în activități „memorabile”. Activitățile sunt amuzante și pline de nerv.
- Elevii mai puțin comunicativi au o șansă în plus la exprimare liberă.
- Clasa se deschide spre contexte nonșcolare ceea ce oferă noi oportunități de practicare contextualizată a achizițiilor de comunicare.

Călătoria păianjenului își propune ca obiectiv exersarea orientării și comunicării pe baza reprezentărilor spațiale prin indicații scurte și precise. Ea reprezintă un joc de imaginație prin care copiii sunt direcționați să se orienteze în funcție de pozițiile spațiale; de obicei, ocupă un spațiu temporal mai mare decât o activitate de sine stătătoare și se desfășoară în mod integrat (limba și literatura română, matematică, educație plastică, abilități practice, cunoașterea mediului), trebuie să-și organizeze spațiul pentru a fi recunoscut, dar solicită și atenția pentru amănunte a celorlalți (ex. ascultând un pasaj muzical, să recunoască cărei țări îi este specific, să recunoască un fel culinar, gustând, dar fără să-l vezi etc.). Orele atribuite au fost în număr de două, prima constând în prezentarea sarcinilor de lucru a împărțirii grupelor, a detaliilor necesare, iar a doua ora, la un interval de o săptămână, a constat în prezentarea proiectelor. Am urmărit dezvoltarea competențelor de comunicare și culturale (1.2, 1.3, 1.4, 5.1, 5.2).

Ce am obținut?

Concret, avem de-a face cu o activitate care creează implicarea în comunicare, în timp real, prin intermediul asumării unui rol și obligă la reflexivitate la ieșirea din rol. Din perspectiva dezvoltării competențelor de comunicare, sunt exersate o serie de acte de vorbire (de exemplu, a cere sau a da informații, a iniția un schimb verbal, a descrie, a exprima un punct de vedere, a argumenta).

Profesorul a construit situațiile de comunicare (în funcție de clasă și de nivel de comunicare sunt oferite instrucțiuni mai mult sau mai puțin detaliate): păianjenul călătorește la Paris, Berlin, Roma, Atena, Barcelona, Sibiu. Proiectul avea câteva repere: cuvinte și expresii specifice (minidicționar), mâncare tradițională, obiective turistice, tipuri de oameni descoperiți, muzica etc.

Fiecare proiect este prezentat într-un mod inedit.

Ce reacții au avut elevii?

Elevii au fost foarte încântați de metoda jocului de rol, metoda permite atât activitatea pe grupe (elevii se împart în șase grupe, una pentru fiecare oraș), cât și activitatea individuală (fiecare elev din grupă avea de rezolvat câte o sarcină). Jocul de rol presupune intrarea imaginativă într-o altă realitate.

La finalul lecției, au observat implicarea participanților, dar și manifestarea spiritului creativ, a gândii logice, orientarea în spațiu, spiritul de observație, comunicativitatea. Fiecare grupă a adus aprecieri grupelor concurente, evidențiind mai ales punctele tari.

Ce feedback am oferit elevilor?

Metoda jocului de rol este o procedură care instituie un „joc” (dimensiunea ludică fiind de speculat pentru stimularea motivației) spre asumarea unui rol (a propriei identități într-o situație simulată

sau într-o ipostază inedită ori a unei alte identități). Combinația de „joc“ și „rol“ instituie, prin complementaritatea beneficiilor, o abordare dinamică în plan didactic.

Am apreciat contribuția fiecărui elev, urmărind dezvoltarea competențelor de comunicare și cele culturale (1.2, 1.3, 1.4, 5.1, 5.2). De asemenea, am încercat să îi fac să conștientizeze importanța implicării fiecăruia în rezolvarea sarcinilor grupei, subliniind faptul că implicarea lor a asigurat reușita lecției. După analiza proiectelor am notat individual elevii, ținând cont de implicare, rezolvarea sarcinii de lucru, felul comunicării, corectitudinea și coerența acesteia, interpretarea rolului în echipă.

Ce îmi propun pentru data viitoare?

Aplecându-mă asupra jocului de rol, ca metodă la clasă și a avantajelor acestuia pentru învățare am descoperit următoarele:

1. Jocul de rol ca practică mentală
2. Jocul de rol ca intrare în „pielea altcuiva“
3. Metamorfoza mentală.

Așadar, va fi o metoda pe care o voi utiliza în actul didactic și cu alte ocazii, pentru că este o provocare pentru elevi, dar și o șansă pentru mine ca dascăl de a-i redescoperi.

Pedagogia Kett, metodă în educația emoțională

Kedves Ildikó
Grădinița Kis herceg Miercurea Ciuc

La grădinița noastră se practică cu succes metoda Franz Kett, ca metodă în activitatea noastră de zi cu zi, în vederea realizării educației socio-emoționale, prin programe opționale, ori educaționale specifice în cadrul educației permanente pentru valori, care este un scop strategic în oferta educațională a grădiniței noastre, ori în cadrul educației creștin catolice specifică în structura grădiniței noastre, Grădinița „Angyalkert”

Programul Educational intitulat Educație Pentru Valori Creștin- Catolică, prin pedagogia Franz Kett, inclus în oferta noastră educațională și care se derulează anual are denumirea generică: „Örömmel jelen lenni -A fi prezent cu bucurie” Aceasta s-a dovedit a fi un succes, mai ales datorită metodei Kett, îndrăgit mult de copii și de educatoare participante la acțiunile programului. Acesta este motivul pentru care încerc să realizez o prezentare succintă a acestei metode, așa cum am înțeles eu, ce este metoda/pedagogia Kett.

Nașterea pedagogiei Kett a avut loc inductiv: experiența pedagogică acumulată în mediul preșcolar, reevaluată continuu, a jucat un rol fundamental în elaborare, păstrând perspectiva logoterapeutică a lui Viktor Frank.

Franz Kett formulează astfel esența pedagogiei unitare orientate spre înțelepciune: „Aceasta este pedagogia religioasă care vizează educarea întregii ființe umane. Priveste copilul ca pe un întreg și îl abordează ca pe un întreg: mintea, emoțiile și abilitățile sale, adică capul, inima și mâinile”. Pe lângă vorbire, folosește și imagistica, punând accent pe faptul că experiențele implică și simțurile în procesul de învățare.” Elementele fundamentale ale metodei pedagogice Kett sunt unitatea omului și a lumii, creația și căutarea sensului. Pedagogia Kett acordă o importanță deosebită conștientizării ritmului și ciclurilor naturale, schimbările anotimpurilor, ziua și noaptea fiind modele pentru procesele psihologice și de viață. Bucuria de a trăi, ca abilitate fundamentală, este și ea un mediator, pe care pedagogia Kett dorește să o conștientizeze. Motto-ul său: „Este bine că ești aici!”, nu este doar o salutare, ci și o filozofie de bază. Franz Kett percepe omul ca parte a unui sistem, fundamentat pe percepție, gândire, acțiune, empatie, intuiție, întâlnireaculumea.

Obiectivul fundamental al pedagogiei Kett este conștientizarea și consolidarea unei competențe de bază în personalitatea educată, care se concentrează pe spirala de dezvoltare și pe cele trei puncte de plecare ale acesteia. Această competență nu se manifestă ca o convergență a abilităților de acțiune sau gândire, ci ca o stare de conștiință fundamentală: „Sunt aici, și este bine că sunt, sunt o ființă dăruită”, chiar dacă dezvoltarea este adesea însoțită de crize, ceea ce face viața uneori dificilă. Din aceste motive, pedagogia Kett pune accent pe elaborarea/propunerea unor activități care să celebreze ziua de naștere, ziua numelui, să exprime vizual unicitatea personalității, să descopere realitatea și bucuria existenței pământene, să realizeze și să încurajeze visurile. Privirea simbolurilor luminii și întunericului, ca reprezentări ale realităților interioare ale sufletului, și transformarea lor în imagini interioare conștiente stimulează procesul interior, invitând copiii la reflecție asupra întrebărilor existențiale, din care se naște „filozofia copilului” sau „teologia copilului. Orice efort sănătos de educație consideră ca element de bază „ordonarea” conștientă a relației cu lumea, formarea unei atitudini conștiente față de ea. Unul dintre cele mai importante obiective ale fiecărei activități preșcolare este să realizeze o experiență plină de bucurie pentru copii, să trăiască iubirea, sentimentul de apartenență, încrederea, atenția reciprocă, altruismul, empatia, responsabilitatea, bucuria, recunoștința, toleranța și acceptarea. Principalele două elemente ale metodei Kett, pe care le vom interpreta separat, fiind cele mai

importante din punctul de vedere al activităților preșcolare, sunt acțiunea simbolică și crearea imaginii pe podea.

Pedagogia Kett, în consecință, îi învață pe copii cele două moduri de a contempla cu iubirea. Contemplarea orizontală înseamnă experiența obiectului în sine, implicând întreaga personalitate și toate abilitățile sale. Forma, mirosul, gustul, mediul, resursele naturale care îl susțin și îi dăruiesc viață, precum și puterea seminței de a transmite viață, nu sunt doar accesibile la nivel științific, ci ating și inimile. În contemplarea verticală, toate acestea pot deveni metafore: metafora mea și a procesului meu dedezvoltare, metafora divinității.

Pe baza acestor scale de contemplare, se construiește procesul didactic numit observație, pe care pedagogia Kett îl numește „observare” și care, modelând intern cursul activității, conduce copilul în patru faze de la cunoașterea experiențială a lucrurilor la descoperirea și aplicarea semnificației lor metaforice.

Principiul experienței constă în contemplarea în cercuri concentrice. Procesul experienței avansează de la interior spre exterior și implică tot mai mult obiectul observat, descoperind tot mai mult din semnificațiile sale, fundamentale pentru înțelesul metaforic. Totul se desfășoară în patru etape: în prima, se organizează grupul în cerc, adunându-i în jurul unui punct central, creând atmosfera necesară pentru contemplare, atât internă, individuală, cât și colectivă. A doua etapă implică extinderea experienței asupra obiectului și procesarea acestor cunoștințe prin explorarea comună și interactivă a întregii relații interne și externe a obiectului. Apoi urmează descifrarea semnificației metaforice a interiorului obiectului în raport cu lumea noastră interioară. În a treia fază, educatorul aprofundează înțelegerile dobândite prin reprezentarea vizuală. Ultima etapă evidențiază modul în care prezența transcendenței luminează și deschide perspectiva asupra relației curealitateatranscendentă.

Pedagogia Franz Kett este în esență pedagogie relațională și cooperatoare. Practica pedagogiei relaționale a lui Franz Kett este variată: de la salutul care poartă personalitate, până la dans și se bazează pe repetarea simbolurilor de dăruire și acceptare. Activitatea în sine nu este altceva decât un eveniment relațional, o interacțiune centrată pe temă. Cunoașterea constă în interacțiunea continuă între copii și între aceștia și educator, nimic mai mult. Activitatea reprezintă invitația la acțiune comună sau individuală și se realizează în spiritul transmiterii acestei invitații. Natura dialogică a activităților creează o atmosferă în care toți se simt apreciați și recunoscuți, ceea ce duce la dezvoltarea sentimentului de fraternitate și acceptare. Practica pedagogică civilizată, delicată, bazată pe iubire și personalitate, care face posibil tot acest proces, dezvoltă competențe în timpul activităților, care au un impact vizibil asupra comportamentului copiilor în viața de zi cu zi a grupului în care fac parte. În pedagogia Franz Kett este poate cel mai specific: lucrul cu imagini și alte material, strict pe podea. Elementul esențial, cel mai popular, dar și cel mai adesea interpretat greșit al pedagogiei Kett, este imaginea pe podea. Aceasta este rezultatul acțiunii simbolice și al creației. Prin învățarea contemplării, copiii pot ajunge la conștientizarea faptului că imaginile realității exterioare pot deveni mediatori metaforici ai interiorului nostru. Aceste metafore au o putere expresivă imensă. Imaginile conduc spre înțelegerea de sine, dar pot și deschide lumea ca pe un „purtător de sensuri inexplicabile”.

Franz Kett pornește de la ideea că importante povești ale umanității conțin înțelepciune de viață și transcendere. Tratează Biblia, în educația religioasă, plasând pe un palier valoric diferit; nu o confundă cu basmul, mitul sau revelația. O numește poveste cu sens, arătând, că Biblia poartă mesajul lui Dumnezeu.

Dezvoltarea inteligenței emoționale se realizează prin limbajul vizual în cadrul aplicării pedagogiei Kett. Imaginea devine astfel, un instrument de prim rang al pedagogiei Kett.

Pedagogia Kett recunoaște și practică două forme fundamentale de pictare și simbolizare: crearea imaginii și întruparea.

Imaginea de pe podea nu este o realitate fotografică sau narativă. Ea exprimă ceva specific, esențial, și transmite un mesaj; Se pune accent pe plasarea momentelor în imagine, pe simbolistica culorilor, formelor și materialelor utilizate.

Pedagogia unitară și orientată spre înțelepciune recunoaște două forme fundamentale ale imaginilor de pe podea: imaginea comună, ca rezultat direct al procesului de lucru, care poartă un înțeles universal valabil, și imaginea individuală, realizată după crearea imaginii comune, care exprimă, în mod simbolic, impactul personal al copilului față de poveste sau activitate. Modalitățile de acțiune simbolică variază pe un spectru larg: de la jocurile de comunitate cu funie, la interpretarea ființelor și operelor umane, până la dansul îmbogățit cu elemente simbolice, toate acestea fiind integrate în viziunea simbolică a pedagogiei Kett.

La vârsta preșcolară, copiii sunt caracterizați cel mai mult de controlul emoțional al comportamentului, prin urmare, unul dintre cele mai importante lucruri este securitatea, sentimentul de confort și o atmosferă iubitoare, care promovează dezvoltarea abilităților copiilor.

La această vârstă, procesul cel mai accentuat este dezvoltarea sufletului, care se manifestă prin formarea personalității și dezvoltarea abilităților de socializare.

Bibliografie

1. I. Demeter, M Berecki: *Magvetés, appendix pg 1-3 (Semănătorul)* 2002, Tg. Mures *Játéktár a mesélő bibliához (Depozit de jocuri pentru Biblia povestitoare)*, 2010, Editura Harmat
2. I. Szepesi.: *Ajándék a világra, (Lumea este un dar!)* pg 3:-2006, BP
3. I. Nemes: *A teljesség pedagógiája, Franz Kett és az egységes értelemorientált pedagógia útja (Pedagogia Plenitudinii, Franz Kett și drumul pedagogiei unitare orientate spre înțelepciune.)* Magister, 2016, pg 54-63
4. *Ganzheitlich Sinnorientiert Erziehen - Jahrbuch* 2010, 2012, 2014, 2016, 2017, 2020, Franz Kett Verlag GSEB (Anuare - Educație holistică orientată spre sens) pg. relevante
5. K. Szép.- *A logoterápia és az érzelmi nevelés az óvodás gyermek életében* 2021 pg. 6- 12 (Logoterapia și educația emoțională în viața copiilor preșcolari)

ROLUL EDUCAȚIEI CREATIVE ÎN CONTEXTUL TULBURĂRILOR DE SPECTRU AUTIST

Profesor Kerekes Tonia

Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca

Introducere

Educația specială reprezintă un domeniu complex și profund uman, în care inovația pedagogică, empatia și adaptarea continuă sunt esențiale. În cazul copiilor cu tulburare de spectru autist (TSA), procesul educațional trebuie să răspundă unor nevoi profunde de reglare emoțională, integrare senzorială, dezvoltare a limbajului și a funcțiilor executive. În acest context, **educația creativă** devine o unealtă fundamentală, nu doar pentru stimularea dezvoltării cognitive și emoționale, ci și pentru facilitarea comunicării și a expresiei de sine.

1. Ce înseamnă educația creativă?

Educația creativă nu se limitează la activități artistice, ci presupune o **abordare flexibilă, deschisă și personalizată** a învățării. Ea se bazează pe stimularea imaginației, gândirii divergente și exprimării nonverbale – toate elemente care pot avea un impact pozitiv asupra copiilor cu TSA. Aceste intervenții pot include: art-terapia, jocul simbolic, muzica, dansul, teatrul senzorial, poveștile sociale, activitățile de construcție sau design, precum și utilizarea tehnologiilor creative (aplicații, animații, realitate augmentată).

2. Caracteristicile copiilor cu TSA și nevoia unei educații creative

Copiii cu TSA prezintă, de regulă, dificultăți în comunicarea socială, comportamente repetitive și o rigiditate cognitivă accentuată. De asemenea, sensibilitățile senzoriale și dificultățile de autoreglare afectivă pot limita capacitatea de a învăța prin metode tradiționale. În acest sens, educația creativă oferă **canale alternative de exprimare și moduri variate de acces la conținutul educațional**.

De exemplu, un copil care nu poate exprima verbal emoțiile trăite poate crea un colaj, o pictură sau o secvență animată care să reflecte lumea sa interioară. Prin artă, copilul devine nu doar un beneficiar pasiv al intervenției, ci un **participant activ la propriul proces de învățare și dezvoltare**.

3.1 Art-terapia și pictura senzorială

Activitățile plastice permit exprimarea simbolică a trăirilor, dezvoltă motricitatea fină și favorizează autoreglarea. De exemplu, lucrul cu materiale precum argila, nisipul colorat sau vopselele naturale stimulează simțurile și induce stări de calm.

3.2 Teatrul senzorial și jocul de rol

Prin activități dramatice, copiii pot învăța să recunoască emoții, să dezvolte empatia și să exerseze scenarii sociale. Copiii cu TSA beneficiază de scenarii predictibile și de contexte repetabile, iar teatrul senzorial creează un cadru sigur pentru explorare și conectare.

3.3 Muzica și ritmul

Intervențiile bazate pe muzică susțin dezvoltarea limbajului, a atenției și a cooperării. Cântecul cu structură simplă și repetiție pot fi folosite ca mijloc de învățare (de exemplu, igiena, emoțiile, regulile sociale). Ritmurile simple pot regla sistemul nervos și pot susține autoreglarea.

3.4 Povestea socială ilustrată

O poveste adaptată vizual și narativ la nivelul de înțelegere al copilului cu TSA îl poate ajuta să înțeleagă situații noi (o vizită la medic, schimbarea rutinei, exprimarea emoțiilor), prin identificare și antrenament socio-cognitiv.

3.5 Tehnologiile interactive

Tabletele, aplicațiile interactive, jocurile de realitate augmentată pot susține învățarea vizuală și dezvoltarea competențelor într-un mod atractiv. Programele de animație sau aplicațiile de compunere muzicală oferă oportunități de exprimare și recompensare pozitivă.

4. Beneficiile educației creative pentru copilul cu TSA

Educația creativă contribuie la:

- **Reducerea anxietății** și creșterea nivelului de confort emoțional;
- **Îmbunătățirea comunicării** – atât verbală, cât și nonverbală;
- **Stimularea motivației** și a implicării în sarcini;
- **Crearea de conexiuni sociale** prin colaborare și exprimare comună;
- **Creșterea flexibilității cognitive** și dezvoltarea gândirii simbolice;
- **Sprijinirea autoreglării** prin activități cu valoare terapeutică.

5. Rolul educatorului în facilitarea educației creative

Un educator specializat are rolul de a crea un mediu educațional sigur, predictibil și în același timp stimulat. El devine un ghid sensibil la nevoile copilului, care folosește creativitatea nu doar ca metodă, ci ca **filosofie de lucru**. A fi creativ în educație înseamnă a găsi soluții acolo unde metodele tradiționale eșuează, a vedea dincolo de simptom și a valoriza potențialul latent.

Concluzie

În educația copiilor cu TSA, **creativitatea nu este un lux, ci o necesitate**. Este puntea prin care copilul ajunge la lume și lumea la copil. Prin educația creativă, copilul nu este doar ajutat să învețe, ci să devină. Într-o lume care tinde spre standardizare, educația creativă aduce umanitate, unicitate și libertate de expresie – valori fundamentale ale unei educații cu adevărat incluzive.

Bibliografie

1. Attwood, T. (2007). *The Complete Guide to Asperger's Syndrome*. London: Jessica Kingsley Publishers.
2. Baron-Cohen, S. (2008). *Autism and Asperger Syndrome*. Oxford: Oxford University Press.
3. Bogdashina, O. (2016). *Autism and the Edges of the Known World: Sensitivities, Language and Constructed Reality*. London: Jessica Kingsley Publishers.
4. Guldberg, K. (2010). Creative learning approaches for children with autism. *Support for Learning*, 25(2), 78–83.
5. Prizant, B., Wetherby, A., Rubin, E., & Laurent, A. (2006). *The SCERTS Model: A Comprehensive Educational Approach for Children with Autism Spectrum Disorders*. Baltimore: Paul H. Brookes.
6. Van den Bosch, K., & Meyer, B. (2017). Creativity and learning in special education. *European Journal of Special Needs Education*, 32(3), 381–396.

Predarea Religiei la Clasa Pregătitoare – Metode și Strategii Educaționale

Introducere

Predarea religiei la clasa pregătitoare ocupă un loc important în formarea identității și a valorilor morale ale copiilor. În România, disciplina Religie este inclusă în trunchiul comun al planului-cadru pentru învățământul primar și se desfășoară o oră pe săptămână. Scopul principal este familiarizarea copiilor cu elemente de bază ale credinței, promovarea comportamentului moral-creștin și dezvoltarea capacității de comunicare și colaborare în acord cu valorile religioase.

Particularitățile copiilor de la clasa pregătitoare

Copiii de la această vârstă se caracterizează prin curiozitate, dorință de explorare, o atenție limitată și nevoia de activități variate și interactive. Din acest motiv, metodele de predare trebuie adaptate particularităților de vârstă, să fie atractive, scurte și să permită alternarea activităților individuale cu cele de grup.

Obiectivele predării religiei la clasa pregătitoare

Conform programei școlare, finalitățile urmărite sunt:

- Formarea comportamentului în acord cu valorile moral-religioase.
- Dezvoltarea capacității de colaborare cu ceilalți copii și cu adulții din mediul familial.
- Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi din perspectiva credinței.

Temele majore abordate includ: Dumnezeu ca creator, ajutorul reciproc între oameni, prezența lui Dumnezeu în viața de zi cu zi, precum și sărbătorile creștine importante (Nașterea și Învierea Domnului).

Metode și strategii educaționale recomandate

1. Metoda jocului didactic

Jocul este esențial la această vârstă, facilitând învățarea prin experimentare, colaborare și competiție amicală. Profesorul trebuie să aleagă jocuri scurte, adaptate aptitudinilor copiilor, să explice clar regulile și să încurajeze o atitudine prietenoasă. Jocurile pot fi individuale sau pe echipe, iar colaborarea este încurajată.

2. Povestirea și dialogul

Povestirea după imagini, planșe, icoane sau ilustrații cu tematică religioasă ajută la dezvoltarea limbajului și a imaginației. Dialogul pe baza textelor biblice sau a vieților sfinților stimulează gândirea critică și empatia.

3. Învățarea prin descoperire

Copiii sunt stimulați să descopere semnificații religioase pornind de la imagini, icoane, fotografii sau obiecte cu conținut moral. Această metodă dezvoltă spiritul de observație și capacitatea de analiză.

4. Jocul de rol și dramatizarea

Prin jocuri de rol (ex: „Ce ai face dacă ai fi în situația...?”), copiii învață să se pună în pielea altora, să identifice comportamentele potrivite în diferite contexte și să interiorizeze valori morale.

5. Activități practice și creative

Desene, colaje, confecționarea de felicitări sau ornamente cu ocazia sărbătorilor religioase, audierea și învățarea de rugăciuni, cântece și colinde sunt metode care stimulează creativitatea și memoria copiilor.

6. Vizite și activități extrașcolare

Vizitele la biserici, muzee, biblioteci sau excursiile tematice la mănăstiri creează un context real de învățare și întăresc legătura dintre școală, familie și comunitate.

7. Utilizarea mijloacelor moderne

Softuri educaționale, prezentări PowerPoint, filmulețe și imagini digitale pot fi integrate pentru a face ora de religie mai atractivă și interactivă.

Evaluarea la disciplina Religie

Evaluarea la clasa pregătitoare se realizează prin metode moderne, adaptate vârstei: observarea sistematică a comportamentului, micro-proiecte de grup (desene, colaje), discuții, feedback pozitiv și încurajare. Nu se folosesc note, ci aprecieri descriptive care să motiveze copilul.

Concluzie

Predarea religiei la clasa pregătitoare are un rol esențial în dezvoltarea morală și spirituală a copiilor. Utilizarea metodelor interactive, creative și adaptate vârstei asigură un climat educațional pozitiv, în care copiii pot descoperi valorile religioase și morale într-un mod firesc, atractiv și accesibil. Implicarea familiei și a comunității, alături de profesor, contribuie la formarea unei identități solide și a unui comportament bazat pe respect, toleranță și încredere în sine și în ceilalți.

Prof. Florin Koller
Școală Gimnaziala Ilarion Felea Arad

Concurs mini Chef la Cuțite

Prof Kosa Andrea
Colegiul Național Iosif Vulcan, Oradea

La Colegiul Național Iosif Vulcan, Oradea, a devenit o tradiție să se gătească într-una din zilele dedicate activităților extrașcolare din cadrul Săptămânii Altfel.

Activitatea se adresează claselor de gimnaziu, a V și a VI, elevilor dornici să se „dueleze” cu colegii într-o activitate pregătită cu grijă și supervizată de dirigintele clasei sau de părinți invitați în juriu.

Pentru activitatea MINI CHEF sunt alese și se formează echipe de 3 – 4 elevi, sunt trase la sorți câteva rețete pregătite din timp și puse la dispoziție de părinți, bunici sau diriginte, sunt pregătite vasele de gătit necesare, sunt asigurate toate măsurile igienico- sanitare și, dacă este necesar, se vorbește și la Cantina Colegiului pentru acces la cuptor.

În ziua activității elevii implicați în această delicioasă activitate își pun șorțurile, își suflecă mânecile, își așteaptă cu răbdare rețeta, își pregătesc strategia de ....gătit și se pun pe treabă.

Rezultatul...?

Este mereu apreciat de toți participanții și invitații, este degustat meticulos....ca la cel mai dur concurs gastronomic, este jurizat precum emisiunea de la TV, iar preparatul câștigător / echipa este declarată învingătoare și premiată cu .....produse gustoase, gătite .....ca la mama acasă.

Practici educaționale în educația timpurie

Prof. inv. preșc. Maria-Cristina LĂCĂTUȘU

Grădinița cu Program Normal HETEA

Județul COVASNA

„Educația nu înseamnă pregătire pentru viață; educația este viață însăși”.

- John Dewey –

Educația reprezintă munca intelectuală și fizică desfășurată în mod sistematic, de către elevi, în vederea însușirii conținutului ideatic și formării necesare pentru dezvoltarea continuă a personalității.

Educația formează atât însușirile psihice ale personalității, cât și comportamentele de integrare și adaptare, dezvoltând latura afectivă și morală, acestea realizându-se prin achiziții psihice din exterior, spre interior, copilul învățând noi mecanisme. Maturitatea se produce în etape, calitativ și cantitativ, cu modificări biologice și psihologice. Francis Wayland Parker (1837-1902) a fost un pionier al mișcării educaționale progresive din Statele Unite ale Americii. Acesta credea, că educația ar trebui, să includă dezvoltarea completă a unui individ – mental, fizic și moral, din acest motiv John Dewey l-a numit „părintele educației progresive”.

Intrarea în grădiniță constituie un eveniment important în educația copilului, aducând schimbări radicale a mediului la care copilul trebuie, să se adapteze, precum și activitățile pe care începe să le desfășoare. Preșcolarului i se impun o serie de măsuri de disciplină socială, însușindu-și un sistem de noțiuni specifice, o comportare disciplinată, fiind supus unor solicitări intelectuale, fizice, morale, intense.

Personalitatea copilului este aparent încărcată de responsabilități relativ numeroase și dificile, acesta trecând printr-o etapă expansivă bună. Dezvoltarea nu a ajuns la capăt, în schimb

forțele fizice și psihice încep să se exprime, provocând copilului o autodezvăluire a posibilităților care îl mulțumesc, creând conștiința unei mari independențe. Din experiența socială generală, în perioada preșcolară, depind în mare măsură conduitele, dar mai ales atitudinile precum și disponibilitatea, acestea reflectându-se în felul cum va fi copilul, peste câțiva ani.

Activitățile organizate în cadrul grădiniței acționează puternic direct și indirect, prin evenimentele deosebite, care se află în învățare și latent cu alte prilejuri, asupra personalității copilului. Având această premisă, am organizat în grădiniță o varietate de activități, prin prisma proiectelor educaționale, activităților interdisciplinare și integrate, menite să accentueze caracterul formativ și practic-aplicativ al demersului instructiv-educativ.

Acest lucru a fost posibil cu ajutorul numeroaselor parteneriate cu diferite instituții (Primăria Vâlcele, Poliția Araci, Garda de Mediu Covasna, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe, Casa Memorială „Romulus Cioflec” Araci, Asociația Română de Reciclare RoRec, Asociația Volens, Cabinetul Medical Araci) și sponsorizări din partea Asociației Totul Este Posibil din București, Dunapack Sfântu Gheorghe și SelfPay Brașov.

Pentru a fructifica cât de mult posibil aceste activități, ne-am propus un set de obiective:

- Perceperea vizuală, auditivă și tactilă a mediului natural;
- Colectarea diferitelor obiecte din natură, pentru a le utiliza ca material didactic în cadrul activităților;
- Îmbogățirea vocabularului cu noțiuni noi;
- Manifestarea curiozității și a interesului, pentru experimentare și învățare, în situații noi;
- Realizarea în mod dirijat a diversității în activități;
- Demonstrarea creativității prin activități practice;
- Responsabilitatea pentru acțiunile proprii;
- Conceperea și realizarea unor măsuri pentru a face lumea un loc mai echitabil și durabil;
- Dezvoltarea capacității de recondiționare și refolosire a deșeurilor;
- Dezvoltarea deprinderilor de comportament civilizat pe stradă;
- Transmiterea și exemplificarea unor informații pentru accentuarea conduitei pozitive față de mediul înconjurător.

O mică parte din activitățile, prin care am atins obiectivele propuse, sunt următoarele:

1. Ziua Mondială a Habitatului - „Pe cărări întortocheate, în culorile toamnei”

Mediul în care trăim reprezintă o unitate, un sistem care acționează ca un organism, având o funcționalitate, o dinamică și o evoluție în timp și spațiu. Pornind de la această premisă, am organizat o excursie, cu scopul de a percepe vizual, auditiv, olfactiv și tactil mediul, de a identifica elementele din natură. Un mare accent s-a pus pe acumularea de noi cunoștințe despre mediu și ocrotirea acestuia, precum și îmbogățirea vocabularului cu noțiuni noi, cum ar fi: deșeu, resurse naturale, poluare, poluant etc.

2. Ziua Internațională a Zonelor Rurale - „Muzeul satului, prin ochi de copil”

„Muzeul e ansamblul cel mai puternic cu care poporul își apără originea, identitatea și tot ce a moștenit de la străbuni”

-Iosif Sterca Șuluțiu-

Împreună cu reprezentantul muzeului din sat, doamna Ileana Sas, în cadrul parteneriatului cu MNCR Sfântu Gheorghe, ne-am decis, să realizăm o activitate, prin care preșcolarii pot vizita Casa Memorială a lui Romulus Cioflec. Pe parcursul săptămânii, am realizat o căsuță dintr-o cutie de lapte, iar acoperișul a fost acoperit cu amprentele fiecărui copil din grădiniță, această căsuță reprezentând viziunea lor a muzeului și un cadou simbolic și, în incinta grădiniței, copiii au realizat un tablou decorat cu frunze, având ca piesă principală, muzeul.

3. Săptămâna Educației Globale - „Ce aș schimba în această lume?”

Educația globală reprezintă informarea preșcolarilor despre ce se întâmplă în lume și, formarea lor pentru a deveni cetățeni solidari și activi în societate. Am realizat activități de colectare a unor obiecte, pe care le putem refolosi ca material didactic în numeroase activități, cum ar fi: sort povestitor din CD-uri, cutii pentru selectarea deșeurilor, personaje confecționate cu materiale din natură (arici din con de brad, peștișori din cofraj de ouă, siluete ale diferitelor personaje, din polistiren).

4. Ziua Internațională a Educației pentru Mediu - „Mai puțin plastic pe pământ”

Prin lansarea concursului „Fă ceva bun, mai puțin plastic”, în cadrul proiectului Patrula de Reciclare, activitatea noastră a început ca o informare a preșcolarilor despre deșeuri de plastic, care sunt foarte dăunătoare păsărilor, mediului, faunei sălbatice și chiar oamenilor, iar preșcolarii

foarte hotărâți, au dorit să contribuie și ei la reducerea plasticului, realizând suporturi pentru baterii, persoane din PET-uri și dopuri.

5. Ziua Internațională a Biodiversității - „Curățăm România”

Odată cu lansarea Campaniei Naționale „Cuățăm România”, sub sloganul „Vrem o țară fără deșeuri abandonate”, împreună cu un reprezentant al Primăriei Vâlcele și cu spijinul Gărzii de Mediu, am organizat o activitate de curățenie pe raza satului Araci, astfel putând fi observate deșeurile aruncate în cantități foarte mari atât pe străzi, cât și pe malul râului. „Cei mici dau astfel un exemplu adulților, oferind o lecție de civism și demonstrând că gesturile mici și bune, se învață de la o vârstă fragedă”. (paragraf preluat din ziarul online „Ordinea Zilei”)

6. Ziua Internațională a Bateriilor - „Nicio baterie la gunoi”

Prin lansarea concursului „Nicio baterie la gunoi” în cadrul proiectului Patrula de Reciclare, am realizat o activitate ce a implicat o amplă prezentare a bateriilor, în care i-am informat pe copii atât despre compoziția acestora, cât și despre modul de poluare a bateriilor. După prezentare, am lansat concursul ce a implicat toată comunitatea și toate structurile din Școala Gimnazială „Romulus Cioflec”: Araci, Ariujd, Hetea și Vâlcele. Concursul a avut un mare succes, adunând 70 de kg de baterii portabile, iar colectarea acestora a continuat tot anul școlar.

7. Ziua Mondială a Mediului - „Micii ecologiști în straie de sărbătoare”

Această activitate a constat într-o serbare cu toți participanții activităților sus menționate, și părinți, unde am împărtășit impresii, experiențe, informații importante, toate având drept scop, formarea unei conduite pozitiv progresive față de mediul înconjurător. Copiii, împreună cu părinții, cadrele didactice de la GPN Araci și invitații speciali, au confecționat diverse obiecte din carton ondulat reciclat, oferit drept sponsorizare de DUNAPACK Sfântu Gheorghe (cufăr pentru amintiri, ochelari, penar, floare în ghiveci).

Grădinița ca instituție, are rolul prin cadrul didactic, să pregătească adultul responsabil din fiecare preșcolar, ca pe o ființă sensibilă, iubitoare de frumos și capabilă de compotamente îndrăznețe. Aceste generații de preșcolari, prin fiecare activitate realizată, devin mai atenți prin prisma comportamentului lor și al celor din jur, iar achizițiile numeroase în urma activităților, nu

se vor pierde, deoarece ceea ce descoperă copilul prin efort propriu și prin contact direct cu mediul și societatea, nu va fi uitat niciodată.

„Educația este cea mai bună provizie, pe care o poți face pentru bătrânețe”

- Aristotel -

Bibliografie:

Brown, L., Flavin, Ch., French, H.(2000). *Probleme globale ale omenirii. Starea lumii 2000*. București: Editura Tehnică.

Ciolan, L.E.(2006). *Dezvoltarea educației timpurii*. București: Editura Universității București

Danii, T., Spătaru, T. (2003). *Probleme ale dezvoltării durabile în societatea tranzitivă: Studii sociologice*. Chișinău: IFSD AȘM.

Geamăna, N.A., Dima, M., Zainea, D. (2008). *Educația ecologică la vârstă preșcolară*. București: Coresi.

Ordinul 3851 / 2010 privind *Aprobarea reperelor fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere și 6/7 ani*.

Stan, C. (2001). *Teoria educației. Actualitate și perspective*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Văideanu, G. (2008). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Politică.

CULORILE VIITORULUI. EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU ELEVII DE AZI

Lavric Gabi Mariana
CȘEI “E. Polihroniade” Vaslui

Educația modernă trebuie să răspundă nevoilor unei societăți în continuă schimbare. În acest context, tema „Culorile viitorului” evocă o viziune optimistă, flexibilă și inovatoare asupra procesului educațional. Educația creativă nu mai este un deziderat, ci o necesitate, iar cadrele didactice au un rol esențial în cultivarea gândirii critice, a imaginației și a competențelor necesare pentru viitor. În acest referat, sunt analizate câteva aspecte concrete ale activității didactice care reflectă această temă, punând accent pe metodele creative, interdisciplinaritate, utilizarea tehnologiei și dezvoltarea socio-emoțională a elevilor.

1. Învățarea bazată pe proiecte și metodele active

Un prim aspect care reflectă „culorile viitorului” este utilizarea metodelor active de predare-învățare. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning) stimulează implicarea elevilor în rezolvarea unor probleme reale, dezvoltându-le gândirea critică, colaborarea și autonomia.

De exemplu, un proiect interdisciplinar cu tema „Orașul viitorului” poate integra elemente de geografie, știință, educație civică și arte vizuale. Elevii colaborează pentru a concepe o așezare urbană sustenabilă, desenând planuri, folosind aplicații digitale pentru prezentare și discutând aspecte legate de ecologie și tehnologie. Acest tip de activitate pune accent pe creativitate și învățare aplicată, valorificând potențialul fiecărui copil.

2. Utilizarea tehnologiei ca instrument de explorare și exprimare

Educația creativă presupune integrarea conștientă a tehnologiei în procesul didactic. Tabletele, aplicațiile educaționale, platformele de învățare online și inteligența artificială pot fi folosite nu doar pentru transmiterea cunoștințelor, ci și pentru stimularea expresivității și inovației.

De exemplu, în cadrul unei ore de limba română, elevii pot crea povești digitale folosind aplicații precum StoryJumper sau Book Creator. Astfel, nu doar că exersează competențele lingvistice, dar își dezvoltă și simțul artistic și gândirea narativă. În plus, prezentările multimedia, podcasturile sau blogurile școlare permit elevilor să-și exprime ideile într-un mod original și adaptat erei digital.

3. Promovarea gândirii divergente și a jocului creativ

În contrast cu învățarea tradițională, care pune accent pe reproducerea informației, educația creativă urmărește dezvoltarea gândirii divergente – capacitatea de a genera idei multiple, originale și eficiente pentru o problemă dată.

Cadrele didactice pot stimula această gândire prin activități de tip brainstorming, jocuri de rol, debateri sau exerciții de imaginație. De exemplu, în cadrul orei de științe, elevii pot fi provocați să inventeze un dispozitiv care ar putea rezolva o problemă de mediu. Astfel de exerciții încurajează inovația și le arată copiilor că ideile lor contează.

4. Educația socio-emoțională – fundamentul unei gândiri deschise

Un alt aspect important al educației viitorului este atenția acordată dimensiunii socio-emoționale. Dezvoltarea empatiei, a încrederii în sine și a abilităților de comunicare contribuie la o învățare autentică și la formarea unor cetățeni responsabili.

În activitatea didactică, acest obiectiv poate fi atins prin cercuri de discuție, momente de reflecție, lucrul în echipă sau activități de storytelling. De exemplu, o activitate de tip „jurnal emoțional” le permite elevilor să își exprime trăirile și să reflecteze asupra relațiilor interumane. În acest mod, „culorile viitorului” nu mai sunt doar despre inovație tehnologică, ci și despre umanitate, toleranță și echilibru interior.

5. Spațiul de învățare ca mediu creativ

Mediul în care se desfășoară învățarea are un impact major asupra creativității elevilor. Clasele flexibile, colorate, dotate cu materiale diverse și zone de lucru colaborative stimulează curiozitatea și participarea activă. Activitățile desfășurate în aer liber, în muzee sau în comunitate extind spațiul educațional și încurajează explorarea directă.

Un exemplu relevant poate fi organizarea unei „zile a pasiunilor”, în care elevii își prezintă hobby-urile sau învață unii de la alții diverse abilități, într-un spațiu neconvențional, încurajând astfel respectul pentru diversitate și creativitate.

Concluzie

Tema „Culorile viitorului” exprimă metaforic diversitatea, optimismul și deschiderea spre nou în educație. Prin activități didactice centrate pe elev, care valorifică creativitatea, tehnologia și inteligența emoțională, profesorii pot forma nu doar elevi performanți academic, ci și oameni curajoși, empatici și pregătiți pentru provocările viitorului. Educația creativă este puntea dintre școală și viață, între cunoaștere și visare, între prezent și viitor.

Bibliografie

1. Robinson, K. (2009). *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Viking.
2. Fullan, M. (2014). *The Principal: Three Keys to Maximizing Impact*. Jossey-Bass.
3. Gardner, H. (2006). *Five Minds for the Future*. Harvard Business Press.
4. Salvan, M. (2019). *Metode moderne de predare și învățare în școala contemporană*. Editura Didactică și Pedagogică.
5. Ministerul Educației (2022). *Profilul absolventului – competențe pentru secolul XXI*. www.edu.ro
6. OECD (2020). *Future of Education and Skills 2030* – www.oecd.org/education

Educația copiilor prin culorile viitorului

Prof.înv.primar: Leahu Laura-Elena
Școala Gimnazială „Ion Luca Caragiale” – Bacău
Structură-Liceul Tehnologic „Dumitru Mangeron”

„Sunt fermecat de frumusețea florilor, arborilor, găzelor și păsărilor.Privesc cu ochii, dar pot spune că lucrez cu sufletul.”

Ștefan Luchian.

Specialiștii pot interpreta aspecte ale personalității oamenilor în funcție de preferințe pentru una sau unele culori . Mesajul estetic constă și în semnificația culorilor sau a compozițiilor coloristice ,în proporția și armonia acestora ,în varietatea și originalitatea procedeelor artistice . Observând și analizând în lucrările copiilor culorile folosite ,am încercat să înțelegem starea lor sufletească în lumina acestor studii psihologice ,ceea ce ne-a permis aplicarea unor strategii adecvate în formarea personalității copiilor .Cunoașterea corelațiilor subiect – culoare ne poate ajuta în relațiile cu subiecții- copii ,ajutându-ne să aflăm răspunsuri corecte la întrebările :când, cum și cu ce mijloace ,cu ce fel de ajutor să intervenim în valorificarea potențelor formative ale desenului? Independența în acțiune , siguranța de sine ,valorizarea sinelui , optimizarea comunicării ,spiritul liber ,încrederea în capacitatea educativă a frumosului ,gustul pentru frumos ,toleranța ,apetența pentru armonie ,sunt trăsături de caracter necesare unui adult împlinit și ele pot fi formate în școală. Totodată i-am condus pe copii spre descoperirea semnificațiilor culorilor ,găsind titluri cât mai potrivite cromaticii folosite.Astfel, i-am angajat pe copii în decodificarea culorilor specifice anotimpurilor și le-am folosit în lucrările lor . Școlarii desenează, pictează,modelează,activități în timpul cărora ei fac cunoștință cu o serie de materiale, instrumente și procedee – tehnici de lucru.Cu cât materialele sunt mai atractive,tehnicile mai diversificate,cu cât copilul lucrează cu mai multă plăcere,își satisface curiozitatea și setea de cunoaștere, rezultatele sunt pe măsura așteptărilor. Desenând, pictând și modelând, copiii oglindesc caracteristicile esențiale ale unor categorii de obiecte, ființe și fenomene, deci generalizează pe bază reală. În gândirea lor concretă se conturează elementele gândirii logico-verbale abstracte, elemente care vor ajuta la formarea în perspectiva unei concepții. Caracterul concret al gândirii școlarilor și rolul pe

care îl joacă intuiția la această vârstă determină importanța însușirii unor deprinderi de exprimare a gândurilor prin imagini grafice sau plastice. Pentru reușita activităților plastice se impun anumite cerințe: să i se lase copilului posibilitatea de exprimare, cadrul didactic stimulând și sugerând, mai puțin impunând. Acesta trebuie îndrumat fără a-i umbri creația personală, punându-i la îndemână materialele, tehnicile, modalități de exprimare. Activitățile plastice scot în evidență un alt mod de exprimare, un alt limbaj, **limbajul plastic**. Cadrelor didactice le este folositor să cunoască corelațiile existente între specificul vieții familiale a unui copil și preferințele sale pentru anumite culori, acest lucru ajutându-le în anumite situații spre a-i înțelege personalitatea. Activitățile plastice sunt surse de cunoaștere și evaluare a personalității copiilor. Culorile pot deveni astfel criterii de apreciere a unor aspecte legate de personalitatea lor. „, Culoarea este viața, fiindcă o lume fără culoare se înfățișează moartă. Culoriile sunt energii radiante care ne influențează pozitiv sau negativ.” Tehnica de lucru poate fi diversă: în acuarelă, în tempera sau guașe, carioca, creioane colorate sau cretă cerată. Tehnica mixtă a colajului îmbinată cu pictura ajută la formarea deprinderilor motrice în manieră artistică.

Orice copil folosește elemente de limbaj plastic din clipa în care prinde în mână un instrument de scris, linii, puncte, pete, toate reprezentând FORMA.

BIBLIOGRAFIE

1. Andreescu, F., Berințichi – Turcaș, M., 1996, *Pedagogia școlară - manual pentru liceele pedagogice*, București, E.D.P.;
2. Bojneag, M., Bărboi, E., 2006, *În lumea culorilor – caiet pentru educație plastică*, Cluj-Napoca, Ed. Tehno-Art;
3. Bojneag, M., 2007, *Educație plastică – ghid metodic pentru învățământul preșcolar*, Petroșani, Ed. Tehno-Art;
4. Cerghit, I., Radu, I.T., Popescu E., Vlăsceanu, L., 1997, *Didactica – manualul pentru clasa a X-a – școli normale*, București, E.D.P.;

Profilul optim al absolventului de gimnaziu

Prof. Leșe Cristian

Liceul Tehologic “Grigore C. Moisil” , Târgu Lăpuș

Pentru a putea contura profilul optim al absolventului de gimnaziu mă voi axa pe sistematizarea unor calități și caracteristici pe care le consider perfectibile și construibile.

- Capacitatea de organizare: - acționarea promptă, individual sau în grup, în condiții de organizare și autoorganizare;

- aplicarea corectă a exercițiilor de front și formații însușite în cadrul diferitelor activități organizate;

- conducerea unor acțiuni la nivelul clasei (părți de lecție, gimnastică, întreceri), acordarea sprijinului și ajutorului în efectuarea unor exerciții cu grad ridicat de dificultate;

- organizarea și desfășurarea activităților independente în timpul liber în baza cunoștințelor însușite.

- Dezvoltarea fizică armonioasă:

- atitudinea corectă a corpului în acțiuni statice și dinamice prin prevenirea, combaterea sau corectarea (după caz) a unor deficiențe la nivelul segmentelor sau global;

- atitudinea corectă a corpului bine consolidată;

- tonicitatea și troficitatea la nivelul musculaturii;

- respirația corectă și coordonată cu diferite tipuri de efort fizic;

- relaxarea generală și selectivă realizată cu ușurință;

- cunoașterea unor complexe de exerciții pe care să le practice zilnic în activitățile independente;

- starea poderală normală.

- Calitățile motrice de bază:

-îndeplinirea cerințelor de performanță la nivelul notei 10 la probele din sistemul de notare care se adresează dezvoltării calităților motrice de bază .

- Deprinderi specifice ale unor probe și ramuri de sport:

-să demonstreze capacitatea de a executa o legare acrobatică cu 4-6 elemente; -să cunoască o săritură cu sprijin;

- să demonstreze capacitatea de a practica probe atletice de alergare;

-însușirea la un nivel calitativ superior a cerințelor stabilite prin programa școlară, privind elementele tehnice ale diferitelor probe și ramuri de sport din atletism , gimnastică și jocuri sportive, corespunzător importanței ce trebuie acordată acestora în diferite etape și ani de studiu.

- Deprinderi aplicativ-utilitare:

-deprinderile aplicativ-utilitare însușite corect (târâre, cățărare, escaladare, tracțiune, săritură, transport de greutate) și exersarea lor în cardul unor trasee special constituite;

-aplicarea în activitatea cotidiană a deprinderilor aplicativ-utilitare însușite.

- Integrarea absolventului într-o formă superioară de învățământ și în viața socială:

-integrarea într-o formă superioară de învățământ (liceu sau școală profesională) corespunzător cunoștințelor intelectuale și posibilităților fizice de care dispune, sau încadrării productive; -deprinderea de muncă și înaltă responsabilitate, atitudine realistă față de muncă și respect față de bunurile obștești;

-spirit de înțajutorare și cooperare, punctualitate, disciplină, curaj, dârzenie, modestie, cinste, respect.

METODE ȘI STRATEGII DIDACTICE CARE DEZVOLTĂ GÂNDIREA ÎN EDUCAȚIE TIMPURIE

Prof. ed. timpurie Lința Cristina Maria
Grădinița cu Program Prelungit Giroc, jud. Timiș

I. Introducere

Educația timpurie constituie o etapă crucială în formarea și dezvoltarea personalității copilului. În această perioadă sensibilă și receptivă, copilul își formează bazele cognitive, afective și sociale, iar intervenția educațională are un rol determinant în modelarea gândirii și atitudinilor viitorului adult.

Unul dintre obiectivele majore ale educației timpurii este dezvoltarea gândirii autonome, flexibile și creative, precum și formarea unor atitudini pozitive față de sine, față de ceilalți și față de procesul de învățare. Acestea contribuie esențial la integrarea socială, la formarea unui comportament responsabil și la adaptabilitatea în fața schimbărilor. Centrându-se pe copil, educația timpurie nu mai are ca unic obiectiv acumularea de cunoștințe, ci formarea de competențe, dezvoltarea gândirii și modelarea atitudinilor.

II. Fundamente teoretice

1. Gândirea în educația timpurie

Gândirea este procesul psihic superior care permite copilului să prelucreze informații, să le relaționeze și să formuleze concluzii. În perioada preșcolară, gândirea evoluează de la forme intuitive și concrete spre forme logice și simbolice. Interacțiunea cu mediul, jocul și comunicarea favorizează apariția unor structuri mentale complexe.

2. Atitudinile în educație

Atitudinile sunt dispoziții interne durabile care influențează modul în care copilul reacționează față de stimuli externi (persoane, situații, reguli). Educația timpurie contribuie la formarea unor atitudini pozitive precum cooperarea, empatia, responsabilitatea, deschiderea către nou și curiozitatea intelectuală. Acestea sunt fundamentul dezvoltării unei conduite morale și civice.

III. Metode de dezvoltare a gândirii la copiii de vârstă timpurie

1. Învățarea prin descoperire

Metodă activă care stimulează curiozitatea și raționamentul logic. Copilul este pus în situații problematice pe care trebuie să le exploreze și să le rezolve, utilizând materiale concrete. Această metodă favorizează gândirea divergentă, corelarea informațiilor și capacitatea de generalizare.

2. Jocul didactic

Instrument esențial în educația timpurie, care combină învățarea cu plăcerea. Jocurile cu reguli, de rol, de construcție, logico-matematice sau de explorare permit dezvoltarea gândirii prin comparații, clasificări, anticipări și verificări. Jocul încurajează gândirea flexibilă, adaptabilitatea și creativitatea.

3. Povestirea interactivă

Lectura de povești însoțită de întrebări deschise („Ce ai fi făcut tu în locul personajului?”, „Cum ai rezolva această situație?”) dezvoltă gândirea reflexivă și

capacitatea de înțelegere a consecințelor. Prin poveste, copilul învață să analizeze comportamente și să reflecteze asupra valorilor.

4. Gândirea vizuală și hărțile conceptuale

Realizarea de hărți mentale sau grafice ajută copiii să vizualizeze legăturile dintre concepte, să ordoneze informațiile și să le clasifice.

IV. Strategii pentru formarea atitudinilor pozitive

1. Exprimarea apreciativă și feedback-ul constructiv

Educatorul observă comportamentele pozitive ale copilului și le evidențiază verbal, încurajând repetarea acestora. Feedback-ul pozitiv modelează stima de sine și motivația.

2. Învățarea socio-emoțională

Prin activități de identificare a emoțiilor, exprimare empatică și rezolvare de conflicte, copilul învață să-și recunoască și regleze comportamentele și să relaționeze pozitiv cu ceilalți.

3. Încadrarea în activități de cooperare

Jocurile de echipă, sarcinile în perechi sau în grup dezvoltă spiritul de echipă, toleranța, respectul și responsabilitatea.

4. Clarificarea valorilor și regulile comune

Stabilirea unor reguli de grup negociate și înțelese de toți copiii contribuie la dezvoltarea conștiinței morale și la asumarea responsabilităților.

V. Alte metode inovative care susțin gândirea și atitudinile

1. Tehnica celor șase pălării gânditoare (Edward de Bono)

Fiecare copil „poartă” o pălărie simbolică (albă – informații, roșie – emoții, neagră – riscuri, galbenă – beneficii, verde – idei noi, albastră – organizare) și abordează o situație din perspectiva specifică. Această tehnică dezvoltă gândirea laterală și flexibilitatea cognitivă.

2. Învățarea bazată pe proiecte

Copiii lucrează la un proiect comun pe o temă de interes (ex. „Animalele din pădure”), documentându-se, construind, explorând și prezentând rezultate. Se stimulează autonomia, responsabilitatea și capacitatea de a învăța prin acțiune.

VI. Rolul cadrului didactic

Cadrul didactic din educația timpurie este facilitator al învățării și model de comportament. Acesta creează un climat educațional securizant, stimulează curiozitatea, valorizează ideile copiilor, ghidează învățarea prin întrebări și feedback pozitiv. De asemenea, el promovează atitudini prosoziale prin propriul exemplu: calm, empatic și echilibrat.

VII. Concluzii

Educația timpurie oferă contextul ideal pentru formarea gândirii și a atitudinilor fundamentale. Metodele și strategiile adecvate, aplicate într-un climat favorabil dezvoltării, permit copilului să devină un viitor adult responsabil, reflexiv, empatic și creativ. Cultivarea acestor abilități încă din primii ani de viață oferă copilului o temelie solidă pentru viață.

VIII. Exemple de bune practici în cultivarea gândirii și atitudinilor în educația timpurie

1. *Proiect tematic integrat: „Micii grădinari”*
Scop: dezvoltarea gândirii științifice și a responsabilității.
Activități: Observarea plantelor, crearea unui colț de grădină, jurnalul plantelor.
Rezultate: observare, cauzalitate, grijă față de mediu.
2. *Activitate interactivă: „Ce-ar fi dacă...?”*
Poveste + întrebări deschise. Rezultate: gândire divergentă, empatie.
3. *Clubul „Gândesc și Creez”*
Activități de creație și rezolvare de probleme. Rezultate: perseverență, cooperare.
4. *Activitatea: „Emoțiile noastre colorate”*
Identificarea și exprimarea emoțiilor prin culoare.
5. *Tehnica „Regula de aur”*
Stabilirea regulilor de grupă împreună cu copiii. Rezultate: responsabilizare.

IX. Bibliografie

1. Crahay, M. (2009). Psihologia educației. Iași: Polirom.
2. Gardner, H. (2011). Mentea disciplinată. București: Sigma.
3. Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională în educație. București: Curtea Veche.
4. Petruț, O. (2015). Strategii moderne de predare-învățare în învățământul preșcolar. București: Editura Aramis.
5. M.E.N. (2019). Curriculum pentru educația timpurie.
6. Oprescu, L. (2020). Educația timpurie și dezvoltarea copilului. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

ROLUL CULORILOR ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII

Lőrincz Enikő
Colegiul Național „Székely Mikó”

Fiind vorba despre culori, mi-am adus aminte versurile lui Mihai Constantinescu:

„E-o lume minunată în care veți găsi /Numai copii/

O lume cu mult soare și mii de jucării /Pentru copii/

În lumea cu povești și flori veți întâlni /Numai copii/

Și-o lume a inocenței păstrați-o orice ar fi/Pentru copii/”(Mihai Constantinescu)

Ascultând piesa, această lume minunată apare în imaginația mea/noastră ca o pictură colorată. Imaginația joacă un rol esențial în dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor. În clasele mici, stimularea creativității și a imaginației prin culori este o metodă eficientă de a sprijini învățarea și dezvoltarea personală. Culorile nu doar că adaugă un element de distracție în procesul educațional, dar au și puterea de a influența emoțiile, gândurile și comportamentele copiilor, facilitând astfel învățarea și dezvoltarea abilităților esențiale.

Culorile sunt o parte integrantă a lumii înconjurătoare, iar copiii sunt foarte receptivi la ele încă de la o vârstă fragedă. De-a lungul timpului, cercetările au demonstrat că toate culorile pot influența stările de spirit și comportamentul copiilor. De exemplu, culorile calde, precum roșul și galbenul, sunt asociate cu sentimente de energie și entuziasm, în timp ce culorile reci, precum albastrul și verdele, induc calmul și liniștea. În contextul educațional, culorile pot fi folosite pentru a stimula imaginația copiilor, încurajându-i să își exprime gândurile și ideile într-un mod creativ. Folosirea culorilor în activitățile de învățare, precum desenul, pictura sau jocurile creative, permite copiilor să exploreze și să experimenteze, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

Există numeroase modalități prin care culorile pot fi integrate în activitățile educaționale pentru a stimula imaginația copiilor din clasele mici. Una dintre cele mai simple și eficiente metode este utilizarea desenului și picturii. Aceste activități nu doar că permit copiilor să își exprime creativitatea, dar le oferă și oportunitatea de a experimenta cu diverse culori și combinații de culori. Prin alegerea și aplicarea culorilor, copiii își dezvoltă abilitățile de gândire vizuală și învață să asocieze anumite culori cu emoții sau concepte.

De exemplu, un exercițiu creativ ar putea implica desenarea unei scene de poveste în care copiii sunt încurajați să folosească culori diferite pentru a exprima stările de spirit ale personajelor

sau atmosfera generală. Acest tip de activitate nu doar că stimulează imaginația, dar ajută și la dezvoltarea empatiei și a înțelegerii contextuale.

Având ca suport o planșă colorată în roșu, copiii sunt întrebați ce le sugerează această culoare. La început, planșa le sugerează doar o culoare caldă – roșu. Apoi, încet, încet, copiii vor reuși să se detașeze de situația concretizată într-o planșă colorată în roșu și ei vor reuși cu ajutorul imaginației să vadă în această culoare ideea de foc, flăcări, iad, răsărit de soare, inimă însângerată, sfârșit de lume, căldură imensă, secetă, ardere.

Folosind o planșă colorată în albastru, din nou copiii sunt întrebați ce le sugerează această culoare. Ideea de albastru îi va conduce pe copii la ideea de cer, limpezimea lacurilor, nesfârșirea apelor, lacrimi de înger, tristețe, răceală, plutire.

Se pot folosi și alte culori în scopul stimulării imaginației. Copiii învață în felul acesta că pot să vadă dincolo de concretul lucrurilor. Ei nu trebuie să vadă în planșele respective, doar culorile în care sunt pictate; ci imaginația lor trebuie să evadeze dincolo de aspectul concret al culorii, făcând diverse conotații cu ideea de roșu, de alb sau altă culoare.

Exersând în felul acesta la fiecare început de oră această strategie, copiii vor înțelege că pot să-și dea frâu liber imaginației. Ei vor înțelege că fiecare poate să vadă în culoarea respectivă fără teamă ceea ce el simte, ceea ce el crede, învățătorul neputând să-l contrazică și astfel să-i blocheze descătușarea imaginației.

Învățătorul trebuie să manifeste toleranță față de sugestiile copiilor și să accepte ideile lor ca fiind rodul imaginației lor. Copiii trebuie încurajați, și apreciați pozitiv, tocmai pentru a nu le bloca imaginația. Exercițiul culorilor poate constitui tema unei ore de creație, dar poate constitui și modalitate de așa-zisă exersare, descătușare a imaginației, înaintea actului de creație din fiecare oră.

O altă metodă eficientă este utilizarea culorilor în jocurile de rol. De exemplu, copiii pot fi încurajați să joace diverse roluri în scenarii create de ei, folosind costume colorate sau decoruri viu colorate. Acest tip de joc dezvoltă imaginația și abilitățile de comunicare, în timp ce culorile ajută la crearea unei atmosfere captivante și stimulante.

Culorile nu doar că stimulează imaginația, dar joacă și un rol important în îmbunătățirea procesului de învățare. Studiile arată că utilizarea culorilor în materialele didactice poate

îmbunătăți concentrarea și reținerea informațiilor. De exemplu, copiii tind să rețină mai bine informațiile prezentate pe fundaluri colorate sau ilustrate cu imagini colorate.

În plus, expunerea constantă la culori în mediul educațional poate îmbunătăți starea de spirit a copiilor, creând un mediu pozitiv și motivant pentru învățare. Un mediu colorat, fie că este vorba despre săli de clasă decorate cu lucrări artistice ale copiilor sau despre folosirea culorilor în materialele didactice, contribuie la crearea unei atmosfere prietenoase și încurajatoare.

„ Să trăiești o viață colorată nu înseamnă să te îmbraci din cap până-n picioare ca un papagal, ci să fii cinstit cu tine însuși și să-ți exprimi adevărata personalitate.” - KAREN HALLER

Bibliografie

„Psihologia culorilor”, Karen Haller, Editura Baroque Books & Arts, 2019

**SĂ ADUCEM NATURA MAI APROAPE DE COPII
PRIN INTERMEDIUL
LECȚIILOR ÎN AER LIBER ȘI AL EXCURSIILOR !**

Profesor învățământ primar LOTREANU EMILIA LUMINITA

Scoala gimnaziala „Elena Farago” Craiova

Natura, prin caracterul său viu și dinamic trezește interesul copiilor, indisolubil legat de dorința de a cunoaște și de curiozitatea specifică vârstei.

Contactul nemijlocit cu mediul înconjurător oferă copiilor multiple și noi posibilități de cunoaștere a unor aspecte, a legăturilor dintre acestea, a cauzelor pe care le determină și urmările pe care le au. Astfel, sub îndrumarea cadrului didactic, copiii sunt îndrumați cu cunoștințe precise, lărgindu-le orizontul intelectual, dezvoltându-le capacitatea de a cerceta și de a descoperi relațiile dintre fenomene. Acest lucru se realizează cu un real succes și prin intermediul activității desfășurate în afara clasei. Prin caracterul lor practic, activitățile în afară de clasă și școală contribuie la formarea priceperilor și deprinderilor și la o strânsă legătură între teorie și practică.

Rolul cadrului didactic în cadrul acestor tipuri de activități este extrem de important. El este cel care trebuie să-i facă pe copii să-și facă timp să privească, să asculte susurul apei, șoapta vântului, ciripitul păsărelor. De asemenea, copiii trebuie să petreacă mult timp liber relaxându-se, să cunoască oamenii la ei acasă, la lucrul câmpului, la culesul roadelor. Doar la o plimbare, copiii pot respira aerul curat și se pot lăsa conduși de potecile munților, plimbându-se, jucându-se, căutând să aibă aproape în călătoria făcută colegii și prietenii.

Astfel, luând ca exemplu o plimbare în natură, trebuie să urmărim ca obiective generale însușirea unor cunoștințe ecologice prin contactul nemijlocit cu mediul înconjurător, precum și formarea și îmbogățirea proceselor de cunoaștere prin educarea în spiritul observării, depistării factorilor poluanți din zona vizitată. De asemenea, trebuie insistat asupra dezvoltării intereselor copiilor pentru starea de sănătate a mediului.

Pentru reușita activității trebuie asigurate în primul rând condițiile efectuării plimbării, respectiv traseul, alegând drumul cel mai scurt, perioada de timp, precum și materialele necesare (pungi de plastic dacă este o acțiune de ecologizare, cărți vechi pentru presarea plantelor, aparat de fotografiat sau cameră de luat vederi).

Printr-o astfel de plimbare, copiii explorează mediul înconjurător satisfăcându-și setea de cunoaștere, nevoia de joc și mișcare, oferindu-le prilejul de a contempla și observa direct locul pentru a descoperi singuri fenomene și elemente noi, îmbogățindu-le cunoștințele despre vegetația și fauna zonei respective, despre rolul și utilitatea acestora în menținere echilibrului ecologic. De asemenea, li se atrage atenția asupra elementelor și factorilor poluanți din jur.

Copiii vor fi antrenați în elaborarea concluziilor privind cele observate și descoperite în zonă. Ei sunt ajutați să-și structureze cunoștințele acumulate prin observare directă („Ce viețuitoare ați văzut?”; „Cu ce se hrănesc?”; „Deșeurile din material plastic pe care le-ați văzut poluează apa?”; „Care sunt sursele poluării?”; etc).

Într-o astfel de activitate, copiii sunt nevoiți să-și asume și responsabilități. Trebuie sugerat să observe și să spună care obiecte predomină și prin observații imediate se va stabili efectul asupra mediului – miros neplăcut, aspect urât, atrag insecte, muște, țânțari, gândaci, etc. Se va iniția astfel o acțiune de colectare a deșeurilor și se vor schimba păreri și idei despre prezența și rolul omului în asigurarea unui mediu curat și sănătos.

O metodă foarte importantă în cadrul activităților în aer liber este studiul de caz, care reprezintă de fapt un caz particular căruia i se găsesc soluții ce sunt mai întâi dezbătute, apoi verificate și apreciate. Această metodă oferă posibilitatea afirmării libere a opiniilor, dar și alegerea soluției optime după dezbaterile lor. Luând ca exemplu „Piersicul din curtea școlii” observarea pomului pe parcursul celor patru anotimpuri în scopul recunoașterii și descrierii anumitor schimbări și transformări survenite în funcție de anotimp a permis găsirea cazului și prelucrarea datelor esențiale (prezența crengilor uscate, a frunzelor bolnave). Apoi se trece la prezentarea orală a situației de analiză detaliată, argumentată și descoperirea cauzelor și a variantelor de soluționare („Din ce cauză este bolnav?”; „Cum l-am îngrijit până acum?”; „Cum putem ajuta copacul?”).

Dacă acțiunile practice de îngrijire i-au pus pe copii în situația de a exersa deprinderile, acum ei trebuie să ia atitudine în vederea soluționării cazului. Mediul de acțiune la început este apropiat copiilor (copii, cadru didactic), apoi spațiul poate fi lărgit implicând părinți, prieteni, specialiști în domeniu.

Ca metodă de învățare activă, studiul de caz prilejuiește înțelegerea rolului pe care îl au copiii în menținerea unui mediu sănătos, iar datorită elementelor concrete duce la formarea conduitei proprii.

Mediul natural și social din afara clasei le oferă copiilor posibilități multiple de cunoaștere. În felul acesta atmosfera din sala de clasă devine mai puțin artificială, studiul mediului concret constituind un mijloc de cunoaștere a elementelor componente ale lumii înconjurătoare și de apropiere a școlii de viața socială.

Cunoașterea unor aspecte ale realității concrete la care copiii nu au acces se realizează ca un exercițiu complementar prin intermediul unor persoane care să le explice concret în ce constă un serviciu, o meserie. Astfel, un angajat al unei ferme, al poștei, un pompier, etc. va putea veni să explice copiilor aspecte specifice ale activității, să prezinte echipamente, unelte și să le detalieze modul de folosire și alte aspecte concrete despre munca sa.

Explorarea se poate realiza prin „lecții plimbare” și „lecții despre lucruri” așa cum precizează Emil Planchard în „Pedagogia școlară contemporană”. Se numesc „lecții plimbare” pentru că ele trebuie să fie mai mult lecție decât plimbare. Învățătorul nu trebuie să uite când își planifică o lecție plimbare care trebuie să aibă un scop posibil de realizat și un demers conceput minuțios. Subiectele pot fi foarte variate. O fotografie, o ilustrație frumos colorată nu pot înlocui observarea directă a unui obiectiv socio-cultural, a unui animal, a unui fenomen ce trebuie studiat în cadrul diferitelor discipline de învățământ (matematică și explorarea mediului, științe ale naturii, geografie).

Poate că situațiile problemă, neprevăzute care apar dau culoare lecției plimbare, deoarece este posibil să fie sesizate de copii aspecte la care nu ne-am gândit sau să adreseze întrebări la care nu putem răspunde și trebuie să ne adresăm unei alte persoane. Uneori, intenționat procedăm așa pentru a colora lecția, fără însă a ne abate de la obiectivele urmărite. Este cel mai greu lucru. Trebuie neapărat să stabilim regulile precise, precizându-le obiectivele (Ex.: „Ne plimbăm pentru a observa pădurea de foioase” etc.).

Se va organiza și o activitate în sala de clasă prin intermediul căreia cadrul didactic trebuie să dea posibilitatea copiilor să vorbească între ei, dar legat de subiectul observat. Chiar vor fi încurajate discuțiile în perechi prin repetare pentru a le da siguranță și încredere în capacitățile lor de observare. Se stabilesc anumite semne: ridicarea unui deget, mișcarea capului pentru disciplinare și acceptarea ideilor celorlalți copii; indicarea cu mâna a direcție de mers: înainte, la dreapta, prin oprire cu fața spre copii și indicarea cu mâna dreaptă a direcției, înlăturând astfel verbalismul care poate fi necivilizat, supărător pentru trecători.

Dacă învățătorul se oprește și copiii se opresc. Este semnalul că vor primi o sarcină de observare. Acest instructaj se face prealabil în sala de clasă, apoi se aplică treptat, la început în cadrul unei lecții plimbare organizată în apropierea școlii, când pot fi date și explicații. Repetându-se cu consecvență și sistematic, copiii vor reține și vor respecta aceste reguli.

În timpul observării, cadrul didactic dă explicații, reține aspecte esențiale pentru a le fixa, comenta în clasă. În timpul lecției plimbare se pot face fotografii. Prin intermediul lor, copiii trebuie să descopere noi caracteristici identificând pe cele deja cunoscute, descriind aspectele generale ale materialului fotografiat. Lecția plimbare trebuie adaptată condițiilor locale. Subiectele trebuie să corespundă mediului concret și obiectivelor programei.

Spre deosebire de lecția în aer liber, excursia este o activitate mai complexă, care presupune o pregătire prealabilă. Astfel, mai întâi trebuie stabilite traseul, scopul, durata și data excursiei.

Trebuie căutate punctele de atracție (peisaje, muzee). De asemenea, copiii trebuie să aibă echipamentul necesar, potrivit locului și anotimpului. Din rucsac nu trebuie să lipsească trusa sanitară, lanterna, harta și, de ce nu, un carnetel în care să se noteze ceea ce este observat.

Unde putem pleca în excursie? Prin întreaga țară, de la țărmul Mării Negre și până sus pe înălțimile munților, unde ne așteaptă adevărate comori de frumusețe.

În tren sau în autocar, la cabană, în camping, în orice loc ne-am afla, trebuie să ne comportăm cu civilizat, să manifestăm respect și dragoste față de natură și față de oamenii din jur.

Excursia este mai mult decât o lecție. Ea ne oferă prilejul, după cum spunea Nicolae Iorga „să străbatem cu piciorul și să înțelegem cu gândul și cu sufletul”.

La înapoiere din excursie, copiii pot folosi informațiile culese și notate în carnetele pentru a realiza albume, colecții, expoziții cu materiale adunate.

Călătorind vom constata că nu e altă țară mai frumoasă decât țara în care ne-am născut, nu există nicăieri păduri atât de umbroase, văi atât de tănuite și de adânci, râuri atât de limpezi, fânețe atât de dese, de înalte și de înflorite, aer atât de îmbalsămat, „oameni atât de minunați, încât sufletul cel mai zglobiu se simte înmuiet de o dulce melancolie” (Calistrat Hogaș).

În concluzie, putem spune că nu există activități anume pentru o educație ecologică, ci prin toate activitățile ce le desfășurăm în școli, copiii își pot însuși numeroase noțiuni și cunoștințe. Curiozitatea lor duce la acumulare de cunoștințe multiple despre mediul înconjurător, despre protecția lui, contribuind la dezvoltarea capacității de a gândi logic și a interpreta concret anumite aspecte din jurul lor.

În activitățile desfășurate în afara sălii de clasă trebuie să luăm ca motto afirmația lui Piaget:

„Copilul trebuie lăsat să descopere el însuși adevărul acționând în mod practic deoarece scopul școlii este de a forma creatori, inventatori și nu de a forma indivizi care să respecte ceea ce au învățat generațiile pre- cedente”.

„Învățați-i pe copiii voștri, ceea ce i-am învățat noi pe-ai noștri: că pământul este mama noastră. Tot ceea ce i se întâmplă pământului, va ajunge să li se întâmple și copiilor acestui pământ. Noi știm cel puțin atât: nu pământul aparține omului, ci omul aparține pământului. Omul este firul care țese drama vieții și ceea ce-i face pământului își face lui însuși”.

BIBLIOGRAFIE:

Joița Elena – ”Eficiența instruirii”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2003
Dumitru Stoica, Liubovia Bușe – „Metodica predării geografiei la clasele I-IV”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985
Tomescu Nastasia, Meiroșu Emili, Băzăvan Larisa, Petre Cristina - „Științe ale naturii”, Ploiești, Editura LVS Crepuscul, 2005

CULORILE VIITORULUI – EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Lucaci Noemi-Diana, Școala Gimnazială Batoș

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care granițele dintre meserii dispar, iar tehnologia avansează cu o viteză amețitoare, educația are misiunea de a forma nu doar minți informate, ci și spirite creative, adaptabile și conștiente de rolul lor în societate. Copiii de azi sunt cetățenii viitorului, iar pregătirea lor nu se poate baza exclusiv pe acumularea de informații, ci trebuie să cultive imaginația, gândirea critică, empatia și curajul de a crea. Educația creativă devine, astfel, nu doar o alegere pedagogică, ci o necesitate profundă.

Educația creativă nu înseamnă doar desen și muzică, așa cum uneori este greșit percepută, ci o întreagă filozofie de învățare care pune accent pe exprimarea personală, pe libertatea de a greși, pe explorare și descoperire. Este vorba despre acel tip de educație care îi încurajează pe elevi să pună întrebări, să caute soluții originale, să colaboreze și să privească lumea cu ochi curioși și minte deschisă. Într-un sistem educațional în care creativitatea este susținută, elevii învață să devină autori ai propriilor idei, nu doar receptori ai cunoștințelor transmise de alții.

Din propria experiență didactică, am observat cum metodele centrate pe elev, cele care încurajează exprimarea liberă și implicarea activă, duc la o învățare autentică și durabilă. De exemplu, în cadrul orelor de limba engleză, am propus elevilor proiecte în care au trebuit să creeze reclame ecologice, să realizeze afișe de conștientizare în limba engleză despre problemele de mediu sau să inventeze scurte piese de teatru despre lumea digitală. Entuziasmul lor, implicarea și bucuria de a crea ceva propriu mi-au arătat că învățarea devine cu adevărat semnificativă atunci când elevul are libertatea de a-și pune amprenta personală asupra conținutului.

Creativitatea poate fi antrenată și prin integrarea tehnologiei în procesul educațional, iar acest aspect devine din ce în ce mai relevant într-o societate în care noile generații cresc înconjurată de ecrane, aplicații și inteligență artificială. În loc să respingem tehnologia ca pe o distragere de la învățare, este mult mai valoros să o transformăm într-un aliat al creativității și al formării competențelor secolului XXI. Elevii pot deveni nu doar consumatori pasivi de conținut digital, ci creatori activi, capabili să îmbine cunoștințele din diverse domenii cu soluții originale și mijloace moderne de exprimare.

Aplicațiile interactive, platformele de storytelling digital, podcasturile sau prezentările video realizate de elevi sunt doar câteva exemple de instrumente care pot transforma complet o lecție clasică într-o experiență creativă și antrenantă. Prin storytelling digital, elevii nu doar că învață să construiască un fir narativ și să își exprime ideile într-un mod coerent, dar exersează și abilități tehnice precum editarea de imagini, sunet sau video, învățând să comunice cu impact și să creeze conținut relevant. De exemplu, un proiect în care elevii trebuie să creeze un vlog educativ despre o temă de interes sau să înregistreze un podcast în care dezbat subiecte de actualitate le stimulează gândirea critică, colaborarea și capacitatea de sinteză.

Pe parcursul unor astfel de activități, copiii învață, fără să-și dea seama, și cum să-și gestioneze emoțiile, să accepte feedbackul constructiv, să lucreze în echipă și să-și asume responsabilitatea pentru un produs final care îi reprezintă. Aceste experiențe sunt esențiale pentru formarea unei mentalități deschise, flexibile și creative. În plus, integrarea tehnologiei aduce și un grad sporit de incluziune, pentru că oferă șanse egale de exprimare atât copiilor extroverți, cât și celor mai retrași, care se pot exprima mai ușor în spațiul digital.

În contextul actual, în care copiii sunt deja conectați la mediul online din primii ani de viață, este esențial să îi învățăm să folosească aceste instrumente nu doar pentru divertisment, ci pentru învățare, exprimare și contribuție. Atunci când un copil înțelege că telefonul, tableta sau laptopul pot deveni instrumente ale propriei creativități, se produce o schimbare de perspectivă profundă: din utilizatori pasivi, elevii devin inovatori, autori, designeri de idei. Prin platforme precum Canva, Padlet,

Book Creator sau Scratch, copiii pot crea postere interactive, benzi desenate digitale, povești animate sau chiar jocuri educative, dezvoltând simultan și gândirea logică, și sensibilitatea estetică.

Este responsabilitatea noastră, ca dascăli, să ghidăm această tranziție de la consum la creație, să alegem acele instrumente tehnologice care aduc valoare reală în procesul educațional și care pot susține obiectivele lecției, fără a înlocui esența comunicării umane. În mâinile potrivite, tehnologia nu izolează, ci apropie, inspiră și construiește punți între generații, culturi și idei.

O dimensiune adesea ignorată, dar esențială în educația creativă, este dezvoltarea inteligenței emoționale. Înainte de a fi capabili să creeze, să inoveze sau să colaboreze eficient, copiii trebuie să se cunoască pe sine, să-și gestioneze emoțiile și să fie capabili să stabilească relații autentice cu ceilalți. Creativitatea nu poate înflori într-un spațiu interior tensionat, confuz sau lipsit de siguranță emoțională. Tocmai de aceea, școala are și rolul de a deveni un loc în care elevii învață nu doar cu mintea, ci și cu inima.

Copiii au nevoie să învețe cum să-și exprime emoțiile, cum să se înțeleagă pe sine și pe ceilalți, cum să reacționeze la eșecuri și cum să se bucure de reușite fără teama de a fi judecați. În lipsa acestui echilibru emoțional, chiar și cele mai ingenioase metode didactice riscă să devină sterile. De aceea, un climat de clasă sigur, bazat pe încredere și respect reciproc, în care fiecare copil este ascultat și valorizat, devine cadrul ideal pentru dezvoltarea creativității. Atunci când elevii știu că pot greși fără a fi ridiculizați, că pot împărtăși o idee fără teama de a fi respinși, încep să îndrăznească mai mult, să se exprime autentic și să exploreze gândirea divergentă.

În activitatea mea la clasă, am descoperit cât de valoroase sunt momentele de reflecție ghidată. Am practicat frecvent cercuri de reflecție, jurnale personale sau activități de autocunoaștere, care, dincolo de beneficiile emoționale, i-au ajutat pe elevi să-și clarifice gândurile, să-și înțeleagă reacțiile și să devină mai conștienți de propria evoluție. Am observat cum, în timp, elevii au devenit mai încrezători în propriile forțe, mai empatici în relațiile cu colegii și mai capabili să găsească soluții creative în fața provocărilor.

Un simplu exercițiu de scriere creativă pornind de la o emoție, de exemplu „Scrie o scurtă poveste în care frica devine un personaj” nu doar că dezvoltă imaginația și competențele lingvistice, ci invită și la o explorare interioară subtilă, cu efecte profunde. În astfel de momente, educația devine mai mult decât o transmitere de informații: devine un proces de transformare, de înflorire personală. Într-o lume care cere tot mai mult adaptabilitate, gândire critică și empatie, inteligența emoțională nu mai poate fi considerată un „lux” pedagogic, ci o componentă esențială a formării copiilor pentru viitor.

Educația creativă presupune, însă, și o deschidere din partea profesorului. A fi un educator creativ nu înseamnă doar să vii cu idei ingenioase, ci și să ai curajul de a schimba ritmul, de a renunța uneori la controlul rigid al orei și de a permite elevilor să conducă procesul de învățare. Înseamnă să fii flexibil, să înveți constant și să te adaptezi generațiilor care vin cu alte nevoi, alte preocupări și o altă viteză de învățare. Înseamnă, de asemenea, să creezi contexte în care copiii să-și poată testa ideile, să greșească fără teamă și să crească în încredere.

Din perspectiva unui cadru didactic care lucrează direct cu copiii, pot spune că cele mai valoroase momente nu sunt cele în care elevii reproduc perfect o lecție, ci acelea în care gândesc altfel, întreabă mai mult, colaborează cu entuziasm și vin cu soluții neașteptate. Educația creativă este, în esență, despre potențialul nelimitat al fiecărui copil, despre curajul de a visa și despre pregătirea pentru un viitor care nu poate fi încă prevăzut în manuale.

Culorile viitorului nu vor fi pictate cu creionul fricii sau cu pensula conformismului, ci cu acuarelele imaginației, ale libertății și ale pasiunii pentru învățare. Datoria noastră, ca educatori, este să fim alături de elevi nu doar ca transmisători de cunoștințe, ci ca ghizi ai propriei lor deveniri, încurajându-i să fie curioși, empatici, curajoși și, mai ales, autentici. Doar astfel putem contribui la construirea unei societăți în care fiecare copil își găsește vocea și are încredere să o folosească.

Bibliografie:

1. Robinson, Ken, *Școli Creative - Revoluția de la bază a învățământului*, Ed. Publica, 2015, București, paginile 35-60
2. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Ed. Curtea Veche, 2008, București, paginile 182–205
3. Goleman, Daniel, Kaufman, Paul, Ray, Michael, *Creativitatea: descătușarea forței interioare*, Ed. Curtea Veche, 2016, București, paginile 89–112
4. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Creativitate și educație*, Ed. Polirom, 2010, București, paginile 129–152

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

Prof. pentru învățământul primar Ludoșanu Sanda

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri”, București

Educația creativă are un potențial enorm de a transforma procesul de învățare într-unul relevant, atractiv și orientat spre viitor. Scopul principal este dezvoltarea unei generații capabile să gândească critic, să manifeste empatie față de mediu și să fie activ implicată în construirea unui viitor sustenabil. Metode, strategii și direcții esențiale prin care educația creativă poate fi realizată:

1. Abordare interdisciplinară

Combinarea științelor naturii cu arta, tehnologia, educația civică și literatura permite elevilor să înțeleagă complexitatea problemelor de mediu. De exemplu, un proiect poate începe cu o analiză științifică a poluării, urmată de crearea unei campanii vizuale sau multimedia care propune soluții.

2. Învățare prin proiecte

Activitățile practice, cum ar fi amenajarea unei grădini urbane, colectarea selectivă sau realizarea de obiecte din materiale reciclabile, dezvoltă atât gândirea ecologică, cât și abilitățile practice și de colaborare.

3. Stimularea gândirii critice

Elevii pot fi provocați să găsească soluții creative la probleme reale, precum reducerea consumului de plastic în școală sau eficientizarea consumului de energie. Astfel, învață să analizeze, să argumenteze și să ia decizii informate.

4. Utilizarea tehnologiei

Prin aplicații digitale sau realitate augmentată, elevii pot crea proiecte inovatoare cu impact real în comunitate. De exemplu, o hartă digitală a zonelor verzi nevalorificate din oraș sau o aplicație educativă despre reciclare.

5. Promovarea empatiei și responsabilității

Activitățile care implică povești, teatru sau film documentar pot stimula conștiința morală și grija față de natură, formând atitudini responsabile și sustenabile.

Educația creativă este una dintre cele mai eficiente forme de învățare pentru generația tânără, deoarece încurajează gândirea critică și flexibilă, ajută elevii să găsească soluții inovatoare în fața problemelor reale și le dezvoltă capacitatea de a pune întrebări, nu doar de a da răspunsuri.

Această metodă de învățare formează atitudini sănătoase, promovând empatia, responsabilitatea și grija față de ceilalți și față de mediu, prin susținerea unor valori precum colaborare, respect și toleranță.

Educația creativă dezvoltă abilități esențiale: creativitatea, comunicarea, colaborarea și adaptabilitatea, dar și competențele digitale și învățarea prin proiecte.

Educația creativă, integrată în programe precum *Săptămâna verde*, încurajează atitudini sustenabile și orientate spre viitor, nu doar informându-i pe elevi, ci transformându-i în cetățeni activi și conștienți.

În cadrul Programului *Săptămâna verde* am inclus un proiect cu scopul de a integra învățarea creativă, colaborativă și digitală adaptată vârstei elevilor mei în activitățile acestei săptămâni.

Proiect: Grija pentru natură începe cu mine

Durată: 5 zile

Obiective generale:

- Dezvoltarea atitudinilor responsabile față de mediu
- Exersarea gândirii critice și a creativității
- Învățare activă prin joc, artă, tehnologie și explorare în natură

Plan de activități:

Ziua 1: Descoperim planeta noastră

- Activitate: Proiecție video „Planeta Pământ și comorile ei” urmată de o discuție ghidată
- Joc: „Spune ceva verde!” – brainstorming cu obiecte, plante, locuri verzi
- Activitate creativă: Realizarea unui colaj cu elemente naturale (frunze, scoarță, flori uscate)

Ziua 2: Ce lăsăm în urma noastră?

- Poveste: „Picătura care a salvat pădurea” – lectură interactivă
- Atelier: Creăm afișe „Fără plastic, cu drag pentru natură!”
- Activități interactive (ex: „Alege gestul corect”)
- Joc de rol: „Detectivii de reciclare” – elevii identifică ce deșeuri pot fi reciclate

Ziua 3: Micii ecologiști în acțiune

- Excursie scurtă: Observăm flora și fauna din parcul Cișmigiu
- Activitate practică: Curățenie ecologică
- Joc „Găsește special!” (recunoașterea plantelor comune)
- Desen: „Locul meu preferat din natură”

Ziua 4: Reciclăm cu imaginație

- Joc de sortare: elevii trebuie să bifeze ce obiecte merg la hârtie, plastic, sticlă, metal
- Temă de reflecție: „Ce aş putea crea dintr-o sticlă de plastic?”
- Atelier de creație: Confectionăm obiecte din materiale reciclabile (robot din PET-uri)
- Scriere creativă: Scriem împreună o poveste despre un super-erou ecologist. Aventurile lui Eco-Robo în lumea curată”.

Ziua 5: Ziua Verde a Clasei

- „Povestea unui copac” Imaginează-ți că ești un copac. Realizează o bandă desenată pentru a prezenta povestea unui copac din perspectiva naturii.
Precizează: a) Unde trăiești? b) Cine te vizitează? c) Ce simți când oamenii aruncă gunoaie?
- Prezentare digitală: Realizarea unei expoziții digitale folosind diverse aplicații (Canva sau PowerPoint)
- Activitate artistică: Pictură colectivă „Planeta viitorului” Realizarea un desen prin care să arătați cum vă imaginați că va arăta planeta peste 50 de ani dacă avem grijă de ea.
- Festivitate: Premiere simbolică (Diplome „Mic ecologist”, „Prietenul reciclării” etc.)

Fișă de observare a naturii

Proiect: Grija pentru natură începe cu mine

Nume elev: _____

Data: _____

Locul excursiei: _____

1. Ce am observat?

Element observat	Descrierea mea (culoare, formă, sunet etc.)	Desenez aici!
1. O floare		
2. O frunză		
3. Un copac		
4. Un animal mic (insectă, pasăre etc.)		

2. Ce mi-a plăcut cel mai mult? De ce?

3. Ce aş vrea să protejez din natură şi de ce?

VIITORUL ÎNCEPE CU CREATIVITATEA:METODE

EDUCAȚIONALE PENTRU COPIII DE AZI

PROF.PT.EDUCAȚIA TIMPURIE

LUCACI MELINDA

GRĂDINIȚA CU P.P.”ZÂNA ZORILOR”/LUJ-NAPOCA

Conform DEX-lui creativitatea este capacitatea umană de a crea, de a produce valori. Desemnează o gândire originală, plină de imaginație, care ne ajută să comunicăm mai bine, să găsim mai bine și mai rapid soluții la diferite probleme. Creativitatea se manifestă prin orice gest, produs sau idee care aduce ceva nou într-un domeniu. Omul creativ este considerat cel care are idei deosebite și îi surprinde pe cei din jur. Copiii creativi se diferențiază de restul copiilor prin diferite comportamente specifice. Dacă le este permis și pus la dispoziție un mediu potrivit atunci ei își dezvoltă în mod liber creativitatea.

Ei sunt curioși, vin cu soluții neobișnuite, cu idei originale, au inițiativă și un spirit de observație foarte bine dezvoltat. Văd conexiuni între elemente aparent fără nici o legătură, pun întrebări adecvate, caută alternative și explorează noi posibilități, manipulează și controlează simultan mai multe idei, învață rapid și ușor, au o memorie bună, un vocabular foarte bine dezvoltat, au o imaginație vie și o capacitate deosebită de a crea.

Copilul care-și manifestă care încă nu este influențat de educația rutinieră este considerat prototipul creativității.

Școala modernă și democratică de astăzi așează în centrul reflecției sale pedagogice și didactice copilul , ca un viitor cetățean creativ și care se integrează în societatea viitoare formând o bază eficientă.

Această educație se începe încă în perioada vârstei preșcolare ba chiar și mai devreme. Educatoarele au menirea de a ajuta progresarea omenirii viitoare care nu este disponibil fără activități creatoare. Pentru a implementa aceste idealuri ale societății, adică de dezvoltare a creativității elevilor, este nevoie de noi metode și mijloace care să asigure acest lucru.

Metode și activități care dezvoltă creativitatea copiilor.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențale de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor.

Scopul acestor metode

Aceste metode formează și promovează interacțiunea dintre preșcolari , schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare- învățare-evaluare.

Prin folosirea acestor metode preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin relațiile elaborate interactiv în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții. Aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Le respectă particularitățile de vârstă , îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale, cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare- copil.

Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Un copil își manifestă spiritul creativ atunci când:

- se implică activ în procesul de formare și învățare;
- adoptă o atitudine activă și interactivă;
- explorează mediul și găsește soluții personale;
- problematizează conținuturile și face descoperiri;
- elaborează produse intelectuale unice și intelectuale;

Educatoarele dar nu numai ele, trebuie să urmărească acest fenomen al creativității și să dezvolte în permanență. Deaceia în vederea împlinirii celor afirmate au apărut metode noi care să stimuleze spiritul creativ și socierea de noi idei.

Tehnica 6/3/5 Brainwriting

Este o modalitate de lucru care se bazează pe construcția de „idei pe idei” în domeniul creativității. Ca obiectiv principal este stimularea creativității în grup a copiilor prin solicitarea de a găsi cât mai multe soluții- idei având la bază o temă dată.

Presupune:

- 6 membrii în grupul de lucru
- 3 soluții fiecare membru al grupului la o problemă dată
- 5 minute- timpul de lucru pentru cele 3 soluții

Etapetele sunt următoarele:

1. Împărțirea copiilor în grupe de câte 6 membri fiecare

Grupurile se pot alcătui de mai multe feluri de ex. educatoarea împarte diferite simboluri (flori, stelute etc.) și în funcție de simbolurile împărțite se vor forma grupele sau se pot juca diferite jocuri din folclorul copiilor unde se solicită grupuri de copii și atunci se și formează grupurile sau educatoarea va spune ce simboluri a pregătit copiilor și fiecare va alege ce dorește . Atenție aici educatoarea trebuie să gestioneze foarte atent acest procedeu deoarece copiii nu vor alege în mod egal și atunci trebuie să implementeze unele compromisuri.

O altă metodă ar fi alegerea de educatoare doi sau trei copii care sunt conducătorii grupelor și ei să aleagă membrii acestora.

Sau o altă variantă când educatoarea va împărți copiii prin numărătoare va număra până la 6 și de două sau trei ori depinde câți copii are în grupă și câte grupe vrea să formeze.

Tot așa se poate alege membrii grupelor prin poezii ritmice numărătoare, se va spune la finalul poeziei cine este arătat cu degetul va merge în grupa X iar apoi în grupa Y.

Dacă se lucrează cu copii mai mici de 4 ani atunci se acceptă 1-2 soluții pentru fiecare problemă.

După formarea grupelor se va distribui materialul pentru fiecare membru

2. Prezentarea problemei și a sarcinii de lucru

Ex. Astăzi vom desena tema „La balul carnavalului”.Trebuie gândit care vor fi primele elemente care vor alcătui desenul. După ce ați desenat dați foaia colegului din dreapta pentru a interpreta ideile , desenele pe care ați realizat.

3. Activitatea propriu- zisă –alternează activitatea individuală cu cea de grup.

Copiii desenează trei elemente în maxim 5 minute. După ce au dat foile la colegi de grup la un moment dat desenul va ajunge la copilul care l-a desenat. Fiecare copil care primește desenul colegului are dreptul de a desena alte elemente care să îmbunătățească desenul să fie mai creativ, dar cu precizia să nu se îndepărteze de la tema dată.

Educatoarea urmărește:

- *schimbul de fișe să se facă în ordinea stabilită*
- *copiii să îmbunătățească conținutul temei*
- *notează într-o fișă impicarea fiecărui copil*

4. Analiza rezultatelor

Se analizează fiecare lucrare identificând elementele care alcătuiesc desenul. Se centralizează aideile rezultate și se apreciază. Fiecare fișă reprezintă o subtemă a temei prezentate la începutul activității. Copiilor li se cere să găsească un titlu care să definească conținutul desenului, dar care face parte din tema „La balul carnavalului”. La începutul activității se poate specifica fiecărui copil cu ce culoare va desena. Este foarte important de reținut să se respecte regulile, introducerea semnalelor sonore care marchează scurgerea timpului de ex. bătut din tobă, suflat din fluier etc., măsurarea rezultatelor obținute prin buline , flori stelute etc.

Metoda Philips 6/6

Această metodă solicită 6 participanți în rezolvarea unor sarcini în 6 minute. *Obiectivul metodei* reprezintă stimularea creativității individuale și de grup prin emiterea de idei de către 6 membri timp de 6 minute .

Descrierea metodei:

După formarea grupurilor unde se află un lider care dirijează activitatea și prezintă rezultatele și un copil „mesager” al grupului care reține ideile colegilor.

Prezentarea temei și a sarcinii didactice pentru fiecare grup.

Varianta 1.

Fiecare copil va propune un răspuns iar copilul mesager va reține și va spune ideile.

Varianta 2.

Fiecare participant expune în grup o variantă care e analizată și apoi se trece la altă idee.

Fiecare lider al grupului va prezenta ideile elaborate al grupului.

Discuția colectivă- decizii în grup.

Ideile se ierarhizează împreună cu copiii în ordinea importanței, apoi decid în grup soluția finală.

Încheierea discuției.

Educatorea prezintă decizia finală.

Această metodă se integrează în activitățile de Curriculum fie în reactualizarea cunoștințelor, fie în predarea- învățarea- evaluarea conținuturilor.

Tehnica viselor

Aici copilul își lasă în voie imaginația să lucreze pentru a exprima ceea ce a gândit că poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui etc.

Obiectivul urmărit este stimularea imaginației prin crearea de situații comparabile cu cele existente în viața reală.

Descrierea metodei:

1. *Organizarea copiilor pe grupuri de câte patru.*

2. *Perzenatarea sarcinii didactice*

În cadrul temei ” Orașul meu ”fiecare copil își va imagina cum v-a arăta localitatea în care trăiește când va fi mare.

Grupa 1- lingviștii.

Construiți localitatea așa cum v-o imaginați când veți fi mari.

Grupa 2 – arhitecții

Construiți localitatea așa cum v-o imaginați când veți fi mari.

Grupa 3- naturaliștii

Imaginați-vă cum va arăta localitatea fără poluare.

Grupa 4- kinesteticii.

Creați un program artistic pentru teatrul de păpuși din viitor.

3. *Explorarea „visului”*

Copiii își imaginează în grup, colaborează pentru rezolvarea sarcinii.

Educatorea stimulează copiii în funcție de inteligența evidențiată, sugerând procedeele imaginației „, amplificare, diminuare, așezare spațială, schematizare, multiplicare etc. efectuarea unor combinații care să modifice spectaculos rezultatul.

4. *Prezentarea muncii în grup.*

Fiecare grup prezintă rezultatele obținute: textul, macheta, poster, teatrul de păpuși în formă cât mai plăcută .

5.*Activități în grupuri*

În cadrul acelorași grupuri educatoarea revine cu o altă sarcina didactica.

„ Gândiți-vă, din ceea ce v-ați imaginat, ce poate fi realizat cu adevărat. Timpul la dispoziție este cel pe care îl arată clepsidra.”

6. Prezentarea rezultatelor

Fiecare grup prezintă soluțiile viabile în funcție de timpul transpunerii în realitate. Beneficiile acestei metode sunt: stimularea imaginației și a acritivității, activizarea grupurilor prin competiția permanentă, impunerea stabilirii unei paralele între lumea reală și cea imaginativă, compararea soluțiilor, dezvoltarea gândirii creative, stimularea bunei dispoziții.

Rolul de animator obligă la ascultare activă a tuturor copiilor, grupurilor, la dialog, la provocare. Suntem educatori iar aceasta ne obligă să ne adaptăm comportamentul situațiilor apărute. Ar fi frumos ca fiecare dascăl să fie pentru copiii lui „formator” , pentru a simți zilnic acea satisfacție pe care ți-o dă pregătirea pentru activitatea cu copii și ami ales plăcerea de a realiza o predare- învățare- evaluarea creativă diversă, eficientă, atractivă, diferențiată atât pentru tine ca dascăl cât și pentru copii.

Pentru a trăi bucuria rezultatelor instruirii este important momentul dintr-o lecție în care metoda devine „ vedeta” pentru copii.

BIBLIOGRAFIE

- 1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta , Fulga Mihaela- *Metode interactive de grup- Ghid metodic*, Editura Arves, 2002**
- 2. I.Ioan Cerghit – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași 2006**
- 3. *Mangementul clasei de elevi*- Mihaela Stoica- Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2014**

CURCUBEUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE

Prof. Lupuți Monica

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Bistrița

În meseria mea de profesor, mereu caut să mă inspir și să caut noi soluții, noi strategii de adaptare la clasă, pentru a veni, în permanență, în întâmpinarea elevilor cu noi provocări și cu teme de actualitate. Din cauza fluxului constant din media și din domeniul inteligenței artificiale, elevii sunt supuși zilnic unor noi curente, noi trenduri și noi informații, fiind atrași tot mai mult de mediul online și blocați cu telefonul în mână.

Este de datoria noastră, a profesorilor, să îi ajutăm să își diversifice paleta activităților extrașcolare. Facultățile de top din străinătate pun mare preț pe dosarul activităților extrașcolare nu doar pe performanțele academice.

Este foarte important, pentru a-ți contura un viitor de succes, să fii implicat(ă) activ în comunitate, să ai inițiativă și pasiuni autentice, să ai calități de leadership sau gândire critică și cel mai important este să înțelegi că nu ești doar un elev "cu note bune", ci o persoană completă.

La clasa la care sunt dirigintă am reușit să îi ajut să înțeleagă importanța activităților extrașcolare. Învățăturul foarte bine este o bază solidă, dar nu mai este suficient singur pentru a te diferenția într-o lume competitivă. Notele nu arată cine ești ca persoană, mulți pot învăța pentru un test și lua o notă bună, iar facultățile și angajatorii vor să știe ce valori ai, cum gândești, cum colaborezi, nu doar cât memorezi.

Lumea reală cere mult mai mult decât cunoștințe teoretice. În viață, ai nevoie de: gândire critică, comunicare, munca în echipă și adaptabilitate. Activitățile extrașcolare și proiectele îți oferă un „teren de antrenament” pentru viață. Facultățile și angajatorii vor diferențiere. Mulți elevi au medii de peste 9.50 – cum te diferențiezi dintre 2000 de dosare? Activitățile extrașcolare spun o poveste: cine ești, ce te pasionează, ce impact ai avut. Un dosar „gol” dar cu note bune este considerat incomplet.

Ca elev, îți vei aminti mai mult despre o campanie în care ai participat, o conferință organizată sau o tabără de leadership decât despre testul la chimie din clasa a 10-a. Experiențele construiesc identitate, încredere în sine, viziune. Bursele, internshipurile, mentoratele, acceptările la facultăți de top vin nu doar pe baza notelor, ci și pe baza inițiativei personale. În plus, multe programe de admitere (ex. în străinătate) nici măcar nu mai cer medii – ci portofoliu personal, proiecte, recomandări. Notele bune sunt fundamentul, dar nu sunt „acoperișul casei” tale. Dacă vrei să ai un dosar competitiv și o carieră solidă, trebuie să demonstrezi: cine ești dincolo de școală, ce aduci în comunitate, și cum gândești și ce îți pasă.

Ca dirigintă, am observat că elevii reacționează mai bine când înțeleg „de ce contează pentru mine?”. Așadar le-am explicat că: activitățile extrașcolare le cresc șansele la burse sau facultăți bune, le dezvoltă calități utile în orice meserie (comunicare, leadership, inițiativă), îi ajută să descopere ce le place cu adevărat, ce domeniu li se potrivește.

Nu am vorbit cu ei pe tonul „profesoral” sau „obligatoriu” ci uman, autentic, ca un ghid. Exemple de întrebări bune: „Ce ți-ar plăcea să încerci, dar n-ai avut ocazia?”/„Ce ți se pare interesant dincolo de materii?”, „Vrei să încerci un proiect în care TU decizi cum se face?” etc.

Nu toți elevii se simt bine în aceleași tipuri de activități. Am oferit varietate: de exemplu, pentru un elev energic și sociabil îi se pretează voluntariatul sau organizarea de evenimente iar pentru un elev introvertit îi putem sugera scriere creative, fotografie etc. Fiecare elev, că e analitic și ar merge spre cluburi de dezbateri sau elevi lideri în devenire care se vor putea implica în diverse campanii, noi, ca profesori, îi putem ghida în permanență.

Întrebarea cea mai bună este „Ce vor să creeze?”, – nu doar în ce să se „înscrisă”. De asemenea pasiunea este contagioasă. Dacă tu crezi în aceste activități și le susții activ (participi, te implici sincer, ești acolo), elevii vor simți asta și vor urma.

Bibliografie:

1. Barbu, H.; Popescu, E.; Șerban, F. (1993). *Activități de joc și recreativ distractive*. Editura Didactică și Pedagogică R.A., București.

2. Berardo, S. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The Reading Matrix*, volum 6 (2), 60-69.
3. Halpern, D.F. (2002). *Thought and knowledge: An introduction to critical thinking*. London: Routledge, p. 6.
4. Lipman, M.(1998). Critical Thinking – What Can It Be?. *Educational Leadership*, v 46 n1, p.38-43.
<https://journal.viterbo.edu/index.php/at/article/view/403>
5. OECD. (1999). *Measuring student knowledge and skills. A new framework for assessment*. Paris: OECD, p. 23

Culori în Vârful Degetelor

Măguran Beatrice Iuliana, Centrul Județean De Resurse Educaționale Timis, Școala Gimnazială
Eftimie Murgu Lugoj

Trăim într-o lume în care schimbările sociale și tehnologice se succed într-un ritm amețitor. Inteligența artificială, globalizarea, schimbările climatice și digitalizarea modelează deja viitorul copiilor noștri. În acest context, educația tradițională, centrată pe memorare și standardizare, nu mai răspunde nevoilor reale ale unei generații care va trăi în meserii ce astăzi încă nu există.

Conform unui raport al World Economic Forum (2020), peste 65% dintre copiii care intră azi în școală vor lucra în profesii care nu au fost încă inventate. Acest fapt ridică o întrebare esențială: cum pregătim copiii pentru un viitor incert și complex? Răspunsul stă în cultivarea creativității, empatiei, gândirii critice și colaborării – abilități considerate deopotrivă umane și esențiale.

Studiile arată că educația creativă influențează profund dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a copiilor. De exemplu, un program de mișcare creativă implementat în rândul copiilor de 5-6 ani a demonstrat îmbunătățiri semnificative în abilitățile de gândire creativă și mișcare, comparativ cu grupul de control. Mai mult, un studiu realizat în Taiwan a evidențiat că programele extracurriculare axate pe creativitate, împreună cu relațiile pozitive părinte-copil, contribuie la creșterea autoeficacității creative a elevilor, factor esențial în dezvoltarea încrederii în propriile abilități și în abordarea provocărilor.

Metodele educaționale care încurajează gândirea creativă includ pedagogia prin dramă, care utilizează tehnici de improvizație și jocuri de rol pentru a stimula imaginația și empatia elevilor. Un model teoretic al acestei abordări a demonstrat că activitățile dramatice pot îmbunătăți semnificativ procesele creative ale copiilor și adolescenților. De asemenea, abordarea Reggio Emilia pune accent pe învățarea prin explorare și descoperire, considerând că fiecare copil are „o sută de limbi” prin care își poate exprima ideile. Această

filozofie educațională promovează respectul, responsabilitatea și comunitatea, prin activități care includ artizanat, muzică și jocuri simbolice.

Activitățile creative, precum desenul, construcțiile sau jocurile de rol, încurajează copiii să gândească critic și să abordeze problemele din perspective diverse. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea flexibilității cognitive și a abilităților de rezolvare a problemelor

Educația creativă oferă copiilor oportunități de a-și exprima emoțiile și de a înțelege sentimentele celorlalți. Prin activități precum teatrul sau jocurile de grup, aceștia învață să colaboreze, să comunice eficient și să dezvolte empatie .

Participarea la activități artistice este corelată cu performanțe academice mai bune. Studiile au arătat că elevii implicați în educația artistică au obținut scoruri mai mari la teste standardizate, demonstrând o înțelegere mai profundă a conceptelor matematice și științifice

La nivel internațional, educația creativă este tot mai recunoscută ca o componentă esențială a curriculumului școlar. De exemplu, în Australia, integrarea gândirii creative în învățământ a contribuit la obținerea unor rezultate remarcabile în evaluările internaționale, plasând țara pe locul patru în lume în ceea ce privește gândirea creativă a elevilor de 15 ani. În Regatul Unit, implicarea artiștilor în educație, prin metode precum cele dezvoltate de Royal Shakespeare Company, a demonstrat îmbunătățiri semnificative în abilitățile lingvistice și încrezătoare ale elevilor, subliniind importanța artei în dezvoltarea competențelor esențiale pentru viitor.

În ciuda beneficiilor dovedite ale educației creative, există provocări semnificative. Un sondaj recent a relevat că 77% dintre profesori observă o scădere a abilităților motorii fine ale copiilor, ceea ce poate afecta accesul acestora la domenii educaționale creative. În plus, doar 12% dintre școli alocă mai mult de 60 de minute pe săptămână pentru educația artistică, iar 76% dintre profesori consideră că aceasta este subevaluată în școli.(The Times 2024,)

Pentru a răspunde acestor provocări, este necesar un angajament colectiv din partea autorităților educaționale, părinților și comunității. Investițiile în formarea cadrelor didactice, în crearea unui mediu educațional stimulat și în promovarea colaborării între școli și instituții culturale sunt esențiale pentru dezvoltarea unei educații creative de calitate.

O educație creativă nu înseamnă doar ore de desen sau muzică. Este o filozofie pedagogică ce plasează copilul în centrul procesului de învățare și creează contexte relevante pentru dezvoltarea holistică a acestuia.

Proiectele interdisciplinare, axate pe realitate, oferă copiilor ocazia să învețe aplicat, în echipă, dezvoltând atât gândirea critică cât și abilitățile socio-emoționale. De exemplu, un proiect despre mediul înconjurător poate implica biologie, artă, educație civică și tehnologie, stimulând o înțelegere profundă și practică.

Sălile de clasă ale viitorului nu sunt aliniate rigid în bănci. Sunt spații deschise, flexibile, unde copiii pot lucra în grupuri, pot crea, explora și greși fără teama evaluării punitive. Cercetările în neuroștiințe arată că un mediu sigur și stimulativ activează cortexul prefrontal, zona responsabilă cu luarea deciziilor și creativitatea (Immordino-Yang & Damasio, 2007).

Tehnologia nu este un scop, ci un instrument. Folosită conștient, poate sprijini gândirea creativă prin programare, design digital, animație sau storytelling vizual. Platformele de învățare interactivă și aplicațiile de realitate augmentată pot transforma o lecție clasică într-o aventură a cunoașterii.

Fiecare copil are o voce. O educație creativă încurajează exprimarea liberă a ideilor, întrebărilor și emoțiilor. A-i lăsa pe copii să își aleagă propriile teme sau moduri de exprimare (pictură, teatru, video) le crește motivația internă și încrederea în sine.

Exemple concrete de educație creativă se regăsesc în inițiative precum:

- Școlile Reggio Emilia (Italia), unde copiii învață prin explorare și expresie artistică, într-un mediu ce valorizează estetica, colaborarea și comunicarea.
- Atelierele „Makerspace” din școlile nordice, unde elevii învață programare, robotică și design prin proiecte aplicate.
- Școala Finlandeză, care integrează creativitatea în toate disciplinele și unde evaluarea este continuă și constructivă, nu centrată pe note.
- Proiectul „Art for Life” din Marea Britanie, unde arta este folosită ca vehicul de învățare interdisciplinară, iar copiii devin co-creatori ai cunoștințelor lor.

În România, apar tot mai multe inițiative private și ONG-uri care promovează educația creativă, precum Asociația Da’DeCe, Școala în Bluze Colorate și organizează ateliere pentru profesori despre pedagogia prin artă.

Într-un model de educație creativă, profesorul nu mai este doar sursă de informație, ci devine facilitator, mentor și model de învățare continuă. El creează contexte, provoacă gândirea și oferă feedback autentic.

Părinții, la rândul lor, joacă un rol crucial. În loc să se concentreze exclusiv pe rezultate academice, ar trebui să încurajeze curiozitatea, experimentarea și exprimarea autentică. Dialogul deschis, jocul liber și accesul la materiale creative (hârtie, culori, muzică, materiale reciclabile) sunt pași simpli dar esențiali.

Empatia, ascultarea și răbdarea sunt poate cele mai importante „instrumente” ale unui adult în educația creativă. Un copil care se simte văzut și auzit va înflori. Educația creativă nu este un lux sau o opțiune artistică, ci o necesitate în contextul actual. Creativitatea este viitorul alfabetismului – nu doar să știi să citești, ci să știi ce să crezi, cum să îți exprimi ideile, cum să schimbi lumea.

Investiția în creativitate este o investiție în capacitatea unei societăți de a inova, de a colabora și de a găsi soluții durabile. Iar această investiție începe acum, cu fiecare copil căruia i se oferă spațiu să viseze, să experimenteze și să greșească fără teamă.

Apelul este clar: școlile, părinții, decidenții politici și întreaga comunitate trebuie să sprijine o educație care nu doar pregătește pentru teste, ci pentru viață. Iar viața, cu toate culorile ei, merită să fie învățată cu bucurie și creativitate.

„Culori în vârful degetelor” nu este doar o metaforă, ci o realitate care poate fi construită prin educație. Prin integrarea creativității în școli, oferim copiilor nu doar cunoștințe, ci și instrumente pentru a naviga și a modela lumea în continuă schimbare. Astfel, educația devine un act de creație colectivă, în care fiecare copil contribuie la conturarea unui viitor mai inovativ, empatic și sustenabil.

Bibliografie

1. Bipper Media. (n.d.). *The impact of creativity on child development*. Retrieved June 10, 2025, from <https://bippermedia.com/early-childhood-education/the-impact-of-creativity-on-child-development/>
2. Celume, M. P., Besançon, M., & Zenasni, F. (2019). Fostering children and adolescents' creative thinking in education. Theoretical model of drama pedagogy training. *Frontiers in Psychology*, 9, 2611.

3. Ewing, R., & Hughes, J. (2008). The role of arts education in enhancing school engagement. *Australian Council for Educational Research (ACER)*. https://research.acer.edu.au/policy_analysis_misc/6/
4. Gauntlett, D. (2011). *Making is connecting: The social power of creativity, from craft and knitting to YouTube and Web 2.0*. Polity Press.
5. Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A. (2007). We feel, therefore we learn: The relevance of affective and social neuroscience to education. *Mind, Brain, and Education*, 1(1), 3–10. <https://doi.org/10.1111/j.1751-228X.2007.00004.x>
6. Liang, C. C., & Yuan, Y. H. (2020). Exploring children's creative self-efficacy affected by after-school program and parent-child relationships. *Frontiers in Psychology*, 11, 2237.
7. Lin, W.-L., Hsu, K.-Y., Chen, H.-C., & Wang, Y.-H. (2020). A study on the relationship among extracurricular activities, parent-child relationship, and creative self-efficacy of junior high school students. *Frontiers in Psychology*, 11, 548. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00548>
8. Robinson, K. (2006). *Do schools kill creativity?* [TED Talk]. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity
9. Runco, M. A., & Jaeger, G. J. (2012). The standard definition of creativity. *Creativity Research Journal*, 24(1), 92–96. <https://doi.org/10.1080/10400419.2012.650092>
10. Tanggaard, L. (2011). The sociomateriality of creativity in everyday life. *Culture & Psychology*, 17(2), 192–208. <https://doi.org/10.1177/1354067X10380186>
11. Wikipedia contributors. (2024, April). *Reggio Emilia approach*. Wikipedia.
12. World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2020>

Educația Creativă și impactul său asupra gândirii, atitudinilor și abilităților generației tinere

Malciu Raluca-Daniela
Colegiul Național „Grigore Moisil”
București

Trăim într-o eră marcată de transformări rapide și imprevizibile, unde tehnologia, globalizarea și schimbările sociale impun o regândire profundă a modului încă care educăm tinerele generații. Tradiționala educație centrată pe acumularea de informații brute nu mai este suficientă pentru a pregăti copiii și adolescenții pentru provocările viitorului. Astăzi, tot mai multe voci susțin nevoia unei educații creative, capabile să cultive gândirea critică, inovația, empatia, colaborarea și adaptabilitatea.

Educația creativă nu se rezumă la artă sau activități extracurriculare, ci reprezintă un model holistic de învățare care stimulează imaginația, rezolvarea de probleme, gândirea divergentă și explorarea ideilor noi. Ea presupune o abordare interdisciplinară, flexibilă și personalizată a procesului educațional, în care elevii devin participanți activi în procesul de învățare. Caracteristicile cheie ale educației creative includ curiozitatea intelectuală, încurajarea exprimării personale, valorizarea greșelii ca oportunitate de învățare, interdisciplinaritatea și colaborarea.

Această abordare are un impact profund asupra gândirii tinerei generații. Ea stimulează gândirea critică prin accentul pus pe argumentare, analiză și evaluare, ajutând elevii să formuleze opinii proprii și bine fundamentate. De asemenea, dezvoltă gândirea divergentă prin activități precum brainstormingul, jocurile de rol sau proiectele de creație, care încurajează identificarea de soluții multiple pentru o problemă. Educația creativă promovează autorefecția, permițând elevilor să-și evalueze propriul parcurs și să-și ajusteze strategiile de învățare, dezvoltând astfel metacogniția.

Schimbările produse de educația creativă nu se opresc la nivelul cognitiv, ci modelează profund atitudinile tinerilor. Ea contribuie la cultivarea unei mentalități de creștere, în care inteligența este percepută ca maleabilă, iar efortul este valorizat. Prin promovarea colaborării și a comunicării eficiente, se dezvoltă empatia și inteligența emoțională. Tinerii dobândesc o mai mare capacitate de a gestiona conflictele și de a învăța din diversitate. Motivația intrinsecă este încurajată prin conectarea conținuturilor educaționale cu interesele reale ale elevilor, împingându-i să învețe din dorința de cunoaștere, nu din obligație.

Abilitățile esențiale pentru secolul XXI sunt dezvoltate eficient prin metode creative. Creativitatea și inovația sunt antrenate prin proiecte care solicită gândirea originală, asumarea de riscuri și experimentarea. Colaborarea este cultivată prin activități de echipă, iar adaptabilitatea și reziliența sunt exersate în contexte provocatoare, care impun reacții flexibile și gândire strategică.

Competențele digitale și media sunt, de asemenea, stimulate prin integrarea tehnologiilor în activități creative precum designul digital, storytelling-ul interactiv sau programarea creativă.

Metodele pedagogice care sprijină educația creativă sunt diverse și adaptabile. Învățarea prin proiecte presupune investigarea unor teme relevante, dezvoltarea gândirii critice și aplicarea cunoștințelor în contexte reale. Gândirea vizuală facilitează exprimarea ideilor prin hărți mentale sau desene. Jocurile educaționale cresc implicarea elevilor și favorizează transferul de cunoștințe. Teatrul și improvizația dezvoltă expresivitatea și spontaneitatea, iar Design Thinking-ul oferă un cadru eficient pentru rezolvarea creativă a problemelor.

România nu este străină de aceste inițiative. Proiecte precum „Creatori de viitor” sau „MindHub” promovează educația bazată pe inovație și gândire creativă în rândul elevilor români. De asemenea, numeroase ONG-uri precum „Asociația Teach for Romania” sau „Fundația Noi Orizonturi” sprijină metode pedagogice moderne care pun accent pe dezvoltarea personală, leadership și colaborare. Unele școli din Cluj-Napoca sau Timișoara au adoptat curriculumuri alternative care includ educația prin teatru, storytelling digital și proiecte interdisciplinare.

Totuși, implementarea educației creative nu este lipsită de provocări. Resursele limitate, lipsa formării adecvate a cadrelor didactice sau rezistența la schimbare pot constitui obstacole. Acestea pot fi depășite prin parteneriate, proiecte educaționale, susținere instituțională și formare continuă. De asemenea, este necesară o revizuire a sistemului de evaluare, pentru a include metode alternative precum portofoliile, autoevaluarea și proiectele.

Într-o lume aflată într-o perpetuă schimbare, în care adaptabilitatea, gândirea critică și exprimarea autentică devin competențe esențiale, școala nu mai poate funcționa ca un simplu depozitar de informație. Educația trebuie să devină un proces viu, ancorat în realitate, care să stimuleze imaginația și reflecția elevilor. Ora de limba română, prin natura sa, oferă un cadru ideal pentru aplicarea metodelor creative, capabile să modeleze gândirea, atitudinile și abilitățile tinerilor. În acest sens, propunerea unor activități bazate pe creativitate nu este doar un demers didactic inovator, ci o necesitate educațională.

O primă activitate relevantă este scrierea creativă cu final alternativ, pornind de la texte literare studiate. Prin această tehnică, elevii nu se limitează la a înțelege și reproduce conținutul unei opere, ci sunt invitați să intervină activ asupra textului, să-i schimbe cursul în mod coerent și original. Astfel, un final alternativ la „Moara cu noroc” de Ioan Slavici sau „Enigma Otiliei” de G. Călinescu presupune o analiză profundă a motivațiilor personajelor și a contextului narativ, dar și o reconstrucție a acestora într-o manieră personală. Activitatea le dezvoltă gândirea divergentă și capacitatea de a găsi soluții multiple, două trăsături definitorii ale creativității. În plus, elevii își exersează abilitățile de scriere narativă, într-un cadru care le stimulează motivația intrinsecă.

O altă activitate care valorifică educația creativă este scrierea jurnalului unui personaj într-un

context contemporan. Prin acest exercițiu de transpunere, elevii sunt încurajați să reflecteze asupra valorilor, dilemelor și trăirilor personajelor, comparându-le cu cele proprii. De exemplu, cum ar trăi Harap-Alb într-un liceu modern? Ce ar simți Ion dacă ar avea acces la rețele sociale? Aceste întrebări provoacă elevul să stabilească legături între universul ficțional și cel real, exersând empatia, gândirea critică și inteligența emoțională. Jurnalul devine un spațiu de auto-reflecție și exprimare liberă, în care elevul își definește propriul sistem de valori raportându-se la literatură.

Cea de-a treia activitate, cu aplicabilitate interdisciplinară, este crearea unei campanii sociale pornind de la o temă literară. Valorile literaturii – justiția, demnitatea, libertatea, solidaritatea – pot constitui puncte de plecare pentru proiecte de tip civic și argumentativ. Elevii pot lucra în echipe pentru a redacta manifeste, a crea afișe, sloganuri sau clipuri video care susțin cauze actuale, inspirate din literatură. Astfel, o operă precum „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu poate conduce la discuții despre condiția femeii, iar „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă poate genera campanii despre curaj și integritate. Prin aceste activități, elevii devin cetățeni implicați, învață să colaboreze și își formează abilități de argumentare și persuasiune.

Toate aceste activități reflectă esența educației creative: implicarea activă a elevului, valorizarea exprimării personale, încurajarea reflecției și a conexiunii cu lumea reală. Limba română, ca disciplină, are potențialul de a deveni o rampă de lansare pentru dezvoltarea competențelor esențiale în secolul XXI, dacă este predată cu curaj, deschidere și imaginație.

Educația creativă este un pilon fundamental al unui sistem educațional adaptat realităților secolului XXI. Ea nu doar transmite cunoștințe, ci dezvoltă competențe, atitudini și valori esențiale pentru o lume aflată în permanentă transformare. Prin cultivarea potențialului creativ al fiecărui elev, contribuim la formarea unei societăți mai adaptabile, mai solidare și mai inovatoare.

Bibliografie:

- Robinson, K. (2011), „Ieșind din tipare: Cum ne omoară școala creativitatea.”, Capstone Publishing.
- Păun, E. (2017). „Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică”, Editura Polirom.
- Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, București, Editura ART, 2016.
- Parfene Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Pintilie, Mariana, *Metode moderne de învățare-evaluare*, Ed. „Eurodidact”, Cluj-Napoca, 2006.

PROIECT TRANSDISCIPLINAR

TITLUL PROIECTULUI: “Serbările toamnei”

PROPUNĂTOR: Oana Claudia Marian

SCOPUL PROIECTULUI: recapitularea, sistematizarea și consolidarea capacităților și subcapacităților la finalul unei etape de învățare, pe baza teoriei *Inteligențelor Multiple*.

DURATA PROIECTULUI: o săptămâna

CLASA: a VI-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

DESCRIEREA PROIECTULUI:

Activitatea este concepută ca o formă de recapitulare și sistematizare, dar și de evaluare a capacităților și subcapacităților asimilate de elevi.

Au fost vizate următoarele unități de învățare:

- Limba și literatură română: “Toamna”.
- Matematică: tablă înmulțirii.
- Biologie: corpuri cu viață, corpuri fără viață.
- Educație muzicală: elemente de notație muzicală.

Colectivul clasei va fi împărțit în patru grupe care, pe parcursul săptămânii, se vor afla în competiție. Pe parcursul acestei perioade, elevii vor fi verificați prin probe de evaluare diverse, vizând angrenarea multiplelor forme de inteligență. Rezultatele vor fi

monitorizate de către profesor cu ajutorul responsabililor pe grupe. Fiecare grupă va fi solicitată să pregătească diverse materiale desenate (postere, ecusoane), confecționate, sau să pregătească momente artistice.

La finalul acestei perioade va avea loc confruntarea propriu-zisă, în care cele patru grupe vor prezenta ceea ce au pregătit și se vor întrece în noi probe.

La final se vor acorda diplome și premii iar activitatea va continua cu un carnaval sau cu o petrecere.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

- să calculeze operații de înmulțire;
- să rezolve probleme prin operația de înmulțire;
- să identifice elementele din natură care suferă schimbări la sosirea toamnei;
- să descrie un fenomen din natură în anotimpul *toamna*;
- să reproducă, din memorie, versuri cu tematică legată de toamnă;
- să demonstreze abilități practice în construirea unor jucării sau obiecte;
- să ilustreze prin desen imagini de toamnă;
- să interpreteze un cântec, o scenetă sau o scenă de pantomimă;
- să compare în termeni ai vocabularului propriu prestația proprie și a colegilor săi;
- să stabilească legături în cadrul grupului;
- să se identifice pe sine ca membru aparținând unui grup;
- să aprecieze prestația sa și a colegilor din grup;
- să argumenteze aprecierile făcute în legătură cu activitatea sa și a grupului;

METODE ȘI PROCEDEE

Conversația, explicația, exercițiul, jocul didactic, experimentul, jocul de rol, dramatizarea, proiectul.

MIJLOACE DIDACTICE

- Mijloace materiale- plante, frunze, crengi, legume, fructe.
- Mijloace audio-vizuale- laptop, CD, instrumente muzicale.
- Mijloace de evaluare- texte pentru evaluare orală, portofolii, proiecte de grup (postere, ecusoane), lucrări ale elevilor.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR

Deoarece elevii au fost familiarizați cu jetoanele din magazinele mall-ului educațional, vor fi implicați în acțiunea de căutare a jetoanelor potrivite pentru activitățile planificate în proiect. Pentru realizarea obiectivelor propuse “plimbarea” în mall-ul educațional a fost diversă, vizând o mare parte din magazine și utilizând o varietate de jetoane.

Se începe cu magazinul *Fabrică de comunicare 3* alegând jetonul Comunicarea verbală pentru a descrie scopul proiectului și a trasa sarcinile pe care le au de îndeplinit. Pentru o comunicare eficientă, se va intra în *Fabrica de comunicare 1* de unde se alege jetonul cheile comunicării.

Pentru îndeplinirea obiectivelor de calcul și rezolvare de probleme, vizita în mall a fost la *Magazinul cu produse utile* de unde se achiziționează jetonul hărți simple la discipline școlare. După câteva discuții cu elevii pentru a clarifica o parte din sarcini, itinerarul nostru prin mall-ul educațional continuă, iar următorul popas este în magazinul *Laborator pentru experiențe* de unde se alege jetonul experimente în natură, în vederea realizării obiectivului legat de modificările din natură la venirea toamnei, despre fenomene din natură în acest anotimp. În îndeplinirea obiectivului legat de reproducerea din memorie a unor versuri cu tematică legată de toamna se recurge,

din nou, la jetonul de comunicare verbală și comunicare lateralizată din Fabrică de comunicare 3 și 5. După o scurtă pauză pe o băncuță din mall-ul educațional “excursia” continuă și se vizitează magazinul *Expoziție* de unde se ridică jetonul lucrări deoarece elevii vor avea ca sarcina să ilustreze, prin desen, imagini de toamnă și să confecționeze jucării sau obiecte specifice anotimpului.

Un magazin preferat de elevi este *parcul de distracții* de unde se aleg jetoanele karaoke și bal mascat, iar din magazinul *Fabrică de comunicare 3* se alege jetonul comunicare non-verbală și paraverbală deoarece elevii vor trebui să interpreteze un cântec sau o scurtă scenetă de pantomimă.

Elevii sunt solicitați să aprecieze prestația colegilor dar și cea personală astfel se vizitează magazinul *Bijuterie 2* de unde se alege jetonul complimente care înveselesc ziua.

Cel mai utilizat jeton din această incursiune este comunicarea în grup mic achiziționat din magazinul *Fabrică de comunicare 1*.

La finalul activității, elevii au ca sarcina expunerea lucrărilor, vizitând și magazinul *Expoziție* de unde se folosește jetonul idei ilustrate.

Pentru sarcinile îndeplinite, fiecare grupă primește câte 150 Let’s Do It deci, în total, 600 Let’s Do It, suma care se poate dubla sau înjumătăți prin jetonul întrebare care crește sau scade bugetul cu 50% din magazinul *Riști și câștigi* răspunzând la următoarele întrebări:

1. Un dovleac este un fruct sau o legumă?
2. Numește un cântec de toamna.
3. Când începe toamna?
4. Numește un film de toamna.
5. Ce este toamna?
6. Numește un fruct sau o legumă de toamna.

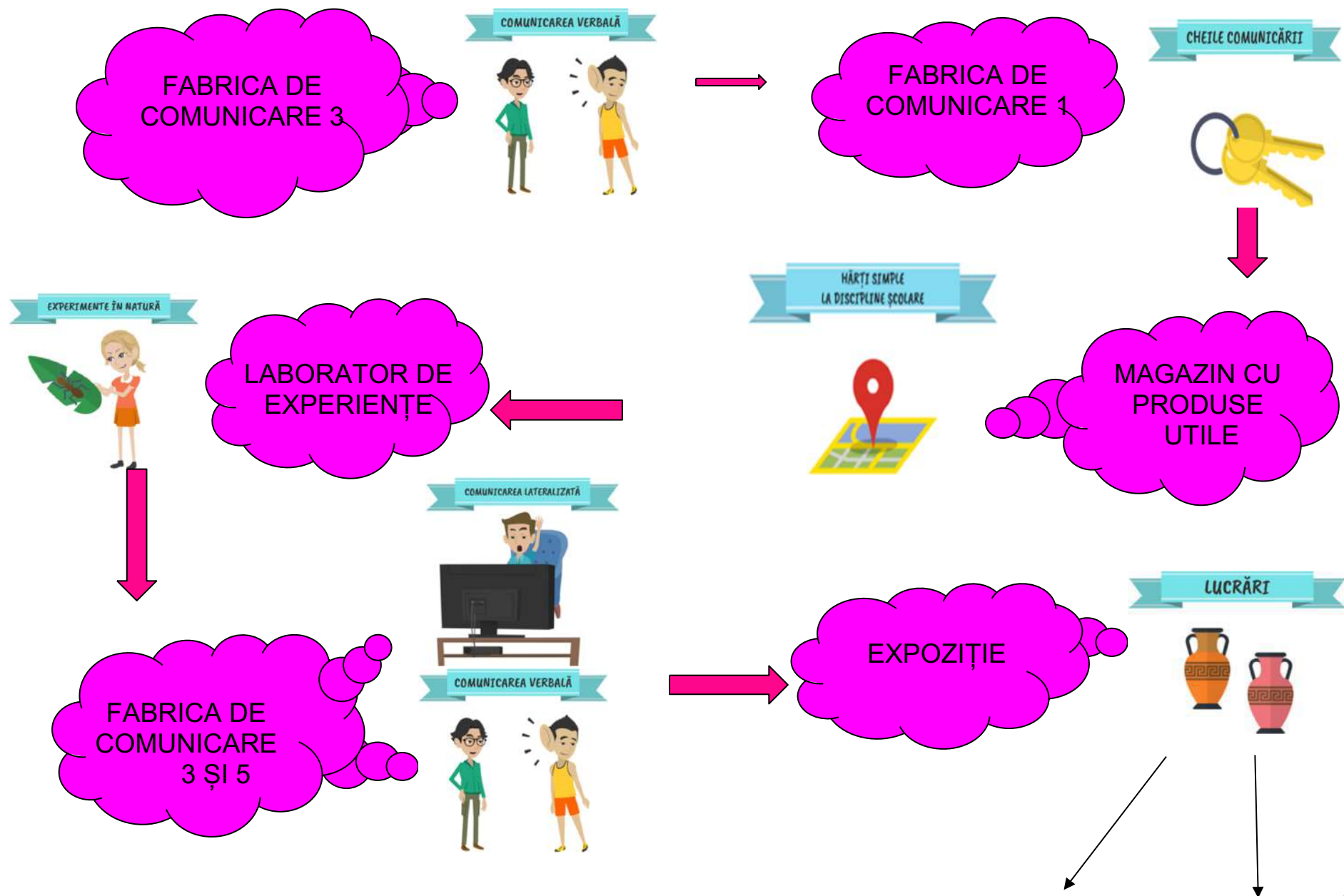
7. Numește o poezie de toamna.
8. Ce tradiții sunt specifice toamnei?
9. Toamna se numără...?
10. Toamna se poartă...?

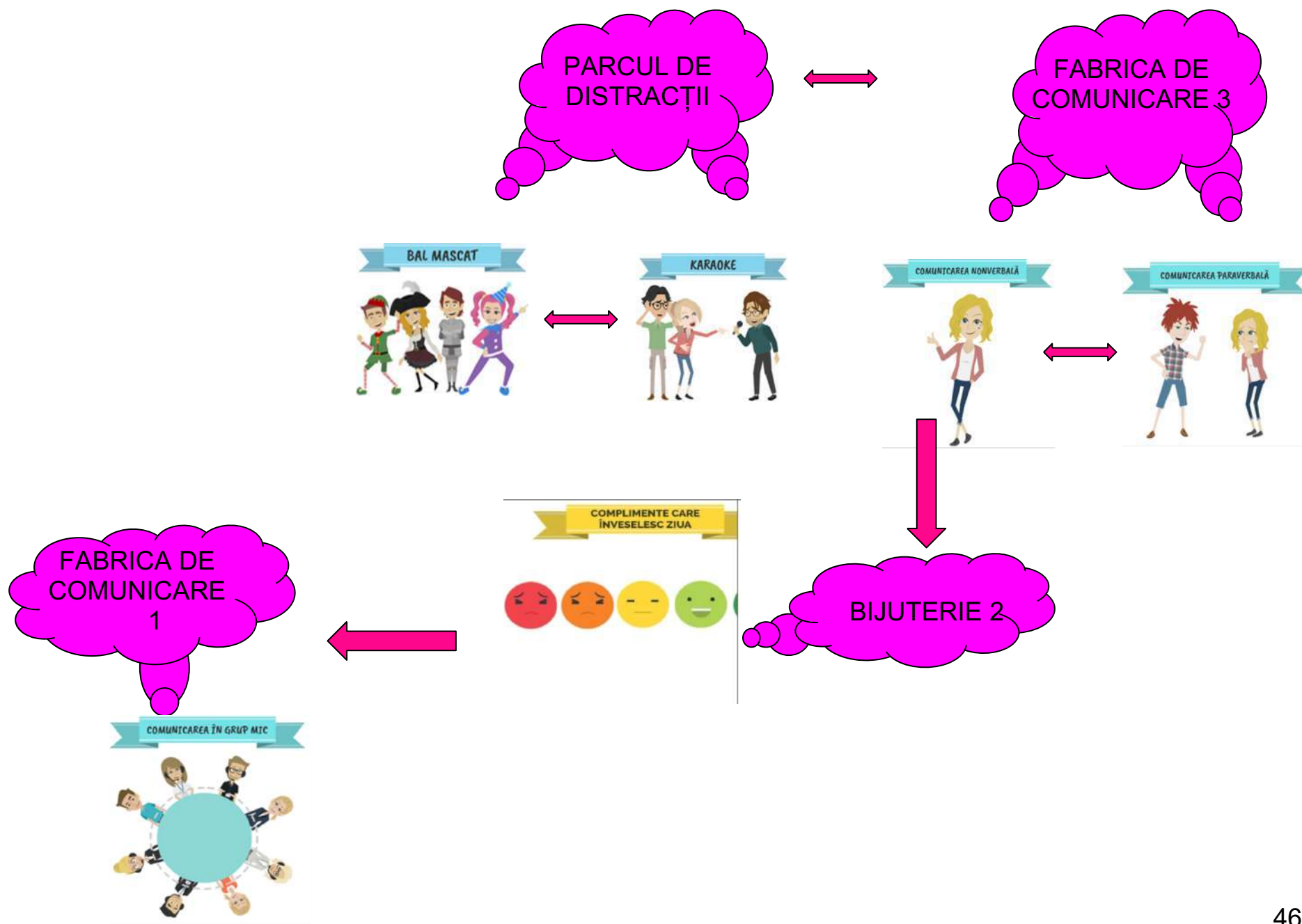
Cu cei 600 Let's Do It, elevii au posibilitatea să aleagă următoarele variante:

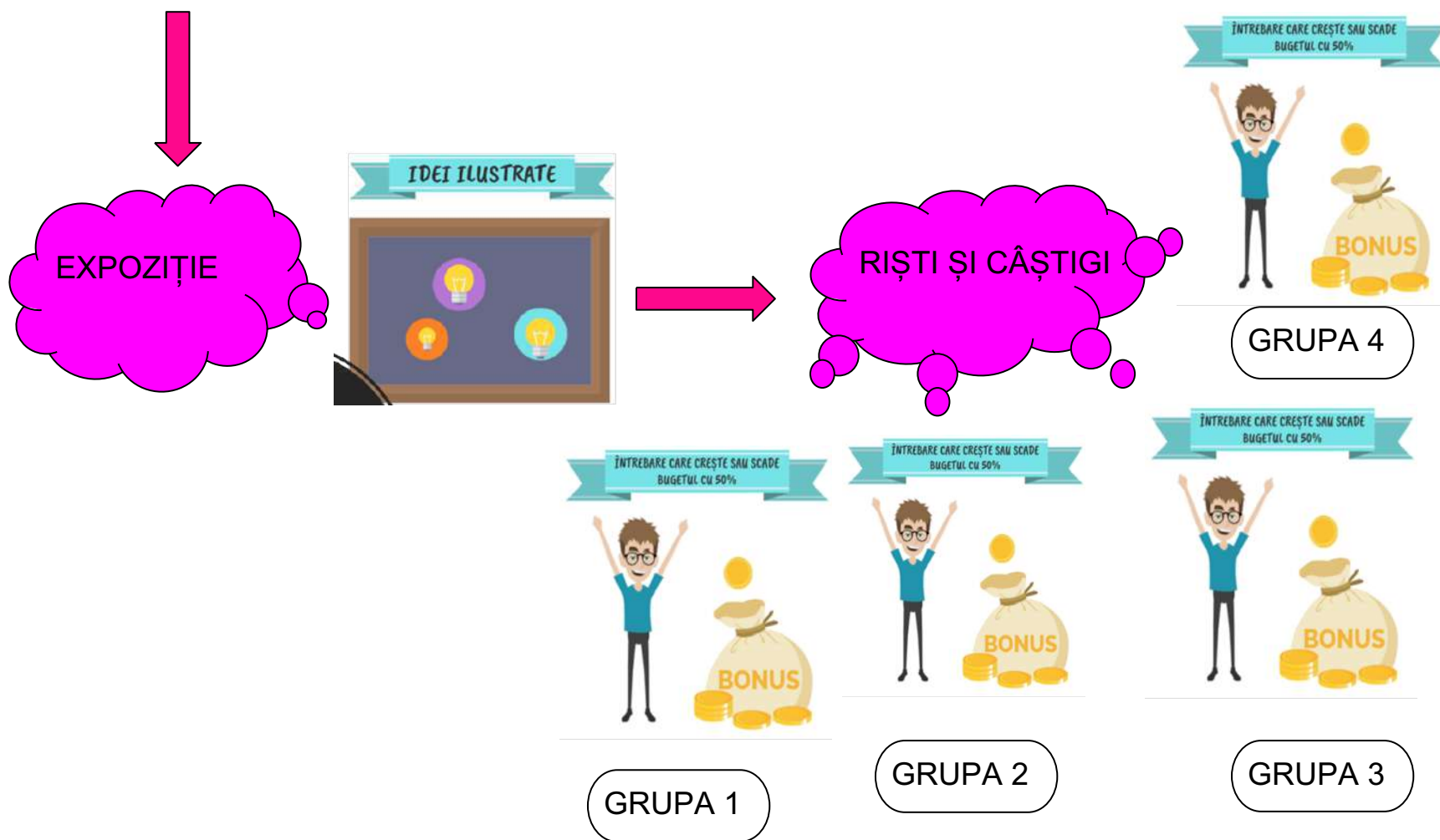
- Din *Magazinul cu surprize din partea profesorului 2*, jetonul cu cea mai scurtă lecție din an -100 Let's Do It;
- Din *Food court* jetonul terasă în aer liber - 150 Let's Do It;
- Din *Agenzie de turism educațional* jetonul tabăra (3 zile) - 350 Let's Do It

HARTA ACTIVITĂȚII

EDUCAȚIA CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Ilinca Marica

Școala Gimnazială, Comuna Bălătești

Trăim într-o lume care se schimbă cu o viteză amețitoare. Tehnologia evoluează, meseriile tradiționale dispar, iar societatea are nevoie de oameni capabili să se adapteze și să vină cu soluții inovatoare. În acest context, educația creativă nu mai este o opțiune, ci o necesitate.

Consider că dezvoltarea creativității trebuie să fie o prioritate în formarea copiilor de azi, deoarece îi pregătește mai bine pentru viitor, le dezvoltă gândirea critică și le oferă libertatea de a se exprima autentic. Ceea ce va face diferența între oameni și mașini este capacitatea de a gândi diferit, de a inova și de a rezolva probleme într-un mod original. Un copil care învață să fie creativ devine un adult capabil să se reinventeze profesional și personal.

Educația creativă presupune cultivarea imaginației, a gândirii critice și a inovației. Nu se limitează la arte plastice sau muzică, ci se referă la:

- abordarea originală a problemelor,
- libertatea de exprimare,
- gândirea „în afara tiparelor” (out of the box).

Atunci când copiii sunt încurajați să își pună întrebări, să își exprime ideile fără teama de a greși, învață să gândească logic și independent. De exemplu, metodele moderne de predare, cum ar fi învățarea prin proiecte sau jocurile educative, stimulează nu doar imaginația, ci și capacitatea de a analiza și argumenta. Astfel, copilul nu este un simplu receptor de informații, ci un participant activ la procesul educațional.

În plus, creativitatea îi ajută pe copii să-și descopere și să-și cultive pasiunile. Fie că este vorba despre muzică, desen, scris, teatru sau tehnologie, exprimarea liberă a talentelor contribuie la dezvoltarea unei identități sănătoase și echilibrate. Într-o societate în care conformismul este încă promovat în multe școli, educația creativă oferă copiilor șansa de a fi ei înșiși.

Creativitatea în educație poate fi promovată prin: metode active de învățare (proiecte, jocuri de rol, învățare bazată pe probleme), prin încurajarea greșelii ca oportunitate de învățare, prin integrarea artelor și tehnologiei în curriculum dar și prin profesori care devin mentori, nu doar transmițători de informație.

Implementarea unei educații creative presupune și provocări. Este nevoie de profesori deschiși la nou, de programe flexibile și de resurse moderne. Dar rezultatele pe termen lung justifică efortul. Din ce în ce mai multe școli din lume integrează metode alternative precum Montessori sau Waldorf, iar rezultatele arată copii mai implicați, mai autonomi și mai fericiți.

Exemple de activități și metode de educație creativă:

- Ateliere de pictură, teatru, scriere creativă
- Experimente științifice și robotică
- Proiecte interdisciplinare
- Jocuri educative și simulări
- Utilizarea tehnologiei (aplicații, realitate virtuală, programare)

Profesorii trebuie să devină facilitatori ai învățării, să stimuleze curiozitatea și să accepte greșeala ca parte din procesul educațional.

Părinții joacă un rol esențial în dezvoltarea creativității copiilor. Deși școala are responsabilitatea de a oferi un mediu educațional adecvat, familia este primul spațiu în care un copil învață să fie curios, să întrebe, să imagineze și să creeze. Astfel, rolul părinților este :

- *Încurajarea curiozității naturale-*

Copiii pun multe întrebări și sunt dornici să exploreze. Părinții care răspund cu răbdare și stimulează aceste întrebări contribuie la formarea unei gândiri deschise și creative. În loc să ofere mereu răspunsuri „corecte”, părinții pot ghida copilul să caute singur soluții.

- *Libertatea de a greși*

Creativitatea presupune și greșeală. Părinții trebuie să creeze un mediu în care copilul nu se teme să încerce idei noi, chiar dacă uneori eșuează. Acceptarea greșelii ca parte a procesului de învățare este esențială.

- *Oferirea de timp și spațiu pentru joc și explorare*

Jocul liber, neplanificat, stimulează imaginația. Părinții pot limita timpul petrecut în fața ecranelor și pot oferi alternative creative: desen, construcții, citit, jocuri de rol, povești inventate.

- *Accesul la materiale și experiențe diverse*

Fără a fi costisitor, părinții pot oferi copiilor materiale simple dar provocatoare: hârtie, creioane, lut, obiecte reciclabile. De asemenea, vizitele la muzee, în natură, la spectacole sau participarea la ateliere contribuie semnificativ la stimularea creativității.

- *Exemplul personal*

Copiii învață prin imitație. Dacă părinții citesc, pictează, inventează povești sau se implică în activități creative, copilul va fi motivat să le urmeze exemplul. Mai important decât talentul este atitudinea deschisă și curioasă față de lume.

- *Sprrijin emoțional și valorizare*

Copiii au nevoie să simtă că ideile lor contează. Părinții care ascultă, întreabă, apreciază și susțin eforturile creative ale copilului contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a dorinței de exprimare autentică.

Părinții sunt primii „educatori creativi” ai copilului. Prin atitudini pozitive, sprijin emoțional și prin oferirea unui mediu deschis și stimulat, aceștia pun bazele unei educații care pregătește copilul nu doar pentru școală, ci pentru viață.

În concluzie, educația creativă este cheia formării unor generații capabile să construiască un viitor mai bun. Nu mai putem educa copiii doar pentru a memora și a reproduce informații. Trebuie să-i învățăm să creeze, să gândească, să îndrăznească. Pentru că lumea de mâine va aparține celor care au curajul să imagineze altceva.

Bibliografie

1. Ken Robinson – *„Elementul: Cum îți descoperi pasiunea și schimbi totul”*, București: Curtea Veche Publishing, 2015.
2. Maria Montessori – *„Mintea absorbantă”*
3. Gardner, Howard - *Inteligențele multiple: Noi orizonturi în teorie și practică*. București: Sigma, 2006.
4. Vygotsky, Lev - *Imaginație și creație în copilărie*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2003.
5. <https://edutopia.org> – Resurse pentru educație modernă

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ

PENTRU COPIII DE AZI

Prof. Mate Sorina

Liceul Special pentru Deficienți de Vedere, Buzău

Educația creativă presupune utilizarea unor metode și strategii care să încurajeze gândirea inovatoare, exprimarea liberă și rezolvarea de probleme într-un mod original. Aceste metode vizează dezvoltarea creativității în diverse contexte, de la învățământul primar până la cel superior, și pot fi aplicate în diverse discipline.

Metode și strategii ale educației creative:

- **Învățarea prin explorare:**

Aceasta presupune activități practice, experimente, jocuri, care permit copiilor să descopere, să experimenteze și să învețe prin acțiune.

- **Învățarea bazată pe proiecte:**

Elevii lucrează la proiecte, își aduc contribuțiile individuale și colaborează, dezvoltând gândirea critică și abilitățile de lucru în echipă.

- **Utilizarea tehnologiei:**

Dispozitivele digitale și aplicațiile pot oferi platforme interactive pentru crearea de conținut original și exprimarea creativă.

- **Jocul și activitățile ludice:**

Jocurile pot stimula imaginația și gândirea creativă într-un mod distractiv.

- **Învățarea interdisciplinară:**

Integrarea diferitelor discipline poate ajuta la formarea unei viziuni mai largi și mai creative asupra lumii.

- **Strategii deductive (axiomatiche):**

Aceste strategii includ abordări academice, explicative, demonstrative, euristic-conversative, problematizante, expozitiv-reproductive, concentrându-se pe interacțiunea și conexiunile dintre idei.

- **Strategii dialectice:**

Acestea pun accentul pe interacțiunea și conexiunile problematizante dintre idei.

- **Strategii ipotetice (rezolutive):**

Acestea stimulează gândirea divergentă și convergentă, încurajând explorarea diferitelor posibilități și soluții.

Exemple de aplicare:

- **Învățământul primar:**

Jocuri, activități practice, explorare, proiecte, utilizarea tehnologiei.

- **Învățământul superior:**

Proiecte de cercetare, debateri, simulări, învățare bazată pe probleme, metode de brainstorming.

Obiectivele educației creative:

- Dezvoltarea gândirii critice și a capacității de a rezolva probleme.
- Încurajarea exprimării libere și a originalității.
- Stimularea imaginației și a creativității.
- Formarea unei atitudini pozitive față de învățare și inovare.
- Dezvoltarea abilităților de colaborare și comunicare

Metodele moderne activ-participative de predare-învățare-evaluare încearcă să facă elevul să gândească independent, să înțeleagă cu mai multă ușurință, să rețină mai ușor și pentru o perioadă mai lungă de timp noțiunile asimilate, să aplice cât mai eficient ceea ce a învățat.

Metodele moderne folosite de mine, la nivelul clasei sunt:

Metoda predării / învățării reciproce, care este o strategie de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev-elev. Această metodă dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să relateze în manieră proprie și într-o succesiune logică evenimentele și ideile principale dintr-o poveste.

Mozaicul – este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți colegi. Strategia Mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, gândire creativă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să răspundă fiecare în parte la câte o întrebare din cadrul unei teme comune, iar la final pe baza răspunsurilor, se vor afla și asimila informații utile despre tema respectivă.

Brainstorming-ul (evaluarea amânată, "furtuna în creier" sau asaltul de idei) constă în dezvoltarea unor idei noi, pe baza unei teme stabilite. Cantitate mare de idei (liber exprimate) va genera calitatea. După ce s-au emis toate ideile, fără a fi criticate, se alege cea mai bună idee, care dă soluția finală. Avantajele acestei metode sunt : obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor de rezolvare; costuri reduse; aplicabilitate largă; stimulează participarea activă; dezvoltă creativitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate; dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă. În cazul copiilor cu CES această metodă se folosește de obicei la rezolvarea de situații-problemă, de tipul: Dacă nu e așa, cum e? Cum trebuie să ne comportăm în....?

Tehnica Lotus (floare de nufăr) presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală, care determină opt idei secundare ce se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele opt idei secundare urmează să devină la rândul lor

teme principale, pentru alte opt flori de nufăr. În cazul copiilor cu CES, această metodă se aplică pe o perioadă mai lungă de timp. De exemplu, în cazul celor 4 anotimpuri, elevii trebuie să relateze noi enunțuri care să-i conducă la descoperirea anotimpului care va urma.

Metoda ciorchinelui este metoda ce se poate utiliza mai ales în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior, sau în etapa de evocare, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a se implica activ în procesul de gândire.

Modalități de realizare :

- elevii vor scrie un cuvânt sau expresie nucleu în centrul unei foi de hârtie;
- elevii sunt invitați să scrie cât mai multe cuvinte sau expresii care le vin în minte despre subiectul selectat până la expirarea timpului;
- cuvintele (ideile) vor fi legate prin linii de noțiunea centrală sau, dacă este cazul, de una din cele propuse de elevi;
- la finalul exercițiului se va comenta întreaga structură cu explicațiile de rigoare;

Participarea întregii clase la realizarea “ciorchinelui” este lansată ca o provocare și determină o întrecere de a descoperi noi conexiuni legate de termenul propus.

Cubul este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Se oferă astfel elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare.

Diagrama Wenn are rolul de a reprezenta sistematic, într-un mod cât mai creativ, asemănările și deosebirile evidente dintre două categorii de operații matematice. Dă rezultate deosebite la activitatea în echipă.

Problematizarea reprezintă una dintre cele mai apreciate metode active, cu valențe euristice, formative, recunoscute în practica educațională. A mai fost denumită predare prin rezolvare de probleme sau rezolvarea productivă de probleme. Ea constă în crearea unor dificultăți practice sau teoretice, a căror rezolvare să fie consecința activității proprii de investigare efectuată de elev.

Metodele moderne sunt atractive, dezvoltă creativitatea, gândirea critică a elevului, capacitatea acestuia de a-și expune propriile păreri și de a coopera. Învățarea devine eficientă, iar cunoștințele nou însusite pot fi aplicate în alte situații sau în rezolvarea unor probleme (sarcini de lucru). În acest fel, elevul participă activ la procesul de învățare, care se îmbunătățește considerabil în momentul în care elevii folosesc un repertoriu de gândire și experiența lor anterioară.

Bibliografie

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
2. Cucoș, C. (coordonatori), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, București, 1998
3. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest,

Timișoara, 2001

4. Oprea , C.- L., - Strategii didactice interactive, E.D.P. R.A., 2007

STIMULAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

MERCA OANA ALINA

COLEGIUL NAȚIONAL *NICOLAE GRIGORESCU*

CÂMPINA

O coordonată esențială a inteligenței emoționale este capacitatea de a empatiza cu ceilalți. Considerăm că pentru cei care au ales meseria de profesor această coordonată este fundamentală pentru reușita în mediul educațional.

Empatia are ca punct de pornire acceptarea atitudinii de a nu rămâne indiferenți la trăirile interioare ale celuilalt, de a nu fi nepăsători la ceea ce se întâmplă în sufletul celuilalt. Empatia este un atitudine care presupune acceptare, întâmpinare, afirmarea disponibilităților sufletești¹. Empatia ne permite *înțelegerea emoțiilor și a punctelor de vedere ale celuilalt*.² Empatia este un comportament prin care încurajăm și validăm dezvoltarea respectului de sine, aspect esențial în formarea unui tânăr.

Ca atitudine pozitivă, empatia este benefică atât pentru cel care oferă, cât și pentru cel care primește. Această *antenă socială*³ este un mijloc prin care putem să ne conectăm la realitatea interioară a elevului prin observarea comportamentului și a atitudinilor, a reacțiilor și a aptitudinilor, a lucrurilor pe care le spun sau a momentelor când tac, cu cine se asociază și pe cine ignoră, gesturile, mișcările, privirile sau schimbările bruște de dispoziție. Toate acestea permit profesorului o reglare corespunzătoare a propriei atitudini așa încât să eficientizeze randamentul educațional.

Pentru a reuși empatizarea, pe lângă imaginație, profesorul trebuie să-și folosească și:

- Memoria afectivă – propriile momente în care am fost triști, dezamăgiți, înfrânți, ne-a fost frică, am suferit sau ne-am bucurat
- Voința – trebuie să vrem să empatizăm cu elevul pentru a-l înțelege și al ajuta

Un bun profesor trebuie să știe că sensibilitatea lui față de stările pe care le au elevii, evaluarea impactului pe care diverse emoții îl au asupra felului în care aceștia lucrează precum și susținerea lor emoțională sunt aspecte esențiale.

Blocajele emoționale perturbă dezvoltarea, întrucât împiedică elevul să se manifeste așa cum este, să învețe eficient și să-și folosească la maximum potențialul. Cauzele acestor blocaje pot fi:

- Frica de greșeală
- Teamă de a nu se face de râs în fața celorlalți
- Nevoia de succes imediat
- Lipsa capacității de a face față incertitudinii

---

¹ G. Albu, *Educația, profesorul și vremurile*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009, p. 135

² G. Apfeldorfer, *Arta de a cultiva relații durabile: în dragoste, prietenie și profesie*, Editura Trei, București, 2007, p. 107

³ R. Wood și H. Tolley, *Inteligența emoțională prin teste*, Editura Meteor Press, 2003, București, p.92

- Nervozitatea în contexte sociale asociate unui eșec anterior⁴

Spre deosebire de alte profesii în care empatia poate fi *dispozițională*, profesorul ideal are o *empatie comportamentală*.⁵, adică o atitudine constantă, manifestată în orice împrejurare și față de orice interlocutor.

Potrivit lui S. Marcus, persoanele empatice se caracterizează prin:

- ❖ Atitudini optimiste;
- ❖ Căldură, întâmpinare;
- ❖ Emoționalitate;
- ❖ Altruism, generozitate, flexibilitate;
- ❖ Extraversiune;
- ❖ Tendință ascendent afiliativă și socială;
- ❖ Comportament prosocial bine dezvoltat;
- ❖ Abilitate interpersonală.

Empatia profesorului poate fi cu atât mai importantă în cazul copiilor care vin din familii în care părinții nu au reușit să stabilească legături emoționale adecvate. Acești copii pornesc din familie cu un handicap emoțional în ceea ce privește disponibilitatea de a dezvolta relații durabile și șansele lor de a reuși acest lucru se vor diminua considerabil dacă și profesorii lor vor fi indiferenți la aspectele emoționale. Studiile arată că acei copii care au fost educați în medii empatice au, la rândul lor, un comportament empatic cu ceilalți.

Profesorul trebuie să fie *un om hrănitor*, așa cum îl numea metaforic Karl Albrecht⁶, adică:

- 🚦 Să dea încurajări;
- 🚦 Să glumească prietenește;
- 🚦 Să susțină nonverbal;
- 🚦 Să-i trateze pe elevi cu atenție;
- 🚦 Să vorbească și să se poarte convingător;
- 🚦 Să facă aprecieri sincere;
- 🚦 Să nu reacționeze sub impulsul momentului;
- 🚦 Să coopereze și să încurajeze;
- 🚦 Să își exprime acordul ori de câte ori este posibil;
- 🚦 Să facă uz de *flexibilitate semantică*;
- 🚦 Să se bucure de succesul elevilor săi;
- 🚦 Să păstreze secretele;
- 🚦 Să își țină promisiunile;
- 🚦 Să glumească în mod constructiv;
- 🚦 Să împartă *timpul de atență*;
- 🚦 Să îi asculte pe ceilalți până la capăt.
- 🚦 Să rămână la subiectul abordat;
- 🚦 Să dea sugestii constructive;
- 🚦 Să știe să negocieze;
- 🚦 Să lase de la el;
- 🚦 Să ofere ajutor;

⁴ R. Wood și H. Tolley, *op. cit.*

⁵ O. Gârlășu-Dimitriu, *Empatia în psihoterapie*, Editura Victor, București, 2004

⁶ K. Albrecht, *Inteligența socială*, Editura Cartea Veche, București

- Să își sprijine elevii;
- Să ofere informații și idei;
- Să asculte;
- Să nu se grăbească să judece și să eticheteze.

Cu alte cuvinte, comportamentul *hrănit* al profesorului îl face pe elev să se simtă prețuit, iubit, capabil, respectat și apreciat, ceea ce va contribui fundamental la dezvoltarea viitorului adult.

Propunere de joc pentru exprimarea emoțiilor: CUM MERGE UN OM FERICIT

Întrebă-l pe copil dacă vrea să încerce feluri cât mai diferite de a merge. Mai întâi, spune-i să se plimbe prin cameră așa cum face el de obicei, timp de un minut. Apoi, spune-i să schimbe felul de a merge și să se plimbe ca un om foarte grăbit. Spune-i să fie atent cât de ușor sau de greu îi vine să meargă atunci când simulează că are o anumită stare de spirit.

Lasă-l să se plimbe ca un om grăbit cam un minut, după care spune-i să schimbe tipul de mers, și de data asta să meargă ca un om foarte nervos. Lasă-l să se plimbe ca un om foarte nervos încă un minut. Propune-i apoi să schimbe mersul și să se plimbe ca un om foarte supărat. După ce se plimbă un minut ca un copil supărat, invită-l să se plimbe ca un om temător.

Rând pe rând, invită-l să experimenteze timp de câte un minut mersul unui om nesigur, al unui copil plictisit, al unui copil curios, al unui copil încrezător, apoi mersul unui copil vesel, al unui copil optimist, al unui copil fericit și apoi mersul unui om mândru de sine.

Este important să păstrezi ordinea în care îi prezinți emoțiile: mai întâi pe cele negative și apoi pe cele pozitive. În cazul în care copilul experimentează emoțiile negative la început, se și eliberează de ele. De asemenea, faptul că la sfârșit trăiește emoții pozitive îl va face să rămână cu o stare de spirit bună.

După ce copilul a încercat toate tipurile de mers, întreabă-l cum i-a fost cel mai ușor să meargă și ce tip de mers nu i-a plăcut deloc.

Observând felul în care participă copilul la joc, îți poți da seama mai multe despre viața lui emoțională. Dacă are dificultăți să meargă ca un om care are o stare de spirit bună, este posibil ca și în viața de zi cu zi să trăiască prea puțin din acea emoție (unor copii le vine foarte greu să meargă ca niște oameni fericiți; în acel moment se opresc și ies din joc). Dacă copilul refuză să meargă ca un om care are o stare negativă (furie, tristețe etc.), este posibil ca el să se simtă copleșit de acea stare și să se teamă să o experimenteze, pentru ca emoția să nu pună stăpânire pe el.

Prin acest joc, copilul învață și faptul că el poate să aibă acces la o stare de spirit pozitivă, dacă dorește acest lucru. Pentru un copil care este în majoritatea timpului trist, doar faptul de a simula starea de veselie și încredere în sine îl poate face să se simtă mai bine.

Bibliografie

1. G. Albu, *Educația, profesorul și vremurile*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009, p. 135
2. G. Apfeldorfer, *Arta de a cultiva relații durabile: în dragoste, prietenie și profesie*, Editura Trei, București, 2007, p. 107
3. K. Albrecht, *Inteligența socială*, Editura Cartea Veche
4. R. Wood și H. Tolley, *Inteligența emoțională prin teste*, Editura Meteor Press, 2003, București, p.92
5. O. Gârlașu-Dimitriu, *Empatia în psihoterapie*, Editura Victor, București, 2004

**LUCRARE METODICO-STIINȚIFICĂ
PENTRU OBȚINEREA GRADULUI DIDACTIC I**

**METODE, MODELE ȘI PROCEDEE DIDACTICE UTILIZATE ÎN
PREDAREA, ÎNVĂȚAREA ȘI EVALUAREA CONCEPTULUI DE
“LEGĂTURĂ CHIMICĂ”**

**AUTOR: MICU MARIANA
LICEUL TEHNOLOGIC INDEPENDENȚA**

CHIMIE- din perspectivă didactică

“Oamenii învață, învățând pe alții” –Seneca

Învățarea chimiei în ciclul inferior al liceului are ca scop contribuția la dezvoltarea capacității elevilor de a reflecta asupra lumii și de a le oferi cunoștințele necesare pentru a acționa în aceasta. De asemenea, își propune să îi doteze pe elevi cu un set de competențe, valori și atitudini care să contribuie la formarea unei culturi comune și să faciliteze trasee individuale de învățare.

În învățământul preuniversitar, chimia este o disciplină didactică esențială, cu un rol crucial în formarea unei înțelegeri profunde a lumii din jurul nostru la nivel molecular și atomic.

Chimia face parte din domeniul Matematică și Științele naturii în programa școlară și are două ore pe săptămână alocate pentru studiu. Programa de chimie, în conformitate cu Legea Educației Naționale, definește competențele specifice pe care elevii trebuie să le dezvolte în ciclul preuniversitar, în armonie cu obiectivele sistemului de învățământ și profilul absolventului de liceu. științifice".

Competențele cheie în disciplina chimie sunt fundamentale pentru dezvoltarea unei înțelegeri profunde a substanțelor chimice, a proprietăților lor și a interacțiunilor acestora.

Dezvoltarea cunoștințelor și competențelor fundamentale: Chimia în școlile preuniversitare oferă elevilor oportunitatea de a învăța despre substanțele chimice, structura lor, proprietățile și comportamentul acestora în diverse condiții. Elevii dobândesc abilități de rezolvare a problemelor, de interpretare a datelor și de aplicare a conceptelor chimice în contexte diverse.

Explorarea fenomenelor chimice din viața de zi cu zi: Prin intermediul chimiei, elevii învață să înțeleagă și să explice fenomenele chimice pe care le întâlnesc în viața de zi cu zi, cum

ar fi reacțiile chimice, echilibrul chimic, acizii și bazele, poluarea, procesele industriale etc. Această legătură între teorie și practică îi ajută să-și aprecieze mai bine rolul chimiei în lumea reală.

Promovarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor: Chimia încurajează elevii să gândească critic și să abordeze problemele chimice în mod logic și sistematic. Prin rezolvarea de probleme și experimente practice, aceștia dezvoltă abilități de analiză, sinteză și evaluare a informațiilor.

Utilizarea experimentelor și a demonstrațiilor practice: Experimentele și demonstrațiile sunt componente esențiale ale învățării chimiei în școli. Acestea nu numai că ilustrează conceptele teoretice, dar și îi ajută pe elevi să-și consolideze înțelegerea și să dobândească abilități practice în manipularea substanțelor chimice și în colectarea datelor experimentale.

Promovarea alfabetizării științifice: Chimia în școli preuniversitare contribuie la dezvoltarea "alfabetizării științifice", adică a capacității elevilor de a înțelege și de a aplica conceptele și principiile științifice în diverse contexte. Aceasta îi pregătește pentru viața de adult și pentru o participare activă în societatea bazată pe cunoștințe științifice.

Chimia este o disciplină didactică extrem de importantă în sistemul de învățământ, având un rol central în înțelegerea și dezvoltarea cunoștințelor despre substanțele chimice, proprietățile lor și interacțiunile acestora. Ea este studiată în mod detaliat în școli și universități din întreaga lume, contribuind la formarea unei baze solide în domenii precum chimia organică, chimia anorganică, chimia fizică și alte ramuri specializate.

Un aspect crucial al chimiei ca disciplină didactică este accentul pus pe înțelegerea conceptelor fundamentale și pe dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme și comunicarea eficientă a rezultatelor și ideilor. Prin intermediul chimiei, elevii sunt pregătiți să devină cetățeni informați și să abordeze provocările din domeniul științific și din viața cotidiană cu încredere și competență.

Competențele specifice disciplinei de chimie se dezvoltă treptat, respectând particularitățile de vârstă ale elevilor, iar lectura transversală a programei implică analiza progresivă a competențelor și corelarea acestora cu activitățile de învățare pentru asigurarea continuității și eficienței în activitatea didactică.

Cadrele didactice integrează în practica lor strategii inovative, bazate pe utilizarea noilor tehnologii pentru facilitarea învățării și un management de curriculum eficient. Ele promovează, de asemenea, dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor, creând situații de învățare adaptate nevoilor individuale, inclusiv pentru elevii cu cerințe educaționale speciale sau dizabilități. Utilizarea activă a resurselor educaționale deschise și a platformelor online este parte integrantă a procesului educațional, asigurând că elevii dobândesc

competențele necesare pentru a fi eficienți într-o societate a cunoașterii globală și puternic tehnologizată.

BIBLIOGRAFIE:

1. Grigore, C. *Metodica predării chimiei*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2005.
2. Ionescu, M., & Radu, I. T. *Didactica modernă*. București: Editura All, 1995.
3. Popescu, G. Strategii de predare a conceptului de legătură chimică. *Revista de Chimie*, 60(8), 755-761, 2009.
4. Marinescu, L. Evaluarea cunoștințelor despre legătura chimică prin metode interactive. *Revista de Didactică și Pedagogie*, 3(1), 45-53, 2012.

PROIECT ACTIVITATE „ORAȘUL CIUPERCILOR”

Prof. Mihalcea Diana,
Cerc Artă Plastică-Pictură, Palatul Copiilor Buzău

Grupa-nivel de pregătire: Mixtă - Începători și Avansați, cls Pregătitoare - IV

Obiectul: Artă plastică/Artă Vizuală

Unitatea de Învățare: Tratarea decorativă (pata plată) și tratarea picturală (pata vibrată)

Tema: Pata plată, decorativă de culoare

Subiectul: „Orașul ciupercilor”

Tipul activității: Mixtă, Însușire de cunoștințe, consolidare și formare de priceperi și deprinderi **Durata:** 100 min

Competențe generale: Competențe de aplicare în compoziții a noțiunilor de teorie însușite:

- A cunoaște și a obține amestecuri cromatice sau acromatice aplicate în pete plate, decorative;
- A organiza spațiul de lucru armonios, unitar, echilibrat cromatic și expresiv, utilizând pata plată de culoare în vederea obținerii unei compoziții decorative;

Competențe specifice:

- Cunoașterea, identificarea și obținerea diferitelor tipuri de amestecuri cromatice sau acromatice;
- Reprezentarea grafică a unor elemente din natură;
- Dezvoltarea capacității de exprimare plastică utilizând pata decorativă în tehnica acuarelei/tempera/acrilic;
- Obținerea petelor plate, decorative în planșele individuale în cadrul compozițiilor plastice unitare.

Obiective operationale: La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

A.Cognitive: O1 - să recunoască, să identifice petele plate și să le folosească în compoziții;

Nivel minim- recunoașterea petelor plate în diferite imagini din atelier sau prezentate la tabla interactivă;

Nivel mediu- identificarea petelor plate și a modalităților de obținere în tehnica acuarelei/temperei/acrilicelor;

Nivel maxim- utilizarea petelor plate în realizarea compozițiilor individuale.

O2 - să folosească corect tehnica de lucru specifică tratării decorative;

Nivel minim- identificarea tehnicii de lucru folosite pentru a obține pete decorative de culoare;

Nivel mediu- exersarea modalităților de obținere a petelor decorative în planșele lor;

Nivel maxim- realizarea unor compoziții plastice unitare și echilibrate cu ritm plastic, centru de interes, proporție, contrast pentru subiectul ales, tratând decorativ suprafețele;

O3 - să realizeze compoziții figurative originale cu subiectul „Orașul ciupercilor”.

B.Psiho-Motorii: Elevii vor deveni capabili: **O1-** să mânuiască corect instrumentele de lucru în vederea obținerii unei tehnici de lucru adecvate; **O2-** să păstreze ordinea și curățenia la locul de muncă;**O3-** să-și coordoneze mobilitatea mâinii și a corpului în funcție de solicitări.

C.Afective Elevii: **O1-** vor participa cu plăcere și interes la realizarea compoziției; **O2-** vor dori să creeze lucrări cât mai atractive; **O3-** își vor exprima opiniile și impresiile legate de subiectul lecției; **O4-** vor coopera în scopul finalizării lucrării.

Resurse: **A.Bibliografice:**

Științifice: Bartos, Mihály Jenő: „Compoziția în pictură”, Iași, Editura Polirom, 2009;

Lăzărescu, Liviu: „Culoarea în artă”, Iași, Editura Polirom, 2009; Gheorghiu, Maria: „Paleta copilariei”, București, Editura TEDIT FZH, 1998;

Oficiale: „Curriculum Național. Programe școlare pentru învățământul primar”, București, 1998; Stoica, Adrian: „Evaluarea în învățământul primar. Descriptori de performanță”, București, 1998;

Pedagogice: Cerghit, I.; Radu I. T.: „Didactica, manual pentru clasa a X- a”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999;

Metodico-didactice: „Metodica predării desenului la clasele I-IV, organizarea și desfășurarea activității plastice- manual pentru liceele pedagogice”, București, Editura Didactica și Pedagogica, 1981; Rotaru Maria, Dumbravă Maria: „Educația plastică în învățământul primar”, Craiova, Editura „Gheorghe Cartu Alexandru”, 1996;

B.Metodologice: **a.strategie didactică:** dirijată, interactivă, bazată pe învățare prin cooperare; **b.metode și procedee:** conversația euristică, expunerea, demonstrația, exercițiul individual la panoul didactic, explicația, munca independentă, turul galeriei; **c.forme de organizare:** frontală, individuală; **d.mijloace didactice:** panou didactic central care se completează cu amestecurile omogene de acrilice pornind de la anumite culori realizate de elevi; tabla interactivă pentru derularea imaginilor sugestive pentru tema aplicativă și subiect; imagini cu ciuperci de diferite specii cu structuri diferite; imagini, panouri didactice și planșe realizate de colegi expuse în sală; culori acrilice, pensule și palete pentru exercițiile cromatice; vase cu apă, acuarele, pensule, etc. **e.forme și tehnici de evaluare:** observare sistematică, evaluare individuală, evaluare frontală, turul galeriei.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

I Etapa pregătitoare

1. Moment organizatoric– se asigură toate condițiile necesare pentru buna desfășurare a activității; pregătirea tuturor materialelor necesare

-Scenariul didactic: activitatea prof. – asigur toate condițiile necesare pentru buna desfășurare a activității - pregătirea tuturor materialelor necesare (panou cu planșe demonstrative, lucrări finisate ale altor elevi, tabla interactivă cu un slide-show cu imagini sugestive cu ciuperci selectate pentru subiectul și tema aplicativă); activitatea elevilor – urmăresc cu atenție, identifică planșele demonstrative din expoziție, panourile realizate cu alte grupe;

- Strategia didactică – *metode și procedee* – conversația; *materiale și mijloace* – planșe cu subiectul „Orașul ciupercilor” expuse pe perețele de prezentare a materialelor.

II Etapa de verificare și consolidare a cunoștințelor

2. Reactualizarea cunoștințelor anterioare

-Scenariul didactic: activitatea prof. – adresez întrebări și dirijez discuția spre elementele de limbaj plastic, în special pata de culoare și mijloacele de expresie cunoscute de începători și de avansați studiate la cursurile precedente, punând accentul pe expoziția din atelier și pe exemplificările date de elevi; activitatea elevilor – răspund întrebărilor, dau exemple de planșe, compoziții plastice expuse în atelier;

-Strategia didactică – *metode și procedee* – conversația euristică, dialogul dirijat; *materiale, mijloace* - planșe și panouri didactice din atelier.

3. Captarea atenției

-Scenariul didactic: activitatea prof. – prezint imaginile cu diferite specii de ciuperci selectate anterior pentru subiectul „Orașul ciupercilor”, punând accentul pe felul în care sunt construite și pe decorațiile lor în culoare și textură, și îi invit să observe cât mai multe diferențe între ele, să găsească variante de compunere a spațiului cu câteva specii, să creeze un centru de interes, să folosească armonios și unitar elementele de limbaj plastic; activitatea elevilor – urmăresc cu atenție, observă imaginile, găsesc idei de pornire pentru planșele lor;

-Strategia didactică – *metode și procedee* – conversația, observarea individuală; *mijloace și materiale* – tabla interactivă, slide-show cu imagini reprezentative pentru subiect și tema aplicativă, panouri didactice.

III Etapa de însușire de noi cunoștințe

4. Însușire de noi cunoștințe

-Scenariul didactic: activitatea prof. – în urma prezentării imaginilor elevii sunt încurajați să își exprime opiniile despre subiect, pornesc discuții pe baza imaginilor prezentate. Revin la tema aplicativă - pata decorativă - și explic modul în care poate fi obținută din culoare pastă, amestecând fizic pe paletă până la omogenizare. Pentru un rezultat optim, culoarea trebuie aplicată uniform, fără a fi diluată pe zone în mod diferit, iar pensulația realizată într-o singură direcție. Petele de culoare pot fi plate, decorative sau picturale, vibrante, diferența constă în gradul de omogenizare al culorilor din amestec. Dau exemple de pete decorative și picturale în planșele expuse, pentru a sublinia diferențele, apoi demonstrez cu ajutorul culorilor acrilice modul de obținere al petelor plate la panoul didactic; activitatea elevilor – urmăresc cu atenție, identifică tehnica de obținere a petelor plate în tehnica acrilicelor;

-Strategia didactică – *metode și procedee* – explicația, conversația, expunerea, demonstrația.

IV Etapa de creație și fixare a deprinderilor și abilităților

5. Discuții pregătitoare și anunțarea temei și a subiectului

-Scenariul didactic: activitatea prof. – anunț tema „Pata plată, decorativă” cu subiectul „Orașul ciupercilor” și anunț elevii că planșele lor vor fi inspirate din discuțiile de la tabla interactivă și panourile didactice prezentate. Elevii vor desena în același timp cu mine, eu voi exemplifica la panoul didactic o idee despre cum ar putea fi organizate elementele în compoziție, reprezintă grafic mai multe specii de ciuperci cu forme și texturi diferite din care fiecare își poate selecta și recompune elemente în planșă. Îi invit să contribuie cu idei la panoul pentru grupa lor. Formele ciupercilor și elementele de compoziție vor fi mari în pagină și se vor organiza după o anumită schemă de compoziție: în triunghi, cerc, pe diagonală, pe registre, aglomerate și concentrate în anumite zone ale planșei. Aceste forme pot fi completate cu găze sau flori de primăvară, la alegere. Elevii avansați sunt încurajați să își compună spațiul original, să folosească mijloacele de expresie plastică studiate și amintite anterior, iar începătorii să experimenteze variantele prezentate. Desenez în același timp cu elevii la panoul didactic, explicându-le și demonstrând cum pot fi organizate elementele într-o schemă aleasă și îi ajut cu idei la început, introduc elemente amuzante pentru a relaxa atmosfera și a crea o stare plăcută, creativă. Elevii sunt rugați să țină cont de cerințe și să realizeze o compoziție unitară și echilibrată ce prezintă ritm plastic, centru de interes, proporție, contrast pentru subiectul „Orașul ciupercilor”; activitatea elevilor – rețin tema și obiectivele, fac legătura între tema pata plată, decorativă și subiectul aplicativ „Orașul ciupercilor”, propun variante, soluții, exemple;

-Strategia didactică – *metode și procedee* – explicația, conversația, expunerea, observația.

6. Desfășurarea activității

-Scenariul didactic: activitatea prof. – îi invit pe elevi să lucreze în același timp cu mine, să vină cu idei originale pentru planșele lor și pe tot parcursul realizării desenului la panoul didactic, monitorizez permanent activitatea și ajut dacă este cazul, le explic individual, stimulând potențialul fiecăruia, încurajez discuțiile în interiorul colectivului pentru ca membrii să poată schimba idei și să comenteze constructiv. Pe parcurs le reamintesc cerințele, îi încurajez pe cei ce se manifestă cu nehotărâre și nesiguranță. Pentru a fixa noțiunile însușite și pentru a activa grupul de elevi îi invit la finalul realizării desenului pentru „Orașul ciupercilor” să participe fiecare la panou pictând câte o suprafață cu pete plate, uniforme. Elevii sunt invitați pe rând să realizeze un amestec omogen cu acrilice pe paletă pe care îl aplică uniform pe suprafața selectată. Trebuie să aibă în vedere culoarea locală a ciupercii, culoare dominantă pentru toate amestecurile realizate. Contribuind la realizarea panoului decorativ și exersând amestecurile pentru petele plate, vor înțelege și realiza același procedeu pentru planșele individuale. Această miniactivitate îi mobilizează pe elevi și îi ajută să colaboreze cu colegii în vederea obținerii panoului final; activitatea elevilor – realizează lucrările, încercă să găsească variante cât mai interesante de a selecta, amplifica și personaliza

trăsăturile specifice temei;

-Strategia didactică – *metode și procedee* – exercițiul individual la panoul didactic, conversația, dialogul dirijat, demonstrația, lucrul individual creativ.

7. Analiza și evaluarea – concluzii și aprecieri finale

-Scenariul didactic: activitatea prof. – planșele sunt expuse în atelier, pregătite pentru a fi prinse pe panoul didactic iar la indicația mea elevii se rotesc pentru a examina și discuta fiecare lucrare. Elevii sunt încurajați să își exprime opinia în legătură cu compozițiile realizate, eventual cu argumente în funcție de categoria de vârstă din care fac parte. Apreciez modul în care au lucrat elevii, fac analiză constructivă pentru fiecare elev în parte, îi încurajez în discuțiile legate de felul în care au gândit și realizat compoziția decorativă. Îi rog pe elevi să privească planșele din expoziție, pe rând, să le aprecieze, comenteze și analizeze, exprimându-și părerile și făcând judecăți de valoare asupra imaginilor. Fiecare este invitat să aleagă lucrarea preferată din expoziție și să spună de ce, eventual să o comenteze în funcție de obiectivele propuse și criteriile stabilite pentru realizarea compozițiilor: respectarea temei și a subiectului, abordarea tehnicilor adecvate în vederea obținerii petelor plate de culoare, mijloacele de expresie plastică, bogăția reprezentărilor și a decorațiilor, finalizarea lucrărilor. Încurajez discuții pro și contra, stimulez simțul critic și exprimarea orală a părerilor. Fac aprecieri finale în legătură cu planșele realizate și cu elevii care iau parte la discuții; activitatea elevilor – fac aprecieri și comentarii pe baza lucrărilor expuse. După turul galeriei elevii își reexaminează propriile creații în comparație cu celelalte și pe baza comentariilor facute de colegi, având ca scop final îmbunătățirea propriilor reprezentări, realizarea unei compoziții originale și unitare sau executarea unei tehnici de lucru;

-Strategia didactică - *metode și procedee* – conversația, dialogul dirijat, observația, comparația, analiza, evaluare individuală, observația directă și sistematică, autoevaluare, turul galeriei.

CULORILE VIITORULUI:

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Mihalcu Valentina Alexandra

Școala Primară „ST. NIKLAS”

Educația este, poate, cel mai frumos act de încredere în viitor. Fiecare copil care pășește în clasă aduce cu el un univers – plin de întrebări, curiozitate și potențial – iar noi, profesorii, suntem chemați să luminăm drumul lor cu empatie, cunoaștere și viziune. Ca profesor pentru învățământul preșcolar și primar, aflat la început de carieră dar format temeinic în cadrul Universității din București, am înțeles că a predă nu mai înseamnă doar a transmite cunoștințe, ci a construi experiențe de învățare relevante, vii, conectate la realitatea fiecărui copil.

Educația creativă nu este un „lux” didactic, ci o necesitate într-o lume în continuă schimbare, o lume în care copiii noștri vor trebui să gândească critic, să creeze soluții, nu doar să memoreze răspunsuri (Robinson, 2015). Sir Ken Robinson vorbește despre faptul că sistemele tradiționale de educație tind să estompeze creativitatea, deși aceasta este esențială pentru adaptabilitate și inovare.

Din experiența mea directă la clasă, am observat că cei mici învață cu adevărat atunci când simt sens, emoție și libertate în procesul educativ. O poveste spusă cu pasiune poate deveni lecție de gramatică, iar un joc didactic bine conceput poate transforma o simplă operație matematică într-o aventură logică. Așadar, creativitatea nu înseamnă doar activități artistice, ci o atitudine pedagogică bazată pe flexibilitate, empatie și capacitatea de a construi contexte autentice de învățare (Neacșu, 2010).

Pentru a stimula cu adevărat creativitatea copiilor, consider că trebuie să ne îndepărtăm de paradigma „copilului gol” care trebuie umplut și să ne apropiem de ideea copilului explorator, constructor al propriei învățări. Aici intervin teoriile constructiviste, precum cea a lui Vygotsky, care susține că dezvoltarea cognitivă se produce în interacțiune socială, prin medierea adultului și a contextului cultural (Vygotsky, 1978). Profesorul, în acest sens, devine un ghid, nu o autoritate absolută, iar creativitatea sa este cheia activării potențialului fiecărui elev.

Din perspectiva educației timpurii, abordările Reggio Emilia sau Montessori ne inspiră prin accentul pus pe învățarea centrată pe copil, pe rolul mediului ca „al treilea profesor” și pe valorizarea expresivității copilului în toate formele sale (Edwards, Gandini & Forman, 1998). Aceste viziuni sunt din ce în ce mai relevante în contextul unei lumi în care competențele transversale – comunicarea, colaborarea, gândirea critică – devin mai importante decât simplele cunoștințe de memorat.

Nu în ultimul rând, educația creativă presupune și o transformare profundă a profesorului. Cred cu tărie că nu putem pretinde curiozitate, entuziasm și gândire deschisă de la elevi, dacă noi înșine nu trăim aceste valori. Creativitatea didactică vine din reflecție, formare continuă și curajul de a ieși din șabloane. A fi dascăl azi înseamnă a învăța cot la cot cu elevii tăi, a le oferi instrumente pentru a înțelege lumea, dar și libertatea de a o imagina altfel.

„Culorile viitorului” nu sunt nici rigide, nici uniforme. Ele se nasc din autenticitatea relației dintre dascăl și copil, dintre prezent și viitor. O educație creativă nu colorează doar caietele copiilor, ci întreaga lor viziune asupra lumii. Cred că misiunea noastră, ca profesori ai copilăriei, este să păstrăm viu acest curcubeu interior al fiecărui copil, cultivând în ei nu doar cunoștințe, ci bucuria de a învăța, de a întreba, de a construi.

Un alt aspect esențial în conturarea unei educații creative este adaptarea conținutului la specificul fiecărei vârste. Copiii de grădiniță sau din ciclul primar gândesc și simt diferit față de adolescenți sau adulți, iar acest lucru trebuie să se reflecte nu doar în metodă, ci și în conținutul propus. Jean Piaget susținea că gândirea copiilor urmează stadii clare de dezvoltare, ceea ce înseamnă că învățarea eficientă este posibilă doar atunci când mesajul educațional este adaptat capacității lor cognitive (Piaget, 1970). Așadar, educația creativă trebuie să pornească nu doar din intenția adultului, ci din realitatea copilului.

Un exemplu concret din practica mea didactică este momentul în care, pentru a preda noțiunea de „unitate de măsură”, am organizat un atelier de gătit simbolic în sala de clasă. Fiecare copil a avut „ingrediente” de hârtie, a trebuit să măsoare, să adauge, să compare, să colaboreze – toate aceste activități desfășurându-se într-un cadru ludic, dar profund educativ. Lecția a fost reținută nu doar cu ușurință, ci și cu entuziasm. Acesta este, cred, unul dintre cele mai clare semne că educația creativă funcționează: când învățarea devine memorabilă prin emoție, nu doar prin repetiție.

În această ecuație complexă, nu putem ignora nici rolul mediului educațional. Un spațiu prietenos, stimulativ, organizat în centre de interes sau colțuri tematice contribuie la dezvoltarea

autonomiei și inițiativei copilului (Dewey, 1938). Mai ales în educația timpurie, spațiul trebuie să invite la descoperire și comunicare, să fie structurat dar flexibil, bogat în resurse, dar aerisit și intuitiv.

Pe lângă metodele active și strategiile creative, un alt pilon fundamental este relația profesor-elev. Învățarea nu poate înflori în absența unei relații bazate pe încredere, respect și acceptare. În viziunea lui Carl Rogers, învățarea autentică apare atunci când copilul se simte valorizat, înțeles și sprijinit, nu judecat sau constrâns (Rogers, 2008). Din această perspectivă, educația creativă este și o formă de umanism pedagogic.

Viitorul nu ne cere doar tehnologii și inovații – ne cere oameni care știu să gândească liber, să își imagineze alte lumi, să lucreze împreună și să nu se teamă de greșeli. De aceea, creativitatea trebuie să fie nu doar un obiectiv educațional, ci o valoare transversală, prezentă în toate aspectele școlii și grădiniței: în curriculum, în evaluare, în formarea profesorilor, în cultura instituțională.

Educația creativă reprezintă o dimensiune esențială a procesului de formare a copiilor în contextul societății actuale, caracterizate de schimbare rapidă, incertitudine și nevoi educaționale tot mai diversificate. Dincolo de metodele clasice, strategiile didactice care valorizează imaginația, jocul, descoperirea și gândirea divergentă contribuie la dezvoltarea competențelor cheie pentru viitor: adaptabilitatea, colaborarea, comunicarea și rezolvarea de probleme.

Rolul cadrului didactic este determinant în această ecuație, întrucât succesul educației creative depinde de capacitatea profesorului de a proiecta situații de învățare relevante, centrate pe copil și conectate la realitatea acestuia. Modelele pedagogice moderne – constructivismul, pedagogia experiențială sau abordările alternative – oferă repere clare pentru o practică educațională adaptată noilor generații.

În concluzie, integrarea creativității în educația timpurie și primară nu este doar o direcție dezirabilă, ci o necesitate pentru pregătirea eficientă a copiilor în vederea unei vieți active într-o societate dinamică și complexă.

BIBLIOGRAFIE

1. Crahay, M. (2009). *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, p. 153-178.
2. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, p. 212-230.
3. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*, Kappa Delta Pi, New York, p. 33-57.
4. Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach—Advanced Reflections*, Greenwood Publishing, Westport, p. 54-85.
5. Neacșu, I. (2010). *Învățarea – factor central al procesului educațional*, Editura Didactică și Pedagogică, București, p. 110-122.
6. Piaget, J. (1970). *Psihologia copilului*, Editura Științifică, București, p. 45-60.
7. Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*, Viking, New York, p. 15-39.
8. Rogers, C. (2008). *Libertatea de a învăța*, Editura Trei, București, p. 82-106.
9. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Harvard University Press, Cambridge, MA, p. 79-91.

CUM POȚI FI UN CURCUBEU PE CERUL CLASEI NOASTRE

Prof.inv.primar, Militaru Lavinia Gabriela

Școala Gimnazială *Elena Doamna*, Ploiești

A pășit timidă, dar am simțit o doză de curaj totodată. Era o altă lume pentru ea, dar Sașa era hotărâtă să ne arate ce poate. Și ne-a arătat, a demonstrat nu în fiecare zi, ci în fiecare secundă.

Clasa pregatitoare, a **BUBURUZELOR BUCUROASE**, a primit-o cu bucurie! Eu am privit-o cu uimire, dar și cu multă curiozitate....era....altceva...doream să o descopăr.

Avea Sașa o frumusețe fizică aparte, dar și o sclipire ce ne-a atras pe toți. Am iubit-o din prima clipă. Glumeam spunându-i *rusoaica*. Zâmbea cuceritor și ne reamintea că este ucrainiancă.

Pentru noi, ea este ALCEVA...UN CURCUBEU...O SPERANȚĂ!!!

De la ea am învățat și mai bine toleranța. De la ea am învățat că suntem diferiți, dar iubitori, prietenoși.

Vom mai vorbi despre Sașa și altădată. Ea a desenat pentru noi o lume mai bună, în care vrea să trăiască...vrea speranță....vrea PACE1!!

Inteligența artificială în viața copilului

Mișu-Popescu Mona-Ștefania

Grădinița Nr. 1, Otopeni/ județ Ilfov

Ne trăim viețile la un click distanță împreună cu copiii noștri, suntem într-o alegătură continuă, iar prietenul cel mai bun al copilului ajunge să fie telefonul, calculatorul și tableta.

După cum probabil că deja știți, în România, din păcate, a ajuns și această inteligență artificială, pe nume chatGPT, pe care atât copiii cât și adulții o folosesc din ce în ce mai des.

Ce se întâmplă când copiii folosesc această aplicație pentru a-și rezolva temele, pentru a scrie articole sau referate? În primul rând această aplicație le distruge creativitatea și gândirea critică. Copiii nu mai au ocazia să își organizeze ideile într-un text coerent, să își argumenteze opiniile, să ajungă la exprimarea propriilor idei. Utilizând astfel de aplicații, creativitatea le este distrusă și în mod automat dispare autenticitatea, copilul fiind deconectat de la ceea ce este el ca ființă umană, intrând într-o lume falsă. Copilul ajunge să se mintă pe el însuși fără să își dea seama că la un moment dat nu va mai putea ține pasul cu părerea pe care ceilalți și-au făcut-o despre el. Alegând calea ușoară și asumându-și credite pentru o muncă ce nu îi aparține, copilul prezintă o lucrare care nu este o creație autentică, personală. Va învăța să obțină totul într-un timp foarte scurt fără a mai depune un efort cognitiv; doar că pentru a ajunge ca dintr-o meserie să faci o artă ai nevoie de efort cognitiv depus cu și din plăcere. Acest efort cognitiv, persistența în rezolvarea sarcinilor, rezistența la eșec, asumarea responsabilității pentru propria muncă și argumentarea ideilor prezentate se antrenează în timp și sunt elemente cheie în viitorul traseu academic și profesional.

Tehnologia aduce extrem de multe efecte negative asupra dezvoltării copilului, cum ar fi: copilul își pierde abilitățile de comunicare și relaționare, vocabularul va fi limitat, apare deficitul de atenție, apar tulburări ale limbajului scris-citit, tulburări de comportament, tulburări ale somnului, creșterea agresivității, nemulțumirea față de realitatea ce îl înconjoară, incapacitatea de a lucra în echipă, nu va mai fi interesat de altceva, deconectarea de la mediul înconjurător, scăderea activității fizice, apare lipsa dorinței de a se angaja în orice altă activitate, scade motivația intrinsecă și extrinsecă, scade empatia față de mediul înconjurător, curiozitatea, etc.

Este cunoscut faptul că pentru a ajunge la o performanță academică este nevoie ca cei mici să folosească scrisul de mână iar informația primită sau citită să o treacă prin filtrul personal. Ulterior, în viitoarea lor meserie vor utiliza abilitățile dezvoltate împreună cu autenticitatea și emoția trăită pentru a obține rezultate cu adevărat remarcabile.

Internetul trebuie folosit moderat, în folosul copiilor; dacă, de exemplu le vorbim copiilor despre girafă vom folosi internetul ca resursă educațională având în vedere că nu putem avea acces la girafă în mediul ei natural. Acolo unde mediul ne permite, nu mai avem nevoie de internet. Copiii acumulează cele mai multe cunoștințe atunci când îi punem în contact cu mediul natural.

Trebuie să fim extrem de atenți cu copiii noștri atunci când vine vorba de inteligența artificială sau de digitalizare. Spre exemplu, Suedia și-a dorit o digitalizare exagerată iar acum dorește să revină la manualele clasice și scrisul de mână...

Scrisul de mână alături de carte vor aduce extrem de multe beneficii asupra copilului, precum: conectare profundă cu el însuși, vocabular dezvoltat, creșterea motivației intrinseci și extrinseci, creșterea dorinței de perfecționare, de explorare, nevoia de competență îi va fi satisfăcută, apariția bucuriei descoperirii și dorinței de a fi expus la alte activități pe domeniul lui de interes, descoperirea propriilor abilități, creșterea adaptabilității, accelerarea și aprofundarea capacității mentale de alfabetizare și înțelegere, facilitarea unei învățări profunde, pe termen mai îndelungat, dezvoltarea și antrenarea volumului memoriei, stimularea și exersarea capacității de atenție și concentrare, susținerea activității cognitive, dezvoltând gândirea prin procesele de analiză și de sinteză, dezvoltarea creierului, stimulând formarea de noi conexiuni și asocieri neuronale, susținerea și stimularea resurselor de creativitate, inventivitate, planificare, etc.

Închei acest articol cu un citat la care trebuie să reflectăm mult timp de acum în colo:

“Atunci când mintea și sufletul nu se înțeleg, suferă corpul.

Atunci când sufletul și corpul nu se înțeleg, suferă mintea.

Atunci când mintea și sufletul nu se înțeleg, suferă sufletul.”

(Prof. Dr.Florian Colceag)

Prof. inv primar :Mitu Florina

Scoala Gimnaziala Mateesti

Cadrul didactic are o mare responsabilitate deoarece este unul din actorii care formează un om. Alături de familie și de oamenii din jurul unui copil, educatorul își pune foarte mult amprenta asupra copilului atât la nivel comportamental (valori) cât și la nivelul limbajului. Copilul când este mic împrumută foarte multe de la adulți. Astfel, este indicat ca învățarea să fie un model pentru copil, ea trebuie să folosească un limbaj adecvat și să aibă o ținută adecvată. În perioada școlii primare, deoarece copilul petrece destul de mult timp cu învățarea și colegii lui, observă comportamentele celor din jur și gestionează și el anumite situații.

Deoarece sunt copii care nu povestesc acasă ce se întâmplă la școală, părinții pot afla care este relația învățării cu copilul prin joc. Așa se poate observa rolul cadrului didactic în viața micului școlar.

Deși copiii sunt mici și considerăm, de cele mai multe ori, că aceștia au nevoie de mai multă joacă și mai puțin conținut, rolul cadrului didactic este de a interveni în dezvoltarea copilului, de a-l învăța și de a-i dezvolta anumite deprinderi și competențe cu ajutorul jocurilor didactice. La aceste vârste, și desenatul poate constitui un joc în funcție de cum este spus.

Înainte de a concepe anumite activități, cadrul didactic are nevoie de o pregătire și de o aprofundare a activității ce urmează să o realizeze. Dacă păstrează același stil la mai multe activități, copilul s-ar putea să nu mai fie atras. De aceea sunt necesare activitățile apropiate de realitatea copilului dar și specifice vârstei și nevoilor lui.

În plus, cadrul didactic trebuie să cunoască nevoile fiecărui copil și să-i ofere ceea ce are nevoie. Pentru asta, planificarea și proiectarea activităților ar trebui realizate diferențiat astfel încât fiecare copil să asimileze anumite cunoștințe și să dobândească anumite competențe.

În învățământul primar, elevul nu mai are atât de mult timp pentru joacă iar învățătorul este cel care pune bazele. Dacă la preșcolar totul se face prin joc, iar învățarea este cea care îi crează o

rutină copilului și îl învață anumite reguli de conduită, la școală elevul are nevoie de același lucru. Rolul cadrului didactic este de a continua acea rutină cu care copilul este deja învățat, de a crea un cadru mai formal și de a-i forma anumite cunoștințe și competențe. Deoarece există o rutină zilnică, un orar clar stabilit în care cadrul didactic alternează materiile trebuie gândit cel mai bun program astfel încât acesta să știe clar când elevul poate reține mai ușor și când este momentul de ore „mai lejere”.

Deoarece elevul petrece alături de învățător aproximativ 4 ore pe zi, este necesar ca planificările și proiectele didactice să conțină mai multe activități, diversificate și care să fie pentru nivelul fiecărui elev. Atunci când un elev nu realizează progrese mari, cadrul didactic are rolul de a facilita procesul de învățare, de a găsi cele mai bune metode astfel încât el să realizeze progres dar și de a-l aprecia pe elev pentru a-i o feri încredere.

Începând de la primar, elevii încep să se compare între ei. De aceea, consider că încă de la începutul anului, cadrul didactic împreună cu elevii trebuie să implementeze un sistem de valori, de reguli și proceduri și care să elimine competiția și răutatea ce poate apărea pe parcurs. Tot atunci, este necesară implementarea unei viziuni și a unor obiective astfel încât fiecare elev va ști ce învață și pentru ce învață.

Fiecare lecție, ar fi util să răspundă acelei viziuni și să conțină obiective derivate celor principale. Cu cât lecțiile sunt mai atractive pentru elev și conțin noile tehnologii, fie că ne referim la o prezentare, un film sau un joc, cu atât curiozitatea elevilor va fi mai mare și vor dori să fie atenți tocmai pentru acel moment surpriză.

Cadrul didactic are responsabilitatea de a „scoate” tot ce este mai bun din fiecare elev, de a-l face să aibă propriul stil de învățare, de a-l motiva, de a-i înțelege anumite nevoi și de a-l conduce către cele mai bune reușite ale lui. Rolul lui este de a căuta cele mai bune soluții pentru orice problemă întâmpinată la clasă, de a lucra diferențiat cu elevii astfel încât toți să se simtă apreciați și valorizați, de a nu face discriminări sau comparații.

Pentru că în învățământul primar se pun cele mai multe baze teoretice și concrete, în gimnaziu, profesorul ar putea profita de bagajul fiecărui elev pentru a crea ore pe răspunsurile lor. Profesorul, la anumite materii poate fi doar facilitator. Acesta îi poate ghida pe elevi punându-le

întrebări pentru a realiza cele mai interesante lecții. Pentru a dezvolta abilități comunitare, antreprenoriale, de management și multe altele, profesorul poate fi un lider pentru elevi ce le oferă încrederea că pot orice doar dacă și aceștia vor. Ca și învățătorul sau educatoarea, și profesorul are rolul de a-l îndruma pe elev către reușită prin motivare și apreciere. Prin proiectele oferite, dezvoltă limbajul și gândirea în perspectivă a elevilor.

Cu cât elevii sunt mai antrenați și mai implicați de către profesor, cu atât satisfacția cadrului didactic și a elevilor va fi mai mare. Contează foarte mult ca profesorul să le ofere șansa de a fi cât mai autonomi, de a crea propriile proiecte fie la clasă, școală sau în comunitate.

Pentru a nu intra în rutină, cadrul didactic are și responsabilitatea formării continue. Cu cât profesorul este mai implicat în diferite activități și privește în perspectivă, acesta le va transmite involuntar și elevilor. Este responsabil pentru ceea ce se întâmplă în timpul unei ore și depinde de el dacă elevii învață ceva sau nu, dacă se plictisesc sau nu. Dacă orele sunt desfășurate conform nevoilor elevilor (activități atrăgătoare), atunci pot fi atinse de către elevi cât mai multe competențe.

Bibliografie:

- *Aplicarea noului Curriculum pentru educație timpurie – o provocare*, Editura Diana, Pitești, 2009;
- *Educație timpurie, nivel preșcolar – Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020*, EDP S.A.;

Integrarea STEAM în educație: o abordare interdisciplinară pentru viitor

**Prof.înv.primar, Valentina Moldovan
Școala Gimnazială „Silvania” , Sălaj**

În contextul educațional actual, conceptul de STEAM – Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) – capătă din ce în ce mai multă atenție. Această abordare interdisciplinară are scopul de a oferi elevilor o educație completă, pregătindu-i pentru cerințele complexe ale economiei moderne.

Integrarea STEAM în educație nu înseamnă doar adăugarea mai multor subiecte la curriculum, ci transformarea modului în care aceste discipline sunt predate și interconectate.

Ce este STEAM? Inițial, conceptul a fost cunoscut sub acronimul STEM, punând accent pe știință, tehnologie, inginerie și matematică. Ulterior, a fost introdusă și **arta** (Art) pentru a evidenția importanța creativității și a gândirii critice în toate domeniile. STEAM promovează o educație integrată care leagă cunoștințele teoretice de aplicabilitatea practică, încurajând elevii să gândească "în afara cutiei", să rezolve probleme și să colaboreze.

Ce Include STEAM? Știința (Science): acest domeniu explorează lumea naturală și se bazează pe observație, experimentare și formularea de ipoteze. În educația STEAM, știința este fundamentul pentru înțelegerea fenomenelor naturale și a sistemelor. Tehnologia (Technology): reprezintă utilizarea uneltelor, mașinilor și dispozitivelor pentru a rezolva probleme. Elevii din programele STEAM învață cum să folosească tehnologia pentru a crea soluții inovatoare, de la programare și robotica, la designul de produse digitale. Ingineria (Engineering): este aplicarea cunoștințelor științifice și matematice pentru a proiecta și construi structuri, mașini și sisteme. În STEAM, elevii învață să aplice principiile ingineriei pentru a rezolva probleme și a construi prototipuri. Artele (Art): include toate formele de expresie creativă, de la artele vizuale și designul grafic, la muzică și teatru. Prin artă, elevii își dezvoltă creativitatea, empatia și gândirea critică. În STEAM, arta ajută la dezvoltarea unor soluții inovatoare care combină funcționalitatea cu estetica. Matematica (Mathematics): acesta este limbajul universal al științei și ingineriei. În STEAM, matematica este aplicată pentru a rezolva probleme, a face calcule precise și a crea modele teoretice și statistice care susțin alte domenii.

De ce este importantă integrarea STEAM? Relevanță pentru piața muncii: într-o lume în care tehnologia avansează rapid, competențele STEAM sunt esențiale. Cu toate acestea, succesul în multe industrii depinde de capacitatea de a integra aceste competențe cu creativitatea, empatia și abilitatea de a rezolva probleme complexe. Adăugarea componentei artistice aduce un echilibru între cunoștințele tehnice și abilitățile soft. Abordare holistică a învățării: în loc de a studia fiecare disciplină izolat, STEAM propune conectarea acestor domenii. De exemplu, un proiect de inginerie poate include aspecte matematice, tehnologice, dar și o componentă artistică în designul final. Acest tip de învățare face ca elevii să înțeleagă mai bine relevanța cunoștințelor lor. Stimularea creativității și a inovației: într-o lume globalizată și competitivă, inovarea devine cheia succesului. Creativitatea nu este doar apanajul artei, ci și un element crucial în știință și

tehnologie. Integrarea STEAM ajută la formarea de elevi capabili să inoveze, să adapteze și să găsească soluții noi la provocările moderne.

Cum poate fi implementată STEAM în educație? Proiecte interdisciplinare: școlile pot implementa proiecte care implică mai multe discipline, cum ar fi construirea unui robot (care implică știință, tehnologie, inginerie și matematică), iar designul său să fie estetic și funcțional (implicând arta). Abordare problem-based learning (PBL): elevii pot fi provocați să găsească soluții la probleme reale, ceea ce îi obligă să își folosească cunoștințele din diferite domenii. De exemplu, o problemă de mediu ar putea necesita cunoștințe de chimie, biologie, tehnologie și ar putea include aspecte de design pentru implementarea unei soluții durabile. Laboratoare și ateliere STEAM: dotarea școlilor cu spații care să permită elevilor să experimenteze și să construiască (makerspaces) este esențială pentru succesul STEAM. Aceste spații le permit elevilor să testeze teorii, să creeze prototipuri și să colaboreze în echipe.

Beneficiile STEAM pentru elevi.

Dezvoltarea gândirii critice și analitice: proiectele STEAM cer elevilor să analizeze probleme, să dezvolte soluții și să le testeze.

Îmbunătățirea abilităților de colaborare: proiectele interdisciplinare necesită muncă în echipă și comunicare eficientă. Creșterea motivației și a implicării: elevii sunt mai motivați să învețe atunci când înțeleg cum se aplică cunoștințele lor în lumea reală. Formarea de competențe pentru viitor: abilitățile dezvoltate prin STEAM – gândire critică, inovare, colaborare și rezolvarea problemelor – sunt esențiale în economia globală.

Provocări și soluții pentru implementarea STEAM.

Lipsa de formare a profesorilor: una dintre principalele provocări este pregătirea profesorilor pentru a putea preda folosind abordarea STEAM. Soluția constă în programe de formare continuă și în colaborarea dintre specialiști din diferite domenii. Resurse limitate: în multe școli, resursele necesare pentru implementarea STEAM pot fi insuficiente. Aici, colaborările cu companii, universități și comunități locale pot juca un rol esențial în asigurarea resurselor necesare.

Curriculum supraîncărcat: integrarea STEAM necesită uneori schimbări în curriculum pentru a permite timp și spațiu pentru proiecte interdisciplinare. Școlile trebuie să fie flexibile și să prioritizeze învățarea aplicată.

Integrarea STEAM în educație oferă o oportunitate de a transforma modul în care învățăm și ne pregătim pentru viitor. Prin combinarea cunoștințelor din știință, tehnologie, inginerie, artă și matematică, elevii nu doar că devin mai bine pregătiți pentru cerințele pieței muncii, ci și pentru a face față provocărilor complexe ale lumii moderne. Cu o abordare integrată și proiecte orientate spre soluții reale, STEAM are potențialul de a revoluționa educația și de a cultiva o nouă generație de inovatori.

Universul psihologic al culorilor

Morar Ana

Școala Gimnazială „Porolissum” Zalău-Sălaj

Culoare și afectivitate. Efectele psihologice ale culorilor

Culoarea, această fermecătoare însușire a tuturor lucrurilor, constituie una din componentele importante nu numai ale echilibrului ambianței interioare a locuinței, ci și a stării noastre afective. O culoare este cu atât mai caldă cu cât se apropie mai mult de roșu, și cu atât mai rece cu cât este mai dominant albastrul. Culorile închise induc stări depresive, descurajante, cele prea vii sunt obositoare, iar culorile deschise înveselesc. Tot culoarea este cea care ne face bucuroși, deschiși, comunicativi, sociabili sau, dimpotrivă, tăcuți, interiorizați, meditativi.

Culorile au putere de influențare asupra stării fiziologice a organismului, proceselor psihice și stării noastre afective, lucru dovedit printr-o serie de cercetări științifice. De exemplu, un mediu înconjurător prea monoton și rece, din punct de vedere coloristic, induce o creștere a tensiunii nervoase, o stare de iritare permanentă, pe când alegerea cu discernământ a culorilor creează o stare de bună dispoziție și optimism. Cunoașterea caracteristicilor afective ale culorilor permite realizarea de aranjamente coloristice plăcute ochiului, care să contribuie la crearea unor stări de confort fizic și psihic în locuințe.

În continuare, sunt prezentate efectele psihologice ale principalelor culori, precum și semnificația psiho-afectivă a acestora.

ROȘU: Efecte psihologice: culoare foarte caldă, stimulator general, excită, irită, provoacă, incită la acțiune, îndeosebi în plan psihomotor, stimulator intelectual, neliniștitor, senzație de apropiere în spațiu, excitare, aprindere, însuflețire, activare, mobilizare, facilitează asociațiile mintale de idei. Semnificație psihologică și rezonantă afectivă: se caracterizează ca “forța voinței”, specifică tipului activ, excentric, ofensiv- agresiv, autonom, locomotor, competitiv, operativ, exprimă dorința, excitabilitate, dominanța.

PORTOCALIU: Efecte psihologice: optimism, veselie, culoare caldă, stimulator emotiv, senzație de apropiere puternică, culoare sociabilă, este mai activă decât galbenul; impresie de sănătate și optimism; în cantități și pe suprafețe mari pare dulceag și iritant. Semnificație psihologică și rezonanță afectivă: se caracterizează ca “forța voinței”, specifică tipului activ, excentric, ofensiv- agresiv, autonom, locomotor, competitiv, operativ, exprimă dorința, excitabilitate, dominanța.

GALBEN: Efecte psihologice: căldura, intimitate, satisfacție, admirație, înviorare; culoare caldă și dinamică; culoarea cea mai veselă, stimulează vederea; calmant al psihonevrozelor, senzație de apropiere în spațiu, stimulează și întreține starea de vigilență, sporește capacitatea de mobilizare și concentrare a atenției, predispune la comunicativitate. Privită mult timp, culoarea galbenă dă senzația de oboseală, dar în tonuri palide este suportabilă. Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: exprimă spontaneitate și este caracteristică pentru tipul activ, proiectiv, expansiv, investigativ și cu un nivel ridicat de aspirație. Exprimă variabilitate, aspirație, originalitate, veselie.

VERDE: Efecte psihologice: liniște, buna dispoziție, relaxare, meditație, echilibru, contemplare, abundență de asociații mintale, de idei; culoare rece, plăcută, odihnitoare, liniștitoare și calmantă; impresie de prospețime; facilitează deconectarea nervoasă; senzație de depărtare în spațiu.

Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: exprimă “elasticitatea voinței”, concentrare, siguranța, introspecție, persistența, îndrăzneala, abținerea, autoevaluare. Caracterizează tipul pasiv, defensiv, autonom, reținut, posesiv.

ALBASTRU: Efecte psihologice: culoare foarte rece, odihnitoare și liniștitoare, îndeamnă la calm și reverie, predispoziție la concentrare și liniște interioară; în exces conduce la depresie; seriozitate, tendința de evocare, spațialitate, îngăduință, pace, dor, nostalgie; favorizează dezvoltarea proceselor de inhibiție și de încetinire a ritmului activității; senzație de depărtare în spațiu, distanța, infinit și meditație. Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: se caracterizează prin “profundimea trăirilor și sentimentelor”; caracteristic pentru tipul concentric, pasiv, senzitiv, perceptiv, unificativ; exprimă liniște, satisfacție, tandrețe, iubire și afecțiune.

VIOLET: Efecte psihologice: culoare rece, neliniștitoare și descurajatoare; stimulează, efect contradictoriu: în același timp atracție și îndepărtare, optimism și nostalgie, senzație de apropiere foarte mare în spațiu, culoare ce dă o senzație de greutate. Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: tristețe, melancolie.

NEGRU: Efecte psihologice: reținere, neliniște, depresie, introversie, înduioșare, impresie de adâncime, plinătate și greutate. Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: deces, tristețe, doliu, sfârșit, singurătate, despărțire, moarte.

ALB: Efecte psihologice: expansivitate, usurință, suavitate, robustețe, puritate, răceală; este obositor prin strălucirea ce prezintă datorită capacității de reflexie totală a luminii. Semnificație psihologică și rezonanța afectivă: pace, împăcare, liniște, inocență, virtute, castitate, curățenie, sobrietate.

Bibliografie:

<https://regielive.net/referate/psihologie/culoarea-in-viata-noastra-1358.html>

UN MODEL INOVATOR DE PLANIFICARE LA GRUPA MARE

MORAR SIMONA-CĂLINA-
Grădinița cu P. P.”Trenulețul veseliei”
Cluj-Napoca

ÖTVÖS-RUS ANA-CARMEN-
Grădinița cu P. P.”Trenulețul veseliei”
Cluj-Napoca

Lucrarea de față prezintă un exemplu de planificare (idee proprie) și aplicată/desfășurată la Grupa mare, ea făcând parte și dintr-o Cercetare. Este vorba de: „Planificarea *Culorilor*”** ce propune abordarea Curriculum-ului preșcolar din perspectiva culorilor ce se schimbă în natură, în România, în fiecare anotimp. Culorile au reprezentat **Teme longitudinale**, care au organizat cunoștințele de acumulat de copii în patru anotimpuri. Culorile alese spre observare au fost aceleași pentru fiecare anotimp respectiv au fost nouă culori: Roșu, Portocaliu, Galben, Verde, Albastru, Violet, Roz, Maro, Gri și două nonculori Alb și Negru în total unsprezece. Din care Roșu, Galben, Verde, Albastru, Maro, Alb, Negru (învățate la grupa mică și grupa mijlocie) și Portocaliu, Violet, Roz, Gri (nou introduse la grupa mare).

Fiecărui anotimp i-au fost subordonate câte șapte **Teme transversale**. Temele transversale alese pot fi schimbate și în funcție de interesul sau preocuparea educatoarei.(cele propuse în planificarea de față pot servi drept model). Temele transversale au ocupat 28 de săptămâni (7 pentru fiecare anotimp) + 2 de evaluare inițială au însumat 30 săptămâni, lăsând la dispoziția educatoarei 7săptămâni, pentru Sărbătoarea națională, Crăciun, Paști, 8 Martie, Școala altfel, Săptămâna verde, Ziua copilului în total 37săptămâni cât are un an școlar.

În același timp, fiecare Anotimp în parte, a ilustrat și câte o zonă geografică de pe Terra privită în paralel cu Temele transversale aparținând României:

Toamna=România=Zona Temperată, **Iarna** = România + Polul Nord și Polul Sud

Primăvara= România + Jungla, **Vara**= România + Savana

1. TOAMNA + ZONA TEMPERATĂ

Culoare	Flori	Fructe	Legume	Animale domestice	Păsări de curte	Insecte	Animale sălbatice din zona Temperată
	1	2	3	4	5	6	7
ROȘU	Crizantema	Măr ul	Sfecla		Cocoșul (penaj)		
PORTOCALIU	Crizantema		Morcov ul	Pisica			
GALBEN	Crizantema	Para	Patrunjel ul				
VERDE	Frunzele .	Mărul	Varza		Cocoșul (penaj)		
ALBASTRU							
VIOLET	Crizantema	Pruna					
ROZ	Crizantema						
MARO		Nuca	Cartoful	Pisica/vcal ul/ .vaca	Găina		Ursul
GRI				Pisica /câtelul			Lupul
ALB	Crizantema		Conopida	Pisica /Câtelul	Rața Gâsca		
NEGRU				Câtel ul	Găina	Păianjenul	

2. IARNA + POLUL NORD și POLUL SUD

Culoare	Flori	Păsări ce rămân în țară	Animale Sălbatice ce hibernează	Animale sălbatice ce nu hibernează	Animale domestice de la Polul Nord	Animale sălbatice de la Polul Nord și Polul Sud	Păsări De la Polul Sud
	1	2	3	4	5	6	7
ROȘU	Crăciunița						
PORTOCALIU							
GALBEN							
VERDE	Bradul						
ALBASTRU							
VIOLET							
ROZ							
MARO			Ursul	Cerbul			
GRI		Vrăbia	Ariciul	Lupul	Câinele Huskie	Morsa	
ALB	Crăciunița				Renul	Ursul alb	Pinguinul
NEGRU		Cioara	Ariciul				Pinguinul

3. PRIMAVARA + JUNGLA

Culoare	Flori	Fructe	Legume	Păsările călătoare ce vestesc Primăvara	Animale sălbatice din Junglă	Reptile din junglă	Insecte din Junglă
	1	2	3	4	5	6	7
ROȘU	Laleaua	Căpsuna	Ridichea				Furnica
PORTOCALIU					Tigrul		Fluturele
GALBEN	Narcisa						Fluturele
VERDE	Iarba		Salata				Fluturele
ALBASTRU							Fluturele
VIOLET	Vioreaua						Fluturele
ROZ	Zambila						
MARO					Maimuța	Șerpi Pitonul	
GRI					Elefantul	Broaște râioase	
ALB	Ghiocelul		Ceapa verde	Barza			
NEGRU				Rândunica			Furnica

4.VARA + SAVANA

Culoare	Flori	Fructe	Legume	Animale sălbatice din Savană	Păsări din savană	Reptile din Savană	Insecte Din Savană
	1	2	3	4	5	6	7
ROȘU	Macul	Pepenele	Pătlăgea roșie				Fluturile
PORTOCALIU	Trandafirul			Girafa			Flururile
GALBEN	Gladiola	Pepenele	Ardeiul				Albina
VERDE	Frunza	Mărul	Ardeiul				
ALBASTRU	Albăstreaua						Fluturile
VIOLET	Irisul		Pătlegeaua vânătă				
ROZ	Garofița				Flamingo		
MARO			Cartoful	Leul	Vulturii	Crocodilul	
GRI				Elefantul	Struțul	Șarpele /șopârla	
ALB	Margareta			Zebra			Fluturile
NEGRU				Zebra			Greierele

La finalul anului toate hărțile ce corespund anotimpurilor vor fi observate de copii și se vor număra câte culori ajută la ”ilustrarea” unui Anotimp.

Se va observa așadar că, cele mai ”bogate în culori” sunt anotimpurile PRIMĂVARA și VARA urmate de TOAMNĂ iar cel mai ”sărac în culori” este anotimpul IARNA.

Așadar după o IARNĂ în care totul este adormit, amorțit, alb, adică culorile se odihnesc, urmează o explozie de culoare și viață ce inundă anotimpurile PRIMĂVARA și VARA urmând ca spre TOAMNĂ culorile să înceapă să piardă din număr.

Bibliografie :

1. Bocoș, M. “Teoria Curriculumului. Elemente conceptuale și metodologice”, Ed. Casa Cărții de Știință 2008
2. Culea, L., Sesovici, A., Grama, F., Pletea, M., Ionescu, D., Anghel, N., “Activitatea integrată din grădiniță”-Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, Editura didactica Publishing House, București, 2008
3. Culea, L., (coord) “Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?”, Editura Diana, Pitești, 2009
4. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L. (coord.), „Educația timpurie –ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar”, Editura Paralela 45, Pitești, 2009
5. Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, “Curriculum pentru învățământul preșcolar”, București, 2019

*Am încercat să o prezint această planificare cât mai clar dat fiind numărul de pagini cerut. Pentru mai multe lămuriri vă rog să-mi scrieți la : simona.morar08@yahoo.com

Culorile Viitorului: Educație creativă pentru copiii de azi

Prof .înv.primar Motora Olga -Narcisa

Școala Gimnazială „Nicodim Ganea „, Bistra, Alba

I. Educația creative -delimitare conceptuală

Trăim într-o eră a schimbării accelerate, unde paradigmele de ieri devin rapid anacronisme de mâine. Într-un context global din ce în ce mai interconectat și digitalizat, unde automatizarea și inteligența artificială redefinesc constant piața muncii și interacțiunile sociale, întrebarea fundamentală pe care trebuie să ne-o punem ca educatori și societate este: cum îi pregătim pe copiii de azi pentru o lume pe care nici măcar nu o putem preconiza pe deplin?

Așadar, nu ne mai întrebăm "ce trebuie să știe copiii?", ci "cum îi învățăm să creeze, să se adapteze și să găsească soluții unice?". Într-o lume în continuă prefacere, unde ecourile trecutului se împletesc cu anticipările viitorului, educația se află la o răscruce crucială. Nu mai putem pregăti copiii de azi doar prin prisma metodelor consfințite de timp, ignorând transformările radicale aduse de era digitală și de inteligența artificială. Însă, nici nu putem arunca la gunoi milenii de înțelepciune pedagogică în favoarea unor abordări exclusiv futuriste. Provocarea este de a construi un **pod solid între "a fost" și "va fi"**, unind valorile fundamentale ale educației tradiționale cu imperativul inovației. În acest caz, **educația creative vine** ca soluție fundamentală pentru pregătirea generației tinere, propunând o abordare care **îmbină armonios respectul pentru metodele clasice cu adoptarea proactivă a strategiilor moderne**, pentru a modela gândirea, atitudinile și abilitățile necesare într-o lume în continuă schimbare.

Acest tip de educație nu se limitează la activități artistice, ci presupune cultivarea gândirii critice, a empatiei, a capacității de rezolvare a problemelor și a unei atitudini proactive față de învățare și viață. Scopul acestui eseu este de a explora metodele și strategiile prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile copiilor din generația actuală

II.Redefinirea învățării: De la standardizare la individualizare prin creativitate

Educația tradițională, adesea rigidă și bazată pe un curriculum standardizat, a excitat inteligența convergentă, încurajând găsirea unei singure soluții corecte la o problemă dată. Deși esențială pentru anumite domenii, această abordare limitează **gândirea divergentă**, sursa inovației și a adaptabilității. Educația creativă, în schimb, propune o inversare a acestei perspective. Ea recunoaște că fiecare copil este o ființă unică, cu un potențial intrinsec de a genera idei noi, de a explora perspective multiple și de a se exprima autentic.

Una dintre metodele fundamentale ale educației creative este învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL). Prin PBL, elevii nu doar asimilează informații, ci le aplică într-un context real, lucrând la proiecte care necesită cercetare, colaborare, rezolvare de probleme și, mai ales, gândire creativă. De exemplu, un proiect de design al unei „locuințe sustenabile” nu

implică doar studierea principiilor fizice și ecologice, ci și generarea de soluții inovatoare pentru eficiență energetică, utilizarea materialelor reciclabile și integrarea estetică. Astfel, învățarea devine un proces organic, ghidat de curiozitate și de dorința de a crea, nu doar de a reproduce.

Integrarea elementelor de joc în procesul educațional, este o altă strategie puternică. Jocurile stimulează intrinsec creativitatea, gândirea strategică și perseverența. Prin provocări ludice, elevii sunt încurajați să experimenteze, să eșueze (și să învețe din eșec), să își asume riscuri calculate și să găsească soluții neconvenționale. De exemplu, crearea unui joc video simplu sau rezolvarea unei serii de puzzle-uri logice complexe încurajează gândirea algoritmică și creativitatea conceptuală, transformând învățarea într-o aventură.

Artele vizuale joacă, de asemenea, un rol central. Muzica, teatrul, dansul, pictura și sculptura oferă medii non-verbale pentru exprimarea emoțiilor, a ideilor și a perspectivelor unice. Prin explorarea acestor forme de artă, copiii își dezvoltă imaginația, percepția estetică, abilitățile motorii fine și, nu în ultimul rând, învață să comunice dincolo de cuvinte. Un simplu exercițiu de improvizație teatrală poate stimula flexibilitatea cognitivă și empatia, pregătind copilul să răspundă rapid și adaptabil la situații neprevăzute

III. Importanța educației creative

a. Modelarea gândirii, atitudinilor și abilităților pentru viitor : Educația creativă nu se limitează doar la stimularea imaginației; ea modelează un set de gândiri, atitudini și abilități esențiale pentru viitor. Gândirea critică și rezolvarea de probleme: Încurajarea creativității implică, paradoxal, și dezvoltarea gândirii critice. Pentru a genera soluții inovatoare, copiii trebuie mai întâi să analizeze profund problemele existente, să identifice lacunele și să chestioneze status quo-ul. Ei învață să nu accepte răspunsuri prefabricate, ci să exploreze multiple căi, să evalueze alternative și să-și justifice alegerile.

b. Flexibilitatea și adaptabilitatea: O educație care pune accent pe creativitate încurajează elevii să iasă din zona de confort, să experimenteze și să nu se teamă de eșec. Ei învață că un eșec nu este un capăt de drum, ci o oportunitate de învățare și de ajustare a strategiei. Această atitudine de deschidere către nou și de reziliență în fața dificultăților este fundamentală într-o lume unde informațiile și tehnologiile evoluează exponențial. Copiii creativi devin adulți adaptabili, capabili să se reinventeze profesional și personal.

c. Colaborarea și comunicarea: Educația creativă promovează munca în echipă, brainstorming-ul și schimbul de idei, învățându-i pe elevi să își valorifice propriile contribuții, dar și să aprecieze și să integreze perspectivele celorlalți. Abilitatea de a comunica eficient idei complexe, de a argumenta convingător și de a asculta activ sunt competențe cheie dezvoltate în acest proces.

d. Curiozitatea și inițiativa: O educație bazată pe creativitate hrănește curiozitatea intrinsecă a copiilor. Prin explorare liberă și prin încurajarea întrebărilor, elevii sunt stimulați să caute răspunsuri, să investigheze fenomene și să-și asume inițiativa în procesul de învățare. Ei nu așteaptă să li se spună ce să facă, ci devin agenți activi ai propriei lor dezvoltări, capabili să identifice probleme și să propună soluții fără o direcție externă constantă.

e. Creșterea motivației și a încrederii în sine Un mediu educațional în care ideile originale sunt valorizate îi încurajează pe copii să se exprime fără frică și să își asume inițiativa

IV. Metode și strategii de cultivare a creativității în educație

1. **Învățarea prin proiecte (project-based learning):** Această metodă presupune implicarea elevilor în proiecte interdisciplinare, pe termen lung, care îi provoacă să aplice cunoștințele în mod creativ. De exemplu, un proiect despre protejarea mediului poate implica cercetare științifică, scriere creativă, design grafic și prezentare orală.
2. **Gândirea vizuală și desenul liber:** Desenul nu este doar o formă artistică, ci și o unealtă cognitivă. Mind maps, diagrame conceptuale sau storytelling vizual ajută copiii să-și organizeze ideile și să creeze conexiuni între informații disparate.
3. **Jocul ca metodă educațională:** Jocul dezvoltă spontaneitatea, flexibilitatea mentală și capacitatea de a experimenta fără teama greșelii. Tehnici precum gamificarea (folosirea mecanismelor de joc în educație) pot stimula motivația intrinsecă și plăcerea învățării.
4. **Învățarea colaborativă:** Grupurile de lucru și proiectele comune favorizează exprimarea ideilor într-un cadru democratic. Elevii învață să asculte activ, să argumenteze, să negocieze și să își asume roluri creative în echipă.
5. **Tehnologia ca facilitator al creativității:** Aplicațiile de storytelling digital, animație, programare creativă (ex. Scratch), precum și utilizarea realității augmentate, pot transforma sala de clasă într-un mediu de explorare și inovație.

Concluzie

Educația creativă pentru copiii de azi nu este un lux, ci o necesitate strategică pentru societatea viitorului. Într-o lume care se remodelează cu o viteză uluitoare, competențele de bază ale trecutului nu mai sunt suficiente. Capacitatea de a gândi critic, de a inova, de a se adapta la schimbare, de a colabora eficient și de a gestiona complexitatea sunt "culorile" cu care copiii de azi își vor picta viitorul. Prin metode precum învățarea bazată pe proiecte, gamificarea, explorarea artelor și prin cultivarea unui mediu educațional propice inovației, școala poate trece de la un rol de depozitar de cunoștințe la cel de catalizator al potențialului uman. Aceasta înseamnă nu doar pregătirea copiilor pentru un loc de muncă, ci pentru o viață plină de sens, în care pot fi agenți ai schimbării pozitive. Investiția în educația creativă este, în esență, o investiție în reziliență, ingeniozitatea și bunăstarea generațiilor viitoare, asigurându-le instrumentele necesare pentru a colora un viitor imprevizibil cu inovație, pasiune și speranță

Bibliografie

1. **Boncu, Ștefan.** *Psihosociologie școlară*, Editura Polirom, 2013
2. **Mîndru, Elena.** *Strategii didactice interactive*. Editura Didactică Publishing House, 2010
3. **Salade, D.** (2017). *Educația creativă în școala contemporană*. București: Editura Universitară

4. **Știrbu, Ana Maria Silvia** *.Metode și strategii pentru dezvoltarea creativității în învățământul primar*. Articol publicat în cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 279 din București, România

CULORILE VIITORULUI

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Mureșan Lavinia-Luciana

Școala Gimnazială Batoș

1. Introducere

Educația creativă este o necesitate într-o societate aflată în continuă transformare. Prin abordări inovatoare, copiii învață să fie flexibili, autonomi și implicați activ în procesul educațional. Acest referat explorează modalități concrete prin care educația creativă poate fi aplicată în activitatea didactică la clasa a III-a.

2. Metode și strategii pentru dezvoltarea creativității

► Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning):

Această metodă implică lucrul în echipe pentru realizarea unui produs final care răspunde unei probleme reale sau imaginare. Exemple aplicabile în clasa a III-a includ proiecte precum: „Școala viitorului”, „Orașul eco” sau „Grădina clasei noastre”. Copiii colaborează, caută informații, propun soluții și își asumă sarcini individuale, dezvoltând gândirea critică, autonomia și spiritul de echipă.

► Învățarea vizuală și desenul narativ:

Metoda presupune utilizarea de hărți conceptuale, desene și benzi desenate pentru a reprezenta cunoștințele acumulate. De exemplu, după o lecție despre ecosisteme, elevii pot crea o hartă vizuală cu elementele-cheie. Această strategie dezvoltă gândirea logică, exprimarea grafică și capacitatea de sinteză.

► Învățarea prin joc și simulare:

Jocurile de rol sau de simulare permit elevilor să intre în pielea unor personaje sau să experimenteze situații din viața reală. Ex: elevii pot simula o conferință a oamenilor de știință care discută despre invențiile anului 2100. Activitatea dezvoltă empatia, spontaneitatea și abilitatea de exprimare orală.

► Design Thinking pentru copii:

Metodă centrată pe găsirea de soluții creative la probleme reale, urmând pașii: observare, definire, ideare, prototipare, testare. Aplicabilă prin provocări simple: „Cum putem îmbunătăți curtea școlii?” Elevii propun idei, le ilustrează, construiesc modele și primesc feedback. Învăță să creeze cu empatie și sens.

► Utilizarea tehnologiei în scop creativ:

Instrumentele digitale pot fi folosite pentru crearea de prezentări, povești interactive sau afișe. Platforme precum Canva, Book Creator sau Scratch Jr. permit elevilor să transforme ideile în produse digitale. Astfel, se dezvoltă alfabetizarea digitală, dar și exprimarea creativă.

► Învățarea reflexivă:

Se încurajează autoevaluarea și reflecția personală după activități. Ex: jurnale de învățare, întrebări-ghid („Ce am învățat azi?”, „Ce mi s-a părut dificil?”). Aceasta metodă ajută la conștientizarea procesului de învățare și dezvoltă metacogniția.

► Gândirea vizionară (Future Thinking):

Activități care încurajează proiecția în viitor și creativitatea: scrisori către sinele din 2050, planuri ale orașelor viitorului, meserii imaginate. Copiii învață să-și exprime aspirațiile, să vadă legătura între prezent și viitor și să se gândească la impactul acțiunilor lor.

3. Concluzie

Metodele didactice centrate pe copil și dezvoltarea creativității susțin învățarea activă și formarea unei generații flexibile, empatică și pregătită pentru provocările unei lumi aflate în continuă schimbare. Educatorii devin facilitatori ai învățării semnificative, iar clasa devine un spațiu al descoperirii și exprimării libere.

4. Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan – „Metode de învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București, paginile 45-67
2. Cojocariu, Venera – „Creativitate și inovație în educație”, Editura Polirom, 2012, Iași, paginile 102-115
3. Neacșu, Ion – „Strategii de învățare eficientă”, Editura Aramis, 2015, București, paginile 79-93
4. Nedelcu, Anca – „Pedagogia viitorului”, Editura Trei, 2018, București, paginile 130-142

METODE ȘI STRATEGII PRIN EDUCAȚIA CREATIVĂ

Naraevschi Mihaela Teodora
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu”, Fetești-Ialomița

Educația timpurie joacă un rol esențial în formarea personalității copilului, iar primii ani de școală sunt momentul în care se pun bazele pentru tot parcursul său educațional și uman. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, cu provocări noi și soluții care cer adaptabilitate, curaj și creativitate, educația primară trebuie să devină un spațiu viu, în care elevii sunt încurajați să gândească liber, să colaboreze și să își descopere potențialul. Aici, educația creativă devine o punte esențială între copilul de azi și adultul responsabil, flexibil și inovator de mâine.

1. Gândirea creativă – o cale naturală de învățare la vârste mici

Copiii din ciclul primar sunt în mod natural curioși și inventivi. Educația creativă profită de această energie interioară și o transformă într-un proces structurat de învățare. Prin activități precum desenul, jocul de rol, construcțiile, poveștile inventate sau experimentele simple, copiii sunt încurajați să observe, să întrebe, să propună idei și soluții. Astfel, se dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a înțelege lumea nu doar prin fapte, ci și prin imaginație și reflecție. De exemplu, o lecție de matematică poate deveni o aventură dacă este legată de o poveste cu personaje care au de rezolvat probleme pentru a ajunge la destinație.

2. Formarea atitudinilor: încredere, curiozitate și deschidere

La vârste fragede, copiii au nevoie de încurajare pentru a-și exprima ideile și emoțiile. O educație creativă creează un climat prietenos și sigur, în care greșelile sunt văzute ca pași spre învățare, nu ca eșecuri. Astfel, elevii capătă încredere în propriile forțe, învață să colaboreze cu colegii și să-și susțină punctul de vedere cu blândețe și respect. Profesorul devine un ghid empatic care le oferă sprijin, dar și libertate de explorare. În acest fel, curiozitatea copiilor este menținută vie, iar ei devin mai receptivi la nou și mai dispuși să învețe din experiențe.

3. Dezvoltarea abilităților-cheie pentru viață

Educația creativă contribuie esențial la dezvoltarea abilităților de comunicare, ascultare activă, rezolvare de probleme și colaborare. Jocurile didactice, proiectele de grup, atelierile de artă sau momentele de improvizație îi ajută pe copii să învețe să lucreze împreună, să își gestioneze emoțiile și să își exprime ideile într-un mod constructiv. Mai mult, introducerea tehnologiei în mod echilibrat – prin aplicații educaționale sau instrumente interactive – poate stimula interesul copiilor pentru învățare, dezvoltând în același timp competențele digitale de bază.

Exemple practice de aplicare a educației creative în ciclul primar

Pentru ca educația creativă să aibă un impact real asupra dezvoltării copiilor, este important ca metodele folosite la clasă să fie adaptate nivelului lor de înțelegere și să le capteze interesul prin joc, poveste și interacțiune. Iată câteva exemple concrete:

1. Învățarea prin povești și teatru

Un mod eficient de a stimula imaginația și înțelegerea este integrarea teatrului în lecții. De exemplu, la o oră de Limba română, copiii pot crea împreună un mini-scenariu inspirat dintr-un basm cunoscut, apoi pot interpreta personajele. Aceasta nu doar că le îmbunătățește abilitățile de exprimare, dar le dezvoltă empatia și colaborarea.

2. Proiecte interdisciplinare „mici cercetători”

Un proiect de tipul „Săptămâna planetelor” poate combina cunoștințe din științe, artă și comunicare. Elevii își aleg o planetă, caută informații, desenează o machetă, scriu un text scurt despre ea și îl prezintă colegilor. Acest tip de activitate încurajează cercetarea, autonomia și exprimarea creativă.

3. Matematica prin joc

În locul exercițiilor clasice de adunare și scădere, învățătorul poate organiza jocuri de tip „magazin imaginar”, în care copiii folosesc monede și bancnote din hârtie pentru a cumpăra sau vinde produse desenate de ei. Astfel, învață noțiuni matematice într-un context practic și atractiv.

4. Atelier de artă și reciclare

Un atelier creativ în care copiii transformă obiecte reciclabile în jucării sau decorațiuni dezvoltă atât îndemânarea, cât și gândirea ecologică. În plus, învață să lucreze în echipă, să respecte ideile altora și să găsească soluții originale din resurse limitate.

5. Jurnalul de idei sau jurnalul emoțiilor

Fiecare copil are un „jurnal creativ” în care, o dată pe săptămână, scrie sau desenează ceva ce a învățat, ce l-a bucurat, ce l-a încurcat sau ce și-ar dori să experimenteze. Acest exercițiu simplu ajută la dezvoltarea reflecției personale și a conștiinței de sine, abilități esențiale pentru viața de adult.

Aceste exemple demonstrează că educația creativă nu necesită mereu resurse costisitoare sau tehnologii avansate, ci mai ales dorința cadrului didactic de a transforma sala de clasă într-un spațiu deschis imaginației, învățării prin descoperire și colaborării.

Săptămâna creativă – Tema: “Exploratori ai lumii”

Obiectiv general: Dezvoltarea gândirii creative, a colaborării și a exprimării personale prin activități interdisciplinare.

LUNI – Ziua Poveștilor Inventate

❖ Activitate principală (Română + Educație socială)

❖ “Scriem o poveste despre un copil-explorator”

Elevii imaginează un personaj care călătorește prin lume și descoperă locuri fantastice. În echipe mici, creează povești și le ilustrează.

❖ Activitate complementară (Arte vizuale)

❖ Colaj ilustrativ: Desenează și decupează decorul poveștii (junglă, munți, orașe imaginare etc.).

MARȚI – Ziua Micului Cercetător

❖ Activitate principală (Științe ale naturii + Matematică)

❖ “Planeta mea preferată”

Copiii aleg o planetă, o cercetează (cu materiale adaptate vârstei), află câte luni are, ce dimensiuni are etc., apoi calculează vârsta lor pe acea planetă.

❖ Activitate complementară (Tehnologie și aplicații digitale)

❖ Prezentare simplă cu imagini din univers sau un mini-experiment cu „vulcanul din oțet”.

MIERCURI – Ziua Creativității Practice

❖ Activitate principală (Educație plastică + Ecologie)

❖ “Atelier de reciclare”

Elevii aduc de acasă materiale reciclabile (carton, dopuri, pungă etc.) și construiesc un obiect util sau decorativ (o navă spațială, o mască de explorator etc.).

❖ Activitate complementară (Muzică)

❖ Instrumente din obiecte reciclate – confecționează maracas, tobe simple sau xilofon din sticle.

JOI – Ziua Comunicare și Emoții

❖ Activitate principală (Dezvoltare personală + Comunicare orală)

❖ “Jurnalul emoțiilor”

Elevii scriu sau desenează ce emoții au simțit în timpul săptămânii și ce i-a făcut să fie bucuroși, curioși, încrezători etc.

❖ Activitate complementară (Joc de rol)

❖ “Eu sunt un super-erou al bunătății”: fiecare copil interpretează un personaj care face fapte bune în jurul lumii.

VINERI – Ziua Spectacolului Creativ

❖ Activitate principală (Integrare – Română, Arte, Muzică)

❖ “Spectacolul Exploratorilor”

Se organizează un moment artistic în care elevii prezintă poveștile, proiectele și obiectele realizate în timpul săptămânii. Pot include cântece, poezii, scenete scurte.

❖ Activitate de încheiere

❖ Feedback de la elevi: ce le-a plăcut cel mai mult, ce au învățat, ce și-ar dori pentru următoarea săptămână creativă.

❖ Observații pentru învățător:

❖ Activitățile pot fi adaptate în funcție de vârstă și nivelul clasei.

❖ Încurajează lucrul în echipă, exprimarea liberă și respectul pentru ideile altora.

❖ Poți crea o expoziție cu lucrările copiilor în sala de clasă sau pe un panou.

Consiliere pentru o învățare eficientă

Vorbind din punct de vedere al premiselor ce trebuie create de sistemul de educație cu siguranță nu sunt asigurate premisele unei învățări eficiente și durabile,. În primul rând numărul foarte mare de copii din clase, în special în învățământul primar, este o barieră de nedepășit în tratarea individuală a copiilor, în special de vârsta mică. O învățare eficientă urmărește dezvoltarea unor funcții , capacități si trăsături ale personalității : intelect, valori, trăsături de personalitate, convingeri. Deci clar pentru o învățare eficientă avem nevoie de o tratare diferențiată a elevului, de o testare individuală a acestuia, de un plan de învățare individualizat...În mod normal ar trebui făcut un PIP (exact ca în situația copiilor cu cerințe speciale) în cazul fiecărui elev pe baza bagajului său cognitiv și emoțional, a abilităților sale, a stilului de învățare, a modului de a gândi si a se exprima , pe baza unor testari pentru a stabili modul în care creierul lui procesează informațiile si le stochează. O astfel de învățare presupune si o relație bazată pe afectivitate, un factor care influențează major procesul de învățare în ansamblul lui.Și acum revenim la timpul necesar pentru a construi o relație cu fiecare elev în parte în situația în care sunt 30 de elevi în clasa....

În cazul în care elevul prezintă diferite deficiente de învățare, rolul consilierul este acela de a urma toți pașii de mai sus, pentru a cunoaște elevul si a depista care este cauza, întocmeste un PIP în colaborare cu cadrul didactic, care alături de elev participă direct la procesul de învățare. Cu siguranță cauzele unor deficiențe de învățare prespun schimbări din ambele parti, însă cadrul didactic este cel care conduce și dirijează procesul de învățare de aceea este cel mai în măsură să determine aceste schimbări. În aceasta idee consider esențial ca fiecare cadru didactic sa fie si consilier educațional.

PROIECT DE ANIMAȚIE SOCIO-EDUCAȚIONALĂ
„Pirații Muntelui de Sare: Salvarea Prințesei”
Activitate pentru consolidarea cooperării și a creativității

PROF. NEACȘA RUXANDRA
C.N. PEDAGOGIC „REGINA MARIA” PLOIEȘTI

MOTIVAȚIA PROIECTULUI

Lucrul în echipă este ceea ce-i face pe oamenii obișnuiți să fie capabili de rezultate neobișnuite. În contemporaneitate se identifică o nevoie acută în rândul tinerilor de a ieși din sfera virtuală, cu scopul satisfacerii dorinței de socializare și a setei de cunoaștere specifice vârstei. În acest context, organizarea unei activități de tip *Vânătoare de comori* creează un spațiu în care viitorii educatori-animatori pot pune în practică anumite competențe asociate cu specificul profilului pedagogic.

Opțiunea pentru acest tip de activitate se justifică, pe de o parte, prin faptul că se adresează tuturor categoriilor de vârstă, implicând descoperirea unor soluții ingenioase pentru dezvoltarea spiritului de competiție, iar pe de altă parte, prin relevanța dovedită în cultivarea și consolidarea laturii sociale asociate lucrului în echipă. Diversitatea probelor și aria largă a domeniilor valorificate, precum și gradul diferit de dificultate al fiecărei provocări justifică interesul din ce în ce mai mare al tinerilor față de această formă de petrecere a timpului liber. Jocul este unul real, nu pe calculator: practic, se intră într-un spațiu fizic, în care participanții pot interacționa, rezolvând provocările specifice fiecărei probe. Participarea la proiectul „Pirații Muntelui de Sare: Salvarea Prințesei” este o experiență inedită, de care se poate bucura oricine este dornic să-și testeze limitele, să-și pună la încercare abilitățile intelectuale, artistice, chiar și fizice, creând legături umane ce sprijină cultura organizațională.

Prin această activitate, participanților li se vor dezvolta spiritul competitiv, capacitatea de comunicare, de lucru în echipă, creativitatea și ingeniozitatea. Echipa de animatori implicată în organizarea acestei activități va încerca să îmbine armonios divertismentul cu nevoia de competiție echitabilă pentru petrecerea unui timp de calitate.

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: octombrie 2023 – martie 2024

LOC DE DESFĂȘURARE: Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Ploiești, Colegiul Național „Costache Negri”, Târgu Ocna, Societatea Națională a Sării S.A. – Sucursala Salina Tg. Ocna

Evenimentul Treasure Hunt, intitulat „PIRAȚII MUNTELUI DE SARE: Salvarea prințesei”, oferă o abordare inovatoare și captivantă a educației și a muncii în echipă. Printr-o serie de provocări și sarcini atent concepute, elevii din două echipe, „Alianța fermecată”, formată din spiriduși și zâne, și „Brigada vrăjită”, formată din soldați și vrăjitoare, pornesc într-o aventură palpitantă pentru a o salva din ghearele piraților pe prințesa răpită.

Activitatea începe cu o prezentare teatrală condusă de prințesă, care pregătește terenul pentru narațiune. În timp ce pirații o capturează, regulile jocului sunt dezvăluite, inițiind căutarea pentru salvarea ei. De-a lungul călătoriei, prințesa discută cu participanții, oferindu-le îndrumare, recunoștință și indicii, în timp ce pirații încearcă să zădărnicească progresul echipelor cu acrobații și ghicitori teatrale.

Provocările, care variază de la puzzle-uri culturale la improvizații creative și probe fizice, nu numai că testează cunoștințele și abilitățile participanților, dar încurajează colaborarea și gândirea strategică. De la asamblarea unei hărți de puzzle la navigarea printre piese de șah, în timp ce transportă un ou pe

o lingură, fiecare sarcină este concepută meticulos pentru a promova munca în echipă, rezolvarea problemelor și perseverența.

În plus, încorporarea elementelor culturale și a expresiilor artistice adaugă profunzime și bogăție experienței, încurajând aprecierea diverselor forme de creativitate și expresie. Prin sarcini precum storytelling, recreere artistică și jocuri de societate strategice, participanții se angajează într-o călătorie de învățare cu multiple provocări, care transcende granițele tradiționale ale clasei.

Înfruntarea culminantă, în care echipele se întrec într-o luptă de tragere la sorți pentru a o elibera pe prințesă, simbolizează efortul colectiv și determinarea, necesare pentru a depăși obstacolele și a obține succesul. Pe măsură ce prințesa este eliberată și pirații sunt prinși, un sentiment de realizare și camaraderie pătrunde în atmosferă, întărind importanța colaborării și a unității în îndeplinirea obiectivelor comune.

În esență, evenimentul *Vânătoarea de comori* oferă mai mult decât un simplu divertisment; servește drept catalizator pentru dezvoltarea holistică, promovând abilități esențiale de viață, conștientizare culturală și amintiri de durată pentru toți participanții implicați. Îmbinând aventura, educația și munca în echipă, această experiență imersivă exemplifică puterea transformatoare a învățării în formarea unor persoane încrezătoare, competente și pline de compasiune.

Această vânătoare de comori, care are ca temă salvarea prințesei, oferă un amestec unic de povestiri teatrale și provocări interactive. Conduși de sprintenii pirați, Livia și Mimi, și de prințesa răpită, Miruna, participanții sunt cufundați într-o experiență bazată pe narațiune, în care trebuie să depășească obstacole, să rezolve puzzle-uri și să fie mai isteți decât viclenii piraților, pentru a salva situația.

Călătoria începe cu o reprezentație teatrală a prințesei, pregătind terenul pentru aventura care urmează. Pe măsură ce echipele avansează în cadrul provocărilor, primesc mesaje de la prințesa captivă, oferind încurajări, indicii și manifestând recunoștință, în timp ce pirații încearcă să le zădărnicească progresul la fiecare pas.

Vânătoarea de comori cuprinde opt etape palpitante, fiecare dintre ele prezentând o provocare distinctă care necesită muncă în echipă și creativitate. De la puzzle-uri culturale la povestiri improvizate și provocări fizice, cum ar fi navigarea printr-un munte de sare și curse pe piste de karting, participanții sunt transpuși în situații-limită pentru căutarea victoriei.

În plus, integrarea elementelor educaționale, cum ar fi curiozitățile culturale și încercările artistice, îmbogățește experiența, încurajând învățarea și creativitatea într-un mod distractiv și captivant. Prin colaborare și fair-play, participanții nu numai că se întrec, ci și creează legături, făurind amintiri și prietenii de durată.

BIBLIOGRAFIE:

1. Asociația Creativ (2010). *Curs de formare de bază în animația socio-educativă*. Suport de curs, București (consultat pe 10.10.2023 la <https://www.scribd.com/document/144668930/suport-de-curs-animatie-100-de-idei-pdf>).
2. Cozărescu, M. (2005). *Pedagogia timpului liber*, Editura Cartea Universitară, București
3. Cozărescu, M. (2012). *Pedagogia socială de la teorie la practică*. Editura Universității din București. București
4. Delors, J. (coord.). (2000). *Comoara lăuntrică - Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*. Editura Polirom, Iași
5. Rață, G. (2007). *Strategii de gestionare a timpului liber*, Editura PIM, Iași
6. Țane V., Frangulea M. (coord.) (2000). *Memento-ul animatorului socio-educativ*. Editura Pământul, Pitești

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA

Nedelcu Alina – Mariana
Școala Gimnazială nr. 308, București

Gândirea creativă a devenit rapid una dintre competențele indispensabile din portofoliul fiecăruia dintre noi, fiind esențială în toate palierele de activitate. Aceasta contribuie la pregătirea tinerilor pentru a se adapta la o lume în schimbare. Copiii de astăzi vor fi angajați în locuri de muncă care nu există încă, folosind noi tehnologii pentru a rezolva probleme și a depăși provocări emergente.

În întreaga lume, sistemele de educație încearcă să colecteze informații și să genereze programe de pregătire valoroase și relevante pentru un viitor dinamic. Locurile de muncă de acum și, în mod cert, cele pe care încă nu le cunoaștem, dar pe care viitorul le pregătește, se vor axa pe o gândire creativă și flexibilă, pe rezolvare de probleme și generare de idei. Atunci când copiii sunt sprijiniți, încă de timpuriu, să își formeze o gândire creativă, ei devin mai pregătiți pentru a se adapta la schimbări și pentru a aborda provocări din ce în ce mai complexe, cu soluții inovatoare.

Gândirea creativă presupune generarea de idei valoroase și originale și poate fi aplicată nu numai în contexte legate de exprimarea imaginației, cum ar fi scrisul creativ, pictatul, ilustratul, muzica sau teatrul, ci și în alte domenii în care generarea de idei este funcțională pentru investigarea unor chestiuni, probleme sau preocupări la nivelul întregii societăți. Atunci când copiii își antrenează o gândire creativă ei își descoperă și dezvoltă potențialul. Grădinițele și școlile joacă un rol important în formarea armonioasă a competențelor copiilor, competențe esențiale pentru viața de zi cu zi. Gândirea creativă este un element valoros care sprijină învățarea, ajutând copiii să interpreteze experiențele și informațiile în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal, chiar și în contextul obiectivelor formale de învățare. Gândirea creativă alimentează motivația și interesul elevilor pentru învățare, încurajează explorarea și descoperirea și poate fi parte integrată într-o serie de discipline, de la limbi străine și arte la disciplinele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). Aceasta îi ajută pe elevi să fie imaginativi, să dezvolte idei originale, să gândească „out of the box”, din mai multe perspective și să rezolve probleme.

Educația creativă modelează gândirea prin stimularea curiozității, dezvoltarea gândirii critice și încurajarea explorării. Metodele și strategiile utilizate includ învățarea prin proiecte, brainstorming-ul, rezolvarea de probleme, gândirea divergentă și convergentă, precum și utilizarea jocului și a metaforelor. Aceste abordări încurajează elevii să gândească independent, să genereze idei noi și să găsească soluții inovatoare, pregătindu-i pentru o lume în continuă schimbare.

Dincolo de sala de clasă, gândirea creativă îi poate ajuta pe copii să se adapteze la o lume în continuă și rapidă schimbare. Sprijinirea gândirii creative îi poate ajuta pe aceștia să contribuie la dezvoltarea societății în care trăiesc, astăzi și în calitate de viitori lucrători: organizațiile și societățile din întreaga lume depind din ce în ce mai mult de inovare și de crearea de cunoștințe pentru a face față provocărilor emergente și complexe, ceea ce conferă un caracter urgent inovării și gândirii creative ca întreprinderi colective.

Îmbunătățirea abilităților de gândire creativă ale copiilor se poate realiza prin dezvoltarea obiceiurilor de lectură. Cu cât copilul citește mai mult, cu atât va fi mai conștient de emoții, va avea un vocabular bogat și își va imagina poveștile și personajele preferate. Conținutul scris în articole, cărți, benzi desenate și alte materiale oferă o sursă vastă de informații de care creativitatea copilului poate beneficia. Atunci când formăm obiceiuri sănătoase de citit, le deschidem mintea copiilor către o lume cu totul nouă și le arătăm noi modalități de rezolvare a problemelor. Lectura zilnică îl provoacă pe copil să gândească diferit sau să se identifice cu personajele din povești, imitând un lucru creativ care li s-a

întâmpilat acestora de-a lungul acțiunii. Este valoros să îi sprijinim pe copii să povestească folosind propriile cuvinte, capitolul tocmai parcurs. De asemenea, îi putem încuraja să construiască povești originale sau compoziții proprii folosind cartonașe sau jocuri de story cubes.

Curiozitatea se exprimă prin întrebări. Una dintre principalele modalități de a dezvolta gândirea creativă la copii este de a-i îndemna să se întrebe. Fiecare întrebare pe care o pune copilul reprezintă o oportunitate pentru el de a învăța și de a folosi informațiile. Curiozitatea copiilor reprezintă o sursă nelimitată care facilitează învățarea și este valoros să fructificăm această curiozitate prin întrebări care să surprindă punctele de vedere și opiniile copiilor.

Responsabilitățile oferă contexte de antrenare a gândirii creative. Atunci când cei mici pășesc în afara zonei de confort și își asumă un set de responsabilități, ei își antrenează gândirea creativă prin găsirea de soluții noi în fața provocărilor pe care le întâlnesc.

Învățarea prin joc: indiferent dacă copilul se joacă un joc cu prietenii sau cu puzzle-uri, ghicitori și jocuri de societate, acesta îi ajută să dezvolte și să descopere anumite seturi de abilități de gândire creativă. Puzzle-urile reprezintă antrenament pentru creier. Aceste jocuri de dezvoltare a creierului reprezintă o modalitate excelentă de a dezvolta recunoașterea modelelor, percepția spațială, abilitățile lingvistice, coordonarea, abilitățile motorii, rezolvarea problemelor, abilitățile cognitive și creative ale copilului. Câteva exemple de astfel de jocuri sunt Sudoku, Scrabble, cuvinte încrucișate, cuburi Rubik și puzzle-uri logice.

Dezvoltarea abilităților într-un mod metodic este important, dar este important să oferim copiilor suficient spațiu pentru a-și explora liber imaginația. Dacă cei mici au timp liber, fără activități programate, acest timp poate fi folosit pentru a da frâu liber creativității și pentru a genera noi idei.

Abilitățile noastre creative nu sunt prestabilite. Ne putem antrena creativitatea așa cum ne putem antrena mușchii fizici. Deși s-ar putea să nu simțim că avem o creativitate înăscută într-un anumit domeniu, putem lua măsuri pentru a ne dezvolta capacitatea creativă și este vital ca cei mici să înțeleagă acest lucru încă de timpuriu. Putem să ne consolidăm forțele creative și agilitatea în clasă prin activarea unor abilități variate - gândire, proiectare, creație și scriere. Putem dezvolta capacitățile copiilor prin oferirea de oportunități pentru a construi, crea, performa, planifica și explora. Putem să ne dezvoltăm acești mușchi creativi dacă luăm măsuri în fiecare zi pentru a însufla creativitatea în rutina noastră zilnică.

Construirea gândirii creative poate începe cu pași mici. Mulți oameni cred că gândirea creativă este o calitate înăscută, însă există din ce în ce mai multe dovezi care sugerează că este o abilitate care poate fi învățată. Încurajarea copiilor să își exploreze interesele creative îi ajută să devină rezolvatori de probleme și gânditori critici. Gândirea creativă este capacitatea de a găsi noi abordări și idei, iar această abilitate esențială pentru viață îi permite copilului să conecteze punctele și să vadă imaginea de ansamblu, și merită cu siguranță să fie dezvoltată la copii încă de la o vârstă fragedă. Este foarte valoros ca evoluția elevilor să fie privită atât din perspectiva unui proces, cât și din perspectiva unei imagini de ansamblu.

Școala ar trebui astfel organizată încât întreg mediul să fie unul elevat cultural și stimulat pentru actualizarea potențialului copiilor. Celor care lucrează în învățământ le este adesea recomandat să se preocupe de cultivarea unor relații pozitive, de încredere, care să susțină deschiderea elevilor spre cunoaștere, precum și spre exprimare creativă. Profesorii pot urmări să își dezvolte abordări personalizate de predare, să își asume forme de interacțiune educațională inovative, care să stimuleze curiozitatea elevilor.

Bibliografie:

- Bocoș, M., Chiș, V., Abordarea integrată a conținuturilor curriculare, particularizări pentru învățământul primar; Editura Casa Cărții de Știință, 2012, Cluj-Napoca
- Bocoș, M., Teoria curriculumului. Elemente conceptuale și metodologice,; Editura Casa Cărții de Știință, 2008, Cluj-Napoca
- Chiș, V., Provocările pedagogiei contemporane, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002, Cluj-Napoca
- Ion Al. Dumitru, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, 2000, Timișoara

FETE ZÂMBITOARE CU MESAJ (EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI)

Prof. Sânziana Neșiu
Colegiul Național I Vulcan, Oradea

Începutul cochetării mele cu *teatrul în limba engleză* pentru elevi poate merge în timp până prin 1996,1997 când, la un curs de specialitate sub egida British Council, am luat parte la un seminar despre metode alternative de predare a limbilor moderne.

Cel care ne iniția era Alan Duff, cel care milita în acei ani pentru introducerea de noi metode de predare. Aveam să descopăr jocul de rol, *role play*, sau metoda scrierii creative, *Creative Writing*, care aplicate la clasele de atunci, m-au determinat să îmi alcătuiesc Teza de Gradul I punând accent pe latura ludică a predării limbii engleze., să aduc zâmbete pe fețele elevilor din ciclul liceal.

Jocul de rol și dramatizarea unui text sunt foarte motivante. Produsul final este bine înțeles și are drept scop munca în echipă.

Manualele alternative ale limbii engleze folosesc această metodă atunci când pun elevii să producă situații reale ce folosesc elemente de gramatică. Elevii comunică eficient, își exprimă emoțiile și sentimentele, folosesc structurile gramaticale sau utilizează formule ale limbii care le vor fi necesare în relațiile sociale de mai târziu, în a se prezenta pe sine sau lumea cu care va relaționa.

Și ce anume am realizat?

O trupă de teatru în limba engleză, care a debutat cu dreptul (aplauze și premiul I) la DRAMA DAY 2009, serata în care toți iubitorii muzelor *Thalia și Melpomene*, dar și cei care stăpânesc bine limba marelui Will, se puteau afirma pe scena Teatrului Arcadia, din Oradea.

Astfel a luat ființă trupa VULCANICII, care a ridicat publicul în picioare în luna mai 2009, fiind apoi premiați și de un sponsor local.

De atunci am participat la festivaluri regionale, naționale sau internaționale de teatru pentru elevi în limba engleză, organizate la ORADEA (*Oglindirea sufletului în literatură, ediția I, II, III sau IV*) sau CLUJ NAPOCA, (*Come with us to Drama Land, edițiile 2012,2013,2014*), sau STAGE, *ediția I, II*, unde piese precum “Îmblânzirea scorpiei” de W Shakespeare, “O vacanță europeană”, scenariul colectiv sau „Ce înseamnă să fii Onest” de O.Wilde, au adus premii binemeritate trupei, renume Colegiului și zâmbete pe fețele micilor, dar talentaților actori

Actorii elevi au părăsit rând pe rând Colegiul nostru, trupa de teatru înnoindu-se an de an, iar repertoriul abordat se diversifică pentru fiecare participare la Festival.

Un moment deosebit a fost în Săptămâna Altfel 2014, când am reluat *Îmblânzirea scorpiei*, cu titlul KISS ME, KATE, pentru a marca cei 450 de ani de la nașterea marelui dramaturg.

Ineditul a fost creat de revenirea în trupa din 2014 a celor care deja erau studenți la Facultatea de Filologie, Dan M. și Adrian F., care prin naturalețea și aplombul dat de cunoașterea textului și a rolurilor, au cucerit audiența, aducând premii pentru Colegiul Național.

Inițiativa a continuat, dorința de a deveni “altcineva” s-a perpetuat, stăpânirea limbii engleze a evoluat, iar acum pregătim un nou spectacol, plin de sunet, lumină și culoare.

Spectacol care va aduce, cu siguranță, zimbete.

Abordările teoretice și practice apărute de-a lungul istoriei învățământului nu au infirmat valoarea instruirii tradiționale. Ele au adus în centrul atenției diferite puncte de vedere și au oferit soluții optime în formarea elevilor / studenților, în concordanță cu filosofia vremii.

Mă refer la cadrul formal de predare, **școala**, care formează o mare familie prin profesori, elevi, clase, părinți, comunitate, dar și la acel cadru didactic, care ți-a insuflat dorința de a învăța pentru a deveni ceea ce îți dorești în viață, pregătindu-te pentru o lume în continuă schimbare.

Într-o familie, relația părinte - copil este foarte importantă; într-o școală, comunicarea dintre profesor – elev devine primordială.

Un dascăl are menirea de a educa, de a-i învăța pe alții, de a oferi o bogată învățătură sufletească, de a fi modelul care aduce zîmbete cu mesaj micilor învățăcei.

Dascălul este cel care ne învață să facem primii pași în drumul lung al vieții, plin de obstacole și în continuă schimbare. Pentru asta nu este nevoie doar de competențe didactice sau de specialitate, ci și de abilități empatice și sociale. Este nevoie de acel “NU ȘTIU CE”, care aduce zîmbete.

Deschizând interesul elevilor pentru activități artistice, aceștia vor manifesta mai mult interes pentru lectură, vor fi mai motivați în lectura școlară, vor stabili mai ușor contacte de colaborare cu alți elevi, vor crește șansele de reușită în plan personal, precum și gradul de implicare civică.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/cunoasterea-copilului-premisa-a-succesului-scolar>

Vali Ilie, ȘCOALA ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN, consultat on line
[http://cis01.ucv.ro/DPPD/profesorul%20 si alternativa constructivista a instruirii.pdf](http://cis01.ucv.ro/DPPD/profesorul%20si%20alternativa%20constructivista%20a%20instruirii.pdf)

IMPORTANȚA STIMULĂRII CREATIVITĂȚII LA COPII

Prof. înv. primar Nicula Gabriela-Margareta
Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla

Când vorbim despre creativitate, majoritatea dintre noi ne gândim în primul rând la domeniul artistic: pictură, literatură, muzică, dans. Când spunem imaginație, visare, fantezie, gândul ne zboară mai ales la perioada copilăriei. Fiind un termen foarte cunoscut, fiecare dintre noi știm câte ceva despre creativitate. Artiștii, oamenii de știință, profesorii, toți ne-au format o imagine despre ce înseamnă să fii creativ. Din păcate, uneori acest cuvânt poate fi înțeles greșit. Cred că orice discuție referitoare la cum să ne dezvoltăm creativitatea trebuie să înceapă cu o înțelegere mai bună a acesteia.

Picasso spunea că „Orice copil este creativ. Problema este cum să-l faci să rămână așa și când crește”. Creativitatea se manifestă în copilărie prin interes, curiozitate, spontaneitate și deschiderea spre nou. Potențialul creativ trebuie însă cultivat constant, așa încât copilul să își consolideze această calitate. Familia și educația au un rol important aici.

În intervalul 2-10 ani, copilul este maestru în artificii creative: face giumbușlucuri, este însetat de cunoaștere și poate transforma casa într-un adevărat laborator.

Un copil creativ se remarcă prin talent, organizare, capacitate de concentrare și perseverență. Părinții reprezintă modele pentru copii, de aceea s-ar putea să-l inspire anumite comportamente din interiorul familiei. E important să încurajați creativitatea copilului și să-l lăsați să-și dea frâu liber imaginației, chiar dacă ar putea fi neproductiv pentru gospodărie.

De multe ori avem tendința de a încuraja mai degrabă performanța copilului, deși există riscul ca această pretenție de performanță să însemne o presiune. Încurajează-ți copilul să creeze și să se joace, acum e perioada ideală pentru aceste activități. Oferă-i un colț creativ în casă, în care să se desfășoare.

Dar....asta nu e tot! Dweck, afirmă că „pentru creativitate este necesară și o anumită cantitate de eșec”. Astfel, e important să învățăm să acceptăm eșecul și să nu-l sancționăm. Copiii vor învăța din greșeli și vor ști cum să rezolve o problemă ținând cont de mai multe aspecte.

Ca să înțelegem natura conceputului, vă invit să descoperim îndeaproape definiția și caracteristicile acestuia.

Creativitatea își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a naște. Aceasta reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și polariza toate celelalte nivele de conduită, toate însușirile psihice ale unui individ. Creativitatea constituie una dintre cele mai importante valori umane, sociale, educaționale.

Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este extrem de important, iar în școala contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității. O lungă perioadă de timp creativitatea a fost considerată un har divin, har pe care îl aveau puțini oameni, adică era ceva cu care te naști. Această concepție că talentele și geniile sunt înnăscute azi, este depășită. Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre influența mediului și a eredității, dintre învățare, maturizare și dezvoltare.

Creativitatea nu trebuie văzută ca un proces necesar doar la vârsta adultă sau școlară. Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu succes la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Strategia didactică este responsabilă, în mare parte, de stimularea potențialului creativ al copilului preșcolar. În acest sens, ea vizează:

- stimularea curiozității și a trebuinței de cunoaștere la copii;

- declanșarea motivației pozitive și afective;
- asigurarea unui climat educațional dezinhibant, amenajat pe centre de activitate;
- jocul și metode pedagogice active;
- conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, încurajează autonomia, inițiativa și creativitatea lui;
- valorificarea activităților opționale, care pot fi alternative eficiente celorlalte modalități privitoare la stimularea creativității copilului de vârstă preșcolară.

Un alt aspect pe care doresc să-l evidențiez, este legat de faptul că, natura creativității există în orice domeniu, nu doar în muzică sau desen. Ai nevoie de creativitate chiar și atunci când rezolvi o problemă de matematică.

Spre exemplu, un copil poate fi stimulat să fie creativ chiar și printr-un simplu exercițiu de brainstorming. Se lansează întrebarea, apoi încep să vină părerile, ideile. Și bineînțeles fără să existe teama de a greși, fără o evaluare directă a răspunsului. Dacă evaluăm de la început, s-a dus creativitatea copilului. Trebuie să fie deschiși, să poată gândi liber, să aibă propria opinie despre o anumită temă.

Deoarece, atunci când adresăm o întrebare, care să nu fie legată de performanță, n-are importanță din ce domeniu, elevii încep să vină cu răspunsuri, să genereze idei, care mai de care mai diferite, la care profesorii nu primesc aprobări de genul NU/ DA. Așa sunt stimulați să gândească, să asculte toate părerile și pe baza tuturor părerilor auzite, să creeze ceva.

Ce cred eu că ar trebui să facă profesorii, este să le ofere cadrul în care ei să poată să se exprime, chiar și să greșească. Să fie încurajați să trăiască experiențe.

Elevii sunt o provocare, iar această generație de copii cu atât mai mult. Avem ce învăța unii de la alții. Cu siguranță și familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestora.

În școală, prin încurajarea învățării creative nu se urmărește neapărat a face din fiecare copil un geniu, dar profesorii pot reuși să facă din fiecare copil un participant activ, independent sau în grup, să-i stimuleze la „redescoperirea” adevărilor despre lucruri și fenomene, atunci când i se indică direcțiile de cercetare sau i se dau notele definerii, să-și pună întrebări similare cu cele pe care și le pune cercetătorul științific cum ar fi: „cine?”, „ce?”, „unde?”, „prin ce mijloace?”, „în ce scop?”, „cum?”, „când?”, deoarece ele întrețin interesul pentru cunoaștere și corespund spiritului de curiozitate al copilului.

De asemenea, este necesar de înțeles termenul de creativitate, ca fiind unul foarte generos care de-a lungul timpului a fost definit în sute de feluri. Dar, când vorbim despre creativitate ne referim la 3 aspecte: la *produsele creative*, la *trăsăturile de personalitate ale persoanelor creative* și la *gândirea creativă*. În acest sens, vor relata mai multe despre aspectele esențiale ale creativității:

- **Produsele creative**

Produsele creative sunt roadele actului de creație. Pentru ca o pictură, obiect sau idee să fie considerată o creație, este necesar să îndeplinească mai multe condiții:

- să fie originală, adică să fie deosebită față de alte produse similare,
- să fie valoroasă, adică să nu fie un produs de duzină sau un kitsch,
- să aducă ceva nou, adică să nu repete o idee deja existentă,
- să fie utilă, adică să aibă un scop și să îndeplinească o nevoie a cuiva.

Esențial atunci când evaluăm creațiile copiilor este de a aplica condițiile de mai sus, nu produselor în sine, cât mai ales ideii care a stat la baza producerii acestora. Spre exemplu, chiar dacă zmeul cu elice inventat de un copil nu poate zbura, ideea care a stat la baza acestuia este foarte creativă.

- **Creativitate ca trăsătură de personalitate**

Creativitatea poate fi văzută ca o trăsătură pe care fiecare o are mai mult sau mai puțin dezvoltată. Chiar dacă nu produc opere de artă sau nu fac invenții, mulți oameni dau dovadă de creativitate în viața de zi cu zi. Copiii își manifestă din plin creativitatea în activitățile pe care le fac. Interesul, curiozitatea, spontaneitatea, deschiderea la nou, tendința de a îmbina realul cu fantasticul, toate aceste ingrediente necesare creativității se manifestă în copilărie.

Cu timpul și mai ales odată cu începerea școlii, creativitatea pare a intra în declin. Când Picasso spunea: “Orice copil este creativ. Problema este cum să îl faci să rămână așa și când crește”, se referea la faptul că, deși toți ne naștem cu potențial creativ și îl manifestăm în copilărie, dacă nu ne cultivăm constant creativitatea riscăm să ne pierdem această calitate. Pentru a-și folosi potențialul creativ adulții trebuie să aibă dezvoltate și alte trăsături de personalitate: independență, încredere în sine, deschidere la nou, tolerarea ambiguității, simț critic.

- **Gândirea creativă**

Creativitatea poate fi văzută nu numai ca o trăsătură de personalitate ci și ca un mod de a gândi. Contrar părerii larg răspândite că ne folosim creativitatea mai mult în artă, se pare că de cele mai multe ori apelăm la aceasta când trebuie să rezolvăm o problemă. Avem nevoie de creativitate mai ales în situațiile ambigue, incerte, în care nu există o soluție ușor de găsit, ci trebuie să descoperim singuri ce e cel mai bine să facem. În aceste situații este important să ne putem gândi la un număr cât mai mare de idei, din care să le putem selecta pe cele mai potrivite.

Pentru ca un proces creativ să înceapă trebuie mai întâi să trecem în revistă soluțiile familiare sau deja încercate la respectiva problemă. Dacă acestea nu se pot aplica în situația prezentă începe un proces de căutare a unor idei noi, cele deja încercate fiind ignorate. După ce apare o idee nouă, se evaluează cât este de aplicabilă și convenabilă. Dacă nu este destul de satisfăcătoare începe căutarea unei noi idei.

Așadar, în momentele în care dăm dovadă de creativitate nu apelăm numai la imaginație și la emoții, ci și la gândire. Deși este important să producem un număr cât mai mare de idei, este la fel de important și să le judecăm critic și să găsim modalitățile cele mai potrivite de a le pune în practică.

Pentru că sunt convinsă de valoarea creativității atât pentru copii cât și pentru adulți, cred că este util să ne raportăm și la factorii de mediu care dezvoltă sau inhibă creativitatea și la modalitățile concrete prin care ne putem ajuta copiii să își manifeste creativitatea. Iar dacă vrei să îi oferi copilului tău o ocazie de a-și dezvolta sistematic creativitatea, te invit să apreciezi și tu naturalețea, așa cum o fac copiii, astfel că e chiar indicat să te maimuțărești, să râzi, să dansezi sau să “dai în mintea copiilor” fără jenă. În felul ăsta și copiii vor fi mai dezinhibați și mai curajoși în ceea ce privește inițiativele creative. Mai mult, dezinvoltura ta îi va stimula creativitatea.

Bibliografie:

Bocoș, M. , Catalano, H., Pedagogia învățământului preșcolar și școlar. Presa Universitară Clujeană, 2008, Cluj-Napoca.

Bontaș, I., Tratat de pedagogie, Editura All Pedagogic, 2007, București.

Dănescu, E., Stimularea creativității la vârsta preșcolară, Editura Paralela 45, 2009, Pitești.

Pânișoară, I.O., Ghidul profesorului, Editura Polirom, 2017, București.

Venera, M., Educație pentru schimbare și creativitate, Editura Didactică și pedagogic, 2008, București.

Turismul și educația creativă – formarea unei generații adaptabile și inovatoare

Profesor Nistor Monica, Liceul Tehnologic “Grigore Antipa” Bacău

Într-o societate marcată de schimbări rapide – economice, tehnologice și culturale – sistemul educațional trebuie să își regândească prioritățile. Nu mai este suficient să transmitem doar informații. Este esențial să formăm tineri capabili să gândească critic, să se adapteze și să propună soluții inovatoare. În acest context, **educația creativă** devine un instrument vital, mai ales în domenii aplicate și dinamice, precum **turismul**.

Această disciplină, aflată la intersecția dintre geografie, cultură, economie și comunicare, oferă oportunități excelente pentru dezvoltarea unor competențe transversale esențiale în secolul XXI: **gândire flexibilă, atitudine antreprenorială, colaborare, comunicare interculturală și responsabilitate față de patrimoniu**.

Turismul este, prin natura sa, o disciplină vie. El presupune explorare, descoperire, interacțiune și adaptabilitate. Prin urmare, formarea profesională în acest domeniu trebuie să depășească predarea teoretică și să stimuleze creativitatea elevilor prin metode active și experiențiale.

În cadrul lecțiilor de turism, elevii pot fi implicați în:

- **Simulări de agenții de turism**, în care trebuie să conceapă, promoveze și vândă pachete turistice către un public țintă.
- **Crearea unor broșuri sau videoclipuri de promovare turistică**, folosind instrumente digitale și aplicații multimedia.
- **Jocuri de rol** (reprezentând turiști, ghizi, hotelieri, agenți de turism) pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, negociere și orientare către client.
- **Proiecte de cercetare aplicată**, cum ar fi elaborarea unei strategii de valorificare turistică a unei zone locale.

Prin astfel de activități, elevii nu doar că asimilează cunoștințe, ci învață **cum să le aplice în contexte reale și să colaboreze pentru soluții inovatoare**.

În activitatea mea didactică, am integrat constant metode care încurajează gândirea critică și creativă. Câteva exemple relevante includ:

a) Învățarea prin proiect. Exemplu: „*Traseul turistic ideal în orașul meu*” – elevii lucrează în echipe pentru a propune un traseu care îmbină obiective istorice, culturale și naturale. Ei trebuie să țină cont de infrastructură, profilul turiștilor, marketing și sustenabilitate. La final, își prezintă proiectul sub forma unui stand expozițional sau spot video.

b) Metoda „Design Thinking”. Aplicată în analiza problemelor turistice locale. Elevii identifică o problemă (ex. lipsa promovării unui obiectiv), o investighează în comunitate, generează idei și propun soluții concrete (ex. tur virtual, festival tematic, parteneriate cu școli).

c) Excursii tematice și tururi ghidate. Ieșirile din clasă devin contexte autentice de învățare. Elevii analizează serviciile turistice, observă comportamentul clienților și realizează studii de caz. Se dezvoltă astfel capacitatea de observație, empatia și gândirea practică.

Educația în domeniul turismului nu se limitează la informații despre agenții, oferte și destinații. Ea formează **atitudini fundamentale pentru o societate echilibrată și durabilă**: respect față de diversitate, deschidere culturală, responsabilitate față de mediu și patrimoniu, inițiativă și spirit civic.

În cadrul orelor, prin activități de tip „cerc turistic cultural”, discutăm despre impactul turismului asupra comunităților și despre cum pot contribui tinerii la un turism etic și durabil. Elevii sunt încurajați să își exprime opiniile, să propună reguli de conduită pentru turiști și să creeze coduri de etică pentru ghidajul turistic.

Trăim în era digitală, iar turismul este profund influențat de tehnologie. Astfel, în activitățile didactice folosim frecvent:

- **Google Earth** pentru planificarea traseelor;
- **Canva / PowerPoint** pentru realizarea materialelor de promovare;
- **Padlet sau Jamboard** pentru brainstorming și colaborare;
- **platforme de rezervare (simulate)** pentru exerciții practice.

Aceste resurse nu doar susțin învățarea, ci modelează **gândirea analitică, abilitatea de a lucra în rețea și creativitatea digitală**, competențe esențiale pentru tinerii care vor lucra în industria ospitalității. Educația creativă în domeniul Turismului este un răspuns adaptat la

nevoile unei generații care va trăi și lucra într-o lume globalizată, digitalizată și mereu schimbătoare. Prin metode active, interdisciplinare și centrate pe experiență, putem forma tineri autonomi, empatici, curioși și inovatori.

Viitorul turismului – și al societății în ansamblu – se construiește astăzi, în sălile de clasă. Iar profesorii au responsabilitatea de a colora acest viitor cu imaginație, încredere și viziune.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan (2008), *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, pag. 67-70.
2. Pânișoară, Ion-Ovidiu (coord.) (2020), *Ghid de dezvoltare a competențelor cheie prin activități didactice*, Editura Polirom, Iași, pag. 45-47.
3. Runcan, Petruța Teodora (2018), *Creativitatea în educație*, Editura Pro Universitaria, București, pag. 32-24.
4. Minciu, Rodica (2014), *Economia turismului*, Editura Uranus, București, pag. 240-245.
5. Nistoreanu, Puiu (2013), *Turismul cultural – o șansă pentru valorificarea durabilă a patrimoniului*, Editura ASE, București, pag. 88-90.
6. Gheorghiu, Andreea (2019), *Turismul – Ghid pentru elevi și profesori*, Editura Didactică și Pedagogică, București, pag. 58-60.
7. Balaure, Virgil (coord.) (2012), *Marketing turistic*, Editura Uranus, București, pag. 130-135.

Educația creativă la copiii preșcolari hipoacuzici

În activitatea didactică destinată copiilor preșcolari hipoacuzici, educația creativă joacă un rol fundamental în dezvoltarea lor intelectuală, emoțională și socială. Aceasta contribuie la formarea unor abilități esențiale, influențând modul în care aceștia percep lumea și își exprimă gândurile și sentimentele. Iată câteva aspecte cheie care reflectă cum educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile acestora:

1. Stimularea gândirii critice și a rezolvării de probleme

Jocurile educative și activitățile creative (cum ar fi desenul, modelajul sau construirea de structuri) sunt excelente pentru a stimula gândirea logică și abilitatea de a rezolva probleme. De asemenea, învățarea prin explorare practică ajută copiii să înțeleagă relațiile cauză-efect. Această abordare contribuie la dezvoltarea abilității de a face alegeri fundamentate, de a găsi soluții inovative și de a înțelege concepte abstracte, chiar și într-un context cu limitări auditive.

2. Dezvoltarea abilităților de comunicare

Folosirea limbajului vizual (gesturi, semne, imagini) și a unor metode alternative de comunicare (de exemplu, limbajul semnelor) ajută copiii hipoacuzici să își exprime ideile și emoțiile. De asemenea, activitățile care încurajează interacțiunea între copii (jocuri de grup, activități de colaborare) sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților de comunicare nonverbală și verbală. Educația creativă promovează exprimarea liberă și îi încurajează pe copii să fie mai încrezători în propriile abilități de a comunica, indiferent de dificultățile auditive.

3. Exprimarea emoțiilor

Prin activități creative, cum ar fi jocurile de rol, teatrul sau poveștile, copiii pot explora și exprima diferite emoții într-un mediu sigur și stimulator. În plus, activitățile de grup sunt esențiale pentru dezvoltarea unui sentiment de apartenență. Educația creativă îi ajută pe copiii hipoacuzici să își exprime sentimentele într-un mod liber și să își construiască încrederea în propriile capacități de a se înțelege și a se face înțeleși.

4. Promovarea unei atitudini pozitive față de învățare

Activitățile plăcute și atractive, cum ar fi jocurile interactive, muzica, dansul sau activitățile de pictură, pot stimula interesul și curiozitatea copiilor. Implicarea lor activă în procesul de învățare, prin metode care sunt atrăgătoare și accesibile, poate spori motivația. În acest fel, se cultivă o atitudine pozitivă față de educație, copiii începând să asocieze învățarea cu o experiență plăcută și satisfăcătoare, ceea ce îi poate determina să devină mai curioși și să-și dezvolte dorința de a învăța pe termen lung.

5. Dezvoltarea abilităților motorii și coordonării

Activitățile practice (cum ar fi desenul, pictura, jocurile de construcție, etc.) sunt excelente pentru dezvoltarea abilităților motorii fine și grosiere. De asemenea, utilizarea materialelor tactile (materiale texturate sau 3D) ajută copiii să își dezvolte simțul tactil și să își îmbunătățească coordonarea mână-ochi. Aceste activități permit o mai bună integrare a abilităților motorii în cadrul activităților de învățare, ceea ce este esențial pentru dezvoltarea generală a copilului.

6. Formarea unei identități sociale și culturale

Activitățile ce implică jocuri de grup, proiecte în echipă sau explorarea diversității prin artizanat, muzică sau alte forme de exprimare culturală, sunt extrem de benefice. Aceasta le permite copiilor să învețe despre diferite culturi și să se simtă parte a unui grup. Copiii hipoacuzici învață să aprecieze diversitatea și să își formeze o identitate proprie, încurajându-i astfel să fie mai deschiși, mai toleranți și mai empatici față de ceilalți.

În concluzie, educația creativă este esențială pentru dezvoltarea globală a copiilor preșcolari hipoacuzici, influențând în mod semnificativ nu doar abilitățile cognitive și motorii, dar și dezvoltarea emoțională și socială a acestora. Implementarea unor metode și strategii care țin cont de nevoile specifice ale acestor copii poate contribui la formarea unor indivizi autonomi, încrezători și bine integrați în societate.

ATELIERUL DE DESIGN - CREATIVITATE ȘI PROVOCARE

Prof. Nițu Elena, Liceul Tehnologic “Constantin Cantacuzino” Băicoi

Obiectivul fundamental al educației prin artă este asimilarea calităților, a potențelor constructive și de expresie ale culorii, liniei, formei spațiale. Pentru îndeplinirea acestor obiective este necesară cunoașterea metodelor de stimulare a creativității.

Prin participarea la atelierul de design, elevii au șansa de a se dezvolta intelectual, emoțional și spiritual, printr-o activitate școlară care nu intră în preocupările educaționale obișnuite. Astfel, atelierul de design le oferă șansa de a se exprima într-un mod liber, natural, îmbunătățindu-și, astfel, calitatea vieții, dezvoltând o autodisciplină și manifestând interes pentru participarea la activități extracurriculare. Educatorul de artă promovează nu „omul creator”, ci „omul creativ”, înlăturând, astfel, ceea ce a devenit dogmă și rutină în practica artistică.

”Drama pedagogiei, ca de altfel, și a medicinei și multor altor științe, care țin în același timp de artă și de știință, constă într-adevăr, în faptul că , metodele cele mai bune sunt și cele mai dificile”.

Participarea la orele de atelier conduce la îmbunătățirea performanței școlare generale, la o mai bună exprimare emoțională, cultivă autodisciplina, promovează responsabilitatea, dezvoltă capacitatea elevilor timizi de a-și depăși limitele prin lucrul în echipă și crește încrederea în sine.

PROIECT EDUCAȚIONAL: “FLUTURI ȘI FLORI”

ARGUMENT

Arta îl aduce pe om mai aproape de frumos, îi oferă posibilitatea să creeze frumosul, să-l descopere sub aspecte noi.

Școala este primul factor care contribuie în mod organizat la conturarea personalității umane. Activitatea plastică din școală este foarte îndrăgită de copii, ei fiind oricum atrași de culoare, de diversitatea tehnicilor de lucru prin care își pot dovedi spontaneitatea, creativitatea, pot da frâu liber imaginației și fanteziei lor.

OBIECTIVE

- Identificarea elementelor compoziționale specifice temei alese;
- Dezvoltarea creativității și a abilităților artistice;

- Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistic prin interpretarea simbolurilor și a culorilor folosite;
- Analiza modului în care sunt reprezentate structurile compoziționale artistice în colecție;
- Dezvoltarea capacității elevilor de a face asocieri a diferitelor material, într-un mod cât mai armonios, ținând cont de cromatică și textură.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Punctul de plecare al colecției a fost asemănarea dintre femeie și fluture. Cele opt ținute prezentate au fost realizate din hârtie creponată, staniol și folie de celofan, pentru a reda transparența și fragilitatea fluturelui, cât și misterul farmecului feminin. Paleta coloristică a respectat tematica colecției, coloritul ilustrând căldura prin nuanțe de oranj, galben și roșu, mister și profunzime prin violet și albastru ultramarin, excentricitate prin turcuoaz, verde și gri, delicatețe prin albastru deschis și alb. Contrastul colecției a fost reprezentat prin rochia în non culori, susținută de crinolină, expresia eleganței feminine, compoziție care a fost conturată și de o pălărie cu boruri largi ridicate. Formele au servit la trasarea conturului colecției, fiind compuse pe baza schemelor compoziționale de cerc, unghiuri ascuțite, linii curbe, trunchiuri de con și forme modelate în relief.

Accesoriile au scos în evidență fiecare costumație, iar machiajul a variat de la delicat la excentric prin nuanțe diafane și exuberante.

Piese de vestimentare au subliniat avatarurile fluturelui ca laturi ale feminității, evidențiind complexitatea trăsăturilor caracteristice: căldura și romantismul reflectate în prima ținută, excentricitatea în cea de-a doua, transparența și ostentația în cea de-a treia, delicatețea și exuberanța în cea de-a patra și a cincea misterul feminin cu aer cromatic exotic în cea de-a șasea, eleganța și fragilitatea în cea de-a șaptea și nonconformismul prin juxtapunerea clasică de non culori în cea de-a opta.

Rochia de mireasă a ilustrat, într-o asociere de gri și roșu, ostentația prin fusta fronsată scurtă și pantofii roșii și delicatețea prin voalul feminin stilizat.

Elementele secundare, precum aplicațiile de fluturi, trandafiri și body-paintingul au dat un plus de mister ținutelor, desăvârșind mesajul colecției.

Grupul țintă : elevii claselor a- XI-a și a XII-a

Beneficiari : părinți, elevi, profesori, reprezentanți ai autorităților locale.

Feed-back: discuții tip masă rotundă, în care elevii implicați în crearea colecției, cât și profesorii și elevii liceelor participante au dezbătut impactul acestei colecții în dezvoltarea personalității tinerilor.

Implementare: instantanee foto, afișe, filmare, procese verbale, ședința foto, facebook pagina personală.

Mijloace și materiale: rochii din hârtie creponată , staniol, folie transparentă.

Machiaje, body-paintinguri adecvate temei, fundal sonor ce completează ideea feminității și fragilității.

CONCLUZII

Prin intermediul acestui proiect, am urmărit dezvoltarea și cultivarea capacităților de a comunica prin formă și culoare, de a dezvolta formarea deprinderilor motrice în manieră artistică, de a dezvolta capacitatea de exprimare plastică, utilizând materiale, instrumente și feluri variate, de a dezvolta sensibilitatea, imaginația și creativitatea artistică, de a dezvolta capacitatea de receptare a mesajului vizual-artistic.

BIBLIOGRAFIE

- Piaget, J. - *„Psihologie și pedagogie”* - Editura Didactică și Pedagogică, 1972, București, pag. 63

CULORILE VIITORULUI– EDUCAȚIA CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Profesor educație timpurie: Nițu Iuliana
Grădinița nr.273, București, sector 6

Știați că fiecare copil este ca o culoare?
Unii sunt roșii ca focul – plini de energie! Alții sunt galbeni ca soarele – mereu veseli și luminoși! Sunt și copii albaștri – liniștiți și visători, sau verzi – curioși și dornici să descopere tot ce e nou.

Fiecare dintre ei aduce o culoare specială în lume. Iar atunci când toate culorile se adună, apare curcubeul educației creative! Educația creativă la grădiniță este poate cea mai importantă etapă, pentru că atunci se formează bazele imaginației, gândirii flexibile și încrederii în sine.

Ce înseamnă educație creativă?

Este atunci când învățăm prin joacă, imaginație și bucurie! Când desenăm, pictăm, dansăm, construim din cuburi, spunem povești sau inventăm jocuri, creierul nostru învață repede și inima se bucură!

🎵 Un cântecel poate să ne învețe literele.

📖 O poveste ne poate arăta ce înseamnă prietenia.

🧩 Un joc de construcție ne poate ajuta să învățăm forme și culori.

Cum arată viitorul?

Viitorul este plin de idei, de oameni curajoși, de roboți, de zboruri în spațiu, dar și de copii care știu să gândească, să viseze și să creeze. Ca să ajungem acolo, avem nevoie de:

- **Imaginație** – să visăm ce nu există încă
- **Curaj** – să încercăm lucruri noi
- **Bunătate** – să lucrăm împreună și să fim o echipă

De ce este importantă creativitatea?

Pentru că ea face învățarea mai frumoasă și mai ușoară. Când învățăm cu zâmbetul pe buze, rămânem cu bucurie în suflet. Și fiecare zi la grădiniță devine o aventură colorată.

Concluzie

Voi sunteți **culorile viitorului**! Când vă jucați, creați, visați și învățați cu inimile deschise, construiți o lume mai frumoasă. Așa că... haideți să pictăm împreună viitorul, cu gânduri bune, jocuri vesele și idei curajoase!

Culorile Viitorului

Noi suntem copii isteți,
Cu zâmbet și șorțuleț,
Cu pensule și acuarele,
Colorăm visuri rebele.

Roșu-i pentru curaj mare,
Galben – soare-n fiecare,
Albastru – gânduri mărețe,
Verde – planuri îndrăznețe.

Desenăm o lume nouă,
O lume plină de vise ,
În care intrăm cu totii,
Și porțile sunt larg deschise!

CULORILE VIITORULUI

– Educația creativă pentru copiii de azi

**Educația creativă pentru
copiii de azi**

Profesor pentru educație timpurie: Nițu Iuliana

Grădinița nr.273; București; Sector 6

PRINCIPIILE GENERALE ALE BIOETICII

Profesor Nițuleac Mădălina,

Colegiul Național „Ion Creangă”, București

Etica în domeniul sănătății datează de pe vremea lui Hipocrate (460-371 î.Hr.). Cu toate acestea, primii pași către concepția bioeticii ca disciplină au început după cel de-al doilea război mondial, într-o perioadă caracterizată de importante dezvoltări științifice și tehnologice, într-un moment de profunde schimbări politice și culturale, împreună cu descoperirea unei serii de abuzuri comise în special în cercetarea cu ființe umane.

La sfârșitul anilor 1940 - când lumea abia ieșea din groaza celui de - al doilea război mondial - *Tribunalul de la Nürnberg*, responsabil pentru procesul criminalilor de război, a dezvăluit ororile unor experimente efectuate pe oameni în timpul Germaniei naziste.

Această instanță a arătat că etica profesională, precum conștiința morală a medicilor și cercetătorilor, nu este întotdeauna de încredere ca element de control în tratamentul medical sau în cercetare.

În consecință, la 20 august 1947, *Tribunalul de la Nürnberg* a dat o serie de orientări care au fost exprimate într-un document istoric numit *Codul de la Nürnberg*. Curtea a indicat că aceste principii trebuie respectate în toate investigațiile care implică ființe umane.

Mai târziu, în 1948, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat un alt document foarte important: *Declarația universală a drepturilor omului*, unde sunt expuse 30 de articole de bază privind respectarea drepturilor omului.

În 1978, *Raportul Belmont*, unde sunt enumerate trei principii principale: respectul pentru oameni, binefacere și justiție.

Mai târziu, în 1979, doi profesori și cercetători, Tom Beauchamp și James Childress, au reformulat principiile *Raportul Belmont* pentru ca acestea să fie aplicate eticii în domeniul sănătății și publicate într-una dintre cele mai influente cărți despre bioetică numită *Principiile eticii biomedicale*. În acest fel, Beauchamp și Childress au construit un sistem care le permite să răspundă problemelor pe care dezvoltarea științei și tehnologiei le poate provoca. În plus, acestea oferă îndrumări cu privire la modul de stabilire a unei relații etice adecvate între profesionistul din sănătate și pacient.

Principiile bioeticii reprezintă principalul punct de referință teoretic pentru analiza și rezolvarea problemelor etice care apar în domeniul biomedical și clinic conform modelului celor patru principii ale bioeticii formulate de Tom Beauchamp și James Childress în textul lor *Principiile eticii biomedicale* (prima ediție: 1979). Această interpretare a eticii aplicată contextului biomedical necesită atât o stăpânire a cazurilor clinice, în special în raport cu implicațiile lor juridice, cât și cunoștințe în domeniile istoric, filosofic și sociologic.

Cele patru principii sunt:

- *Principiul autonomiei*: pacientul are dreptul să refuze tratamentul și să ia parte la procesul decizional;
- *Principiul carității*: personalul medical trebuie să acționeze în timp ce protejează interesul pacientului;
- *Principiul non-maleficității* sau *primum non nocere*: personalul medical nu trebuie să cauzeze rău pacientului;
- *Principiul justiției*: în cazul resurselor limitate, tratamentele trebuie distribuite între pacienți într-un mod corect.

În funcție de cazul analizat, alte valori morale care pot fi introduse în cadrul de referință sunt:

- Respect pentru persoană: atât pacientul, cât și personalul medical au dreptul să fie tratați cu demnitate;
- Adevăr și sinceritate: pacientul are dreptul de a fi informat pe deplin și conștient despre tratamentul său.

Principiul autonomiei recunoaște dreptul individului la autodeterminare, așa cum este exprimat prin principiul latin *Voluntas aegroti suprema lex*. Acest principiu este înrădăcinat în respectul societății moderne pentru capacitatea individuală de a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la problemele personale. Importanța crescândă a principiului autonomiei poate fi văzută ca o reacție socială la paternalismul medical tradițional. Unii cercetători susțin că reacția negativă la paternalismul medical istoric în favoarea autonomiei pacientului a inhibat utilizarea legitimă a „paternalismului ușor” în detrimentul rezultatelor pozitive în unele cazuri și la unii pacienți. Respectarea autonomiei pacientului stă la baza consimțământului informat, al declarațiilor de tratament în avans.

Principiul carității sau principiul binefacerii amintește motto-ul latin *Salus aegroti suprema lex*. Termenul „caritate” se referă la acțiunile care vizează promovarea bunăstării oamenilor. În contextul medical, „caritabil” înseamnă luarea deciziilor care vizează obținerea celui mai bun interes pentru pacient, dar există o mulțime de incertitudine cu privire la definiția precisă a ceea ce promovează de fapt bunăstarea pacientului.

James Childress și Tom Beauchamp, în cartea lor *Principii de etică biomedicală* (1979) identifică caritatea ca una dintre valorile cheie ale eticii sănătății. Unii cercetători, precum Edmund Pellegrino, susțin că singurul principiu fundamental al bioeticii este caritatea; în același timp, ei au afirmat că vindecarea este singurul scop al medicinei, operațiile precum chirurgia estetică și eutanasia depășesc această limită și nu ar trebui luate în considerare pentru bunăstarea pacientului.

Principiul non-maleficității reamintește motto-ul latin *primum non nocere* și subliniază importanța de a nu provoca rău pacientului. Mulți susțin că non-maleficența ar trebui să fie primul lucru de care trebuie să țină cont profesioniștii din domeniul sănătății, adică este mai important să nu provoace rău decât să facă bine pacientului. De exemplu, în cazul unor studii excesiv de entuziaste, există tendința de a utiliza tratamente despre care se crede că vor aduce beneficii pacientului, fără a evalua mai întâi în mod adecvat riscul sau daunele asociate tratamentului: ca urmare, pacientul este rănit și uneori moare chiar dacă tratamentul s-a dovedit eficient.

Principiul dreptății. Conform acestui principiu, pacienții egali ar trebui tratați în mod egal și pacienții diferiți pot fi tratați diferit dacă diferențele sunt relevante pentru tratament.

Aplicarea principiului justiției devine critică atunci când resursele sunt limitate și nu sunt suficiente pentru a acoperi nevoile tuturor pacienților care solicită tratament. În acest caz, personalul medical trebuie să poată alocă resurse fără să comită nedreptăți și fără a provoca daune pacienților și, eventual, să-i îndrepte pe pacienți către alte structuri. Un exemplu clasic de aplicare a principiului justiției cu resurse limitate este utilizarea tehnicilor de triaj.

Conflictele dintre principii

Există mai multe cazuri în care principiile bioeticii sunt în conflict unul cu celălalt. În acest caz, folosind terminologia propusă de WD Ross, putem vorbi de îndatoriri morale „prima facie”, adică un principiu este obligatoriu până când intră în conflict cu altul. În acest caz apare nevoia de a alege între cele două. Din păcate, abordarea „celor patru principii” nu oferă un criteriu de alegere între aceste principii, iar acest lucru este adesea remarcat de criticii acestei abordări. Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că „principiile bioeticii” reprezintă singura încercare, până acum, de a găsi o „linie de mijloc”, de compromis, între principalele probleme bioetice care deseori par a fi incurabile.

De exemplu, principiul autonomiei poate intra în conflict cu principiul carității atunci când pacientul nu este de acord cu recomandările pe care profesionistul din domeniul sănătății le-a oferit în interesul pacientului. Atunci când autonomia pacientului intră în conflict cu bunăstarea pacientului, revine societății sau legii să definească limitele intervenției medicale. În general, în lumea occidentală, medicina s-a diferit de voința pacientului aflat în posesia facultăților mentale, chiar dacă personalul sanitar credea că voința pacientului nu coincide cu interesul pacientului.

Un pacient poate refuza tratamentul din motive religioase sau culturale sau pentru că efectele tratamentului nu sunt conforme cu deciziile pacientului asupra propriei vieți. În caz de eutanasiere, pacientul sau familia acestuia pot cere sfârșitul vieții pacientului, deși acest lucru este permis în foarte puține state, inclusiv în Olanda și Belgia. Pe de altă parte, în cazul hipocondriei sau intervențiilor estetice, pacientul necesită tratament inutil și lasă medicul să echilibreze dorința pacientului de a efectua un tratament potențial riscant cu autonomia conștientă a pacientului. Pe de altă parte, refuzul unei intervenții solicitate de pacient poate afecta relația medic-pacient.

Au fost stabilite o serie de situații în care bioetica își are câmpul de acțiune ca agent de reglementare, unele dintre aceste situații sunt descrise în cele ce urmează:

Clonarea reprezintă izolarea și multiplicarea unui segment al materialului genetic sau al genomului unui individ, astfel încât speciile clonate sunt aproape identice cu originalul. Dar implicațiile acestei activități fac obiectul unei dezbateri profunde, deoarece unii experți indică faptul că acest proces poate provoca decese și poate duce la dezordinea socială. Dimpotrivă, alți cercetători evidențiază beneficiile clonării terapeutice. Acest lucru se întâmplă deoarece prin obținerea de celule stem ar fi posibilă înfrângerea multor boli precum cancerul.

Toate aceste puncte de vedere prezintă interes pentru bioetică în căutarea unei soluții care se încadrează în apărarea drepturilor omului și a principiilor bioetice.

Fertilizarea in vitro este un proces medical de reproducere asistată, care permite fertilizarea unui ovul în afara corpului femeii și apoi este reimplantează în uter. Acest proces, deși este utilizat pe scară largă de cuplurile care nu au putut să se reproducă în mod natural, a fost pus în discuție în anumite circumstanțe, cum ar fi întreținerea embrionilor vii sau comercializarea lor în scopuri cosmetice.

Îngrijirea pacienților cu boli terminale. Atunci când se tratează un pacient cu boală terminală, este esențial să nu existe conflicte între principiile bioetice. Pacientului trebuie să i se ofere o soluție cuprinzătoare la problemele sale, nu trebuie deteriorat inutil. La fel, este necesar să se respecte intimitatea și autonomia.

Donarea de organe este o situație de mare interes pentru bioetică, deoarece în unele cazuri este posibil ca principiile să nu fie îndeplinite. De exemplu, atunci când donația este făcută pentru a ajuta o persoană dragă, apar incertitudini cu privire la presiunea emoțională la care poate fi supus viitorul donator. Pe de altă parte, în cazurile de donații altruiste (adică fără o relație între donator și pacient), este necesar să se clarifice dacă donatorul este capabil psihologic să ia decizia.

Bibliografie:

1. Siurana, J., *Principiile bioeticii și apariția unei bioetice interculturale*, 2010
2. Lopes J. , *Bioetica - o scurtă istorie: de la codul de la Nürnberg (1947) la raportul Belmont (1979)*, 2014.
3. Consiliul Organizațiilor Internaționale de Științe Medicale, *Linii directoare etice internaționale pentru cercetarea în domeniul sănătății care implică ființe umane*, 2016.
4. Organizația Mondială a Sănătății., Organizația Pan Americană a Sănătății, *Orientări și îndrumări operaționale pentru revizuirea etică a cercetării în domeniul sănătății cu ființe umane*, 2011

Educația Creativă pentru copiii de azi

Metode și strategii prin care educația creativă modelează generația preșcolară

Autorul: Nyulas Gabriella

Școala Gimnazială Vărgata

Într-o lume aflată în continuă schimbare, informațiile fiind la un click distanță, iar provocările viitorului sunt încă necunoscute, rolul nostru, al cadrelor didactice, devine mai important ca niciodată. Nu mai este suficient să transmitem cunoștințe. Trebuie să cultivăm **gândirea creativă, atitudini pozitive și abilități adaptative**, pregătindu-i pe copii pentru o lume în transformare continuă. Educația creativă nu este un moft, ci o necesitate fundamentală pentru generația preșcolară de astăzi.

Creativitatea are la origine cuvântul latin creare, însemnând și a naște ceva. Acest termen a fost introdus în uzul psihologilor de americanul Gordon Allport, în 1937, acesta înlocuia pe atunci termenii: spirit inovator, talent, inventivitate. În țările moderne se studia creativitatea și în anii 1970 existau numeroase lucrări cu titluri referitoare la creativitate. Există și Enciclopedia creativității (Runco, 1999). În țara noastră, primele studii se leagă de numele unor filosofi și psihologi vestiți, de exemplu: Constantin Rădulescu-Motru, Ștefan Odebleja, Mihai Ralea, Tudor Vianu, Florian Ștefănescu-Goangă, Vasile Pavelcu. După ce fiecare autor, psiholog, filosof definește altfel creativitatea, de exemplu P.Popescu Neveanu: „Creativitatea reprezintă interacțiunea optimă, generatoare de nou, dintre atitudini și aptitudini”, se poate spune, deci, că noutatea, originalitatea, ingeniozitatea și valoarea teoretică sau practică reprezintă trăsături esențiale ale activității creatoare.

1

Curriculumul pentru educație timpurie (2019) are la bază mai multe principii, câteva referindu-se și la creativitatea copiilor cu vârste cuprinse între 0-6/7. Dintre principiile care indică valori fundamentale care stau la baza elaborării Curriculumului pentru educația timpurie, toate principiile dau de înțeles, cât de importantă este creativitatea, activitățile creative pentru preșcolari. Principiile aplicării Curriculumului pentru educație timpurie, în relație cu valorile promovate de aceasta, practica educatoarelor se va orienta spre: individualizare, învățarea bazată pe joc, diversitatea contextelor și situațiilor de învățare, alterarea formelor de organizare a activităților, realizarea parteneriatului cu familia și cu comunitatea.²

Un cadru didactic dedicat și conștient va observa la început de an școlar, întocmind fișele de observație, la ce nivel se află creativitatea copiilor din grupa sa. O bună practică pentru dezvoltarea creativității preșcolarilor, în ceea ce privește desenul concret, este aceea, ca educatoarea nu numai să prezinte o metodă nouă, o zicătoare desenată sau materialul dinainte pregătit, ci să se așeze împreună cu preșcolari la masa de la colțul Artă, să realizeze și ea diferite desene simple în cadrul activității ALA (Activitate la liberă alegere): animale, om, natură – copac, floare, soare, munte, mașini - și astfel copii stând și mâzgălind foaia, nici nu observă și i se dezvoltă capacitatea de a realiza cele ce nu știu încă: soare, floare, etc.

În lucrările de specialitate de limba maghiară, cartea ”Reprezentare creatoare” (Teremtő ábrázolás) de D.Horvath este prezentată amănunțit predarea desenului pentru copii de la etapa de mâzgăleală, desenul de mâzgălit până la culoare și forma umbrei luminoase. În realizarea lucrării mele masterale, am avut posibilitatea de a studia 2 ani desenele copiilor din grupele mijlocii și mari. La această vârstă precoce nu este totul intenționat și gândit, fiind poate doar o exteriorizare a celor

trăite, plantate în mintea copiilor. De aceea este importantă persoana, atitudinea cadrului didactic în creativitatea preșcolarului. A fi lângă copil, permanent făcând observații pentru îmbunătățirea tehnicii folosirii culorilor, de exemplu, la grupa mică, atunci când desenul în sine provoacă o bună stare lui, este foarte distructiv. Orice desen trebuie păstrat, este bine dacă scriem titlul creației pentru a da mai departe părinților, sau păstrat în mapa personală a preșcolarului, lângă fișele de observații.³

Vârsta la care se pun bazele dezvoltării cognitive, emoționale și sociale este vârsta preșcolarilor. Copiii sunt, prin natura lor, exploratori entuziaști, curioși și plini de imaginație. Educația creativă centralizează aceste trăsături, oferindu-le spațiul și instrumentele necesare pentru a-și exprima ideile, a experimenta și a descoperi soluții inedite. Prin implicarea în activități creative, copiii își dezvoltă:

- Gândirea: capacitatea de a genera multiple soluții la o problemă, de a vedea lucrurile din perspective diferite și de a depăși tiparele de gândire convenționale.
- Flexibilitatea cognitivă: abilitatea de a se adapta la situații noi, de a-și schimba strategiile atunci când este necesar și de a învăța din greșeli.
- Curiozitatea și spiritul de inițiativă: dorința de a explora, de a pune întrebări și de a se implica activ în procesul de învățare.
- Capacitatea de a depăși obstacolele, de a persevera și de a învăța din eșecuri.
- Abilitățile de rezolvare a problemelor: prin implicarea în activități unde trebuie să găsească soluții practice, copiii își dezvoltă gândirea logică și capacitatea de a lua decizii.

Metode și strategii prin care educația creativă modelează generația preșcolară

Integrarea educației creative în activitățile zilnice de la grădiniță nu înseamnă doar artă și meșteșuguri, ci o abordare holistică ce pătrunde în toate domeniile de dezvoltare. De exemplu:

1. Jocul liber și dirijat: Jocul este principala formă de învățare la preșcolari. Să oferim copiilor timp și spațiu pentru jocul liber, unde își pot construi propriile scenarii, pot experimenta roluri și pot interacționa fără constrângeri. În jocul dirijat, să îi ghidăm spre explorarea anumitor concepte sau materiale, dar să îi lăsăm libertatea de a improviza și de a găsi soluții creative. De exemplu, în loc să le cerem să construiască o casă exact ca în imagine, să îi provocăm să construiască o casă care să plutească sau o casă invizibilă.
2. Activități artistico-plastice variate: Dincolo de desenul clasic, să îi încurajăm explorarea materialelor diverse (lut, plastilină, materiale reciclabile, nisip kinetic, culori de degete), tehnici inedite (pictura cu buretele, colajul textil, ștampilarea) și exprimarea liberă. Să nu punem accentul pe "produsul final perfect", ci pe procesul de creație și pe bucuria descoperirii.
3. Dramatizarea și jocul de rol: Acestea sunt instrumente puternice pentru dezvoltarea imaginației, a empatiei și a abilităților sociale. Să oferim copiilor costume, recuzită simple și oportunități de a interpreta personaje din povești, de a inventa propriile scenarii sau de a-și exprima emoțiile prin mișcare și voce.
4. Muzica și mișcarea: Copiii sunt implicați în activități de cântat, dans, explorare a instrumentelor muzicale (chiar și cele improvizate) și mișcare liberă pe muzică. Acestea stimulează creativitatea, coordonarea, expresivitatea și îi ajută să își descarce energia într-un mod constructiv.
5. Poveștile și limbajul: Povestirea în grădiniță este un moment obligatoriu. Să citim povești, dar să nu ne oprim aici! Să încurajăm să inventeze continuări, să schimbe finaluri, să creeze personaje noi sau să își spună propriile povești. Jocurile de cuvinte, ghicitorile, rimele și crearea de poezii simple dezvoltă flexibilitatea lingvistică și gândirea creativă.

6. Proiecte și experimente: Copii sunt des implicați în proiecte tematice care le permit să exploreze un subiect în profunzime, să colaboreze și să găsească soluții practice. Experimentele științifice simple (cu apă, aer, plante) stimulează curiozitatea, gândirea cauză-efect și spiritul de investigație.
7. Mediu stimulant și deschis: Să creăm un mediu la grădiniță care să încurajeze explorarea și creativitatea. Punem la dispoziția copiilor o varietate de materiale deschise (materiale reciclabile, bețe, pietre, etc), care pot fi folosite în nenumărate feluri. Cadrele didactice sunt deschise la ideile copiilor, chiar dacă sunt neobișnuite, și îi încurajează să își asume riscuri creative.
8. Întrebări deschise și încurajarea erorilor: În loc să oferim răspunsuri, punem întrebări care îi provoacă să gândească și să exploreze ("Ce crezi că s-ar întâmpla dacă...?", "Cum ai putea face asta altfel?"). Țelul educatoarei este să i le transformăm greșelile în oportunități de învățare, arătându-le copiilor că este normal să experimentezi și să înveți din fiecare încercare.

Educația creativă nu este o umplutură facultativă la curriculum, ci esența unei pregătiri relevante pentru viitor. Prin implementarea metodelor și strategiilor menționate, noi, educatoarele, nu doar că modelăm gândirea, atitudinile și abilitățile generației preșcolare de astăzi, dar le oferim și cele mai puternice instrumente pentru a deveni adulți adaptabili, inovatori și capabili să navigheze cu succes într-o lume în continuă schimbare. Investiția în creativitatea copiilor este investiția supremă în viitorul lor și al societății.

Bibliografie:

¹Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2004, Capitolul 3.

²Jiga, I, Negruț, *Învățarea eficientă*, Editura Editis, București, 1999

³*Curriculum național pentru educația timpurie*, 2019

⁴D.Horváth, *Teremtő ábrázolás*, Sz.K.Stúdió Kft., Pécs, 2018, pag.5, 15

Metode de stimulare a creativității în cadrul învățării active la limba și literatura română. Metoda Frisco

**Prof. Oboroceanu Carmen, Școala Gimnazială Mihai Drăgan,
Bacău**

Plecând de la cunoscutul dicton “ Nimic nu este ușor în această lume și fiecare lucru își are importanța lui “, fiecare cadru didactic are azi o mare responsabilitate în procesul de învățământ, în sensul că este obligat să le ofere elevilor posibilitatea dobândirii unei experiențe sociale și constructive noi, bazată pe cooperare și colaborare în rezolvarea problemelor vieții, ca să poată să-și asigure conviețuirea într-o lume pașnică.

Folosirea cu prioritate a metodelor și tehnicilor active centrate pe elev, care să contribuie la formarea potențialului intelectual al elevilor, presupune implicarea copilului în actul de învățare, pentru ca să i se ofere condiții optime pentru dezvoltarea gândirii, a intelectului, în direcția flexibilității, creativității, inventivității și pentru dezvoltarea interesului pentru propria formare, în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare. Astfel, pe elevul implicat în procesul de învățare, metodologia activă îi formează capacitatea de a-și însuși aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii și ale rezolvării de probleme. (O. Păcurari, op. cit., pag 10). Este cunoscut faptul că metodele centrate pe elev “îl plasează pe individ în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în trasarea obiectivelor pentru dezvoltarea ulterioară. Avantajele metodelor centrate pe elev este că ajută la pregătirea individului, facilitându-i o tranziție mai ușoară spre locul de muncă, cât și spre învățarea continuă” (O. Păcurari, op. cit., pag.12), ajutându-l, în acest mod, să înțeleagă lumea în care trăiește și să aplice în diferite situații de viață ceea ce a învățat.

Rolul educatorului/cadrului didactic în procesul atât de complex de modelare a copilului în drumul atât de sinuos spre maturizare este poate cel mai important, deoarece, punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala “într-un templu și un laborator”(Mircea Eliade).

1. Metode active și interactive – avantaje.

Conform dicționarului, învățarea activă înseamnă procesul de învățare calibrat pe interesele/nivelul de înțelegere/nivelul de dezvoltare a participanților la proces. În cazul învățării active, se pun bazele unor comportamente/componente vizibile:

- **componente ce denotă participarea** (elevul e activ, răspunde la întrebări, ia parte la activități);
- **gândirea creativă** (elevul are propriile sale sugestii, propune noi interpretări);
- **învățarea aplicată** (elevul devine capabil să aplice o strategie de învățare într-o anumită instanță de învățare);
- **construirea cunoștințelor** (în loc să fie pasiv, elevul îndeplinește sarcini care îl vor conduce spre înțelegere).

2. Metoda Frisco

Printre metodele interactive de **rezolvare de probleme prin stimularea creativității**, care acționează procesul de predare-învățare se află și **Metoda Frisco**, metodă activ-participativă în măsură să solicite plenar, dar să și valorifice maximal și pe multiple planuri potențialul uman de cunoaștere, de simțire și de acțiune cu care un elev sau altul vine la școală. Lecțiile bazate pe Metoda Frisco prezintă câteva caracteristici importante:

- elevii sunt puși în situația să interacționeze, să lucreze productiv unii cu alții;
- în cadrul activităților de învățare elevii își dezvoltă judecățile de valoare pertinente, care să-i dezvolte gândirea , învață prin eforturi proprii, îl transformă din obiect în subiect al educației, din participant pasiv într-unul activ. Caracterul ludic al Metodei Frisco,

cadru ei antrenant și activ în același timp, au un impact extraordinar asupra elevilor, oferind alternative noi de învățare, altele decât cele cunoscute, tradiționale.

Voi încerca, în cele ce urmează, să prezint un model de aplicare a metodelor de învățare activă și interactivă. Aplicarea Metodei Frisco, caracterizată prin flexibilitate, oferă elevilor posibilitatea de a se implica activ în actul de învățare, constituindu-se alături de celelalte metode interactive, într-un instrument util în eficientizarea activității la clasă. Acest demers de a prezenta această metodă activă cu un puternic potențial creativ, menit să contribuie la promovarea unei metodologii didactice moderne, active, se înscrie în domeniul încercărilor și căutărilor creative de a ameliora și eficientiza munca educatorilor cu subiecții educației sale.

3.1 Definiție și procedee

Metoda a fost propusă de echipa de cercetare **Fours boys of Frisco** (cei patru băieți din San Francisco). Scopul său principal este de a identifica probleme complexe și dificile și de a le rezolva pe căi simple și eficiente.

Metoda Frisco a fost concepută să folosească două procedee:

1. aplicarea listei de control (check list);
2. brainstorming-ul regizat (staget brainstorming).

Lista de control reprezintă un chestionar alcătuit dintr-o succesiune de întrebări care să permită formularea unor concluzii clare și care lămurește conținutul problemei propuse spre rezolvare.

Chestionarul (lista de control) trebuie să respecte o serie de condiții:

- să conțină întrebări simple, fără echivoc, formulate clar, fără a lăsa loc interpretărilor;
- întrebările să fie ordonate după o scară psihologică;
- să solicite un număr mic de informații;
- să ceară informațiile pe care elevii le pot da;
- să presupună răspunsuri simple de tipul: da/nu.

3.2 Etapele de desfășurare a Metodei Frisco.

Momentele principale ale unei lecții care include Metoda Frisco, corespund, după Ana Stoica, unor etape bine definite:

- **profesorul împarte clasa în două echipe**: prima echipă, numită și **echipa de investigație** (investigation team), este alcătuită din zece-cincisprezece elevi; a doua echipă, **echipa de concluzionare** (inference team), are în componență de cinci-șase membri;

- profesorul aplică lista de control membrilor echipei de investigație;
- elevii formulează răspunsuri scrise;
- echipa de concluzionare identifică problemele, le comentează critic și propune rezolvări obișnuite, clasice;
- profesorul distribuie membrilor echipei de concluzionare roluri care definesc anumite structuri psihologice: *conservatorul*, *exuberantul*, *pesimistul*, *optimistul*:
  - a) **Conservatorul** apreciază meritul soluțiilor vechi, le punctează neajunsurile și se pronunță pentru menținerea lor fără a exclude eventualele îmbunătățiri;
  - b) **Exuberantul** emite idei originale, imposibil de aplicat în practică, asigurând prin aceasta o atmosferă imaginativ-creativă;
  - c) **Pesimistul** este cenzorul care neagă oportunitatea oricărei îmbunătățiri a soluțiilor originale;
  - d) **Optimistul** critică poziția pesimistului și susține, în mod realist, soluțiile propuse de exuberant.

- la sfârșitul discuțiilor, profesorul sistematizează ideile și invită pe elevi să formuleze concluziile necesare;

- profesorul realizează evaluarea pe baza răspunsurilor la chestionar și a ideilor exprimate de participanți.

Concluzii

Pledoaria pentru utilizarea metodelor specifice în cadrul activităților de grup are la bază câteva avantaje evidente, care corespund atât obiectivelor cognitive, cât și celor socio-integratoare ale procesului de predare-învățare:

- oferă posibilitatea manifestării unor puncte de vedere diferite;
- asigură un climat interactiv, mărește posibilitatea de comunicare;
- favorizează apariția unor raporturi noi de cunoaștere și de stimă reciprocă;
- obișnuiește participanții să accepte puncte de vedere diferite, crește gradul de susținere a propriului punct de vedere;
- oferă șansa de a reflecta asupra propriilor idei, valori, atitudini și prilejuiește reconsiderarea lor în contextual contactului cu diferențele individuale;
- prezintă atractivitate și declanșează plăcere datorită caracterului ludic al metodelor interactive;
- formează un comportament adecvat necesar integrării în viața socială.

Bibliografie

- Păcurari, O., *Învățarea activă. Ghid pentru formatori*, MEC-CNPP., 2001, p.10, 12
- Gliga, I., *Învățarea activă*, MEC., București, 2001, p.23;
- Pintilie, Mariana, *Metode moderne de învățare-evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003, p.31;
- Ionescu, Miron, Chiș, Vasile, *Strategii de predare și învățare*, Editura Științifică, București, 1992, p.18;

MODELAREA GÂNDIRII ȘI A ATITUDINILOR ELEVILOR DE LICEU: PERSPECTIVE TEORETICE ȘI INTERVENȚII EDUCAȚIONALE

Autor, Prof. Nicoleta OLCOTT
Liceul Tehnologic "Matei Basarab" Caracal
E-mail: olcott.nicoleta@ltmbcaracal.ro

Abstract

Modelarea gândirii și a atitudinilor elevilor de liceu constituie o preocupare majoră în educația contemporană. Articolul de față explorează fundamentele teoretice ale formării gândirii critice, creative și reflexive, precum și ale dezvoltării atitudinilor față de învățare și interacțiune socială. Sunt analizate strategiile pedagogice eficiente pentru influențarea pozitivă a comportamentului cognitiv și socio-emoțional al adolescenților. Studiul se bazează pe literatura de specialitate recentă și oferă recomandări practice pentru profesori și factori de decizie educațională.

Cuvinte-cheie: *gândire critică, atitudini, educație liceală, intervenții pedagogice, modelare cognitivă*

În contextul educației contemporane, modelarea gândirii critice, creative și etice a elevilor reprezintă o prioritate. Dezvoltarea atitudinilor pozitive față de învățare, colaborare și responsabilitate civică are un impact major asupra reușitei școlare și a integrării sociale. Acest articol explorează mecanismele prin care școala poate influența modul în care gândesc și reacționează adolescenții, subliniind rolul profesorului, curriculumului și al mediului educațional în formarea unui profil atitudinal și cognitiv complex. În epoca globalizării și a digitalizării accelerate, educația are rolul esențial de a forma nu doar competențe academice, ci și modele de gândire și atitudini care permit integrarea activă și responsabilă în societate (UNESCO, 2015). Liceul, ca etapă de tranziție spre maturitate, este un spațiu privilegiat pentru modelarea gândirii critice și a atitudinilor sociale ale elevilor (Marzano & Heflebower, 2011).

Gândirea critică presupune capacitatea de a analiza, evalua și formula raționamente coerente și logice (Facione, 2011). În paralel, gândirea creativă implică generarea de idei originale, flexibilitate cognitivă și soluții inovatoare (Runco & Acar, 2012). Aceste abilități se formează progresiv și sunt influențate de mediul educațional, stimularea intelectuală și modelele sociale (Paul & Elder, 2014). Potrivit lui Ennis (1996), gândirea critică presupune abilitatea de a evalua argumente, de a identifica erori logice și de a lua decizii informate. De asemenea, gândirea creativă – conform lui Torrance (1974) – implică originalitatea, flexibilitatea și elaborarea ideilor. Ambele forme de gândire sunt esențiale în societatea informațională.

Atitudinile elevilor față de învățare, autoritate, colaborare și responsabilitate au o influență directă asupra succesului școlar și adaptării sociale (Ajzen, 1991). Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre factori personali (valori, motivație), factori contextuali (familie, școală) și experiențe educaționale semnificative (Eccles & Roeser, 2011). Atitudinile pot fi definite ca dispoziții mentale durabile care influențează modul în care elevii percep lumea și acționează în consecință (Ajzen, 1991). În context educațional, acestea includ atitudinea față de învățare, profesori, colegi, dar și față de sine.

Conform teoriei lui Bandura (1977), elevii învață prin observarea și imitarea comportamentelor semnificative ale altora. Profesorii, în calitate de modele, au un impact profund asupra gândirii și atitudinilor elevilor, mai ales atunci când relația pedagogică este una bazată pe respect, empatie și claritate morală. Albert Bandura (1977) susține că modelarea comportamentului

și atitudinilor are loc prin observație și imitație, elevii învățând prin intermediul modelelor sociale (profesori, părinți, colegi). Astfel, mediul școlar devine un spațiu de influențare atitudinală și cognitivă.

Principalele strategii educaționale pentru modelarea gândirii și atitudinilor includ dezbaterile și gândirea critică, proiectele interdisciplinare și reflecția metacognitivă. Activitățile de tip dezbateri și dialog socratic stimulează argumentarea logică și exprimarea opiniei personale. Aceste metode au demonstrat eficiență în dezvoltarea gândirii critice (Noddings, 2013). Implicarea elevilor în proiecte colaborative, centrate pe probleme reale, contribuie la integrarea cunoștințelor și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare (Thomas, 2000). Elevii învață să aplice teoria în practică și să coopereze în mod eficient. Formarea unei gândiri reflexive, prin jurnale de învățare sau autoevaluări, favorizează conștientizarea propriilor procese cognitive și emoționale (Zimmerman, 2002). Astfel, elevii dobândesc control asupra propriei dezvoltări intelectuale și atitudinale.

Dezbaterea reprezintă una dintre cele mai eficiente metode pedagogice pentru stimularea gândirii critice în rândul elevilor de liceu. Prin natura sa, aceasta presupune confruntarea de idei, evaluarea argumentelor și formularea unor poziții susținute logic, bazate pe dovezi. Astfel, elevii sunt antrenați într-un proces metacognitiv continuu, care le dezvoltă abilitatea de a analiza, compara, sintetiza și evalua informații (Kennedy, 2007).

Gândirea critică este definită ca „procesul activ, sistematic de conceptualizare, aplicare, analiză, sinteză și evaluare a informațiilor obținute prin observație, experiență, reflecție, raționament sau comunicare” (Facione, 2011, p. 6). Activitățile de tip dezbateri contribuie la toate aceste dimensiuni, întrucât elevii trebuie să își formuleze opiniile într-un cadru logic și să le adapteze în funcție de contraargumentele primite. Un alt beneficiu important al dezbaterilor este că acestea antrenează și gândirea dialectică, adică înțelegerea faptului că problemele pot fi abordate din perspective multiple și că nu există întotdeauna un singur adevăr absolut.

Dezbaterile oferă un cadru structurat în care adolescenții învață să formuleze argumente coerente, să evalueze puncte de vedere opuse și să-și susțină ideile pe baza logicii și a dovezilor. Conform lui Paul și Elder (2014), gândirea critică presupune „procesul de analiză și evaluare a gândirii proprii și a altora cu scopul de a o îmbunătăți”. Prin participarea la dezbateri, elevii sunt încurajați: să analizeze informațiile din surse variate, să își organizeze gândirea în mod logic, să distingă între opinii și fapte, să identifice presupuneri implicite și să ia poziție argumentată în fața unei audiențe.

Aceste abilități sunt esențiale nu doar în context academic, ci și în viața civică și profesională. După cum subliniază Kuhn (2005), angajarea în argumentare îi ajută pe elevi să devină gânditori mai reflexivi și mai autonomi, dezvoltând capacitatea de a analiza critic ideile, în loc să le accepte pasiv.

Mai mult, dezbaterile contribuie și la dezvoltarea socio-emoțională a adolescenților, întrucât presupun ascultare activă, toleranță față de opinii diverse și exprimarea respectuoasă a dezacordului. Astfel, se creează un cadru pentru modelarea atitudinilor democratice, empatiei și responsabilității.

În concluzie, modelarea gândirii și a atitudinilor elevilor de liceu presupune intervenții pedagogice deliberate, susținute de un curriculum flexibil și o cultură școlară bazată pe respect, dialog și responsabilitate. Implicarea activă a elevilor în procesul educativ favorizează dezvoltarea unor convingeri pozitive, a gândirii autonome și a competențelor socio-emoționale necesare în societatea contemporană. Dezbaterile cultivă nu doar gândirea critică, ci și încrederea în exprimare, respectul față de diversitate și implicarea activă în actul învățării – toate acestea fiind trăsături ale unui profil de elev modern, autonom și responsabil.

Bibliografie

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1, pp. 141-154). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Eccles, J. S., & Roeser, R. W. (2011). Schools as developmental contexts during adolescence. *Journal of research on adolescence*, 21(1), 225-241.
- Ennis, R. H. (1996). *Critical Thinking*. Upper saddle river, NJ: Prentice Hall.
- Facione, P. A. (2011). Critical thinking: What it is and why it counts. *Insight Assessment*, 1(1), 1-23.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Marzano, R. J., & Heflebower, T. (2011). *Teaching and assessing 21st century skills*. Solution Tree Press.
- Noddings, N. (2013). *Education and democracy in the 21st century*. Teachers College Press.
- Paul, R., & Elder, L. (2019). *The miniature guide to critical thinking concepts and tools*. Rowman & Littlefield.
- Runco, M. A., & Acar, S. (2012). Divergent thinking as an indicator of creative potential. *Creativity research journal*, 24(1), 66-75. <https://doi.org/10.1080/10400419.2012.652929>.
- Sternberg, R. J. (1997). *Thinking styles*. Cambridge university press.
- Torrance, E. P. (1966). Torrance tests of creative thinking. *Educational and psychological measurement*. <https://doi.org/10.1037/t05532-000>.
- Thomas, J. W. (2000). *A Review of Research on Project-Based Learning*. The Autodesk Foundation.
- UNESCO. (2015). *Rethinking Education: Towards a Global Common Good?*. Paris: UNESCO Publishing. <https://doi.org/10.54675/MDZL5552>
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory Into Practice*, 41(2), 64–70. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2.

EDUCAȚIA CREATIVĂ – FUNDAMENT AL FORMĂRII COPILULUI ÎN LUMEA VIITORULUI

Prof. ing. Olea Traiana Miorița

Școala Gimnazială „Vasile Lucaciu” Carei

Trăim într-o lume în care schimbarea este singura constantă. În acest context, educația nu mai poate fi centrată exclusiv pe transmiterea de cunoștințe, ci trebuie să cultive creativitatea, gândirea critică, adaptabilitatea și cooperarea.

Educația creativă – definiție și importanță. Educația creativă înseamnă mai mult decât activități artistice – este o abordare integrată, care stimulează imaginația, promovează soluții originale și încurajează gândirea independentă. Într-o lume dominată de tehnologie, automatizare și incertitudine, creativitatea devine o competență esențială.

Metode și strategii creative în activitatea didactică

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning) Exemplu: „Orașul Viitorului” – elevii au lucrat în echipe pentru a imagina o comunitate sustenabilă, folosind materiale reciclabile și aplicații digitale. Rezultatul: implicare activă, gândire critică, colaborare și responsabilitate ecologică.

2. Tehnologia în sprijinul creativității Folosirea platformelor precum Padlet, Wordwall, Canva sau Scratch a stimulat exprimarea liberă, inițiativa și învățarea activă. Elevii au creat povești animate, postere interactive sau jocuri educative digitale.

3. Integrarea artei și jocului în lecții. Prin teatru de păpuși, jocuri de rol, desene narrative sau crearea de benzi desenate, copiii își exprimă emoțiile, înțeleg mai bine conceptele și devin actori activi ai propriei învățări.

Educația STEAM – O abordare integrată pentru dezvoltarea competențelor viitorului

Educația STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică) presupune integrarea acestor domenii pentru a dezvolta o gândire complexă, interdisciplinară, care combină logica și creativitatea. Această abordare promovează rezolvarea de probleme, colaborarea și gândirea critică – competențe esențiale pentru elevii secolului XXI.

Exemple concrete de activități STEAM implementate:

1. "Laboratorul Curioșilor" – Experimente științifice simple

Elevii au realizat experimente precum: „Vulcanul cu oțet și bicarbonat”, „Curcubeul din lichide” sau „Planta care dansează” (mișcarea plantelor în lumină). Fiecare experiment a fost însoțit de ipoteze, observații și concluzii.

- **Competențe dezvoltate:** gândire științifică, capacitatea de observare, formularea de ipoteze și concluzii.
- **Disciplina:** Științe + Matematică + Arte (realizarea grafică a rezultatelor)

2. "Programăm povestea noastră" – Utilizarea aplicației Scratch. Elevii au creat povești animate sau jocuri simple folosind platforma Scratch, în cadrul unui atelier de informatică creativă. Temele au fost inspirate din literatura română sau din teme de actualitate (protejarea mediului, diversitatea).

- **Competențe dezvoltate:** gândire algoritmică, exprimare creativă, alfabetizare digital; **Disciplina:** TIC + Limba română + Artă

3. "Construim poduri" – Atelier de inginerie creativă

Într-un proiect interdisciplinar, elevii au fost provocați să construiască un pod folosind doar materiale reciclabile (bețe de lemn, sfoară, lipici, paie). A urmat testarea acestora cu greutate pentru a verifica rezistența.

- **Competențe dezvoltate:** colaborare, rezolvare de probleme, gândire spațială; **Disciplina:** Matematică + Tehnologie + Educație plastică

4. "EcoSTEAM – Grădina verticală". Elevii au proiectat și construit o mini-grădină verticală în curtea școlii, folosind PET-uri, sisteme simple de irigație, etichete ilustrate pentru fiecare plantă, iar ulterior au monitorizat creșterea plantelor și au calculat consumul de apă.

Competențe dezvoltate: gândire ecologică, responsabilitate, aplicarea matematicii în viața reală.

- **Disciplina:** Biologie + Matematică + Arte + Educație tehnologică

5. "Matematica în artă – Simetrie și fractali". Elevii au învățat despre simetrie, proporții și fractali, apoi au realizat creații artistice bazate pe aceste concepte (ex: flori fractale din hârtie, desene inspirate de mandale sau de natura geometrică a fulgilor de zăpadă).

- **Competențe dezvoltate:** estetică, gândire logică, creativitate; **Disciplina:** Matematică + Arte vizuale

Educația creativă și abordarea STEAM oferă elevilor șansa de a învăța activ, aplicat, integrat și cu sens. Copiii de azi au nevoie de mai mult decât cunoștințe – au nevoie de competențe și atitudini care să le permită să navigheze o lume în continuă schimbare. Profesorii sunt catalizatori ai acestei transformări – facilitatori de experiențe educative care colorează, cu sens și bucurie, viitorul.

Bibliografie:

1. Ken Robinson – *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*
2. OECD – *The Future of Education and Skills 2030*
3. www.edutopia.org – Resurse pentru educația creativă
4. Programele școlare și ghiduri metodologice – Ministerul Educației
5. Experiențe proprii din activitatea didactică

EDUCAȚIA CREATIVĂ A COPIILOR DE AZI

Oltean Gabriela

Colegiul Național de Artă Tg. Mureș

Educația creativă are un rol esențial în modelarea tinerelor generații. Noilor elevi le plac provocările, gândirea creativă, lucrările practice și nu mai doresc memorarea mecanică a unor informații. Ei sunt copii activi, inovatori și pregătiți pentru provocări încă de la cele mai fragede vârste.

Unii copii își doresc de mici să fie independenți, originali, nu le este frică de greșeli, sunt foarte implicați, caută soluții multiple și experimentează folosindu-se de bogata lor imaginație care le este dezvoltată din primii ani ai vieții prin tehnologia pusă la îndemână, precum și de jocurile tip lego, puzzle sau de strategie.

În cadrul activităților trebuie să lăsăm mereu loc și pentru creativitate, pentru exprimare liberă pentru a cunoaște și punctul de vedere al elevilor. Ei trebuie să aibă curaj să se exprime, să găsească soluții noi și asta îi va încuraja și ajuta la creșterea stimei de sine.

Creativitatea trebuie să se regăsească în toate domeniile. În cadrul orelor de Comunicare în limba română, copiii trebuie lăsați să se exprime liber, să găsească finaluri pentru diverse povestioare, să creeze compuneri, scrieri creative și chiar să integreze și alte discipline cum ar fi desenul cu ajutorul căruia pot crea benzi desenate.

Creativitatea poate fi aplicată și la Matematică prin descoperirea rezolvărilor corecte a unor exerciții sau probleme, care pot fi rezolvate în cadrul unor jocuri sau vânători de comori. Acest tip de activitate poate fi desfășurat chiar în curtea școlii pentru ca ora să fie mai atractivă și mai originală.

De asemenea, orele de Muzică și Arte vizuale pot fi desfășurate în mijlocul naturii și pot fi combinate cu celelalte discipline. Astfel, profesorul dovedește imaginație, creativitate, originalitate în conceperea orelor și acestea nu vor fi monotone pentru copii, ci din contră, vor deveni plăcute și atrăgătoare pentru ei.

Rolul profesorului este unul foarte important pentru că el trebuie să încurajeze elevii să fie creativi. Rigiditatea nu mai are ce căuta în orele predate azi. Curiozitatea copiilor este firească și trebuie încurajată prin răspunsuri la întrebările adresate de către copii.

De asemenea, tehnologia și jocurile pot contribui la dezvoltarea armonioasă a elevilor, prin introducerea lor nu doar în viața de zi cu zi ci și în procesul instructiv-educativ. Un profesor creativ este dispus să se adapteze la viitor folosind mijloace moderne în procesul de predare-învățare-evaluare. Acest tip de mijloace îi vor provoca mai mult pe elevi, mai ales dacă se utilizează platforme care conțin mai multe tipuri de joc și elevul trece de la un joc la altul, de la o învățare la alta, prin joacă, prin rezolvarea unor puzzleuri și toate exercițiile vor fi relaxante și educative în același timp.

Personal, consider că creativitatea joacă un rol important în întregul proces educațional, iar profesorul trebuie să aibă disponibilitatea și dorința de a fi CREATIV.

Bibliografie:

1. Enăchescu , Eugenia (2005), Creativitate și educație. București, Ed. Aramis
2. Joița, Elena (2006) Instruirea creativă. O alternativă constructivistă pentru învățământul contemporan. București , Ed. Didactică și Pedagogică

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

prof. Onofrei Lenuța
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești

În secolul XXI, marcat de transformări sociale, economice, științifice și tehnologice fără precedent, formarea unor generații care să se poată adapta, inova, rezolva probleme complexe și colabora eficient a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ. Educația creativă apare, în acest context, drept un proces cheie, care contribuie într-un mod substanțial la dezvoltarea gândirii, atitudinilor și abilităților tinerelor generații.

Educația creativă se află la intersecția dintre discipline, fiind un proces care stimulează imaginația, gândirea critică, rezolvarea de probleme, lucrul în echipă, adaptarea, toleranța față de ideile celorlalți, dar și exprimarea de sine. Acest demers formativ se sprijină pe metodologii interactive, participative, care transformă elevul într-un actor al propriului proces de învățare.

Printre cele mai eficiente metode se numără **învățarea bazată pe proiecte**, care le permite elevilor să se implice activ în rezolvarea unor probleme, lucrând în echipe, într-un context care imită provocări reale. **Jocul de rol**, improvizația sau teatrul educational ajută, de asemenea, la dezvoltarea unor competențe sociale, a inteligenței emoționale, a empatiei, a capacității de a privi o situație din perspective multiple. Utilizarea artelor — pictură, sculptură, cinema — stimulează gândirea abstractă, exprimarea ideilor, lucrul cu materiale, formarea unor conexiuni între discipline, într-un proces care dezvoltă creativitatea, motricitatea fină, percepția estetică, dar și abilități de rezolvare a unor probleme într-un mod inovator.

Design Thinking a devenit o metodologie emblematică în contextul formării creative, întrucât propune un proces centrat pe om, care ajută tinerii să identifice probleme, să genereze idei, să prototipeze soluții, într-un demers iterativ care stimulează gândirea critică, flexibilă, rezilientă. Dezbaterile, atelierele, hackathoanele contribuie, de asemenea, la formarea unor atitudini democratice, tolerante, care respectă diversitatea de idei, întrucât impun exprimarea unor puncte de vedere într-un dialog constructiv.

Efectele acestor metodologii se manifestă într-o dezvoltare multidimensională a tinerilor. Pe de o parte, gândirea lor devine mai complexă, fiind capabili să rezolve probleme într-un mod

inovator, cu idei originale. Pe de altă parte, atitudinile lor se orientează spre toleranță, spirit civic, întruajutorare, întrucât lucrul în echipe mult discipline dezvoltă abilități sociale, de comunicare, de rezolvare de conflicte. Competențele transversale, care includ lucrul în echipă, gândirea strategică, adaptarea, rezolvarea de probleme, exprimarea ideilor, sunt cele care îi ajută pe tineri să se adapteze cu succes într-o lume aflată într-o continuă transformare.

Pe lângă metodologiile interactive, un rol deosebit în formarea gândirii creative îl joacă **mediul de învățare**. Acesta trebuie să stimuleze exprimarea ideilor, fără teama de greșeală, într-un climat de deschidere, de încredere, unde fiecare elev se poate face auzit. Un spațiu de clasă flexibil, dotat cu materiale multimedia, cu colțuri creative, cu resurse care încurajează lucrul în echipe, poate deveni un adevărat laborator al ideilor.

De exemplu, o sală de clasă organizată pe ateliere, unde elevii pot confecționa machete, pot desena, pot manipula materiale sau pot redacta texte, poate stimula mult gândirea lor divergentă. La fel, folosirea unor platforme online, a unor aplicații interactive sau a unor formate multimedia contribuie la dezvoltarea imaginației, întrucât le permite copiilor să se exprime într-un mod multisenzorial.

Cadrelle didactice joacă, de asemenea, un rol esențial în formarea gândirii creative. Ele trebuie să aibă o atitudine deschisă, flexibilă, să aprecieze ideile originale, să stimuleze curiozitatea, să creeze o atmosferă pozitivă, fără judecată, care să le permită elevilor să greșească, să învețe, să se corecteze. Profesorul care nu impune un răspuns unic, care nu pedepsește greșeala, ci o transformă într-o oportunitate de a descoperi, va deveni un mentor care stimulează creativitatea, spiritul de inițiativă, dorința de a inova.

Pe lângă dezvoltarea gândirii creative, o astfel de abordare ajută tinerii să se autocunoască, să-și descopere talentele, să-și formeze o identitate, devenind, în cele din urmă, cetățeni autonomi, care se pot integra cu succes într-o societate aflată într-un proces continuu de transformare.

În contextul unor provocări globale, cum sunt crizele climatice, cele economice, sociale sau de sănătate, tinerii care gândesc creativ, care colaborează, care rezolvă probleme într-un mod inovator, vor reprezenta resursa cea mai de preț a oricărei națiuni. Educația creativă nu poate fi, așadar, privită doar ca un moft, un plus, un adaos, ci ca o **necesitate**, fără de care dezvoltarea pe termen lung a societății nu poate fi susținută.

În concluzie, **educația creativă** apare ca un motor al dezvoltării, întrucât stimulează formarea unor cetățeni care gândesc independent, care rezolvă probleme într-un mod inovator, care colaborează eficient cu cei din jur, care se adaptează cu ușurință unor contexte imprevizibile, devenind, în cele din urmă, actori ai progresului social. Astfel, investiția într-o educație care

dezvoltă creativitatea reprezintă o investiție într-un viitor mai bun, într-un context marcat de complexitate, incertitudine și transformare continuă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cernova, Mihaela. (2010). „Pedagogia creativității”, *Pedagogia. Revista de științe ale educației*, nr. 2, p. 35-47.
2. Craft, Anna. (2005). *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*. London: Routledge.
3. Lucas, Bill. (2019). *Creative Thinking: A Guide for Teachers*. London: Crown House Publishing.
4. Robinson, Ken. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. London: Viking.
5. Sawyer, R. Keith. (2011). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford: Oxford University Press.
6. Vygotsky, Lev S. (2004). *Psihologia artei*. Iași: Polirom.
7. Voicilă, Cătălin. (2016). „Valorificarea metodelor interactive în dezvoltarea gândirii creative”, *Didactic.ro*. [<http://www.didactic.ro>]

Tehnologiei și îmbunătățirea procesului educațional

În contextul unei societăți care se află în permanentă schimbare, fiind marcată de un progres tehnologic accelerat, dar și de dezvoltări științifice semnificative, sistemele educaționale se confruntă cu provocarea de a se adapta rapid pentru a răspunde nevoilor unei noi generații de elevi. Aplicarea științei și tehnologiei în educație nu mai este un element opțional, ci o necesitate fundamentală pentru modernizarea procesului instructiv-educativ, creșterea eficienței acestuia și formarea unor oameni competenți, flexibili și creativi.

Integrarea tehnologiei în educație presupune nu doar dotarea școlilor cu echipamente moderne, ci și regândirea paradigmelor pedagogice tradiționale. Tabletele, platformele digitale, aplicațiile interactive, realitatea augmentată sau inteligența artificială nu reprezintă doar instrumente de prezentare a informației, ci facilitatori ai unui proces educațional centrat pe elev, care stimulează gândirea critică, autonomia și colaborarea.

Știința contribuie la acest proces prin furnizarea de date relevante despre modul în care învață creierul, despre strategiile didactice eficiente și despre impactul factorilor emoționali sau de mediu asupra performanței școlare. Neuroștiințele educației, spre exemplu, oferă perspective valoroase privind învățarea diferențiată, memoria, atenția și motivația, care pot ghida cadrele didactice în personalizarea actului educațional.

Un exemplu al acestui tip de transformare este învățarea adaptivă, posibilă prin intermediul algoritmilor inteligenți care personalizează conținuturile și ritmul învățării în funcție de nevoile și progresul fiecărui elev. Aceasta nu doar că optimizează rezultatele școlare, ci ajută la creșterea încrederii în sine a elevilor, oferindu-le o experiență educațională incluzivă și relevantă.

Tehnologia permite extinderea granițelor clasei tradiționale prin facilitarea învățării hibride. Platformele educaționale, resursele deschise, laboratoarele virtuale și comunitățile de practică online oferă acces egal la cunoaștere și stimulează schimbul intercultural, dezvoltând competențele digitale și spiritul colaborativ al elevilor și profesorilor deopotrivă.

Cu toate acestea, succesul acestei transformări nu depinde exclusiv de infrastructură sau inovație tehnologică, ci și de pregătirea și deschiderea profesorilor. Cadrele didactice trebuie susținute prin formare continuă și politici educaționale coerente, care să valorizeze atât dimensiunea tehnologică, cât și cea umanistă a educației. Integrarea tehnologiei trebuie să fie ghidată de o viziune pedagogică clară, care pune în centrul său dezvoltarea armonioasă a elevului ca ființă rațională, creativă și empatică.

În concluzie, transformarea învățământului prin aplicarea științei și tehnologiei oferă oportunități remarcabile pentru inovarea educației. Este necesară o abordare echilibrată și o colaborare constantă între cercetători, decidenți, profesori și comunitate, școala viitorului poate deveni un spațiu al învățării autentice, adaptate nevoilor reale ale lumii contemporane.

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ

WORKSHOP MODELARE 3D ÎN FUSION ȘI PROGRAMARE CU MICROBIT

PROIECT DIDACTIC

DANIELA ALINA OPREA
COLEGIUL TEHNIC TURDA

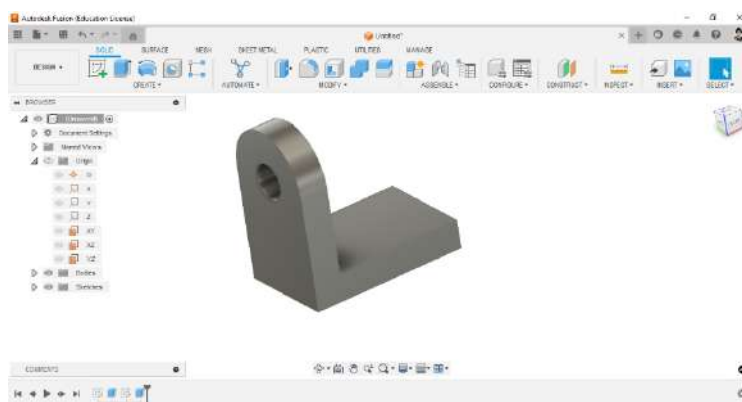
Tehnicile de proiectare și modelare 3D au devenit tot mai căutate atât în domeniul construcțiilor de mașini, mecatronică, proiectare cadastrală, construcții civile cât și în sfera ilustrației și concept art. Reprezentarea virtuală 3D este tot mai apreciată și mai des întâlnită în sfera tehnică academică și în diverse medii de producție, pe măsură ce își perfecționează tehnicile și instrumentele de lucru.

Modelarea 3D reprezintă un procedeu tot mai des întâlnit în grafica realizată pe computer. Tehnica de modelare 3D se utilizează pentru crearea unor reprezentări digitale ale unor obiecte din lumea reală cu ajutorul unor softuri specializate.

La Colegiul Tehnic Turda am implementat două proiecte didactice de tip workshop, în cadrul unor evenimente Meet and Code. La activități a participat un grup de 40 de elevi.

Elevii au fost motivați să descopere o serie de instrumente de proiectare 3D pornind de la schița modelului și apoi să vizualizeze piesa din diverse perspective. Programarea cu ajutorul Micobit a facilitat dezvoltarea gândirii algoritmice la elevi, adaptarea la mediul de programare grafic, învățarea instrucțiunilor de condiționare logică. Aceste proiecte au urmărit dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, gândirea computațională, colaborarea, lucrul în echipă, familiarizarea cu softuri de ultimă generație, accesul elevilor la tipul de educație STEM.

Meniul aplicației Fusion 360 conferă o serie de instrumente utile realizării schiței de bază a piesei proiectate, alegerea planului de lucru, vizualizarea din diverse perspective a modelului, cu ajutorul cubului de proiecție. O facilitate utilă pe care o conferă softul este aceea de a genera pe lângă modelul 3D și a desenului 2D în 3 vederi principale, folosind opțiunea Drawing from Design.

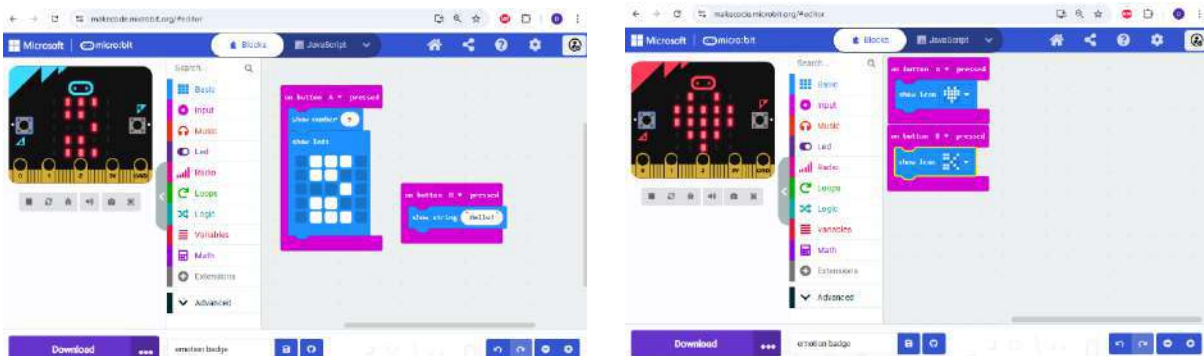

Una dintre activitățile proiectului a constat în realizarea unui workshop de modelare 3D în Fusion 360. Elevii au lucrat colaborativ, în echipe de câte 10 elevi. În prima parte a activității elevilor li s-au prezentat interfața grafică a ecranului, meniurile aplicației, zona de selectare a planului de proiecție, zona de lucru, cubul de proiecție pentru selectarea perspectivei de vizualizare, butoanele de manipulare "Pan" și "Orbit" de la baza ferestrei. S-au prezentat apoi în detaliu meniurile de desenare ale obiectelor grafice și de editare. S-au realizat schițe ale unor obiecte grafice utilizând comenzile de desenare specifice (cerc, linie, dreptunghi). Pentru editarea obiectelor grafice s-au folosit comenzile de decupare "Trim", comenzile pentru racordare și țesire și comanda "Offset" (pentru crearea copiilor paralele).

După crearea schiței s-a realizat modelul 3D folosind comenzile "Extrude" sau "Revolve". Fiecare etapă de lucru a putut fi urmărită prin intermediul zonei Timeline, din partea de jos a ferestrei. Elevii au avut la dispoziție fișe de lucru cu modelele 3D care trebuiau reprezentate. Timpul de lucru alocat a fost de 3 ore. La finalul activității s-a făcut un tur al galeriei, în care elevii au observat modelele reprezentate de ceilalți elevi. Pentru feed-back s-au împărțit post-it-uri pe care elevii și-au scris impresiile de la activitate.

A doua activitate a fost un workshop de programare cu ajutorul dispozitivului Microbit. Elevii s-au familiarizat cu limbajul de programare Makecode și au reușit să realizeze o serie de aplicații utile.

Activitatea a fost organizată pe grupe de câte 10 elevi, în care elevii au fost grupați în perechi. În prima parte a activității elevii au accesat platforma Makecode pentru Microbit și s-au familiarizat cu metoda de programare cu ajutorul blocurilor grafice. S-au prezentat în continuare

meniurile aplicației, tipurile de instrucțiuni, metode de inițializare ale variabilelor, utilizarea operatorilor matematici și logici, blocurile condiționale (if- then-else, while, for). S-au realizat câteva aplicații cu ajutorul simulatorului Microbit și apoi s-a utilizat dispozitivul Microbit real realizând aplicații matematice, aplicații pentru redarea unor secvențe audio, aplicații de afișare a textelor. Odată ce elevii au avansat în însușirea cunoștințelor de programare, au reușit să realizeze aplicații cu timere, aplicații de tip busolă sonoră, aplicații de măsurare a intensității luminoase, aplicații pentru măsurarea temperaturii (utilizând senzorul de temperatură). S-au utilizat fișe de lucru cu diverse aplicații. Activitatea s-a desfășurat pe parcursul a trei ore, timp în care elevii au lucrat colaborativ iar la final s-a organizat un tur al galeriei, care a permis fiecărei echipe să observe proiectele celorlalți. Impresiile de la activitate au fost notate pe bilețele post it.

Prin intermediul acestor activități elevii dobândesc o serie de competențe specifice secolului XXI, își dezvoltă capacitatea de adaptare și flexibilitate pe piața muncii și devin nu numai utilizatori de tehnologie ci și creatori de tehnologie.

Bibliografie

1. Gligore Emil Rus, Tania Rus, AutoCad 2011 pentru liceu și facultate, Editura Abel, 2014, Cluj-Napoca
2. Cătălina Enescu, Ana-Maria Mircu, Micro:bit START- Introducere în Micro:bit, Editura EVOMIND, 2022, Pitești,
3. <https://fusion.online.autodesk.com/>
4. <https://makecode.microbit.org/>

PRIETENII MEI, CAII

Proiect inovator de stimulare psihomotrică pentru copii cu deficiențe mentale

profesor: Oțelaru Elena Daniela
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Rudolf Steiner Hunedoara

ARGUMENT

Terapia cu caii are multiple efecte atât pe plan psihic cât și fizic, iar beneficiile sale sunt recunoscute de tot mai mulți terapeuți. Pot folosi acest tip de terapie de la persoane cu probleme de comportament sau de gestionare a emoțiilor care au trecut prin situații nefericite, până la copii cu dizabilitati motorii, autism, Sidrom Down, de relationare, etc.

Principiul de bază al hipoterapiei este utilizarea mișcărilor ritmice și repetate ale calului, care sunt transmise corpului călărețului. Aceste mișcări pot ajuta la îmbunătățirea echilibrului, coordonării, forței musculare și a controlului postural. De asemenea, interacțiunea cu calul și mediul natural poate avea un impact pozitiv asupra stării emoționale și cognitive a copiilor, contribuind la reducerea anxietății și la creșterea încrederii în sine.

Hipoterapia este folosită în tratamentul unei game largi de afecțiuni, incluzând:

- persoanelor cu infirmități cauzate de accidente sau boli, deficiențe senzoriale.
- persoanelor cu infirmități motrice, cerebrale, congenitale sau dobândite: tetrapareză spastică, parapareze, distrofie musculară etc.
- persoanelor cu afecțiuni psihice și comportamentale (nevroze, psihoze, probleme comportamentale, depresii, autism, Sindrom Down, ADHD).
- copiilor cu deficiente relaționale (probleme emoționale).

DESCRIEREA PROIECTULUI

SCOPUL PROIECTULUI

- Oferirea de servicii complementare copiilor cu deficiențe mentale înscriși în școală care să contribuie la ameliorarea sechelelor native și obținerea de noi abilități.
- Ameliorarea dizabilităților și înlăturarea stereotipiilor.
- Asigurarea unor activități extracurriculare într-un cadru interesant, nou și agreat de copii prin servicii de echitație cu elemente de hipoterapie și stimulare emoțională.
- Creșterea stimei de sine și încrederea în forțele proprii a elevilor cu CES.
- Obținerea de noi abilități în vederea îmbunătățirii activității școlare și sporirea șanselor copiilor cu CES de încadrare în colectivitate și comunitate.

OBIECTIVE:

- Furnizarea unui mediu optim pentru relaxare și recuperare;
- Implicarea cu prioritate a elevilor cu CES în activități extracurriculare;
- Oferirea de activități care să contribuie la ameliorarea dizabilităților și înlăturarea stereotipiilor.
- Reducerea sechelelor cauzate de dizabilitate.
- Eficientizarea însușirii de cunoștințe școlare în paralel cu activitatea de recuperare.

STRATEGIE :

Se urmărește atingerea obiectivelor prin participare la activități de echitație desfășurate o dată pe săptămână. Grupul țintă este format din 13 preșcolari/elevi de la C.S.E.I. Rudolf Steiner Hunedoara. O grupă este formată din 6 copii care se vor roti sistematic.

Structura oferă sentimentul ordinii, stabilității și consistenței în grup. Acest lucru este vital pentru elevi, dar mai ales pentru cei care au crescut în medii familiale instabile.

Resurse umane:

- elevi;
- cadrele didactice;

Resurse financiare:

- Instituția – transportul elevilor
- sponsorizări – Centrul de recreere Dacic Horses Orăștie

Programul grupului:

Durată: 24 săptămâni (noiembrie 2024 – iunie 2025)

În funcție de disponibilitatea și implicarea elevilor, programul activității se va desfășura astfel:

- Întâlniri de grup la care participă câte 6 elevi, cu o frecvență săptămânală (luni, 1 oră în intervalul orar 11.00 – 12.00);

Deplasarea elevilor din cadrul Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Rudolf Steiner Hunedoara se va face cu microbuzul școlii.

Cadrul de desfășurare a activității:

Toate activitățile grupului se vor desfășura la Sereca, Centrul de recreere „Dacic Horses”.

Înainte de debutul activităților grupului se va face diagnoza particularităților de personalitate a participanților, în vederea construirii unui model de optimizare personală adaptat nevoilor elevilor. Pentru o bună diagnoză vom realiza :

- Discuții cu părinții sau tutorii elevilor pentru a obține consimțământul lor privind participarea la grup.

Implementarea parteneriatului:

Se va urmări:

- modul cum s-a organizat și desfășurat parteneriatul;
- realizarea obiectivelor stabilite;

Impactul proiectului:

Proiectul propus poate constitui un model ce poate fi aplicat și în alte școli din județ. Avem convingerea fermă că proiectul va duce treptat la dezvoltarea și valorizarea învățământului școlar special din județul Hunedoara. Datorită implementării acestor activități considerăm ca elevii noștri vor avea o șansă mai mare de integrare atât în școală cât și în societate.

Rezultate așteptate:

- Toți elevii vor participa la activitățile propuse;
- Creșterea interesului elevilor pentru participarea la activități nonformale, de tip outdoor;
- Creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii prin activitățile derulate;
- Îmbunătățirea conștientizării emoțiilor prin descoperirea, trăirea și exersarea lor;
- Dezvoltarea atitudinii pozitive active: toleranță, apreciere, nondiscriminare.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Prof. Țebrean Lucica

Prof. Pădureț Lucia

C.S.E.I. „Sf. Andrei” Gura Humorului

Introducere

Trăim într-o epocă a transformărilor accelerate, în care tehnologia, inteligența artificială, crizele climatice și globalizarea rescriu permanent regulile jocului. În fața acestor provocări, este clar că nu putem pregăti copiii de azi cu metodele de ieri pentru lumea de mâine. De aceea, educația trebuie să devină un spațiu dinamic, viu, deschis către explorare, reflecție și inovație.

Aici intervine educația creativă – ca răspuns firesc la nevoia de a forma indivizi capabili să gândească liber, să colaboreze eficient, să se adapteze și să-și exprime unicitatea. Simbolic, „culorile viitorului” sunt tocmai această varietate de abilități, talente și perspective pe care trebuie să le cultivăm în școală. Copiii nu sunt pagini albe pe care se scriu lecții, ci tablouri vii care așteaptă să fie descoperite și dezvoltate în toată complexitatea lor.

1. De ce este importantă educația creativă?

Tradițional, educația a pus accent pe acumularea de informații și pe conformism. Elevii erau învățați „ce” să gândească, nu „cum” să gândească. În prezent însă, lumea cere altceva: gândire critică, capacitatea de adaptare, empatie, comunicare, inițiativă. Acestea nu pot fi dezvoltate prin metode rigide, ci printr-o abordare creativă, centrată pe copil.

Beneficiile educației creative sunt multiple:

- stimulează curiozitatea și dorința de a învăța;
- dezvoltă abilități transdisciplinare (analiză, sinteză, colaborare);
- încurajează exprimarea liberă și asumarea de riscuri în siguranță;
- reduce stresul asociat performanțelor școlare, înlocuindu-l cu motivație intrinsecă.

2. Fiecare copil – o paletă de culori unică

Într-o sală de clasă, fiecare elev are un bagaj propriu: temperament, stil de învățare, interese, emoții, dificultăți sau talente ascunse. Educația creativă încurajează individualizarea și pune accent pe potențialul fiecăruia. În loc să impună un model standard, această abordare propune:

- explorarea învățării prin joc, artă, muzică, mișcare;
- proiecte interdisciplinare în care copiii își pot folosi punctele forte;
- spațiu pentru reflecție personală și feedback constructiv;
- acceptarea greșelii ca parte naturală a procesului de învățare.

Un copil care se simte înțeles, valorificat și sprijinit va înflori dincolo de orice așteptări.

3. Profesorul – ghid, nu furnizor de informație

În educația creativă, profesorul nu este centrul clasei, ci un facilitator al învățării, un mentor care inspiră și încurajează. Rolul său se schimbă profund:

- Devine un designer de experiențe de învățare, adaptate clasei;
- Cultivă un climat pozitiv, în care greșelile sunt oportunități;
- Încurajează întrebările autentice și gândirea critică;
- Folosește metode moderne: învățare prin joc, teatru educațional, brainstorming, învățare colaborativă, tehnologii interactive.

Astfel, relația profesor-elev devine una bazată pe respect, încredere și colaborare.

4. Educația viitorului: între știință și artă

Viitorul nu va fi dominat doar de tehnologie, ci și de creativitate, inovație și capacitatea de a imagina soluții noi. De aceea, o educație relevantă va îmbina logică și imaginație, știință și emoție, algoritmi și empatie. Concepte educaționale moderne promovează acest echilibru:

- STEAM – integrarea artelor în educația STEM (Science, Technology, Engineering, Math);
- Design thinking – abordare centrată pe empatie, testare și soluționarea creativă a problemelor;
- Proiecte comunitare – unde elevii colaborează pentru a crea soluții reale în lumea din jur.

5. Obstacole și soluții

Evident, implementarea educației creative nu este lipsită de provocări. Între acestea se numără:

- curriculum rigidă, axată pe conținuturi fixe;
- presiunea performanței și a evaluării standardizate;
- lipsa formării în metode moderne pentru cadrele didactice;
- resurse materiale și digitale insuficiente.

Totuși, există soluții realiste:

- Formare continuă pentru cadrele didactice în metode alternative;
- Proiecte pilot în care se testează noi forme de învățare;
- Colaborare între școală, familie și comunitate;
- Folosirea tehnologiei nu ca scop, ci ca instrument pedagogic.

Concluzie

„Culorile viitorului” nu se află într-un manual, ci în ochii curioși ai copiilor, în ideile lor nebunești, în desenele lor imperfecte, în întrebările lor sincere. O educație creativă înseamnă să le oferim curajul de a visa, libertatea de a crea și sprijinul de a greși și a învăța din asta. Viitorul se colorează astăzi, în fiecare clasă, cu fiecare zâmbet și fiecare idee pe care o încurajăm. Iar profesorul este acela care, cu răbdare și pasiune, ține pensula în mână și ajută fiecare copil să-și picteze propriul drum.

Bibliografie

1. Robinson, Ken, *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*, Capstone Publishing, Chichester, 2011, p. 15-45.
2. Csikszentmihalyi, Mihaly, *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*, Harper Perennial, New York, 1996, p. 30-85.
3. Dewey, John, *Experience and Education*, Macmillan, New York, 1938, p. 5-30.
4. Gardner, Howard, *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*, Basic Books, New York, 1993, p. 10-55.
5. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Curtea Veche Publishing, București, 2001, p. 60-120.
6. Negură, Petru, *Educația în România postcomunistă: între globalizare și naționalism*, Cartier, Chișinău, 2018, p. 75-98.
7. Ministerul Educației Naționale, *Programele școlare pentru învățământul primar și gimnazial*, București, 2012, p. 3-20.

8. OECD, The Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass, OECD Publishing, Paris, 2020, p. 8-32.
9. Runco, Mark A. & Acar, Selcuk, Divergent Thinking as an Indicator of Creative Potential, Creativity Research Journal, Vol. 24(1), 2012, p. 66–75.
10. Savater, Fernando, Copilul etern: o reflecție filosofică asupra educației, Humanitas, București, 2008, p. 12-47.

Fișă de lucru pentru părinți - **Formarea unui caracter bun**

Prof. – consilier școlar, Panduru Mihaela-Simona

CJRAE Timiș, Școala Gimnazială nr. 19

Avram Iancu Timișoara și Liceul

Teologic Baptist Timișoara

1. Introducere: Importanța unui caracter bun

În acest exercițiu, ne vom concentra asupra trăsăturilor fundamentale care formează un caracter bun și cum putem să le dezvoltăm împreună cu copiii. Un caracter bun nu se formează peste noapte, ci prin răbdare, perseverență și exemple constante din partea părinților.

2. Reflecție personală: Trăsături de caracter

Îți propunem să răspunzi la următoarele întrebări:

- ✓ Care sunt cele trei trăsături de caracter pe care le consideri cele mai importante pentru tine? De ce?
(Ex: sinceritate, respect, responsabilitate etc.).....
- ✓ În ce mod crezi că trăsăturile de caracter influențează viața de zi cu zi a unui copil?.....
(Ex: Deciziile corecte, relațiile sănătoase cu ceilalți, încrederea în sine etc.)
- ✓ Care dintre aceste trăsături consideri că este deja bine dezvoltată la copilul tău și care ai vrea să o îmbunătățești?.....
(Ex: Copilul meu este foarte responsabil la școală, dar aș vrea să fie mai răbdător cu ceilalți.)

3. Evaluare în familie: Cum să dezvoltăm trăsături de caracter la copii?

Răspunde împreună cu copilul tău la următoarele întrebări și discutați despre ce înseamnă fiecare trăsătură în viața de zi cu zi.

- **Sinceritate:**
  - Cum arată onestitatea într-o situație zilnică?
  - Povestește o situație în care ai fost onest împreună, chiar dacă a fost greu.
- **Respect:**
  - Cum putem arăta respect față de ceilalți, chiar și când nu suntem de acord cu ei?
  - Împărtășește un exemplu în care copilul tău a demonstrat respect pentru cineva.
- **Responsabilitate:**
  - Ce înseamnă să fii responsabil acasă?

- Care sunt lucrurile pe care copilul le poate face singur pentru a fi mai responsabil?
- 2. **Empatie:**
  - Cum putem arăta empatie față de ceilalți?
  - Discută despre o situație în care copilul tău a ajutat pe cineva care avea nevoie.

4. Exercițiu practică: Cum aplicăm aceste trăsături?

Pe o hartă a „caracterului”, scrieți exemple de situații din viața de zi cu zi în care fiecare trăsătură se poate aplica.

Exemple:

- Sinceritatea se aplică atunci când recunoaștem o greșeală făcută.
- Respectul este demonstrat atunci când ascultăm opinia unui coleg de clasă.
- Responsabilitatea se reflectă atunci când copilul își face temele la timp.
- Empatia apare atunci când îl sprijinim pe un prieten care este supărat.

5. Întrebări de reflexie: Cum putem sprijini dezvoltarea unui caracter bun?

Răspundeți împreună la întrebările de mai jos:

- ❖ Cum pot contribui eu ca părinte pentru a-i dezvolta copilului meu un caracter bun?.....
(Ex: Făcându-i complimente sincere când face fapte bune, fiind un model de comportament etc.)
- ❖ Ce angajament iau pentru a sprijini dezvoltarea caracterului copilului meu în următoarele luni?.....
(Ex: Ofer mai multe oportunități de a arăta responsabilitate acasă, discutăm despre importanța respectului în relațiile cu prietenii.)

6. Concluzii

- Formarea unui caracter bun este o muncă continuă.
- Fiecare mică acțiune contează și contribuie la modelarea unui viitor adult responsabil și empatic.
- Împreună putem încuraja și susține dezvoltarea trăsăturilor de caracter esențiale pentru succesul în viață.

Bibliografie

Adina, Băran-Pescaru - „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004

Mariana Elena, Bucur - Colaborarea școală – familie în vederea unei integrări optime a elevilor în viața școlară, edit. Cadrelor didactice, 2012

Lawrence J., Cohen - Rețete de jocuri, De ce și cum să te joci cu copilul tău, edit. Trei, 2012

Ion Al., Dumitru – Consiliere psihopedagogică, Edit. Iași: Polirom, 2008

Violeta, Enea - Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar, Edit. Polirom, 2019

Laniado, Nessia - În loc de televizor – Activitățile extrașcolare potrivite, edit. House of Guides, București, 2007

Proiect Educațional Internațional "Culorile Viitorului"

Educație creativă pentru copiii de azi

Școala de Muzică Câmpulung

Prof. Păun Crina

Introducere

Într-o societate în continuă schimbare, dezvoltarea creativității în rândul copiilor a devenit o componentă esențială a procesului educațional. Creativitatea nu mai este rezervată doar domeniilor artistice, ci este o abilitate fundamentală pentru gândirea critică, rezolvarea problemelor și adaptarea la provocări noi. Educația creativă aplicată în programele de zi pentru copii – fie că vorbim de grădinițe, afterschool sau centre educaționale – joacă un rol crucial în formarea unei generații capabile să inoveze și să se exprime liber.

Ce înseamnă educația creativă?

Educația creativă presupune folosirea unor metode și activități care stimulează imaginația, exprimarea liberă, curiozitatea și capacitatea de a gândi „în afara cutiei”. Aceasta include, dar nu se limitează la: arte vizuale, muzică, teatru, dans, jocuri de rol, povești create de copii, experimente științifice, proiecte de grup, și învățarea prin descoperire.

Această formă de educație este centrată pe copil, punând accent pe nevoile, interesele și ritmul propriu de dezvoltare al fiecărui participant. Este important ca mediul educațional să fie unul sigur, încurajator și deschis, unde copilul se simte valorizat și sprijinit.

Beneficiile educației creative în rândul copiilor

1. Dezvoltarea gândirii critice și a rezolvării de probleme

Prin activități creative, copiii învață să exploreze mai multe soluții pentru o singură problemă, dezvoltându-și capacitatea de analiză și sinteză.

2. Creșterea încrederii în sine

Atunci când un copil este încurajat să își exprime ideile liber, fără teama de a fi judecat, încrederea în sine sporește considerabil.

3. Stimularea limbajului și a comunicării

Activitățile creative, cum ar fi povestirea, jocurile de rol sau teatrul, dezvoltă vocabularul și expresivitatea copiilor.

4. Formarea spiritului de echipă

Multe activități creative sunt realizate în grup, ceea ce încurajează cooperarea, empatia și abilitatea de a lucra în echipă.

5. Încurajarea autonomiei

Copiii învață să ia decizii, să experimenteze și să accepte eșecul ca parte a procesului de învățare, ceea ce contribuie la dezvoltarea unei atitudini autonome și responsabile.

Metode și activități utilizate în educația creativă

Educatorii și învățătorii din programele de zi au la dispoziție o varietate de metode prin care pot stimula creativitatea:

- **Tehnici de brainstorming** – copiii sunt încurajați să vină cu cât mai multe idei, fără a le judeca inițial.
- **Colaje și desen liber** – o metodă simplă dar eficientă de exprimare a emoțiilor și gândurilor.
- **Construcții și experimente** – activități practice care le dezvoltă imaginația spațială și gândirea științifică.
- **Teatru de păpuși sau dramatizări** – implică jocuri de rol și încurajează empatia și înțelegerea perspectivei celuilalt.
- **Povești create de copii** – încurajează exprimarea personală și gândirea narativă.

Rolul educatorului în susținerea creativității

Pentru ca educația creativă să fie eficientă, rolul cadrului didactic este esențial. Educatorul nu trebuie să fie doar un transmitător de informații, ci un ghid care susține procesul de învățare, oferind sugestii, punând întrebări deschise și facilitând exprimarea liberă.

Este important ca educatorul:

- Să creeze un climat de siguranță emoțională.
- Să accepte ideile neconvenționale ale copiilor.
- Să evite critica prematură.
- Să folosească materiale diverse și accesibile.
- Să valorizeze procesul mai mult decât produsul final.

Provocări și soluții

În ciuda beneficiilor evidente, educația creativă se confruntă și cu anumite obstacole:

- **Presiunea curriculei rigide** – care limitează timpul alocat activităților creative.
- **Lipsa formării pedagogice în domeniul creativității** – unii educatori nu sunt familiarizați cu metodele creative.
- **Resurse materiale limitate** – în special în mediul rural.

Soluțiile pot include: adaptarea programei pentru a integra mai multe activități libere, formarea continuă a educatorilor și implicarea comunității în susținerea centrelor educaționale.

Concluzie

Educația creativă în cadrul programelor de zi pentru copii reprezintă o investiție valoroasă în viitorul societății. Prin cultivarea imaginației, a curajului de a crea și a gândirii independente, pregătim copiii pentru o lume în care flexibilitatea, adaptabilitatea și inovația sunt esențiale. Este responsabilitatea noastră, ca adulți și educatori, să le oferim un mediu prielnic în care aceste calități să înflorească.

Bibliografie

1. Craft, A. (2005). *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*. Routledge.
2. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.
3. Vygotsky, L. S. (2004). *Imaginația și creativitatea în copilărie*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Runco, M. A., & Acar, S. (2012). *Divergent Thinking as an Indicator of Creative Potential*. Creativity Research Journal.
5. Ministerul Educației (România). *Programa pentru învățământul preșcolar și primar – secțiunea privind dezvoltarea personală și creativă*.

TEHNICI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ÎN LECȚIILE DE GEOGRAFIE

Prof. Păunaș Nicoleta Cristina

Liceul de Arte ”Bălașa Doamna”, Târgoviște

Creativitatea reprezintă una dintre cele mai complexe activități ale gândirii umane. În cadrul lecțiilor de geografie, dezvoltarea creativității elevilor se realizează prin implicarea acestora în activități educative care solicită competențe variate pentru rezolvarea unor probleme sau sarcini de lucru. Astfel, elevii sunt încurajați să utilizeze cunoștințe noi și să aplice procese cognitive complexe, devenind conștienți de propriile gânduri prin strategii metacognitive. Tehnicile prezentate mai jos sunt ușor de implementat în lecțiile de geografie, necesită resurse minime și motivează elevii să participe activ la realizarea sarcinilor, conducând la obținerea unor produse originale care le oferă satisfacție și sentimentul reușitei.

1. Reportajul geografic

Realizarea unui reportaj permite elevilor să dezvolte creativitatea prin identificarea și descrierea unui eveniment geografic semnificativ. Aceștia învață să colecteze informații din surse diverse, să analizeze cauzele și consecințele unui fenomen și să prezinte faptele într-o manieră obiectivă și coerentă. Pentru a realiza un reportaj, elevii trebuie să:

- Identifice un subiect de actualitate din realitatea geografică apropiată;
- Colecteze informații din surse diverse;
- Elaboreze un plan și o perspectivă de abordare a subiectului;
- Redacteze textul reportajului, combinând narațiunea, dialogul și descrierea;
- Prezentarea reportajului în fața colegilor;
- Evaluarea reportajului pe baza unui set de criterii stabilite.

Această activitate dezvoltă abilități de observare, analiză și exprimare coerentă, stimulând gândirea critică și creativitatea elevilor.

2. Interviu geografic

Interviul reprezintă o metodă creativă de a obține informații despre un subiect geografic prin dialogul cu o persoană relevantă. Elevii învață să formuleze întrebări pertinente, să asculte activ și să sintetizeze răspunsurile într-un text coerent. Pentru realizarea unui interviu, elevii trebuie să:

- Identifice un subiect de interes geografic din localitatea natală;
- Formuleze întrebări clare și relevante;
- Realizeze interviul cu o persoană aleasă;
- Redacteze textul interviului, respectând structura logică;
- Prezentarea interviului în fața colegilor;
- Evaluarea interviului pe baza unui set de criterii stabilite.

Această activitate dezvoltă abilități de comunicare, ascultare activă și exprimare scrisă, stimulând creativitatea și gândirea critică a elevilor.

3. Metode active de învățare

Pentru a stimula creativitatea, se pot aplica diverse metode active în lecțiile de geografie, cum ar fi:

- **Brainstorming-ul:** Generarea unui număr mare de idei într-un timp scurt, fără evaluarea lor imediată, pentru a stimula gândirea divergentă.
- **Metoda „Știu, Vreau să știu, Am învățat”:** Elevii reflectă asupra cunoștințelor anterioare, stabilesc ce doresc să învețe și, ulterior, evaluează ce au învățat.
- **Metoda descoperirii dirijate:** Elevii sunt ghidați să descopere informații noi prin întrebări și observații, dezvoltând gândirea critică și creativitatea.
- **Dezbaterea:** Discuții structurate pe teme geografice, unde elevii argumentează pro și contra, dezvoltând abilități de analiză și exprimare.

Aplicarea acestor metode în lecțiile de geografie contribuie la dezvoltarea creativității elevilor, stimulând curiozitatea, spiritul de investigație și capacitatea de a găsi soluții originale la diverse situații-problemă.

Prin integrarea acestor tehnici în lecțiile de geografie, profesorii pot crea un mediu educațional stimulant care încurajează dezvoltarea creativității elevilor, contribuind astfel la formarea unor competențe esențiale pentru învățarea activă și eficientă.

Bibliografie:

- Amabile, T.M. (1997). Creativitatea ca mod de viață. Editura Științifică & Tehnică, București.
- Gagné, R. M. (1975). Condițiile învățării, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Dulamă, M.E.. (2002). Modele, strategii și tehnici didactice activizante, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
- Dulamă, M.E. (2004). Tehnici de dezvoltare a creativității utilizate în lecțiile de geografie. Univers Pedagogic, 3, 23-31
- Peretti, A. De, Legrand, J.A., Boniface, J. (2001). Tehnici de comunicare, Editura Polirom, Iași.

ÎNVĂȚAREA CREATIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Păușan Rodica Camelia
Școala Gimnazială Târnova/
Structură Grădinița cu Program Normal Târnova

„Creativitatea este un proces de asociere și de combinare, în ansambluri noi, a unor elemente preexistente.” -Hubert Jaoui

Societatea este într-o continuă schimbare voluntară sau involuntară, lucru care se răsfrânge inevitabil și asupra educației. Maniera în care se realizează educația este într-o continuă transformare, cerințele sunt tot mai ample, pentru a ține pasul cu nevoile individului contemporan. Pentru a veni în sprijinul nevoilor contemporane, se cere o educație care să includă și învățarea creativă, încă din preșcolaritate.

Perioada preșcolară constituie o treaptă de dezvoltare psihică de o vastă intensitate, accentuată de intrarea copilului la grădiniță, unde întâlnește cerințe și solicitări de adaptare la un nou mediu, diferit de cel în care a crescut și s-a dezvoltat anterior. La vârsta preșcolară, cadrul cel mai relevant pentru stimularea potențialului creativ îl reprezintă jocul și stimularea învățării prin joc. Jocul îi oferă cadrul propice pentru variate manifestări creative, de cele mai multe ori acestea apar în mod spontan și neintenționat. Activitățile artistice, de desen sau pictură au o importantă latură ludică prin care preșcolarul gândește independent, spontan și în manieră proprie realitatea. Pe măsură ce cresc preșcolarii caută noi căi de a se exprima și desenele, picturile sau trăirile se conturează cu elemente din ce în ce mai variate și diversificate. Elementele fantastice, închipuite în mod creativ de copil se îmbină cu elemente din realitatea concretă, rezultând lucrări inedite, unice și cu o amprentă personală care nu îi poate fi contestată. Învățarea creativă se manifestă în toate domeniile, nu doar în ceea ce privește abilitățile practice din grădiniță, iar jocul se îmbină armonios cu situațiile de învățare. Un simplu desen sau o pată de culoare îl poate stimula pe copilul preșcolar să redea adevărate întâmplări, reușind să își imagineze lucruri fantastice dincolo de un lucru aparent banal, crează personaje imaginare și situații conform propriei viziuni. Este capabil de a construi scenarii originale, inedite, schimbă personaje în funcție de preferințe, chiar firul sau finalul povestirii.

Consider că învățarea creativă se cere a fi precedată de o predare creativă, monotonia predării în stil tradițional nu mai satisface în totalitate nevoile preșcolarilor, pentru adaptarea lor la societatea viitoare ei trebuie să fie modelați conform noilor cerințe impuse.

Centrul acțiunii educative, conform noului curriculum pentru educație timpurie, este centrată pe preșcolar și pe nevoile individuale ale acestuia. Diversificarea metodelor de predare-

învățare în cadrul activităților din grădiniță, dar în deosebi o valorificare a metodelor complementare, activ-participative stimulează preșcolarul să participe activ, explorând oportunități și soluții noi pentru a fi cât mai creativ în răspunsul formulat sau în produsul oferit. Chiar dacă preșcolaritatea nu este perioada în care să constatăm comportamente creative vizibile, trebuie să stimulăm flexibilitatea, fluiditatea și originalitatea modului de a gândi, de a acționa, să direcționăm copilul astfel încât să găsească soluții potrivite, variate, inedite în situațiile întâlnite sau în situațiile propuse în cadrul activităților. Este cunoscut faptul că odată cu inhibarea, creativitatea nu se va mai manifesta la fel de ușor. Flexibilitatea gândirii la preșcolari o putem stimula în mod dirijat prin activități variate: să îl punem în situația de a descoperi cât mai multe întrebări posibile pentru un lucru sau un obiect, să construiască un alt final unei povestiri relatate, să îl punem în situația de a găsi întrebări neobișnuite unui obiect (o minge, o sfoară, un balon), să interpreteze diferite roluri după niște cerințe impuse sau după libera imaginație, să exprime emoții legate de o situație dată. Fluiditatea gândirii constă în capacitatea preșcolarului de a-și expune cât mai multe idei în legătură cu o sarcină propusă. Cadrul didactic trebuie să asigure un climat favorabil creativității, iar în acest sens are datoria de a înlătura eventualele blocaje care pot surveni, din motive diverse. Educatorul creativ este flexibil, original în ideile sale și oferă varietate activităților astfel încât să favorizeze un climat prielnic pentru învățarea creativă.

Educatoarea este parte integrantă a mediului educațional, personalitatea cadrului didactic și modul în care își proiectează propria identitate în activitatea profesională dau specificitatea mediului educațional.

Spațiul amenajat pe centre de activitate ajută copiii să-și dezvolte personalitatea prin faptul că le oferă posibilitatea de a alege singuri unde, cu ce, cu cine și cât se joacă își asumă responsabilități pentru alegerile făcute, percep activitățile ca fiind reușite deoarece sunt potrivite nivelului lor de dezvoltare și nu vor resimți o frustrare ca urmare a faptului că sunt constrânși să participe la activități care sunt fie prea dificile fie prea ușoare. Preșcolarii învață prin simțuri.

Starea de bine a preșcolarilor le influențează capacitatea de a-și atinge întregul potențial, studiile au arătat că în pregătirea pentru viață 20 % o reprezintă educația intelectuală și 80 % educația emoțională. Copilul este implicat în luarea deciziilor și se va adapta mai ușor la situațiile noi și va fi pregătit pentru viață.

Exemple de bună practică
Un copil își amintește cum a învățat !

Un mediu educational care sprijină învățarea pentru toți copiii oferă siguranța emoțională și afectivă atunci când educatoarea cunoscându-și bine copiii din grupă organizează ambientul astfel încât aceștia să poată desfășura activități potrivite propriei dezvoltări.

Dacă educația timpurie nu s-ar ocupa și de latura creativă a învățării, potențialul creativ nu s-ar dezvolta la vârsta preșcolară, lipsindu-i bazele. Creativitatea ar trebui să ne însoțească pretutindeni și la orice pas, o lume fără creativitate ar fi doar în nuanțe de gri, dar noi avem nevoie să fim înconjurați de culoare. Starea de bine vine din frumos, iar frumosul există în ochii oricărui copil creativ.

Bibliografie

1. ALBULESCU, I., CATALANO, H. Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar. Didactica Publishing House, 2019, București, pag.15-17.
2. ANGHELACHE, V. (coord), BENȚEA, C.C., COJOCARIU, V.M. Metodica activităților instructiv-educative din

grădiniță:ghid pentru definitivat și grade didactice. Editura Didactică și Pedagogică, , 2017, București, pag.247-259.
4.SĂLĂVĂSTRU, D. Psihologia educației. Editura Polirom, , 2004, București, pag.97-115.

STRATEGII EDUCATIONALE DE INTERVENȚIE, UTILIZATE ÎN
SCOPUL INTEGRĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ A COPIILOR CU
DEFICIENȚE COMPORTAMENTALE
(TULBURĂRI SOCIO-EMOȚIONALE)

PROFESOR EDUCAȚIE TIMPURIE: PESCARU ELENA- CLAUDIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "I. GERVESCU" SĂVINEȘTI

Omul nu reflectă în mod indiferent realitatea, ci trăiește anumite emoții și sentimente față de fenomenele naturii și societăți, față de ceilalți oameni, sau chiar față de propria sa persoană și activitate. De exemplu, unele lucruri și întâmplări îi produc bucurie, altele îl întristează sau îl înspăimântă.

Emoțiile și sentimentele reflectă relația dintre om și obiectele sau situațiile care le-au provocat. Emoțiile și sentimentele, precum și dispozițiile, afectele, pasiunile fac parte din categoria proceselor psihice numite procese afective.

Emoțiile sunt procese afective elementare, care apar în primul rând ca efect al satisfacerii sau nesatisfacerii trebuințelor biologice.

Sentimentele reflectă relațiile complexe dintre om și mediu, mai ales mediul social. Sentimentele se dezvoltă în procesul educației și au o influență mai mare asupra activității decât emoțiile. De exemplu, atunci când se aude un zgomot puternic și neașteptat, copilul trăiește o emoție de frică, emoție care încetează odată cu zgomotul. Atunci, însă, când copilului i se spune că nu va fi luat într-o excursie, dacă nu este disciplinat, el trăiește un sentiment de frică. La fel, bucuria poate fi uneori emoție, alteori sentiment, în funcție de complexitatea trăirii și a situației care a provocat-o.

Viața afectivă a preșcolarului este mai complexă; nu numai că numărul sentimentelor pe care le trăiește copilul este mai mare, dar în această perioadă se dezvoltă sentimentele superioare, și anume, sentimentele morale, intelectuale și estetice.

Sentimentele morale, intelectuale și estetice nu sunt înnăscute; ele se formează în cadrul societății, sub influența educației și activității.

Sentimentele morale ale preșcolarului. Unul din cele mai timpurii sentimente morale pe care le trăiește copilul este sentimentul de rușine, care apare atunci când el este certat pentru o faptă care contravine unei norme de conduită în societate.

Odată cu sentimentul de rușine se dezvoltă și sentimentul de mulțumire, care apare atunci când copilul este lăudat pentru o acțiune a sa. Acest sentiment se exteriorizează printr-o stare de înviorare, prin zâmbet.

La preșcolarul mic, sentimentul de rușine apare numai după ce adultul apreciază în mod negativ fapta copilului. La preșcolarul mare, acest sentiment poate apărea uneori și înainte de executarea unei acțiuni.

Sentimentul de prietenie. La preșcolari, mai ales la cei mari, se poate observa deja existența unor prietenii cu caracter relativ stabil și selectiv, manifestate prin preferința pe care o au anumiți copii de a se juca împreună.

Sentimentul colectivului se manifestă sub forma bucuriei pe care o trăiește copilul în cadrul unor activități executate în comun, bucurie împletită cu conștiința că reușita acțiunii este condiționată de contribuția fiecărui copil în parte. Acest sentiment se manifestă și se dezvoltă inițial în joc, activitate prin care copiii învață să se supună unor reguli, să-și împartă în mod echitabil jucăriile sau rolurile mai interesante.

Sentimentele intelectuale. Forma elementară de manifestare a sentimentelor intelectuale este mulțumirea pe care o simte copilul atunci când i se satisface curiozitatea legată de aflarea cauzelor unor fenomene.

La preșcolar, datorită acumulării unui volum relativ bogat de cunoștințe, apariția unui fenomen care nu se încadrează în cele cunoscute de el dă naștere sentimentului de mirare.

Sentimentele estetice se dezvoltă în strânsă legătură cu sentimentele intelectuale și morale; ele constau în satisfacția pe care o simte copilul atunci când vede sau când acționează cu obiecte frumoase, când ascultă muzică, povești, când execută mișcări ritmice etc.

Din categoria copiilor cu tulburări socio-emoționale fac parte cei:

- timizi;
- reținuți;
- agresivi;
- care s-au adaptat mai greu;
- hiperactivi;
- mincinoși;
- extravertiți;
- introvertiți etc.

Timiditatea este o trăsătură negativă de caracter dobândită printr-o educație greșită, pe un fond înnăscut și manifestată prin reacții neadecvate (emoție exagerată, nesiguranță, stângăcie) în prezența anumitor persoane care ne interesează- reacții de care suntem conștienți și ne fac să suferim. Timidul este un emotiv și reacționează exagerat la emoții: tremurat, înroșit, transpirarea mâinilor, dureri de burtă, cuvinte întretăiate, vocea sugrumată etc.

Terapia timidității trebuie să aibă ca obiectiv major lupta pentru cultivarea încrederii în sine. Pentru a-l ajuta din acest punct de vedere este

important să-i evidențiem succesele și să le pregătim pri indicații concrete de lucru.

Agresivitatea este un mijloc fizic de a se exprima, normal până la 4 ani(copilul își folosește corpul când nu este mulțumit: lovește, ciupește, zgârie, mușcă). După 4 ani, acest tip de comportament este mai frecvent atunci când copilul urmează modelul părinților săi ca și în caz de imaturitate, de limbaj retardat, de psihoză, care necesită unele îngrijiri de ordin psihologic.

Depresia copiilor nu se manifestă întotdeauna ca cea a părinților și aceștia din urmă nu-și dau seama de existența ei. Copiii deprimați pot fi triști, plângăcioși, obosiți, fără poftă de mâncare sau, din contră, somnolenți în permanență, neleniștiți, plângându-se de dureri de cap sau de burtă. Cauzele pot fi multiple: o decepție, o problemă de sănătate, o mutare, o schimbare a școlii, divorțul părinților etc.

Egoismul – copiii manifestă deseori tentația de a-și însuși jucării sau de a se folosi de obiecte, de păpuși, pe care ar dori să le posede. Egocentriștii se recrutează de obicei din rândul copiilor răsfățați, dar și dintre cei neîubiți în familie. În toate cazurile, fiind vorba de greșeli de educație, se recomandă se utiliza exemplul și exercițiul ca metode de educație.

Furtul – toți copiii fură ...un pic. Numai furturile repetate și obișnuite sunt îngrijorătoare. Influența părinților are rol în declanșarea sau persistența furtului la copil: cei care, ei înșiși, își procură ilicit obiecte sau tolerează acasă obiecte de proveniență necunoscută nu dau un bun exemplu copiilor și întrețin ideea de furt.. Copilul care fură și care este pedepsit nu trebuie marginalizat de către toți. Un examen psihologic este necesar dacă furtul este asociat cu alte simptome cum ar fi minciuna, fuga violența, distrugerea, instabilitatea, anxietatea.

Minciuna este ascunderea sau mistificarea adevărului. Aceasta presupune _conștientizarea diferenței între adevărat și fals, iar de cele mai multe ori copilul mic confundă realitatea cu imaginarul. În plus el are impresia în momentul în care spune ceva, că această afirmație este o realitate. Aceasta se numește „credință asertivă”(P. Janet).

Unele studii au dus la concluzia că majoritatea copiilor care mint au părinți care la rândul lor mint.

Extravertiții sunt deschiși, sociabili, comunicativi, optimiști, senini, binevoitori, se înțeleg sau se ceartă cu cei din jur, dar rămân în relații cu aceștia.

Introvertiții sunt închiși, greu de pătruns, timizi, puțin comunicativi, înclinați spre reverie și greu adaptabili.

Acești copii pot fi ajutați să se integreze în grădiniță prin diverse modalități, cum ar fi jocurile de rol ,care le permite copiilor să intre în pielea oamenilor mari, imitându-i și învățând să se joace de-a viața;poveștile și povestirile prin intermediul cărora se scot în evidență personajele pozitive și pe cele negative;cei timizi pot fi încurajați,lăudați; este bine ca la grădiniță să primeasca diverse responsabilități , deoarece în acest fel copii sunt fericiți că pot fi utili celor din jur, lucru care le place extraordinar de mult etc.

Bibliografie:

- „Psihologia copilului preșcolar”- Ed. Didactică și Pedagogică,1972
- „Consilierea în grădiniță... start pentru viață”- București 2008

CULORILE VIITORULUI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN FORMAREA COPILULUI PREȘCOLAR

Prof. Educație Timpurie - Petre Diana-Gabriela

Școala Gimnazială Bălilești

Trăim într-o societate dinamică, marcată de schimbări rapide în toate domeniile – tehnologie, comunicare, știință, cultură. În acest context, sistemele educaționale sunt provocate să se adapteze, să devină flexibile și orientate spre formarea de competențe utile pentru viitor. În mod special, educația timpurie – grădinița – are un rol esențial în conturarea personalității copilului și în dezvoltarea unor abilități fundamentale pentru adaptarea la lumea de mâine.

Creativitatea, gândirea flexibilă, capacitatea de a colabora și de a găsi soluții originale sunt elemente definitorii pentru generația viitorului. De aceea, educația creativă nu trebuie privită ca o opțiune, ci ca o direcție strategică a întregului proces educativ.

Creativitatea nu se limitează la desen, pictură sau jocuri de imaginație. Ea se manifestă în toate domeniile activității umane și este o componentă vitală în gândirea critică, rezolvarea de probleme, comunicarea eficientă și adaptarea la situații noi. La vârsta preșcolară, creativitatea se exprimă natural, prin joacă, curiozitate, întrebări continue și dorința de explorare. Rolul educatorului este de a încuraja această expresie, de a o canaliza și valorifica prin activități variate, integratoare și provocatoare.

O educație creativă presupune:

- o abordare centrată pe copil, unde acesta este activ, implicat, partener în învățare;
- metode variate (jocuri de rol, povești inventate, experimente, proiecte tematice);
- materiale stimulative, adaptate intereselor copiilor;
- un cadru flexibil, care să permită exprimarea liberă a ideilor și emoțiilor.

Pentru a evidenția aplicabilitatea conceptului de educație creativă în mediul preșcolar, voi prezenta în continuare câteva exemple concrete din activitatea didactică desfășurată la grupă:

1. Proiect educațional: „Planeta Prieteniei”

Am desfășurat în grupa noastră un proiect tematic intitulat „*Planeta Prieteniei*”, cu scopul de a stimula creativitatea, empatia și colaborarea între copii. Activitățile au fost gândite

ca o călătorie imaginară pe o planetă necunoscută, în care locuitorii sunt foarte diferiți de noi, dar prietenoși.

Obiective urmărite:

- dezvoltarea gândirii divergente și a limbajului creativ;
- stimularea empatiei și a toleranței față de diferențe;
- valorificarea expresivității artistice prin mijloace variate.

Activități desfășurate:

- **„Pașaportul de explorator”** – copiii au creat, din hârtie reciclabilă, propriile pașapoarte pentru călătoria imaginară, alegând nume fictive și desene sugestive pentru „cartea de identitate interstelară”;
- **„Regulile Planetei Prieteniei”** – am organizat un brainstorming în care copiii au propus reguli de bună conviețuire (ex. „Nu râdem de ceilalți”, „Aici toți se ajută între ei”);
- **„Scrisoare către un locuitor de pe planetă”** – activitate de exprimare scrisă și desen artistic;
- **„Macheta planetei”** – folosind materiale neconvenționale (plastilină, bețișoare, hârtie colorată), copiii au creat în echipă o machetă reprezentând planeta vizitată.

Acest proiect a permis dezvoltarea abilităților de cooperare, exprimare creativă, gândire logică și afectivitate, toate integrate într-un demers educativ unitar.

2. Jocuri și povești create de copii

În cadrul activităților de limbaj și educație pentru societate, am introdus frecvent *„ora de poveste creată”*, unde copiii sunt provocați să imagineze personaje, întâmplări și finaluri. Pornind de la imagini, obiecte sau sunete, am observat o implicare crescută, o îmbunătățire a exprimării orale și o plăcere autentică în a fi „autori” ai propriei lumi. Această tehnică are beneficii și asupra încrederii în sine, copilul simțindu-se valorizat și ascultat.

3. Atelierul de invenții – „Ce aş face dacă aş fi inventator?”

Într-un alt proiect tematic, „Micul Inventator”, am propus copiilor să imagineze un obiect care să ajute oamenii. Răspunsurile au fost fascinante: o umbrelă care zboară, o cutie

care îți spune cum te simți, o oglindă care îți spune o poveste când te uiți în ea. Această activitate a stimulat imaginația, dar și gândirea funcțională, punând bazele unei gândiri ingineresti încă de la vârste fragede.

Educatorul este cheia în declanșarea și susținerea procesului creativ la vârsta preșcolară. El trebuie să fie:

- **Observator atent** al intereselor copilului;
- **Facilitator**, nu transmisor de informații;
- **Inspirator**, prin atitudinea sa deschisă și pozitivă;
- **Model de gândire flexibilă**, adaptabil la dinamica grupului.

Un cadru didactic care își asumă acest rol trebuie să fie la rândul lui creativ, să caute resurse, să se formeze continuu și să aibă curajul de a ieși din rutină.

Educația creativă nu este un lux sau un „timp liber” în programul grădiniței, ci o necesitate în formarea copilului de azi pentru lumea de mâine. Într-un secol al incertitudinilor, capacitatea de a gândi altfel, de a colabora, de a crea soluții noi va face diferența. În grădiniță, creativitatea este o resursă naturală. Trebuie doar să știm să o cultivăm, să o respectăm și să îi dăm spațiu să înflorească. Numai astfel vom picta „culorile viitorului” într-un mod armonios, deschis și autentic.

Bibliografie

1. Vygotsky, Lev S., *Imaginația și creativitatea în copilărie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973, p. 45-78.
2. Gardner, Howard, *Mintea disciplinată. Cum să cultivăm inteligența creativă la copii*, Editura Sigma, București, 2009, p. 102-118.
3. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 65-89.
4. Ministerul Educației Naționale, *Curriculum pentru educație timpurie – 3-6/7 ani*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019, p. 17-34.
5. *Ghid pentru dezvoltarea creativității la vârsta preșcolară*, Editura Aramis, București, 2017, p. 22-49.

CULORILE VIITORULUI: Educație Creativă pentru Copiii de Azi

Prof: Petrescu Adriana

Școala Gimnazială nr.21 Vicențiu Babeș Timișoara

1. Introducere

Lumea în care trăim se află într-o permanentă transformare: tehnologia evoluează rapid, profesiile viitorului sunt încă în formare, iar societatea are nevoie de indivizi. Educația creativă – cadru de dezvoltare pentru gândirea liberă flexibilă, empatici și capabili să gândească „în afara tiparelor”. În acest context, educația creativă nu mai este un lux, ci o necesitate fundamentală. Ea are rolul de a cultiva imaginația, de a încuraja gândirea critică și de a forma cetățeni pregătiți să se adapteze și să contribuie activ la o lume imprevizibilă. Copiii de azi vor fi liderii, artiștii, inovatorii și profesioniștii de mâine – iar culorile viitorului se pictează prin educația pe care o primesc azi. Într-o lume marcată de schimbări rapide, instabilitate și avans tehnologic continuu. Educația Plastică, ca disciplină artistică, are un potențial remarcabil în acest proces, oferind copiilor oportunitatea de a învăța prin culoare, formă, compoziție și simbol. Educația creativă nu presupune doar activități „artistice” în sens restrâns, ci o viziune integrată asupra învățării, în care elevul este pus în centrul actului educațional și încurajat să își exprime viziunea personală asupra lumii. Semnificația metaforei „culorile viitorului” Culoarea, în artă și în viață, este purtătoare de sens. Fiecare culoare exprimă o stare, o idee sau un vis.

2. Educația Plastică – spațiu al dezvoltării gândirii divergente

Când vorbim despre „culorile viitorului”, ne referim la: diversitatea umană-fiecare individ are o nuanță proprie, un potențial unic care trebuie valorizat; creativitatea- viitorul aparține celor care îndrăznesc să gândească altfel, să exploreze, să experimenteze; Speranța și optimismul – culorile calde, vii, ne trimit cu gândul la un viitor luminos, construit prin colaborare și empatie; Adaptabilitatea – amestecul de culori este o imagine simbolică a flexibilității mentale și emoționale, esențială într-o lume aflată în continuă schimbare continuă, unde tehnologia și informația avansează cu o viteză amețitoare, nevoia de gândire liberă, flexibilă și inovatoare devine esențială. Educația, în sensul ei profund, nu mai poate fi doar un transfer de cunoștințe, ci trebuie să devină un spațiu al creativității, al exprimării personale și al formării unei gândiri critice și imaginative. În acest context, educația creativă devine una dintre cele mai importante direcții de dezvoltare pentru copiii de azi – adulții de mâine. Educația creativă este definită ca un proces educațional care încurajează exprimarea liberă, explorarea de idei și soluții originale, stimulând curiozitatea și încrederea în sine. Educația Plastică ocupă un loc privilegiat în cadrul educației creative. Prin desen, culoare, formă și compoziție, elevii învață să își exprime ideile, emoțiile și perspectivele asupra lumii. Astfel, arta devine un limbaj universal prin care copiii învață să gândească liber și să își dezvolte propria identitate. Într-o lume aflată într-o continuă transformare – tehnologică, socială și culturală – este esențial ca educația să nu mai fie doar o transmitere de informații, ci un spațiu al dezvoltării personale, al exprimării libere și al gândirii flexibile.

Educația creativă devine un răspuns adaptat la nevoile copilului de azi, pregătindu-l pentru provocările unei societăți dinamice. Educația creativă – un răspuns la nevoile societății contemporane Trăim într-un context în care meseriile viitorului nici nu au fost încă inventate, iar competențele cheie s-au mutat de la reproducere la creație, de la

conformism la gândire critică și inovativă. Educația creativă stimulează: gândirea divergentă și inovarea; spiritul critic și capacitatea de a găsi soluții multiple; empatia și exprimarea emoțională, flexibilitatea mentală.

În cadrul orelor de Educație Plastică, elevii sunt încurajați să experimenteze, să aleagă, să creeze liber. Această libertate este una dintre cele mai mari investiții în viitorul lor. În acest peisaj, Educația Plastică devine un laborator al ideilor, al emoțiilor și al colaborării, dezvoltând competențe transversale printr-o pedagogie a expresivității. Arta – limbaj universal al viitorului. Arta oferă copiilor o formă de exprimare non-verbală, accesibilă tuturor, indiferent de nivelul cognitiv sau social. Ea este: puntea dintre rațional și emoțional; spațiu de joacă și descoperire a sinelui; refugiu și proiecție a viselor personale. În proiectele interdisciplinare sau în activitățile tematice, copiii pot vizualiza viitorul prin simboluri, forme și culori. Prin desen, pictură sau colaj, ei învață să-și formuleze idei despre lume și despre propria lor traiectorie. Rolul profesorului în „colorarea” viitorului elevului. Rolul Educației Plastice în dezvoltarea gândirii și atitudinilor elevilor Prin activitățile plastice, elevii sunt încurajați să exploreze idei, să experimenteze tehnici, să-și exprime trăirile și viziunile despre lume. Creativitatea nu se limitează la culoare sau formă, ci devine un mod de a privi viața cu soluții originale, cu deschidere și spirit critic. În calitate de profesor de Educație Plastică, am descoperit că arta devine un limbaj universal prin care copiii își pot construi o identitate, pot experimenta fără teama de greșeală și pot învăța să gândească „în afara cutiei”. În cadrul lecțiilor de Educație Plastică, elevii învață să observe, să analizeze, să compare, să transfere cunoștințe dintr-un domeniu în altul. De exemplu, în cadrul unei lecții despre *Design și mediu*, elevii au creat postere ecologice, îmbinând tehnici mixte cu mesaje sociale, demonstrând înțelegerea problemelor actuale și găsind moduri originale de exprimare a soluțiilor. Profesorul de arte vizuale devine ghidul care sprijină copilul să aleagă culorile potrivite pentru propria „pictură” a vieții.

3 Strategii creative aplicate

Strategii didactice creative aplicate la clasă. În cadrul activității didactice la disciplina Educație Plastică, am aplicat o serie de strategii didactice creative menite să stimuleze gândirea vizuală, exprimarea personală și dezvoltarea abilităților de comunicare ale elevilor. Aceste strategii sunt adaptate vârstei și intereselor elevilor, încurajând participarea activă și implicarea emoțională în actul de învățare. pe parcursul ultimilor ani, am implementat o serie de strategii centrate pe elev, adaptate diferitelor cicluri de învățământ: Pentru a stimula creativitatea, am aplicat următoarele metode și strategii: **a. Tehnica “Mapei de idei” vizuale** Folosind brainstorming vizual, elevii creează rețele de simboluri, culori și forme pentru a genera concepte. Am utilizat această tehnică în proiecte precum „*Orașul visat*” sau „*Grădina sufletului meu*”, dezvoltând gândirea metaforică. **b. Jocuri de rol artistic și storytelling ilustrativ** Prin povestiri ilustrate, copiii imaginează lumi posibile. La clasa a V-a, am realizat o activitate numită „*Planeta Culorilor Pierdute*”, în care elevii au ilustrat o poveste despre refacerea armoniei într-o lume monocromă, reflectând asupra importanței diversității. **c. Colaborări interdisciplinare** Am colaborat cu profesorii de științe și limba română pentru proiectul „*Forme din natură – Cuvinte, linii, idei*”, în care elevii au analizat structuri naturale și le-au transpus în compoziții plastice însoțite de texte descriptive. Arta ca punte între prezent și viitor, în toate formele sale, este o formă de proiecție a ceea ce poate fi. Prin activități plastice, elevii învață să anticipeze, să construiască scenarii, să imagineze soluții creative. Educația artistică nu formează doar artiști, ci oameni capabili să gândească critic, empatic și inovator. Creațiile artistice ale copiilor reflectă nu doar ceea ce știu, ci și ceea ce speră. În acest sens, arta este: oglinda interiorului și busola viitorului; exercițiu de imaginație activă, prin care copiii proiectează un mâine posibil, punte între generații, între valorile moștenite și idealurile personale.

4. Exemple de bune practici

- -Atelierul „**Lumea în 2050** ”– Viziuni în culoare și formă” Scop: stimularea gândirii vizionare și exprimarea creativă a ideilor despre viitor.**Descriere:** Elevii au imaginat cum va arăta lumea în anul 2050, alegând teme precum: locuințele viitorului, moda viitorului, natura regenerată, roboții-empăți etc. Lucrările au fost realizate prin colaj, tehnici mixte și desen digital.**Rezultate:** Dezvoltarea gândirii anticipative, utilizarea creativă a tehnologiilor și exprimarea artistică liberă. **Bună practică:** Asocierea artei cu teme futuriste și educația pentru durabilitate.
- -**Proiect interdisciplinar:** „Forme din natură- Arta Bio-Inspirată” **scop:** apropierea de natură și observarea detaliilor din structurile naturale.**Descriere:** Elevii au analizat structuri de frunze, cochilii, copaci, flori și au realizat transpuneri artistice abstracte. Activitatea s-a desfășurat în colaborare cu profesorul de biologie. **Rezultate:** Interdisciplinaritate reală, creativitate aplicată, conștientizarea biodiversității.**Bună practică:** Explorarea conexiunilor natură-artă-știință.
- RecycleArt **creații din materiale reutilizabile, scop:** promovarea gândirii ecologice și a responsabilității față de mediu.**Descriere:** Elevii au creat o colecție de modă din materiale din capace, PET-uri, carton, textile vechi. Activitatea a fost legată de Ziua Mondială a Mediului, **Rezultate:** Creativitate aplicată, educație ecologică, responsabilitate.**Bună practică:** Transformarea creativă a resurselor **Exemplu didactic personal:**În cadrul unei activități numite „**Orașul viitorului**”, elevii au fost provocați să creeze, folosind tehnica mixtă, un oraș imaginar. Am fost uimită de profunzimea cu care elevii de clasa a VII-a au introdus idei legate de natură, reciclare, conviețuire armonioasă și tehnologie prietenoasă cu omul. În loc de blocuri reci, au desenat locuințe verzi, școli rotunde, muzee interactive. Prin artă, ei și-au exprimat **valorile personale și viziunea asupra lumii**. Culorile viitorului – reflexie a lumii interioare a copilului. Fiecare copil vine în clasă cu o lume interioară proprie. Sarcina profesorului este să ajute copilul să-și „picteze” această lume, să și-o cunoască și să o pună în dialog cu ceilalți. opiii văd lumea altfel decât adulții – mai colorată, mai fluidă, mai deschisă spre visare. Când vorbim despre „culorile viitorului”, nu ne referim doar la nuanțele vizibile ale spectrului cromatic, ci la **coduri personale prin care copiii ne comunică cine sunt și cine aspiră să devină**. Fiecare culoare folosită poate semnifica o stare emoțională, un gând ascuns sau o dorință puternică. În acest sens, **arta devine o fereastră deschisă spre sufletul copilului**, un limbaj universal. Rolul nostru este de a deschide drumuri, nu de a impune căi, de a susține exprimarea autentică, nu de a corecta imaginația.Viitorul aparține celor care știu să vadă dincolo de aparențe, să creeze, să viseze și să construiască, nu se scrie cu litere reci, ci se pictează cu inimă caldă. Se țese din nuanțe de vis, curiozitate și îndrăzneală. Fiecare copil este o pânză albă, iar noi, dascălii, suntem cei care le oferim culorile nu ca reguli, ci ca posibilități. În mâinile lor mici, pensula devine baghetă magică. Cu ea, transformă temerile în speranțe, întrebările în drumuri, iar emoțiile în forme care

vorbesc fără cuvinte. Fiecare culoare a lor e un gând nerostit, un fragment de lume viitoare, încă nerăsărită.

„Culorile viitorului” sunt vii, neînfricate, sincere. Ele ne spun că viitorul nu va fi construit doar cu cifre și tehnologii, ci cu suflete care știu să creeze, să viseze și să simtă.

Bibliografie:

1. Robinson, Ken. *Descoperă-ți elementul. Cum să-ți descoperi talentele și pasiunile și să-ți transformi viața*. Editura Publica, 2013.
2. Albu, Gabriela. *Creativitatea – factor esențial în dezvoltarea personalității*. Editura Aramis, 2011.
3. Ministerul Educației. *Programa școlară pentru disciplina Educație plastică, clasele V–VIII*. București, 2017.
4. Curriculum Național pentru disciplina Educație Plastică

Copilul de azi – viitorul de mâine

Profesor pentru Educație Timpurie Pilici Luminița,
Liceul Teoretic Decebal-G.P.N Flipper Constanța

Educația creativă nu mai este un lux sau un „opțional” în grădinițe, ci o necesitate fundamentală pentru formarea unei generații capabile să gândească liber, să inoveze și să se adapteze. Copiii de azi trăiesc într-o lume în permanentă schimbare, iar educația timpurie trebuie să răspundă acestor realități prin strategii moderne, centrate pe dezvoltarea întregului potențial uman. Ce înseamnă educația creativă?

Educația creativă presupune dezvoltarea liberă a gândirii, exprimarea emoțiilor și ideilor, descoperirea lumii prin curiozitate, joc și experiment. Nu este vorba doar despre activități artistice, ci despre un mod de a învăța activ, prin implicare directă, exprimare personală și soluționarea de probleme.

Obiectivele educației creative în grădiniță

1. Stimularea gândirii critice și a imaginației.
2. Dezvoltarea încrederii în sine și a exprimării emoționale.
3. Cultivarea spiritului de echipă și a colaborării.
4. Încurajarea inițiativei personale.
5. Dezvoltarea motricității fine și grosiere prin activități creative.

Modalități de stimulare a creativității în grădiniță

- Jocul liber și ghidat – Copiii explorează materiale diverse și își creează propriile jocuri.
- Ateliere de creație – Pictură, modelaj, colaj, reciclare creativă.
- Povești inventate de copii – Pornind de la imagini sau obiecte, copiii își creează propriile povești.
- Activități senzoriale – Experiințe cu nisip kinetic, apă, aluat, boabe, texturi diferite.
- Teatru de păpuși și teatru de umbre – Încurajează expresivitatea și comunicarea.
- Proiecte tematice integrate – Pornind de la un centru de interes (ex: „Planeta Pământ”), copiii lucrează interdisciplinar.

Exemplu de bună practică: Proiectul „Lumea în cutia mea”

Context: Grupa mare, 5-6 ani, luna martie.

Obiectiv: Dezvoltarea creativității și exprimării personale prin realizarea unei lumi imaginare într-o cutie de pantofi.

Desfășurare:

1. Copiii au primit o cutie de pantofi goală și au fost încurajați să creeze „o lume din vis” folosind materiale reciclabile, plastilină, hârtie colorată, pietricele, frunze, fire de ață etc.
2. Au avut libertatea de a construi orice își imaginează: o planetă fantastică, o pădure magică, o lume subacvatică, un castel cu animale vorbitoare etc.
3. Fiecare copil a prezentat creația colegilor și a spus povestea lumii sale, oferind nume personajelor, explicând ce se întâmplă acolo și ce reguli există.
4. Activitatea s-a finalizat cu o expoziție în sala de grupă, deschisă părinților.

Rezultate:

- Toți copiii s-au implicat cu entuziasm.
- Au fost stimulate limbajul, imaginația, încrederea în sine și motricitatea fină.
- Fiecare lucrare a reflectat unicitatea copilului.
- Părinții au fost impresionați de originalitatea ideilor și de implicarea celor mici.

Concluzie

Educația creativă este o formă de libertate, iar grădinița trebuie să fie spațiul unde copiii învață să se exprime autentic și să creeze fără teamă de greșeală. Investind în creativitatea lor, investim în viitorul lor. Un copil care învață să gândească singur va deveni un adult care poate schimba lumea.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Cucoș, Constantin – Psihopedagogie pentru examenele de titularizare și definitivat, Editura Polirom, Iași, 2017.
3. Gardner, Howard – Minți creatoare, Editura Sigma, București, 2010.
4. Goleman, Daniel – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2008.
5. Mitrofan, Nicolae – Creativitatea – factor esențial în dezvoltarea copilului, Revista de Pedagogie, Nr. 2/2015.
6. Programa pentru educație timpurie – Ministerul Educației Naționale, 2019.

CULORILE VIITORULUI

Prof. Pinca Alina camelia

Grădinița cu P.P.Raza de Soare, Cluj Napoca

Introducere

Lumea se află într-o continuă transformare. Tehnologia avansează rapid, societatea evoluează, iar natura are nevoie de protecție mai mult ca niciodată. În această schimbare globală, un aspect aparent simplu, dar extrem de important, este culoarea. Culorile au fost mereu parte din viața noastră, influențând emoțiile, gândurile și comportamentele. Dar în viitor, culorile vor avea un rol și mai important – ele vor deveni simboluri ale progresului, ale speranței și ale legăturii dintre oameni și tehnologie.

Culorile și semnificațiile lor în viitor

Culorile nu sunt doar frumoase, ci și pline de semnificații. Fiecare culoare exprimă o stare de spirit sau transmite un mesaj. În viitor, aceste mesaje vor deveni și mai importante.

Verdele va fi, probabil, culoarea dominantă a viitorului. Reprezentând natura, echilibrul și viața, verdele este strâns legat de ideea de sustenabilitate. Pe măsură ce oamenii devin mai conștienți de impactul lor asupra mediului, verdele va fi simbolul unui stil de viață ecologic, al energiilor regenerabile și al respectului pentru planetă.

Albastrul, asociat adesea cu tehnologia și inovația, va deveni tot mai prezent. Gândim la albastrul ecranelor, al inteligenței artificiale sau al rețelelor digitale. Este o culoare care transmite liniște, dar și eficiență, ideală pentru lumea viitorului conectată digital.

Alb va simboliza un nou început, o lume curată, fără poluare și conflicte. În arhitectura modernă sau în designul interior al locuințelor inteligente, albul este folosit pentru a crea senzația de spațiu, claritate și ordine.

Pe de altă parte, culorile vii și neon – precum galben fosforescent, roz electric sau turcoaz aprins – vor reflecta spiritul liber și creativ al tinerilor. Aceste culori îndrăznețe se regăsesc deja în moda viitorului, în artă digitală și în realitatea virtuală, reprezentând individualitatea și nonconformismul.

Culorile în tehnologie și orașele viitorului

Tehnologia va transforma felul în care folosim culorile. Nu vor mai fi doar vopsele aplicate pe pereți sau haine, ci vor deveni parte integrantă din lumea digitală și interactivă.

Vom avea ecrane flexibile care își schimbă culoarea în funcție de lumina din cameră, materiale inteligente care reacționează la temperatură sau starea emoțională a purtătorului și chiar clădiri care se colorează pentru a transmite mesaje ecologice sau pentru a reduce temperatura ambientală.

În plus, culorile vor fi folosite pentru a îmbunătăți sănătatea mentală. În spitale, de exemplu,

se vor folosi nuanțe calmante pentru a reduce anxietatea pacienților. În școli, culorile vor stimula creativitatea și concentrarea elevilor.

Psihologia culorilor și impactul asupra emoțiilor

Culorile influențează modul în care gândim și simțim. Psihologia culorilor este un domeniu care va fi tot mai important în viitor. De exemplu, roșul poate stimula energia, dar și agresivitatea, în timp ce albastrul poate calma și ajuta la concentrare.

În viitor, spațiile personale și publice vor fi concepute în funcție de starea emoțională a oamenilor. Vom avea camere care își schimbă culoarea în funcție de dispoziția locuitorilor sau aplicații care ne recomandă ce culori să purtăm într-o anumită zi, pentru a ne simți mai bine.

Concluzie

Culorile viitorului nu sunt doar o chestiune de estetică. Ele vor deveni un limbaj universal prin care vom comunica mai ușor, vom înțelege mai bine lumea și pe noi înșine. Ele vor reflecta valorile unei societăți moderne: grijă pentru natură, inovație, sănătate emoțională și diversitate. Într-o lume în continuă mișcare, culorile vor rămâne un punct de sprijin, un mijloc de exprimare și o punte între om, natură și tehnologie.

Bibliografie

1. Birren, F. (2013). 'Color Psychology and Color Therapy'. Pickle Partners Publishing.
2. Eiseman, L. (2000). 'The Pantone Guide to Communicating with Color'. Grafton Press.
3. Gage, J. (2006). 'Color and Meaning: Art, Science, and Symbolism'. Thames & Hudson.
4. PANTONE Color Institute – www.pantone.com
5. Psychology Today – articole despre psihologia culorilor, www.psychologytoday.com
6. Articole și studii despre design și tehnologie: www.archdaily.com, www.dezeen.com
7. Surse educaționale și de popularizare: www.nationalgeographic.com, www.sciencedaily.com

APLICAREA STRATEGIILOR INTEGRATE CARE SE ADRESEAZĂ

NEVOILOR MULTIPLE DE DEZVOLTARE ALE COPIILOR

EDUCATOARE: Pipa Daniela

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR 1 ALEȘD

Inteligența ca aptitudine generală

Definire: Inteligența este dimensiunea personalității ce favorizează adaptarea conduitei intelectuale, practice sau sociale la situații noi. Această definiție pune accentul, mai ales, pe finalitatea inteligenței, și anume adaptarea la noi situații. Teorii privitoare la inteligență: teoria bifactorială a inteligenței, teoria multifactorială a inteligenței, teoria genetică, teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale etc.

Teoria inteligențelor multiple introdusă de H. Gardner susține că există șapte forme ale inteligenței

1. Lingvistica
2. Muzicală
3. Logico-matematică
4. Spațială
5. Kinestezică
6. Intrapersonală
7. Interpersonală

Educație pentru o dezvoltare echilibrată. Ce au copii de câștigat?

Ne dorim copii fericiți și – pentru a-i sprijini să devină astfel – le oferim accesul la educație. De cele mai multe ori, aceasta se concentrează pe activități educative, uitând că acești copii au nevoie să inventeze, să înfrunte riscuri, să sufere decepții, să se joace împreună și să se bucure de viață. Au nevoie de dezvoltare personală. Copiii învață să opereze cu elemente logice, dar nu știu să abordeze eșecurile, învață să rezolve probleme de matematică, dar nu știu să-și rezolve propriile conflicte interioare. Astăzi copiii cunosc foarte multe despre lumea înconjurătoare și nimic despre lumea interioară. Cu aceste concluzii ale specialiștilor în minte.

- cum “să fii”, nu oricum, ci empatic;
- cum “să devii”, nu orice/oricine, ci tu însuți/însăți;

- cum “să crezi”, dar nu în orice/oricine, ci mai ales în tine și în idealurile tale;
- cum “să cunoști”, dar mai ales să te cunoști;
- cum “să comunici”, dar nu oricum, ci asertiv;
- cum să-ți îndeplinești visele, propriile vise, nu ale celorlalți.

Asadar, înlocuim metodele informative cu cele formative, pregătindu-i pentru “*a fi*” și nu pentru “*a avea*”. Astfel, ne concentrăm cu adevărat pe ceea ce înseamnă dezvoltare personală pentru copii.

Cum dezvoltăm echilibrat copiii ? Conform cu teoria “inteligențelor multiple” a lui Howard Gardner ,căreia școala trebuie să dezvolte și să motiveze valențele individuale ale elevilor prin programe academice, sportive și artistice susținute de factorii personali, emoționali, sociali.Prin urmare, pentru a reuși ce ne propunem, se prevede în mod explicit activități menite să dezvolte copiii pe plan personal, social și emoțional. Pentru dezvoltare personală să încercăm să punem accent pe “Școala vieții”, în cadrul căreia prin desen, povești terapeutice, joc de rol, copiii învață să se înțeleagă și să îi înțeleagă și pe cei din jur mai bine.“Școala vieții” în care copiii participă la multe activități (atât în cadrul grădinitei, cât și în afara ei) care îi aduc în contact cu lumea reală, îi învață să se simtă parte dintr-o comunitate în care să se comporte proactiv și responsabil. Acest sistem este unul care încurajează dezvoltarea personală. Indiferent de activitățile la care participă (curriculare sau extra-curriculare), copiii sunt întotdeauna evaluați ținând cont atât de “achievement” (achiziții), cât și de ”effort grade” (atitudinea fata de învățare, dascăli, colegi).

Sistemul de disciplină este unul bazat pe recompense, dar, evident, și pe consecință prin sancțiuni, atunci când se impune. Punem, însă, permanent accentul pe motivația pozitivă și intrinsecă. Întrucât grădinița-școala este replica societății la o altă scară, îi obișnuim pe copiii noștri cu rigorile sociale, îi motivăm și recompensăm pentru comportamentele dezirabile social și îi sancționăm pentru comportamentele care se abat de la sistemul de norme și reguli social acceptate. La grădiniță formăm copii să fie responsabili pentru propriile fapte, dar mai ales să știe să-și asume atât succesul, cât și eșecul ca experiențe de învățare. Practic nu greșim, ci învățăm să nu mai greșim! Doar așa putem asigura inserția socială optimă a viitorilor adulți.

Pentru a sprijini dezvoltarea comportamentală, emoțională și socială a copiilor:

- surprinderea situațiilor în care copiii manifestă comportamente dezirabile și accentuarea aspectelor pozitive
- distribuirea de responsabilități copiilor în vederea ameliorării stimei de sine
- îndreptarea copiilor spre codul de comportament al clasei, regulile clasei și utilizarea cu consecvență a acestora

- utilizarea unui fond muzical care induce calmul în vederea ameliorării rezultatelor activității, acolo unde este posibil
- proiectarea unor pauze scurte între sarcinile de învățare destinate realizării unor exerciții de „gimnastică a minții”
- crearea de oportunități pentru activități de învățare experiențială, utilizarea TIC și tehnologiei multimedia
- utilizarea unor locații diferite și a unor modalități diferite de așezare în clasă a elevilor pentru realizarea diferitelor activități
- alocarea unor momente de „time-out” sau a unor perioade de relaxare „cooling-off”
- crearea unui mediu de învățare pozitiv, caracterizat de abordări ce elimină blamare, promovează respectul mutual și expectanțe ridicate
- comunicare cu copiii într-o manieră calmă, clară, utilizând contactul vizual și evitând confruntarea
- ascultarea copiilor, oferirea șansei ca fiecare copil să explice motivația manifestării unui comportament indezirabil, utilizarea umorului, în mod pozitiv, pentru a detensiona orice confruntare
- exprimarea instrucțiilor, rutinelor și a regulilor în forme scurte, precise și pozitive
- utilizarea unor întrebări de tipul CUM, DE CE, CE pentru a facilita menținerea copiilor ancorați în sarcină, a permite copiilor să facă alegeri comportamentale dezirabile pentru ei înșiși.

Bibliografie:

1. Crenguța Lăcrămioara Oprea (2008) - “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București
2. Ioan Cerghit (2005)- " Metode de învățământ", EDP, București.
3. Ion- Ovidiu Pânișoară (2006) - " Comunicarea eficientă", ediția a III-a, Editura Polirom, Iași
4. Rodica Leonte, Mihai Stanciu (2004) - "Strategii activ-participative de predare-învățare în ciclul primar", Editura Casei Corpului Didactic, Bacău
5. Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruii, Mihaela Fulga (s.a.) - " Metode interactive de grup". Ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Arves, Craiova
6. Venera Mihaela Cojocariu (2004) - "Teoria și metodologia instruirii", EDP, București

ROLUL EDUCAȚIEI CREATIVE ÎN FORMAREA GÂNDIRII, ATITUDINILOR ȘI ABILITĂȚILOR ELEVILOR

Profesor: PISCANU CAMELIA

LICEUL „, MIHAI VITEAZUL,, BUMBEȘTI-JIU

Trăim într-o lume caracterizată de schimbări rapide, influențate de progresul tehnologic, globalizare și nevoia constantă de adaptare. În acest context, educația nu mai poate fi concepută doar ca un proces de transmitere a cunoștințelor, ci trebuie să devină un catalizator al creativității, gândirii critice și dezvoltării personale.

Educația creativă joacă un rol esențial în modelarea generației actuale de elevi, oferindu-le instrumentele necesare pentru a face față provocărilor viitorului. Educația creativă se referă la un proces educațional care încurajează exprimarea liberă a ideilor, soluționarea inovatoare a problemelor și dezvoltarea imaginației. Ea presupune o abordare interdisciplinară și personalizată, în care elevii nu sunt doar receptori pasivi ai informației, ci participanți activi la propriul proces de învățare.

Educația creativă utilizează o varietate de metode care stimulează imaginația, inițiativa și autonomia elevilor. Aceste metode nu doar transmit cunoștințe, ci creează contexte de învățare în care elevii pot explora, descoperi și construi sensuri proprii. Printre cele mai relevante se numără:

- **Tehnicile de gândire vizuală și design thinking** – Încurajează gândirea critică și empatia în găsirea soluțiilor.
- **Atelierele de creație și activitățile artistice** – Dezvoltă sensibilitatea estetică, coordonarea și capacitatea de exprimare.
- **Jocurile de rol și simulările** – Ajută la dezvoltarea abilităților de comunicare, colaborare și luare a deciziilor.
- **Învățarea personalizată și adaptativă** – Recunoaște unicitatea fiecărui elev și oferă resurse în funcție de ritmul și stilul propriu de învățare.
- **Învățarea prin descoperire (discovery learning)** – Elevii sunt încurajați să găsească singuri răspunsuri, să formuleze ipoteze și să verifice prin experimentare. Această metodă dezvoltă curiozitatea și gândirea logică.
- **Metoda problematizării** – Profesorul creează situații provocatoare, care necesită o rezolvare creativă. Elevii învață să analizeze critic, să caute soluții multiple și să argumenteze deciziile lor.
- **Învățarea bazată pe proiecte (Project-based learning)** – Elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme reale, aplicând cunoștințele în mod practic.– Proiectele interdisciplinare implică munca în echipă, cercetarea, prezentarea și evaluarea rezultatelor. Elevii aplică cunoștințele în mod concret, dezvoltând abilități de planificare și responsabilitate.
- **Jocul didactic și simulările** – Acestea creează contexte ludice și realiste în care elevii pot exersa roluri, lua decizii și învăța prin experimentare. Jocurile stimulează motivația și colaborarea.

- **Metodele vizuale și grafice (hărți mentale, diagrame, desene)** – Sprijină exprimarea ideilor într-un mod organizat și creativ, fiind utile mai ales pentru elevii cu inteligență vizual-spațială dezvoltată.
- **Tehnici de brainstorming și gândire laterală** – Încurajează exprimarea liberă a ideilor, fără teama de greșeli, ceea ce stimulează inovația și gândirea neconvențională.
- **Portofoliul creativ** – Elevii își documentează parcursul de învățare prin materiale proprii: eseuri, desene, reflecții, proiecte etc., promovând autoevaluarea și gândirea reflexivă.
- **Integrarea artei și muzicii în lecții** – Activitățile artistice dezvoltă expresivitatea, sensibilitatea și capacitatea de a vedea lumea din perspective diferite.
- **Utilizarea tehnologiei digitale în mod creativ** – Platformele educaționale, aplicațiile interactive, podcasturile și videoclipurile create de elevi sunt instrumente moderne care susțin exprimarea personală și învățarea activă.

Educația creativă are un impact deosebit asupra gândirii, atitudinilor și abilităților elevilor prin:

- **Stimularea gândirii critice și reflexive**, esențială într-un mediu în care informația este abundentă.
- **Formarea de atitudini deschise, tolerante și responsabile**, pregătind elevii pentru a trăi și lucra în societăți diverse.
- **Dezvoltarea de competențe esențiale ale viitorului**, precum colaborarea, comunicarea, empatia, capacitatea de adaptare și rezolvarea creativă a problemelor.

De câțiva ani implementez un curs opțional numit ***Lectura și abilitățile de viață*** pentru a-i ajuta pe elevii mei să-și dezvolte creativitatea și abilitățile de exprimare în scris/ oral. Astfel colaborez cu **Editura Art**, **Clubul de lectură** și lunar primesc un pachet cu cărți recomandate pentru elevi.

Lectura joacă un rol esențial în dezvoltarea originalității creației la copii, adolescenți și chiar adulți contribuind la formarea gândirii creative prin:

- ❖ **Stimularea imaginației:** Cărțile de ficțiune, în special literatura fantastică sau științifico-fantastică, oferă cititorilor șansa de a explora lumi diferite, personaje inedite și situații neobișnuite. Minte lectorului este obligată să „vizualizeze” scene, personaje și evenimente, dezvoltând astfel gândirea vizuală și capacitatea de a crea mental scenarii proprii. De exemplu, lectura unei cărți precum „Micul Prinț” de Antoine de Saint-Exupéry îi invită pe elevi să vadă lucrurile „cu inima”, nu doar cu mintea logică.
- ❖ **Îmbogățirea vocabularului și expresivității:** Cititorii frecvenți dobândesc un vocabular variat, structuri lingvistice bogate și o mai mare flexibilitate în exprimare. Această diversitate verbală ajută la exprimarea unor idei personale, originale, în scris sau oral. Astfel, un copil care citește povești sau poezie va putea mai ușor să creeze propriile texte artistice, cu metafore, jocuri de cuvinte sau simboluri.
- ❖ **Modelarea gândirii divergente:** Lectura stimulează gândirea divergentă (capacitatea de a găsi mai multe soluții pentru o problemă), pentru că expune cititorul la perspective multiple. Întrebările de tip „Ce

s-ar fi întâmplat dacă...?” dezvoltă capacitatea de a imagina alternative și finaluri neașteptate. Un exercițiu creativ pentru elevii mei este schimbarea finalului unei narațiuni lecturate.

- ❖ **Exersarea empatiei și a viziunii subiective:** Prin lectura narațiunilor, elevii intră în pielea personajelor și trăiesc experiențe diverse, chiar și imposibile în viața reală. Această empatie narativă favorizează crearea unor personaje sau situații originale în propriile compuneri sau povestiri.
- ❖ **Stimularea reflecției și a introspecției:** Cărțile bune provoacă cititorii să-și pună întrebări despre lume, sine și relațiile interumane. Aceste reflecții alimentează gândirea personală și autentică, o sursă esențială a creației originale.

Iată câteva sugestii de activități pentru cultivarea imaginației prin lectură: scrierea unui jurnal de lectură creativ (personaje inventate, continuări de poveste), reinterpretarea unui basm într-un context modern sau science fiction, dramatizarea unei scene sau crearea unei benzi desenate inspirate dintr-o carte, precum și scrierea de poezie plecând de la o imagine sau o replică memorabilă dintr-o carte.

Uneori, în anumite contexte, implementarea educației creative întâmpină dificultăți precum rigiditatea programelor școlare, lipsa de interes a elevilor de liceu și resursele limitate. Cu toate acestea, prin colaborare între profesori, părinți, instituții și factori decizionali, aceste obstacole pot fi depășite.

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate într-o lume în care schimbarea este singura constantă. Prin metode și strategii moderne, centrate pe elev, putem forma o generație capabilă să gândească liber, să acționeze cu responsabilitate și să construiască un viitor mai bun.

Bibliografie

Edward de Bono, *Gândirea laterală*, Editura Curtea Veche, 2019, București

Cerghit, I. *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București

Cucoș, C. *Pedagogie*, Editura Polirom, 2008, Iași

Ionescu, M. *Instruirea școlară – perspective psihopedagogice*. Presa Universitară Clujeană, 2001, Cluj-Napoca

Ministerul Educației Naționale *Strategia privind educația pentru creativitate și inovație*. www.edu.ro, 2023

Radu, I. T. *Creativitatea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, 2000, București

IMPORTANȚA OREI DE AVAP ÎN DEZVOLTAREA CREATIVĂ A ELEVULUI DIN CICLUL PRIMAR

Pișec Florica-Alina
Școala Gimnazială Nr. 1 Pusta

Educația creativă este una dintre cele mai importante direcții în formarea copiilor din generația actuală. În acest context, ora de Arte Vizuale și Abilități Practice (AVAP) joacă un rol esențial în stimularea imaginației, dezvoltarea abilităților motorii fine și cultivarea sensibilității artistice încă din primii ani de școală. La clasa I, AVAP nu înseamnă doar desen sau colorat. Este o formă de exprimare liberă a sinelui, o modalitate prin care copilul învață să observe lumea din jur, să o interpreteze și să o transpună într-o creație proprie. Prin activitățile de decupaj, pictură, modelaj sau colaj, elevii își dezvoltă răbdarea, atenția la detalii, dar și încrederea în sine.

În cadrul clasei mele, o activitate deosebit de apreciată de copii a fost realizarea unui tablou de primăvară folosind materiale reciclabile: hârtie colorată, resturi de textile, frunze uscate. Am încurajat elevii să creeze flori și insecte din aceste materiale, discutând despre frumusețea naturii și importanța protejării mediului. Această lecție nu doar că le-a dezvoltat creativitatea, dar le-a și insuflat valori legate de responsabilitate și ecologie.

O altă activitate AVAP cu impact a fost confecționarea unor felicitări de Crăciun pentru părinți. Copiii au desenat, au scris mesaje emoționante și au decorat fiecare felicitare cu migală. Bucuria de a dăruia și emoția exprimării sentimentelor au fost evidente pe chipurile lor, dovedind încă o dată că arta este o punte către suflet.

AVAP înseamnă mai mult decât o oră de relaxare: este o fereastră către dezvoltarea unei gândiri divergente, către descoperirea de soluții creative și către formarea unor indivizi empatici, expresivi și încrezători. Într-o lume în continuă schimbare, este esențial să pregătim copiii nu doar pentru a răspunde cerințelor academice, ci și pentru a simți, a crea și a comunica eficient. Educația artistică nu trebuie privită ca o activitate secundară, ci ca una fundamentală în dezvoltarea copilului. Într-o epocă în care tehnologia avansează rapid, abilitățile artistice și creative devin diferențiatori esențiali. Orele de AVAP pot fi integrate cu succes în proiecte interdisciplinare, contribuind la dezvoltarea competențelor cheie prevăzute în profilul absolventului de învățământ primar.

În activitatea mea didactică, am integrat AVAP în proiecte precum 'Săptămâna Verde', unde elevii au realizat afișe și colaje pe tema protecției mediului, combinând cunoștințele de la științe ale naturii cu exprimarea artistică. Astfel, elevii nu doar că au învățat informații utile, dar au trăit experiențe semnificative, autentice și creative.

De asemenea, prin colaborarea cu părinții și comunitatea locală, orele de AVAP au fost extinse în afara

clasei: am organizat expoziții cu lucrările copiilor în spațiile publice din sat, stimulând astfel mândria locală și încrederea în forțele proprii ale celor mici. Părinții au fost profund emoționați, iar elevii s-au simțit apreciați și valoroși.

Prin urmare, AVAP este mai mult decât un spațiu de exprimare artistică: este un catalizator al dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a elevului. Este un domeniu în care copiii își descoperă identitatea, își dezvoltă gustul estetic și învață să lucreze colaborativ. Rolul învățătorului este acela de a ghida, de a încuraja și de a cultiva în fiecare copil dorința de a crea.

Privind spre viitor, este esențial ca educația creativă să fie sprijinită și valorizată la toate nivelurile. Investind în orele de AVAP, investim în viitorul unei generații capabile să gândească liber, să simtă profund și să construiască o lume mai frumoasă, mai empatică și mai umană.

În concluzie, AVAP este un pilon al educației creative, o componentă indispensabilă a școlii viitorului. Prin promovarea acestei discipline, contribuim la formarea unor copii echilibrați, deschiși și pregătiți pentru provocările lumii moderne.

Bibliografie:

1. Călugăr, L., „Educația prin artă în școala primară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018, p. 45.
2. Popescu, M., „Creativitatea în educația timpurie”, Editura Aramis, București, 2020, p. 73.
3. Ministerul Educației, „Programa școlară pentru disciplina Arte vizuale și abilități practice – clasa I”, 2019.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME AFLATĂ ÎNTR-O CONTINUĂ SCHIMBARE

NUME ȘI PRENUME: PLEȘA ȘTEFANIA-GEORGIANA

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU” HÂRMAN, STRUCTURA GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT PODU OLTULUI

Societatea contemporană se confruntă cu o transformare continuă, accelerată de progresele tehnologice, globalizare și schimbările de paradigmă economică și socială. În acest context, educația tradițională, axată în principal pe transmiterea de informații standardizate, devine tot mai inadecvată. În schimb, educația creativă capătă o importanță majoră, oferind cadrul necesar dezvoltării gândirii critice, atitudinilor constructive și abilităților esențiale pentru adaptarea și inovația în secolul XXI.

Educația creativă se fundamentează pe ideea că fiecare individ are un potențial creator care trebuie stimulat și cultivat. Aceasta presupune o abordare interdisciplinară, centrată pe copil, care promovează autonomia în gândire, exprimarea liberă și învățarea prin descoperire. Sir Ken Robinson, unul dintre cei mai importanți susținători ai educației creative, afirma că *„imaginația este sursa fiecărei forme de realizare umană”* (Robinson, 2006), subliniind rolul fundamental al creativității în progresul uman.

Prin metode active – precum învățarea prin proiecte, brainstormingul, storytellingul, desenul liber, teatrul educațional sau gândirea vizuală – se stimulează implicarea emoțională și cognitivă a elevilor. Elevul nu mai este un receptor pasiv de cunoștințe, ci un participant activ în procesul educativ, ceea ce duce la o învățare profundă și durabilă.

Educația creativă contribuie la dezvoltarea gândirii critice, laterale și sistemice. Divergența de idei este încurajată, iar greșeala nu mai este pedepsită, ci considerată o etapă firească a învățării. Jean Piaget observa că *„copilul nu este un vas gol care trebuie umplut, ci o ființă care construiește activ cunoașterea”* (Piaget, 1970), ceea ce susține ideea că procesul educativ trebuie să ofere spațiu pentru explorare și inovație.

În același timp, elevii învață să colaboreze, să empatizeze și să respecte diversitatea. Participarea la activități creative de grup implică negociere, asumare de roluri, ascultare activă și solidaritate – trăsături esențiale pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) identifică, în raportul „The Future of Education and Skills 2030”, un set de competențe necesare pentru viitor: creativitate, comunicare, reziliență, capacitatea de rezolvare a problemelor și gândirea critică. Acestea sunt cultivate cu precădere în contexte educative care valorizează exprimarea artistică, jocul, improvizația și învățarea experiențială.

Un alt aspect esențial este integrarea noilor tehnologii în procesele de învățare. Platformele digitale, aplicațiile de creație vizuală sau colaborarea online pot transforma elevul într-un creator de conținut, nu doar într-un consumator. În cuvintele lui Pablo Picasso: *„Fiecare copil este un artist. Problema este cum să rămână artist odată ce crește”*. Educația creativă are tocmai acest rol – de a păstra vie capacitatea de creație nativă, canalizând-o spre dezvoltarea personală și profesională.

La nivel internațional, școli precum *Reggio Emilia* în Italia sau sistemele educaționale nordice oferă exemple relevante de aplicare a educației creative. Acestea pun accent pe auto-exprimare, învățarea prin proiecte și medii educative flexibile, în care materialele și spațiul fizic joacă un rol activ în învățare.

În România, tot mai multe inițiative – precum programul „Creatori de viitor”, atelierele STEAM sau proiectele educaționale din grădinițele alternative – arată că și în sistemele clasice există deschidere spre o abordare creativă. Rezultatele acestor inițiative evidențiază o creștere a motivației pentru învățare, o mai bună adaptare emoțională și dezvoltarea inițiativei personale în rândul copiilor și adolescenților.

În concluzie, educația creativă nu este un complement estetic al procesului de învățare, ci o strategie esențială de formare a unor indivizi adaptați vremurilor. Prin metode și practici care stimulează imaginația, reflecția și cooperarea, aceasta modelează o generație capabilă să răspundă provocărilor complexe ale unei lumi în perpetuă transformare. Viitorul aparține celor care știu să creeze, să gândească dincolo de tipare și să se reinventeze constant – iar educația creativă este fundamentul acestui viitor.

Bibliografie:

- Robinson, K. (2006). *Do Schools Kill Creativity?* [TED Talk]. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity
- Piaget, J. (1970). *Science of Education and the Psychology of the Child*. New York: Viking Press.
- OECD (2018). *The Future of Education and Skills 2030*. <https://www.oecd.org/education/2030-project/>
- Malaguzzi, L. (1994). *Your Image of the Child: Where Teaching Begins*. Exchange Press.
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Collier Books.
- Picasso, P. (citată preluată din multiple surse culturale): „Fiecare copil este un artist. Problema este cum să rămână artist odată ce crește.”

JOCURI EDUCAȚIONALE INTERACTIVE

Prof.înv. preșcolar : Ploscar Anca
Grădinița cu P.P. Rază de Soare, Mediaș

Întrebuințarea acestor jocuri educaționale interactive contribuie la formarea și dezvoltarea competențelor preșcolarilor, facilitează identificarea înclinațiilor copiilor, secvențele, aspectele sau elementele mediului înconjurător față de care este atras, precum și dificultățile întâmpinate de acesta, permit înțelegerea, consolidarea, aprofundarea și recapitularea conținuturilor, în vederea asigurării unei dezvoltări optime, complexe și pentru observarea evoluției preșcolarilor.

Resursele educaționale atașate constau în jocuri interactive în limba română, cu caracter didactic, oferite de programul site-ului www.wordwall.net. Acestea sunt menite să vină în sprijinul cadrului didactic, putând fi distribuite online, utilizate în cadrul activităților cu preșcolarii la grupă sau într-o activitate desfășurată online.

Platformele digitale de învățare oferă un mediu de învățare adaptabil, care poate fi personalizat pentru fiecare copil în parte. Acestea pot fi utile pentru copiii cu cerințe speciale, precum și pentru copiii care au dificultăți în a înțelege anumite concepte.

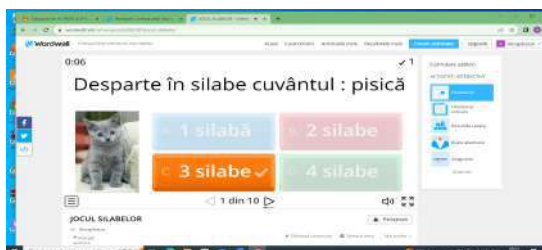
– „TE PROVOC !”

<https://wordwall.net/ro/resource/63281397>

– „JOCUL SILABELOR”

<https://wordwall.net/ro/resource/63282387>

– „ANOTIMPURILE”

<https://wordwall.net/ro/resource/63289023>

-„SPORTIV, DAR ȘI MATEMATICIAN”

<https://wordwall.net/resource/93149840>

-EVALUARE TOAMNĂ-IARNĂ (GRUPA MICĂ)

<https://wordwall.net/ro/resource/9903156/evaluare-toamn%C4%83-iarn%C4%83-grupa-mic%C4%83>

Bibliografie:

- www.wordwall.net
- PROF IV - Coaching în procesul de predare – învățare – evaluare în context blended-learning, Program de formare continuă acreditat prin OME nr. 4740/19.08.2022

- *** „*Curriculum pentru educație timpurie*”, Ministerul Educației Naționale, 2019, București

MANAGEMENTUL COMUNICĂRII EFICIENTE ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Profesor învățământ primar: Pop Claudia
Școala Gimnazială Nr. 19 "Avram Iancu", Timișoara

Rolul comunicării în procesul de învățământ

Fenomenul comunicării este o trăsătură centrală a culturii întrucât prin procesele de comunicare se transmit valorile, atitudinile și percepțiile sociale de la o generație la alta.

Privit istoric și funcțional, acest proces constituie însăși chintesența umanizării, a formării și dezvoltării psihologice a indivizilor, a manifestării culturale și spirituale a oamenilor. De-a lungul timpului mediile comunicaționale s-au multiplicat de o manieră fără precedent ca răspuns la nevoile de informare mereu în creștere ale individului.

Educației îi revine misiunea de a selecta, prelucra, transmite și evalua informațiile după criteriile flexibilității, continuității și coerenței.

Orice act de comunicare înseamnă educație și orice educație este un act de comunicare. Exprimarea orală devine o formă de intelectualitate, întrucât limbajul „traduce” gândirea. Cu cât o gândire este mai limpede și coerentă, cu atât limbajul este mai clar; cu cât un limbaj este mai sigur și mai nuanțat, cu atât gândirea este mai flexibilă. Comunicarea verbală este însoțită și întărită de mijloace de comunicare nonverbale și paraverbale.

Elementele comunicării

Permanent oamenii comunică între ei având anumite scopuri. De cele mai multe ori comunicarea se face fără a conștientiza importanța acțiunii și fără a o analiza.

Scopul și mijloacele comunicării sunt exploatate nativ, sunt rezultatul unor experiențe și doar uneori necesită programări speciale.

Cei mai mulți analiști consideră că omul comunică pentru:

-a **informa** (despre ceva sau cineva, despre propriile nevoi etc.). În acest mod individul însuși crede că este în posesia unei informații și simte nevoia să o transmită și altora.

-a **convinge** – convingerile noastre ne motivează faptele, atitudinile, deciziile, iar acestea au urmări grave legate de viața noastră și de a altora. Puține acțiuni pot fi declanșate și finalizate dacă ești sau te simți singur. Pentru a cere sprijinul cuiva este nevoie să argumentezi, să explici, să vorbești. Toate acestea nu se pot produce în afara comunicării.

-a **impresiona** – când argumentele logice nu ajung sau nu se suprapun peste modul de gândire al interlocutorului, aducem argumente sentimentale, povestim ceva care să-l impresioneze, facem apel la întâmplări care l-au marcat, sau la situațiile în care, deși era logic ce a făcut sau ce a zis, ceva anume s-a întâmplat în ciuda faptului că inițial altele păreau a fi rezultatele și, dacă este nevoie, plângem, râdem, cântăm, dansăm etc, facem totul pentru a-i stârni interesul.

-a **provoca o reacție, a provoca o acțiune** – vorbim, convingem, tocmai pentru a stârni o reacție din partea interlocutorului. Îl ajutăm să facă ceva, să se simtă motivat în acțiune, să se simtă în putere și după plecarea noastră.

-a **amuză** – simțim nevoia să ne amuzăm și să amuzăm și pe alții. Glumele, umorul, jocul, în general, presupun de fiecare dată o recentrare sau o schimbare de plan față de mesajele obișnuite. Depinde de gradul de educație și de civilizație felul în care comunicăm amuzamentul nostru sau vrem să trezim o stare de amuzament semenilor noștri.

-a **exprima puncte de vedere** – să spunem ce credem și ce simțim noi, să ne definim pe noi, să vorbim, să privim realitatea prin ochii noștri, prin mintea și inima noastră. Capacitatea de a

exprima o părere personală, un punct de vedere original în legătură cu o situație dată este semnul adevăratei personalități.

-a obține o schimbare de comportament sau de atitudine – de obicei se dorește schimbarea în bine a comportamentului cuiva. Pornirile native spre dezordine și neascultare societatea le opune comunicarea cu scopuri benefice, transformatoare. Ceea ce urmăresc educatorii (părinți, profesori, învățători) este ca beneficiarii comunicării să devină oameni stăpâni pe voința lor, iar atunci când rămân singuri să se comporte ca niște ființe formate, cu un caracter integru. Este important de știut însă că binele trebuie oferit cu profesionalism, atunci când este nevoie de el.

-a fi acceptați – suntem neacceptați, de obicei, fiindcă nu reușim să ne facem cunoscuți, nu am trimis mesajele corespunzătoare sau mesajele nu au fost recepționate corect.

Emițătorul reprezintă sursa mesajului. El este inițiatorul comunicării, elaborează mesajul, alege mijloacele de comunicare, mesajul, receptorul, formulează mesajul pentru a fi înțeles de către receptor.

Mesajul reprezintă forma fizică verbală, scrisă sau gesturi în care emițătorul codifică informații. Are două dimensiuni: conținutul și relația și are ca obiective informarea, convingerea, impresionarea, amuzarea, obținerea unei reacții. Mesajul poate fi o idee, un ordin sau orice altceva care, supus procesului de codificare și decodificare, urmează să influențeze receptorul. Codificarea presupune „traducerea” mesajului de către emițător în simboluri care pot fi înțelese de către receptor. Decodificarea este acțiunea prin care receptorul traduce mesajul într-unul propriu și realizează apoi feedback-ul.

Limbajul (simbolurile specifice folosite pentru codificare) poate îmbrăca diferite forme și din aceste forme rezultă anumite tipuri de comunicare:

- limbaj verbal (scris sau oral),

- limbaj nonverbal (al corpului, al spațiului, al timpului, al lucrurilor),

- limbaj paraverbal (tonalitatea, inflexiunile vocii, ritmul de vorbire, pauzele dintre cuvinte, modul de accentuare a cuvintelor, ticurile verbale). Limbajul paraverbal se bazează pe simboluri care pot fi interpretate diferit chiar de persoane care vorbesc aceeași limbă. Există și limbajul interior, suportul propriei noastre gândiri.

Canalele comunicării sunt căile pe care circula mesajul (inclusiv instrumentele de comunicare) și feedback-urile. Ele pot fi formale sau informale. Cele formale sunt definite prin structura organizațională și sunt destinate circulației informaționale necesară realizării sarcinilor specifice. Cele informale sunt destinate comunicării între indivizi și/sau grupuri în interiorul sau în afara sarcinilor de serviciu. Canalele informale sunt mai rapide și mai eficiente decât cele formale.

Receptorul este primitorul de mesaj care trebuie să se pregătească pentru a primi mesajul. Ascultarea mesajului este cel puțin tot atât de importantă, cât transmiterea lui.

Contextul (mediul) reprezintă totalitatea condițiilor exterioare comunicării. Poate influența efectele comunicării prin situațiile prezente, condiții de loc, de timp. În toate elementele componente ale comunicării poate exista zgomot (bruiă) care poate perturba comunicarea.

Efficientizarea comunicării

Ascultarea activă este acea abilitate prin care demonstrăm interlocutorului că suntem interesați de ceea ce spune și că îi oferim sprijin și încurajare pentru a comunica.

Ascultarea, alături de vorbire, este o componentă a procesului de comunicare.

În viața cotidiană oamenii ascultă mai puțin de 25% din mesajele vorbite care le sunt destinate. Imediat după primirea mesajului, un ascultător normal își amintește doar 50% din

informațiile primite, iar 48 de ore mai târziu mai păstrează în memoria activă doar 25% din mesajele recepționate.

Avantajele în urma practicării ascultării active sunt :

- Strângem informații pentru a ne clarifica asupra unei situații
- Încurajăm verbal și non verbal interlocutorul să expună ideile și astfel îl punem în valoare
- Putem lua decizii mult mai bune verificând informații, date, fapte.
- Încurajăm interlocutorul să capete încredere în noi.

Ne place să fim ascultați atunci când expunem o idee și de aceea apreciem când o persoană:

- Se concentrează asupra celor spuse de noi, oricât de tentați sunt să-și lase mintea să zboare.
- Confirmă uneori cele spuse de noi fără să ne întrerupă.
- Așteaptă și are răbdare să terminăm ideea. Întreruperile sunt extrem de nepoliticoase și chiar periculoase. Este o diferență de nuanță între întreruperile ocazionale făcute pentru a confirma și cele făcute pentru că interlocutorul fierbe de nerăbdare să își exprime propria părere.
- Pune întrebări atunci când nu înțelege și ne dau posibilitatea de a explica termeni necunoscuți sau chestiuni tehnice neînțelese.
- Ne încurajează verbal și nonverbal să continuăm. Limbajul nonverbal pe care îl percepem este că persoana din fața noastră înclină ușor capul spre aprobare, zâmbește sau se apleacă ușor pentru a ne auzi mai bine.
- Păstrează liniștea - nu vorbește la telefon și nu face gesturi care să se interpună ca și bariere în comunicare.

Bibliografie:

- 1.Ghergut A. -**Managementul general și strategic în educație**, Ed Polirom, 2007
- 2.Joita Elena -**Management educațional**, Ed Polirom,2000
- 3.Ioan Toca -**Management educațional**, Ed. Didactica si Pedagogica,2006
- 4.Roxana Tudorica- **Managementul educației în context european**, Ed. Meronia, 2007
- 5.Băsu Marian - **Bariere în comunicarea didactică și soluții de îndepărtare a acestora**, Conferința Națională de Învățământ Virtual, ediția a XIV-a, Universitatea din București,2016
- 6.Evelina, Graur -**Tehnici de comunicare**, Editura Mediamira, Cluj-Napoca,2001
- 7.Dumitriu, Gh. - **Comunicare și învățare**. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998
- 8.Pânișoară, I.O. - **Comunicarea eficientă**, ediția a IV-a,Iași, Editura Polirom,2006

CULORILE VIITORULUI – EDUCAȚIA CREATIVĂ CA RĂSPUNS LA SCHIMBARE

Autor: Cristina Pop, Școala Gimnazială nr 1 Hotar, jud Bihor, localitatea Țețchea

Trăim într-o lume în continuă transformare – tehnologică, socială, culturală. Școala nu mai poate funcționa doar ca un spațiu de transmitere a informației, ci trebuie să devină un laborator de idei, de atitudini și de abilități. În acest context, educația creativă nu mai este o opțiune, ci o necesitate urgentă.

Educația creativă presupune mai mult decât activități artistice sau jocuri de imaginație. Înseamnă să cultivăm la copii gândirea divergentă, curiozitatea, capacitatea de a rezolva probleme și adaptabilitatea emoțională. Este vorba despre o formă de învățare care trece dincolo de programa rigidă și permite elevului să fie co-autor al propriei formări.

Am aplicat de-a lungul timpului metode de educație creativă la clasă – fie prin ateliere tematice, proiecte interdisciplinare, învățare bazată pe problemă sau jocuri de rol. Un exemplu concret este proiectul „Orașul Copiilor”, desfășurat cu elevii de gimnaziu, în care fiecare a avut sarcina de a contribui la proiectarea unei comunități utopice: unii au gândit infrastructura, alții legislația, sistemul educațional, economia sau relațiile interculturale. Elevii au lucrat în echipe, au făcut prezentări, au folosit resurse digitale și au dezvoltat un produs comun. Impactul? O creștere semnificativă a implicării, a responsabilității, dar și a încrederii în sine.

Creativitatea se cultivă prin întrebări deschise, prin libertatea de exprimare, prin încurajarea eșecului ca oportunitate de învățare. Elevul de azi are nevoie să fie ascultat, provocat, susținut în propria explorare. Cadrele didactice joacă un rol esențial: trebuie să-și asume rolul de facilitatori ai gândirii și emoțiilor, nu doar de evaluatori ai cunoștințelor.

Mai mult, creativitatea are o latură profund socială. Într-un mediu educațional creativ, toleranța, empatia și colaborarea devin valori de bază. Elevii învață să aprecieze diferențele, să construiască împreună, să gândească în „noi” – nu doar în „eu”. Acesta este unul dintre marile câștiguri ale educației pentru viitor.

Ca profesori, avem datoria de a oferi educație relevantă, adaptabilă, vie. Avem nevoie de formări în pedagogii moderne, de sprijin instituțional pentru a inova și de libertatea de a transforma spațiul clasei într-un atelier de creație.

Culorile viitorului sunt vii, diverse, dinamice. Fiecare copil vine cu paleta lui unică, iar rolul nostru este să-l ajutăm să o folosească pentru a picta propriul drum. Educația creativă nu promite o lume perfectă, dar formează oameni capabili să o îmbunătățească.

Bibliografie:

- Ken Robinson, Elementul. Cum îți descoperi pasiunea care îți schimbă viața, Curtea Veche, 2010, București, p. 41.
- Tony Wagner, Creating Innovators, Scribner, 2012, New York, p. 122.
- John Dewey, Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, 1972, București, p. 239.

EDUCAȚIA CREATIVĂ A PREȘCOLARILOR VIITORULUI

PROF. EDUCAȚIE TIMPURIE: POPA SANDU CRISTINA LUMINIȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GENERAL NICOLAE ȘOVA”-PODURI, BACĂU

Într-o lume în continuă schimbare, marcată de progres tehnologic accelerat și provocări globale, educația trebuie să se transforme pentru a răspunde noilor cerințe. Copiii de astăzi vor trăi într-un viitor imprevizibil, în care gândirea critică, inovația și adaptabilitatea vor fi mai importante decât acumularea mecanică de cunoștințe. În acest context, educația creativă devine o componentă esențială încă din etapa preșcolară.

Educația timpurie are un rol esențial în formarea personalității copilului și în dezvoltarea potențialului său intelectual, emoțional și social. În contextul unui viitor din ce în ce mai tehnologizat și imprevizibil, accentul pus pe dezvoltarea creativității devine mai important ca niciodată. Creativitatea nu mai este un simplu "talent" artistic, ci o competență esențială pentru adaptare, inovare și rezolvare de probleme.

Educația tradițională a preșcolarilor, bazată pe memorare, conformitate și repetare, nu mai este suficientă pentru a pregăti copiii pentru provocările viitorului. Sistemul educațional trebuie să pună accent pe:

- Stimularea imaginației și a curiozității naturale;
- Dezvoltarea inteligenței emoționale și sociale;
- Încurajarea gândirii critice și a inițiativei personale;
- Utilizarea tehnologiei ca instrument creativ, nu doar de consum.

Rolul educatorului în educația creativă

Educatorul viitorului nu este doar un furnizor de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un ghid care creează contexte de explorare și susține inițiativele copiilor. El trebuie să fie deschis la noi metode, să colaboreze cu părinții și să personalizeze intervențiile educaționale în funcție de nevoile fiecărui copil.

Pentru a stimula creativitatea, educatorii pot folosi:

- Învățarea prin proiecte (project-based learning);
- Jocuri de rol și teatru educațional;
- Ateliere STEAM (știință, tehnologie, inginerie, artă, matematică);
- Activități în aer liber care încurajează observarea și descoperirea.

Tehnologia și educația creativă

Deși uneori privită cu scepticism, tehnologia poate deveni un aliat al educației creative. Tabletele, roboții educaționali, aplicațiile interactive și realitatea augmentată pot oferi experiențe de învățare captivante, dacă sunt integrate echilibrat și cu scop pedagogic clar. De exemplu, aplicații de desen digital sau povești interactive pot stimula imaginația și pot susține dezvoltarea limbajului.

Metode moderne de stimulare a creativității

1. Jocul creativ și de rol
Jocurile de rol permit copiilor să exploreze diferite situații sociale, să-și exprime ideile și să își dezvolte empatia.
2. Tehnologia în sprijinul creativității
Utilizarea tabletelor cu aplicații educative interactive, imprimante 3D sau realitate augmentată poate stimula gândirea vizuală și inovația.
3. Învățarea bazată pe proiecte
Copiii pot participa la proiecte care implică construcție, desen, povestire sau crearea de povești digitale.
4. Pedagogia Reggio Emilia
Promovează ideea copilului ca participant activ în învățare, cu accent pe mediu ca „al treilea profesor” și pe documentarea proceselor creative.

5. Ateliere STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Matematică)
Prin activități integrate, copiii își dezvoltă gândirea critică și învață prin experimentare și colaborare.

Provocări și direcții de dezvoltare

În implementarea unei educații creative pentru preșcolari, apar și provocări:

- Lipsa de formare a personalului didactic în domeniul creativității;
- Supraîncărcarea curriculumului cu obiective cognitive rigide;
- Tentația de a introduce prea devreme conținuturi academice formale.

Viitorul educației preșcolare va depinde de capacitatea sistemelor educaționale de a adopta o viziune holistică, centrată pe copil, în care creativitatea să fie privită ca o competență esențială, nu ca un „supliment”.

Concluzii

Educația creativă a preșcolarilor viitorului este un demers necesar pentru dezvoltarea unei generații capabile să creeze, să inoveze și să se adapteze. Prin metode moderne, deschidere pedagogică și folosirea echilibrată a tehnologiei, putem forma copii care nu doar știu, ci și îndrăznesc să creeze. În acest sens, educația creativă nu este o opțiune, ci o necesitate strategică pentru viitor.

Educația creativă a preșcolarilor reprezintă cheia formării unor adulți capabili să facă față provocărilor complexe ale secolului XXI. Nu mai este suficient ca un copil să știe să scrie și să socotească — trebuie să fie capabil să gândească critic, să colaboreze, să creeze și să se adapteze rapid. Pentru a realiza acest lucru, este nevoie de o colaborare strânsă între familie, grădiniță și societate, precum și de politici educaționale care sprijină inovația și dezvoltarea holistică a copilului.

Bibliografie

1. Neagu, G. (2021). *Inovația în educația timpurie*. Editura Didactică și Pedagogică.
2. Ministerul Educației (2023). *Curriculum pentru educația timpurie – Ghid metodologic*.
3. Resurse online: UNICEF România, OECD Education, Edutopia.org – articole despre educația creativă și viitorul învățării.

METODE ȘI STRATEGII PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE COPIILOR DE GRĂDINIȚĂ

Prof. Popescu Camelia-G.P.P. nr.7 Slatina, jud. Olt

Creativitatea este o componentă esențială a dezvoltării copilului preșcolar, nu doar în ceea ce privește exprimarea artistică, ci și în formarea unei gândiri independente, flexibile și originale. Grădinița, ca spațiu de formare timpurie, joacă un rol esențial în modelarea personalității copilului. Educația creativă în această etapă contribuie la formarea abilităților de comunicare, rezolvare de probleme, socializare și autoexprimare.

Într-un context educațional dinamic, creativitatea nu mai este văzută ca o abilitate izolată, ci ca un proces complex care implică toate dimensiunile dezvoltării umane: cognitivă, emoțională, socială și motrică. Prin urmare, cadrele didactice trebuie să adopte metode și strategii moderne, centrate pe copil, care stimulează învățarea activă și exprimarea liberă.

1. Rolul educației creative în dezvoltarea copilului preșcolar

Educația creativă are o funcție formativă majoră în grădiniță, deoarece stimulează procese cognitive complexe (observarea, clasificarea, compararea, generalizarea), dar și componente afective precum empatia, curiozitatea sau încrederea în sine.

Caracteristicile copilului preșcolar, precum spontaneitatea, curiozitatea, nevoia de explorare, capacitatea de a învăța prin joc și experiențe directe, sunt baza ideală pentru dezvoltarea creativității. Educatoarea are rolul de a întreține și canaliza aceste manifestări printr-o intervenție pedagogică echilibrată între libertate și structură. De exemplu, un copil care are ocazia să-și construiască liber o poveste va exersa nu doar creativitatea verbală, ci și abilități cognitive de organizare logică, exprimare coerentă și gândire simbolică.

2. Metode creative utilizate în grădiniță

a) Jocul liber și jocul de rol

Jocul este limbajul fundamental al copilului. Prin jocul liber, copilul își exprimă trăirile, recrează situații din viața reală și exersează relațiile sociale. Jocul de rol are un impact puternic asupra dezvoltării socio-emoționale, oferind copilului ocazia să experimenteze diverse puncte de vedere, să negocieze, să creeze scenarii proprii.

Aplicabilitate: Activitatea „Magazinul de jucării” permite copiilor să joace roluri de vânzători și cumpărători, dezvoltând vocabularul, gândirea economică de bază și înțelegerea regulilor sociale.

b) Povestirea și povestirea creativă

Poveștile sunt instrumente educaționale foarte puternice. Copilul își formează gândirea narativă și dobândește modele de comportament. Povestirea creativă presupune implicarea activă a copilului în reconfigurarea poveștii, introducerea de personaje noi, modificarea finalului.

Exemplu de strategie: Educatoarea citește povestea „Ridichea uriașă”, apoi cere copiilor să înlocuiască personajele cu altele inventate și să găsească alte soluții pentru a scoate ridichea.

c) Activitățile artistico-plastice

Acestea dezvoltă simțul estetic, coordonarea motrică fină și expresia emoțională. Copiii sunt încurajați să experimenteze culori, forme și materiale variate. Este important ca accentul să nu fie pus pe produsul final, ci pe procesul creativ.

Tehnici folosite: pictura cu degetele, colaj din materiale reciclabile, gravură pe ceară, modelaj din plastilină sau lut.

Beneficii:

- Stimularea percepției vizual-tactile;
- Exprimarea emoțiilor într-o manieră simbolică;
- Creșterea răbdării și atenției.

d) Muzica și mișcarea

Ritmul, cântecul, dansul și mișcarea corporală sunt mijloace excelente de exprimare și reglare emoțională. Muzica favorizează dezvoltarea auzului muzical, a memoriei auditive și a capacității de concentrare.

Aplicații:

- Jocuri de mișcare pe muzică („Dansul statuilor”);
- Improvizații corporale pe ritmuri muzicale;
- Crearea de versuri simple sau coregrafii colective.

e) Învățarea prin proiecte

Metoda proiectului implică o abordare interdisciplinară, în care copiii sunt co-autori ai învățării. Este o metodă care încurajează implicarea activă, colaborarea și asumarea responsabilității.

Exemplu: Proiectul „Ferma animalelor” integrează cunoștințe despre animale, mediul rural, produse alimentare, artă (desenarea animalelor), matematică (numărarea animalelor), comunicare (povești inventate cu animale).

3. Strategii pedagogice care stimulează creativitatea

a) Întrebările deschise

Întrebările deschise sunt esențiale pentru dezvoltarea gândirii critice și imaginative. Ele provoacă copilul să gândească în afara schemelor rigide, să exploreze și să găsească soluții proprii.

Exemplu: „Cum ai construi o casă pentru un elefant?” – întrebare care solicită imaginația spațială, logica și simțul proporției.

b) Spațiul educațional flexibil

Un mediu de învățare organizat pe centre de interes încurajează autonomia copilului. Accesul la materiale variate și posibilitatea de alegere stimulează inițiativa, experimentarea și exprimarea liberă.

Recomandare: centre de construcții (cuburi, lego), de artă, de știință (magneți, apă și nisip), de joc de rol, bibliotecă, tehnologie (tablete cu aplicații educaționale).

c) Evaluarea formativă

Evaluarea formativă sprijină procesul educațional prin feedback constant, fără a induce presiune sau teama de eșec. Se bazează pe observație, portofolii, autoevaluare și reflecție.

Tehnici: „Ce mi-a plăcut cel mai mult azi?”, „Desenează momentul tău preferat din activitate”, „Spune ceva ce ai învățat nou”.

d) Modelarea comportamentului creativ

Cadrul didactic este modelul de învățare al copilului. Un educator care se joacă, inventează, pune întrebări și acceptă răspunsuri variate contribuie la formarea unei atitudini deschise și curajoase față de învățare.

4. Impactul educației creative asupra dezvoltării copilului

Asupra gândirii

- Gândirea divergentă este stimulată prin multiple opțiuni și interpretări;
- Se dezvoltă creativitatea verbală și vizuală;
- Apare capacitatea de rezolvare de probleme.

Asupra atitudinilor

- Se dezvoltă motivația intrinsecă (copilul face lucrurile „pentru că vrea”, nu pentru recompensă);
- Se încurajează curajul de a greși și de a încerca din nou;
- Copilul capătă încredere în sine și spirit de inițiativă.

Asupra abilităților

- Se îmbunătățesc abilitățile de comunicare și cooperare;
- Se dezvoltă motricitatea fină prin desen, pictură, modelaj;
- Se antrenează atenția, memoria, percepția și empatia.

Educația creativă este un proces complex, esențial în formarea unei personalități complete. În grădiniță, aceasta are un impact major asupra tuturor domeniilor de dezvoltare ale copilului. Prin metode variate și strategii pedagogice centrate pe nevoile individuale ale copiilor, creativitatea devine nu doar o abilitate, ci o atitudine față de viață.

Este esențial ca educatoarele să înțeleagă importanța creativității și să promoveze un climat educațional care valorizează ideile originale, exprimarea liberă și învățarea prin descoperire. Astfel, copiii vor deveni nu doar „elevi buni”, ci **oameni capabili să gândească, să simtă și să creeze** în mod autentic.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, București.
2. Cuciș, C. (2008). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Editura Polirom, Iași.
3. Jucan, D. (2013). *Educația creativă – fundament al dezvoltării personale*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
4. Neacșu, I. (2010). *Învățarea eficientă. Ghid practic*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
5. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
6. Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. Basic Books.
7. Ministerul Educației Naționale (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București.

CULORILE VIITORULUI

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Popescu Cristiana

Colegiul Național de Informatica Tudor Vianu, București

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care inovația, tehnologia și diversitatea culturală modelează rapid societatea, educația creativă devine un pilon esențial pentru formarea copiilor de azi — adulții de mâine.

Sub titlul inspirator „Culorile viitorului”, această viziune își propune să transforme procesul educațional într-o experiență vie și personalizată, în care fiecare copil își descoperă propriul drum și își cultivă potențialul unic.

Sistemele educaționale clasice au fost adesea centrate pe acumularea de cunoștințe teoretice, pe conformism și pe evaluarea standardizată. Deși aceste repere rămân importante, ele nu mai sunt suficiente într-o societate în care abilitățile de inovare, gândirea critică, adaptabilitatea și colaborarea sunt esențiale.

Educația creativă își propune să completeze și să depășească aceste limite, promovând metode de învățare care încurajează imaginația, exprimarea liberă, explorarea inter- și transdisciplinară, integrarea artelor și tehnologiei în procesul educativ, învățarea prin proiecte și colaborare.

Introducerea pe scară largă a educației creative vine însă cu provocări importante: necesitatea reformării curriculumului pentru a permite mai multă flexibilitate, formarea cadrelor didactice în utilizarea metodelor inovatoare de predare și asigurarea unui acces echitabil la educația culturală pentru toți elevii.

Tradițional, școala a fost văzută mai ales ca un spațiu de transmitere a cunoștințelor și de pregătire academică. Însă lumea în care vor trăi copiii de azi este complet diferită de cea a părinților lor.

Profesiile de mâine se vor schimba radical, multe dintre ele nici nu există încă, iar rezolvarea problemelor complexe va necesita abilități care depășesc simplele formule sau teorii.

În fața acestei incertitudini, creativitatea nu mai este un lux, ci o necesitate. Copiii care învață să gândească în mod flexibil, să-și pună întrebări, să propună soluții originale și să-și exprime ideile vor fi mai bine pregătiți să navigheze complexitatea lumii de mâine.

Mai mult, creativitatea le oferă și un instrument esențial de dezvoltare personală și emoțională — un spațiu de exprimare a sinelui, de gestionare a emoțiilor și de conectare autentică cu ceilalți.

Arta și educația ar putea realiza un frumos parteneriat cu viitor. Integrarea artelor în educație aduce beneficii dovedite: elevii devin mai implicați, înțeleg mai bine lumea din jur și sunt mai pregătiți să își exprime ideile și emoțiile.

De exemplu, teatrul devine o sală de clasă, scena un laborator de idei, iar creativitatea — firul roșu care leagă toate aceste experiențe. Cu alte cuvinte arta și cultura pot completa procesul educațional, inspirând copiii să devină nu doar buni profesioniști, ci și cetățeni empatici și creativi.

„Culorile viitorului” nu înseamnă doar tehnologie și algoritmi. Înseamnă umanitate, imaginație, frumusețe.

Ele reprezintă paleta vastă de talente, idei și perspective pe care copiii de azi o vor aduce în lumea de mâine. O educație creativă le oferă șansa să picteze acest viitor în culori vii, autentice și personale.

Avem datoria, ca societate, să le oferim instrumentele, încurajarea și spațiul necesar pentru a-și manifesta această creativitate. Numai așa vom construi o lume în care inovația, umanitatea și frumusețea să meargă mână în mână. A investi în creativitatea copiilor de azi înseamnă, de fapt, a investi într-un viitor mai uman, mai luminos și mai divers.

Fiecare copil este o paletă de culori. Educația creativă nu îi spune cum să picteze. Îi oferă libertatea să-și aleagă culorile și să își imagineze propriul tablou al vieții.

Bibliografie

- **Eisner, Elliot W.** *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press, 2002.
- **UNESCO.** *Creativity and Education Futures: Learning in a Changing World*. UNESCO, 2021.
- **Robinson, Ken.** *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking, 2015.
- **OECD.** *The Future of Education and Skills: Education 2030 Framework*. OECD, 2018.

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE ASTĂZI

Popescu Gabriela, Școala Gimnazială „Iorgu G. Toma“, Vama -
Școala Gimnazială „George Voevidca“, Câmpulung Moldovenesc, Suceava

Într-o lume aflată în continuă schimbare, unde tehnologia, inovația și flexibilitatea devin repere ale succesului, educația tradițională nu mai este suficientă. Într-o lume în care meseriile viitorului nici măcar nu au fost inventate încă, **creativitatea nu mai e un talent rar, ci o abilitate esențială**. Copiii de azi cresc în mijlocul tehnologiei, al informației instantanee și al provocărilor globale. Ei au nevoie de mai mult decât memorare și conformism - au nevoie de libertatea de a explora, de a pune întrebări și de a crea. Pentru a face față acestor transformări, ei au nevoie de mai mult decât reguli și manuale — au nevoie de un mediu educațional care să le stimuleze gândirea liberă și imaginația. Astfel, educația creativă devine un pilon esențial pentru dezvoltarea unei generații capabile să înțeleagă și să transforme lumea în care trăiește.

Ce înseamnă educația creativă?

Contrar a ceea ce cred mulți, **educația creativă** nu înseamnă doar desen sau muzică, ci este un mod de a gândi și de a învăța. Ea înseamnă să le oferim copiilor spațiu pentru a imagina soluții, a construi idei și a greși fără teama de eșec, ea înseamnă să încurajăm copiii să pună întrebări, să gândească în afara tiparelor, să rezolve probleme în moduri originale și să nu se teamă de greșeli. Așa cum spune Ken Robinson¹, creativitatea stimulează gândirea critică, colaborarea, empatia și curajul de a ieși din tipare. Creativitatea nu e un hobby. Este o formă de supraviețuire intelectuală într-un viitor imprevizibil.

De ce este importantă educația creativă?

Tot Ken Robinson² dă răspunsul la această întrebare când scoate în evidență impactul creativității vr. conformism. În epoca inteligenței artificiale și a automatizării, abilitățile „umane“ precum creativitatea și adaptabilitatea devin tot mai valoroase. Educația creativă îi ajută pe copii să devină mai autonomi și mai încrezători în propriile idei, le dezvoltă copiilor gândirea critică, abilitățile de comunicare și colaborare, le oferă copiilor șansa de a învăța prin joacă, explorare și experiență - nu doar prin teorie. Educația creativă este strâns legată de inovație, competență-cheie pe piața muncii de mâine. Copiii care învață să gândească original sunt mai pregătiți să facă față incertitudinilor viitorului, să își creeze propriul drum profesional și să contribuie activ la schimbare.

Cum încurajăm educația creativă atât acasă, cât și la școală?

Teoria abordării celor patru P-uri în educația creativă a lui Mitchel Resnick³ poate fi sintetizată astfel :

1. Învăță prin joacă Joaca este prima formă de învățare creativă. Prin jocuri de rol, construcții, improvizație sau board games, copiii își dezvoltă imaginația și încrederea în sine. Joaca nu e pierdere de timp, ci o unealtă serioasă de învățare. Lego, jocurile de rol, teatrul de păpuși sau chiar board games educative pot deveni exerciții valoroase de creativitate.

2. Întrebări în loc de răspunsuri. Copiii devin mai curajoși atunci când adulții le răspund cu „Tu ce crezi?” sau „Cum ai face tu asta?”. Întrebările deschise dezvoltă gândirea autonomă. Un profesor sau părinte creativ nu oferă soluții, ci provoacă întrebări. „Cum ai face tu asta altfel?” este o invitație la explorare.

3. Creează spații flexibile. O masă de bricolaj, o cutie cu materiale reciclabile sau o tablă albă pe perete pot transforma orice cameră într-un atelier de idei. Nu e nevoie de investiții mari — doar de libertate de exprimare. Clasele și casele ar trebui să devină spații deschise pentru experiment, unde greșeala nu e pedepsită, ci valorificată ca pas spre învățare.

4. Îmbină arta cu tehnologia. Suntem în era în care copiii pot înregistra un podcast, pot crea un mini-joc sau un stop-motion video de la vârste fragede. Integrarea creativă a tehnologiei poate fi educativă și distractivă în același timp. Muzica, dansul, teatrul, programarea, animația sau robotica stimulează creativitatea în forme diverse și accesibile oricărui copil.

5. Modelează prin exemplu. Copiii învață cel mai bine observând. Când văd adulți pasionați de ceea ce fac, care își urmează ideile sau explorează hobby-uri creative, se simt încurajați să facă la fel. Oamenii creativi, pasionați de ceea ce fac, inspiră. Invitați în școli sau descoperiți online, aceștia pot aprinde scânteia curiozității într-un copil.

În privința „actorilor” implicați în educația creativă, Tony Wagner⁴ vorbește despre modul în care părinții și profesorii deopotrivă sunt cei care stimulează creativitatea copiilor. Educația creativă nu e o materie, ci o atitudine. Într-o educație centrată pe creativitate, profesorul nu este „cel care știe totul”, ci cel care creează contextul potrivit pentru ca elevul să descopere singur, iar părintele devine un partener de joacă, nu doar un evaluator de teme. Părinții și profesorii sunt ghizi în acest proces. Ei trebuie să încurajeze explorarea, să accepte greșelile și să evite comparațiile. Un copil sprijinit să se exprime liber și autentic va deveni un adult încrezător și inovator.

În concluzie, educația creativă nu este un lux, ci o necesitate. Este cheia prin care copiii de azi pot deveni creatorii lumii de mâine. În loc să-i pregătim pentru o lume pe care nu o mai recunoaștem, haideți să-i învățăm să o modeleze. Cu imaginație, curaj și deschidere. Copiii de azi sunt creatorii lumii de mâine. Dacă vrem o societate inovatoare, empatică și adaptabilă, trebuie să începem cu educația creativă care nu ar trebui să fie o materie opțională, ci o schimbare de perspectivă.

Prin urmare, să le oferim copiilor libertatea de a gândi, de a explora și de a visa, deoarece viitorul nu se învață pe de rost - viitorul se creează.

Bibliografie :

1. Robinson, Ken. *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking, 2015, p. 1-20.
2. Robinson, Ken, and Lou Aronica. *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Penguin Books, 2009, p. 120-140.
3. Resnick, Mitchel. *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. MIT Press, 2017, p. 40-90.
4. Wagner, Tony. *Creating Innovators: The Making of Young People Who Will Change the World*. Scribner, 2012, p. 80-110.

IMAGINEA „CELUILALT” - PRODUS AL REPREZENTĂRIILOR SOCIALE ȘI CREATIVE

Postu Claudia- Maria, Școala Gimnazială Nr.190

Imaginea *celuilalt* este un produs al procesului de reprezentare socială care a avut loc în toate perioadele istoriei. Acest proces se referă la modalitate de raportare a unui grup/comunitate la alți actori sociali - grupuri, alte comunități, în cele mai multe cazuri percepute ca *străine/marginale/ceilalți*, de către grupul majoritar. Importanța procesului de formare a imaginii constă în faptul că acesta direcționează comportamentele colective și raporturile dintre membri comunității (dintre nativi/autohtoni/majoritari și ceilalți - *străinii* din afara țării, sau *străinii* din țară). Arsenalul imaginilor despre ceilalți se perpetuează istoric, modelează comportamentele culturale, creează scheme de excludere socială, în general acest arsenal se constituie la nivelul imaginarului și face parte din comportamentele istorice, rezultate ale procesului de reprezentare socială de-a lungul timpului. Multă vreme procesul de reprezentare a fost considerat ca un dat nemijlocit, indivizibil al conștiinței, o creație pur subiectivă a individului, o gândire fără margini¹. Reprezentarea este mai mult decât percepție, deoarece așa cum susține M. Zlate „presupune generalizare - mecanism psihic, determinat de realitatea socială.

Prin gradul ei de generalizare reprezentarea apare în raport cu percepția, ca un proces superior calitativ nou, cea mai înaltă imagine senzorială. Există un tip de fixare a semnificației sociale în cadrul generalizării reprezentărilor, ce duce la:

- a) organizarea și sintetizarea reprezentărilor în sisteme stabile și încheiate;
- b) apariția unor reprezentări comune pentru mai mulți oameni;
- c) procesul de abstractizare, pornind de situația concretă, fapt ce plasează reprezentarea ca verigă de legătură și de trecere spre logic”².

Psihologia socială operează cu un anumit tip de reprezentări, numite „reprezentări sociale – formațiuni psihice complete, multideterminate și plurivalente”³. Acestea nu sunt reprezentări individuale (subiective), nu sunt prejudecăți produse ale gândirii - care se prezintă ca elaborări grupale ce reflectă la un moment dat, punctul de vedere prevalent într-un grup relativ la diferite subiecte, imagini preformate), nu sunt stereotipuri (clișee mintale constante susceptibile la modificare prin conținutul și structura lor, care depășesc cu mult conținutul și structura prejudecăților) și nici nu sunt credințe și superstiții care emerg din irațional).

---

¹ M. Zlate, *Psihologia Mecanismelor cognitive*, Editura Polirom, Iași, 1999 p.189.

² *Ibidem*, p. 200.

³ *Ibidem*, p. 213.

Specific reprezentării sociale este că există o nouă producție a *celuilalt* sau a obiectului. Această nouă imagine implică și o subiectivitate ce își are originea în interacțiunile sociale ale indivizilor. Importanța reprezentărilor (și sociale) rezidă în faptul că sunt instrumente de planificare și reglare a conduitei umane. Dacă sunt integrate în activitatea de învățare, de rezolvare de probleme ele ajută la performarea acestora. Astfel, „reprezentările se constituie ca un bilanț al cunoașterii care sedimentează rezultatele cunoașterii și pregătesc și deschid calea spre o cunoaștere logică, rațională”⁴. Reprezentarea socială este suma reprezentărilor individuale similare. Până la formarea obiectului comun de reprezentare în câmpul social, există mai multe versiuni ale obiectului reprezentării (imagini). Dar, atunci când grupul ajunge la o reprezentare consensuală (imagine comună), această reprezentare devine comună. Reprezentarea se constituie în timp, este o structură imaginară, organizată într-o schemă cognitivă alimentată din mediul social, care impune o schemă de interpretare⁵.

Punerea în practică a reprezentărilor individuale se petrece în timpul interacțiunilor sociale, în cadrul cărora indivizii învață să se poarte corect. Astfel, aceștia dobândesc competențe (cunoștințe și abilități) comune de reprezentare. Reprezentările individuale pot fi învățate prin educație, comunicare și practică. Ele conțin interpretarea unei idei, sau concept științific prin utilizarea unor moduri, precum analogii, afirmații verbale, texte scrise, diagrame, grafice și simulări⁶. Imaginea *celuilalt/a străinului*, statutul pe care grupul i-l atribuie, precum și etichetarea acestuia sunt rezultatul unor forme de inadecvare: de esență (celălalt nu are aceeași condiție ca și grupul), de coerență (prin care sistemul grupului trebuie lărgit, sau schimbat), de guvernare (în care grupul tinde să păstreze controlul). Rezultatul acestor forme sunt stigmatizarea/respingerea, sau integrarea⁷. Acesta depinde și de percepția *celuilalt* ca fiind amenințător, sau nu. Schemele de gândire care au fost identificate în cadrul acestor procese au fost numite schema *stranie* și schema *negării*, scheme folosite pentru evaluarea *excepției* care duc, fie la integrare, fie la excluderea *celuilalt*. Aceste scheme de gândire reglează comportamentul și stau la baza relațiilor care se stabilesc între elementele unei reprezentări.

---

⁴ *Ibidem*, p. 219.

⁵ Adrian Neculau, *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iași, 1996, p. 43

⁶ S. Lahlou, *Social Representations and Individual Representations: What is the Difference? And Why are Individual Representations Similar?*, 2021, Vol. 18 No. 2, p. 323.

⁷ Michel-Louis Rouquette, *Gândirea Socială, Perspective fundamentale și cercetări aplicate*, Polirom, Iași, 2010, p. 133.

Psihologia creativității subliniază legătura între exprimarea creativă și contextul cultural, deoarece aceasta are loc întotdeauna într-un mediu cultural și istoric.⁸ În acest spațiu reprezentational se utilizează „produse” culturale existente pentru reprezentarea relației cu „celălalt”. Astfel, creativitatea este procesul prin care se exprimă o relație socială, influențând gândirea colectivă a grupurilor.

În concluzie, reprezentarea „celuilalt” depinde transformațional de contextul cultural, producându-se noi perspective, modelând relațiile sociale, dând naștere unor noi idei, norme și valori sociale. Se poate vorbi, așadar de o reprezentare creativă, care cuprinde perspective personale, combinate cu perspectivele sociale despre „celălalt”, în cadrul căreia au loc mai multe procese: imaginația, memoria, prelucrarea informației, etc.

Bibliografie:

Berger Peter Ludwig, Luckmann Thomas *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. Anchor Books, 1966

Glăveanu Vlad Petre, *Paradigms in the study of creativity: Introducing the perspective of cultural psychology*. *New Ideas in Psychology*, 2010

Glăveanu Vlad Petre, *The Cultural Genesis of Creativity: An Emerging Paradigm*, în https://www.academia.edu/164206/The_Cultural_Genesis_of_Creativity_An_Emerging_Paradigm, accesat 12.06.2025

Lahlou Serge, *Social Representations and Individual Representations: What is the Difference? And Why are Individual Representations Similar?*, 2021, Vol. 18 No. 2, p. 323.

Neculau Adrian, *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Editura Polirom, Iași, 1996, p. 43

Rouquette Michel-Louis, *Gândirea Socială, Perspective fundamentale și cercetări aplicate*, Polirom, Iași, 2010, p. 133.

---

⁸ Vlad - Petre Glăveanu, *The Cultural Genesis of Creativity: An Emerging Paradigm*, în https://www.academia.edu/164206/The_Cultural_Genesis_of_Creativity_An_Emerging_Paradigm

Educație creativă pentru copiii de azi, metode didactice interactive valorificabile în ciclul primar

POTRA LIVIA - profesor învățământ primar

LICEUL TEHNOLOGIC” VLĂDEASA” HUEDIN, JUDEȚ CLUJ

Didactica actuală promovează o metodologie bazată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către profesor pentru a-i ajuta pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mintea participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Elevii își exersează capacitatea de a selecta, de a combina și de a învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Prin intermediul metodelor interactive, noi dascălii, încercăm să mobilizăm structurile cognitive și operatorii ale elevului transformându-l în coparticipant activ la propria-i formare.

Folosirea sistematică a strategiilor de interacțiune între participanții la activitate, presupune dezvoltarea unor relații de comunicare eficientă și constructivă în cadrul căreia toți cei care iau parte la discuții să obțină beneficii în planurile cognitiv, afectiv-motivațional, atitudinal, social și practic-aplicativ. Este vorba de o *acțiune reciprocă de influențare cognitivă, socială și afectivă în cadrul grupurilor*. (Oprea, 2003)

În *lecțiile tradiționale*, formele predominante de organizare ale elevilor sunt cele *frontale*, când profesorul lucrează cu întreaga clasă și toți elevii rezolvă aceeași sarcină de lucru, iar *în lecțiile centrate pe elev* sunt dominante *activitățile individuale și în grupuri mici*. *Pedagogia grupului* (Bocoș, 2002) este cea care urmărește crearea condițiilor de implicare activă și interactivă a elevilor în activitatea de învățare în grup, fără a neglija însă manifestarea individualității membrilor grupului, propriul mod de a gândi al fiecăruia, propriile păreri și idei vizavi de sarcinile de grup. În cadrul grupului, fiecare individ se implică personal, cu gândirea, reflecția și experiența sa în rezolvarea unei sarcini comune

Învățarea interactiv-creativă urmărește dezvoltarea competenței de comunicare în toate cele șase componente ale sale: verbală, cognitivă, enciclopedică, ideologică, literară și socio-afectivă. Ea se poate materializa prin diferite forme de activitate și

acțiune. Metoda didactică cea mai adecvată este, în acest sens, **învățarea prin cooperare/învățarea cooperativă**. Această metodă poate îmbrăca forme variate, incluzând metode și procedee didactice precum: *conversația euristică, reflecția personală, învățarea prin problematizare, învățarea prin descoperire și metode de dezvoltare a spiritului și gândirii critice- brainstorming, explozia stelară, metoda cubului, diagrama Venn, mozaicul, Știu-Vreau să știu- Am învățat, tehnica ciorchinelui, cvintetul, metoda cadranelor, jocul didactic interactiv, pălăriile gânditoare, Turul galeriei*.

În contextul instruirii interactive, evaluarea formativă este cea care urmărește în mod constant eficiența proceselor de predare și învățare, vizând identificarea problemelor ce pot apărea și reglarea procedurilor în vederea ameliorării situației de învățare și creșterii nivelului de performanță al acestora. Evaluarea interactivă include: evaluarea efectuată de cadrul didactic, evaluarea efectuată de către elevi- interevaluare, autoevaluare efectuată de către elev însuși.

Bibliografie

1. Bocoș, M., (2002) – *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca.
2. Dulamă, M., E., (2008) – *Metodologii didactice activizante – teorie și practică*, Editura Clusium, Cluj- Napoca.
3. Oprea, C., L., (2003) – *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității, București.

METODE ȘI STRATEGII PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA

Prof. Alina Profir , Școala Gimnazială nr.1 Comarna

Într-o lume în continuă schimbare, unde provocările sunt tot mai complexe și soluțiile standard nu mai sunt suficiente, educația creativă devine un pilon esențial al formării noilor generații. Nu mai este vorba doar despre acumularea de informații, ci despre capacitatea de a gândi flexibil, de a imagina, de a crea și de a rezolva probleme într-un mod inovator.

Educația creativă merge dincolo de acumularea de cunoștințe. Ea formează indivizi capabili să pună întrebări, să caute soluții multiple, să accepte ambiguitatea și să se adapteze la situații neprevăzute. Această formă de educație nu exclude rigoarea, ci o completează cu imaginația. Rezultatul? O gândire flexibilă, critică și inovatoare. Educația creativă presupune valorificarea potențialului individual prin activități care stimulează originalitatea, imaginația, capacitatea de a formula idei noi și soluții inedite. Conform lui E. de Bono (1999), creativitatea nu este doar o abilitate nativă, ci și o competență care poate fi învățată și exersată.

Metode și strategii didactice care stimulează gândirea creativă:

a. Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)

Această metodă presupune ca elevii să lucreze în echipă pentru a rezolva o problemă reală, aplicând cunoștințele din mai multe domenii. Astfel, învață nu doar teorie, ci și cum să aplice ceea ce știu, cum să colaboreze și să-și exprime ideile într-un mod convingător. Acest tip de învățare favorizează gândirea critică și dezvoltă autonomia în luarea deciziilor.

b. Tehnica celor „șase pălării gânditoare” (Edward de Bono)

Această strategie ajută la dezvoltarea gândirii divergente prin explorarea unei idei din unghiuri diferite: logic, emoțional, critic, optimist, creativ și organizatoric. Este o metodă eficientă pentru antrenarea flexibilității cognitive.

c. Învățarea prin joc și storytelling

Jocul stimulează spontaneitatea și curiozitatea. Povestirea dezvoltă empatia, imaginația și capacitatea de a construi narațiuni – o abilitate esențială atât în comunicare, cât și în rezolvarea creativă a problemelor.

d. Tehnicile de stimulare a creativității (brainstorming, SCAMPER, sinectica)

Brainstormingul, de exemplu, încurajează generarea rapidă de idei, fără judecarea acestora inițial, fapt ce creează un mediu sigur pentru exprimarea ideilor originale.

e. Învățarea interdisciplinară

Combinația între arte, știință, tehnologie și matematică oferă un cadru fertil pentru gândirea creativă. De exemplu, un proiect care implică realizarea unui film documentar despre un fenomen științific solicită atât competențe analitice, cât și artistice.

f. Dezbaterile și studiile de caz

Aceste metode dezvoltă argumentarea, ascultarea activă și formularea propriilor opinii. Elevii analizează situații reale și propun soluții, ceea ce stimulează gândirea critică și reflexivă.

Educația modernă integrează instrumente digitale interactive care le permit elevilor să creeze videoclipuri, aplicații, povești interactive sau proiecte multimedia. Aceste instrumente dezvoltă nu doar competențe tehnice, ci și abilitatea de a planifica, de a evalua informații și de a construi ceva nou – toate acestea contribuind la modelarea unui tip de gândire constructivă și analitică.

Profesorul trebuie să fie facilitator al învățării, să creeze un climat favorabil exprimării libere, fără teama de greșeli. În plus, el trebuie să folosească o evaluare formativă, orientată spre progres, și să încurajeze inițiativa personală.

Educația creativă este un pilon fundamental al formării unui individ capabil să facă față provocărilor societății moderne. Prin utilizarea unor metode și strategii didactice centrate pe elev, gândirea acestuia este stimulată să evolueze dincolo de șabloane, spre inovație și adaptabilitate. Este esențial ca sistemul educațional să integreze creativitatea ca obiectiv permanent al procesului instructiv-educativ.

Bibliografie:

1. De Bono, Edward, *Gândirea laterală. O introducere*, Editura Curtea Veche, 1999, București, p. 15-89
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 112-145
3. Neacșu, Ion, *Instruirea școlară. Perspective psihopedagogice*, Editura Didactică și Pedagogică, 1990, București, p. 98-120
4. Glava, Aurel & Glava, Cristina, *Educația creativă*, Editura Polirom, 2002, Iași, p. 65-117
5. Jinga, Ioan & Istrate, Elena, *Manual de pedagogie*, Editura All, 2008, București, p. 205-230

Tradiții ale germanilor din zona Banatului

*prof. Camina Gabriela Racolța
Liceul Bănățean Oțelu Roșu*

Ziua Sfântului Martin este sărbătoarea lui Martin de Tours, fixată în calendarul catolic și protestant la data de 11 noiembrie. În Europa Centrală acest obicei are forme diferite, dar în principal constă într-o procesiune cu cântece despre Sf. Martin și o masă festivă, înainte de postul Crăciunului.

Acest obicei provine din lumea antică, din Imperiul Bizantin, în care creștinii sărbătoreau Ziua Sfântului Martin (11 noiembrie) ca pe ultima mare sărbătoare de dinaintea postului de 40 de zile al Crăciunului. Impozitul era plătit în trecut prin produse naturale, iar gâsca era îndopată înainte de Crăciun, de aici provine „gâsca” ca simbol al sărbătorii Sf. Martin.

Sfântul Martin de Tours sau “Martin cel Milostiv” s-a născut în anul 316, în Ungaria, și a fost numit în cinstea zeului Marte, pe care romanii îl socoteau ocrotitorul militarilor și al războiului. A trecut la cele veșnice în ziua de 8 noiembrie 397, în Franța. În mormântarea sa a avut loc în ziua de 11 noiembrie, care a fost aleasă ca zi de prăznuire.

La vârsta de zece ani, împotriva voinței părinților, Sfântul Martin a început să participe la adunările creștinilor. Printr-un decret al împăratului Diocetian, la cincisprezece ani, fiii ofițerilor romani erau obligați să îmbrățișeze cariera militară, de aceea s-a înrolat în armată.

În anul 334, trupa din care făcea parte și Sfântul Martin a staționat în localitatea Samarobriua, Franța. La porțile orașului, el a întâlnit un cerșetor cu hainele rupte. Simțind multă milă față de acesta, Martin și-a tăiat în două mantia militară și i-a dăruit cerșetorului o jumătate. În acea noapte, el l-a visat pe Mântuitorul Iisus îmbrăcat cu mantia pe care el o dăruise cerșetorului.

La vârsta de optsprezece ani, Martin a fost botezat de către Sfântul Ilarie. Abia după douăzeci și cinci de ani petrecuți în serviciul militar, cererea de retragere din armată i-a fost aprobată de împărat. Sfântul Martin a mers în orașul Tours, unde a devenit ucenic al Sfântului Ilarie.

Ambii au fost o perioadă exilați, iar, după exil, Sfântul Martin s-a reîntâlnit cu Sfântul Ilarie. Sfântul Ilarie, cunoscând râvna și credința Sfântului Martin, îi încredințează locul numit Lacociagum (Liguge), unde acesta înființează prima mănăstire din Europa. Pe locul acesteia se afla actuala abatie benedictina din Liguge.

După decesul Sfântului Ilarie, Martin a fost ales și hirotonit episcop de Tours. El a fost cel de-al treilea episcop al orașului. Încă de la început, Sfântul Martin a fost receptiv ca un mare apărător al dreptei credințe, el distrugând foarte multe temple păgâne.

În calitate de episcop, Sfântul Martin nu a părăsit viața pustnicească. Mânca o singură dată pe zi, spre seară, se ruga toată noaptea și se odihnea pe un sac plin cu cenușă. În jurul său au venit mai mulți doritori de pustnicie, fiecare locuind în câte o mică peșteră săpată în munte.

În comunitatea de la Marmoutier nici un viețuitor nu avea lucruri personale, ci toate erau de obște. Nici un pustnic nu vindea și nu cumpăra nimic. Nici o artă nu era încurajată, în afară de copierea manuscriselor, care era încredințată ucenicilor mai tineri. Toți viețuitorii în vârstă se îndeletniceau numai cu rugăciunea.

Pustnicii ieșeau din chiliile lor mici doar pentru a se aduna în biserică, spre a se împărtăși cu Sfintele Taine, și pentru a lua masa împreună. În fiecare zi se ajuna până la o anumită oră. În comunitatea din Marmoutier nu se bea vin, decât în caz de boală. Hainele monahilor erau aspre, din păr de cămilă.

În seara zilei de Sf. Martin (în germană *Martinstag*) are loc în Europa Apuseană o procesiune a copiilor, în care aceștia parcurg un anumit traseu având lămpașe în mâini și cântând cântecul lui Martin (în germană *Martinslied*). Acest obicei se sărbătorește și la Oțelu Roșu (în germană *Ferdinandsberg*) în fiecare an la 11 noiembrie. Ne adunăm, copii și părinți, pe la ora 15-16 într-o locație dinaintea stabilită, unde confecționăm împreună lămpașe, cu câte o lumânărică, iar când începe să se îmbine ziua cu noaptea, pornim în procesiune către Biserica Catolică din oraș. Aici ne așteaptă părintele, care oficiază slujba specifică și povestește copiilor legenda Sfântului Martin. Apoi, copiii, cu lămpașele aprinse (e întuneric bine deja), fac o procesiune cu lămpașe și cântă melodia specifică (*Laterne, Laterne*), iar la sfârșit sunt răsplătiți cu dulciuri.

PROIECT DE LECȚIE

I. DATE DE IDENTIFICARE

DATA: 22.05.2025

CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘIMLEU SILVANIEI

PROFESOR: Rad-Chiș Anca-Veronica

CLASA: a IX-a Profesional

ARIA CURRICULARĂ: Matematică și științe ale naturii

DISCIPLINA: Biologie

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE : Funcțiile de nutriție

SUBIECTUL LECȚIEI: Sistemul digestiv -Dezechilibre nutriționale

TIPUL LECȚIEI: mixtă

II. FINALITĂȚI

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 2.1 Utilizarea experimentului și a investigației pentru evidențierea structurilor și funcțiilor organismului uman
- 3.1 Reprezentarea funcțiilor organelor și sistemelor de organe la om pe baza modelelor
- 4.1 Utilizarea terminologiei specifice biologiei în diferite situații de comunicare
- 4.2 Prezentarea informațiilor folosind diverse metode de comunicare

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1 – să identifice organele interne;

O2 - să precizeze rolul organelor interne în organism;

O3 – să promoveze comportamente sănătoase;

O4 – să observe și să denumească anumite alimente care trebuie consumate mai des sau mai rar;

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE:** brainstorming, conversația, explicația, observația, jocul didactic.

a.) **MIJLOACE DIDACTICE:** mulaj corpul uman, piramida alimentelor, laptop, videoproiector, prezentare PPT, fotografii cu diverse alimente, polistiren, fișe de evaluare, joc pe laptop, tensiometru.

- **FORME DE ORGANIZARE:** frontal, individual

EVALUARE: observarea sistematică a comportamentului, aprecieri verbale, aprecieri individuale

RESURSE:

- **UMANE:** 10 elevi
- **TEMPORALE:** 45 minute

Nr crt	Etapetele lectiei	Dozar e	Conținutul informațional al lecției	Strategii didactice			Evaluarea
				Metode și procedee	Materiale didactice	Forme de organizare	
1.	Moment organizatoric	1'	Se asigură condițiile necesare unei bune desfășurări a activității: aerisirea sălii de clasă, pregătirea materialului didactic necesar, aranjarea mobilierului și asigurarea unei atmosfere propice desfășurării activității.	Conversația		Frontal	Observarea sistematică a comportamentului
2.	Captarea atenției	3'	Se realizează prin elementul surpriză, un mulaj cu corpul uman și organele interne.	Conversația	Mulaj corpul uman	Frontal	
3.	Reactualizarea cunoștințelor	10'	- Se impart elevilor un set de planșe cu informații despre organele interne și se provoacă fiecare elev să precizeze rolul acestora în organism: - Care sunt organele principale din organism? - Unde se află creierul? - Ce rol are inima? Pentru a avea un corp sănătos trebuie să-l îngrijim. Iar stilul de viață contribuie la promovarea și menținere sănătății și la prevenirea îmbolnăvirilor.	Conversația Explicația	Planse	Frontal Individual	Observarea sistematică a comportamentului

3.	Anunțarea temei	1'	• Titul lecției: „<i>Dezechilibre nutriționale</i>” • Se prezintă obiectivele lecției pe înțelesul elevilor.	Conversația		Frontal	Observarea sistematică a comportamentului
5.	Desfășurarea activității	20'	Se antrenează elevii într-o discuție despre comportamentele sănatoase și viață sănătoasă. Pentru a afla ce cunoștințe au elevii despre o viață sănătoasă. Se realizează un „brainstorming” cu elevii pornind de la cuvântul viață sănătoasă. Ce comportamente sănatoase cunoașteți? Dar comportamente nesănatoase? • Se poartă o discuție legată de alimentele sănatoase și alimentele nesănatoase: • Ce înseamnă nutriție? • „Care este mâncarea voastră preferată?” • „Care sunt fructele și legumele voastre preferate?” • Se prezintă elevilor un material ppt cu piramida alimentelor: • „Toate aceste alimente sunt așezate în acest fel cu un scop anume, pentru a ne arăta nouă ce mâncăruri sunt cele mai sănatoase și mai indicate să le mâncăm	Brainstorming Conversația euristică	Laptop	Frontal	Analiza răspunsurilor Observarea sistematică a comportamentului

			<i>și care sunt cele pe care trebuie să le evităm pentru a nu crea dezechilibre nutriționale și implicit boli de nutriție</i> • „Ce conțin alimentele și de ce sunt importante?” • „Ce trebuie să mănânce un copil și de ce?” • „Care sunt grupele de alimente?” • „Ce este și la ce ne folosește piramida alimentară?” Ne plângem deseori de dureri de cap, amețeli, probleme digestive, fluctuații ale tensiunii arteriale și multe alte situații neplăcute, fără a avea o cauză. Știm că nu avem boli cronice, nu avem alte simptome mai grave și nu am făcut schimbări majore în viața noastră. Problema poate fi depistată în urma unor analize de sânge mai amanunțite și să provină din alimentația noastră. Carențele nutriționale se dezvoltă în timp și se pot agrava fără ca noi să ne dăm seama, până în momentul în care corpul nostru cedează. Ele reprezintă lipsa unor vitamine sau minerale esențiale pentru organismul nostru, fără de care nu putem funcționa normal. De cele mai multe ori aceste lipsuri nutriționale și o alimentație nesănătoasă duc la dezechilibre nutriționale cum ar fi obezitatea, anorexia, bulimia, diabetul.	Problematizare a	Video-proiector PPT	Frontal Individual	
				Conversația			
				Explicația			

			Majoritatea carențelor nutriționale se manifestă prin slabiciune musculară, iritabilitate, insomnie, lipsa poftei de mâncare, dureri de cap și migrene, lipsa de energie, furnicături, hipoglicemie, hipotensiune, uneori stări de greață, amețeli și chiar palpitații. Dacă avem astfel de simptome pentru mai mult de 72 de ore și nu există o altă cauză aparentă, trebuie să ne adresăm medicului.				
6.	Fixarea și sistematizarea activității	9'	Se cere elevilor să completeze fișa „Ce alimente mănânc?”, raportându-se la meniul lor zilnic. Anexa 1. - Se atașează fișele elevilor pe panou lângă piramida alimentară și se verifică împreună în ce măsură se respectă regulile unei alimentații echilibrate folosind Anexa 2 - Ghidul unei alimentații corecte. Se propune un joc pe laptop - Vreau să fiu sănătos- https://wordwall.net/resource/2266615 în care va participa un elev prin tragere la sorți. Tot prin tragere la sorți se va desemna un elev care va testa tensiunea elevilor.	Conversația Explicația Jocul didactic	Fișa de lucru Laptop Tensiometru	Individual	Evaluarea sumativă
7.	Încheierea activității	1'	Se vor face aprecieri generale și individuale referitor la activitatea desfășurată.	Conversația		Frontal	

Anexa 1.

Ce alimente mănânc? Te raportezi la meniul tău zilnic.

Alimente	mic dejun	prânz	cina	gustări
<i>Fructe și legume</i>				
<i>Pâine și cereale</i>				
<i>Lapte</i>				
<i>Carne</i>				
<i>Altele (Dulciuri)</i>				

Anexa 2.

Ghidul unei alimentații corecte

- 1. Mâncați alimente variate!**
- 2. Mențineți-vă greutatea în limite normale!**
- 3. Alegeți un regim alimentar cu multe fructe, legume și produse cerealiere!**
- 4. Alegeți un regim sărac în grăsimi saturate și colesterol!**
- 5. Folosiți produse zaharoase în cantități moderate!**
- 6. Folosiți sarea în cantități moderate!**

O alimentație sănătoasă!

Piramida alimentară

Grupa 5

Prăjituri, biscuiți, ciocolată, dulciuri

Grupa 4

Carne roșie, pui, pește, ouă

Grupa 3

Lapte, iaurt, branză

Grupa 2

Fructe și legume

Grupa 1

Pâine, cereale,
orez, paste,
cartofi

Nu uitați!

- Beți 2 litri de apă pe zi!
- Faceți cât mai multă mișcare!

Educația Creativă – Fundamentul unei Societăți Viitoare Inovatoare

Nume autor: Radu Florica

Instituție: Liceul Tehnologic nr.1 Corod, Galați

Trăim într-o epocă a transformării accelerate, în care digitalizarea, inteligența artificială și globalizarea conturează un viitor incert, dar plin de oportunități. În acest context, educația nu mai poate fi limitată la transmiterea de informații, ci trebuie să devină un catalizator al creativității, empatiei și gândirii independente. Rolul cadrului didactic este esențial în crearea unui mediu de învățare în care copiii își pot exprima ideile, pot greși fără teama de eșec și pot învăța prin explorare.

Educația creativă se fundamentează pe teoria inteligențelor multiple (Howard Gardner), învățarea constructivistă (Jean Piaget, Lev Vygotsky) și pedagogia centrată pe elev. Aceste teorii subliniază necesitatea adaptării conținutului și metodelor la particularitățile de învățare ale fiecărui copil, valorizând expresivitatea, originalitatea și gândirea laterală. Strategii didactice și metode de stimulare a creativității.

Cadrele didactice pot implementa multiple strategii pentru a încuraja creativitatea:

1. Proiectele interdisciplinare: elevii combină cunoștințe din științe, arte și tehnologie pentru a rezolva probleme reale.
2. Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning): stimulează gândirea critică și colaborarea.
3. Tehnologia educațională: aplicații de tip AR, VR, storytelling digital, platforme interactive (Kahoot, Canva for Education).
4. Design thinking: proces creativ în 5 pași (Empathize – Define – Ideate – Prototype – Test), adaptabil vârstei școlare.
5. Teatru educațional și joc de rol: dezvoltă empatia, comunicarea și capacitatea de analiză.

Exemple de bune practici – Aplicații în mediul școlar

Exemplul 1: Într-o unitate de învățământ urbană, a fost implementat proiectul „Orașul viitorului” – un demers interdisciplinar între disciplinele Matematică, Științe, Arte și TIC. Elevii au lucrat în echipe pentru a crea machete și prezentări video despre cum ar trebui să arate o comunitate sustenabilă.

Rezultate: dezvoltarea colaborării, responsabilității, abilităților digitale și a simțului estetic.

Exemplul 2: La clasa pregătitoare, activitățile de tip „Atelierul Poveștilor Nescrise” au permis elevilor să-și creeze propriile povești ilustrate, apoi transformate în prezentări digitale. Impact: creșterea încrederii în sine, extinderea vocabularului și exprimare emoțională autentică. Obstacole și soluții în implementarea educației creative

Provocări:

Mentalitatea tradițională a sistemului de învățământ;

Lipsa resurselor și a formării continue pentru cadrele didactice;

Supraîncărcarea curriculară.

Soluții:

Integrarea educației creative în formarea inițială și continuă a profesorilor;

Crearea de parteneriate cu organizații culturale și IT;

Flexibilizarea curriculumului prin proiecte opționale și cluburi creative.

Educația creativă este piatra de temelie a unei societăți viitoare reziliente și inovatoare. Cadrele didactice au datoria morală și profesională de a cultiva creativitatea în rândul copiilor, pentru a-i pregăti nu doar să se adapteze lumii de mâine, ci să o transforme în mod pozitiv.

Bibliografie

1. Gardner, H. (1993). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*.
2. Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*.
3. Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*.
4. MEXT. (2020). *Educational guidelines for creative learning in primary education*.
5. Platforme educaționale: Canva for Education, Tinkercad, Scratch, Padlet.

VALORIFICAREA EDUCAȚIEI OUTDOOR – PREMISĂ A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR

Prof.inv. primar Rădulescu Paula-Maria
Școala Gimnazială " George Călinescu " , Onești

1. Ce este educația outdoor?

Fondatorul primei școli de Educație Experiențială Outdoor (Outward Bound), Kurt Hahn (1886-1974), a fost cel care a contribuit substanțial la dezvoltarea educației experiențiale. Filozofia lui despre educație a transpus educația experiențială într-un curriculum practice centrat pe dezvoltarea competențelor prin activități de învățare bazate pe practică. În acest context, educabilii sunt ancorați în situația de a-și disciplina impulsurile cu ajutorul experiențelor educative. Această teorie pleacă de la ideile despre educație construite pe rolul primordial al experienței practice, pe care le regăsim în cartea Emil sau Despre educație scrisă în 1762 de Jean Jacques Rousseau. Idealul educațional, în concepțului Hahn ar putea fi sintetizat în următorul citat: „Consider că principala sarcină a educației este să asigure supraviețuirea următoarelor calități: o curiozitate inovatoare, o voință invincibilă, tenacitate în atingerea țelului, lepădare de sine și deasupra tuturor: compasiune!” (Catalano, 2014).

Educația outdoor se bazează pe învățarea în aer liber, avându-și originea în multe inițiative apărute în ultimii 150 de ani: taberele de corturi, cercetășia (intemeiată în 1907 de englezul Robert Baden Powell) bazată pe activități practice în aer liber, școlile în pădure din Danemarca, educația prin aventură etc.

O definiție a educației outdoor transmite faptul că aceasta vizează un proces educațional ce se desfășoară dincolo de ușa clasei și se consumă în drumeții, excursii, incursiuni în lumea reală (pădure, cartier, parc, centru cultural, comercial, industrial etc.) și care este conexată la conținuturile școlare, fiind un mediu de explorare, de aplicare, de punere la probă sau experimentare a unor cunoștințe stipulate prin programa școlară (Cucoș, 2012).

2. Avantajele utilizării activităților outdoor în dezvoltarea personalității preșcolarilor

În sprijinul introducerii elementelor educației outdoor în aplicarea eficientă a conținuturilor pentru învățământul preșcolar, ne-am propus să identificăm o serie de avantaje, care ar putea contribui la dezvoltarea socio-emoțională și cognitivă a personalității copiilor:

- îmbunătățirea muncii în echipă, ameliorarea relațiilor sociale și dezvoltarea personală;
- înțelegerea și aprecierea de sine, a celor din jur și a lumii naturale;
- învățarea modului de învingere a greutăților ce apar în viață;
- dezvoltarea abilităților socio-personale;
- oferirea unui cadru stimulativ de învățare;
- crearea unor efecte pozitive asupra stării de sănătate;
- testarea rezistenței la efort fizic și mental a organismului;
- dezvoltarea personalității și a încrederii în sine;
- dezvoltarea imaginației creatoare, a creativității, a simțului responsabilității și a gândirii pozitive;
- dezvoltarea unor abilități de leadership: organizare, coordonare, evaluare;
- formarea capacității de a lua decizii potrivite, în concordanță cu gestionarea priorităților;

Educația outdoor poate fi planificată și implementată în toate domeniile experiențiale. În cadrul Domeniului Limbă și comunicare, se poate avea în vedere desfășurarea unei activități în afara clasei în care se va pune în scenă o poveste care a fost prezentată în prealabil, iar preșcolarii pot fi solicitați să modifice anumite etape ale poveștii folosind problematizarea. Și Domeniul Științe oferă oportunități prin compunerea sau rezolvarea de probleme. Astfel, se pot aduna pietre de diferite dimensiuni cu scopul comparării între ele, pot fi numerate și apoi aranjate după mărime și formă sau putem formula sarcina de a realiza conturul diferitelor figure geometrice (mai mari sau mai mici). În activitățile de cunoaștere a mediului, activitățile outdoor pot lua forma plantării și îngrijirii plantelor din parcul grădiniței, vizite sau excursii tematice la grădina zoologică sau la grădina botanică.

Și Domeniul Psihomotric permite organizarea și desfășurarea unor activități de tip outdoor. Miza este că aceste activități să se desfășoare în aer liber indiferent de anotimp. Orice activitate ce se desfășoară în afara sălii de grupă înseamnă activitate care îi dă posibilitatea copilului să ia contact nemijlocit cu mediul înconjurător. Se poate constata din cele expuse mai sus că activitățile outdoor se pot organiza în context diverse, oferind un cadru de învățare și conținuturi atractive. Pot fi valorificate metodele care stimulează implicarea și participarea activă a copiilor la procesul învățării, bazându-se pe experiența și cunoștințele anterioare. Totodată se creează

oportunități facile de a explora lumea înconjurătoare și de a-și construi propriile modalități de abordare a problemelor.

Activitățile outdoor constituie experiențe care îi fac pe copii să învețe, deoarece le permit acestora participarea nemijlocită la descoperirea realității.

3. Managementul riscurilor în educația outdoor

Integrarea educației outdoor în activitățile didactice extrașcolare sau extracurriculare presupune diverși pași, de la planificarea procesului și până la implementarea activităților. Indiferent unde se desfășoară, activitățile în aer liber presupun și un management al riscului. Chiar dacă riscul nu poate fi estompat total, cadrul didactic trebuie să se asigure că riscurile reale sunt diminuate pentru ca participarea copiilor la activități să fie eficientă. Un plan de gestionare a riscurilor implică o analiză sistematică a activității, a resurselor materiale, a locului de desfășurare etc.

Pentru a identifica problemele de siguranță, se iau în considerare și nevoile fizice, sociale și emoționale ale participanților și ale personalului, calificările și experiența personalului, inclusiv punctele forte și limitările. Astfel, siguranța este obligatorie în toate locațiile, cu toate materialele sau orice alte potențiale pericole.

4. Concluzii

În literatura de specialitate, regăsim importanța și rolul educației outdoor în formarea și dezvoltarea personalității umane, în interacțiunea omului cu mediul înconjurător, în asigurarea bunăstării individuale, a sănătății mentale, a bunei dispoziții etc.

În România, educația outdoor reprezintă un subiect de interes mai mult pentru o serie de ONG-uri care au ca obiect de activitate educația nonformală. Din păcate, în sistemul de învățământ nu există preocupări sistematice ale cadrelor didactice pentru acest tip de activitate și nici activități explicite invocate de către documentele oficiale curriculare.

În sprijinul utilizării activităților outdoor aducem următoarele beneficii (unele se referă strict la educația outdoor desfășurată exclusiv în natură și altele se referă la educația outdoor văzută și ca activitate desfășurată în alte medii decât cele școlare):

- copiii care iau parte la activitățile în aer liber/ natură își îmbunătățesc percepția asupra mediului și învață mai ușor regulile care implică respect și grijă pentru mediu;
- în aer liber copiii își formează și, ulterior, exersează cu ușurință deprinderile motrice de bază;
- educația outdoor este o provocare benefică pentru copil, în sensul expunerii la cât mai multe medii, unelene obișnuite pentru el, cu reguli specifice și cu persoane cu care nu a avut ocazia să interacționeze până atunci;
- mediile cu care educația outdoor operează pot să dea copiilor o lejeritate mai mare în abordarea problemelor și în exprimarea ideilor;
- educația în aer liber/natură asigură un mediu propice pentru testarea rezistenței la efortul fizic și la cel mental și dezvoltă capacitatea copilului de a lua decizii, de a-și gestiona prioritățile;
- educația outdoor este o provocare pentru copil în a găsi soluții alternative de rezolvare a unor probleme, de a găsi cât mai multe modalități de întrebuințare a unor elemente (componente ale mediului natural);
- activitățile în aer liber cresc acuitatea vizuală și auditivă a copilului, în contextul în care acesta este expus la mult mai mulți stimuli decât într-un mediu controlat și sigur;
- activitățile outdoor întăresc imunitatea copilului (Borțeanu et al, 2016).

Bibliografie

1. Borțeanu, S., Brănișteanu, R., Clapou, C., Preda, V. (2016), Educația outdoor. Material de sprijin pentru educatoare, Editura Trend, Pitești.
2. Catalano, H. (2014), The Implications of the Elements of Outdoor Education in the Preparatory Class, International Journal of Education and Research (IJER), pp. 545-550.
3. Cucoș, C. (2012), Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?, www.doxologia.ro, accesat în ianuarie 2019.
4. Gilbertson, K., Bates, T., McLaughlin, T., Ewert, A. (2006), Outdoor Education: Methods and Strategies, Editura Human Kinetics, United States of America.
5. Grigg, R., Lewis, H., (2016), A to Z of learning outside the classroom, Bloomsbury Education.
6. Louv, R. (2011), The Nature principle: Human Restoration and the End of Nature-Deficit Disorder. Chapel Hill, NC: Algonquin Books.
7. Wattchow, B., Brown, M., (2011), A pedagogy of place. Outdoor education for a changing world, Monash University, Clayton, Australia.
8. <http://www.slideshare.net/primariacatunele/manual-de-educatie-outdoor>, accesat în ianuarie 2019.

ARTA DIVERSITĂȚII

Motto : Orice schimbare începe cu o acceptare și nicidecum invers!

Profesor consilier școlar – Rajka Simona-Viorina
Liceul de Arte *Margareta Sterian*, Buzău

I. Informații cu privire la problemă

Școala trebuie să aibă ca scop nu doar formarea unor elevi bine informați, dar și a unor viitori adulți cu abilități sociale și sisteme axiologice ferm conturate, pregătiți pentru viață și implicit, pentru integrarea în mediul social.

Problema identificată se referă la dificultățile de integrare în societate a copiilor cu cerințe/ nevoi educative speciale.

Dorința noastră este de a veni în întâmpinarea nevoilor artistice ale tuturor elevilor pentru a le crea o viață mai bună.

II. Informații cu privire la soluția propusă

Prin proiectul nostru ne propunem să dăm șanse egale tuturor elevilor, la cultură și mai ales la cultură artistică. În procesul de integrare, creativitatea are un rol foarte important, acesta este unul dintre motivele pentru care am ales o colaborare a elevilor din școală vocațională, cu cei din școlile speciale, în vederea dezvoltării la aceștia de abilități artistice iar la primii de abilități sociale.

✚ **Scopul proiectului:** Creșterea gradului de implicare și scăderea indiferenței față de semenii.

✚ **Obiectivele specifice ale proiectului:**

- ✓ Integrarea socială a copiilor cu nevoi speciale prin activități cultural – artistice,
- ✓ Dezvoltarea mai amplă a abilităților copiilor cu nevoi speciale prin activități creative și de abilitate practică;
- ✓ Promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile și defectele celorlalți,
- ✓ Formarea calităților de cooperare,

✚ **Parteneri:**

- ✓ Liceul de Arte *Margareta Sterian*, Buzău,
- ✓ Liceul Special pentru Deficienți de Vedere Buzău,
- ✓ Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Buzău,

✚ **Grupul țintă:** 30 de elevi clasei a VIII-a B de la liceul vocațional, specializarea artă plastică, elevii de la școlile speciale partenere și comunitatea locală.

✚ **Beneficiari directi:** elevii din școala vocațională de artă din grupul țintă și elevii de la școlile speciale implicate elevii clasei vizate,

✚ **Beneficiari indirecti:** familiile elevilor, prietenii acestora, profesorii, comunitatea,

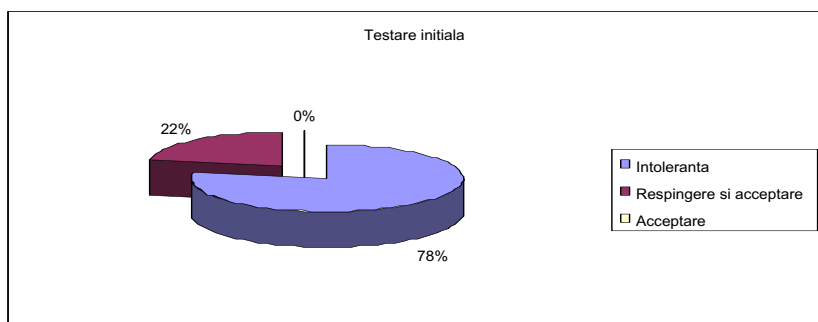
✚ **Locul desfășurării proiectului:** în școală și comunitate

III. Informații cu privire la strategia preconizată pentru aplicarea soluției

Activitățile propuse, în ordinea în care s-au desfășurat:

I. Identifică, simte problema !

Activitatea nr.1: *Acceptarea celorlalți (test), Evaluarea inițială a gradului de acceptare a celorlalți.*

Activitatea nr.2: Să ne cunoaștem!(identificarea problemei),

II. Imaginează-ți , gândește-te cum ai putea rezolva problema

Activitatea nr. 3: Participă! Implică-te! Planifică!

III. Acționează pentru rezolvarea probelemei !

Activitatea nr. 4: Brățăările prieteniei,

Activitatea nr. 5: Prietenia are o formă,

Activitatea nr. 6: Împreună de sărbători,

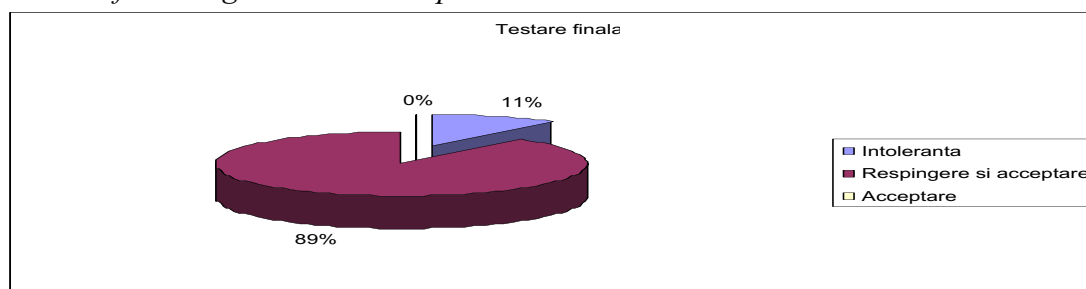

Activitatea nr. 7: Prietenia în culori,

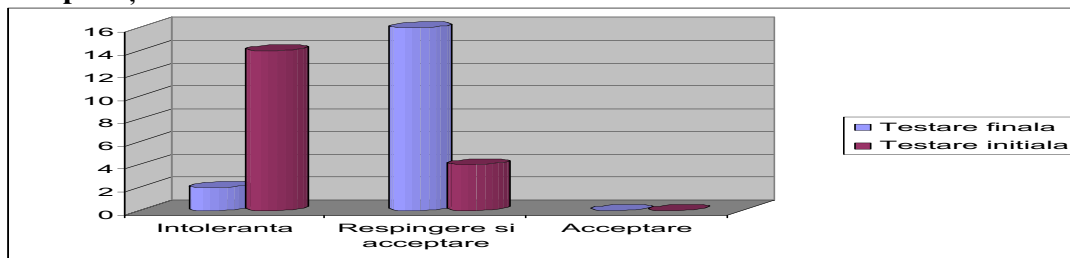

Activitatea nr. 8: Provocare la lectură,

Activitatea nr. 9: Bilanțul muncii noastre (evaluarea).
Testarea finală a gradului de acceptare

Comparație

Analiza S.W.O.T.

Puncte tari: - Cooperarea dintre elevi și profesor la planificarea activităților, având drept consecință o bună organizare, - Comunicarea, lucrul în echipă, - Capacitatea de adaptare a elevilor la specificul grupurilor cu care am lucrat, - Capacitatea de lucru în condițiile date, în activități de voluntariat - Identificarea problemelor specifice, diferitelor categorii investigate. - Identificarea, de către elevi a posibilelor soluții și activități pe care le-ar putea desfășura. - Dezvoltarea spiritului de colaborare, prietenie, solidaritate, toleranță, acceptare la elevii participanți.	Puncte slabe: - Amânarea unor activități, - Dificultăți de relaționare și comunicare cu unii dintre cei cu care am interacționat, - Nu au putut participa mereu toți elevii la activități.
Oportunități : -Sprijinul acordat în realizarea parteneriatelor și a activităților din partea conducerii școlilor, -Deschiderea și cooperarea din partea instituțiilor partenere, -Disponibilitatea de timp din partea elevilor -Abilitățile artistice ale elevilor, -Cunoștințe și abilități de lucru pe computer, -Elevii manifestă deschidere spre nou și creativitate.	Amenințări : - Diferența de program între instituții (orarul diferit al elevilor implicați), - Săptămâna <i>Școala altfel</i> s-a desfășurat în perioade diferite, - Lipsa de fonduri, - Stresul resimțit de elevii de clasa a VIII-a, în legătură cu examenul de Evaluare Națională.

ȘCOALA CARE INSPIRĂ: ROLUL CREATIVITĂȚII

ÎN FORMAREA COPIILOR DE AZI

Prof. Rațiu Adina, Liceul „Simion Stoilnicu”, Orașul Comarnic

Introducere

În contextul secolului al XXI-lea, marcat de progres tehnologic, schimbări rapide și provocări globale, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde noilor cerințe ale societății. Nu mai este suficient ca școala să transmită doar cunoștințe teoretice; este necesar ca aceasta să stimuleze gândirea critică, adaptabilitatea, comunicarea eficientă și, mai ales, **creativitatea**. Educația creativă oferă copiilor de azi instrumentele necesare pentru a deveni cetățeni activi, inovatori și empatici.

Ce înseamnă educația creativă?

Educația creativă reprezintă un set de practici pedagogice care încurajează exprimarea ideilor proprii, explorarea alternativelor și rezolvarea inovatoare a problemelor. Aceasta nu se limitează la activități artistice (precum desenul, muzica sau teatrul), ci se regăsește și în discipline precum matematica, științele, tehnologia sau educația civică.

Creativitatea nu este o abilitate înnăscută rezervată doar unor „aleși”, ci poate fi cultivată la toți copiii, prin metode didactice moderne: învățarea prin proiecte, brainstorming, colaborare interdisciplinară, utilizarea tehnologiei educaționale, învățarea bazată pe joc (game-based learning) sau clasa inversată (flipped classroom).

De ce este importantă educația creativă?

1. Dezvoltarea competențelor viitorului

Organizații internaționale precum UNESCO sau World Economic Forum subliniază că în viitor vor fi esențiale așa-numitele „competențe ale secolului al XXI-lea” – creativitatea, gândirea critică, colaborarea și comunicarea. Acestea nu pot fi dezvoltate prin metode tradiționale, rigide, ci printr-o educație care stimulează imaginația și inițiativa personală.

2. Implicarea activă a elevului în procesul de învățare

Copiii sunt mai motivați să învețe când au libertatea de a alege, de a explora și de a contribui cu idei proprii. Educația creativă pune elevul în centrul actului educațional, transformându-l dintr-un receptor pasiv de informație într-un participant activ.

3. Reducerea stresului și creșterea încrederii în sine

Activitățile creative le oferă copiilor un spațiu sigur pentru exprimare și explorare. Astfel, aceștia își dezvoltă stima de sine, învață că greșelile sunt parte a procesului și își formează o atitudine pozitivă față de învățare.

4. Adaptabilitate într-o lume în continuă schimbare

Lumea de mâine va fi diferită de cea de azi. Multe dintre meseriile viitorului încă nu există. De aceea, copiii trebuie învățați **să gândească**, nu doar **ce** să gândească. O educație creativă le oferă instrumentele mentale pentru a face față oricărei provocări.

Rolul profesorului și al școlii în susținerea creativității

Într-un sistem educațional creativ, profesorul are un rol fundamental. El nu mai este doar un „transmițător” de informații, ci un **facilitator** al învățării. Creează contexte de învățare care provoacă gândirea, oferă libertate elevilor să experimenteze, încurajează întrebările și greșelile ca pași firești în procesul de învățare.

La rândul ei, școala trebuie să susțină acest tip de educație prin:

- dotarea claselor cu materiale creative și tehnologii moderne;
- formarea continuă a profesorilor în metode active;
- încurajarea activităților extracurriculare (ateliere, cluburi, concursuri de creație);
- promovarea unei culturi a deschiderii și colaborării.

Exemple de activități și metode creative în educație

1. **Proiecte tematice interdisciplinare** – de exemplu, un proiect despre sustenabilitate poate implica biologia (ecologie), geografia (resurse naturale), matematica (statistici) și limba română (scrierea unui eseu sau discurs);
2. **Jocuri de rol și teatru educațional** – utile în orele de educație civică, istorie sau limbi străine;
3. **Crearea de povești digitale (digital storytelling)** – combină scrierea creativă cu tehnologia;
4. **Hackathoane sau provocări STEM** – copiii sunt încurajați să creeze soluții pentru probleme reale;
5. **Ateliere de artă, muzică și mișcare** – dezvoltă expresivitatea, coordonarea și imaginația.

Obstacole și provocări

Deși beneficiile educației creative sunt clare, există și obstacole care pot împiedica implementarea acesteia:

- programe școlare încărcate și rigide;
- lipsa formării pedagogice în metode moderne;
- presiunea performanței și a testelor standardizate;
- resurse limitate în unele școli (lipsa materialelor, a tehnologiei).

Aceste provocări pot fi depășite treptat, prin implicarea comunității, reforme educaționale și sprijinul acordat profesorilor și elevilor.

Concluzie

Educația creativă nu este doar o alternativă modernă, ci o necesitate reală pentru formarea unor generații capabile să construiască o societate durabilă, empatică și inovatoare. Copiii de azi nu trebuie doar să memoreze, ci să creeze, să pună întrebări, să viseze și să aibă curajul de a schimba lumea. O educație care cultivă creativitatea este o investiție în viitorul nostru comun.

Bibliografie:

1. Robinson, K. (2006). *Do Schools Kill Creativity?* – TED Talk.
2. UNESCO (2015). *Rethinking Education: Towards a global common good?*
3. World Economic Forum (2020). *Future of Jobs Report*.
4. Sawyer, R.K. (2012). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford University Press.
5. Duffy, B. (2006). *Supporting Creativity in the Early Years*. Open University Press.
6. MEXT Japan (2009). *White Paper on Education, Culture, Sports, Science and Technology*.

Educația Creativă ca Răspuns la Provocările Viitorului: Strategii pentru Formarea Copiilor de Azi”

Roman Alexandra Gabriela, Grădinița cu Program Prolungit nr. 8 Iași

În fața valului de schimbări tehnologice, economice și sociale care caracterizează epoca noastră, sistemele educaționale sunt chemate să se reinventeze profund. Copiii de azi vor lucra în meserii care încă nu există, vor trăi într-o societate în permanentă transformare și vor fi nevoiți să ia decizii într-un climat tot mai complex și incert. În acest context, creativitatea nu mai este un lux sau o calitate artistică opțională, ci o competență esențială pentru supraviețuire și succes.

Educația tradițională, axată pe conformism, standardizare și acumularea mecanică de informații, riscă să formeze indivizi care știu „ce” să gândească, dar nu „cum”. De aceea, tot mai mulți specialiști în domeniul educației subliniază importanța educației creative, care stimulează gândirea critică, empatia, imaginația și autonomia.

Educația creativă presupune un set de practici, atitudini și strategii care pun accent pe: explorare liberă și învățare activă, exprimarea individuală a elevilor, interdisciplinaritate, valorizarea întrebărilor mai mult decât a răspunsurilor unice, acceptarea greșelilor ca parte firească a procesului de învățare. Această abordare încurajează gândirea divergentă – abilitatea de a genera mai multe soluții pentru o singură problemă – și cultivă curiozitatea, încrederea în sine și dorința de a experimenta. După cum afirmă Sir Ken Robinson, una dintre vocile cele mai puternice ale reformei educației: „Imaginația este sursa fiecărei forme de realizare umană.”

Metode și strategii pentru cultivarea creativității în educație:

1. Învățarea bazată pe proiecte și probleme (Project-Based Learning)

Această metodă presupune implicarea elevilor în rezolvarea unor probleme reale, relevante pentru viața lor. De exemplu, un proiect interdisciplinar despre „Poluarea urbană” poate include ecologie, matematică, statistică, limba română și educație civică. Elevii devin astfel cercetători, creatori și comunicatori.

2. Tehnologia ca partener al creativității

Tabletele, imprimantele 3D, aplicațiile de design, realitatea augmentată și inteligența artificială pot stimula în mod inedit procesul creativ. Este important ca profesorii să folosească tehnologia nu doar ca instrument de predare, ci ca spațiu de creație digitală, care le permite elevilor să construiască, să testeze, să eșueze și să refacă.

3. Spații de învățare flexibile și nonformale

Sălile de clasă tradiționale, rigide și orientate spre tablă, pot fi transformate în ateliere creative, colțuri de lectură, spații de colaborare sau laboratoare de idei. De asemenea, învățarea în aer liber sau în muzee, biblioteci, incubatoare educaționale poate susține diversitatea experienței educaționale.

4. Evaluarea alternativă

Evaluarea nu ar trebui să pedepsească greșeala, ci să încurajeze progresul. Portofoliile, autoevaluarea, prezentările de proiect, rubricile de feedback constructiv pot înlocui testele standardizate, care inhibă inovația.

5. Formarea cadrelor didactice ca mentori ai creativității

Profesorul trebuie să devină facilitator, mentor și ghid. Acest lucru presupune nu doar pregătire pedagogică, ci și deschidere spre învățare continuă, empatie și curajul de a ieși din tiparele cunoscute.

Copiii expuși unei educații creative își dezvoltă nu doar gândirea critică, ci și inteligența emoțională, capacitatea de adaptare, autonomia și reziliența. Aceștia devin mai încrezători în propriile idei, învață să colaboreze și să își asume responsabilitatea pentru ceea ce creează.

În plus, educația creativă susține incluziunea: copiii care nu excelează în sistemul tradițional pot străluci în contexte creative, unde sunt valorizate talentele multiple – artistice, tehnologice, sociale sau narative.

Educația creativă oferă copiilor nu doar instrumente de învățare, ci cheile cu care pot deschide uși noi într-o lume aflată într-o continuă remodelare. În fața provocărilor globale – climă, tehnologie, inteligență artificială, crize umanitare – avem nevoie de o generație care nu doar reproduce idei, ci inventează altele noi. Iar această misiune începe în clasă, prin curajul de a învăța altfel.

Bibliografie

Robinson, K., *Do Schools Kill Creativity?* [TED Talk], 2006, accesibil la https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity

Csikszentmihalyi, M., *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. HarperCollins, Editura Harper Perennial, 2013.

Resnick, M., *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. Editura MIT Press, 2017.

OECD *The Future of Education and Skills: Education 2030.*, 2018, accesibil la [<https://www.oecd.org/education/2030/>]

Sawyer, R. K. (2012). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford University Press.

EDUCAȚIA CREATIVĂ – O CULOARE VIE PENTRU VIITORUL COPIILOR

Roman Augustina Anamaria
CȘEI Aurora, Reșița

Într-o societate în care viitorul este din ce în ce mai imprevizibil, iar cerințele lumii profesionale și sociale se schimbă rapid, educația nu mai poate rămâne tributară modelelor rigide. Copiii au nevoie de mai mult decât cunoștințe: au nevoie de capacitatea de a gândi flexibil, de a colabora, de a crea și de a face față incertitudinii. Educația creativă devine astfel nu doar un deziderat, ci o necesitate practică și etică.

Exemplu de bune practici: Proiectul „Inima mea are multe culori”

Proiectul a fost inițiat din nevoia de a oferi copiilor un spațiu în care să se exprime emoțional și artistic, într-un mod sigur și structurat. Fiecare copil a contribuit la realizarea unei cărți ilustrate, care combină desenul, scrierea creativă și reflecția personală. Fiecare pagină a fost dedicată unei emoții și conținea titlu, metaforă vizuală, o poveste scurtă scrisă de elev, o activitate creativă și o propunere de joc.

În cadrul acestui demers, s-au utilizat următoarele metode și strategii creative:

1. Tehnica „desenului ghidat prin emoție”

Copiii au fost invitați să aleagă o emoție și să o „traducă” într-un simbol grafic (de exemplu: Frica – o umbră, Bucuria – un soare colorat). Prin această metodă, s-au activat simultan componente vizuale, afective și cognitive, iar elevii au reușit să își exprime trăirile cu mai multă ușurință decât prin cuvinte.

2. Jurnalul senzorial

Fiecare copil a ținut un mini-jurnal al stărilor zilnice, completat prin desene, colaje sau cuvinte simple: „Azi m-am simțit... pentru că...”. Metoda a dus la o conștientizare crescută a propriilor emoții și a fost un instrument de autoreglare.

3. Atelierul „Cuvinte care pictează”

Copiii au fost încurajați să creeze metafore proprii pentru emoții și să le transforme în scurte texte poetice sau povestiri. Acest exercițiu a stimulat gândirea divergentă și empatia – deoarece copiii au citit unii altora textele proprii și au discutat despre ce au simțit.

4. Jocuri de improvizație cu mască sau păpuși

Prin jocuri teatrale scurte, s-au recreat situații familiare sau tensionante din viața de zi cu zi. Copiii au avut ocazia să găsească soluții creative, să joace roluri opuse (ex: elev-profesor) și să învețe să privească o problemă din mai multe perspective.

5. „Colțul creator al clasei”

Un spațiu amenajat cu materiale diverse (hârtie colorată, fire, nasturi, plastilină, cărți cu imagini, oglindă) unde elevii puteau crea liber în momentele de pauză sau la finalul unei activități. Acest loc a devenit un micro-univers în care s-au născut idei, colaborări și exprimări autentice.

Impact și schimbări observate

Implementarea acestor metode a condus la următoarele rezultate observabile:

- Creșterea încrederii în sine: copiii au început să vorbească despre emoțiile lor cu mai multă claritate și curaj, iar participarea la activități creative a fost constantă și entuziastă.
- Îmbunătățirea relațiilor sociale: au apărut inițiative spontane de cooperare, sprijin între colegi, validare reciprocă și empatie.
- Dezvoltarea limbajului expresiv: elevii au folosit termeni mai nuanțați pentru a-și descrie trăirile și au

devenit mai expresivi în scris și oral.

- Scăderea incidentelor comportamentale: conflictele au fost mai ușor de gestionat după introducerea activităților creative de reglare emoțională.

Concluzii

Educația creativă este una dintre cele mai fertile căi prin care putem echipa copiii pentru viața reală. Ea încurajează libertatea interioară, conectarea autentică și formarea unei gândiri flexibile. Prin metode simple, dar cu sens – desen, metaforă, joc, poveste – putem cultiva în fiecare copil o lume interioară mai coerentă și mai echilibrată, capabilă să răspundă cu încredere provocărilor viitorului.

Bibliografie

1. Neacșu, Ioan, Instruirea școlară. Perspective psihopedagogice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010, p. 74-112.
2. Crahay, Marcel, Psihologia educației, Editura Trei, București, 2009, p. 243-255.
3. Mitrofan, Nicolae, Creativitate și educație, Editura Polirom, Iași, 2005, p. 130-146.

CREATIVITATEA - MODELAREA EMOȚIILOR – PAS DECISIV PENTRU INTEGRARE SOCIALĂ

prof. Rosca Viorica,
Școala Gimnazială Specială, Sf. Gheorghe – Covasna

Viața fiecărui individ este marcată de modul în care reușește să stabilească și să mențină relațiile cu ceilalți de la vârste fragede. Relaționarea implică în primul rând emoție, iar aceasta se învață prin imitare și prin interiorizare ca să devină o verigă în lanțul interrelaționării. Învățarea decodificării și exprimării emoționale și implicit a intențiilor relaționale se face numai în cadrul social și este o oglindire a expresivității și accesibilității propriiei personalități. În funcție de cum învață în copilărie să stabilească relații, adultul de mai târziu va deveni echilibrat socio-emoțional și va avea relații optime interpersonale. Educația, încă de la debutul ei din familie, vizează în primul rând dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale copiilor, acestea oferind premisele unei dezvoltări armonioase. Când trăirile emoționale sunt conștientizate, exprimate și gestionate adecvat social, se poate vorbi de o dezvoltare armonioasă, armonia fiind manifestă atât pe plan intern (al personalității), cât și pe plan extern al relaționării (personalitatea grupului).

Orice tulburare în dezvoltarea armonioasă a copiilor, inclusiv în educarea și dezvoltarea emoțiilor generează cerințe educative speciale, care implică adecvarea asistenței educaționale la particularitățile fiecărui copil în parte. În ultimii ani una dintre „dizarmoniile” care afectează dezvoltarea copiilor, nesperat de des întâlnită, este cea denumită TSA (tulburare de spectru autist), ea implicând o varietate mare de dificultăți în identificarea și exprimarea emoțiilor și în interpretarea contextelor sociale. Acești copii au nevoie, în actul educațional, de o relație exprimată printr-un limbaj emoțional ușor de decodificat reciproc de ambii participanți (educat și educator), fapt pentru care acest tip de mesaj trebuie transmis și decodificat în funcție de particularitățile copilului. În asistența educațională a copiilor cu TSA, mai ales când aceasta se derulează pe o perioadă lungă de timp (ani) și în contextul unui grup de școlari (clasa de elevi), este important să stabilim un set de relații educator-educat care trebuie cultivate și dezvoltate cu perseverență, fără concesii. Relaționarea, atât de dificilă în tabloul comportamental al copilului cu TSA, se bazează pe emoții, trăiri care se dezvoltă în jurul unei polarități negative, în aproape toate cazurile. Astfel în funcție de vârsta copilului, abordarea emoțiilor trebuie să devină prioritară și ajustabilă, întrucât ele constituie „poarta” spre decodificarea mesajelor verbale și nonverbale ce stau la baza relației educator-educat. Tulburările de comunicare asociate TSA pot fi atât în sfera verbalului, cât și a nonverbalului, exprimarea fiind deficitară și foarte dificil de decodificat. Exprimarea emoțională slab diferențiată poate fi surprinsă în desene, dar mai ales în cromatica aplicată desenelor. Acest aspect a fost urmărit pe parcursul a 9 ani la un subiect de sex feminin diagnosticat cu TSA, care la 8 ani reprezenta membrii grupului primar (familia - primul desen din stânga) cu culori terne, pentru ca evoluția să fie mai întâi înregistrată în redarea propriei persoane (10 ani – desenul din mijloc), iar în final să apară și exprimarea cromatică (11 ani – desenul din dreapta: familia).

Fig. 1 Nivelul grafismului în primii ani de școlarizare

Cele mai multe dintre terapiile specifice ameliorării comportamentelor la copiii cu TSA și dezvoltării acestora se bazează pe activitatea „unu la unu” (ABA, PECS) și se adaptează la nivelul comunicațional al copilului. Educarea în cadrul grupului de școlari solicită alt set de reguli de activitate, ceea ce implică atât interacțiunea cu alți copii (sau persoane), cât și tolerarea situațiilor care provoacă frustrare. Aceste modelări comportamentale trebuie să fie făcute cu perseverență, pe perioade întinse de timp (2-3 ani) și să aibă continuitate. Activitățile educative, în cazul prezentat, au fost orientate spre colaborările cu persoane exterioare grupului de colegi: activități comune cu mamele în mediul școlar (lunar), activități artistice cu voluntari liceeni din alte instituții (SNAC – participări la concursuri și spectacole în comunitate), participări la concursuri de desen, de decorațiuni în alte județe cu produse ale activității lor.

Fig. 2 Desene reprezentative pentru activitățile cu voluntari

Bucuria culorilor cu care a redat fragmente din activități indică o acomodare emoțională adecvată vârstei și un nivel scăzut de anxietate (12 ani desenul din stânga, 14 ani desenul din dreapta). Dinamica personajelor și fizionomia lor exprimă emoțiile experimentate în cadrul acestui tip de activități, un indicator de echilibrare emoțională în cadrul activităților școlare, echilibrare secvențială, pe durata activităților de predare-învățare care prezentau interes pentru subiect. Astfel orice exprimare grafică referitoare la activitățile cu colegii este plină de culori (fig.3), ceea ce evidențiază emoții pozitive, mai ales când activitățile implică și o emoție de grup, un scop comun al grupului de colegi.

Fig. 3 Desene reprezentative pentru integrarea în grupul școlar

Aceste observații au generat nevoia ca orice activitate inițiată cu subiectul să aibă un scop înțeles și acceptat de ea, care să se materializeze în produse ale activității care să o facă să se simtă valorizată și apreciată în grupul extins, respectiv în comunitatea școlară sau extrașcolară accesibilă ei. Fixarea scopurilor pentru activități a permis ca după o perioadă de timp să devină observabilă o reglare emoțională și un comportament modelat pe contextul social în care era antrenată. Dacă se pornește de la fixarea unor scopuri acceptate de copilul/adolescentul cu TSA și se exersează pe durate de timp extinse (minim 1 an școlar) se poate contura și o componentă motivațională acceptată de educabil, bazată pe un scop considerat de copil ca fiindu-i avantajabil. Ceea ce a fost foarte important și s-a menținut ca și constantă pe parcursul celor 9 ani a fost orientarea spre scopuri fixe agreeate de subiect a fiecărei perioade educative, creând motivație superioară de la o etapă la alta. În cazul subiectului prezentat s-a trecut la însușirea unor tehnici de lucru care implică abilitățile manuale în realizarea unor obiecte superior calitative desenelor. Tehnica mărgelilor Hamma

(bazată pe crearea unor modele decorative lipite prin încălzire), tehnica „quilling” (bazată pe rularea unor fâșii înguste de hârtie colorate, care sunt imbinare și aranjate pentru a forma un model decorativ – fig.4) au fost asimilate și acceptate relativ ușor de subiect, având totuși nevoie de supraveghere și îndrumare în mod constant.

Fig. 4 Exemple de activitate în care subiectul realizează produse în diferite tehnici manuale

Când scopul fixat a fost realizarea unor produse cât mai variate, suportul motivațional a fost orientat spre prezentarea acestor produse la diferite concursuri unde să fie premiate, diplomele primite fiind o recompensă deosebită pentru subiect. Aceste conduite indică faptul că scopul bine fixat și aprecierile venite din exteriorul grupului de dezvoltare (premiile), pot motiva și astfel pot conduce la reglarea emoțională a adolescentului cu TSA (periodic și focalizat).

Adolescența aduce cu sine nevoia de evidențiere în grup și în afara lui, indiferent de nivelul de dezvoltare sau de cât de atipică este personalitatea adolescentului. Astfel subiectul prezentat, aflat deja la vârsta de 16 ani, își dorește să se evidențieze prin lucrările realizate, mai ales în alte medii școlare sau comunitare. Astfel un alt set de produse, realizate într-o următoare etapă educațională, a vizat organizarea unei expoziții în alte școli, care să facă cunoscute realizările copiilor din acest grup (clasa de elevi în care învăța subiectul prezentat). De data aceasta modelele și culorile au fost alese de subiectul în cauză, fapt pentru care marea majoritate a tablourilor realizate se structurează cromatic pe nuanțe de roșu și mov (figura 6), ceea ce reprezintă mulțumire de sine, bunăvoință, emoții pozitive când este încadrată decorativ.

Fig. 6 Tablouri create pentru expoziția „Mesajul bucuriei noastre”

Valorizarea unui copil în mediul școlar și apoi în medii sociale îi dezvoltă nu numai capacitatea de a relaționa (baza integrării sociale), dar mai ales îl face să conștientizeze și în cele din urmă să respecte reguli, norme, să tolereze situații și să rezolve anumite probleme și conflicte care îi pot provoca frustrare. De aceea sunt importante orice metode care apelează la dezvoltarea și valorizarea copiilor cu TSA în cadrul grupului și prin aderare la grup, nu acceptarea forțată din partea celorlalți, sau prin tolerare și închiderea intervenției pe baza relaționării „om la om” sau „unu la unu”.

ACTIVITATE DE PREVENIRE A BULLYING-ULUI/CYBERBULLYING-ULUI, PRIN DEZVOLTAREA DE COMPETENȚE SOCIO-EMOȚIONALE

Nume și prenume autorului: SALANȚĂ SILVIA
Unitatea școlară: Liceul Teoretic „Gelu Voievod”

Titlul activității: *Este vorba de alegere*

Clasa: a V-a

Scopul: Odată ce ajung la sfârșitul copilăriei mijlocii, copiii au ocazii tot mai frecvente de a face alegeri. A înțelege cum să identifice și să aprecieze importanța opțiunilor este o abilitate cognitivă care îi va pregăti să facă față problemelor și mai complexe.

Obiective:

- Să învețe să identifice opțiunile
- Să aprecieze nivelul de importanță al opțiunilor

Strategii (metode, mijloace, forme de organizare):

- O foaie mare de hârtie albă și un creion pentru fiecare copil
- O cutie de lipici, o pereche de foarfece, și mai multe reviste vechi pentru fiecare pereche de copii
- Hârtie și creioane colorate pentru fiecare copil (pentru Activitatea de Follow-up)

1. Introduceți această lecție, cerându-le elevilor să definească cuvântul **opțiune**. Indicați faptul că le veți cere să se gândească la anumite aspecte ale opțiunilor. Dacă ei sunt puternic de acord cu ceea ce dumneavoastră afirmați, ei trebuie să ridice, sus de tot, o mână. Dacă ei sunt parțial de acord cu ceea ce afirmați, trebuie să ridice mâna la jumătate, iar dacă ei nu sunt de acord cu ceea ce afirmați, ei trebuie să lase mâna jos.

- Toată lumea are opțiuni.
- Noi luăm multe decizii zi de zi.
- Cu cât ești mai mare, cu atât mai multe opțiuni ai.
- A face alegeri poate fi dificil.

Unele alegeri sunt mai importante ca altele.

2. Pasul următor, cereți fiecărui elev să își găsească câte un partener. Distribuiți o foaie de hârtie mare și un creion la fiecare copil. Dați câte o cutie de lipici, o pereche de foarfece, și mai multe reviste vechi la fiecare pereche de copii.

3. Cereți partenerilor să frunzărească prin revistele lor și să decupeze patru imagini care par mai atractive sau care îi interesează pe ei. Cereți fiecărui copil să lipească două dintre aceste imagini pe foaia de hârtie. Apoi, ca și parteneri, puneți-i să discute referitor la ce opțiuni sunt asociate cu fiecare imagine și notați cel puțin trei opțiuni făcute pe fiecare imagine. (De exemplu, ei ar putea să decupeze poza cuiva care bea lapte. Exemple de opțiuni pot fi: dacă să bei sau nu lapte, cât de des să îl bei, de la ce companie să bei lapte, și dacă ar trebui să fie degresat, cu 2 % grăsime, sau lapte integral.)

4. După ce au terminat de scris opțiunile lor, cereți fiecărui cuplu să se alăture unui alt cuplu pentru a discuta despre imaginile lor și despre opțiunile prezentate.

5. După ce au povestit despre opțiunile lor, rugați copiii să rămână în grupurile lor de câte patru și să se uite peste toate opțiunile lor. Acum, ei ar trebui să încerce să își aranjeze, într-o ordine, opțiunile reprezentate în imagini de la *cele mai importante* la *cele mai puțin importante*. Pentru a face acest lucru, ei vor trebui să discute astfel de factori precum cum îi afectează decizia luată de ei în prezent și în viitor, valoarea corespunzătoare pe care ei o acordă acelei decizii, și dacă decizia va avea, în general, un impact major sau minor asupra vieții lor. Acordați 10-15 minute pentru această gradare.

6. Pentru a continua activitatea, discutați pe baza întrebărilor de Conținut și de Personalizare.

Discuții

ÎNTREBĂRI DE CONȚINUT

1. A fost dificil să vă gândiți la deciziile asociate cu fiecare imagine? Au fost unele poze mai dificile decât altele? Dacă da, ce credeți că le-a făcut să fie mai dificile?

2. Vă gândiți, de obicei, la toate alegerile pe care le faceți ca fiind asociate cu ceva anume? Dacă nu, vedeți vreun avantaj în a face acest lucru? (Invitați-i să împărtășească.)

3. Ce anume ați experiențiat în timp ce ați încercat să stabiliți o ordine pentru opțiunile voastre? Ce factori ați luat în considerare în timp ce ați realizat această ordine? (Acordați copiilor timp pentru a oferi exemple despre modul în care ei și-au aranjat opțiunile și despre modul în care ei au făcut aceste decizii.)

ÎNTREBĂRI DE PERSONALIZARE

1. Atunci când faceți o alegere, vă gândiți cu atenție la toți factorii implicați, sau faceți propria alegere rapid fără a lua în considerare toate aspectele? Care dintre metode credeți că este cea mai bună?

2. După părerea voastră, există unele lucruri asupra cărora vă puteți decide repede și altele care necesită mai multă prudență? (Invitați-i să ofere exemple.)

3. Credeți că, data viitoare când veți avea de făcut o alegere, veți face ceva diferit bazându-vă pe ceea ce ați învățat în această lecție? Dacă da, ce?

Activitatea de Follow-up

Cereți-le copiilor să scrie cuvântul **OPȚIUNE** în partea stângă din josul paginii. Lângă fiecare literă puneți-i să deseneze o imagine sau să scrie un cuvânt asociat cu luarea de decizie și care începe cu acea literă.

Bibliografie: Programul PAȘAPORT PENTRU SUCCES în Dezvoltarea Emoțională, Socială, Cognitivă și Personală a copiilor din clasele I-V, ANN VERNON, Romanian Psychological Testing, pagina 207, 208.

Educația creativă – factor cheie în evoluția intelectuală și socială a elevilor

Prof. Sanda Iuliana-Lucia, Palatul Copiilor Craiova, Craiova, Dolj

Într-o lume aflată în continuă transformare, unde informația devine rapid perisabilă, educația are responsabilitatea nu doar de a transmite cunoștințe, ci de a forma oameni capabili să gândească, să inoveze și să se adapteze. În acest sens, *educația creativă* se conturează ca un element fundamental în modelarea personalității tinerilor, stimulându-le imaginația, gândirea critică, dar și atitudinea față de învățare și viață.

Creativitatea în educație nu se limitează la domeniile artistice, ci include o varietate de metode și strategii care transformă procesul de învățare într-o experiență relevantă, activă și profundă. Scopul acestui referat este de a evidenția modul în care educația creativă influențează modul de gândire, comportamentele și competențele tinerilor, folosind instrumente pedagogice adaptate vremurilor actuale.

Educația creativă presupune utilizarea unor metode care permit elevilor să experimenteze, să pună întrebări, să creeze conexiuni între concepte și să găsească soluții originale la probleme. Ea urmărește dezvoltarea unei minți flexibile, curioase și autonome. Nu este vorba doar despre libertatea de a fi expresiv, ci despre capacitatea de a gândi în mod inovator, de a aborda realitatea din perspective multiple și de a transforma ideile în acțiuni concrete.

Metode care susțin creativitatea în educație

1. Învățarea bazată pe proiecte

Proiectele educaționale permit elevilor să investigheze teme complexe, integrând cunoștințe din mai multe domenii. De exemplu, un proiect despre protecția mediului poate include elemente din biologie, geografie, TIC și educație civică. Elevii sunt încurajați să propună soluții proprii, să colaboreze și să își prezinte ideile în mod original – dezvoltându-și astfel autonomia și creativitatea practică.

2. Învățarea prin explorare și descoperire

În loc să le ofere direct răspunsuri, profesorii pot crea contexte în care elevii să caute singuri informații, să testeze ipoteze și să tragă concluzii. Această metodă stimulează curiozitatea naturală și dezvoltă o relație activă și personalizată cu procesul de învățare.

3. Integrarea tehnologiei digitale

Instrumente precum aplicațiile de design, platformele multimedia sau jocurile educaționale ajută elevii să își exprime ideile într-un mod interactiv și vizual. Spre exemplu, aplicații precum Canva, Scratch sau Book Creator transformă lecțiile în oportunități de creație digitală.

4. Activități interdisciplinare

Combinăția dintre mai multe materii oferă context pentru gândirea creativă. De pildă, o lecție care îmbină literatura cu istoria și artele vizuale poate stimula elevii să creeze povești inspirate dintr-o anumită epocă istorică sau să realizeze afișe tematice, dezvoltându-le atât cultura generală, cât și abilitățile de exprimare.

Strategii care influențează gândirea și atitudinea elevilor

1. Încurajarea reflecției personale

Jurnalele de învățare sau sesiunile de feedback oferă elevilor ocazia să reflecteze asupra propriei evoluții, să-și identifice punctele forte și să-și fixeze obiective. Această strategie dezvoltă gândirea critică și capacitatea de autoanaliză.

2. Colaborarea în echipe

Activitățile desfășurate în grup promovează comunicarea, negocierea și acceptarea diversității. În acest mediu, elevii învață să asculte, să argumenteze și să-și adapteze ideile în funcție de opiniile colegilor, abilități esențiale pentru viața socială și profesională.

3. Libertatea de alegere și autonomie

Oferirea de opțiuni în realizarea temelor sau a proiectelor sporește interesul elevilor și îi responsabilizează. Atunci când tinerii simt că au un cuvânt de spus în ceea ce învață, sunt mai implicați și mai motivați să gândească independent.

4. Învățarea prin experiențe directe

Simulările, activitățile practice sau vizitele educative le oferă elevilor ocazia de a înțelege în mod concret conceptele teoretice și de a învăța din realitate. Această abordare stimulează gândirea aplicativă și legătura dintre școală și viața reală.

Educația stimulează creativitatea și are un efect profund asupra formării intelectuale, emoționale și sociale a tinerilor. Efecte semnificative:

- *Gândire flexibilă și deschisă* – elevii devin mai receptivi la idei noi, mai puțin temători de greșeli și mai dornici să își asume riscuri constructive.
- *Creșterea încrederii în sine* – succesul într-un demers creativ contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.
- *Atitudine activă față de învățare* – elevii încep să perceapă învățarea ca pe un proces interesant, în care joacă un rol activ, nu doar de receptori pasivi.
- *Dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare* – în cadrul activităților creative, interacțiunea este esențială, iar elevii învață cum să își exprime clar ideile și să colaboreze eficient.
- *Pregătirea pentru viitor* – într-o lume în care creativitatea este tot mai căutată pe piața muncii, educația creativă oferă o bază solidă pentru cariere variate și inovatoare.

Prin metode variate, interactive și flexibile, educația creativă reușește să dezvolte nu doar cunoștințe, ci și o atitudine pozitivă față de învățare și viață. Gândirea critică, empatia, autonomia și capacitatea de a inova sunt competențe esențiale pentru generațiile tinere, iar educația creativă oferă cadrul ideal pentru cultivarea lor.

Transformarea educației tradiționale într-una care valorizează ideile originale, colaborarea și exprimarea liberă este un pas necesar pentru construirea unei societăți deschise, dinamice și adaptabile. În acest demers, rolul profesorului ca facilitator, mentor și model este esențial, la fel ca sprijinul comunității și al sistemului educațional în ansamblu.

Bibliografie (selectivă și adaptată)

1. Robinson, K. (2015). *Școli Creative: Revoluția de la firul ierbii care transformă educația*. Viking Press.
2. Resnick, M. (2017). *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. MIT Press.
3. European Commission (2018). *Key Competences for Lifelong Learning*.
4. Fullan, M. (2014). *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*. Pearson.
5. Mishra, P. & Koehler, M. (2006). *Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge*. Teachers College Record.

CULOARE ȘI FORMĂ

Prof. Sandu Ana Maria
Colegiul Tehnic "Regele Ferdinand I" Rădăuți

Educația plastică predată la clasa a IX-a implică o reactualizare a elementelor de limbaj plastic învățate în clasele mici dar și o aprofundare a acestoraⁱ. Punctul, linia, pata, culoarea, forma, volumul nu înseamnă doar a desena, a modela sau a picta frumos, ci reprezintă un set de instrumente care modelează profund gândirea, atitudinile și abilitățile elevilor. Prin exploatarea universurilor vizuale ale artiștilor plastici și prin abordări practice de obținere a lucrărilor proprii, elevii sunt încurajați să depășească barierele convenționalului și să-și dezvolte un set complex de competențe esențiale pentru viitor.

În cadrul orelor de Educație vizuală de la clasa a IX-a se pot aplica metode moderne de dezvoltare a gândirii critice, a creativității aplicate și a curiozității, de depășire a limitelor personale prin dezvoltarea de abilități de rezolvare a problemelor prin încercare și eroare. Astfel la capitolul *Gramatica imaginii* elevii pot aborda elementele de limbaj plastic printr-o lucrare mai amplă în care sunt incluse elementele de limbaj plastic punctul linia, pata și culoarea. Se cere elevilor să realizeze o lucrare după tehnica pictorilor impresioniști/postimpresioniști în care forma și volumul să fie redat prin puncte sau tușe scurte, tehnici de lucru abordate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Lucrări potrivite și ușor de aplicat la clasă sunt cele realizate de pictorii impresioniști și postimpresioniști: Claude Monet, Edouard Manet, Paul Gauguin, Vincent Van Gogh, Paul Ignác, George Seurat. De asemenea se pot folosi picturi realizate la început de secol XX cu lucrări ale pictorilor curentelor artistice fovism, cubism, abstracționism, suprarealism: Pablo Picasso, Salvador Dali, Wassily Kandinsky, Juan Miro, Piet Mondrian, Henry Matisse, etcⁱⁱ, în care pata de culoare are un rol mai evidențiat.

Imagini realizate de elevii de clasa a IX-a la tema *Reinterpretarea operelor lui Van Gogh*

La subcapitolul Reprezentarea spațiului se pot aborda tematici diverse: de la perspectiva lineară și aeriană, la cea barocă și până la perspectiva inversă specifică icoanelor ortodoxe. În clasa a VII-a elevii au ca tematică perspectiva lineară, ceea ce înseamnă că ei au obținut deja informațiile de bază legate de privirea în perspectiva lineară. În clasa a IX-a profesorul poate aborda la clasă perspectiva în două sau în trei puncte de fugă și poate aprofunda tematica prin discuții, pe baza unor imagini, legate de celelalte tipuri de perspective: cea barocă în trompe l'oeil, cea a spațiului vedutei și perspectiva inversă. Astfel, elevii își îmbogățesc cunoștințele și își dezvoltă vocabularul cu noi termeni prin discuțiile purtate și prin vizualizarea de imagini elocvente subiectului dat.

La subcapitolul Grafica elevii pot fi atrași către realizarea de scriere caligrafică cu inspirație din ornamentele specifice perioadei medievale, lăsând la alegerea fiecăruia modalitatea de realizare a unei litere din numele personal, sau realizarea de ornamente florale inedite. Această strategie stimulează gândirea critică și capacitatea de a face conexiuni între domenii diferite: cea a scrierii din vechime și a manuscriselor de altă-dată. Elevii își dezvoltă creativitatea aplicată și abilitatea de a comunica idei noi în mod vizual.

Lucrări ale elevilor de clasa a IX-a la tematicile discutate

Pentru capitolul Imaginea 3D, după o prezentare a teoriei legată de tehnici tehnologii de realizare a unei sculpturi, se va discuta despre partea de evoluție a acesteia în istorie. În partea practică a capitolului, elevii li se oferă posibilitatea de a realiza din lut modelabil, sau pastă modelatoare un obiect în trei dimensiuni. Elevii sunt îndrumați să privească imagini ale unor opere de artă ale marilor sculptori, sau scurte videoclipuri tutoriale de realizare a unor figurine sculptate. Prin realizarea unor imagini 3D se încurajează gândirea divergentă, curiozitatea și o atitudine deschisă față de nou; învață să nu se teamă de greșeli și să vadă fiecare experiment ca pe o oportunitate de învățare.

Figurine în lut și pastă modelabile

Pentru fiecare din aceste tematici se abordează organizarea de sesiuni de discuții în care elevii își prezintă lucrările, își prezintă ideile legate de subiectele abordate, de imaginile vizualizate și oferă feedback constructiv celorlalți colegi. Această metodă oferă posibilitatea dezvoltării abilităților de comunicare și empatie, învățând elevii să își exprime opiniile în mod respectuos. Se promovează astfel capacitățile de auto-evaluare și de inter-evaluare, de gândire analitică și își formează o atitudine de receptivitate la feedback.

Dintre toate activitățile în cadrul orelor de Educație vizuală la clasa a IX-a, cea mai satisfăcătoare este cea în care se expun lucrările elevilor ce pot fi apreciate nu doar la nivel de clasă, ci la nivel de școală și de comunitate. Astfel, expozițiile aduc un aport de mulțumire și de îndemn pentru celelalte clase de a realiza opere artistice valoroase.

ⁱ Doina Marian, *Educație plastică. Manual pentru clasa a IX-a* (București: Editura Economică Preuniversitaria, 2004).pag. 17-22

ⁱⁱ Ana Maria Teodorescu, „Curente artistice care au revoluționat arta”, Stiri, *Libertatea* (blog), 2023, <https://www.libertatea.ro/lifestyle/curente-artistice-in-pictura-arta-4088368>.

PALATUL COPIILOR BAIA MARE
CERCUL DE ARTE TEXTILE
PROFESOR: SÁNTA KINGA ENIKÓ

**Învăţarea în grup aplicată cu elevii în cadrul unei lucrări comune, în
învăţământul nonformal**

”Învăţarea în grup exersează capacitatea de decizie şi de iniţiativă, da o nota mai personală muncii, dar şi o complementaritate mai mare aptitudinilor şi talentelor, ceea ce asigura o participare mai vie, mai activa, susţinută de foarte multe elemente de emulaţie, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă.”(Ioan Cerghit,1997, p. 54) Specific metodelor interactive de grup este faptul ca ele promoveaza interactiunea dintre mintile participantilor, dintre personalitatile lor, ducand la o invatare mai activa si cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determina “identificarea subiectului cu situatia de invatare in care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea elevului in stapanul propriei transformari si formari.

Prin predarea tradiţională în sensul în care profesorul ţine o prelegere, face o demonstraţie, nu se produce învăţare decât în foarte mică măsură, rolul elevilor fiind acela de a urmări, acest lucru fiind insuficient pentru învăţare. Elevii însăşi trebuie să organizeze ceea ce au auzit şi vazut într-un tot ordonat şi plin de semnificaţii. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuţiei, a investigaţiei, a acţiunii şi eventual a predării, învăţarea nu are loc.

Metodele interactive sunt capabile să-l facă pe elev să urmarească cu interes şi curiozitate lecţia , să-i câştige adeziunea logică şi afectivă faţa de cele nou învăţate, care-l determină să-şi pună în joc imaginaţia, înţelegerea, puterea de anticipare, memoria. De asemenea, îl ajută să caute, să cerceteze, să găsească singur sau în grup cunoştinţele pe care urmează să şi le înmulţească, să afle soluţii la probleme, să prelucraze cunoştinţe, să ajungă la reconstituri şi resistematisări de cunoştinţe.

Sunt metode care îl învaţă pe elev să înveţe, să lucreze independent şi în grup. Aceste metode plac atât elevilor cât şi dascălilor. Eficientizarea folosirii lor este condiţionată de măiestria didactică a profesorului, de spiritul său liber, novator ; iar timpul necesar familializării

elevilor cu aceste metode este pe deplin compensat de eficiența lor în planul dezvoltării psihice.

Aceste metode creează deprinderi :

- facilitează învățarea în ritm propriu;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere a diferitelor stiluri de învățare.
- stimulează cooperarea, nu competiția deoarece învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată în cadrul căreia grupele mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun.

Se învață mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Ea solicită toleranță față de modurile diferite de gândire și simțire. Valorizând nevoia elevilor de a lucra împreună într-un climat prietenos de susținere reciprocă.

În învățarea prin cooperare succesul grupului depinde de efortul depus în realizarea sarcinilor de către toți membri. Elevii sunt dirijați către un scop comun, stimulați de o apreciere colectivă, rezultatele fiind suma eforturilor tuturor, fiecare membru al grupului își asuma responsabilitatea sarcinilor de rezolvat. Această învățare prin cooperare solicită efort intelectual și practic atât din partea elevilor cât și din partea profesorului care coordonează bunul mers al activității.

Jocuri de rol sunt, inversiuni de rol, "playback theater", activități care vizează experimentarea transpunerii substitutive în psihologia altui personaj. De aceea am ales, ca elevul , la rândul lui să intre la clasă și să pedea celorlalți elevi, ce a învățat.

Metoda predării învățării reciproce este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev – elev. Se poate desfășura pe grupe sau cu toată clasa.

Când am continuat lucrarea "Rochie obiect" , doar cu grupa mai restrânsă, m-am folosit tot de metoda lucrului în grup, care favorizează cooperarea, punându-l pe elev în prezența unor puncte de vedere diferite și obligându-l să-și organizeze propriile argumente pentru a evita contradicțiile inerente ce pot apărea în relațiile sale cu ceilalți. Competiția generează și întreține tendința de funcționare a unui climat stimulat în cadrul colectivului.

Această metodă stimulează controlul reciproc dintre elevi și spiritul de inițiativă. Fiecare

membru al grupului își expune liber părerea, câștigând siguranță de sine. Fiecare are posibilitatea să se transpună în situația celorlalți și să se compare cu ei.

Important este ca fiecare participant să fie încurajat să lucreze, să aibe posibilitatea de a-și spune părerea și aceasta să-i fie luată în considerare. Toate ideile create sunt comunicate și discutate în finalul activității.

Conceptul de ”*Rochie obiect*” nu era ceva nou copiilor mei avansați, de la cercul de arte textile, cu o grupă de performanță am mai avut un asemenea proiect, dar de mai mică amploare. Acentul am încercat să-l pun pe folosirea diferitelor materiale în lucrarea tridimensională și pe tehnicile abordate. În primul rând am vrut ca copiii să se familiarizeze cu dehnica *batik**.

Lucrarea Rochie obiect- dim 2m x 1m x 1m

---

*tehnica *batik*-Tehnica Batik este o tehnică prin rezervarea diferitelor suprafețe ale materialului textil cu ceară fierbinte sau pastă de orez, pastă de caolină, apret, guttaperca, etc. Această tehnică se poate folosi și la rece, fixarea pigmentului făcându-se ulterior, prin călcare sau prin fixare cu aburi. Tehnica „Batik” apare în zilele noastre în Indonezia, China, India, Japonia și Africa. În fiecare țară este cunoscută sub altă denumire.

Materialul folosit poate fi bumbac sau mătase fină de culoare albă, finisată și pregătită pentru a fi pictată. Noutatea în abordarea acestei tehnici la lucrarea noastră era, că am folosit ca suport tifonul. Ceara fierbinte am aplicat-o manual cu ajutorului unui instrument numit *canting*, prevăzut cu un rezervor mic pentru ceara lichidă. Întâi este trasat conturul desenului cu ceară pe material, ceara protejând materialul de culoare atunci când este introdus în vopsea. Prima vopsea este deschisă la culoare urmând apoi colorarea materialului cu nuanțe din ce în ce mai închise. Ceara este aplicată din nou pe porțiunile care trebuie să își păstreze culoarea la o următoare imersie a materialului în vopsea, procedeul continuând până se obține desenul dorit. La final ceara este îndepărtată manual și apoi materialul este opărit pentru a îndepărta resturile rămase.

Am folosit tifonul, să obținem transparențele dorite. Rochia constă dintr-o bandă de tifon, tratată cu tehnica batik. Această bandă era realizată cu ajutorul a două sârme ce permiteau ca forma să se răsucescă în jurul manechinului, îmbrăcat în hârtie albastră. Și pentru sublinierea acestei forme am mai folosit și sârma învelită în fire de mătase portocalii. Contrastul de oranj-albastru a accentuat forma.

Detaliu din rochie, pe tifon se văd motivele realizate prin tehnica batik

BUNE PRACTICI ÎN FORMAREA DE ATITUDINI ȘI COMPORTAMENTE POZITIVE LA ELEVII DE LICEU

Profesor Sburlea Cecilia, Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnăv Liteanu”

Exemplul nr.1

FIȘĂ DE ACTIVITATE

- 1. Titlul activității:** *Spune NU adicțiilor!*
- 2. Coordonatorul activității:** prof. Sburlea Cecilia
- 3. Data desfășurării:** 24.04.2024
- 4. Durata activității:** 2 ore
- 5. Grupul țintă:** elevii clasei a XI-a A
- 6. Parteneri implicați:** consilier școlar CJRAE Suceava

7. Obiectivele:

- Să știm cum gestionăm eficient emoțiile pentru a alege un stil de viață sănătos
- Să conștientizăm efectele devastatoare ale consumului de substanțe precum tutunul, alcoolul și a drogurilor asupra sănătății umane
- Să evităm să ajungem victime în diverse situații ale acestor comportamente nocive.

8. Resurse:

- a. Umane: 25 elevi
- b. Materiale: videoproiector, laptop, tabla, fișe de lucru, carioci, poset-uri.

9. Descrierea activităților:

Coordonatorii au cooperat cu elevii pentru a-i ajuta să înțeleagă mai bine care sunt substanțele nocive organismului uman și mai ales care sunt efectele devastatoare ale consumului acestora în rândul adolescenților. Elevii au conștientizat cât de important este cercul de prieteni, influența acestora, au exersat împreună cu coordonatorii atitudini și comportamente pozitive pentru a face alegeri responsabile în viața lor. De asemenea, prin valorizarea unor principii de conduită morală, liceenii au învățat să facă față umilirii, hărțuirii și intimidării, să combată orice tip de agresiune asupra vieții lor personale sau sociale.

10. Rezultate:

- formarea caracterului adolescenților prin exersarea unor alegeri sănătoase
  - formarea de aptitudini și atitudini morale în spiritul prevenirii consumului de substanțe nocive.
- Elevii au dovedit interes pentru tema aleasă, colaborare, implicare activă, succesul activității.

11. Modalități de evaluare a activității:

Jurnal foto/chestionar de satisfacție

12. Sugestii, recomandări

- a. implicarea efectivă a mai multor părinți în activități.

Exemplul nr.2

FIȘA DE ACTIVITATE

1. Titlul activității: *ATELIERELE CUNOAȘTERII- activitate outdoor*

2. Coordonatorul activității: *prof. Sburlea Cecilia*

3. Data desfășurării: *Program Zilele Școlii- 23.05.2023*

4. Durata activității: *2 ore*

5. Grupul țintă: *elevi de liceu*

6. Parteneri implicați: *părinții/comunitatea locală*

7. Obiectivele:

1. Acumularea de cunoștințe și experiențe valoroase prin participarea elevilor la activități outdoor

2. Dezvoltarea unor atitudini și deprinderi pozitive în ceea ce privește imaginea de sine și a grupului social de care aparțin

3. Promovarea activă a imaginii școlii.

8. Resurse:

- a. Umane: cunoștințele și abilitățile elevilor de liceu/gimnaziu
- b. Materiale: exemple de jocuri și activități outdoor (doc.distribuit fiecărui diriginte)

9. Descrierea activităților : Elevii sunt grupați aleatoriu sau după clasa de care aparțin și în aer liber desfășoară împreună cu diriginții activități de cunoaștere și de comunicare în grup, exerciții de exprimare a identității, de dezvoltare a imaginației, de exprimare a agilității și a îndemânării, jocuri pentru dezvoltarea gândirii și crearea unei stări de bine.

10. Rezultate: colaborare și spirit de echipă, implicare activă, interes pentru tema aleasă, succesul activității.

11. Modalități de evaluare a activității: Jurnal foto/chestionar de satisfacție

FIȘĂ DE ACTIVITATE

1. Titlul activității: *Cetățeni responsabili în era digitală*

2. Coordonatorii activității: prof. Sburlea Cecilia

3. Data desfășurării: 3.03.2025

4. Durata activității: 2 ore

5. Grupul țintă: elevii clasei a XII-a A

6. Parteneri implicați: părinți, cadre didactice

7. Obiectivele:

- Să identifice probleme dar și soluții ale lumii contemporane
- Să exerseze modele de bune practici în domeniul cetățeniei democratice
- Să conștientizeze valorile perene ale civilizației europene de care aparținem noi ca nație

8. Resurse:

- a. Umane: 27 elevi
- b. Materiale: videoproiector, laptop, tabla, fișe de lucru, carioci, poset-uri.

9. Descrierea activităților:

După un exercițiu de energizare „Steaua valorilor mele”, elevii au descoperit că valorile personale, la care se raportează ei ca indivizi, ar trebui să fie și valorile grupului social din care fac parte, a comunității de care aparțin, pentru împlinirea unor scopuri și obiective comune care să aducă bunăstare și prosperitate tuturor membrilor. În urma dezbaterii unor probleme ale lumii contemporane (decalajele economice, lipsa intruziunii sociale, discriminarea minorităților) elevii au conștientizat că și societatea, în care trăim, trebuie să se raporteze la valori democratice, pentru binele comun al cetățenilor ei. Am exersat astfel, atitudini și comportamente pozitive pentru a face alegeri conștiente în privința apartenenței la un grup social, la un grup de opinie, pentru a construi împreună modelul civic și democratic la care să ne raportăm zi de zi.

10. Rezultate:

- implicare activă
- colaborare și spirit de echipă
- interes pentru tema aleasă
- succesul activității

11. Modalități de evaluare a activității:

Jurnal foto/chestionar de satisfacție

12. Sugestii, recomandări

- a. implicarea unor membri ai comunității locale

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

Prof. înv.preș.Seceleanu Maria

Grădinița PP NR.1 Poarta Albă

Într-o societate caracterizată prin dinamism, inovație și incertitudine, educația trebuie să devină mai mult decât un proces de transmitere de cunoștințe. Creativitatea – ca resursă esențială – este una dintre cele mai valoroase competențe pe care le putem cultiva copiilor încă din primii ani de viață. Educatorul are responsabilitatea de a stimula potențialul creativ al copilului, pentru ca acesta să devină un adult flexibil, empatic, inovator și capabil să se adapteze unei lumi în continuă schimbare.

Educația creativă în învățământul preșcolar

Educația creativă nu se referă doar la activitățile artistice, ci la o abordare educațională care stimulează gândirea divergentă, rezolvarea de probleme, exprimarea originală și curiozitatea. La vârsta preșcolară, jocul, explorarea, experimentarea și comunicarea liberă sunt principalele forme prin care creativitatea poate fi dezvoltată natural.

. Metode și strategii educaționale pentru stimularea creativității

1. Metode interactive:

- Jocul didactic – stimulează imaginația, spiritul de echipă și capacitatea de a găsi soluții.
- Învățarea prin descoperire – copiii învață activ, experimentând, observând și trăgând concluzii.
- Învățarea prin proiect – implică activ copilul în activități interdisciplinare, centrate pe un scop comun.

2. Strategii moderne:

- Gândirea vizuală (vizualizarea ideilor) – desenul, dramatizarea sau poveștile ilustrate ajută copilul să își exprime ideile într-o manieră personală.

- Tehnici de brainstorming – adaptate vârstei, pot fi folosite pentru generarea de idei creative în cadrul unui joc sau al unei povești.
- Centrarea pe copil – abordarea educațională care respectă ritmul, interesele și nevoile copilului, încurajând exprimarea personală.

Rolul educatorului

Educatorul este facilitatorul procesului de învățare creativă. Printr-o atitudine deschisă, empatică și flexibilă, el încurajează inițiativa copilului, îl provoacă să gândească liber și să exploreze. Un educator creativ va adapta constant metodele de lucru, va stimula întrebările și va încuraja soluțiile originale, chiar dacă nu sunt perfecte.

Impactul educației creative asupra copilului

Copiii care sunt educați într-un mediu care promovează creativitatea:

- își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de adaptare;
- devin încrezători în forțele proprii, curioși și deschiși la nou;
- învață cooperarea, toleranța și empatia;
- dobândesc abilități transferabile utile în orice domeniu: comunicare, rezolvare de probleme, gândire flexibilă.

Concluzii

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate. Lumea în care vor trăi copiii de astăzi este diferită de cea pe care o cunoaștem acum. Prin cultivarea creativității în grădiniță, le oferim șansa de a deveni adulți capabili să construiască soluții noi pentru provocările viitorului. Investiția în creativitate este, de fapt, o investiție în viitorul societății.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom.
2. Neacșu, I. (2010). Educația creativă: Repere teoretice și practice. Editura Aramis.
3. Roco, M. (2004). Creativitate și inteligență. Editura Polirom.
4. Vîrtop, S. (2018). Inovație și creativitate în educație. Editura Pro Universitaria

PROIECT EDUCAȚIONAL

„Culorile Viitorului – Creativitate, Colaborare și Cunoaștere”

Prof. Simion Elena Mihaela

Școala Gimnazială Nr. 1 Roata de Jos

Școala Gimnazială Nr. 2 Cartojani

I. Motivația proiectului

Într-o lume marcată de schimbări rapide, este esențial ca școala să cultive creativitatea, gândirea critică și colaborarea. Acest proiect urmărește stimularea potențialului creativ al elevilor prin activități interdisciplinare, care dezvoltă atât competențe cognitive, cât și emoționale și sociale.

II. Scopul proiectului

Dezvoltarea creativității și a spiritului de colaborare în rândul elevilor prin activități care îmbină arta, știința și tehnologia.

III. Obiective

- Să încurajeze exprimarea liberă a ideilor și imaginației.
- Să dezvolte spiritul de echipă și respectul pentru ideile celorlalți.
- Să stimuleze curiozitatea științifică și explorarea practică.
- Să integreze cunoștințe din mai multe discipline în activități aplicative.

IV. Activități propuse

V. Resurse necesare

- Carton, hârtie colorată, lipici, foarfece
- Materiale reciclabile (PET, capace, carton etc.)
- Echipamente multimedia (proiector, laptop)
- Acces la bibliotecă și internet

VI. Parteneri (opțional)

- Biblioteca comunală
- Părinți
- Alte școli din județ

VII. Modalități de evaluare

- Observarea comportamentului și implicării
- Fișe de autoevaluare și feedback de la colegi
- Expoziție finală a proiectelor elevilor
- Premiere simbolică (diplome, felicitări)

VIII. Rezultate așteptate

- Creșterea încrederii în sine a elevilor
- Consolidarea relațiilor de colaborare în grup
- Realizarea unor produse originale și funcționale
- Creșterea motivației pentru participarea activă la ore

IX. Concluzie

Proiectul „Culorile Viitorului” oferă un spațiu educațional în care copiii pot visa, crea și construi împreună. Prin acest demers, formăm nu doar elevi mai buni, ci viitori cetățeni creativi, empatici și responsabili.

Tabelul activităților:

Nr.	Activitate	Tip activitate	Descriere scurtă
1	Atelier de colaje „Viitorul în culori”	Artistică	Elevii realizează colaje din materiale reciclate.
2	Proiect „Casa Inteligentă”	Practic-interdisciplinar	Construirea de machete din materiale diverse.
3	Dezbateri: „Școala viitorului”	Formativă	Elevii își exprimă ideile despre educația ideală.
4	Concurs de creație: povești SF	Literar-creativă	Compuneri pe tema viitorului imaginat.
5	Expoziție: „Invenția mea”	Științifică	Elevii prezintă un obiect inventat de ei.

X. Bibliografie:

1. 1. Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. 2. Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. 3. Gardner, Howard – Structurile minții. Teoria inteligențelor multiple, Editura Sigma, București, 2006.
4. 4. Roco, Mihail – Creativitate și inteligență, Editura Polirom, Iași, 2004.
5. 5. Dewey, John – Școala și societatea, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
6. 6. Neacșu, Ion – Instruirea eficientă. Perspective teoretice și aplicații, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010.

Starbursting -Explozia stelară

Prof. Șimon Adrian Ioan- Liceul de Arte "Sabin Păuța" din Reșița

Metodele de învățământ ("odos" = cale, drum; "metha" = către, spre) reprezintă căile folosite în școală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Starbursting (eng. "star" = stea; eng. "burst" = a exploda), este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului.

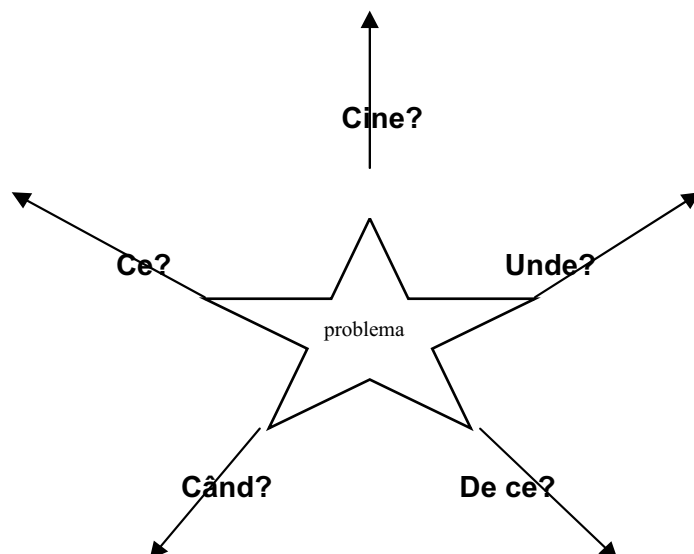
Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare.

Cum se procedează:

Se scrie ideea sau problema pe o foaie de hârtie și se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: **Ce?, Cine?, Unde?, De ce?, Când?**.

Lista de întrebări inițiale poate genera altele, neașteptate, care cer și o mai mare concentrare. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup.

Organizată în grup, starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei.

ETAPE:

1. Propunerea unei probleme;
2. Colectivul se poate organiza în grupuri preferențiale;
3. Grupurile lucrează pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse.
4. Comunicarea rezultatelor muncii de grup.
5. Evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în echipă.

Facultativ, se poate proceda și la elaborarea de răspunsuri la unele dintre întrebări.

Metoda starbursting este ușor de aplicat oricărei vârste și unei palete largi de domenii. Nu este costisitoare și nici nu necesită explicații amănunțite. Participanții se prind repede în joc, acesta fiind pe de o parte o modalitate de relaxare și, pe de altă parte, o sursă de noi descoperiri.

Am aplicat această metodă la clasa a XI-a B, din cadrul Liceului de Arte "Sabin Păuța" din Reșița, luni, 02.06.2025, la ora de dirigenție (consiliere și dezvoltare personală). Subiectul lecției a fost: *Provocările adolescenței*, iar rezultatele au fost remarcabile, elevii participând activ, discutând în echipele formate, până au ajuns la rezultatele finale. Se constată o implicare în astfel de activități, care le stimulează interesul și îi dezvoltă, determinându-i să se cunoască mai bine pe ei înșiși. Sugerez utilizarea acestei metode și la alte discipline, dar în cadrul altor ore.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
- Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița(coord.), *Psihologie școlară*, Editura Polirom, 1999;

EDUCAȚIA CREATIVĂ – CHEIA INTEGRĂRII ȘI DEZVOLTĂRII COPILOR CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE

Prof. Simuț Leontin C.S.E.I. Nr. 1, Oradea, jud. Bihor

Când merg spre școală mă gândesc la elevii mei care vin cu bucurie și încredere iar la plecare ei pleacă cel puțin la fel, și atunci mă întreb de ce, tot eu îmi răspund, dar fiindcă sunt suspicios la răspunsurile mele mă pun să mă verific. Când intru în clasă stau și privesc pereții scorojiți plini de straturi de vopsea și de culori care s-au pus peste ei cu anii, dar ce e mai interesant e că văd expuse pe ei lucrările elevilor făcute în timp și care reprezintă bucuria, inocența creativitatea și implicarea lor printre multe altele. Se pot observa vibrația lor, nuanțele și caracterul în formare, temperamental exprimat, empatia și bucuria în culoare, așternute pe o foaie care a fost la început goală, goală de cunoaștere, de culoare, de forme și care s-a umplut pas cu pas linie cu linie, etape cu etape ca un diapozitiv care s-a reflectat din lumina și perspectiva fiecărui elev în parte.

Privind clasa și lucrurile ce o decorează mă duce cu gândul că nu ele sunt culoarea și decorul ei ci elevii cu potențialul lor, care este mare. Aștept cu răbdare și cu empatie venirea elevilor în clasă ca și pereții clasei care prind viață cu ajutorul lucrurilor așternute de elevi pe hârtie. Atunci mă întreb cine sunt eu, profesorul elevilor sau sunt și eu un element al clasei cum sunt pereții și care prinde culoare și forme datorită elevilor? Îmi răspund încet și cu răbdare, sunt cel care dă și el culoare, elevilor și pereților și lucrurilor ce ne înconjoară, astea deducând din bucuria elevilor care vin la școală cu ardoare și pleacă mai încântați și bucuoși decât au venit.

Îi văd pe copii cum mă privesc – unii curioși, alții jucăuși, iar alții sfioși, cu nevoia de a fi văzuți și înțeleși, validați ficare. În acele priviri se află viitorul, culoarea, potențialul și bucuria vieții. Nu un viitor abstract, îndepărtat, ci unul concret, viu, în prezent, care prinde formă prin fiecare gest, fiecare activitate, fiecare cuvânt spus cu răbdare.

Predau într-o școală special de un an de zile, primul an din viața mea de profesor învățător la clasele primare simultane, unde fiecare copil are o poveste unică plină de culori, unele mai vii altele mai posomorâte, altele mai gri, iar altele mai rare, dar toate sunt pline de culoare. Aici, educația nu urmează întotdeauna reguli clasice. Aici, un zâmbet e o reușită, o propoziție spusă clar e o victorie poate rară, iar o idee desenată cu creioane colorate poate fi începutul unei lumi întregi, sau poate o vindecare, O vindecare care nu are culoare, nu are sânge nici puroi nici microbi sau altceva, ci are cicatrice care se pierd în forme și culoare, în bucurie și în exprimare. Totul e nou, spontan, surprinzător și te provoacă la întrebare, de ce e așa, iar creatorul lucrării explică cu ardoare fiecare formă și culoare așternută de el odată cu fiecare respirație și bătaie a inimii lui, cu fiecare gând și manifestare are o semnificație pentru el, are o valoare, e cee ace e important pentru el, e o definiție mare.

Mă întreb din nou cine sunt eu, și nu știu clar, dar știu că sunt parte din acest proces larg care prinde contur, formă și culoare, parte din acest proces de activare al potențialului necunoscut al fiecărui elev, și e frumos, e curios, e stimulat și îți produce o nerăbdare de a afla și mâine ce talent și cunoștințe mai deține fiecare din elevi, e o binecuvântare. E un necunoscut care te provoacă la explorare.

Am înțeles că pentru a-i atinge cu adevărat, trebuie să le ofer mai mult decât cunoștințe – trebuie să le ofer libertate. Libertatea de a gândi altfel, de a crea, de a greși, de a visa. Educația creativă înseamnă exact acest lucru: să deschizi ferestrele minții și sufletului, să lași lumina jocului, a artei și a imaginației să pătrundă în procesul de învățare, în primul rând să oferi, apoi să susții pe fiecare, să creezi atmosfera pentru a putea încolți și a crește în ritmul fiecăruia.

Am avut momente în care un copil a vorbit despre greutatea vieții lui sociale, altul a povestit de supărările din familie, și problemele lor financiare, iar ceilalți au simțit că trebuie să îmbrățișeze, unii elevi au simțit nevoia să ajute pe alți colegi, alții au plans că nu știu să deseneze sau să picteze neconștientizând că ei au semipareze, spasme mortice, sindroame și tot felul de afecțiuni locomotorii, iar faptul că eu am direcționat mâna și cotul mâinii elevei Ili” a făcut să apară zâmbetul cu lacrimi pe fața ei și încrederea că poate, și nu a încetat să deseneze iar din acea zi, zilnic a ținut să mă îmbrățișeze la plecare pentru că am crezut în ea că poate și zi de zi lucra cu bucurie, încredere, se bucura că poate, mă privea din când în când și îmi zâmbea în semn de mulțumire pentru ajutorul și încrederea care i-am dat-o. A fost un an plin de provocări pentru mine, mă provoca fiecare zi la școală să descopăr lucruri noi și să găsesc soluții tot mai bune pentru a potența fiecare elev și a nu îi dezavantaja pe alți elevi.

A fost un an frumos, am găsit răspunsuri la întrebări, am testat să văd dacă răspunsurile sunt pertinente, și sunt mulțumit. Și eu mi-am încolțit părți din potentialul de care nu știam în primul rând că îl am. Aceste lucruri mă fac să cred că noi nu ne cunoaștem cu adevărat și nu cred că vom ajunge la acest nivel de vreme ce viața e atât de fragilă, scurtă și folosim puțin timp pentru conștientizat, explorat și exprimat.

Au fost momente de bucurie și de fericire, pe care le-am trait în fiecare zi fără nici o excepție, tip de un an de cand sunt profesor învățător la clase simultane, am trait momente și momente de bucurie, fericire, lacrimi și încredere, speranță, empatie, simplitate, anduranță, creativitate, eu nu am fost doar profesor – am fost martor al unei vindecări tăcute prin creație, prin implicare prin colaborarea lor ca și colegi cu dizabilități, e un lucru mare.

Creativitatea nu este un lux în educație, ci o formă de supraviețuire emoțională. Copiii de azi – mai ales cei care au nevoie de sprijin suplimentar – nu au nevoie doar să știe „ce”, ci să înțeleagă „cum” și „de ce”. Au nevoie să simtă că ceea ce gândesc contează.

Creativitatea e materialul prim prin care fiecare dacă e stimulat și are mediul minimal de dezvoltare ajunge la fructificare.

„Culorile viitorului” nu se pictează doar cu markere pe flipchart-uri sau pe hârtie lucioasă. Ele se pictează cu răbdare, cu acceptare și cu dorința de a aduce frumosul în mijlocul diversității. Eu cred în acești copii. Cred că, dacă le oferim spațiu, încredere și puțină magie, vor deveni nu doar adulți funcționali, ci oameni buni care pot crea o lume minunată plină de culoare.

Și, până la urmă, ce alt viitor ne-am putea dori decât cel în care potențialul creativ e accesat independent sau ajutat de fiecare elev sau om, apoi pus la încolțit și semănat la locul potrivit pt fructificare?

Mulțumesc cititorului pentru timpul acordat citirii acestei povești minunate, eu sunt unul din aceste personaje, și îmi cer scuze pentru timpul furat citirii acestei povești știind că timpul e sigura resursă care nu se regenerează și nici nu se poate restitui. De aceea trebuie să prețuim această resursă, și să mulțumim. Mulțumesc!

Bibliografie:

Gardner, H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Basic Books.,
Neacșu, I. (2010). *Educația creativă – între teorie și practică*. Editura Didactică și Pedagogică.
Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

JOCUL ACTORICESC – PENTRU O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING

profesor SMIEDT MIHAELA ELENA

Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie, jud. Maramureș

În ultimii cinci ani, sistemul de învățământ a cunoscut schimbări majore, restricțiile provocate de criza sanitară obligându-l să-și mute activitatea în mediul online. Atât cadrele didactice, cât și elevii au depus eforturi susținute pentru a se plia pe singura formă de învățământ posibilă în acest context, dar, la reîntoarcerea în școală, efectele provocate de lipsa contactului social și petrecerea unui timp îndelungat în mediul virtual, expuși atâtor pericole, au fost vizibile mai ales la reprezentanții tinerei generații. Unii dintre elevi s-au arătat mai retrași, introvertiți, oarecum mai vulnerabili, în timp ce alții s-au manifestat ușor agresiv în relațiile cu colegii lor, încercând să devină dominanți, să se impună recurgând chiar la comportamente indezirabile. A fost incontestabil faptul că distanțarea fizică a generat o alterare a comportamentelor și a relaționării cu ceilalți, iar fenomenul de bullying a cunoscut o amploare în mediul școlar.

Termenul de „bullying” vine de la englezescul „bully”, care înseamnă *bătăuș, huligan*. Bullying-ul este definit ca fiind un comportament agresiv, ostil, de excludere și de luare în derădere a cuiva, de umilire; el implică un dezechilibru de putere, este repetat și intenționat, „agresorul” intimidându-și, persecutându-și și rănindu-și „victima” prin diferite forme: verbal (porecle, insulte, jigniri, ridicarea tonului vocii, ironii, etc.), fizic (palme, îmbrânciri, lovituri), relațional (intimidare, manipulare, denigrare, marginalizare), social (discriminare, nerespectarea drepturilor, excludere, etc.). Efectele bullying-ului sunt alarmante. El provoacă atât lovituri care se văd, răni care pot fi pansate și vindecate, dar mai ales lovituri insinuante, ale căror răni nu pot fi ușor cicatrizate; „victimele” se pot confrunta, pe termen lung, cu scăderea stimei de sine, anxietate, depresie, singurătate, insucces școlar, etc.

Școala are sarcina de a corija abaterile, de a defini clar diferența dintre moral și imoral și, astfel, s-a impus gândirea unor activități care să fie atractive pentru elevi, să le formeze atitudini pozitive față de ei înșiși și față de ceilalți, să îi sensibilizeze și să le lărgască orizontul în ceea ce privește diversitatea și respectul. Proiectul *Magia Teatrului* a fost conceput pentru a răspunde unei astfel de nevoi.

Teatrul oferă modele și tipare pentru situații de viață complexe, oferă, prin textele puse în scenă, perspective inedite asupra existenței, transmițând trăiri, sentimente, dar și concepte valoroase. Evadarea din cenușiul vieții cotidiene se poate realiza admirabil prin teatru, fie că ne găsim în ipostaza actorului sau doar a spectatorului. Prin intermediul jocului actoricesc, elevul are posibilitatea să intre în pielea unui personaj, a unei ființe ficționale, și să trăiască experiențe diferite de viață, care să îi îmbogățească orizontul de cunoaștere, dar și personalitatea. Elevul poate cunoaște ipostaza îndrăgostitului, a bolnavului închipuit, a lăudărosului, a mincinosului, a agresorului și chiar a victimei.

Una dintre modalitățile de prevenire a bullying-ului în mediul școlar este cultivarea empatiei și cum se poate realiza acest lucru într-o formă mai simplă și mai atractivă pentru elevi dacă nu prin jocul actoricesc? Proiectul *Magia teatrului* a debutat în luna septembrie a anului școlar în curs cu activități desfășurate bilunar. Proiectul și-a propus ca, prin activitățile sale, să contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor care s-au înscris în grupul țintă, să îi incite la luarea unor inițiative, dar, mai ales, să le dezvolte o atitudine dezaprobată în ceea ce privește fenomenul de bullying. De aceea ne-am oprit asupra unei scenete, creație proprie, care abordează tema prieteniei, a relațiilor interumane în mediul școlar și a bullying-ului. Atașez un fragment din această scenetă:

„Maria se ridică, își pune poza în buzunar și ștergându-și lacrimile, se retrage lângă gard. Încă suspină, când vede un grup de majorete. E atrasă de frumusețea costumelor lor. Fetele stau relaxate și râd. Maria se apropie ușor și cu mare teamă spune:

MARIA: Bună! Eu sunt Maria, noua voastră colegă!

Fetele se opresc și se uită la ea. Tac. Apoi una dintre ele se apropie și îi spune:

ANDRADA (întinzând mâna Mariei): Bună, Maria, eu sunt Andrada!

MARIA (zâmbește larg): Mă bucur să vă cunosc! Sunteți foarte frumoase! Ce sunteți voi? De ce aveți uniformă diferită de a celorlalți?

ANDRADA: Păi, noi suntem majorete, suntem cele mai populare fete din școala asta. (*spre celelalte fete*): Nu, fetelor? Goooo...

CELELALTE FETE (*în cor*): Motans! (*rotesc acest cuvânt în timp ce fac mișcarea clasică de Y perfect*)

MARIA (*uimită*): Vai, dar ce frumos!

ÎNGERUL (*la urechea Mariei, încercând să o influențeze ce să întrebe*): Măriuca, întreabă-le de prietenie! Dacă știu unde e!

MARIA (*ca și cum l-ar fi auzit pe înger*): Dar spuneți-mi, voi sunteți prietene?

ANDRADA (*zâmbind*): Noi suntem bff!

MARIA (*încurcată*): BFF? Nu am mai auzit de așa ceva! Ce e?

TOATE FETELE (*strigă în cor*): Best friends forever!

MARIA (*sărind în sus de bucurie*): Ce bine! Ce mă bucur! (*se întoarce spre înger ca și cum l-ar vedea și spune*): Am găsit prietenia! Am găsit-o! Chiar există!

ÎNGERUL (*entuziasmat și el*): Știam eu! Vezi, am spus: pe cuvântul meu de înger există Prietenie!

ANDRADA (*începe să râdă și o oprește pe Maria*): Ia stai tu un pic! Tu vrei să intri în gașca noastră de elită?

MARIA (*entuziasmată*): Cu siguranță DA!

ÎNGERUL (*topăind de bucurie*): Și eu! Și eu!

ANDRADA: Păi prima dată trebuie să treci anumite probe, dar și să îndeplinești anumite condiții. Dacă nu treci de una singură, nu ești eligibilă pentru a fi o cheerleader.

TOATE CELELALTE FETE (*strigă în cor*): Cheerleader!

MARIA: Fac, fac orice! Te rog să îmi spui ce!

ANDRADA: Păi, prima dată trebuie să îți verificăm conturile de Facebook, Snapchat, Twitter și Instagram.

MARIA: Păi am doar Facebook.

TOATE FETELE: Doar Facebook?

MARIA: Dar promit să îmi fac și celelalte conturi!

ANDRADA: Care e id-ul tău?

MARIA: Măriuca cea cuminte! (*cu mândrie*): Mi l-a făcut tata!

TOATE FETELE (*în cor*): Măriuca cea cuminte! (*râd*)

ANDRADA: Deocamdată asta a fost prima probă. Acum trebuie să pleci! Nu poți sta cu noi decât atunci când ai trecut toate probele. Hai, huș, huș! (*și o împinge ușor pe Maria mai încolo*)

MARIA: Dar când voi ști dacă am trecut? Când îmi dați celelalte probe?

ANDRADA: Vei afla în curând. Hai, fă pași acum!

Maria se îndepărtează. În urma ei e îngerul. Zâmbesc amândoi fericiți!

ÎNGERUL: Ei, Măriuco! Știam eu că e frumoasă prietenia! E ca și iubirea! Tare frumos!

MARIA (*ca pentru ea*): Doamne, ce fete drăguțe! Ce frumos! Cheerleaders!

Încep să se audă sunete pe telefoanele tuturor copiilor. Ei își iau telefoanele în mână ca hipnotizați și verifică notificările. Toți încep să râdă. Râd și se uită la Maria, unii o arată cu degetul. Maria nu știe ce se întâmplă, crede că e de bine.”

Fiecare elev a avut posibilitatea să-și aleagă rolul preferat și am constatat cu uimire că rolul Mariei, „victimă”, nu a fost ales de nimeni. Au existat negocieri pentru rolurile fetelor de bani gata, ale celor din grupul pasionat de tehnologie, ale majoretelor, dar, inițial, nimeni nu și-a dorit rolul de victimă. Când distribuția a fost completă și au început repetițiile, a trebuit să le reamintesc mereu că interpretează niște situații de viață. Elevii și-au exprimat dorința înlocuirii finalului cu unul fericit, semn că ei conștientizau nedreptatea și erau nemulțumiți de ea. În plus, în spatele „măștilor”, al personajului interpretat, cei timizi au avut posibilitatea să uite de proprii „demoni”, să se simtă liberi și curajoși, iar reînțorși în planul realității să înfrunte provocările vieții. Pe de altă parte, cei înclinați spre a manifesta acțiuni de bullying au conștientizat efectele negative ale acestuia. A fost admirabilă reacția elevilor după prima interpretare integrală a scenetei: au pășit în mijlocul sălii și, pentru că îmbrățișările nu erau permise, s-au înclinat în fața Mariei.

Respectul pentru diferențele dintre oameni și capacitatea de a manifesta empatie sunt modalitățile definitorii de prevenire a bullying-ului

Bibliografie:

Elizabeth Nassem, *Bullying. Ghidul cadrului didactic pentru rezolvarea intimidării active în școală*, Ed. Step by Step, 2022

Culorile Viitorului – Învățarea dincolo de Manuale

Soare Bogdan

Școala Gimnazială Nae A Ghica Rucăr

Introducere

Trăim într-o lume care se schimbă în fiecare zi. Apar tehnologii noi, meserii pe care părinții noștri nici nu și le-ar fi imaginat, iar viața noastră este din ce în ce mai legată de ecrane, aplicații și internet. În acest context, și școala trebuie să se schimbe. Nu mai este suficient să învățăm doar din manuale. Viitorul educației este mult mai colorat, mai divers și mai creativ. De aceea, vorbim astăzi despre „**Culorile Viitorului**”, despre o învățare care merge **dincolo de manuale**, o învățare care ne ajută să devenim oameni pregătiți pentru o lume modernă, plină de provocări și posibilități.

Ce înseamnă „învățarea dincolo de manuale”?

Învățarea dincolo de manuale înseamnă să înțelegem că **nu tot ce trebuie să știm se găsește într-o carte**. Deși manualele sunt utile, ele nu pot conține tot ce e important sau interesant în lume. Gândește-te câte lucruri poți învăța dintr-un videoclip educativ, dintr-un joc interactiv, dintr-o excursie, dintr-un proiect făcut în echipă sau chiar dintr-o conversație cu cineva care are experiență într-un anumit domeniu.

Astăzi putem învăța programare pe telefon, putem construi roboți din LEGO, putem face experimente acasă, putem folosi realitatea virtuală ca să vizităm Roma antică sau să vedem cum funcționează un vulcan – toate acestea fără să deschidem un manual. Asta înseamnă că învățarea a devenit mai interesantă, mai practică și mai aproape de viața reală

Care sunt „culorile” învățării moderne?

Simbolic vorbind, fiecare culoare a viitorului în educație poate reprezenta un mod nou și diferit de a învăța:

- **Albastrul** – simbolizează tehnologia. Cu ajutorul internetului, putem avea acces la milioane de informații, cursuri și aplicații educative.
- **Verdele** – învățarea prin natură și experiențe. Ieșirile în aer liber, atelierele, vizitele la muzee sau grădini botanice ne ajută să învățăm cu bucurie și curiozitate.

- **Roșul** – emoțiile. Învățăm mai bine când ne place ceea ce facem, când ne simțim în siguranță și apreciați.
- **Galbenul** – creativitatea. Educația modernă ne încurajează să creăm, să punem întrebări, să venim cu idei proprii, nu doar să memorăm

Școala viitorului – cum ar putea arăta?

O școală a viitorului ar putea avea:

- Clase dotate cu table inteligente, proiectoare și tablete;
- Lecții interactive, în care învățăm prin joc, filmulețe sau proiecte în echipă;
- Mai multe activități practice, cum ar fi ateliere de gătit, grădinărit, programare sau robotică;
- Mai puține teste scrise și mai mult accent pe prezentări orale, portofolii și lucrul în echipă;
- Profesori care devin mentori, care încurajează și sprijină elevii, nu doar evaluează.

Această școală nu ar înlocui complet manualele, ci le-ar completa cu metode noi, atractive și utile.

De ce este important să învățăm altfel?

Pentru că lumea reală nu ne întreabă cât de bine știm lecția la matematică, ci **cum folosim acea lecție în viață**. Este important să învățăm să:

- comunicăm bine cu ceilalți,
- ne rezolvăm problemele,
- lucrăm în echipă,
- avem încredere în noi,
- înțelegem tehnologia,
- și, cel mai important, să **fim curioși toată viața**.

Acestea sunt abilități care se dezvoltă mai ales prin metode moderne, practice, și nu doar dintr-un manual.

Exemple din România și din școala mea

Chiar și în România, tot mai multe școli încep să adopte metode moderne. Există proiecte cu imprimante 3D, cluburi de robotică, ateliere creative și concursuri de idei. În unele clase, profesorii folosesc platforme digitale precum Kahoot, Wordwall sau Quizziz pentru a face lecțiile mai distractive.

La școala mea, profesorii ne implică în proiecte tematice, uneori avem ore în laborator, sau facem activități în afara clasei. Învățăm prin jocuri, prin filmulețe și, uneori, chiar prin teatru. Aceste activități ne ajută să învățăm mai ușor și cu mai multă plăcere.

Concluzie

„Culorile viitorului” în educație arată că învățarea nu trebuie să fie plictisitoare sau greoaie. Dimpotrivă, ea poate fi interesantă, plină de descoperiri și adaptată fiecărui copil. Învățarea dincolo de manuale înseamnă să învățăm **cu mintea, cu inima și cu mâinile**. Asta ne va ajuta nu doar să luăm note bune, ci și să devenim oameni responsabili, curajoși și pregătiți pentru viitor.

Bibliografie

- Proiecte educaționale online: www.khanacademy.org, www.scoaladevalori.ro
- Raportul UNESCO despre viitorul educației
- Articole din platformele: Edupedu.ro, SparkNews.ro
- Experiențe proprii din cadrul școlii

EDUCAȚIA CREATIVĂ

Profesor: Stanciu Otilia

Unitatea de învățământ: Liceul Tehnologic Tudor Vladimirescu

Educația creativă presupune dezvoltarea gândirii critice, a imaginației și a capacității elevilor de a găsi soluții originale. Într-un context educațional, strategiile de predare pentru educația creativă urmăresc să creeze un mediu deschis, stimulant și flexibil, care încurajează exprimarea liberă și explorarea ideilor. Este un tip de educație în care elevii sunt încurajați să exploreze idei noi și să își exprime propriile puncte de vedere, profesorii devin facilitatori ai învățării, nu doar surse de informații, Accentul cade pe proces, nu doar pe rezultat – e important cum se ajunge la o soluție, nu doar care este acea soluție.

Printre beneficiile educației prin creativitate se numără dezvoltarea gândirii critice – elevii învață să pună întrebări și să analizeze informațiile, motivație crescută – activitățile creative sunt mai atractive și stimulează implicarea, flexibilitate în gândire – copiii învață că nu există un singur răspuns corect, autonomie și încredere în sine – exprimarea liberă le oferă sentimentul că opinia lor contează, competențe pentru viitor – creativitatea este una dintre cele mai căutate abilități în secolul XXI.

În ceea ce privește strategiile de predare pentru educația creativă pot fi incluse următoarele: învățarea prin proiecte ;elevii lucrează pe termen mediu/lung la un proiect concret care necesită cercetare, colaborare și creativitate (elevii creează o campanie ecologică pentru comunitatea locală), tehnica celor șase pălării gânditoare ; aceasta dezvoltă gândirea laterală și stimulează abordarea unei probleme din mai multe perspective (emoțional, logic, creativ etc.), brainstorming; elevii sunt încurajați să genereze cât mai multe idei, fără a fi judecați, apoi sunt selectate cele mai relevante și este util pentru inițierea unui proiect sau găsirea soluțiilor inovative, învățarea bazată pe joc ; creează un mediu relaxant și captivant unde elevii pot învăța prin simulare, competiție sau colaborare, teatru și improvizație; stimulează exprimarea liberă, empatia, comunicarea și soluționarea creativă a problemelor, se pot adapta pentru diverse discipline. Alte tehnici esențiale pot include tehnologia și instrumentele digitale, învățarea vizuală și desenul creativ (combină textul cu desene și simboluri pentru a structura ideile.).

dezbatere (stimulează gândirea critică și argumentarea logică, dar și imaginația în susținerea ideilor), crearea de portofolii creative.

Educația prin creativitate este o necesitate. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a gândi „altfel”, de a colabora și de a inova va face diferența. Este esențial ca școala să devină un spațiu în care elevii nu doar învață „ce”, ci și „cum” să gândească.

Fișă de activitate creativă – Limba Engleză

“A Day in the Life of an Object”

Obiective:

- Dezvoltarea exprimării scrise și orale în limba engleză.
- Exersarea timpului prezent/past/past continuous (adaptabil).
- Stimularea gândirii creative și a empatiei.
- Îmbogățirea vocabularului descriptiv.

Durată :45 min

Modalități de organizare: grup, individual

Materiale necesare:

- Fișă de lucru
- Dicționar (opțional)
- Creioane colorate (pentru varianta vizuală)
- Acces la internet/dispozitiv digital (opțional)

Instrucțiuni:

1. Imaginează-ți că ești un obiect din jurul tău (o cană, un scaun, un pix, o pereche de pantofi etc.).
2. Scrie o poveste scurtă (8-10 rânduri) despre o zi din viața acelui obiect.
  - Unde „locuiește”?
  - Ce vede în jur?

- Ce îi place sau nu îi place?
  - Ce i s-a întâmplat interesant azi?
3. Folosește minim 5 adjective descriptive și 5 verbe de acțiune.
  4. Dacă timpul permite: citește povestea în fața clasei sau prezint-o sub formă de mini-dialog (joc de rol).
  5. (Opțional) Desenează obiectul și „ziua lui” sau creează un colaj digital cu imagini.

Exemplu: "I am a red coffee mug. I live on a messy desk in a busy office. Every morning, I wake up early when the human fills me with hot coffee. I love the smell! Today, someone spilled tea on me and forgot to clean it. I'm sticky and upset. I wish I could jump into the dishwasher myself. At night, I rest next to a sleepy laptop and dream of clean shelves."

Bibliografie

Jeremy Harmer, *English Language Teaching*, Ed. Pearson, 2014, Liverpool, pag. 57-64;

Potențialul tehnologiilor pentru învățare activă

prof. Aurelia Stancu

Colegiul Național Pedagogic *Constantin Cantacuzino* Târgoviște

Profilul adolescentului de liceu propune dezvoltarea a opt competențe-cheie și a unor calități precum comunicativitatea, autonomia și reziliența, obiectiv care nu se poate realiza decât printr-un proces continuu de adaptare a strategiei didactice la nevoile proprii elevului, prin individualizare. Astfel, elevii trebuie să învețe activ și acest aspect este asigurat prin intermediul tehnologiei. În învățarea activă, accentul se pune pe ameliorarea dificultăților de învățare și pe trecerea de la exersarea abilităților de baza la modalități de sprijin în a construi, a extinde, a amplifica noile cunoștințe (Cennamo, Ross și Ertmer, 2010; Jonassen, Howland, Marra și Crismond, 2008).

Utilizarea eficientă a resurselor digitale se poate realiza prin raportarea la teoriile explicative ale învățării:

- a. teoria procesării informației;
- b. teoria condiționării operante;
- c. teoria social-cognitivă;
- d. teoria constructivistă.

În ceea ce privește eficacitatea tehnologiei de a lărgi contextul învățării de la învățarea în clasă sub coordonarea profesorului până la învățarea mobilă, cercetătorii au propus mai multe modele: clasa inversată (*flipped classroom*), învățarea mixtă (*blended learning*), învățarea personalizată (*personalized learning*), clase virtuale (*virtual classroom*).

În primul context (*flipped classroom*), elevii studiază materialele noi acasă, folosind resurse digitale (videoclipuri, prezentări, platforme educaționale), iar timpul de la clasă este folosit pentru activități practice, rezolvarea problemelor sau discuții pe un subiect concret. Din exemplele atașate în Anexa 1, al doilea proiect propus este organizat pe baza acestui model. Elevii studiază acasă un videoclip despre figurile de stil și completează un chestionar pentru sistematizarea și verificarea informației. În clasă, elevii aprofundează cunoștințele, adresează întrebări despre noul conținut, exersează identificarea antitezei, comentează semnificația acesteia.

Învățarea personalizată (*personalized learning*) permite elevilor să învețe în ritmul propriu, folosind resurse adaptive care personalizează conținutul învățării. În Anexa 1, primul material propus exemplifică acest model de lucru. Pentru a dezvolta competențele asociate conținutului selectat (*Atributul*), elevii clasei a VII-a utilizează în fiecare etapă a instruirii câte o resursă digitală, permițându-i să-și însușească informația în ritm propriu.

Dileme și precauții în utilizarea tehnologiei pentru învățare

Cele mai frecvente întrebări sunt cele legate de echitate, de relații interumane, de eficacitatea acestor resurse:

1. Tehnologia sprijină cu adevărat învățarea sau doar adaugă elemente de atractivitate?
2. Cum asigurăm echitatea accesului la tehnologie? Elevii din medii defavorizate pot rămâne în urmă.
3. Cum menținem echilibrul între tehnologie și relațiile umane directe?
4. Cum prevenim superficialitatea cauzată de accesul rapid la informație?

Răspunsurile acestor dileme pot fi asigurate prin supravegherea echilibrului între activitățile online și cele față în față, selecția atentă a resurselor digitale pentru a evita supraîncărcarea cognitivă, asigurarea protecției datelor personale, adaptarea activităților pentru

a răspunde tuturor nivelurilor de acces și competență digitală.

Valoarea adăugată a tehnologiilor pentru învățare activă

Deși există posibilitatea dezvoltării unei dependențe de tehnologie, a inechității generate de lipsa accesului și a scăderii calității învățării dacă tehnologia este utilizată superficial, avantajele susțin utilizarea la maximum la potențialului pedagogic al tehnologiilor: stimularea motivației și a implicării, încurajarea colaborării și a creativității, acces rapid la resurse și feedback imediat.

Integrarea tehnologiilor digitale are un potențial real de a transforma învățarea într-un proces activ, personalizat și colaborativ. Tehnologia nu este un scop în sine, ci un instrument care poate facilita implicarea autentică a elevilor, cu condiția să fie utilizată critic și echilibrat. Profesorii trebuie să îmbine strategiile tradiționale cu resursele digitale pentru a crea contexte de învățare variate, stimulative și echitabile.

ANEXA 1

Activitate de învățare în format flipped classroom

Clasa: a VIII-a

Unitatea de învățare: Ce simt?

Lecția selectată: Interpretarea limbajului figurat. Antiteza

Competențe specifice:

2.1. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte literare, nonliterare, continue, discontinue și multimodale

2.3. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple

Obiective operaționale:

2.1.1 să numească minimum trei figuri de stil din cele zece prezentate;

2.3.2. să identifice minimum două antiteze în texte la prima vedere;

2.3.3. să comenteze, în minimum 30 de cuvinte, semnificația a cel puțin unei antiteze, valorificând textul suport

Secvența de activitate	Activitatea profesorului și a elevilor	Resurse
Activitățile desfășurate pre-clasă	1. Profesorul distribuie în Classroom materialele necesare studiului individual: a. RED - video: Figurile de gândire: Antiteza. Hiperbola. Alegoria https://www.youtube.com/watch?v=LrD-jFwZikg b. test GoogleForms https://docs.google.com/forms/d/1nq2Pp0ENkXbmPO0mGXRMA3f4NSxSjJHYqjvXathCl5c/edit#responses 2. Elevii accesează platforma Classroom pentru a rezolva tema pentru acasă. <i>Vizionează resursa video pentru a putea răspunde la întrebărilor din chestionar.</i>	Timp: 15 – 20 de minute Instrumente digitale: laptop/tabletă Aplicații: youtube, Google

Activitățile desfășurate în clasă	1. Captarea atenției se realizează prin audiția textului poetic <i>Adolescenți pe mare</i> de Nichita Stănescu. În timpul audiției, elevii vor complete VAS-ul cu emoții (Metoda VAS/Ce văd?/Ce aud?/Ce simt?), apoi se dezvoltă o scurtă discuție despre impactul textului liric asupra stării sufletești a elevilor. 2. Elevii se organizează în cinci grupe pentru a analiza textul liric, completând rubricile corespunzătoare din tabelul prezentat Anexa 1) în Google Docs. Răspunsurile vor fi prezentate frontal cu ajutorul tablei interactive. 3. Analizând răspunsurile obținute, se evidențiază relația de opoziție dintre elementele imaginarului poetic, introducându-se conceptual de antiteză. Se valorifică cunoștințele obținute de elevi la testul GoogleForms completat în etapa pre-clasă. 4. Organizați în perechi, elevii caută folosind diverse motoare de căutare texte literare care utilizează antiteza ca figură de stil, apoi prezintă colegilor câte un exemplu de antiteză utilizând aplicația Padlet. https://padlet.com/stancua/discussion-topic-goes-here-ke56q9pcfrmv67jv 5. Individual, elevii comentează, în scris, pe caiete, în minimum 30 de cuvinte, semnificația unei antiteze dintre cele identificate și încarcă în Classroom răspunsul.	Timp: 5minute Instrumente digitale: tablă interactivă Aplicații: youtube Timp: 5 minute Instrumente digitale: tablă interactivă, telefoane/tablete Aplicații: Padlet.com
Activitățile desfășurate după lecție	Profesorul creează în Classroom următoarea cerință: Explică unui coleg ce este antiteza utilizând aplicația Synthesia tps://www.synthesia.io/	25 de minute

Interpretarea limbajului figurat. Antiteza

Text suport: *Adolescenți pe mare* de Nichita Stănescu

Grupa	Cine?	Adolescenții	Eul poetic în ipostaza adultului	Tipul imaginii artistice	Semnificație
1.	<i>Ce fac?</i>	1. învață 2.	1. 2. aștept		
2.	<i>Cum acționează?</i>	1. rezemându-se 2.	1. contemplu	vizuală statică	
3.	<i>Unde se află?</i>		pe plajă		siguranță
4.	<i>Cum este spațiul unde se află?</i>	1. pe valuri 2.	1.		
5.	<i>Cum sunt?</i>	1. zvelți 2.			

Bibliografie

1. Conf.univ.dr. Silvia FĂT, *Pedagogie digitală*. Suport de curs – formare EDIS PED, 2025, București, pp.65-76.
2. Ion-Ovidiu Pânișoară (coord.), *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Ediția a II-a adăugită, Editura Polirom, 2024, Iași, p.154.

Elementele de joc încorporate în procesul de predare-evaluare pentru copilul cu CES

Marilena Stancu
profesor de istorie
Școala Gimnazială Nr. 39 - „Nicolae Tonitza”,
Constanța

„Înțelepciunea și iubirea copilului este jocul” – Lucian Blaga

Învățarea prin joc este metoda cea mai indicată a fi folosită în educația elevilor cu CES. Prin joc, elevul ia cunoștință cel mai bine de lumea înconjurătoare, învață diferite senzații, își dezvoltă aptitudinile fizice și intelectuale, descoperă prietenii și reguli de adaptare socială. În joc, fiecare are un rol important, are anumite responsabilități, este nevoie de încredere în parteneri, curaj.

Jocul ca modalitate de relație dintre eu (subiect) și lumea obiectelor și a relațiilor, constituie formula primară a acțiunii umane și constituie o formă de organizare a cogniției și implicit o cale de organizare a cunoașterii.

Jocul reprezintă „materia primă” pentru cunoaștere și învățare, ducându-ne din aproape în aproape în triada ludică piagentiană unde:

- a) – jocul – exercițiu;
- b) – jocul – simbol;
- c) – jocul – cu reguli.

Jocul este o formă de psihoterapie care se realizează prin metode și procedee educaționale, valorificând valențele terapeutice oferite de conținutul programelor în scopul recuperării copilului în limitele sale” (C-tin Păunescu. I Musu-1990).

Complexitatea jocului constă în faptul că acesta poate fi conceput ca metode de învățare, terapie și investigație psihosocială.

Fiind un complex, jocul poate fi reprezentat și sub aspectul obiectivelor operaționale luând forma celor 5 tipuri și anume:

- 1. - jocuri funcționale: - perceptive - senzo motorii - verbale - imitație;
- 2. - jocuri simbolice: - afective - identificarea cu un model - de socializare;
- 3. - jocuri cu reguli: - cognitive (pe date manipulabile) – cognitive (pe date verbale) – sociale;
- 4. - jocuri de constructive: - fără model - cu model;
- 5. - jocuri de expresie: - plastice - verbale – musicale.

Cele cinci tipuri de jocuri, se pot baza pe exercițiile - joc cum ar fi: 1. Plasa iubirii. 2. Jocul cuvintelor 3. Cum te simți azi? 4. – Acesta sunt eu! 5. – Îți place numele tău?. 6. Termină! 7. Dorințe, urări de bine 8. – Continuă povestea! 9. Evantaiul 10. Fluture sau gândac. 11. Ruperea hârtiei 12. – Cum ar arăta emoțiile mele dacă le-aș vedea? 13. Afîșul meu publicitar 14. Poteca mea 15. Alege! 16. Copacul necazurilor tale 17. Daruri de negăsit 18. Jocul așteptărilor 19. Vin și eu! etc.

Un exercițiu joc interesant ales pentru a fi descris este „Plasa iubirii”

Plasa iubirii

Participanții stau așezați în cerc (pe scaune sau în picioare). Conducătorul de joc ține în mână un ghem de sfoară (de preferat mai groasă) de un capăt. Celălalt capăt îl aruncă unuia dintre participanți rugându-l să se prezinte (să spună ce crede el că este cel mai important lucru pe care ceilalți trebuie să-l știe despre el). Pânza sau plasa iubirii se „țese” astfel, ghemul fiind dat de la unul la altul formând o rețea ce-i leagă pe toți participanții (ghemul se dă pe deasupra iar firul se prinde pe degetul arătător de la mâna dreaptă). Ghemul derulat trebuie să ajungă din

nou la conducătorul jocului după ce astfel fiecare s-a prezentat în mod personal și special. Acum, sfoara trebuie reasezată pe ghem și va face „cale întoarsă” (conducătorul de joc va adresa de data aceasta o întrebare celui de la care a primit ghemul, rulând sfoara în timp ce i se adresează). Când ghemul ajunge „la cel cu pricina”, acesta este obligat să răspundă la întrebarea pusă și să deruleze apoi ghemul mai departe până ce este deșirată plasa. Fiecare se eliberează de ea răspunzând la întrebarea pusă. E foarte interesant ca profesorul să urmărească comunicarea nonverbală a elevilor cât și reacțiile lor care pot declanșa întrebarea sau răspunsul dat.

Un loc aparte îl poate reprezenta și jocul cu nisip (Sandplay therapy) care se adresează deopotrivă:

a) copiilor - cărora le permite a se elibera de emoțiile ce se regăsesc în viața lor de zi cu zi, să reușească totodată să facă față unor stări anxioase sau traume din trecut, fiind o terapie expresivă;

b) adulților - ce reușesc cu dificultate să gestioneze unele traume din trecut, ținând cont de faptul că nisipul potențează conștiința de sine, oferindu-le oportunitatea și abilitatea de a lucra în profunzime acele zone rezistente la transformările ce sunt inerente în viața lor.

Ca și identitate, (Ammann R.) terapia prin jocul cu nisip este o metodă care face parte din grupa abordărilor psihologice de profunzime.

În cadrul procesului de recuperare, jocul reprezintă forma permanentă deoarece această modalitate constituie o structură unitară al jocului stimul-învățare-răspuns-modificare, facilitând noi manifestări a unor teorii terapeutice-recuperatorii.

Concluzionând, putem remarca faptul, că jocul cu nisip lucrează la un nivel simbolic, aceasta permite, atât copiilor cât și adulților să acceseze în mod delicat, aspectele subconștiente-inconștiente.

Jocul didactic îndeplinește roluri atât în domeniul instructiv, cât și în cel formativ-educativ. Astfel, în plan instructiv, acesta favorizează asimilarea de cunoștințe, priceperi, deprinderi, tehnici și operații de lucru cu informațiile acumulate.

Privit din perspectiva formativ-educativă, jocul didactic contribuie la formarea și perfecționarea trăsăturilor de personalitate, el reprezentând astfel o cale de acces pentru cunoașterea comportamentelor umane, implicit și a personalității.

Jocul didactic furnizează multiple situații de învățare cu o eficiență deosebită, punându-se accentul pe activități de descoperire, explorare-investigare, stimulând atitudini de cooperare-întrajutorare, fiecare elev fiind implicat direct în actul învățării. Folosit frecvent, jocul devine astfel, strategie didactică interactivă, centrată pe elev.

Una din formele de manifestare a elevului cu CES este jocul. În mod obișnuit, o asemenea activitate este izvorâtă din nevoia de acțiune, de mișcare a copilului, o modalitate de a-și consuma energia sau de a se distra, un nod plăcut de a utiliza timpul.

Prin joc, copiii cu CES pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitatea de a acționa creativ, pentru că strategiile jocului sunt, în fond, strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala.

Una dintre condițiile importante pentru incluziunea cu succes a copiilor cu CES (cerințe educative speciale) în învățământul general în clasele obișnuite de copii, este existența și funcționarea serviciilor specializate - recuperare, terapie educațională, consiliere psiho-pedagogică, asistentă medicală și socială etc. - în cadrul grădiniței/școlii inclusive sau în cadrul altor centre comunitare.

O viață „integrată” începe de timpuriu, în grupuri de joacă și în grădinițe, ca apoi să fie urmată de educația în școli și colegii normale, destinate majorității.

Beneficiile incluziunii sunt reciproce: fiecare persoană cu CES evoluează conform particularităților sale, iar majoritatea își învinge teama de separare și de respingere, depășește

obstacolele din calea accesului și participării la viața comunitară, își dezvoltă toleranța și creativitatea în relaționarea interpersonală.

Cerințele speciale determină măsuri educative speciale, antrenate și structurate la nivelul procesului de învățare și predare.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan - „Metode de învățământ”, Editura Polirom, București, 2006;
Cucoș, Constantin - „Educația – Experiențe, reflecții, soluții”, Editura Polirom, București, 2013;
Partenie, Anuța - „Povești și jocuri matematice distractive”, Editura Excelsior, Timișoara, 1998;
Pașca, Maria Dorina; Banga, Erzsebet - „Terapii ocupaționale și arte combinate” - Târgu-Mureș: University Press, 2016;
Șchiopu, Ursula - „Dezvoltarea operativității gândirii copilului”, Editura Științifică, București, 1966.

METODE ȘI STRATEGII ÎN EDUCAȚIA CREATIVĂ

Stănescu Antalia-Celestina
Școala gimnazială Drănic

Trăim într-o lume care evoluează rapid, în care adaptabilitatea, gândirea critică și creativitatea sunt esențiale, educația creativă devenind o resursă-cheie în pregătirea noii generații, nu numai pentru a face față schimbărilor, ci și pentru a le modela. Această lucrare explorează metodele și strategiile educației creative, evidențiind exemple concrete, proiecte educaționale de succes și bune practici care demonstrează impactul său în lumea reală.

Pornind de la ideea conform căreia „creativitatea nu este doar o abilitate artistică, ci o formă complexă de inteligență care îi ajută pe indivizi să vadă lucrurile din perspective noi” (trad. n.) (Robinson, 2011), putem spune că educația creativă se referă la un set de metode și practici pedagogice care încurajează exprimarea, gândirea critică, inovarea și rezolvarea creativă a problemelor. În consecință, ea nu se limitează la disciplinele tradiționale, ci acoperă toate disciplinele în care elevii sunt încurajați să gândească.

Una dintre cele mai eficiente abordări, adoptate pe scară largă în educația creativă este învățarea bazată pe proiecte (PBL). Această metodă propune elevilor provocări din lumea reală, încurajându-i să colaboreze, să cerceteze și să elaboreze soluții practice. Prin PBL, elevii devin participanți activi la propria lor educație, aplicând cunoștințele în contexte semnificative. Un exemplu relevant al acestei metode în acțiune este proiectul „Orașul viitorului”, implementat în mai multe școli din România. Elevii au avut sarcina de a proiecta un oraș durabil folosind resurse limitate. În acest sens, ei au creat modele arhitecturale, au efectuat cercetări de mediu și au propus soluții urbane de viitor. Acest tip de învățare experiențială îmbunătățește nu numai cunoștințele specifice disciplinei, ci și competențe precum planificarea, gândirea critică și creativitatea.

La fel de influentă este abordarea STEAM, care integrează știința, tehnologia, ingineria, artele și matematica într-un model educațional unificat și care, spre deosebire de educația tradițională, adaugă artele în ecuație, încurajând elevii să abordeze problemele științifice prin intermediul expresiei creative. și având ca scop proiectarea unei *structuri funcționale* într-o *lume virtuală* și unde „elevii sunt implicați constant în activități de rezolvare a problemelor care reflect scenarii din lumea reală (Gee, 2003, apud. Șuteu, 2024: 55) În acest sens, un exemplu notabil este proiectul „Creative STEAM” din județul Cluj, România, finanțat prin granturi europene, această inițiativă a provocat elevii să construiască roboți artistici, combinând abilitățile de programare cu designul estetic. Proiectul a exemplificat puterea învățării interdisciplinare, permițând elevilor să îmbine logica cu arta, promovând astfel atât competențele analitice, cât și cele expresive.

O implementare notabilă a acestei strategii este proiectul *Minecraft Education Edition* (<https://scoala365.ro/licente/minecraft-education/>) propus și introdus în sălile de clasă românești și internaționale. În cadrul acestei platforme digitale, elevii explorează geografia, recrează evenimente istorice sau simulează concepte științifice prin construirea de lumi virtuale imersive. Învățarea bazată pe jocuri oferă un spațiu sigur pentru experimentare și creativitate, ajutând în același timp elevii să-și dezvolte flexibilitatea cognitivă și tehnologică.

Mai multe inițiative, atât în România, cât și în străinătate, demonstrează modul în care educația creativă poate fi implementată eficient. Programul național „Școala Altfel” oferă un cadru prin care școlile să iasă din curriculumul tradițional și să implice elevii în activități non-formale. De asemenea, proiectul „Creatori de viitor” (<https://creatorideviitor.ro/>) reunește elevi talentați și mentori, oferind sprijin pentru dezvoltarea ideilor inovatoare și a competențelor de conducere.

Pe scena internațională, modelul educațional al Finlandei se remarcă prin succesul său în combinarea creativității cu rigoarea academică. Prin integrarea jocului, a explorării și a învățării bazate pe proiecte, școlile finlandeze produc în mod constant elevi care obțin rezultate foarte bune la evaluări internaționale precum PISA, menținând în același timp o bunăstare mentală puternică.

Dincolo de eficiența metodologică, educația creativă influențează profund dezvoltarea atitudinilor esențiale și a trăsăturilor de caracter, ea cultivând autonomia și inițiativa. Elevilor li se oferă libertatea și responsabilitatea de a-și urmări ideile și de a lua decizii, dar li se dezvoltă și sentimentul de empatie și a spiritului de echipă, deoarece multe proiecte creative necesită colaborare, negociere și respect reciproc. În plus, mediile de învățare creative încurajează reziliența și adaptabilitatea (învățând să accepte eșecul ca parte a procesului de inovare, elevii dobândesc încrederea de a persista în fața incertitudinii și a schimbării, o abilitate indispensabilă în lumea în continuă evoluție de astăzi).

În ciuda acestor evoluții promițătoare, educația creativă se confruntă încă cu provocări notabile. O preocupare principală este lipsa de formare specializată a profesorilor în domeniul pedagogiei creative, ceea ce limitează capacitatea acestora de a pune în aplicare metode inovatoare în mod eficient. În plus, multe școli funcționează cu resurse materiale și tehnologice insuficiente, împiedicând integrarea deplină a instrumentelor de învățare digitale și experiențiale. Un alt obstacol este rigiditatea programelor naționale de învățământ, care adesea acordă prioritate testelor standardizate și învățării pe de rost în detrimentul inovării și explorării.

În concluzie, educația creativă este mai mult decât o metodă alternativă de predare, fiind un răspuns necesar la cerințele unei lumi care se schimbă rapid. Prin strategii precum învățarea bazată pe proiecte, învățarea bazată pe jocuri și abordarea STEAM (știință, tehnologie, inginerie, artă, matematică), elevii nu sunt doar mai bine pregătiți din punct de vedere academic, ci și personal și social. Aceștia devin independenți găsind soluții în fața problemelor întâlnite, fiind solidari și empatici (calități care le vor fi utile pe tot parcursul vieții). Ca atare, educația creativă merită un loc central în sistemele educaționale moderne, ghidând tânăra generație către un viitor în care sunt pregătiți nu doar să supraviețuiască, ci și să modeleze.

Bibliografie și sitografie

Gee, J. (2003). What video games have to teach us about learning and literacy. *Technology, Pedagogy and Education*. 1(1), 1-4.
<https://dl.acm.org/doi/10.1145/950566.950595>

Ministerul Educației (2020). *Ghid metodologic pentru dezvoltarea competențelor cheie prin activități interdisciplinare*.

Porumbăcean, Antonella et al. (2023). *Ghid metodologic pentru predarea disciplinei optională educație incluzivă și dezvoltarea gândirii critice*. Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.
Șuteu, Lavinia (coord.) (2024). *Dezvoltări în educația STEM, STEAM, STREAM și învățarea bazată pe investigație*. Universitatea Babeș-Bolyai: Presa Universitară Clujeană.

<https://creatorideviitor.ro/>

<https://scoala365.ro/licente/minecraft-education/>

TOLERANȚĂ ȘI INTOLERANȚĂ ÎN RELAȚIILE INTERUMANE

Autor: Profesor consilier școlar ȘTEFAN Anamaria

Unitatea de învățământ: Liceul Tehnologic „Dan Mateescu” Călărași

Unitatea școlară: Liceul Tehnologic „Dan Mateescu” Călărași

Grup țintă: Elevi de la clasele a X-a

Profesor consilier școlar: ȘTEFAN Anamaria

Scop: promovarea valorii toleranței ca reper de analiză și structurare a comportamentului democratic.

Obiective:

Să acorde o notă personală noțiunilor de toleranță, îngăduință, acceptarea diversității;

Să identifice acte de toleranță, respectiv intoleranță în propriul comportament și al celorlalți;

Să justifice nevoia de toleranță în relațiile interpersonale, în familie sau în societate;

Să identifice limite ale toleranței în societățile care promovează și acceptă drepturile omului.

Metode didactice: brainstorming, dezbateră, studiul de caz, problematizarea, linia valorii, conversația euristică, expunerea.

Forme de organizare a clasei: frontală, pe grupe, individuală

Activități (descrierea situațiilor educaționale):

I. Exerciții introductive:

A. Autoevaluare:

Imaginați-vă că în clasa voastră va veni un elev nou, diagnosticat cu HIV/SIDA. Cum veți reacționa?

Sunteți de acord să fiți colegi de clasă cu el? (da, nu, nu mi-am pus problema)

Ați accepta să fiți colegi de bancă? (da, nu, nu mi-am pus problema)

L-ați invita la aniversarea voastră? (da, nu, nu mi-am pus problema)

L-ați vizita acasă, dacă starea de sănătate i s-ar înrăutăți? (da, nu, nu mi-am pus problema)

Gândiți-vă dacă ați proceda la fel cu actualul coleg de bancă? (da, nu, nu mi-am pus problema).

Interpretare:

Pentru răspunsurile pozitive, se acordă câte 1 punct, pentru cele negative 0 puncte, iar pentru cele indecise, se acordă câte 0,5 puncte. Li se solicită elevilor să se autoevalueze. Dacă au obținut între 0 și 1,5 puncte, este cazul să-și modifice atitudinea. Între 1,5 și 3 puncte, li se recomandă să mai mediteze la problema toleranței. La peste 3 puncte, puteți să-i apreciați, arătându-le că se apropie mult de modelul omului tolerant, dispus chiar să-i cunoască și să-i apropie pe cei diferiți de el.

B. Elevii sunt rugați să descrie:

1. Un moment în care ei au fost toleranți față de cineva
2. Un moment în care nu au tolerat greșelile cuiva
3. Un moment în care cineva a fost tolerant față de ei
4. Un moment în care cineva a fost intolerant față de ei.

C. Folosind metoda BRAINSTORMING, elevii vor găsi cât mai multe noțiuni asociate termenului de TOLERANȚĂ.

D. FULGI DE ZĂPADĂ

Elevii sunt instruiți să:

- Ia în mână o foaie de hârtie;
- Să o împăturească în două;
- Să detașeze colțul din dreapta sus al hârtiei;
- Să împăturească hârtia, din nou, în două;

- Să detașeze colțul din dreapta sus al hârtiei;
- Să împăturească DIN NOU hârtia în două!
- Să detașeze colțul din dreapta sus al hârtiei!
- Să desfacă foaia de hârtie.

Li se cere elevilor să se uite prin clasă, observând diferențele dintre foile de hârtie ale colegilor.

E. Întrebări pentru discuții:

- Este hârtia cuiva îndoită incorect?
- De ce sunt îndoite diferit hârtiile atâtor elevi?
- Dacă hârtiile altor elevi/participanți sunt îndoite altfel decât hârtiile noastre, înseamnă acest lucru că ei sunt oameni răi? De ce nu?
- Îți judecăm pe oameni ca fiind buni sau răi după cum fac sau nu lucrurile la fel ca noi? Ce exemplu ai putea da despre astfel de situații?
- În ce fel credeți că văd oamenii din alte țări (de alte religii, având altă origine etnică) lumea în mod diferit?
- A cui perspectivă este corectă?
- Cum ar arăta lumea dacă toți ar vedea lucrurile în același fel? În ce fel lumea este mai interesantă pentru că există feluri diferite de a vedea lucrurile?

II. Studiu de caz: „Cazul Socrate”

Lui Socrate, un vestit filozof din Atena (secolul al V-lea, î.Hr.), îi plăcea să provoace discuții, să dialogheze. Avea numeroși admiratori, în deosebi tineri. Socrate a susținut idei inovatoare pentru epoca sa, cum ar fi: „Adevărul se află în oameni, dar trebuie ajutat să iasă la suprafață. Socrate a fost acuzat de contemporanii săi de coruperea tineretului. A fost condamnat la moarte pentru ideile sale. Acesta este un exemplu tipic de intoleranță față de ideile și convingerile altora.

Elevii sunt invitați să dea exemple de intoleranță manifestată în raport cu ideile și convingerile altora.

Expunere: Regula de aur a moralei este: „Tratează-i întotdeauna pe ceilalți așa cum ți-ar conveni să fii tu însuși tratat. Această formă a regulii este pozitivă. Există însă și o formă negativă a regulii, cea care ne spune cum să nu îi tratăm pe alții: „Nu-i tratați pe ceilalți așa cum nu ți-ar conveni să fii tratat tu însuși”.

Sunt situații în care am putea face ceva pentru alții și sunt situații în care doar ne-am putea abține de a le face rău altora.

Regula de aur a moralei este și regula toleranței. Ea presupune:

- Respect față de persoană
- Respectarea stilului de viață propriu fiecărui om
- Evitarea lezărilor pe care le-am putea produce altora li celor pe care alții ni le-ar putea provoca nouă.

Dezbatere:

Se propun elevilor spre dezbatere următoarele probleme: „Cum putem defini toleranța?”, „Prin ce se caracterizează un om tolerant?”, „Putem tolera orice?”, „Când trebuie să fim toleranți?”, „Când nu trebuie să fim toleranți?”, „Ce tolerăm colegilor?”, „Ce nu tolerăm colegilor?”.

III. Exerciții individuale de reflecție:

1. Cum vă simțiți în relația cu o persoană:
  - a) Surâzătoare, amabilă, plină de tact.....
  - b) Încruntată, sfidătoare, iritabilă.....
2. Vă întâlniți cu persoane care nu au aceleași idei, aceleași concepții și același stil de viață ca și voi? De ce?
3. Ce faceți dacă grupul de prieteni hotărăște ceva cu care nu sunteți de acord?
4. Dați câte un exemplu de situații în care toleranța este un aspect:

- a) Pozitiv.....
- b) Negativ.....
- 5. Revolta împotriva copiatului este un aspect.....(pozitiv, negativ) al intoleranței.
- 6. Tolați un comportament nepolitic? De ce?.....
- 7. Tolați o ținută indecentă? De ce?.....
- 8. Ce ați dori să vi se permită de Ziua Toleranței?

IV. Activitate în echipe

Se împarte clasa în echipe de lucru. Fiecare grupă va avea o sarcină distinctă: să se gândească, să discute între ei și să răspundă la următoarele întrebări:

Grupa I: Cum se manifestă toleranța/intoleranța față de oamenii de altă etnie, naționalitate, religie decât a noastră?

Grupa II: Cum se manifestă toleranța/intoleranța față de oamenii de altă vârstă decât a noastră?

Grupa III: Cum putem explica paragraful din Biblie care spune „și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre?”; Cum procedăm noi?

Grupa IV: Cum poate influența în mod pozitiv/negativ grupul de prieteni capacitatea cuiva de a fi tolerant? Cum poți spune NU influenței negative a grupului?

Timp de lucru: 15 minute. Fiecare grupă va scrie pe o coală de flipchart. Se vor afișa la tablă. Se vor face completări, dacă este cazul, de către ceilalți colegi și de către consilierul școlar.

V. Evaluare

Consilierul școlar subliniază răspunsurilor elevilor care au contribuit la activismul lecției și le mulțumește pentru participare.

Bibliografie:

- Chirilă, M., Viitorul începe azi. Consiliere și orientare școlară, Editura Taida, Iași, 2008
- Sălăgean D., Ținică, S., Pintilie, D., Ora educativă. Modele de proiecte didactice, Eurodidact, Cluj-Napoca, 2004
- Shapiro, D., Conflictele și comunicarea, Editura Arc, Chișinău, 1998
- Șoitu, L., „Educația pentru toleranță”, în Șoitu, L., Hăvârneanu, C. (coord), Agresivitatea în școală, Editura Institutul European, Iași, 2001
- Mosse, C., Procesul lui Socrate, Editura Orizonturi, București, 1996

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR

Ștefan Camelia, Școala Gimnazială nr. 168

Societatea contemporană se caracterizează prin schimbări radicale care se petrec în orice aspect al vieții noastre. Într-o lume în continuă schimbare, educația rămâne esențială pentru dezvoltarea societății. Pentru a putea ține pasul cu toate aceste schimbări, profesorii se confruntă cu provocări și oportunități fără precedent, care solicită un nivel ridicat de creativitate și adaptabilitate. După C. Rogers (1961), tendința omului de a se actualiza pe sine, de a deveni ceea ce este potențial reprezintă principalul motiv al creativității.

Una dintre preocupările permanente ale cadrelor didactice este crearea unui mediu stimulativ pentru valorificarea potențialului fiecărui elev. Aceasta înseamnă o creativitate integrată, firească, parte a tuturor disciplinelor de studiu.

Dacă unii autori, afirmă despre creativitate că este „aptitudinea sau capacitatea de a produce ceva nou și de valoare”, alții afirmă că ea constituie un proces prin care se realizează un produs (Al. Roșca, Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei, 1981, București, p. 16).

Pe parcursul ciclului primar, ne preocupăm de cultivarea unor relații pozitive, de încredere, care să susțină deschiderea elevilor spre cunoaștere, precum și spre exprimare creativă. Totodată, urmărim să dezvoltăm abordări personalizate de predare, care să stimuleze curiozitatea și dorința de învățare, îmbunătățirea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor, încurajăm interacțiunea și cooperarea, ajutând la exprimarea mai ușoară a emoțiilor și a sentimentelor. Este esențial ca formatori să ne gândim nu doar la resursele de învățare, procedurale și materiale, ci și la structurile psihice care sunt implicate în comportamentul creativ.

În cadrul orelor de Arte Vizuale și Abilități Practice (AVAP) dezvoltăm aptitudinile artistice, imaginația creatoare și gândirea copiilor. Pe lângă toate acestea se dezvoltă și atenția, spiritul de observație, se conturează elemente ale gândirii logico-abstracte. A fi creativ înseamnă mai mult decât desen sau pictură, înseamnă a vedea același lucru ca toată lumea, dar a te gândi la ceva diferit.

Elevii au nevoie de libertate pentru a se dedica complet efortului și de a-și însuși activitatea pe care o desfășoară, de o gamă vastă de materiale, precum și de timp pentru a se gândi la cum să planifice, să proiecteze, să dezvolte, să experimenteze și să perfecționeze ideile de proiect. Important este procesul creativității și nu produsul finit. Activitățile creative ajută la recunoașterea și celebrarea unicității și diversității copiilor.

Încurajarea elevilor să facă propriile alegeri este foarte importantă. Trebuie să li se ofere oportunități frecvente pentru a experimenta și explora materiale expresive. Ceea ce învață și descoperă copiii despre ei înșiși este vital pentru dezvoltarea lor. Este important să ne asigurăm că le acordăm tot sprijinul pentru procesul creativ apreciind și oferind sprijin eforturilor pe care le fac.

Pentru a stimula creativitatea elevilor la orele de arte vizuale și abilități practice, se recomandă:

- a) Analizarea lucrărilor de artă - încurajând elevii să analizeze și să discute despre lucrări de artă diverse, putem să învățăm mai multe despre ceea ce ar putea gândi sau simți copilul;
- b) Proiectele de creație liberă - le permit elevilor să exploreze și să gândească independent;
- c) Învățarea bazată pe probleme - propuneți-le provocări sau probleme artistice pe care să le rezolve. De exemplu, cum ar putea transmite o anumită emoție folosind doar culori calde/reci?
- d) Discuții despre procesele artistice – reflecții asupra mesajului sau tehnicii de lucru. De ce un artist a ales o anumită tehnică sau stil?;
- e) Critica constructivă - organizați sesiuni de feedback în care elevii își prezintă lucrările și primesc păreri constructive de la colegi. Astfel, îi învățăm să ofere și să primească feedback pozitiv și constructiv.
- f) Interdisciplinaritatea - integrarea artelor vizuale cu alte discipline. De exemplu, în proiectele artistice putem integra literatura sau științe pentru a le oferi elevilor o înțelegere mai largă și mai profundă. Elevii învață abilități practice și cognitive, cum ar fi creativitatea în reutilizarea hârtiei,

gândirea critică în evaluarea impactului consumului de hârtie, și abilitățile de colaborare prin proiecte comune legate de reciclare.

Toate acestea pot stimula creativitatea și gândirea critică, ajutându-i pe elevi să devină mai încrezători și mai deschiși în explorarea ideilor artistice, le va permite să analizeze, să evalueze și să creeze lucrări de artă cu o înțelegere mai profundă și mai creativă.

Fiecare copil are un mod unic de exprimare, iar rolul nostru este să îl susținem și să îl încurajăm. Activitățile creative de acest fel au un impact pozitiv semnificativ asupra dezvoltării cognitive, dar mai ales asupra celor emoționale și sociale ale copiilor. Este important să ghidăm copiii în aceste activități, fără a le inhiba creativitatea.

Bibliografie:

Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2001, p. 17;

Roșca, Al., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei, 1981, București, p. 16.

PATRU MEDII DE ÎNVĂȚARE INOVATOARE PENTRU DEZVOLTAREA COPIILOR

Ștergărel Paula, G.P.P. nr. 48 Brăila

Educația modernă s-a transformat profund pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale. În locul unor săli de grupă rigide, grădinițele de astăzi își propun să ofere spații flexibile, creative și interactive, care stimulează atât mintea, cât și emoțiile copiilor. Creativitatea este extrem de valoroasă, mai ales când vine vorba de educație. Vom explora în continuare patru tipuri de medii de învățare care sprijină dezvoltarea armonioasă și creative a preșcolarilor.

1. Zone de joacă cu apă și nisip

Activitățile desfășurate în zone cu apă și nisip sunt printre cele mai atractive pentru copii. Prin joacă în astfel de spații, copiii își dezvoltă abilitățile motrice, își îmbunătățesc coordonarea mână-ochi și învață despre concepte științifice precum plutirea, absorbția sau schimbarea stărilor de agregare. Atunci când varsă apă dintr-un recipient în altul, când construiesc castele de nisip sau experimentează cu diverse jucării, cei mici își antrenează mușchii și își dezvoltă vocabularul prin interacțiuni verbale cu colegii și educatorii. Mai mult, aceste activități favorizează creativitatea și spiritul de echipă, copiii colaborând pentru a construi structuri complexe sau pentru a organiza mici experimente. Acasă, părinții pot amenaja colțuri de joacă cu recipiente cu apă, nisip kinetic și diverse ustensile, încurajându-i pe cei mici să exploreze liber.

2. Grădini interioare și spații verzi ascunse

Accesul la elemente naturale în mediul școlar are un efect benefic asupra concentrării și stării de bine a copiilor. Grădinile interioare sau „colțurile verzi” pot include plante în ghivece, mini-ecosisteme sau chiar grădini verticale. Acestea nu doar decorează, ci oferă și oportunități de învățare practică: copiii pot îngriji plantele, observând ciclurile de creștere și schimbările de sezon. Studiile arată că expunerea constantă la lumină naturală și elemente verzi reduce stresul și sporește performanța cognitivă. Într-un spațiu prietenos, elevii devin mai atenți, mai calmi și mai motivați să participe la activități educative.

3. Spații de învățare în aer liber

Învățarea în aer liber devine tot mai populară, mai ales în grădinițe. Activitățile desfășurate afară oferă copiilor libertatea de a explora mediul natural, de a face mișcare și de a descoperi prin experiențe directe. Lecțiile pot include observații asupra insectelor, plantarea florilor, jocuri de rol în natură sau proiecte de ecologie. Pe lângă beneficiile cognitive, mediul exterior stimulează dezvoltarea fizică și contribuie la crearea unor obiceiuri sănătoase. Profesorii care adoptă învățarea în aer liber raportează un interes crescut din partea elevilor și o mai bună retenție a informațiilor.

4. Clase flexibile și spații modulare

În era digitală, clasele tradiționale cu bănci fixe sunt tot mai des înlocuite cu spații flexibile, cu mobilier modular, care poate fi rearanjat rapid pentru lucru individual, activități în grup sau ateliere creative. Pereții mobili și dotările moderne, le oferă preșcolarilor ocazia să își materializeze ideile și să colaboreze eficient. Acest tip de spațiu încurajează responsabilitatea, inițiativa și gândirea critică. Prin adaptarea mediului la nevoile fiecărei activități, profesorii reușesc să capteze atenția copiilor și să transforme demersul didactic în experiențe practice și motivante.

Concluzie

Adaptarea unităților de învățământ la nevoile reale ale copiilor este un pas esențial pentru o educație de calitate. Folosirea unor medii de învățare variate, stimulative și sigure ajută la formarea unor indivizi încrezători, curioși și pregătiți pentru provocările viitorului. Părinții, profesorii și autoritățile educaționale au responsabilitatea comună de a susține aceste schimbări, contribuind la dezvoltarea unui sistem educațional modern și eficient.

Bibliografie:

Smith, John. *Designing Learning Spaces for Children*. EduPress, Londra, 2018, p. 45–67.
Brown, Lisa. *Outdoor Education: Benefits and Practices*. GreenLeaf Publishing, Plymouth, 2017, p. 102–120.
Johnson, Emily. *Creative Classroom Environments*. Academic Books, București, 2020, p. 15–35.
White, Andrew. *Natural Light and Learning Performance*. Sunlight Publications, San Francisco, 2019, p. 78–92.

EXEMPLU DE BUNE PRACTICI- ȘCOALA GIMNAZIALĂ PANATAU

SCOPUL PROIECTULUI a constat în dezvoltarea sistemului educațional românesc prin măsuri destinate deopotrivă preșcolarilor, elevilor și părinților acestora, cât și personalului didactic, de sprijin și de management al Școlii Gimnaziale Pănătău.

Proiectul a adus plus valoare în dezvoltarea unui sistem educațional incluziv, bazat pe integrarea copiilor proveniți din medii vulnerabile și a oferit șanse egale de dezvoltare personală și educațională.

Adresarea nevoilor specifice ale copiilor și părinților pentru înlăturarea barierelor din calea participării copiilor la școala a vizat sprijinirea materială a preșcolarilor și elevilor, dar și implicarea activă a părinților în educația copiilor prin activități de consiliere și educație parentală. Totodată, în vederea îmbunătățirii competențelor cadrelor didactice, personalului de sprijin și de management, a fost facilitat accesul la cursuri de formare pentru un număr de 20 profesori.

De asemenea, s-a asigurat ameliorarea și diversificarea serviciilor educaționale prin transformarea mediului școlar într-unul prietenos și interactiv și s-au desfășurat activități extra-curriculare. Sustenabilitatea instituțională și a programelor educaționale a fost asigurată prin dezvoltarea de parteneriate cu actori locali și regionali relevanți și diseminarea, transferul și valorificarea bunelor practici acumulate în cadrul proiectului.

În acest sens au fost prevăzute măsuri specifice să combată majoritatea cauzelor identificate:

- Furnizarea de sprijin material (rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte), „Împreună prindem curaj,,
- Promovarea unui mediu prietenos prin implementarea conceptului de „Școala/Grădinița prietenoasă”;
- Dezvoltarea resurselor umane din grădinițe și școli prin intermediul participării acestora la cursuri de formare;

Beneficiile materiale concretizate în pachetele gratuite cu îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, cu materiale de igienă primite de toți elevii din școlile cuprinse în proiect au venit în sprijinul apreciat maxim de părinții elevilor, având în vedere că starea socială majoritară este la limita existenței. Și excursiile gratuite realizate cu toți elevii școlilor participante la proiect au fost primite cu bucurie atât de elevi, cât și de părinții acestora.

O mare parte dintre elevi, organizați pe grupe de preșcolari, elevi din învățământul primar, elevi din învățământul gimnazial au beneficiat de program „ Împreună prindem curaj,, Toți elevii au beneficiat de instruire pe cercuri de desen, de muzică, de educație financiară, de educație sanitară și de alte activități extracurriculare.

Amploarea proiectului a cuprins și gradul de satisfacere al nevoilor cadrelor didactice ale școlilor și grădinițelor cuprinse în proiect. Astfel, acestea au beneficiat de cursuri de perfecționare desfășurate în școala coordonatoare.

Exemple de bună practică se concretizează în participările elevilor, cadrelor didactice, părinților la activitățile derulate care au venit în ajutorul tuturor la nivelul școlilor noastre.

Pentru elevii cu condiții sociale la limita existenței, masa caldă a avut un impact hotărâtor. I-au atras în mod deosebit și activitățile diversificate, atractive, cu material confecționat și de elevi sub îndrumarea cadrelor

didactice specializate(învățători, profesori), dar și activitățile realizate cu materiale educaționale diverse și atractive achiziționate prin proiect.

Activitățile de realizat de către cadrele didactice implicate în cadrul proiectului au fost:

- Desfășoară activități practice – aplicative menite să recreeze (arte, tehnologie, sport, etc.);
- Identifică și valorifică posibilitățile de învățare ale elevilor;
- Asigură formarea competențelor specifice disciplinei necesare efectuării temelor;
- Utilizează materialele didactice adecvate;
- Apreciază cantitativ și calitativ rezultatele elevilor;
- Tratează diferențiat elevii, în funcție de nevoile lor specifice;
- Sprijină comunicarea profesor-elevi și utilizează feedback-ului bidirecțional în comunicare.

Elevii care au înregistrat progrese remarcabile au participat la o excursie gratis.

MODELAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ORELE DE LIMBĂ ROMÂNĂ LA CLASELE III-IV

Prof. NATALIA STRATULAT

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Galați

Termenul de creativitate a reținut atenția multor specialiști, fiecare încercând să-i confere un conținut și o sferă de cuprindere cât mai clar delimitate, cât mai aproape de realitatea obiectivă pe care o exprimă și cât mai corect precizate din punct de vedere logic și metodologic.

Pentru pedagogul francez Maurice Debesse, creativitatea este un concept important dar modest, având sensul posibilității de exprimare a elevului, a realizării unei lucrări (compunere, desen, experiment), în mod firesc și spontan.

În acest sens, profesorii au înțeles prin creativitate potențialul elevului de a desfășura jocuri și activități, personale sau organizate de școală, activități care stimulează imaginația, gândirea, perspicacitatea sa.

Înșușirea corectă a cunoștințelor de gramatică este asigurată în bună măsură de modul în care se face fixarea și consolidarea acestora. Există moduri diferite de realizare a acestei sarcini didactice la gramatică. Noțiunile și categoriile gramaticale devin mai durabile dacă se fixează și se consolidează prin aplicarea lor în practica exprimării corecte. Din acest punct de vedere analiza gramaticală completă și diversele exerciții gramaticale sunt mult mai productive.

Se poate porni de la un text scris pe tablă pentru analiza orală, frontală, cu precizarea regulilor, cu cercetarea greșelilor, cu explicarea unor situații problemă. Astfel, elevii recunosc, precizează, definesc, dezvoltă, cercetează, formulează.

Măiestria cadrului didactic este aceea de a-i stimula pe elevi, de a-i ajuta atunci când sarcinile cognitive sau practice depășesc posibilitățile și pregătirea lor, menind cele mai potrivite demersuri didactice pentru însușirea unor noțiuni.

Exercițiile sunt considerate ca acțiuni motrice sau intelectuale, ce se repetă relative identic cu scopul formării priceperilor, deprinderilor și operațiilor intelectuale. În general, exercițiul contribuie la fixarea și consolidarea cunoștințelor prin operarea cu ele, prin aplicare în practică, prin folosirea lor în vederea unor sarcini concrete, prin formarea unor deprinderi de muncă și trăsături de caracter, stimulând activitatea elevului, solicitându-i efort intelectual și contribuind la formarea operațiilor intelectuale.

Specificul exercițiului constă în ceea ce se desfășoară în mod algoritmic și se încheie cu formarea unor priceperi, deprinderi și operații ce pot fi aplicate în rezolvarea unor sarcini mai mult sau mai puțin complexe, în funcție de obiectivele urmărite și de particularitățile de vârstă ale elevilor.

Exemplele oferite sunt adresate elevilor din clasele mari dar, în același timp, pot constitui exemple și pentru dezvoltarea și îmbunătățirea vocabularului.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Se dă ca sarcină elevilor:

- Găsiți predicatele potrivite pentru următoarele subiecte și alcătuiți propoziții:
  - primăvara, soarele, păsărelele, pomii.
- Găsiți subiectele potrivite pentru următoarele predicate și alcătuiți propoziții:
  - poveste, citește, se joacă, merg, se spală.
- Se prezintă elevilor planșe cu texte din care lipsesc predicatele.

Completați spațiile punctate cu predicatele potrivite:

Cine ..... carte, ... parte.

Când doi..... , al treilea.....

Cine..... de dimineață, departe.....

Lupul..... părul, dar năravul ba.

d) Găsiți cuvintele cu sens contrar pentru:

- a deschide, a râde, a urca, a pleca, a merge.

Alcătuți, cu cuvintele găsite, propoziții astfel încât aceste cuvinte să aibă rol de predicat în propozițiile formate.

e) Grupați cuvintele cu înțeles asemănător pentru: a afla, a merge, a găsi, a arunca, a descoperi, a călători, a azvârli, a cutreiera, a lepăda.

Alcătuți propoziții în care aceste cuvinte să aibă rol de predicat.

Schimbați locul predicatului în fiecare propoziție.

f) Alcătuți propoziții:

Păsările zboară. Păsările ....., ..., ..., ...

g) Alcătuți propoziții după schemele:

S.	→	P.		<u>S.</u>	→	<u>P.</u>	etc.
P.	→	S.		s.	→	v.	

Cea mai frecventă formă de consolidare a cunoștințelor de gramatică o constituie analiza gramaticală. Ea este o operație de identificare și caracterizare a elementelor de limbă. În analiza gramaticală materialul de limbă supus cercetării este textul, propoziția, cuvântul. Analiza gramaticală se face în mod obișnuit pe texte mai ample sau mai reduse și foarte rar pe cuvinte izolate. Textul ales trebuie să corespundă problemelor gramaticale care trebuie înțelese și rezolvate corect, să cuprindă cât mai multe și mai variate forme ale fenomenului gramatical urmărit.

Analizele gramaticale se fac din punct de vedere al faptelor de limbă - morfologic și sintactic.

În ceea ce privește conținutul lor, ele pot fi:

- parțiale - dacă are în vedere o singură parte de vorbire sau chiar o categorie gramaticală nou studiată;

- complete - când se cercetează toate cunoștințele de limbă studiate până în acel moment.

Analiza impune aducerea unor argumente care să susțină constatarea făcută (motivarea fiecărei afirmații).

Pentru ca să-și însușească în mod corect tehnica de lucru asupra faptelor de limbă întâlnite în text, elevii trebuie să efectueze analiza într-o ordine logică, de la general la particular, deci să indice mai întâi caracteristicile generale ale părții de vorbire sau de propoziție și apoi pe cele particulare.

Deși utilă, analiza gramaticală prezintă și unele limite atunci când se face abuz de ea.

În cele din urmă devine plictisitoare pentru elevi și, implicit, angajează în mai mică măsură capacitatea intelectuală a elevilor, nepunându-i în situația de a exersa mai mult actul vorbirii și mai ales, de a realiza ei înșiși construcții de limbă pe baza cunoștințelor învățate.

De aceea, fără a neglija analiza gramaticală, ea trebuie folosită cu măsură, cu mult discernământ, acordând o pondere sporită acelor forme de activitate care au un caracter vădit creator și care obligă elevii să opereze în construcții libere cu faptele de limbă.

Exercițiile de creație, de genul celor menționate anterior, pot fi completate de alte exerciții cu evidentă valoare formativă, după cum urmează.

Problema gramaticală

I-am cerut Cristinei, puțin mai devreme, să vă dea câteva exerciții create de ea.

Iată ce vă cere Cristina:

a) Alegeți un substantiv comun și alcătuți cu el patru propoziții. În primele două propoziții substantivul să aibă rol de subiect și în celelalte două - de altă parte de propoziție.

b) Formulați câte o propoziție în care substantivul "ursuleț" să fie:

- subiect și să se scrie cu literă inițială mare;
- altă parte de propoziție și să se scrie cu literă inițială mică;
- altă parte de propoziție și să se scrie cu literă inițială mare.

c) Dați exemple de substantive proprii care să fie: - nume de munți, nume de orașe, nume de ape etc.

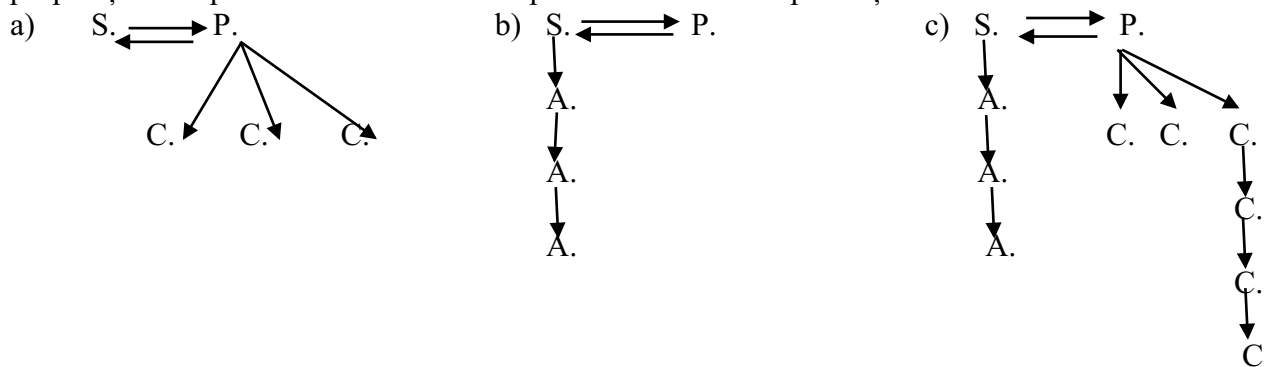

- d) Construiți cinci propoziții în care să fie substantive comune și substantive proprii.
 e) Scrieți o propoziție simplă în care subiectul să fie un substantiv nume de fetiță iar predicatul să răspundă la întrebarea “ce face?”.
 f) Scrieți o propoziție simplă în care subiectul să fie format din mai multe substantive proprii.
 h) Scrieți o propoziție simplă în care subiectul să fie format din substantiv comun la numărul plural.

Tot probleme gramaticale pot fi considerate alcătuirile de propoziții după anumite scheme date, precum și exercițiile de tipul:

- a) Construiește patru propoziții în care subiectul să fie exprimat prin:
- substantive comune, nume de ființă;
  - substantive proprii;
  - pronume personal, la persoana a III-a, numărul plural;
  - numeral;
- b) Alcătuiți câte o propoziție în care substantivul “stejar” să fie:
- subiect;
  - atribut;
  - nume predicativ;
  - complement.
- c) Construiți câte o propoziție în care attributele exprimate prin adjectivele “cenușiu” și “pustiu” să determine substantive la genul feminin.
 Attributele să fie așezate după substantivul determinat sau înaintea lui.
- d) Construiți cel puțin trei propoziții în care să exprimați subiectul, atributul și complementul prin pronume personal.
- e) Alcătuiți două propoziții în care verbul “a cânta” să aibă rol de predicat și de complement.

În perioada de consolidare a cunoștințelor gramaticale, în practica exprimării concrete, alcătuirea propozițiilor după scheme mult mai complicate au o mare importanță.

Mult plăcute de copii sunt și povestirile gramaticale – variante ale exercițiilor anterioare.

Formă aparte a exercițiilor creatoare, cu un mare caracter creator este compunerea gramaticală.

- a) Formulați propoziții dezvoltate, care împreună să alcătuiască o compunere cu titlul “În drumeție”.
 Subliniați apoi părțile principale de propoziție.
 b) Alcătuiți o scurtă compunere în care să folosiți cât mai multe adjective. Dați-i un titlu.
 c) Alcătuiți o scurtă compunere gramaticală în care să folosiți: zece substantive, șase verbe, patru adjective și trei numere.

Îmbogățirea și sistematizarea cunoștințelor este o condiție a dezvoltării flexibilității gândirii, dar cunoștințele nu duc obligatoriu la transferul lor în situații diferite prin extinderea generalizării, ci numai practica rațională favorizează acest proces. Posibilitățile de a-i pune pe elevi în situația de a desfășura o activitate creatoare, la gramatică, mai ales în vederea sistematizării și consolidării cunoștințelor sunt multiple, de aceea, toate formele utilizate în acest scop trebuie să ducă la realizarea acestui deziderat major profesorului de azi.

Bibliografie:

1. DEBESSE, MAURICE, Psihologia copilului de la naștere la adolescență, Ed.Did.Ped.,Buc., 1970;
2. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, Manuale pentru clasele a III-a și a IV-a, Ed. Intuitext, 2016;
3. ȘERDEAN, ION, Metodica predării limbii române la clasele I-IV, Ed.Did.Ped.,București, 1988;
4. STOICA, ANA, Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare, Ed.Did.Ped.,Buc., 1983.

Importanța stimulării creativității la copii

Prof. Stroe Maria Mădălina

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfânta Filofteia”

Creativitatea își are originea în cuvântul latin „*creare*”, care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a naște. Aceasta reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și polariza toate celelalte nivele de conduită, toate însușirile psihice ale unui individ. Creativitatea constituie una dintre cele mai importante valori umane, sociale, educaționale.

Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este enorm, iar în școala contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității. O lungă perioadă de timp creativitatea a fost considerată un har divin, har pe care îl aveau puțini oameni, adică era ceva cu care te naști (se referea la artă). Această concepție că talentele și geniile sunt înnăscute azi, este depășită. Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre influența mediului și a eredității, dintre învățare, maturizare și dezvoltare.

Creativitatea joacă un rol vital în activitatea didactică, influențând modul în care profesorii și elevii interacționează cu informațiile, învățând și dezvoltând abilități esențiale pentru succesul viitor.

Creativitatea nu trebuie văzută ca un proces necesar doar la vârsta adultă sau școlară. Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu succes la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Strategia didactică este responsabilă, în mare parte, de stimularea potențialului creativ al copilului preșcolar. În acest sens, ea va viza:

- stimularea curiozității și a trebuinței de cunoaștere la copii;
- declanșarea motivației pozitive și afective;
- asigurarea unui climat educațional dezinhibant, amenajat pe centre de activitate;
- jocul și metode pedagogice active;
- conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, încurajează autonomia, inițiativa și creativitatea lui;
- valorificarea activităților opționale, care pot fi alternative eficiente celorlalte modalități privitoare la stimularea creativității copilului de vârsta preșcolară.

Creativitatea este valoroasă în educație, deoarece construiește complexitatea cognitivă. Ea se bazează pe existența unor cunoștințe profunde și pe capacitatea de a le utiliza în mod eficient. A fi creativ implică utilizarea unui set existent de cunoștințe sau de competențe într-un anumit subiect sau context pentru a experimenta noi posibilități în urmărirea unor rezultate valoroase, sporind astfel atât cunoștințele, cât și competențele. Se dezvoltă în timp și are mai mult succes dacă procesul creativ începe într-un punct în care oamenii au cel puțin anumite cunoștințe și competențe. Pentru a continua vom folosi exemplul rampei, unde un elev care rostogolește o minge pe o pantă poate observa că mingea merge mai repede dacă mărește înclinarea și mai încet dacă o micșorează. Această descoperire poate conduce la alte posibilități - elevul ar putea apoi să observe cât de departe se rostogolește mingea în funcție de unghiul de înclinare și apoi să dezvolte un fel de țintă pe care mingea să o atingă. Ceea ce a început ca o joacă s-a dezvoltat într-un mod care consolidează cunoștințele, abilitățile și raționamentul elevului. Reprezintă începutul metodei științifice de încercare și eroare în experimentare.

Creativitatea există în orice domeniu, nu doar în muzică sau desen. Ai nevoie de creativitate chiar și atunci când rezolvi o problemă de matematică.

Un copil poate fi stimulat să fie creativ (să gândească) chiar și printr-un simplu exercițiu de brainstorming. Se lansează întrebarea, apoi încep să vină păreri, ideile. Și bineînțeles fără să existe teama de a greși, fără o evaluare directă a răspunsului. Dacă evaluăm de la început, s-a dus creativitatea copilului. Trebuie să fie deschiși, să poată gândi liber, să aibă propria opinie despre o anumită temă.

De exemplu, am putea pune o întrebare, care să nu fie legată de performanță, n-are importanță din ce domeniu. Elevii încep să vină cu răspunsuri, să genereze idei, care mai de care mai diferite, la care noi dascălii să nu avem aprobări de genul NU/ DA (e bine sau nu). Așa sunt stimulați să gândească, să asculte toate păreri și pe baza tuturor părerilor auzite , să creeze ceva (o altă idee).

Ce cred eu că ar trebui noi, profesorii, să facem, este să le oferim cadrul în care ei să poată să se exprime, chiar și să greșească. Să fie încurajați să trăiască experiențe.

Elevii sunt o provocare, iar această generație de copii cu atât mai mult. Avem ce învăța unii de la alții. Cu siguranță că și familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestora.

În școală, prin încurajarea învățării creative nu se urmărește neapărat a face din fiecare copil un geniu, dar putem și trebuie să reușim, ca dascăli, să facem din fiecare copil un participant activ – independent sau în grup – la „redescoperirea” adevărurilor despre lucruri și fenomene, atunci când i se indică direcțiile de cercetare sau i se dau notele definitorii, să-și pună întrebări similare cu cele pe care și le pune cercetătorul științific cum ar fi: „cine”, „ce”, „unde”, „prin ce mijloace”, „în ce scop”, „cum”, „când”, deoarece ele întrețin interesul pentru cunoaștere și corespund spiritului de curiozitate al copilului.

Cu siguranță unele lucruri trebuie schimbate și se pare că noul curriculum presupune câteva schimbări semnificative, printre care trecerea de la învățarea centrată pe acumularea de informații la structurarea de capacități și competență, de la „a spune” la „a face”. Asta înseamnă și schimbarea noastră, găsirea noului care să stârnească curiozitate la fiecare activitate, predarea creativă.

Sunt infinite aceste căi și modalități de stimulare a creativității copiilor, iar ca să schimbăm sistemul trebuie să schimbăm noi modul de a privi tot cadrul de predare-învățare, să ne apropiem elevii atrăgându-i cu ceea ce-i interesează, să-i încurajăm să gândească.

Bibliografie

Bocoș, Mușata, Catalano, Horațiu – *Pedagogia învățământului preșcolar și școlar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2008

Bontaș, Ioan, *Tratat de pedagogie*, București, Editura Bic All, 2007

Venera , Mihaela – *Educație pentru schimbare și creativitate*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008

Dănescu, Elena – *Stimularea creativității la vârsta preșcolară*, Pitești, Editura Paralela 45, 2009

Roco, Mihaela – *Creativitate și inteligență emoțională*, Iași, Polirom, 2004.

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

Suciu Ioana Maria

Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu”, Cluj-Napoca

Vârsta școlară mică aduce modificări în regimul de viață al copilului, el fiind nevoit să se adapteze la cerințele și parteneriatul activității școlare. Atunci când copilul intră în școală acesta trebuie să se încadreze în activități comune, care solicită stăpânire de sine, autocontrol, dezvoltare socio-emoțională. Copilului i se cere să își formeze deprinderi de comportare civilizată, adaptare socială, să rezolve anumite sarcini care necesită perseverență, cooperare, dezvoltarea unei motivații pozitive față de școală, școală, muncă, dezvoltarea relațiilor copil-copil, copil-părinte, părinte-școală, copil-școală din perspectiva relațiilor sociale și emoționale.

Pornind de la parteneriate educaționale de dezvoltare socio-emoțională privind relațiile dintre copii-copii, copii-școală, părinți-copii, părinți-școală, acestea trebuie să aducă o schimbare în relațiile educaționale și între partenerii acestora.

Părinții își manifestă interes pentru încheierea unui parteneriat real între școală și familie, care să conducă la preluarea de către părinți a unor practici corecte de cunoaștere și educație a copilului. Acest obiectiv se poate realiza doar prin conceperea relației familie-școală în dublu sens. Relația dintre părinți și copii este de multe ori una foarte dificilă și tensionată, iar cadrele didactice din școală trebuie să vină în ajutorul lor prin parteneriate și discuții libere.

Copilul trebuie să aibă încredere în sine, în forțele proprii pentru a putea face față cu succes tuturor provocărilor care îi ies în cale și pentru a putea face față situațiilor negative sau pozitive cu care se confruntă. Acesta trebuie să știe cum să se comporte cu ceilalți, cum să împartă ceea ce are cu ceilalți. Pentru o dezvoltare socială și emoțională părintele trebuie să colaboreze cu cadrul didactic astfel încât elevul să facă față cu succes tuturor provocărilor atât la nivel școlar cât și pe viitor.

BIBLIOGRAFIE

Albulescu, I., (2023), *Instruirea bazată pe înțelegere. Cum îi sprijinim pe elevi să învețe eficient*, Editura DPH.

Albulescu, I., Catalano, H., (2019), *Sinteze de pedagogia învățământului primar. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare. definitivat și gradul didactic II*, Editura DPH, Cluj-Napoca.

Antonesei, L., (2002), *O introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinară ale educației*, Editura Polirom, Iași.

Băban, A. coord. (2009), *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Editura Imprimeria Ardealului, Cluj-Napoca.

Cunoașterea copilului prin desen

Ana Maria Szekely, Școala Gimnazială Specială Sfântu Gheorghe

Jud.Covasna

„ Cândva desenam ca un adult, dar mi-a luat o viață-ntreagă să pot desena ca un copil”(Pablo Picasso)

Desenul, asemenea muzicii și dansului, este o modalitate de comunicare ce permite omului să exprime prin imagini ceea ce este dificil de surprins în cuvinte, să dea sens lumii sale interioare, să vorbească cu ceilalți, să-și descopere în concretul desenului propriile trăiri afective.

Interesul pentru desenele copiilor este recent. Primul studiu bazat exclusiv pe desenele celor mici îi aparține lui Georges-Henry Luquet. În studiile sale el propune diferite faze în evoluția desenului:

- „realismul fortuit” – faza mâzgălelii are o semnificație care se descoperă în cursul desenării;
- „realismul neizbutit” - sau faza de incapacitate sintetică, de exemplu: o pălărie apare mult deasupra capului, nasturii sunt lângă corp, omulețul „mormoloc”, care nu are decât un cap cu picioare și brațe fără trunchi.
- apoi urmează faza „realismului intelectual” în care desenul depășește dificultățile esențiale, dar conceptele sunt redată fără perspectivă vizuală. Exemplu: o față văzută din profil va avea totuși doi ochi pentru că modelul are doi ochi, casa desenată de afară are și obiectele din interior vizibile, etc.
- pe la 8-9 ani această etapă este înlocuită de cea a „realismului vizual” în care părțile ascunse ale obiectelor nu mai apar în spatele ecranelor. De exemplu, nu se mai vede decât vârful unui copac în spatele casei și nu tot copacul – iar obiectele încep să respecte proporțiile reale.

În 1928 Adolphe Ferriere scria: „Părinții noștri au descoperit Alpii, generația noastră a descoperit desenele copiilor.” Numeroși psihologi, psihiatrii, neurologi și pedagogi au adus contribuții importante în cunoașterea personalității copilului folosind acest limbaj privilegiat care este desenul.

C.G.Jung definea desenul ca simbol „ca o sinteză vie între conștiință și transcendență, creatoare a inconștientului, în care eul dă sens unor conținuturi adesea iraționale”.

Desenul, ca tehnică proiectivă, se adresează esenței creatoare a omului, indiferent dacă este copil sau adult. Se poate cunoaște viața interioară, simțirile cele mai intime, o abordare sintetică a ceea ce este anevoios, complicat prin descrierea în limbajul comun.

Forma și conținutul au semnificația personală. Combinațiile de teme, influențate de inconștient, sunt formate din fantezii, impresii și asociații libere și condiționate, amintiri de trăiri ale eului.

Desenul este o reflectare a procesului de gândire și fantezie și a modificărilor survenite în mintea copiilor. Pe măsură ce desenează, gândirea încearcă să mențină ideea inițială, dar imaginația încearcă să aducă temele interioare în prim-planul trăirii. Desenul apare astfel ca o sursă de noi asociații care modifică realizarea lui, ca un compromis între două tendințe: una favorizând schema

grafică inițial gândită, iar alta transformările, schimbarea, adăugirile etc. Dominarea primei tendințe și a gândirii conduce la un desen schematic, prea puțin expresiv. Dacă domină cealaltă tendință, desenul va purta încărcătura proceselor inconștiente (Wildocher).

Astfel au apărut mai multe teste care au la bază desenul ca tehnică proiectivă: testul casa, testul arborelui, testul persoanei, testul familiei (HTP – house, tree, person).

În 1926 Florence Goodenough a publicat testul „Desenați un om” pentru diagnoza gândirii conceptuale și a capacității de observație a copiilor, ideea desenării unui om a dus la structurarea unui test proiectiv folosit ulterior și de alți autori, în diagnoză și terapie, pentru a obține informații asupra factorilor de personalitate : Bandoi, A.Berge, M.Rambert, F.Dolto-Marette.

În 1949 Karen Machover publică „Proiecția personalității în desenarea figurii umane”, standardizând modul de administrare și ipotezele interpretative.

Ulterior se propune o abordare combinată, respectiv testul „Casă-Om-Copac” (J.Buck, discipolul lui Goodenough).

Tot în 1949, elvețianul Karl Koch introduce testul arborelui, standardizat ca administrare, interpretare și cotare. Rene Stora aprofundează cercetările lui Koch, mai ales în aplicarea testului la copii. De asemenea, cercetători ca F. Dolto-Marette, A. Canrad și R. Davido desfășoară studii cu privire la semnificațiile testului arborelui la copii.

În 1967 Louis Corman publică „Testul desenului familiei în practica medico-pedagogică”.

Testul exprimă activitatea imaginativă conștientă, dar și fantezia pasivă a copilului, se pot explora astfel conflictele dintre frați, reacțiile agresive, depresiile, precum și complexul oedipian.

În planul dezvoltării psihice testul poate, alături de celelalte tehnici de desen, să studieze maturizarea psihomotorie și intelectuală, precum și caracteristicile diferențiale dintre cele două sexe.

Lagache consideră că fantasmale exprimate în desen sunt mici narațiuni „concrete și particulare” , care enunță o relație dintre un subiect și un obiect sau dintre diferitele obiecte, narațiuni similare unei scene dramatice cu mai multe personaje. Fantasma este de fapt o relație între subiectul care o gândește și obiectul care se află inclus în ea.

Desenul apare surprinzător prin faptul că pe măsură ce desenează și povestesc, tema desenului se poate schimba, modificând sensul inițial al desenului. Procesul devine de neînțeles dacă este pus în legătură cu dinamica comentariilor copiilor pe parcursul desenării.

Analiza conținutului desenelor copiilor ne poate dezvălui experiențele care au stat la originea alegerilor sale și la fanteziile pe care imaginația sa le proiectează pe scena desenată.

Desenul este o tehnică proiectivă care apelează la spontaneitate, provoacă exprimarea liberă, fără constrângeri a sentimentelor. Se poate evidenția relația dintre conflictul pe care îl trăiește copilul și simptomul etalat.

Testul de desen se numără printre cele mai răspândite și aplicate tehnici proiective, datorită avantajelor certe: economie de timp, de mijloace materiale, diversitatea informațiilor obținute care pot acoperi întregul sistem psihic, de la comportamentul direct observabil până la conflicte și traume infantile.

De cele mai multe ori nu există o cheie a desenului, ci doar interpretări care pot fi adevărate, și din care psihologul va alege pe cea care i se va părea cea mai adecvată „cazului copilului”(R.Davido).

Interpretarea va fi făcută numai de un specialist, deoarece o muncă de acest gen implică nu numai intuiție, ci și cunoștințe aprofundate. Psihoterapia copilului este adesea comparată cu un puzzle, fiind artă și știință deopotrivă, necesitând talent, disponibilitate în comunicarea cu copiii. Interpretarea desenelor este complexă și nu poate fi făcută la întâmplare, desenul trebuie legat de mediul socio-cultural al copilului.

Bibliografie

1. Rubin, Judith Aron „Art-terapia teorie și tehnică,, București, Editura Trei, 2009
2. Piaget, Jean „Reprezentarea lumii la copil,, București, Editura Cartier, 2005
3. Crotti, Evi „Desenele copilului tău, București, Editura Litera , 2010

Dezvoltare complexă prin joc – învățare experiențială adaptată nevoilor individuale

Autor: Szikszai Orsolya – profesor itinerant și de sprijin, Liceul Tehnologic Gábor Áron

Una dintre cele mai mari provocări ale educației incluzive este crearea unor parcursuri de învățare care să răspundă nevoilor elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), oferindu-le totodată bucuria învățării. În cadrul Liceului Tehnologic Gábor Áron, lucrez cu elevi din grupa mică de grădiniță până în clasa a VIII-a, cu profiluri foarte variate: copii cu dificultăți de învățare, dizabilități intelectuale și sindrom Down.

Arii principale de intervenție

Activitatea mea se concentrează pe dezvoltarea următoarelor competențe:

- atenția
- calculul matematic de bază
- abilitățile de citire
- motricitatea grosieră și fină

În toate activitățile aplic principiul învățării prin joc și mișcare, adaptând strategiile la nevoile fiecărui copil.

Învățare prin mișcare și experiență

Copiii cu CES au nevoie de contexte concrete, clare și captivante pentru a învăța eficient. Din acest motiv, folosesc frecvent mișcarea și jocul ca instrumente educaționale. Mișcarea nu este doar un mijloc de motivare, ci și o cale de susținere a învățării – sprijină memorarea și înțelegerea.

Un exemplu concret este învățarea zilelor săptămânii cu ajutorul unui obiect balansabil: copilul se urcă pe acesta și, la fiecare mișcare înainte-înapoi, spune câte o zi a săptămânii, în ordine. Exercițiul poate fi extins: copilul prinde și ridică un băț (de exemplu o coadă de mătură), apoi aruncă și prinde o minge, spunând în același timp zilele în ordine. Aceste activități ajută la fixarea noțiunilor prin repetare activă, corporală și verbală.

Cabinetul este dotat cu numeroase jocuri educaționale tematice, inclusiv materiale cu tematică marină, pe care le folosesc pentru învățarea orientării spațiale, anotimpurilor, părților zilei și a altor noțiuni abstracte prin mijloace vizuale și tactile.

Concluzie

Munca unui profesor de sprijin este complexă, dar deosebit de valoroasă. Cred cu tărie că motivația și curiozitatea copiilor pot fi susținute cel mai bine prin activități ludice și învățare prin experiență. Scopul meu nu este doar dezvoltarea unor competențe specifice, ci și crearea unor contexte în care copiii să învețe cu plăcere. Reușita nu constă doar în progresul academic, ci și în zâmbetul fiecărui copil care se simte valorizat.

Educația Creativă pentru copiii de azi

Metoda cooperativă aplicată pentru dezvoltarea creativității copiilor de grădiniță

Autorul: Szócs Teréz

Școala Gimnazială „Siklódi Lőrinc”

Curriculumul pentru educație timpurie (2019) are la bază mai multe principii, câteva referindu-se și la creativitatea copiilor cu vârste cuprinse între 0-6/7. Dintre principiile care indică valori fundamentale care stau la baza elaborării Curriculumului pentru educația timpurie, dau de înțeles, cât de importantă este creativitatea, activitățile creative pentru preșcolari. Principiile aplicării Curriculumului pentru educație timpurie, în relație cu valorile promovate de aceasta, practica educatoarelor se va orienta spre: individualizare, învățarea bazată pe joc, diversitatea contextelor și situațiilor de învățare, alterarea formelor de organizare a activităților, realizarea parteneriatului cu familia și cu comunitatea.¹

Definiția creativității, dată de AI este următoarea: creativitatea la copiii preșcolari, cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani, este capacitatea lor de a genera idei noi și originale, de a explora diverse posibilități și de a se exprima într-o manieră unică și personală. Nu se limitează doar la artă (desen, pictură, modelaj), ci se manifestă în toate aspectele vieții lor cotidiene, de la joacă la rezolvarea problemelor.²

În pedagogia de astăzi se preferă metodele de predare interactive. Pedagogia interactivă folosește aceste metode activ-participative, care pun în mișcare energiile copilului, care ajută la concentrarea pe activitate și la stârnirea curiozității. Metodele activ-participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile din viața reală.³

Prin intermediul metodelor activ-participative educatoarea este capabilă să ofere situații și probleme de rezolvat în grup, unde să fie obligat fiecare preșcolar să activeze pentru realizarea sarcinii. În timpul acestor activități preșcolarii vor utiliza o gamă vastă de procese și operații mintale de care ei încă nu sunt conștienți, cum ar fi: observarea, identificarea, comparația, opunerea, clasificarea, categorizarea, organizarea, calcularea, analiza și sinteza, verificarea, anticiparea, , etc.⁴

Învățarea prin cooperare înseamnă o situație de învățare în care copiii lucrează în grupuri având abilități și cunoștințe eterogene și împreună ei realizează o sarcină. Copiii după realizarea sarcinii sunt recompensați pe baza preformanțelor grupului. Această metodă este o formă de învățare în grup a copiilor prin interacțiuni, facilitând învățarea reciprocă. Învățarea prin cooperare îi ajută pe copii să rezolve aceeași problemă împreună prin explorarea de noi teme sau prin a crea idei noi, combinații noi.

Ce fac copiii și educatoarea în învățarea prin cooperare? Copiii studiază individual situația dată, împărtășesc ideile, se ajută unii pe alții să înțeleagă și să găsească soluții, iar pe parcursul activității sau unii lângă alții, explică celorlalți ceea ce știu deja, discută fiecare aspect al sarcinii care trebuie rezolvată. Educatoarea, pentru realizarea sarcinii date, asigură o ambianță pentru această activitate, aranjând sala de grupă corespunzător muncii în echipe, ideale fiind grupuri de 4 copii. Educatoarea este aceea care stabilește criteriul de grupare și dimensiunea grupului mai înainte amintit. Educatoarea stabilește reguli de lucru: se vorbește pe rând, nu atacăm pe nimeni, copiii să

se asculte între ei, nu se monopolizează discuția, sarcina de lucru nu se rezolvă de unul singur, se lucrează cu diferite culori sau metode (desen, pictură, colaj). Educatoarea trebuie să i le explice timpul pe care au la dispoziție și obiectivele activității. Care sunt avantajele cooperării în general? Copiii învață să lucreze împreună cu ceilalți, nu doar alături de ei, astfel capătă mai mare încredere în sine; solicită dezvoltarea în plan emoțional; comunicarea dintre copii este o cale naturală pentru ei să învețe lucruri noi unii de la alții; Copiii învață să negocieze, să ia decizii cu ceilalți, să își argumenteze un punct de vedere; etc. ⁵ Lângă aceste avantaje se poate observa și aceea de a se dezvolta creativitatea copiilor. Metoda Stad este una , de exemplu, în care i se dă sarcină copiilor. De exemplu: se anunță tema de educatoare, fiecare grup discută câteva minute despre tema respectivă – o strofă dintr-o melodie , poezie - , realizează tema dată (de a desena de pildă un mijloc de transport), fiecare grup trebuie să lucreze cu diferite culori, i se cere copiilor să anunțe la finalizarea sarcinii prin jocul realabil stabilit, se analizează fiecare produs prin metoda Turul galeriei, se fac corecturi, completări.

În concluzie, creativitatea copiilor preșcolari se dezvoltă și prin metoda cooperării, activitate de grup, care este dirijată de educatoare, supravegheată de ea, dar care nu se poate realiza în grupa mică, doar în grupa de copii cu vârste cuprinse între 5-6 ani, mai ales copiii din grupa mare.

Bibliografie:

¹*Curriculum național pentru educația timpurie*, 2019

²Difiniția dată de Gemini IA

³Jitaru O., *Metode interactive pentru stimularea învățării eficiente*, Editura Performantica, 2018, pag.14

⁴Idem, pag.15

⁵Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani, pag.73-75

JOCUL DE ROL – METODĂ DE MODELARE A GÂNDIRII ȘI IMAGINAȚIEI LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Tabaranu Cristina, Școala Gimnazială Bivolari

Educația timpurie reprezintă o etapă esențială în formarea personalității copilului, iar cadrul pe care îl oferim în grădiniță trebuie să fie unul creativ, stimulant, flexibil și adaptat potențialului uriaș de dezvoltare pe care îl au copiii în primii ani de viață. Într-o lume aflată într-o schimbare continuă, marcată de tehnologizare, globalizare și nevoia tot mai mare de gândire critică și adaptabilitate, educația creativă devine o prioritate. Printre metodele care sprijină eficient dezvoltarea gândirii și imaginației se numără **jocul de rol**, o strategie care activează resursele interioare ale copilului, încurajează empatia, stimulează expresivitatea verbală și nonverbală, și, nu în ultimul rând, facilitează învățarea prin experimentare.

Jocul de rol este o metodă activ-participativă ce presupune asumarea de către copii a unor roluri și interpretarea unor scenarii, reale sau imaginare, în funcție de tematica propusă sau de interesele lor. Din perspectivă psihopedagogică, această metodă este fundamentată pe teoriile dezvoltării cognitive și socio-emoționale ale copilului. Jean Piaget sublinia faptul că jocul simbolic – specific perioadei preoperaționale (2–7 ani) – permite copilului să își reconstruiască realitatea, să o interiorizeze și să o controleze prin acțiune. Vygotsky, la rândul său, arăta că jocul de rol facilitează învățarea în cadrul zonei proximei de dezvoltare, deoarece implică interacțiuni complexe între copii și adulți, bazate pe cooperare, negociere și exprimare de sine.

În viziunea pedagogului Constantin Cucos, „metodele care pun accent pe implicarea totală a elevului – mentală, afectivă și corporală – sunt cele care au potențialul de a forma competențe transversale, creativitate și autonomie în gândire” (Cucos, 2014, p. 215). Jocul de rol reunește toate aceste dimensiuni și se dovedește a fi un instrument pedagogic valoros, mai ales în grădiniță, unde învățarea trebuie să fie integrată în acțiune și emoție.

În activitatea la grupa mixtă pe care o coordonez, am folosit frecvent jocul de rol ca modalitate de integrare a învățării, de stimulare a exprimării și de modelare a gândirii independente și creative. Dintre activitățile cele mai reușite, pot menționa următoarele:

a) Joc de rol: „Magazinul cu povești”

Activitatea a pornit de la povestea „Scufița Roșie”, dar a fost adaptată de copii în funcție de preferințele lor. În colțul tematic al clasei, am amenajat un „magazin de povești” în care fiecare copil putea „vinde” și „cumpăra” povești sau personaje. Copiii au interpretat roluri de vânzători, cumpărători, personaje de poveste, inventând replici, negocieri și continuări ale firului narativ. Rezultatul a fost o combinație de creativitate verbală, dezvoltare a vocabularului, înțelegere a valorii simbolice și socializare eficientă.

b) Joc de rol: „Spitalul animalelor”

Pornind de la interesul spontan al copiilor pentru animale și dorința lor de a „ajuta”, am organizat un joc de rol în care copiii au devenit doctori veterinari, asistenți, părinți îngrijorați sau chiar animăluțe bolnave. Fiecare copil și-a creat propriul personaj, i-a dat o voce, un comportament specific, iar interacțiunile au fost surprinzător de complexe – un copil juca rolul unei pisici speriate care refuza tratamentul, altul era veterinarul înțelegător care inventa povești pentru a liniști pacienții. Prin această activitate, am observat o creștere semnificativă a empatiei, a comunicării și a imaginației.

c) Joc de rol: „Școala viitorului”

În cadrul unui proiect despre meserii, am provocat copiii să-și imagineze cum va arăta o școală în viitor. Am avut roboți profesori, copii care zburau pe drone, table inteligente care răspundeau singure și excursii virtuale pe Marte. Copiii și-au creat costume, au desenat decoruri și au susținut mini-scenete cu dialoguri inventate, demonstrând nu doar imaginație bogată, ci și o capacitate impresionantă de a combina elemente de realitate cu ficțiune.

Folosirea constantă a jocului de rol în activitatea didactică are efecte profunde și de durată asupra dezvoltării copilului preșcolar. Pe plan cognitiv, copiii își dezvoltă gândirea simbolică, creativitatea, logica narativă și capacitatea de a face conexiuni între experiențele proprii și noțiuni abstracte. Pe plan socio-emoțional, se observă o creștere a empatiei, a toleranței față de ceilalți, a capacității de a gestiona emoții și de a coopera în echipă. În plan verbal, vocabularul copiilor se îmbogățește natural, iar exprimarea devine mai fluentă și mai expresivă. Un alt beneficiu major este acela că metoda permite includerea tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de dezvoltare, deoarece fiecare copil poate contribui în funcție de

posibilitățile sale – unii prin vorbire, alții prin gest, desen sau prezență în scenă. Astfel, jocul de rol se dovedește a fi o metodă ideală pentru promovarea incluziunii și a participării active.

Într-o lume în care adaptabilitatea, creativitatea și gândirea critică devin competențe-cheie, educația timpurie trebuie să își regândească misiunea și să pună accent pe metode care valorizează potențialul creator al copilului. Jocul de rol, ca metodă pedagogică, răspunde acestor cerințe prin complexitatea sa, prin naturalețea cu care se încadrează în specificul vârstei preșcolare și prin eficiența demonstrată în modelarea gândirii și a imaginației. Prin activități bine gândite, adaptate intereselor copiilor și desfășurate într-un mediu de încredere și sprijin, educatoarea devine facilitatorul unui proces profund de învățare, în care copilul este nu doar beneficiar, ci și creator activ al propriului parcurs educațional.

Bibliografie

- **Cucoș, C.** (2014). *Pedagogie* (ediția a II-a, revizuită și adăugită). Iași: Editura Polirom, pp. 210–215, 340–359.
- **Piaget, J.** (1951). *Play, Dreams and Imitation in Childhood*. New York: Norton, pp. 42–64, 104–123.
- **Vygotsky, L. S.** (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press, pp. 79–104.
- **Gardner, H.** (1993). *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. New York: Basic Books, pp. 132–150.
- **UNICEF** (2019). *Learning through Play – Review of Evidence*. New York: United Nations Children’s Fund, pp. 17–26.
- **Ministerul Educației** (2021). *Curriculum pentru educația timpurie*. București: Institutul de Științe ale Educației, pp. 25–39, 80–87.

MODALITĂȚI DE UTILIZARE A RESURSELOR EDUCAȚIONALE DESCHISE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

P.i.p Tarța Cristina Victoria, Liceul Teoretic „Eugen Pora”, Cluj-Napoca

Multitudinea schimbărilor și intensitatea cu care au loc acestea în lume, reprezintă o provocare pentru toți actorii sistemului educațional. Toate aceste realități solicită o redimensionare a procesului și a resurselor educaționale, dar și a finalităților. Sistemele de formare trebuie să contribuie la satisfacerea necesității din ce în ce mai stringente de actualizare continuă a cunoștințelor și a competențelor în condițiile unei piețe internaționale a forței de muncă din ce în ce mai extinse.

În învățământul actual, nu este suficient ca elevilor să li se prezinte o informație pentru ca ei să învețe, ci să o poată folosi în diferite tipuri de probleme pe care viața îi obligă să le rezolve. Cerința de maximă importanță pentru întreg corpul didactic, o constituie ridicarea calitativă a întregului proces instructiv-educativ, în vederea obținerii unei noi calități a învățământului. Principala schimbare care a adus-o cercetarea pedagogică practicii didactice, o constituie găsirea unor procedee de concepere a activităților de instruire, astfel încât mecanismele de învățare să fie dirijate în direcția obținerii performanței școlare scontate. În acest context, se înscrie și utilizarea pe larg, inclusiv în sistemul educațional, a tehnologiilor și a resurselor informaționale, dar și facilitarea, prin intermediul acestora, a accesului și a schimbului de informații.

Resursele electronice, conținuturile on line și spațiile educaționale virtuale oferă cele mai noi, cele mai diverse informații și oportunități de educație continuă. În ultimii ani, aspectele ce se referă nemijlocit la datele deschise/ resursele educaționale deschise sunt abordate pe larg de comunitatea educațională internațională. Resursele educaționale deschise sunt mijloace de învățare adaptate la nevoile specifice ale procesului instructiv-educativ, disponibile gratuit. Acestea pot fi folosite, adaptate și redistribuite liber, fără constrângeri sau cu foarte puține restricții – legate de drepturile de autor. Din această categorie fac parte diferite tipuri de materiale de învățare, suporturi de curs, proiecte, experimente și demonstrații, dar și programe școlare, ghiduri pentru profesori sau alte materiale educaționale (proiecte de lecții, probe de evaluare, articole, prezentări ce acoperă atât sfera curriculară, cât și cea extracurriculară) etc. Cadrele didactice pot propune materiale educaționale proprii, în format electronic, cu respectarea legislației în vigoare privind proprietatea intelectuală/dreptul de autor.

Resursele digitale, fie că vorbim de un fragment de text, fie de un videoclip, au rol de resursă educațională, individual sau pot fi combinate, realizând prin agregare un context extins. Când mai multe resurse digitale sunt puse împreună într-un context care oferă un sens și o unitate, vorbim despre o agregare, dar care privită în unitatea sa, tot o resursă digitală constituie, ce poate fi considerată și descrisă unitar. De exemplu, dacă conținutului unui text folosit pentru predarea unei unități de învățare, reprezintă un simplu text, ilustrarea lui implică alăturarea la acesta a unei imagini și astfel, cele două sunt agregate pentru a forma o altă resursă mai bogată și cu mai mult înțeles pentru cei care o vor consulta. Bineînțeles, putem adăuga multe alte resurse, care la final, se vor constitui în unitatea lor ca o resursă digitală, care în cazul educației, dacă îi este atașată și o licență deschisă, devine o Resursă Educațională Deschisă. De exemplu, dacă utilizăm o lectură adecvată textului „Piatra pițigoiului”, despre plecarea păsărilor călătoare, aceasta având rol de RED, putem asocia diferite imagini ilustrative a textului și obținem astfel un alt RED extins, prin agregare.

Utilizarea RED-urilor aduce beneficii atât profesorului, cât și elevilor. Profesorul reprezintă creatorul unui RED, deci este sursa. Beneficiile sunt și de partea elevilor, deoarece prin utilizarea RED-urilor, obțin:

- calitate sporită și flexibilitate în utilizarea resurselor educaționale;
- aplicarea cunoștințelor într-un context mai larg;

- libertatea de acces și oportunități sporite pentru învățare;
- dezvoltarea autocontrolului;
- îmbunătățirea abilităților digitale;
- înțelegerea reciprocă;
- dezvoltarea încrederii de sine;

Resursele educaționale deschise oferă un număr însemnat de conținuturi cu liber acces, de înaltă calitate, în baza cărora se pot elabora noi generații de modele educaționale, care, conform unor cercetări științifice recente, pot fi extrem de eficiente din perspectiva costurilor și a calității învățării. În activitatea didactică, mai ales acum în condițiile de predare online, este impetuos necesar să folosim diverse baze de date cu resurse educaționale deschise. Identificarea resursei și adaptarea ei prin coroborare cu alte resurse, impune oarece competențe digitale și de comunicare într-o limbă străină, din partea cadrului didactic și nu numai. Uneori suntem depășiți de situație și căutăm soluții accesibile și pliabile. Cu aceeași situație se confruntă și elevii- fie lipsa dispozitivului sau a conectării la o rețea de Internet.

Platforme și aplicații pentru activități de învățare la distanță (pentru profesori și elevii lor):

- Platforma Wordwall- cel mai simplu mod de a crea propriile resurse de predare. Wordwall poate fi utilizat pentru a crea activități atât interactive, cât și imprimabile. Cele mai multe dintre șabloanele sunt disponibile atât în versiunea interactivă, cât și imprimabilă. Cele interactive sunt redactate pe orice dispozitiv activat pentru web, precum computer, tabletă, telefon sau tablă interactivă. Pot fi redactate individual de către elevi sau coordonate de profesori, iar elevii ajung pe rând în fața clasei. Cele imprimabile pot fi imprimate direct sau descărcate ca fișier PDF. Ele pot însoți activitățile interactive sau cele independente. Se pot crea activități personalizate pentru clasă, chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte și multe altele. Șabloanele interactive pot fi prezentate în diferite teme. Fiecare temă schimbă aspectul cu diferite grafice, fonturi și sunete. Se găsesc, de asemenea, opțiuni suplimentare pentru a seta un cronometru sau pentru a schimba jocul.

- Kahoot! este o platformă gratuită de învățare bazată pe joc și tehnologie educațională. Lansat în august 2013 în Norvegia, Kahoot! este acum folosită de peste 50 milioane de oameni din 180 de țări. A fost proiectat pentru a fi accesibil la clasă și alte medii de învățământ din întreaga lume. Jocurile de învățare Kahoot! Pot fi create de oricine, pe orice subiect și pentru elevi de toate vârstele. A câștigat rapid popularitate datorită faptului că se poate accesa folosind orice dispozitiv, calculator sau laptop care dispune de un browser web.

- Aplicația online Zoom este modalitatea prin care poți efectua conferințe video, poți trimite mesaje, expedia fișiere și poți participa, în grup, la diferite lecții în format digital. Platforma este larg folosită pentru predarea online.

- DigitalEdu – resurse educaționale digitale — O bază de date cu resursele educaționale deschise în format digital create de cadre didactice, organizate pe discipline și ani de studiu. Conține linkuri la teste, fișe de lucru, jocuri didactice, filme și simulări. (01.09.2020)

- eTwinning — Platforma europeană eTwinning, susținută de Comisia Europeană. Prin eTwinning, cadrele didactice pot proiecta și desfășura proiecte educaționale în parteneriat, între mai multe clase din școli europene. Pot fi proiecte pe discipline de studiu sau transdisciplinare. Înscrierea unui proiect se face din Desktopul eTwinning, prin accesarea platformei din contul personal (nume de utilizator și parolă). Idei și resurse pentru proiecte: etwinning.ro/idei-si-resurse-pentru-proiecte/. O scurtă prezentare a eTwinning: eTw_prezentare_proiecte.pptx. (05.05.2020)

- WAND.education — Permite crearea de la zero a lecțiilor (are nenumărate modele și șabloane de lecții) sau preluarea unor lecții create de alți profesori. Simplu de folosit în crearea de conținut educațional interactiv. Lecția și/ sau testul se pot transmite instantaneu elevilor; aceștia le pot vizualiza pe orice tip de platformă, desktop sau mobilă: iOS, Android, Mac OS,

Widnows, Chromebook. Are funcții de notare, evaluare și urmărire a parcursului școlar al elevilor. Conține și un curs de formare a profesorilor, acreditat și în derulare la CCD Bacău. Sunt peste 5.000 de profesori români care îl folosesc gratuit astăzi. (05.05.2020)

- MyKoolio — Platforma conține peste 630 de lecții interactive, sub forma unor jocuri educaționale interactive, precum și 7500 de exerciții de matematică și limba română destinate elevilor din clasele I-VIII. Conținutul educațional a fost conceput și validat de profesori. Este structurată în conformitate cu programa școlară în vigoare. Profesorul și/sau părintele au acces la rapoarte pentru a vedea cum sunt îndeplinite sarcinile de către elevi. Cadrele didactice pot utiliza gratuit platforma MyKoolio, pe durata suspendării cursurilor. Însă rezolvarea de teme de către elevi pe platforma MyKoolio presupune un abonament plătit. (2.05.2020)

- 123edu — Este o platformă cu exerciții de matematică, limba română și cultură generală. Se adresează elevilor din ciclul primar (P-4) și părinților lor. (4.05.2020)

Resursele educaționale deschise provoacă o schimbare majoră în educație. Cu ajutorul acestui tip de resurse trecem la un sistem de învățare în care vârsta, locul de pe glob și posibilitățile financiare nu mai sunt relevante pentru a avea acces la materiale educaționale, fie ele cursuri, manuale, exerciții, teste sau jocuri educative. Mai mult, avem acces la mai mulți profesori, la mai multe forme de învățământ și putem contribui efectiv la perfecționarea resurselor de învățare datorită modului liber în care sunt licențiate resursele educaționale. Și asta nu doar exclusiv în mediul digital sau neapărat având acces la Internet.

Bibliografie:

<https://www.apti.ro/resurse-educationale-deschise-foarte-pe-scurt;>

http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/12/Ghid_RED;

<http://www.acces-deschis.ro/oer>

CERCUL DE LECTURĂ

„Nevoia de ficțiune ca aspirație spre lumi alternative e un fenomen general uman definitoriu”

(Ion Simuț)

PRETEXT

Proiectul *Cercul de lectură* a fost inițiat ca o alternativă școlară și cu scopul recuperării cititorilor elevi. Cercul – formă în care se întâlnesc elevii cu „consilierii” lor și discută liber despre cărți – funcționează ca activități extracurriculare al căror scop este valorificarea lecturii inocente și descoperirea plăcerii de a citi prin recrearea subiectivă a textului.

La nivel național Cercurile de lectură au devenit o componentă de cercetare didactică cu obiective, teme, etape, evaluări, corecturi și reluarea ciclului.

La nivelul școlilor *Cercurile de lectură* funcționează azi fie ca CDȘ-uri, fie ca activitate extracurriculară; de cele mai multe ori funcționează ca activitate extracurriculară deoarece ca CDȘ e mai dificil de implementat în condițiile învățământului actual.

Curriculum la Decizia Școlii a fost introdus ca parte a Curriculumului Național în 1998. Permite cu entuziasm ca expresie a modernizării învățământului, opționalele și-au îndeplinit numai parțial rolul. Disfuncționalitățile s-au datorat chiar de la început politicilor educaționale care au redus de la an la an numărul de ore, precum și politiciile școlilor care au folosit orele de CDȘ pentru completarea normelor didactice, opționalul făcându-se formal sau repetând trunchiul comun. Dincolo de aceste disfuncționalități, acolo unde totuși s-au făcut respectând spiritul legii, opționalele și-au dovedit eficiența, asigurând pentru profesori și elevi posibilitatea de a concepe și de a urma parcursuri individuale.

Există acum un context favorabil – reacția întregii societăți față de insuccesele elevilor români la testările prin care se măsoară competențele de lectură. Atelierele, activități eminamente practice, pot fi un cadru adecvat pentru ameliorarea și dezvoltarea competențelor de lectură și scriere ale elevilor.

În urma eșecurilor înregistrate de elevi la evaluări, mai ales la cele de tip PISA, *Ministerul* a venit cu un set de idei venite să îmbunătățească performențele școlarilor. Dintre acestea aș aminti: *formarea competențelor de lectură cade în sarcina tuturor profesorilor din școală; introducerea momentului ortografic, utilizarea unui set de întrebări care orientează*

lectura, ducând la înțelegerea textului. Dar, aş adăuga aici, cel mai important pas este trezirea interesului pentru lectură, ceea ce este o adevărată provocare în societatea de azi.

Trezirea interesului pentru lectură este unul dintre obiectivele majore ale activității desfășurate de profesori.

Lectura elevilor este determinată de particularitățile de vârstă și psihice, de preferințele lor, de climatul familial. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează print-o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență și continuitate. Orizontul cunoștințelor primite în clasă la orele de literatură română și lectură este lărgit de lectura făcută acasă.

Dacă vrem să trezim interesul copiilor pentru lectură, este necesar să-i oferim acestuia cărți care ar putea concura cu televizorul și calculatorul. Conținutul cărților trebuie să corespundă cerințelor copilului de azi și nu închipuirilor noastre de ieri. O carte bună pentru copii este una care este citită cu aceeași plăcere și de maturi. Cartea bună este scrisă astfel încât menține asupra sa toată atenția și prin frază, și prin subiect, și prin mesaj. O carte bună este aceea care stimulează imaginația, făcându-i pe copii să se gândească la lucrurile importante din jurul lor. Le dezvoltă atenția și gândirea pentru că actul gndirii îi implică mai mult decât vizionarea unei emisiuni TV. Cărțile sunt mult mai morale decât jocurile pe calculator. Discutarea și încurajarea elevilor în exprimarea părerilor îi ajută să se înțeleagă pe sine și să înțeleagă punctele de vedere ale celorlalți.

Din când în când, trebuie să luăm în considerare și situația că, deși am recomandat o carte valoroasă, deși discuțiile premergătoare au fost interesante, deși elevii au manifestat interes după lectura unui fragment, până la urmă au citit-o greu, au citit-o pe sărite sau au renunțat la ea după câteva pagini. Care sunt soluțiile pentru profesor în această situație? Să-și amintească de decalogul drepturilor cititorilor din *Comme un roman*, cartea lui Daniel Penac, el însuși profesor de literatură (1.Dreptul de a nu citi;2. Dreptul de a sări paginile; 3. Dreptul de a nu termina cartea;4. Dreptul de a reciti; 5. Dreptul de a citi orice; 6. Dreptul la bovarism (maladie transmisibil prin citit) - de a te atrage în lumi imaginare; 7.Dreptul de a citi oriunde; 8.Dreptul de a răsfoi cărțile, de a citi pe sărite; 9. Dreptul de a citi cu voce tare; 10.Dreptul de a nu fi obligat să-ți explici opțiunile și gesturile.) și să încerce să reia discuția asupra punctelor de interes din carte. Iar, dacă nu, nici așa nu trezește interesul, să renunțe, însă cerând elevilor să-și motiveze cu argumente puternice dezinteresul.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "SPIRU C. HARET" SAT VIIȘOARA

Anul școlar 2024-2025

Coordonator,

Prof. Țilea Elisabeta

Avizat,

Director, prof.

PROIECT EDUCAȚIONAL

CERCUL DE LECTURĂ

"Citește! Citind mereu, creierul
tău va deveni un laborator
nesfârșit de idei și imaginații"

(Mihai Eminescu)

Școala Gimnazială „Spiru C. Haret” Sat Viișoara, Județul Vaslui

Coordonator: prof. Țilea Elisabeta

Profesor de limba și literatura română

PREZENTARE

Denumirea proiectului: CERC DE LECTURĂ

Tipul programului: activitate extracurriculară

Grup țintă: elevii claselor a V-a, a VI-a, de la Școala Gimnazială "Spiru C. Haret" Viișoara

Durata: ianuarie-iunie 2025

Parteneri: biblioteca școlii

Scop: Atragerea copiilor în lume cărții, descoperirea mesajului unui text, dezbaterăa unor teme prin prisma mai multor discipline studiate la școală.

Obiective:

1. Îndepărtarea barierei dintre copil și carte;
2. Încurajarea exprimării libere a impresiilor, a sentimentelor, a trăirilor provocate de lectură;
3. Cultivarea gustului pentru lectură;
4. Socializarea elevilor, cooperarea prin intermediul unor activități de lectură;
5. Privirea lecturii din alt punct de vedere decât cel „oficial”, din clasă;
6. Crearea unei atmosfere destinate;
7. Stabilirea unei relații bazate pe încredere, respect și prietenie;
8. Conștientizarea importanței lecturii;
9. Evidențierea valorii pe care o are notarea reacțiilor cititorilor;
10. Elaborarea unor liste de lectură recomandate de elevi.

Resurse umane: elevii claselor V-VIII, cadre didactice, părinți.

Resurse materiale: cărți, afișe, foi, markere, aparat foto sau telefon, video-proiector, flip-chart, consumabile.

Resurse de spațiu: săli de clasă, biblioteca școlii, curtea școlii.

Modalități de evaluare: concursuri, portofolii, expoziții.

Valorificarea proiectului: realizarea de afișe, poze, popularizarea interesului pentru lectură.

Rezultate așteptate: creșterea interesului pentru lectură, înțelegerea mesajului textelor citite.

Categoria în care se încadrează proiectul: **cultural – artistic**

ARGUMENT:

Paradoxal, în aceste vremuri agitate, în care „timpul nu mai are răbdare cu noi”, elevii găsesc încă, în interiorul lor, dorința de a citi. De aceea, profesorul de limba și literatura română are un rol important, acela de a-i stimula, de a găsi, în permanență, noi metode de a-i incita la lectură.

Desigur, totul trebuie să pară un joc, destindere și relaxare. A citi de dragul de a citi – nimic impus. Totul se reduce la curiozitatea copiilor, la interesul pe care îl au pentru un anumit gen de carte.

Astăzi, copiilor le este atât de ușor să dea o carte la o parte favorizând mai degrabă un alt prieten – calculatorul (sau televizorul). Cu un singur clic poți avea acces la informație. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire, în violența limbajului.

Tocmai de aceea e nevoie, mai mult ca oricând, să ridicăm bariera existentă între copil și carte. Îndepărtarea copiilor de lectură trebuie să fie un semnal de alarmă.

Cred cu tărie că fiecare copil are disponibilitatea sufletească necesară apropierii de lectură. Imaginația lor, atât de bogată, trebuie valorificată – și copii răspund chemării întodeauna. Copii reușesc să te surprindă, să gândească de multe ori la unele lucruri care ție, profesorului de limba română, nici nu-ți treceau prin cap. Aceste impulsuri sau sclipiri, aș putea spune, trebuie încurajate.

Elevii au nevoie mereu de alternative în loc de idei, rezumate. Pot alcătui jurnale de lectură care să permită evidențierea sinelui. Discuțiile nerestricționate pot da senzația de libertate totală. Metodele de lucru vor fi cele activ-participative. Toate activitățile desfășurate în cadrul cercului de lectură vor veni în întâmpinarea orizontului lor de așteptare.

Găsesc că ar fi interesant pentru copii să afle că există drepturile cititorului, pe care și le pot asuma fără comentarii, observații sau reproșuri. Plină de entuziasm și speranță aștept cu nerăbdare reacțiile „micilor cititori”, bucuria pe care o vom trăi cu toții descoperind sau redescoperind lectura/cartea.

Exemple de activități

Activitatea 1

La prima întâlnire se poate discuta despre ceea ce ar trebui să conțină portofoliul personal: fișe de lectură, compuneri, desene, jurnale de lectură, orarul cu timpul dedicat lecturii.

De asemenea se poate stabili care va fi cartea pe care ar dori să o citească în cadrul întâlnirilor (fragmente). Se ține cont de propunerile elevilor, derularea activităților fiind făcută astfel încât să răspundă nevoilor și așteptărilor acestora.

O altă activitate ar putea fi prezentarea cărții preferate.

După mai multe întâlniri se pot citi fragmente folosind predicția; se poate întocmi harta subiectivă a lecturii, copiii având libertatea de a interpreta desenând. La final, pentru a ieși din text, se poate face cercul prieteniei (mesaje pe care ei și le transmit atingându-și colegul pe umăr).

Activitatea 2

O întâlnire interesantă ar putea fi în cadrul bibliotecii școlii, copiii având acces nerestricționat la orice tip de carte. Se pot citi scurte fragmente care au plăcut, în mod deosebit, pentru ca mai apoi să-și motiveze preferințele. Sunt încurajate discuțiile libere.

O altă variantă ar fi citirea începuturilor unor cărți, cerându-li-se elevilor să aprecieze care este cel mai interesant și, eventual, îi motivează să citească cartea.

Acest tip de activitate se poate desfășura și în curtea școlii, elevii fiind așezați pe iarbă, pe bănci sau pe butuci de lemn.

Activitatea 3

”Literatura și cinematografia” – de la carte la scenariu literar

Locul de desfășurare: Sala de clasă

Participanți: elevii claselor V-VIII;

Descrierea activității : activitatea presupune vizionarea unor ecranizări după cărți ale unor autori studiați, de exemplu: *Amintiri din copilărie*, *Fata babei și fata moșneagului* de Ion Creangă, *Bubico*, *D-I Goe ...* de Ion Luca Caragiale etc.

Responsabil: coordonator proiect, prof. Țilea Elisabeta

Beneficiari: elevi și cadre didactice, părinți.

Modalități de evaluare: finalizarea portofoliului / produsului (Albumul literar) și acordarea de diplome.

D.8. Rezultate așteptate:

Implicarea continuă a cadrelor didactice în atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular, activități ce vor conduce la creșterea calitativă și cantitativă a acestora.

D.9. Evaluare

- Analiza lunară a activităților desfășurate și a rezultatelor obținute
- Observarea impactului asupra copiilor implicați în aceste activități
- Realizarea de mape/portofolii (Albume) de documentare ce conțin materialele culese
- Continuitatea/sustenabilitatea proiectului.

Concluzii:

Activitățile pot fi diverse, aplicându-se metode interesante: *cuiburi de hârtie, concurs de ghicire a personajului, chestionare, interpretare de figuri de stil/limbaj etc.*

Actul lecturii nu poate să vină decât în sprijinul elevului, cultivându-le gustul pentru frumos, pentru carte, pentru a citi – în general.

Cercul are intenția să seducă, să instige la citit, să provoace spiritul, să cultive esteticul, să dezvolte simțul realității, al ficțiunii și al nonficțiunii – din perspectiva a mai multor dimensiuni (litarare, istorice, culturale, etnice, religioase etc.).

MATERIALE UTILIZATE ÎN CADRUL PROIECTULUI

CHESTIONARE:

CHESTIONAR NR 1

Îți place să citești? Motiveazăți răspunsul.

.....
.....

..

Care este ultima carte pe care ai citit-o?

.....
.....

..

Care este cea mai bună carte pe care ai citit-o?

.....
.....

..

Obişnuiești să cumperi cărți? La ce interval? De unde le achiziționezi?

.....
.....

..

CHESTIONAR NR 2

Ce carte citești în prezent?

R:.....

Ce îți place la ea? De ce?

R:.....
.....

Ești nerăbdător/nerăbdătoare să-i afli finalul?

R:.....

Ce ai înțeles din lectura citită?

R:.....
.....

În ce fel te-a îmbogățit lectura acestei cărți?

R:.....
.....

Care este „punctul forte” al cărții

R:.....
.....

Te-ai identificat cu un personaj? Argumentează.

R:.....
.....

Poți asemăna vreun personaj cu o persoană cunoscută?

R:.....
.....

Ce dificultăți ai avut în timpul lecturii?

R:.....
.....

Ce probleme ai avut în timpul lecturii?

R:.....

Cum ai putea defini cu un singur cuvânt cartea citită?

R:.....

CHESTIONAR NR 3 (Înainte de lectură)

♣ Chestionarul vizează câteva teme ce se pot discuta cu elevii.

- Ce fel de text vei citi?
- De ce citesc acest text?
- Care crezi că va fi subiectul acestei cărți răsfoind-o și privind imaginile, coperta etc?
- Ce știi despre autor?
- Ai mai citit și alte cărți de acest autor? Care este părerea ta despre ele? Ce știi despre tema/subiectul cărții?
- Aștept ca această carte să fie o provocare pentru mine deoarece.....

- Aștept ca această carte să-mi ofere informații despre.....

Prof Țilea Elisabeta

**PLANIFICAREA ORELOR
PENTRU DESFĂȘURAREA CERCULUI DE LECTURĂ**

Clasa a V-a - 2 ore, martie 11 și 18, 03.2025, ora 12-12,50 (marțea);
- 4 ore, aprilie, conform orarului (Săptămâna verde 7-11 aprilie);
- 2 ore, iunie 03 și 10.06.2025 (marțea).

Clasa a VI-a - 4 ore, luna aprilie, conform orarului (Săptămâna verde 7-11 aprilie);
- 2 ore, luna iunie (05 și 12. 06. 2025, ora 13-13,50).

Clasa a VII-a - 4 ore, luna aprilie, conform orarului (Săptămâna verde 7-11 aprilie).

Clasa a VIII-a - 4 ore, luna aprilie, conform orarului (Săptămâna verde 7-11 aprilie).

**Prof.
Țilea Elisabeta**

EDUCAȚIA CREATIVĂ-CHEIE PENTRU ELIBERAREA MINȚII ÎNTR-O LUME ÎNCHISOARE

PROF. TOARNĂ GABRIELA MARIA
LICEUL MIHAI VITEAZUL BUMBEȘTI-JIU

Într-un viitor imaginar, omenirea trăiește într-o societate rigidă, controlată de algoritmi, în care libertatea de exprimare, gândirea critică și individualitatea sunt înăbușite. O "lume-închisoare" unde regulile sunt dictate de sisteme opace, iar creativitatea este considerată o formă de rebeliune. Într-un astfel de context, educația creativă nu este doar o unealtă didactică, ci o formă de rezistență, o modalitate de a menține vie speranța, umanitatea și capacitatea de a transforma viitorul.

1. Ce este educația creativă?

Educația creativă nu se rezumă la orele de arte sau la desen liber. Este un proces prin care elevii sunt încurajați să:

- pună întrebări, nu doar să răspundă la ele;
- exploreze alternative și să își imagineze soluții noi la probleme vechi;
- dezvolte empatia și comunicarea prin mijloace diverse (jocuri de rol, scriere creativă, teatru, muzică, proiecte interdisciplinare);
- învețe prin experiență, colaborare și reflecție personală.

2. Strategii educaționale creative în context distopic

a) Învățarea bazată pe proiecte cu tematică utopică/dystopică

Ex: Elevii pot crea proiecte în care imaginează orașe ale viitorului unde umanitatea a recâștigat libertatea prin artă, știință sau colaborare. Astfel, învață să gândească critic și să propună alternative etice la problemele globale.

b) Jurnalul gândirii libere

Într-un sistem care încearcă să controleze gândirea, scrisul devine un act de eliberare. Elevii pot ține un jurnal în care își exprimă idei, temeri, dorințe și visuri – un spațiu privat unde se poate naște rezistența intelectuală.

c) Dezbateri și jocuri de rol

În locul orelor tradiționale, elevii pot participa la simulări: sunt lideri într-o lume în care trebuie să decidă între control total și libertate individuală. Această metodă dezvoltă empatia, etica, capacitatea de a asculta și de a argumenta.

d) Arte integrate în curriculum

Prin desen, film, muzică sau dans, elevii pot transmite mesaje despre libertate, nedreptate, speranță. Artă devine un limbaj universal de exprimare într-un sistem care vrea să reducă comunicarea la ordine și cifre.

e) Tehnologia ca instrument de eliberare, nu de control

Chiar dacă tehnologia este folosită pentru supraveghere în distopia imaginară, educația creativă o poate transforma într-un canal de exprimare: creație video, podcasturi, animații sau jocuri video educaționale.

3. Cum modelează educația creativă tinerii?

Gândirea:

- Își învață să analizeze, să pună întrebări, să caute conexiuni și să vadă dincolo de aparențe.
- Într-o lume închisoare, capacitatea de a gândi critic devine superputere.

Atitudinea:

- Dezvoltă curajul de a fi diferit, empatia față de cei oprimați, spiritul de colaborare și încrederea în forțele proprii.

Abilitățile:

- Învăță să comunice eficient, să rezolve probleme, să colaboreze și să inoveze.
- Aceste competențe devin esențiale pentru a "evada" simbolic din sistemul opresiv.

De la distopie la speranță

În fața unei lumi distopice, în care tinerii riscă să devină simpli executanți, educația creativă oferă o cale de evadare a minții. Nu este suficient să învățăm fapte – trebuie să formăm conștiințe. Să cultivăm imaginația, gândirea critică și spiritul liber, pentru ca fiecare elev să devină un arhitect al unei lumi mai bune. Chiar și într-o lume-închisoare, educația creativă poate aprinde flacăra libertății.

Bibliografie :

1. Freire, Paulo – Pedagogia oprimatului, Editura Litera, 2017, București.
2. Goleman, Daniel – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, 2008, București.

CULORILE VIITORULUI PRIN OCHII COPILĂRIEI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Autor: prof. Educ. Timpurie ȚOIA ALINA

Instituția: GRĂDINIȚA NR. 268

Motto: *Copilăria – o imensă nevoie de mirare. – Victor Hugo*

Copilăria este una dintre cele mai frumoase perioade ale vieții, dar nu ne dăm seama de asta decât după ce am trecut de ea. Fără griji, fără responsabilități, doar multă joacă și iubire necondiționată. Noi, adulții, le veghem creșterea, îi îngrijim și ne bucurăm de drăgălășeniile lor.

Cu mare pasiune și dedicație mi-am ales această nobilă profesie de cadru didactic. Mi-am desăvârșit pregătirea profesională după ce am trăit și sentimentul de a fi părinte. Astfel, am îmbinat dragostea pentru proprii mei copii cu iubirea pentru cei cărora le urmăresc parcursul educativ, de la vârste fragede –preșcolari.

În anul școlar 2024-2025 mi-am desfășurat activitatea la o grupă mijlocie, de care sunt foarte mândră! Aici, în sala de grupă și în toate locurile prin care am trecut împreună cu cei mici, prin tot ce am făcut, am încercat să le colorez viața și să-i fac să-și trăiască copilăria la cote maxime. Toate activitățile derulate, concepute conform documentelor legislative în vigoare (Curriculum pentru Educație Timpurie) și cu respectarea particularităților de vârstă au avut în vedere JOCUL / JOACA.

Jocul- forma fundamentală de activitate în copilărie cu importanță decisivă pentru dezvoltarea și educația copilului este forma cea mai naturală de învățare și, în același timp, de exprimare a conținutului psihic al fiecăruia. Un bun observator al jocului copilului poate obține informații prețioase pe care le poate utiliza ulterior în activitățile de învățare structurate. Situațiile de învățare, activitățile și interacțiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului. Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare și învățare precum și stiluri diferite de învățare.

O altă importanță trebuie acordată și mediului educațional care trebuie să permită dezvoltarea liberă a copilului. Mediul trebuie astfel pregătit încât să ofere copilului posibilitatea unei explorări active și interacțiuni variate cu materiale, cu alți covârșnici și cu adulții. Prin mediu nu se înțelege strict sala de grupă, ci orice loc ce poate găzdui activități de învățare, de explorare.

Preșcolarii grupei mijlocie și-au îmbogățit cunoștințele și au preluat informații din tot ce i-a înconjurat. Astfel, au colorat, au confecționat diverse obiecte, au pictat pe diverse materiale (piatră, sare etc.), s-au jucat cu jucăriile sau cu creta în curtea grădiniței, farmecul lumii copilărești a fost prezent tot timpul. Copiii au pus în ceea ce au creat *fantezie, imaginație, creativitate* și, mai presus de tot, suflet pur și curat.

Încă o dată, Copilăria rămâne cea mai frumoasă stare !

„Concurs SuperSmarty”

Pictură pe sare

„Barca pe valuri”-colaj

„Cu creta, pe asfalt”

„Jucăriile-prietenele copiilor”

Pictură pe pietre

BIBLIOGRAFIE:

- 1.***-Curriculum pentru Învățăământul preșcolar. Prezentare și explicitări, Didactica Publishing House, 2009, pag.15;
2. <https://booknation.ro/citate-despre-copilarie/>

BENEFICIILE ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE ÎN EDUCAȚIA COPIILOR CU CES

Autor: Trofin Elena

Instituția: Școala Gimnazială Specială

În procesul de învățare prin cooperare, relațiile dintre elevi sunt esențiale pentru succesul activităților educaționale. Conform lui Oprea (2007), „cooperarea asigură o relație deschisă între parteneri, dezvoltă atitudini și comportamente bazate pe încredere, favorizând formarea atitudinilor pozitive față de învățare și față de școală” (p. 139). Acest aspect subliniază faptul că un mediu de învățare colaborativ nu doar îmbunătățește performanțele academice, dar și contribuie semnificativ la dezvoltarea personală și socială a elevilor.

Strategiile didactice interactive care se bazează pe cooperare permit elevilor să își exprime nevoia de a colabora într-un mediu colegial și de sprijin reciproc. Aceste strategii oferă oportunități pentru testarea ideilor, revizuirea opiniilor și dezvoltarea abilităților sociale.

Cooperarea promovează încrederea și formarea unor atitudini pozitive față de învățare și școală. Activitățile de grup au un impact semnificativ asupra dezvoltării personalității elevilor, stimulând intelectul și încurajând schimbul de idei și informații. Critica constructivă și ajustările realizate în grup îmbunătățesc autoevaluarea și participarea activă. Productivitatea și capacitatea de a rezolva problemele cresc odată cu unitatea grupului și gestionarea eficientă a timpului. Strategiile de învățare prin cooperare sunt recomandate pentru calitatea superioară a răspunsurilor și pentru crearea unui climat motivant în clasă, sprijinind astfel implicarea activă și respectul pentru opiniile celorlalți (Oprea, 2007, p. 139).

Conform lui Watson (1966), există mai mulți factori favorizanți ai învățării prin cooperare: prezența altora îmbunătățește motivația de a finaliza sarcinile, resursele grupului sunt mai extinse decât cele individuale, erorile individuale sunt mai ușor de corectat în grup, apariția ideilor noi este favorizată de interacțiunea grupului și, în grup, oamenii învață prin observarea și imitarea celorlalți. Cu toate acestea, Watson subliniază și câțiva factori care îngreunează activitatea în grup: opoziția de scopuri și diferențele de opinie pot crea dificultăți, coordonarea în grup devine mai dificilă pe măsură ce grupul crește și discrepanțele în capacitatea membrilor grupului pot afecta negativ performanța (Watson, 1966, cit. în Oprea, 2007, pp. 143-146).

Un alt aspect esențial al învățării în grup este dezvoltarea abilităților de decizie și inițiativă ale elevilor. Conform lui Ioan Cerghit, „învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și de inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă” (Cerghit, 1997, p. 54). Această perspectivă evidențiază beneficiile colaborării în grup pentru dezvoltarea personală și colectivă a elevilor.

Beneficiile învățării prin colaborare în educația elevilor cu CES:

1. **Îmbunătățirea abilităților sociale:** Elevii învață să se exprime clar, să asculte activ și să lucreze eficient în echipă.
2. **Creșterea stimei de sine și a încrederii:** Colaborarea în cadrul grupurilor de învățare poate crește încrederea în sine și stima de sine a elevilor cu CES.
3. **Dezvoltarea competențelor academice:** Metodele de învățare colaborativă creează un mediu de învățare dinamic și interactiv, unde elevii pot beneficia de schimbul de idei și de suportul reciproc, facilitând astfel înțelegerea și reținerea informațiilor.
4. **Promovarea incluziunii:** Elevii care întâmpină dificultăți în a fi acceptați de colegi sau se simt izolați reușesc să se integreze mai bine în clasă, deoarece colaborarea promovează respectul și înțelegerea diversității.

Pentru a asigura o interacțiune de succes în cadrul grupurilor, profesorul trebuie să cultive la elevi anumite competențe, printre care: abilități de comunicare și reformulare a informațiilor pentru a

verifica dacă acestea au fost corect înțelese, capacitatea de a ajunge la un acord comun, aptitudinea de a oferi și de a primi feedback, capacitatea de a asculta activ, de a fi receptiv la opiniile colegilor și de a tolera și susține diferențele de perspectivă, abilitatea de a reflecta asupra discuțiilor și de a se concentra pe aspectele prioritare, capacitatea de a oferi și primi sprijin de la colegi, fără a prelua controlul grupului în totalitate (Oprea, 2007, p.140).

Implicarea directă în sarcini este crucială pentru activarea elevilor și pentru asigurarea unei învățări eficiente. Conform lui Appelbaum (2001, citat în Oprea, 2007, p.143), elevii învață mai bine atunci când sunt interesați de ceea ce învață, sunt motivați să îndeplinească o sarcină, au un scop clar și simt o responsabilitate și angajament față de sarcina respectivă. Geissler (1977, citat în Oprea, 2007, p.143) susține idei similare, subliniind că formarea unui grup eficient se bazează pe trei elemente esențiale: motivația, comunicarea și acceptarea reciprocă între membrii grupului.

Instrucțiunile clare, obiectivele urmărite și organizarea timpului sunt elemente esențiale pentru eficiența unei activități didactice colaborative. Fiecare membru al grupului trebuie să aibă un rol specific pentru a asigura implicarea și responsabilitatea fiecărui participant. Rolurile trebuie schimbate periodic pentru a oferi fiecărui membru oportunitatea de a experimenta diferite responsabilități și de a-și dezvolta diverse competențe (Oprea, 2007, p.140).

Un aspect esențial al învățării colaborative este rolul profesorului în crearea și menținerea unui mediu de învățare pozitiv și productiv. Potrivit lui Oprea (2007), "profesorul trebuie să dezvolte o anumită cultură de grup ce include anumite așteptări, un anumit nivel de gălăgie, respectarea regulilor, dar într-o atmosferă de încredere și de sprijin reciproc, în care este stimulată participarea egală a tuturor membrilor" (p.140). Acest mediu favorabil contribuie la implicarea activă a elevilor în activitățile de grup și la dezvoltarea abilităților sociale și academice.

În acest context, este important ca elevii să fie motivați să colaboreze și să își asume responsabilitatea pentru propria învățare. I. și M. Albulescu subliniază că "stimularea elevilor și sporirea performanțelor acestora se realizează prin implicarea fiecărui elev în activități de grup, unde ideile fiecăruia pot fi reluate și dezvoltate de ceilalți membri" (I. & M. Albulescu, citat în Oprea, 2007, p.141). Astfel, învățarea colaborativă îmbunătățește nu doar performanțele academice, ci și promovează un sentiment de apartenență și de susținere reciprocă în cadrul grupului.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (1997). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Oprea, C. L. (2007). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Watson, G. (1966). *Learning and teaching in groups*. [Citat în Oprea, C. L. (2007). *Strategii didactice interactive* (pp. 143–146). București: Editura Didactică și Pedagogică.]
- Appelbaum, E. (2001). [Citat în Oprea, C. L. (2007). *Strategii didactice interactive* (p. 143). București: Editura Didactică și Pedagogică.]
- Geissler, K. (1977). [Citat în Oprea, C. L. (2007). *Strategii didactice interactive* (p. 143). București: Editura Didactică și Pedagogică.]
- Albulescu, I., & Albulescu, M. (n.d.). [Citați în Oprea, C. L. (2007). *Strategii didactice interactive* (p. 141). București: Editura Didactică și Pedagogică.]

Educație spre viitor

Prof. Țuculete Marinela
Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Procesul de învățământ este un ansamblu de acțiuni exercitate în mod conștient și sistematic de către educatori asupra educaților într-un cadru instituțional organizat, în vederea formării personalității acestora în concordanță cu cerințele idealului educațional. Indiferent dacă se vorbește de procesul de învățământ din grădiniță, din școală sau universitate, acesta este considerat cea mai înaltă formă de organizare și desfășurare a educației, determinată de prezența educatorului ca persoană investită de societate și pregătită în mod special pentru conducerea acestui proces.

Conținutul pedagogic al procesului de învățământ rezultă tocmai din organizarea și desfășurarea sa, ca urmare a unei succesiuni de fapte, fenomene și transformări, toate având un substrat și o fundamentare psihopedagogică, urmărind imprimarea unei direcții ascendente în dezvoltarea personalității umane. Între acțiune, ca proprietate internă a procesului de învățământ și produs, adică formarea personalității, se stabilește o relație de concordanță. Cel care se ocupă de cunoașterea acestor norme, asigurând în același timp materializarea lor, este educatorul. Prin aceasta se exprimă rolul său conducător în procesul de învățământ.

Procesul de învățământ se referă la realizarea propriu-zisă a educației, la aspectele psihopedagogice pe care le presupune predarea și asimilarea cunoștințelor. Acesta se desfășoară în cadrul diverselor unități ale sistemului de învățământ având particularități specifice de la o unitate instituțională la alta, punându-și astfel amprenta asupra funcționalității procesului de învățământ. Sistemul de învățământ se referă la organizarea instituțională ca un subsistem instituțional în sistemul global al societății. El este considerat și integrat în structura generală a societății, având multiple interrelații cu aceasta. Astfel, sistemul de învățământ apare ca unitate a unor instituții ce funcționează independent și în interacțiune urmărind realizarea unor obiective educative.

În acest context, procesul educativ este unul extrem de complex, atât sub aspectul organizării, cât, mai ales, sub acela al fundamentării științifice al raporturilor instituite între principalii factori implicați în acest proces, deosebit de fascinant prin dinamica lui intrinsecă. El are la bază rezultatele cercetărilor din domeniile unor științe umaniste de importanță capitală pentru acțiunea de modelare a personalității umane.

Problema educației tinde să devină o problemă prioritară și toți cei care văd limpede evoluția ființei umane, a ființei raționale și a umanității situează în centru educația. Ca proces orientat spre împlinirea spirituală a ființei și a comunității, presupune o desfășurare concretă, presupune participare, trăire, comunicare între indivizi.

Schimbarea procesului de învățământ este determinată de reforma structurală a sistemului de învățământ, care impune elaborarea unui nou plan ce reflectă noile echilibre pedagogice și sociale stabilite între nivelurile și treptele de școlaritate. Această schimbare răspunde la provocările lansate de explozia cunoștințelor, care trebuie să asigure ieșirea din iluzia enciclopedismului. Reforma curriculară nouă se bazează pe interdisciplinaritate și educație permanentă. Aceasta stimulează crearea unor noi valori, operabile pe tot parcursul școlarității, prin mijloace de integrare a educației școlare cu educația extrașcolară, creșterea șanselor oferite elevilor, oricare ar fi aptitudinile și competențele lor inițiale, regândirea examenelor pentru a putea reduce la maximum selecția prematură organizată în detrimentul dezvoltării personalității.

Motivația învățării constituie ansamblul motivelor unei persoane. Motivul este o structură psihică ce provoacă orientarea, inițierea și reglarea acțiunilor în direcția unui scop mai mult sau mai puțin precizat. Motivele constituie cauzele interne ale comportamentului. La baza motivației stau cerințele vitale, însă, în afara acestora există și impulsuri ereditare, cum ar fi curiozitatea sau tendința de modificare a obiectelor ori de transformare a mediului înconjurător. Trebuințele, dorințele sau tendințele sunt puternic influențate de mediu ori de experiența socială.

Când o dorință vizează un model a cărui realizare constituie un progres, se poate vorbi de aspirație. Nivelul de aspirație diferă foarte mult de la o persoană la alta și se referă la așteptările, scopurile ori pretențiile unei persoane privind realizarea sa viitoare. De asemenea, acesta se formează în funcție de aptitudinile și voința fiecăruia ori ambianța socială. O influență hotărâtoare o au succesele sau insuccesele în școală, întrucât ele duc la creșterea nivelului de aspirație sau la scăderea lui.

Menirea școlii este să contribuie la ridicarea nivelului aspirațiilor elevilor în direcția unor idealuri superioare. Există câteva motive care îl determină pe elev să vină la școală, să asculte de profesor sau să învețe. Aceste motive se împart în două grupe: prima grupă vizează motivele **extrinseci**¹, când școlarul nu are un interes direct pentru școală, ci urmărește anumite recompense morale:

- *Dorința de afiliere* – când elevul merge la școală și învață pentru a face plăcere părinților, pentru a corespunde cerințelor învățătorului pe care-l stimează ori din dorința de a fi împreună cu copiii din cartier;
- *Tendențele normative* – se referă la obișnuința de a se supune regulilor, cerințelor categorice ale părinților și ale societății în general;
- *Teama de consecințele neascultării* – adică de a rămâne fără o diplomă ori mai prejos decât ceilalți;
- *Ambiția* – respectiv dorința de a-i întrece pe alții, de a fi în frunte.

O altă grupă de motive se referă la cele **intrinseci**², atunci când învățătura sau dobândirea de cunoștințe îl interesează în mod direct pe școlar:

- *Curiozitatea* - derivă din dorința de a afla cât mai multe, având la bază un impuls nativ sau menținerea lui trează;
- *Aspirația spre competență* - derivă din dorința de a deveni un bun profesionist.

Ambele se manifestă în funcție de măiestria profesorilor, de a-i canaliza spre disciplinele având legătură cu profesia admirată. De altfel, profesorul trebuie să utilizeze toate motivele, dar trebuie să cultive prin toate mijloacele motivația intrinsecă, interesul pentru cultură, pentru cunoaștere, pentru frumos. Numai o astfel de motivație îi formează școlarului trainice sentimente superioare.

În contextul vieții școlare formarea motivației se poate realiza în mai multe feluri. O primă modalitate este dezvoltarea la elevi a sentimentului comuniunii sociale, adică a dispoziției spre colaborare, întrajutorare ori solidaritate socială. Activitățile didactice pe grupe favorizează colaborarea și solidaritatea, apropierea dintre copii. Acest lucru se produce și prin organizarea unor activități în afara clasei unde sunt necesare diviziunea muncii și colaborarea. Același rol îl au serbările școlare, excursiile, întrecerile sportive și chiar activitățile de muncă voluntară. Toate acestea au rezultate educative numai dacă sunt bine organizate și duc la succese vădite.

Un alt factor deosebit de stimulator este recompensa meritată, când satisfacția succesului se transferă treptat asupra unui obiect de învățământ. Insuccesul are efect contrar, materia devenind plictisitoare.

¹ Constantin Cucoș, Bogdan Bălan, Ștefan Boncu, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, 1998, p. 62

² Idem, p. 63

Cel de-al treilea factor ar putea fi exigența ridicată. Un succes obținut fără efort nu provoacă adevărate satisfacții, iar fără eforturi serioase elevii nu progresează intelectual.

Al patrulea factor îl reprezintă expunerile profesorilor care pot avea rol în cristalizarea unor sentimente. O povestire nu are influență decât dacă, prin ton și atitudine, se observă că profesorul este impresionat. Doar atunci se produce o contagiune afectivă și elevii trăiesc emoții care treptat contribuie la nașterea unui sentiment complex. Interesul pe care profesorul îl arată disciplinei pe care o predă se transmite școlarilor. Când profesorul își face datoria formal, fără participare sufletească, elevii nu vor da importanță disciplinei, aceasta devenind plictisitoare pentru ei.

Un ultim factor este personalitatea profesorului deoarece el trebuie să devină un model admirat și respectat de elevii care îl vor imita cu sârguință.

Prin urmare, educatorul trebuie să folosească metode care să formeze elevii, să dezvolte virtuți sociale, să întărească încrederea elevilor în propria valoare, ajutându-i să-și găsească identitatea.

Bibliografie:

1. Constantin Cucoș, Bogdan Bălan, Ștefan Boncu, Andrei Cosmovici etc, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, 1998
2. Florea Voiculescu, *Educație și schimbare*, Alba Iulia 2006
3. Constantin Parfene, *Metodica sudierii limbii și literaturii române în școală*, Editura Polirom, 1999
4. Thomas Gordon, *Profesorul eficient*, traducere din engleză, edituratrei.ro

EDUCAȚIA CREATIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC: STRATEGII INOVATOARE PENTRU MODELAREA GÂNDIRII ȘI ABILITĂȚILOR GENERAȚIEI TINERE

Prof. Tudorel Chioralia

Liceul Tehnologic „Radu Negru” Galați

În contextul unei lumi caracterizate de schimbări rapide și imprevizibilitate, educația creativă devine fundamentală pentru pregătirea generațiilor tinere. Sir Ken Robinson, prin celebra sa conferință TED „Do Schools Kill Creativity?”, a demonstrat că sistemele educaționale tradiționale pot inhiba potențialul creativ al elevilor. Această realitate impune reconsiderarea metodelor educaționale, în special în învățământul tehnologic, unde inovația și adaptabilitatea sunt esențiale.

Fundamentele teoretice și strategii de implementare

Creativitatea în educație nu se limitează la domeniul artistic, ci se referă la dezvoltarea abilităților de adaptabilitate, gândire logică și inovație în toate domeniile. Howard Gardner definește creativitatea ca fiind capacitatea de a genera idei noi, valoroase și originale într-un anumit domeniu. Metodologia învățării prin proiecte (Project-Based Learning) reprezintă o strategie fundamentală pentru dezvoltarea creativității, permițând elevilor să exploreze probleme reale și să dezvolte soluții inovatoare în echipe interdisciplinare. Integrarea tehnologiilor digitale modernizează metodele de predare și dezvoltă competențe pentru secolul XXI: gândirea computațională, rezolvarea creativă de probleme și colaborarea în medii virtuale.

Experiența Liceului Tehnologic „Radu Negru” Galați - Exemple concrete de bune practici

Instituția cu peste 50 de ani de tradiție ilustrează integrarea reușită a educației creative în curricula tehnologică. Cu peste 1000 de elevi în anul școlar 2024-2025 și cu specializări în domenii precum producție media, protecția mediului, mecanică și electronică-automatizări, școala funcționează ca o comunitate de învățare creativă. Modernizarea prin proiectul PHARE VET RO 0108.01 din 2003 a dotat laboratoarele cu echipamente moderne: osciloscoapele digitale, controlere PLC Siemens și Schneider Electric, strunguri CNC și aparatură de analiză a mediului.

Proiectul interdisciplinar „Smart City Galați” (2023-2024) a implicat elevi din toate specializările în dezvoltarea unui model de oraș inteligent. Echipele mixte au lucrat la sisteme de iluminat inteligent cu senzori IoT, stații de bike-sharing cu componente mecanice inovative și soluții de purificare a apei pluviale. Douăsprezece echipe de câte 6-8 elevi au prezentat soluții integrate, trei proiecte fiind selectate pentru implementare pilot în colaborare cu Primăria Galați.

Programul continuu „Fabrica de Inventatori” (2022-2024) încurajează elevii să dezvolte soluții creative pentru probleme cotidiene. Printre invențiile realizate se numără „Alarma inteligentă pentru persoane în vârstă” - un sistem integrat de monitorizare care detectează căderi și trimite alerte automate, „Senzorul de umiditate pentru plante” - dispozitiv IoT pentru irigația automată și „Sistemul de ventilație regenerativă” pentru recuperarea energiei din ventilație. Procesul de lucru se desfășoară în cinci faze: identificarea problemei, cercetarea teoretică, realizarea prototipului, testarea și prezentarea finală.

Evenimentul anual „Ziua Meseriilor” transformă școala într-un spațiu de învățare creativă prin standuri interactive demonstrative: elevii de la electronică prezintă roboți realizați în laboratorul de programare, echipa de mecanică demonstrează live procesul de prelucrare CNC, iar specialiștii în protecția mediului realizează experimente de purificare a apei. Atelierele hands-on pentru vizitatori includ „Construiește-ți propriul LED”, demonstrații de imprimare 3D și sesiuni de programare pentru începători. Evenimentul atrage anual peste 800 de vizitatori, generând o creștere de 60% a numărului de înscrieri în anul următor.

Integrarea tehnologiilor digitale se realizează prin sistemul „TechLearn Galați”, dezvoltat de elevii de la informatică, care include interfațe personalizate pentru fiecare specializare, moduli

interactive pentru simularea circuitelor electronice și sistem de evaluare adaptivă. Laboratoarele virtuale utilizează software-ul Proteus pentru simularea circuitelor, programe CAD/CAM pentru proiectarea pieselor și modele de dispersie a poluanților în atmosferă.

Colaborări strategice și măsurarea impactului

Parteneriatul cu Șantierul Naval Galați oferă programe de practică pentru elevii de la specializările domeniului mecanică ale învățământului dual profesional, proiecte comune pentru dezvoltarea de soluții navale ecologice și mentoratul elevilor de către inginerii experimentați. 85% dintre elevii participanți primesc oferte de angajare.

Colaborarea cu Primăria Galați include proiectul „Galați Verde” pentru reducerea poluării și dezvoltarea de aplicații mobile pentru cetățeni iar parteneriatele cu Universitatea „Dunărea de Jos” Galați oferă programe de orientare universitară și acces la laboratoare avansate.

Măsurarea impactului creativității evidențiază rezultate semnificative: 40% creștere a mediilor la materiile tehnice, 25% mai mulți elevi înscriși la olimpiadele tehnice și 90% rata de promovabilitate la examenele de certificare profesională. Testele standardizate de creativitate (Torrance Tests) arată o îmbunătățire cu 35%, iar evaluările gândirii critice demonstrează progres semnificativ la 78% dintre elevi. Inserția profesională înregistrează 92% rata de angajare în primul an după absolvire, cu 15% creștere a salariilor de pornire față de media națională.

Provocări, soluții și recomandări

Barierile sistemice includ rezistența la schimbare, lipsa resurselor și formarea insuficientă a cadrelor didactice. Soluțiile implementate cuprind un sistem de evaluare mixtă (50% teste tradiționale, 50% proiecte creative), buget alocat special pentru inovație pedagogică (10% din bugetul școlar) și parteneriate pentru finanțarea proiectelor prin fonduri europene și sponsorizări locale.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice include cursuri de metodici active (40 ore/an pentru fiecare profesor), workshops de creativitate și certificări în tehnologii educaționale moderne. 85% dintre profesori utilizează regulat metode interactive, contribuind la reducerea abandonului școlar cu 60% în ultimii trei ani.

Recomandările pentru replicarea modelului includ dezvoltarea unei culturi organizaționale creative prin încurajarea experimentului și acceptarea greșelii ca parte din învățare, investiții în infrastructura digitală cu dotarea laboratoarelor cu echipamente moderne, formarea continuă a cadrelor didactice prin programe focalizate pe creativitate și colaborări strategice cu industria locală pentru relevanța educației.

Educația creativă în învățământul tehnologic românesc necesită o abordare holistică care să combine respectul pentru tradiție cu deschiderea către inovație. Experiențele pozitive de la Liceul Tehnologic „Radu Negru” Galați demonstrează că integrarea creativității în curricula tehnologică nu doar că este posibilă, ci și necesară pentru pregătirea elevilor pentru provocările viitorului. Sir Ken Robinson afirma că „creativitatea este în toate, în special în predare”, perspectivă care ne îndeamnă să privim educația ca o artă creativă de modelarea minților tinere pentru un viitor plin de posibilități.

Bibliografie

- Robinson, Ken, *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*, Penguin Books, New York, 2015, pag. 45-67
- Gardner, Howard, *Multiple Intelligences: New Horizons in Theory and Practice*, Basic Books, New York, 2006, pag. 78-95
- Ionescu, Miron, *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, pag. 67-89
- Goga, Maria, *Psihopedagogia creativității*, Editura de Vest, Timișoara, 2018, pag. 98-134
- Ministerul Educației și Cercetării, *Strategia națională pentru educație 2021-2030*, Editura Ministerului Educației, București, 2021, pag. 89-112

Importanța disciplinei Arte Vizuale și Abilități Practice

Prof. înv. primar, Țugulea Maricica-Nadia
Școala Gimnazială „Mihai David” Negrești

O privire retrospectivă de-a lungul anilor ne permite să constatăm evoluția în timp a disciplinei „*Abilități practice*”. Mulți ani disciplina a fost cunoscută sub numele de „*Lucru manual*” și constituia „activitatea principală în cadrul căreia elevii fac primii pași în direcția pregătirii lor pentru a participa mai târziu la munca productivă”.

Analiza sumară a programelor de lucru manual din trecut duce la constatarea că lucrările recomandate aveau un pronunțat caracter utilitar, ceea ce a condus, de multe ori, la depășirea posibilităților elevilor, mai ales în privința programei pentru fete.

În anii următori, predarea lucrului manual dobândește noi dimensiuni, în sensul că această disciplină nu mai este considerată o „dexteritate”, ci constituie un obiect de învățământ de sine stătător.

Dar cerințele societății românești în continuă schimbare, au determinat o nouă abordare a obiectului, în sensul redefinirii disciplinei „*Lucru manual*”, în scopul formării aptitudinilor și deprinderilor creativ-aplicative și estetice. De aceea, în curriculum școlar pentru clasele PR-IV, disciplina este încadrată în sfera educației artistice, alături de Educație plastică și de Educație muzicală.

Noul curriculum plasează obiectul, pe care-l redenumeste sugestiv „*Abilități practice*”, în aria curriculară „*Tehnologii*”, oferindu-i un număr mai mare de ore, tocmai pentru a dezvolta acele abilități specifice obiectului, diferențiat, de la individ la individ. Se poate aprecia, pe bună dreptate, că alegerea denumirii obiectului de învățământ „*Abilități practice*” este cea mai potrivită, deoarece, chiar prin denumire, acesta își definește obiectivul principal: dezvoltarea abilităților practice, a deprinderilor de muncă atât de necesare tuturor oamenilor și pentru întreaga viață. Accentul se deplasează vizibil de la „a cunoaște diverse tehnici și materiale de lucru”, spre a le utiliza în vederea formării și exersării unor abilități practice.

Programele școlare, obiectivele și conținuturile curriculare sunt atractive, elevii putând învăța și exersa tehnici de lucru variate, iar prelucrarea cu răbdare și imaginație a unor materiale diverse (naturale sau refolosibile) permite ca prin diferite tehnici (conturare, decupare, pliere, asamblare, lipire, decorare) să se obțină obiecte decorative deosebite, rolul cadrului didactic fiind acela de a orienta elevul spre obținerea produsului finit. Astfel, actualul curriculum răspunde nevoii de diferențiere și individualizare a activității de predare-învățare, urmărind să dezvolte la școlarul mic atitudini și capacități de tip creativ, reflexiv, cognitiv, de interacțiune socială și de comunicare, să încurajeze cooperarea și să elimine competiția la acest nivel.

În contextual reformei învățământului, curriculum-ul acestei discipline urmărește dezvoltarea cu precădere a manualității și a deprinderilor de natură aplicativă și că aceasta are un puternic caracter interdisciplinar.

Este necesar de înțeles că această disciplină de învățământ are un loc bine definit în formarea armonioasă a personalității. În viziune interdisciplinară, ca principiu și modalitate de restructurare a conținuturilor școlare, acest obiect de învățământ are menirea de a dezvolta latura practică a personalității, de a-l apropia mai mult pe elev de muncă, de viața socială, de alegerea potrivită a carierei. Lecțiile contribuie la îmbogățirea, aprofundarea și consolidarea cunoștințelor însușite la celelalte obiecte de învățământ, constituie în același timp un mijloc de aplicare în practică a unora din aceste cunoștințe.

Activitățile au un accentuat rol formativ-educativ. Elevii sunt solicitați la un efort intelectual susținut în care sunt exersate spiritul de observație ca și celelalte capacități și procese intelectuale (gândirea, memoria, imaginația, limbajul, creativitatea și altele).

Prin exersare, în cadrul lecțiilor de AVAP, elevii își formează priceperi, deprinderi, capacități și aptitudini practice, adică învață ceea ce se cheamă „*a ști să faci*”, își pot cultiva spiritul aplicativ, își pot forma un comportament practic. Lecția de AVAP poate contribui la educarea dragostei și a respectului față de muncă, a comportamentului disciplinat și a spiritului economic, la formarea capacității de apreciere corectă a muncii personale și a celorlalți, în spiritul cooperării, al întraajutorării, promovând competiția și evaluarea corectă a rezultatelor, la cultivarea spiritului gospodăresc și a interesului pentru a obține prin muncă mult și bun, cu cheltuieli cât mai puține, condiție a progresului material și spiritual.

Fiecare activitate desfășurată în cadrul lecțiilor de AVAP conduce la achiziționarea unor cunoștințe, la dezvoltarea unei anumite abilități, prin exersarea unor tehnici specifice.

Modelajul este o activitate foarte plăcută copiilor. Ei încep să modeleze încă de la cele mai fragede vârste, mai întâi nisipul, apoi plastilina, lutul sau ipsosul. Astfel își însușesc cunoștințe despre proprietățile acestor materiale. Cu ajutorul acestor materiale pot reda forme dintre cele mai diverse. Astfel dobândesc cunoștințe din cadrul celorlalte discipline de învățământ, observă asemănări și deosebiri dintre culori, dimensiuni, forme, etc. Temele pot avea un orizont larg ceea ce oferă copilului o posibilitate mare de exprimare și de tratare interdisciplinară.

Activitățile cu hârtia îi conduc pe copii la formarea unor deprinderi practice, în funcție de situație: trasare după contur, decupare, îndoire, rupere, lipire, pliere, combinarea unor culori, ceea ce contribuie la dezvoltarea creativității, respectarea unor succesiuni de operații îi conduce pe copii la învățarea unor algoritmi, ceea ce le dezvoltă gândirea, memoria, capacitatea de anticipare. Activitățile cu hârtia pot solicita și dezvolta din plin creativitatea atunci când se utilizează ruperea hârtiei sau mototolirea ei. Evaluarea lucrărilor se realizează în general prin raportarea la un set de criterii prezentate și discutate anterior începerii lucrului, ceea ce conduce la dezvoltarea capacității de autoevaluare sau de interevaluare, după caz.

Activitățile cu fire și mai cu seamă cele de **coasere** formează copiilor deprinderi practice utile întregii vieți, în unele cazuri contribuind la aducerea unor venituri (croșetatul, împletitul, croitoria). De asemenea, cusutul dezvoltă gustul artistic, creativitatea, simțul estetic, contribuie la păstrarea valorilor naționale, realizând o latură a educației patriotice.

Activitățile cu materiale din natură oferă o gamă foarte largă de posibilități creatoare. Prin varietatea formelor și culorilor se pot realiza compoziții dintre cele mai deosebite. Creativitatea, ingeniozitatea, alături de cunoștințele generale, pot crea un univers aparte. Colajele și compozițiile create din aceste materiale deosebite pot deveni adevărate opere de artă, iar tratarea interdisciplinară a temelor poate avea efecte deosebite în fixarea unor cunoștințe.

Activitățile de gospodărie îi ajută pe copii să-și formeze cele mai elementare deprinderi practice gospodărești (de preparare a sandvișului, de așezare a mesei, de respectare a regulilor de igienă a alimentației, de utilizare a aparaturii casnice, de îngrijire a plantelor, de ocrotire a animalelor), dar contribuie și la formarea personalității umane, făcându-i să înțeleagă cât de importantă este munca în viața omului, făcându-i să aprecieze și să iubească natura, deci apelează atât la gândire, cât și la afectivitate.

Prin caracterul practic- recreativ-creativ-atractiv, orele de Arte Vizuale și Abilități Practice vin în completarea celorlalte discipline, profesorii putând adesea să aleagă și să predea conținuturile în manieră integrată. Predarea orelor de Abilități practice au o deosebită valoare educativă, contribuind la afirmarea trăsăturilor morale de caracter ale elevilor. În cadrul acestor lecții, elevii

vin în contact cu numeroase obiecte pe care le observă și le analizează, sunt puși în situația să le observe materialul de lucru, modelul obiectului ce urmează să se confecționeze, ceea ce duce la dezvoltarea spiritului de observație și a atenției. Îndemânarea, perseverența, răbdarea, gustul estetic, spiritul critic, plăcerea și bucuria de a îmbina culori și modele, de a finisa lucrările, spiritul de ordine și economie, disciplina și spiritul de echipă sunt calități pe care le câștigă elevii realizând lucruri utile.

Gustul estetic își are punctul de plecare în obișnuința cu un cadru cotidian în care primează frumusețea și ordinea. Ideea că trebuie să formăm la copii simțul măsurii și al armoniei pentru toate împrejurările vieții se descoperă de la sine ca obiectiv de formare a personalității micului școlar. Tendința de frumos se manifestă și în modul în care copilul își întreține camera de lucru și obiectele sale, clasa, școala; în modul de a-și petrece timpul liber; în modul de a gândi și simți, de a se îmbrăca, de a discuta cu părinții, colegii, cadrele didactice.

Pentru ca elevii să-și dea seama că nu se poate lucra oricum și oriunde, ci numai după anumite reguli, fiecare oră începe cu organizarea locului de muncă și se termină cu curățenia acestuia. Toate obiectele confecționate de elevi, începând cu cele mai simple, au o utilitate evidentă, fie că sunt utilizate ca jucării, fie ca mijloace de învățământ la unele lecții (ceasul, figurine, figuri și corpuri geometrice, șabloane).

Învățătorul trebuie să potențeze funcțiile educative ale fiecărei activități pe care o întreprinde cu elevii. „Trebuie să zbârnâie sufletul dascălului ca să răsunе strunele din sufletul școlarului”.

În contextul noului curriculum, se pune accent pe un demers didactic personalizat. Față de proiectarea tradițională, centrată pe lecție, proiectarea pe unități de învățare are avantaje, creează un mediu de învățare coerent, implică elevii, dă perspectivă lecțiilor.

Expozițiile organizate în clasă, în școală sau în alte împrejurări contribuie la stimularea elevilor care doresc să realizeze lucrări cât mai frumoase, care să fie apreciate și expuse, la formarea gustului artistic, nu numai al elevilor participanți, ci și al celorlalți elevi ai școlii.

De-a lungul anilor am constatat că elevii participă cu un vădit interes la realizarea diferitelor lucrări practice, dând frâu liber imaginației, aducând elemente noi, originale, trezindu-le sensibilitatea și gustul estetic. Este bine să-i învățăm pe elevi să-și corecteze și să-și evalueze propriile activități practice, să-i încurajăm să-i invităm curent la activități inspirate pentru formarea unor deprinderi creative și a gustului pentru frumos.

Bibliografie:

* Elena Moroșanu-Seghedin, *Curs Didactica abilităților practice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012, Iași, pag.15;

* Dumitra Radu, Alina Perțea, manual de *Arte vizuale și abilități practice*, clasa a II -a, Editura Aramis, 2021, București, pag. 23;

*Programa școlară pentru Arte vizuale și abilități practice, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a – II-a, nr. 3418/19.03.2013, București, pag. 2.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPII DE AZI

AUTOR: TUNARU CRISTINA NICOLETA

ȘCOALA GIMNAZIALA NR:1 GRĂDINARI

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația joacă un rol esențial în modelarea viitorului. „Culorile viitorului” este o metaforă care exprimă diversitatea, inovația și speranța asociate cu formarea noilor generații. Educația creativă devine, astfel, o componentă indispensabilă în pregătirea copiilor pentru provocările societății contemporane. Prin promovarea gândirii critice, a exprimării artistice și a capacității de a inova, sistemele educaționale contribuie la dezvoltarea unor indivizi capabili să își creeze propriul drum într-o lume complexă.

Creativitatea nu mai este un simplu atribut artistic, ci o competență esențială în secolul XXI. Conform raportului „The Future of Jobs” al Forumului Economic Mondial (2020), creativitatea se numără printre cele mai căutate abilități de către angajatori. Prin urmare, este crucial ca educația să sprijine dezvoltarea acestei aptitudini încă din copilărie. Metodele tradiționale de predare, centrate pe memorare și reproducere de informații, trebuie completate sau înlocuite cu metode interactive, interdisciplinare și experiențiale.

Educația creativă presupune, în primul rând, un mediu în care copilul este încurajat să pună întrebări, să exploreze idei noi și să-și exprime emoțiile într-un mod autentic. Clasele tradiționale trebuie transformate în spații deschise dialogului, colaborării și experimentării. Activitățile bazate pe proiecte, învățarea prin joc, artele vizuale, teatrul, muzica și noile tehnologii devin instrumente valoroase pentru stimularea creativității.

Un exemplu de bună practică în acest sens este sistemul educațional finlandez, care pune accent pe dezvoltarea holistică a copilului. Elevii sunt încurajați să-și urmeze interesele personale, iar profesorii acționează ca mentori, nu ca simpli transmițători de cunoștințe. Rezultatele acestui model sunt vizibile în nivelul ridicat de motivație, implicare și performanță al elevilor.

În România, reformele educaționale încep să acorde tot mai multă atenție dezvoltării gândirii creative. Programele „Școala Altfel”, inițiativele de tip „Design Thinking” sau introducerea disciplinelor opționale centrate pe artă și tehnologie sunt pași importanți în această direcție. Totuși, implementarea acestor concepte necesită o formare continuă a cadrelor didactice, infrastructură adecvată și o schimbare de mentalitate la nivelul întregului sistem.

Un alt aspect esențial al educației creative este integrarea tehnologiei. Platformele de învățare digitală, realitatea augmentată, imprimarea 3D sau inteligența artificială oferă oportunități extraordinare pentru explorare și inovare. Copiii pot deveni nu doar consumatori de conținut digital, ci creatori, dezvoltând aplicații, jocuri educative sau proiecte multimedia care reflectă ideile lor unice.

Educația creativă mai presupune și cultivarea empatiei, a gândirii etice și a responsabilității sociale. Prin proiecte de voluntariat, teme ecologice sau activități interculturale, copiii învață să colaboreze, să respecte diversitatea și să contribuie la binele comun. Astfel, se formează nu doar profesioniști inovatori, ci și cetățeni implicați.

În concluzie, „culorile viitorului” pot fi cât mai vii și optimiste dacă investim în educația creativă a copiilor de azi. Avem nevoie de o paradigmă educațională care să încurajeze imaginația, să valorizeze diversitatea și să dezvolte abilități transversale. Profesorii, părinții, comunitățile și factorii de decizie trebuie să colaboreze pentru a construi o educație adaptată realităților secolului XXI – o educație care nu doar pregătește pentru examene, ci formează oameni întregi.

Bibliografie:

- Robinson, K. (2015). „Creative Schools: The Grassroots Revolution That’s Transforming Education”. Viking.
- Forumul Economic Mondial. (2020). „The Future of Jobs Report”.
- Mitra, S. (2012). „Build a School in the Cloud”, TED Talk.
- OECD. (2019). „Future of Education and Skills 2030”.
- Ministerul Educației, România. (2021). „Strategia privind educația timpurie”.

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Prof. Ungureanu Cristina Daniela
Grădinița cu Program Prelungit nr.3, Dr.Tr.Severin

„Fiecare copil e o culoare. Grădinița e pânza. Educația creativă e pensula cu care pictăm viitorul.”

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, educația timpurie capătă un rol esențial în formarea viitorului adult. Conform Curriculumului pentru educație timpurie din România (ediția 2019), copilul este privit ca un „explorator activ al lumii”, iar învățarea este centrată pe joc, pe experimentare și pe creativitate. În acest context, educația creativă nu este un element auxiliar, ci o necesitate care susține dezvoltarea armonioasă și adaptarea copiilor la un viitor divers și imprevizibil.

Viziune pentru învățământul preșcolar

În grădiniță, fiecare zi este o aventură, iar fiecare copil este un mic explorator care descoperă lumea prin joacă, imaginație și curiozitate. În această etapă esențială a dezvoltării, educația creativă joacă un rol vital, pentru că formează baza gândirii libere, a încrederii în sine și a dorinței de a învăța. „Culorile viitorului” prind contur chiar de la grădiniță, atunci când copiii sunt încurajați să gândească diferit, să întrebe „de ce?” și să-și exprime ideile în moduri personale.

Ce înseamnă educație creativă la vârste mici?

Pentru copiii preșcolari, educația creativă înseamnă mai mult decât desen și plastilină. Ea include povești inventate împreună, jocuri de rol („de-a magazinul”, „de-a doctorul”), construcții din cuburi, dans, muzică, dar și activități simple de experimentare, cum ar fi observarea plantelor sau joaca cu apă și nisip. Toate acestea dezvoltă nu doar imaginația, ci și gândirea logică, limbajul, motricitatea și cooperarea. Educația creativă în grădiniță se manifestă prin activități care stimulează imaginația, inițiativa, curiozitatea și capacitatea de rezolvare de probleme. Acestea se regăsesc transversal în toate domeniile experiențiale.

Strategii creative în grădiniță și exemple de proiecte educaționale

Un exemplu concret este activitatea „Cutia magică a poveștilor”, unde copiii extrag jetoane cu imagini (un castel, un urs, o bicicletă) și construiesc împreună o poveste. Astfel, învață să asculte, să creeze și să colaboreze.

Alt exemplu este atelierul „Micii inventatori”, unde li se oferă materiale reciclabile (cartoane, dopuri, paie), iar ei trebuie să „inventeze” un obiect – poate o mașină zburătoare sau o casă pentru o păpușă. Nu contează cât de realist este obiectul, ci faptul că au gândit, au construit și și-au exprimat ideile.

Jocul liber ghidat este o altă strategie esențială. Când copilul alege cu ce să se joace și cum, el învață să ia decizii, să își exprime personalitatea și să fie responsabil.

De exemplu, un proiect didactic integrat cu tema „Planeta Copiilor” poate include: o poveste inventată colectiv despre o planetă necunoscută (limbaj și comunicare), realizarea unui costum din materiale reciclabile (estetic și creativ),

măsurarea distanței dintre „planete” în curtea grădiniței (științe și matematică), joc de rol „misiunea astronautilor” (social și emoțional).

În grădinițe, se mai pot desfășura proiecte precum:

- „Micul Arhitect” – unde copiii au construit orașe din cuburi și materiale reciclabile.
- „Povești cu păpuși create de noi” – un atelier în care copiii și-au confecționat păpuși și au creat scenete.
- „Laboratorul Curioșilor” – experimente simple cu apă, culori și gheață, pentru a stimula întrebările și curiozitatea.

Cum contribuie educația creativă la dezvoltarea copilului?

Copiii implicați în activități creative își dezvoltă:

- gândirea flexibilă;
- încrederea în sine;
- empatia și cooperarea;
- autonomia.

Un copil care are libertatea să creeze va deveni un adult care are curajul să gândească singur. Creativitatea dezvoltă nu doar imaginația, ci și flexibilitatea în gândire, empatia și capacitatea de a lucra în echipă. În plus, ajută copilul să își exprime emoțiile într-un mod sănătos – prin desen, joc sau poveste.

Într-o lume în care meseriile se schimbă, iar tehnologia avansează rapid, aceste abilități devin mai importante decât simplele cunoștințe. Un copil care azi „construiește o rachetă din role de hârtie” poate deveni mâine un inventator sau un artist care schimbă lumea.

Acestea sunt exact competențele vizate de curriculum: copilul să devină curios, expresiv, empatic și capabil de colaborare.

Concluzie: Grădinița – locul unde viitorul prinde culoare

Educația creativă este răspunsul firesc la nevoile copilului și ale lumii moderne. Grădinița este spațiul unde, prin joc și exprimare liberă, se pun bazele unui viitor plin de culoare – unul în care copiii de azi vor deveni adulți capabili să gândească, să simtă și să construiască o lume mai bună.

Bibliografie:

- Ministerul Educației Naționale. (2019). **Curriculum pentru educație timpurie**. București: Institutul de Științe ale Educației.
- Robinson, K. (2011). **Out of Our Minds: Learning to be Creative**. Capstone Publishing.
- Ackermann, E. (2001). **Piaget's Constructivism, Papert's Constructionism: What's the difference?** MIT Media Lab.
- Bruner, J. (1996). **The Culture of Education**. Harvard University Press.
- UNESCO. (2006). **Framework for Cultural Statistics**. Paris: UNESCO Institute for Statistics.
- OECD. (2020). **Early Learning and Child Well-being: A Study of Five-year-Olds in England, Estonia, and the United States**. OECD Publishing.

Educația creativă – cheia formării unei generații flexibile, reflexive și pregătite pentru viitor

prof. Ungureanu Oana- Mihaela

Școala Gimnazială "Episcop Iacov Antonovici",

Bârlad, jud. Vaslui, România

În contextul unei societăți aflate într-o transformare accelerată, educația creativă devine un pilon esențial în formarea unei generații capabile să facă față provocărilor viitorului. Acest referat își propune să analizeze metodele și strategiile didactice care stimulează gândirea critică, flexibilitatea mentală, colaborarea și inovația în rândul elevilor, având ca scop formarea unor tineri autonomi, empatici și bine adaptați unei lumi în continuă schimbare.

1. Introducere

Trăim într-o epocă marcată de tehnologizare, globalizare și incertitudine. În acest context, educația tradițională, centrată exclusiv pe acumularea de cunoștințe, devine insuficientă. Este nevoie de o abordare holistică, care să cultive nu doar competențe academice, ci și capacitatea de a gândi critic, de a rezolva probleme, de a colabora și de a inova. Educația creativă oferă exact acest cadru, fiind orientată spre dezvoltarea potențialului individual și adaptarea la complexitatea realității contemporane.

2. Ce este educația creativă?

Educația creativă presupune un proces de învățare care valorifică imaginația, curiozitatea, exprimarea liberă și gândirea divergentă. Ea încurajează elevii să formuleze întrebări, să exploreze idei alternative, să accepte incertitudinea și să caute soluții originale.

Principalele caracteristici:

- Centrare pe elev și pe interesele acestuia;
- Exersarea gândirii critice și reflexive;
- Promovarea colaborării în locul competiției;
- Valorizarea procesului în detrimentul rezultatului finit.

3. Metode și strategii didactice creative

Educația creativă nu se reduce la disciplinele artistice, ci traversează toate ariile curriculare. Iată câteva metode relevante:

a) Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning – PBL)

Această metodă stimulează colaborarea, cercetarea și gândirea critică, implicând elevii în rezolvarea unor probleme reale sau ipotetice.

b) Învățarea prin descoperire

Prin experimente, investigații sau explorări autonome, elevii dobândesc cunoștințe într-un mod activ, durabil și motivant.

c) Gândirea vizuală și hărțile conceptuale

Acestea ajută la structurarea ideilor, clarificarea relațiilor logice și exprimarea gândirii complexe într-un mod accesibil.

d) Atelierele de creație și storytelling-ul educațional

Dezvoltă imaginația, empatia și capacitatea de exprimare prin limbaj narativ și vizual.

e) Învățarea colaborativă

Prin lucrul în echipe eterogene, elevii învață să negocieze perspective, să gestioneze conflicte și să-și asume responsabilitatea individuală și colectivă.

4. Impactul asupra gândirii și atitudinilor elevilor

Educația creativă contribuie semnificativ la:

- ✓ Formarea unei gândiri flexibile, capabile să se adapteze schimbării;
- ✓ Dezvoltarea unei mentalități de creștere (growth mindset);
- ✓ Cultivarea rezilienței și a încrederii în sine;
- ✓ Încurajarea implicării civice și a empatiei;
- ✓ Stimularea motivației intrinseci și a curiozității.

5. Educația creativă și competențele secolului XXI

Organizații internaționale precum UNESCO sau OECD subliniază importanța dezvoltării următoarelor competențe:

- Gândire critică și soluționare de probleme complexe
- Comunicare eficientă
- Colaborare interdisciplinară
- Alfabetizare digitală și informațională
- Creativitate și inovație

Educația creativă le integrează firesc în demersul didactic, pregătind tinerii pentru meserii care încă nu există, dar care vor cere adaptabilitate și învățare continuă.

6. Provocări și perspective

Implementarea educației creative presupune:

- ❖ Formarea continuă a cadrelor didactice;
- ❖ Flexibilizarea curriculumului;
- ❖ Dotarea școlilor cu resurse digitale și spații flexibile;
- ❖ Sprijinul instituțional pentru inovație didactică.

Este esențială o schimbare de paradigmă care să permită trecerea de la modelul transmisiv la unul constructivist, în care elevul este autor activ al propriei învățări.

7. Concluzii

Educația creativă nu este un lux, ci o necesitate într-o lume imprevizibilă. Investind în metode care stimulează gândirea independentă, colaborarea și inovația, formăm nu doar elevi mai bine pregătiți pentru viitor, ci și cetățeni mai implicați, mai empatici și mai conștienți de rolul lor în societate. Școala devine astfel un spațiu viu, deschis spre lume, unde învățarea capătă sens, libertate și direcție.

Bibliografie

Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone.

Sternberg, R.J. (2003). *Wisdom, Intelligence, and Creativity Synthesized*. Cambridge University Press.

OECD (2018). *The Future of Education and Skills 2030*.

UNESCO (2015). *Rethinking Education: Towards a global common good?*

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Ursu Gabriela-Anica, Liceul Tehnologic "General Ioan Culcer" Tg-jiu

Creativitatea produce inovația, schimbarea, stă la baza dezvoltării omului. Din acest motiv creativitatea este fundament al educației. Creativitatea este, așadar, o componentă critică pentru tipul de gândire divergentă necesară inovației. Extinderea capacității lor creative îi poate face pe elevi mai abili în formarea de idei originale, precum și în exercitarea abilităților de gândire critică. Gândirea creativă este o artă, o modalitate substanțială și în continuă evoluție, un proces dinamic în care sunt intens conectate cunoștințele deja dobândite și abilitățile cognitive. Gândirea, organizarea, încadrarea și modelarea reprezintă modul de conceptualizare al gândirii creative și, aceste procese sunt la fel de imperative ca luarea în considerare și înțelegerea etapelor procesului creativ.

Societate este bazată pe competiție și concurență, un element fundamental pentru dezvoltarea creativității. Astăzi mai mult decât oricând, creativitatea reprezintă o condiție fundamentală a calității educației, una dintre premisele esențiale ale performanței. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar pentru aceasta avem nevoie de motivație, dorința de a realiza ceva deosebit, nou. Azi, noutatea nu se obține cu ușurință, deci o altă componentă este reprezentată de voință și perseverență.

Un mediu de învățare creativ este unul care încurajează elevii să învețe să-și folosească imaginația și să gândească liber pentru a rezolva probleme. Prin valorificarea unor astfel de abilități împărtășirea cunoștințelor și construirea de relații, un mediu de învățare creativ poate ajuta elevii să-și exerseze și să-și dezvolte propriile teorii, idei și să le pună în practică. Într-un mediu de învățare creativ, elevii nu se mai simt penalizați sau jenați pentru riscuri, se vor simți confortabil încercând lucruri noi și chiar comițând erori. Pe măsură ce elevii sunt încurajați, aceștia pot învăța persistența în procesul de încercare continuă a unei noi abordări pentru a rezolva problema respectivă.

Prin controlarea mediului din clasă, profesorii au oportunități ample de a cultiva creativitatea elevilor. În practică, aceasta înseamnă de obicei două lucruri: de a servi drept model pentru copii și de stimula procesele de gândire creativă.

Deși creativitatea se poate dezvolta mult și în afara clasei, profesorii joacă un rol important în menținerea și încurajarea dezvoltării sale continue, imaginație bogată, investigație, nevoia de succes și de aprecieri. Aceste procese trebuie dezvoltate pentru a pune bazele unui învățământ modern care își propune educarea independenței și originalității.

Cum putem să promovăm creativitatea în rândul elevilor și să realizăm un mediu creativ în clasă? Nu există o singură rețetă pentru dezvoltarea creativității în mediul școlar, dar sunt câteva lucruri pe care le putem face în sala de clasă:

- Permiteți elevilor să-și exercite instinctele creative prin prezentarea mai multor moduri de a descoperi o soluție;
- Pentru a promova creativitatea încercați să folosiți expresii precum „să presupunem” sau „imaginați-vă”;
- Dați-le timp elevilor să-și dea singuri seama de rezolvarea unor probleme - nu vă grăbiți să găsiți dumneavoastră soluția;
- Lucrați în grupuri, deoarece două minți sunt, cel mai adesea, mai bune decât una;
- Oferirea de feedback este una dintre modalitățile de a stimula gândirea creativă a elevilor;

- Profitați de curiozitatea elevilor care au nenumărate curiozități despre lumea pe care sunt dornici să o exploreze;
- Experimentați cu activități noi permițându-le să-și exploreze creativitatea și abilitățile analitice.

Așadar, creativitatea este o abilitate esențială de viață, iar profesorii își pot ajuta elevii să o dezvolte în sala de clasă și să ducă acele lecții de-a lungul vieții și carierei lor. Creativitatea în domeniul didactic se definește prin complexitate, prin strategii și metode de stimulare a potențialului creativ al elevilor, și prin caracterul ei deschis, inovator și dinamic, care-i permite să se adapteze în cadrul diversității sălii de clasă și să răspundă necesităților și provocărilor mediului școlar, aflându-se astfel într-un continuu proces de evoluție.

Biografie:

1. *Creativitatea pedagogică* - Sorin Cristea ,2009

2. *Creativitatea în procesul educațional* - Articol publicat în nr. 41-42-43 al revistei Tribuna Învățământului prof. Florentina Ciornei – Școala nr. 1 Tunari, Ilfov

3. *Despre creativitate în educație* - prof. înv. primar Buță Dorica, prof. înv. primar Andrei Nela Școala Gimnazială „George Călinescu” Onești

4. *Psihologia creativității* - Popescu G., Ediția a III-a. Bucureti: Editura Fundației „România de Măine”, 2007.

5. *Creativitate și inteligență emoțională* - Roco M.. Iași: Editura „Polirom”, 2004.

ȘCOALA DE IERI ȘI DE AZI

Vârnacea Claudia – Mihaela, Liceul Tehnologic Special „Vasile Pavelcu” Iași

Era în care trăim este definită de un ritm alert. Tehnologia evoluează, granițele culturale se estompează, iar provocările globale devin tot mai complexe. În acest peisaj dinamic, educația tradițională, bazată pe multe informații teoretice își pierde eficiența, iar tehnologia câștigă teren considerabil.

Pornind de la cele menționate anterior, litereatura de specialitate afirmă că în contextul educațional actual, înțelegerea viitorului este importantă din două motive. În primul rând, educăm oamenii pentru sarcini viitoare necesare dezvoltării lor optime, iar în al doilea rând, profesorii trebuie să fie capabili să selecteze cele mai utile instrumente și tehnologii pe care să le aplice în munca lor. Principala problemă este că nu există o modalitate clară de a evalua importanța alternativelor - care va fi importanța reală a unei anumite tehnologii în viitorul apropiat și mai ales pe termen lung.

Așadar, pentru cadrele didactice, înțelegerea viitorului este importantă, deoarece ei educă copiii pentru sarcini viitoare („produsul” pe care îl „construim”) și pentru că trebuie să fie capabili să selecteze cele mai promițătoare instrumente și tehnologii care să fie aplicate în munca lor (procesul și mediul optim pentru a „devolta produsul nostru”). Ambele aspecte se schimbă la fel de repede ca societatea înconjurătoare (Jaakkola & colab, 2017, p.741).

Unii autori din literatura stăină aduc în prim plan ideea conform căreia, școala de astăzi s-a adaptat circumstanțelor actuale, sau mai mult decât atât, joacă un rol cheie în optimizarea mediului nostru. Nu putea fi altfel, învățământul face parte din sistemul social, iar formarea unor profesioniști excelenți este esențială pentru buna funcționare a acestui sistem. Da, astăzi, diverse profile profesionale, atât tradiționale, cât și actuale, sunt solicitate pentru a fi formate în sălile de clasă încă de la vârste mici. În ultimii ani, și la nivel internațional, au apărut tot mai multe preocupări legate de necesitatea unei educații care să depășească simpla formare profesională. O educație orientată spre dezvoltarea umanistă, etică și civică a elevilor este tot mai des considerată esențială. Este de la sine înțeles că nu este suficient să pregătim doar specialiști excelenți, atâta timp cât dimensiunea lor personală și morală rămâne insuficient dezvoltată sau nu se aliniază realităților actuale (Bara, 2018).

Astfel, copiii de azi nu mai pot fi pregătiți pentru viitor doar prin conținuturi învățate pe de rost. Sistemul actual are nevoie de o educație diversă și creativă precum o paletă de culori vii care să le deschidă mintea, inima și imaginația.

Sintagma „educație creativă” nu face referire doar la conținuturi de desen, muzică sau jocuri. Prin acest tip de educație se dorește încurajarea pentru o gândire liberă, dezvoltarea simțului curiozității, empatia și curajul de a greși. Un copil care învață prin descoperire și experimentare va deveni un adult adaptabil, capabil să găsească soluții inovatoare și să colaboreze cu oameni din diverse medii și culturi. În actuala lume unde ne confruntăm cu schimbări climatice, o rapidă dezvoltare a inteligenței artificiale și numeroase conflicte sociale, viitorul are nevoie de oameni care gândesc în afara tiparelor.

În concluzie, educația de azi accentuează principiul conform căruia tehnologia poate fi un pilon valoros în procesul de învățământ. Așadar, platformele digitale, inteligența artificială și resursele educaționale online pot face învățarea mai interactivă și personalizată, adaptată nevoilor actorilor educaționali. Însă cheia rămâne profesorul: un cadru didactic care nu doar predă conținuturi fără sfârșit, ci inspiră, provoacă și ascultă. Educația creativă promovează profesorii curajoși, dispuși să renunțe la controlul absolut și să construiască medii unde copiii pot fi deschiși fără teama de a fi criticați.

Bibliografie:

- Esteban Bara, F. (2018). Ideas de ayer para la Educación Universitaria de hoy. Foro de Educación, 16(24), 215-232. doi: <http://dx.doi.org/10.14516/fde.456>
- Jaakkola, H., Henno, J., Mäkelä, J., Thalheim, B. (2017) Today is the future of yesterday; what is the future of today?, articol publicat în International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO).

Transdisciplinaritate și interdisciplinaritate - caracterul aplicativ în curriculum de limba și literatura română

Prof. Vasile Sofica, Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu

Este știut faptul că în toate domeniile se vorbește despre adaptare la realitățile lumii în care trăim, adaptare care se aplică și în cazul domeniilor specifice didacticii limbii și literaturii române.

Pentru început aducem în discuție viziunea intradisciplinară tratată de Florentina Sâmihăian, în a cărei opinie nu trebuie să se facă distincție între orele de limbă, comunicare orală, redactare și literatură (la ciclul gimnazial) sau de limbă și comunicare, pe de o parte și literatură și pe de altă parte (la liceu), deoarece se urmăresc competențele specifice acestor domenii prezente în programele școlare în vigoare. Bineînțeles că, profesorul are libertatea de a integra cunoștințe, competențe din toate domeniile disciplinei, valorile și atitudinile specifice.

Autoarea (în DLLR, pp. 339-342) realizează o trecere în revistă a modalităților de abordare esențiale fiecărui domeniu, cu referire la dezvoltarea competențelor de comunicare, de redactare, dezvoltarea competențelor lingvistice și a celor de lectură.

Utilitatea acestei abordări este foarte evidentă dacă ne gândim la aplicabilitatea ei în activitatea didactică, unde nu există o separare riguroasă între teorie și practică. Din experiența de la catedră conștientizăm că nu putem aborda un text fără a-i descifra semnificațiile. De asemenea, în lecția de literatură valorificăm și competențe de comunicare orală, de redactare sau lingvistice ale elevilor.

În continuare, vom încerca să redăm caracterul aplicativ al inter- și transdisciplinarității în curriculum de limba și literatura română. Putem pleca de la faptul că în „lumea imperfectă” în care ne consumăm existența, conștientizarea faptului că orice încercare contează ne definește ca ființe umane. Astfel, pentru o predare cu sens, este nevoie de caracterul interdisciplinar, care să sprijine cadrele didactice prin transferul de metode realizat de la o disciplină la alta. În cazul ariei curriculare „Limbă și comunicare”, cel mai ușor este să transferăm metode utilizate în disciplinele înrudite, precum: metode de evaluare, strategii de lectură, modul de abordare a textelor, redactarea unui eseu, nelipsitul joc de rol etc.

De asemenea, pot fi valorificate și metode specifice altor discipline: observarea, clasificarea, mai ales pentru a identifica faptele de limbă, pentru a realiza o tipologie a textelor, pentru a observa importanța elementelor nonverbale în cadrul comunicării.

De exemplu, în orele de literatură utilizăm reprezentările vizuale pentru a identifica cromatica textului lecturat, pentru a ne imagina cum arată personajele sau cum este prezentat cadrul acțiunii în care are loc succesiunea de întâmplări. Începând cu clasa a V-a, programa actuală de limba și literatura română pune accent pe strategiile de comprehensiune ale unui text literar, incluzând inferențele, raționamente logice, „mișcări ale minții” (ghid 5), prin intermediul cărora se fac corelații între informațiile dintr-un text citit și cunoștințele anterioare.

Ne vom opri asupra *teoriei inteligențelor multiple*, o adevărată provocare pentru profesorul contemporan, oferită și de sarcinile de lucru din noile manuale școlare pentru gimnaziu. Ne-am dat seama că este o metodă interactivă în procesul de predare a limbii și literaturii române, care poate fi valorificată cu succes în rândul elevilor.

Și pentru a înțelege cu adevărat utilitatea acestei teorii în cadrul orelor de limba și literatura română, vom porni de la afirmația lui H. Gardner, conform căreia importanța majoră rezidă în cunoașterea și dezvoltarea diversității inteligențelor umane. Identificarea inteligențelor

umane ne va permite să ne ocupăm cu adevărat, să reflectăm asupra problemelor care apar inopinant în viață.

Este șansa pe care o putem oferi elevilor în coordonarea învățării fără teama de eșec, după propriile puteri, ajutându-i să-și formeze un stil propriu de învățare, toate acestea contorizându-se în rezultate bune, obținute la școală și în viață.

Aplicarea acestei teorii a presupus cunoașterea profilului de inteligență al fiecărui elev, adevăr exprimat de A. Bolboceanu: „Cunoașterea elevului este o condiție a educației de calitate, care presupune proiectarea procesului pedagogic în conformitate cu particularitățile psihologice individuale ale elevului”.(Bolboceanu, A., 2007, p.5)

În continuare, vom reda o secvență a lecției din perspectiva inteligențelor multiple, activitate desfășurată la clasa a V-a, având ca suport poezia „ O stradă cu sentimente” de Ana Blandiana, aflată în cadrul unității de învățare „ Pe strada mea”.

Elevii au fost repartizați pe grupe, în funcție de tipul de inteligență dominant. Au primit sarcinile de lucru corespunzătoare tipului de inteligență ales, în vederea interpretării poeziei citate, după cum urmează:

1. INTELIGENȚA LINGVISTICĂ: Recitește textul *O stradă cu sentimente* de Ana Blandiana și prezintă oral/în scris: *ce ți-a plăcut, ce te-a nedumerit, ce ai înțeles*.

2. INTELIGENȚA LOGICO-MATEMATICĂ: Asociază fiecare casă descrisă în poezie cu o formă geometrică sau cu o formulă care i se potrivește. Explică modul cum ai gândit pentru a găsi echivalențele respective.

3. INTELIGENȚA SPAȚIAL-VIZUALĂ: Pornește de la informațiile din text și realizează un desen sugestiv pentru strada cu sentimente descrisă în poezie.

4. INTELIGENȚA MUZICALĂ: Alege tipul de muzică (populară, clasică, rock, ambientală etc.)potrivit pentru fiecare dintre casele descrise. Argumentează alegerile pe care le-ai făcut.

5. INTELIGENȚA CORPORAL-CHINESTEZICĂ: Folosește-te de mimică și redă emoțiile pe care ți le transmite fiecare casă descrisă în poezie.

6. INTELIGENȚA NATURALISTĂ: Realizează o grupare a casele descrise în poezie în câteva categorii. Numește criteriile pe care le-ai folosit în clasificarea lor.

7. INTELIGENȚA INTERPERSONALĂ: Gândește-te la un joc de rol, partener fiind alt coleg care a ales aceeași sarcină. Alcătuiți un dialog interesant între casele descrise și un trecător curios de aspectul lor.

8. INTELIGENȚA INTRAPERSONALĂ: Scrie un pasaj, în jurnalul tău, despre emoțiile pe care le-ai avut citind și interpretând poezia *O stradă cu sentimente* de Ana Blandiana.

După finalizarea sarcinilor, reprezentanții fiecărei grupe au prezentat produsul elaborat.

Prin aplicarea acestei metode a ieșit la lumină învățarea activă, creativă, elevii fiind motivați în acest proces, în care dominantă a fost reprezentată de doza mare de originalitate.

Așadar, a preda interdisciplinar înseamnă a aduce îmbunătățiri elementelor învățate anterior, a face completări la cunoștințele teoretice pentru a evita monotonia, făcând activitățile mai atractive, mai eficiente, transformând elevul în subiect al cunoașterii și al acțiunii, nu într-un receptor de informații.

Luând în discuție ultimul nivel al integrării, *transdisciplinaritatea*, putem afirma că ne dezvăluie faptul că „sub orice aparență putem descoperi ceva: o interogație, răspunsuri contradictorii, o lume mai profundă, faptele inedite ale acesteia, legături nebănuite între domenii ale cunoașterii pe care le credeam fragmentate, o nouă modalitate de a percepe lumea și de a ne cunoaște. (Sâmihăian, F., 2014, p. 348)

Abordarea transdisciplinară presupune depășirea granițelor literaturii și ancorarea în domeniul celorlalte arte. Putem menționa aici un exemplu interesant, aplicat la clasa aVIII-a, unde le-am propus elevilor să realizeze asocieri între textul liric „Într-un lac” de Tudor Arghezi și cele două picturi: „Luna” de Edvard Munch și „Impresie, răsărit de soare” de Claude Monet, pornind de la : frumusețea desenului, cromatica picturii, emoțiile transmise de acestea, asemănările existente între imagine și text, modalitățile de comunicare artistică proprii celor două arte etc. De asemenea, în studiul altui text liric am făcut apel la muzică și dans, arte care i-au făcut pe elevi să descifreze mesajul global al poeziei, rezultatele fiind uimitoare.

O altă tehnică utilizată cu succes a fost vizionarea unui spectacol de teatru înainte de studierea operei.

Exemplele pot continua la nesfârșit, însă „cheia” integrării deprinderilor fundamentale ale disciplinei (ascultare, lectură, redactare, exprimare orală) se află în mâinile profesorului, a cărui sarcină deloc ușoară, este de a aduce împreună aceste domenii, de a crea conexiuni solide între ele.

Numai așa, discipolii vor înțelege utilitatea studierii limbii române, modul în care îi ajută să observe prezentul, să se gândească cu încredere la viitor, să aibă șanse de reușită în tot ceea ce-și propun.

Fiecare dintre noi trebuie să conștientizeze că limba română este „actul nostru de naștere”, așa cum afirma Fănuș Neagu, este cartea de vizită pe care trebuie să o păstrăm cu sfințenie. Grija noastră este să o menținem vie, nealterată, să ne închinăm „sub ploaia cântecelor” care izvorăsc fără încetare, să o prețuim și să o transmitem noilor generații ca pe un dar divin.

Bibliografie:

Sâmihăian, F. (2014), *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, București, Editura Art.

FACTORI STIMULATIVI ȘI INHIBITORI AI CREATIVITĂȚII

PROF. ED. TIMPURIE VECHIU ALEXANDRA

GRĂDINIȚA NR. 3 BRAGADIRU

Creativitatea, deși este o trăsătură înăscută, poate fi afectată de numeroși factori inhibitori, fie interni (psihologici, cognitivi), fie externi (sociali, educaționali). Blocajele creative pot apărea la orice vârstă, dar sunt deosebit de pregnante în perioada preșcolară.

Factori inhibitori ai creativității

Printre principalele obstacole se numără:

- Teama de eșec și conformismul: copiii evită greșelile din frica de dezaprobare, ceea ce limitează curajul de a explora idei noi.
- Rigiditatea cognitivă și fixitatea funcțională: indivizii tind să aplice vechi tipare în contexte noi, fără să regândească problema.
- Motivația extrinsecă (recompense, competiție, presiune): poate inhiba creativitatea dacă accentul cade pe rezultat, nu pe proces.
- Emoțiile negative: frica, rușinea sau tristețea pot reduce spontaneitatea și dorința de implicare.
- Presiunea socială și evaluarea: prezența altora, mai ales a evaluării critice, poate duce la auto-cenzură și evitare.

Studiile arată că pentru sarcini complexe, copiii performează mai bine individual, în timp ce pentru cele simple, lucrul în grup poate fi benefic. Preșcolarii, în special, sunt sensibili la senzația de a fi observați sau criticați, ceea ce le poate afecta performanțele creative.

Limite cognitive și de dezvoltare la vârste mici

Copiii mici întâmpină dificultăți în:

- Înțelegerea cerințelor: din cauza vocabularului sau gramaticii folosite.
- Reținerea informației: capacitatea lor de memorie este limitată, iar problemele care implică mai mulți factori devin greu de procesat.
- Accesul la cunoștințe: lipsa experiențelor de viață reduce gama de soluții posibile.
- Teama de pedeapsă: frica de greșală determină retragere și inhibare.

Torrance subliniază importanța unui mediu educațional care să încurajeze originalitatea și explorarea, fără presiunea succesului garantat sau a conformării la modele impuse.

Influența mediului socio-cultural

Presiunea normelor sociale, modelele parentale sau educaționale rigide și accentul pus pe conformitate pot afecta negativ creativitatea. Pe măsură ce copilul înaintază în vârstă, tendința de a imita și de a se supune regulilor crește, în detrimentul imaginației și gândirii divergente.

În ciuda opiniei că spontaneitatea creativă scade odată cu vârsta, autorii susțin că blocajele nu sunt inevitabile, ci pot fi prevenite printr-o educație deschisă, care să stimuleze gândirea independentă și exprimarea liberă.

Recomandări educaționale

Pentru a cultiva creativitatea la copii, este esențial:

- să se respecte nivelul de înțelegere și limbajul caracteristic vârstei;
- să se evite motivația extrinsecă excesivă;
- să se creeze un climat sigur, lipsit de evaluare negativă;
- să se promoveze exprimarea liberă, explorarea și experimentarea.

Astfel, creativitatea nu este doar un dat, ci o capacitate care poate fi susținută sau inhibată în funcție de contextul educațional și psihosocial oferit copilului.

Bibliografie:

- Popescu, Gabriela, Psihologia creativității, Ediția a III-a, Editura Fundației România de Măine, București, 2007, p. 26, 840.
- Torrance, E. P., Guiding Creative Talent, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1962.
- Sima, Ioan, Psihopedagogie: studii și cercetări, vol. 1, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

EDUCAȚIA ȘI DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII

Vișan Valerica, profesor logoped,

CJRAE Teleorman

Școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii viitori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume: educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative și educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Este important, de asemenea, realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și cea orală, aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum

realizarea interacțiunii elev-profesor, demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc.

Este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile.

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.- „Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
2. Gherguț A.- „Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. Cerghit I.- „Sisteme de instruire alternative”, Ed. Aramis, București, 2002.

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII LA ORELE DE ISTORIE

Vlad Emilia
Colegiul Național „Mihai Viteazul” Slobozia

Creativitatea este definită drept ca capacitatea de a găsi idei originale și elemente noi. Include și combinarea inedită a unor produse sau idei existente pentru noi obiective. Imaginația este considerată componenta principală a creativității. În plus dorința de a inova, de realiza ceva nou și deosebit contribuie împreună cu voința și perseverența la manifestarea creativității. Dezvoltarea socială, precum și cea personală sunt influențate semnificativ de creativitatea oamenilor.

Sistemul educațional are rolul de a încuraja creativitatea copiilor. Procesul de învățământ oferă numeroase modalități de cultivare a creativității. Învățarea creativă presupune formarea și dezvoltarea abilităților de a rezolva probleme, de a găsi soluții noi, mai eficiente, de a se adapta transformărilor din societate.

Învățarea prin descoperire poate fi utilizată în orice domeniu de studiu. Elevii interacționează cu materialul de studiat prin întrebări, discuții și formulare de ipoteze. Lucrând în echipe, vor colabora cu colegii și cu profesorii, își vor spori încrederea în forțele proprii și vor reuși să treacă la rezolvarea de probleme. În procesul descoperirii inductive, elevii merg de la analiza și organizarea datelor, faptelor și fenomenelor către abstractizare, legi, definiții, concepte. De exemplu, la unitatea „Constituțiile României”, tema „Instituții și drepturi cetățenești”, elevii vor urmări evoluția reglementării constituționale a două drepturi fundamentale ale cetățenilor, votul și dreptul la proprietate privată. Descoperind modul în care legile fundamentale au formulat aceste drepturi, elevii vor fi capabili să explice caracterul regimului politic din România de-a lungul timpului și să demonstreze superioritatea regimului democratic. Pe această bază, vor fi capabili să interiorizeze valori ale democrației și să acționeze ca și cetățeni implicați și responsabili.

Brainstorming-ul, cunoscut și sub numele de asaltul de idei presupune formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o problemă/situație. Grupul are obiectivul de a găsi cât mai multe soluții și de a alege, în final pe cea mai bună. Această metodă prezintă unele avantaje: activează participanții, permite exprimarea liberă, face lecția dinamică și atractivă. Etapele aplicării metodei sunt: formularea ideilor și aprecierea critică a acestora. În prima etapă, are loc alegerea temei și stabilirea sarcinilor, respectiv lansarea de idei, care pot fi chiar fanteziste. Propunerile sunt

înregistrate în scris. După o pauză, care poate fi de la 15 minute până la o zi, se trece la analiza ideilor, gruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie. La nivelul clasei sau al grupurilor stabilite anterior se evaluează, se argumentează și se contraargumentează ideile expuse. După această analiză, are loc selectarea celor mai potrivite soluții pentru rezolvarea problemei supuse atenției. Discuțiile libere ar putea fi urmate de afișarea ideilor rezultate în forme cât mai variate: cuvinte, colaje, imagini, desene, joc de rol. Profesorul încurajează exprimarea a cât mai multor idei, preluarea ideilor celorlalți și îmbunătățirea lor.

De exemplu: la tema „Mari conflagrații ale secolului al XX-lea. Al Doilea Război Mondial”, la clasa X-a elevii, sunt solicitați să descopere cauzele care au dus la declanșarea, în 1939 a războiului. Ideile lor vor fi integrate într-un slide Mentimeter (<https://www.mentimeter.com/>), pe măsură ce acestea sunt formulate. Apoi, pe grupe de câte 5-6 elevi, vor studia cu fișele de lucru puse la dispoziție de profesor și vor clasifica aceste cauze, așa încât, la final va rezulta un tablou cuprinzător. Prezentarea rezultatelor activității elevilor, ar putea avea aspectul unei hărți conceptuale, la care pot lucra pe grupe simultan, folosind o aplicație specifică, de exemplu Coggle.it (<https://coggle.it/>). În acest fel, putem integra și folosirea tehnologiei moderne în lecție, într-un mod care este pe placul tinerilor.

Această metodă, asociată cu alte demersuri care pun în valoare creativitatea, lucrul în echipă, gândirea critică poate fi folosită în multe alte ocazii. Spre exemplu, la unitatea „Economie și societate în lumea postbelică”, la tema „Migrațiile în lumea contemporană”, clasa a XI-a, ar putea fi organizat următorul demers didactic, bazat pe brainstorming. Se pornește de la problema exodului forței de muncă din România. Întrebarea care s-ar pune ar fi: Ce ar putea face statul român pentru a limita emigrarea? Ideile emise de elevi ar fi înregistrate, fie pe tablă, fie pe un flipchart cu post-iture, fie pe un slide, utilizând aplicația amintită. Răspunsurile ar putea fi analizate, comparate, cântărite și ierarhizate în funcție de relevanță, oportunitate, eficiență. Pot fi eventual, grupate pe domenii: economic, social, politic, cultural. După ce această etapă se încheie, se poate apela la IA, pentru a produce un scenariu care să rezolve situația problemă. Răspunsurile elevilor pot fi comparate cu cele oferite de IA. Elevii ar putea, de asemenea să aducă îmbunătățiri soluțiilor oferite de IA.

Dezvoltarea capacității creative se poate realiza și prin metoda proiectului. Prin aceasta, se încurajează curiozitatea de cunoaștere dar aflarea unor răspunsuri noi, originale la diferite întrebări. Proiectul are la bază efortul propriu de informare, de organizare și de livrare a rezultatelor

demersului. La orele de istorie, metoda este utilizată frecvent. Elevii își aleg tema de studiu dintr-o listă propusă de profesor, dar pot, de asemenea să vină cu ideile lor. Încă de la începutul anului școlar li se oferă informații privind realizarea proiectelor. Până la prezentarea acestora, vor fi validate de profesor. La momentul prezentării, rolul clasei este de observator/evaluator. Evaluarea intercolegială are trei coordonate: corectitudinea științifică, modul în care autorii prezintă și aspectul proiectului. Evident, că sunt formulate întrebări de lămurire sau pentru formulare de opinii personale. Un plus este gradul de interactivitate al proiectului. Elevii propun colegilor de multe ori întrebări în aplicația Kahoot (<https://kahoot.com/>), bine primite de public.

Achizițiile în domeniile cunoașterii sunt egale sau mai bune decât cele generate de alte metode, iar elevii implicați în proiecte își asumă o responsabilitate mai mare în ceea ce privește propriul studiu decât pe parcursul activităților didactice tradiționale. Firește, că ar putea exista tentația folosirii IA. Totuși, pentru evita această situație, se pot folosi diferite aplicații care detectează creațiile IA, cum ar fi ZeroGPT (<https://www.zerogpt.com/>).

Firește, sunt numeroase modalități prin care se poate realiza în școală încurajarea creativității elevilor. Ceea ce este bine să fie reținut este faptul că, în societate, creativitatea este motorul progresului iar școala are rolul de a încuraja dezvoltarea la elevi a acestei capacități.

BIBLIOGRAFIE

Florina CIORNEI, *Creativitatea în procesul educațional*, disponibil pe <https://tribunainvatamantului.ro/creativitatea-in-procesul-educational/>, data consultării 23 05 2025

Rodica FLOREA, *Creativitatea în educație*, disponibil https://miciolimpici.ro/magazines_images/605c99ba62778923.pdf, data consultării 27 05 2025

Oana-Viorela MIRICĂ, *Creativitatea educațională în cadrul orelor de educație muzicală* disponibil https://www.isjbraila.ro/file_comp/resedu/1739952166_Creativitatea%20educationala.pdf, data consultării 27 05 2025

EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA

Vlad Monica Mariana-Școala Gimnazială "Elena Farago" Craiova

Educația creativă reprezintă un pilon fundamental în formarea gândirii critice și a capacității de adaptare a tinerilor într-o societate aflată într-o continuă schimbare. În contextul actual, în care inovația și flexibilitatea cognitivă sunt esențiale, metodele educaționale care stimulează creativitatea devin tot mai importante. Acest referat își propune să evidențieze rolul educației creative în modelarea gândirii tinerei generații și beneficiile pe termen lung ale acesteia.

Educația creativă încurajează exprimarea liberă, descoperirea personală și învățarea prin experiență. Aceasta presupune utilizarea unor metode precum învățarea prin proiecte, jocuri educative, dezbateri și activități interdisciplinare. Prin astfel de metode, elevii nu doar că își dezvoltă imaginația, dar își îmbunătățesc și abilitățile de comunicare, colaborare și rezolvare a problemelor. În contrast cu metodele tradiționale, care pun accent pe memorarea mecanică a informațiilor, educația creativă pune în prim-plan procesul de învățare, accentuând reflecția și aplicabilitatea cunoștințelor. Acest tip de educație îi încurajează pe elevi să își asume riscuri intelectuale și să caute soluții originale, contribuind astfel la formarea unei gândiri flexibile și inovatoare. De asemenea, educația creativă contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale, oferindu-le elevilor posibilitatea de a-și înțelege mai bine emoțiile și de a-și gestiona relațiile într-un mod sănătos. Într-o epocă în care stresul și presiunea performanței sunt tot mai prezente, aceste competențe sunt esențiale pentru echilibrul psihologic al tinerilor.

Educația creativă nu este doar un moft pedagogic, ci o necesitate în pregătirea generației tinere pentru provocările viitorului. Prin promovarea unei gândiri critice, flexibile și autonome, aceasta contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să se adapteze și să contribuie activ la dezvoltarea societății. Integrarea creativității în procesul educațional este, așadar, o investiție în viitorul nostru comun.

Într-o prezentare TED (Technology, Entertainment, Design), ținută în anul 2006, în California, profesorul emerit specializat în probleme ale educației Ken Robinson atrăgea atenția că *Școlileucid creativitatea*. Astfel, el reușea nu doar să surprindă, ci și să contrarieze pe toți cei care prin munca lor susțin formarea și dezvoltarea tinerelor generații. Stabilirea unor cadre ferme, parcurgerea strică a unor programe prestabilite de studiu, evaluarea standardizată, rutinele (inclusiv cele referitoare la activitățile desfășurate după un orar dat) îi duc pe elevi mai degrabă spre conformism, reproducerea școlărească a culturii, iar nu spre autonomie în gândire, investigare, creativitate. Pornind de aici, câteva idei au devenit mult discutate în mediul educațional.

Care este ținta învățământului public de peste tot din lume? Din modul în care este structurat și din conținuturile preponderent teoretice rezultă că scopul este acela de a pregăti absolvenți gata să acceseze mediul universitar. Aptitudinile școlare sunt cultivate pentru a răspunde scopurilor de pe piața forței de muncă. În sistemul de învățământ sunt stabilite anumite priorități care pot fi observate și din ordinea în care disciplinele de studiu sunt scrise în cataloagele școlare. „În școli, ierarhia disciplinelor se bazează pe presupunerile legate de cererea și oferta de pe piața locurilor de muncă” (Ken Robinson, 2011, *O lume ieșită din minți: revoluția creativă a educației*, Editura Publica, București, pag. 25). În general, elevii sunt orientați spre meserii care aduc venituri decente și sunt îndepărtați de muzică, arte sau orice altă preocupare care ține de o pasiune a lor, dar ar fi modest remunerate pe piața muncii.

Ken Robinson mai atrăgea atenția că în sistemul formal continuăm să stigmatizăm greșelile, iar elevii sunt învățați să respecte forme convenționale de corectitudine, altfel nu pot trece clasa, nu promovează examenele. Ca atare, sunt descurajați să iasă din tipare, să fie originali.

Într-o abordare longitudinală, poate fi observat faptul că generațiile sunt din ce în ce mai educate, dar diplomele valorează tot mai puțin la nivelul societății funcționale. Ne confruntăm cu o adevărată inflație academică. Diploma obținută cu efort nu se mai află într-o corespondență directă cu obținerea unui loc de muncă.

Un alt aspect al realității care se remarcă pregnant este cel referitor la schimbare. Aceasta se produce într-un mod incontestabil și cunoaște ritmuri din ce în ce mai dinamice. Mai mult, „schimbarea culturală rareori este predictibilă și niciodată liniară” (pag. 15). Iar lumea în care trăim nu doar că se schimbă, ci devine din și ce în ce mai complexă.

Ce se întâmplă cu creativitatea? Robinson sugerează că această disponibilitate naturală a copiilor este cumva cenzurată prin educație. Cu cât un elev este mai performant la școală, cu atât el dă dovadă că poate respecta mai adecvat regulile impuse de *acel* pattern, consacrat instituțional.

Cei care muncesc în sistemul de învățământ sunt de acord că școala nu intenționează să reducă din potențialul creativ al elevilor, ci dimpotrivă, să-l dezvolte. Singura speranță pentru un viitor despre care nu știm cum o să fie, dar pe care îl dorim mai bun decât prezentul față de care suntem principal critici este dată de abilitățile creative ale tinerelor generații.

Dovada că specialiștii din învățământ sunt preocupați de modul cum este posibilă cultivarea creativității prin educație o face testarea PISA 2022, care, pentru prima dată, include o componentă referitoare la creativitate. În acest sens, mă voi referi la două teme de interes: cum este conceptualizată educația pentru creativitate și care pot fi unele dintre consecințele rezultatelor obținute de elevii de 15 ani, de la noi din țară, la testarea PISA 2022, la capitolul creativitate.

Încă din anul 1937, când psihologul american Gordon W. Allport a introdus în știință termenul *creativitate*, lăsând în plan secund pe cel de *talent*, atitudinile față de potențialul creativ al oricărui om au început să se nuanțeze. Dacă în trecut doar anumiți oameni erau legitimați de harul lor evident să se dedice artei, ca denumire generică, oricărui domeniu: muzical, literar sau plastic, în noua abordare părea acceptabil că orice om poate fi creativ, chiar dacă rezultatele creației sale nu sunt neapărat validate în sisteme specializate cum sunt uniunile scriitorilor sau ale artiștilor plastici.

Allport susținea ideea conform căreia pentru ca o persoană să se manifeste creativ nu este suficientă doar prezența anumitor aptitudini, ci o complexă organizare a proceselor psihice, o constantă deschidere a personalității față de nou. Mai mult, am putea adăuga că este necesară o anumită educație științifică, dar și una de factură estetică, o educație culturală, în general.

Pentru a sprijini manifestarea potențialului creator al elevilor întreg demersul educativ ar trebui să fie unul deschis, prietenos, receptiv în raport cu ceea ce este nou, flexibil și creativ. Rolul educației este determinant în dezvoltarea potențialelor talente, în cultivarea abilităților creative, precum și în învățarea unor modalități de înțelegere a culturii profunde.

Bibliografie

- Robinson, Ken, "Elementul: Cum să îți descoperi pasiunea care îți schimbă viața", Curtea Veche Publishing, 2016, București, p. 45-78.
- Neacșu, Ion, "Pedagogia generală", Editura Polirom, 2007, Iași, p. 121-136.
- Cerghit, Ioan, "Metode de învățământ", Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București, p. 89-104.
- Runco, Mark A., "Creativity: Theories and Themes: Research, Development, and Practice", Elsevier, 2007, Burlington, p. 200-215.
- Sternberg, Robert J., "Successful Intelligence", Plume Publishing, 1997, New York, p. 34-60.

EDUCAȚIA CREATIVĂ LA PREȘCOLARI

Educația timpurie joacă un rol esențial în formarea individului, iar grădinița este primul spațiu instituțional în care copilul intră în contact cu învățarea organizată. În această etapă sensibilă și dinamică, accentul pus pe dezvoltarea creativității este nu doar benefic, ci absolut necesar. Copilul preșcolar este, prin natura sa, curios, deschis și dornic să exploreze lumea înconjurătoare. Educația creativă valorifică aceste trăsături și le transformă în puncte forte ale dezvoltării cognitive, emoționale și sociale.

Creativitatea nu este un talent rezervat doar artiștilor, ci o capacitate umană universală, care se manifestă în numeroase forme: gândire inovatoare, imaginație, soluționare de probleme, exprimare liberă. La vârsta preșcolară, acest potențial creativ este la apogeu și trebuie stimulat prin metode educaționale adecvate. Un sistem educațional care susține gândirea creativă pregătește copiii pentru o lume în schimbare, pentru provocări necunoscute și pentru viață în general.

Creativitatea poate fi definită drept capacitatea de a produce idei, soluții sau expresii originale, relevante și valoroase în context. În cazul copiilor preșcolari, creativitatea nu trebuie înțeleasă doar ca o abilitate artistică, ci ca o formă de gândire care traversează toate domeniile învățării: științe, matematică, limbaj, jocuri, relații interpersonale.

Un copil creativ nu este doar cel care pictează frumos sau inventează povești, ci și cel care pune întrebări neașteptate, găsește soluții inedite la probleme simple, se joacă cu ideile și își exprimă opiniile fără teamă. Creativitatea în această etapă presupune un proces natural de explorare, de experimentare și de exprimare liberă, fără teama de eșec sau judecată.

Perioada preșcolară este caracterizată de o rapidă dezvoltare a creierului și de o deschidere extraordinară către învățare. Copiii absorb informațiile ca un burete, dar mai important decât volumul informațiilor este modul în care le învață. Prin educație creativă, copilul nu doar reține, ci descoperă, înțelege și transformă cunoștințele în experiență personală.

Beneficiile educației creative includ:

- Dezvoltarea gândirii critice și analitice – Copilul învață să compare, să aleagă, să pună întrebări și să caute răspunsuri originale.
- Stimularea imaginației – Prin jocuri de rol, povești inventate, construcții libere sau desen, copilul creează lumi proprii și explorează perspective multiple.
- Dezvoltarea limbajului – Comunicarea ideilor, povestirea sau interpretarea desenelor ajută la îmbogățirea vocabularului și exprimării.
- Creșterea încrederii în sine – Atunci când copilul este încurajat să gândească liber, să își exprime părerile și să încerce lucruri noi, se simte valorizat și capabil.
- Formarea abilităților sociale – Activitățile creative în grup încurajează cooperarea, ascultarea, împărtășirea ideilor și empatia.
- Reziliența și adaptabilitatea – Copilul învață că există mai multe soluții la o problemă și că eșecul nu este final, ci un pas către descoperire.

Rolul educatorului în dezvoltarea creativității

Educatorul are o responsabilitate centrală în stimularea creativității copiilor preșcolari. Mai mult decât un „transmițător de cunoștințe”, el trebuie să devină un facilitator al procesului de învățare, un ghid și un susținător al explorării libere.

Un educator atent creează un mediu de învățare deschis, în care copiii se simt în siguranță să exprime idei, chiar și atunci când acestea sunt neconvenționale. El încurajează

întrebările, oferă libertate de alegere și propune activități variate, adaptate intereselor și nivelului de dezvoltare al copiilor.

Este important ca educatorul să evite impunerea unor modele rigide sau așteptări standardizate. De exemplu, în activitățile plastice, nu trebuie să existe „un mod corect” de a colora sau de a modela. Fiecare copil are propriul mod de a vedea și interpreta lumea. A oferi libertatea de creație înseamnă a respecta unicitatea fiecăruia.

Pentru a cultiva creativitatea, educatoarele pot folosi o varietate de metode și activități:

- Jocul liber – Este cea mai naturală formă de exprimare a creativității. Prin joc, copilul experimentează, inventează reguli și explorează lumea.
- Proiectele interdisciplinare – Integrarea artei, științei, matematicii și literaturii într-un singur proiect dezvoltă gândirea complexă.
- Întrebările deschise – „Cum ai face tu asta?”, „Ce ai face dacă ai fi...?”, „Cum crezi că s-a întâmplat?” – astfel de întrebări stimulează gândirea critică și imaginația.
- Ateliere de povestire și teatru – Jocurile de rol, dramatizările și poveștile inventate dezvoltă creativitatea verbală și emoțională.
- Activitățile artistice – Pictura, modelajul, colajul, muzica sau dansul sunt căi esențiale de exprimare creativă.

Deși există un consens teoretic larg privind importanța creativității, în practică apar obstacole. Unele dintre acestea includ:

- Tendința spre standardizare – Evaluările rigide și programele uniforme pot descuraja exprimarea liberă.
- Lipsa resurselor – Materialele creative pot fi costisitoare sau insuficiente în unele unități de învățământ.
- Formarea insuficientă a cadrelor didactice – Nu toate cadrele didactice sunt instruite în metode moderne de stimulare a creativității.
- Presiunea părinților – Uneori, părinții își doresc performanță academică timpurie, ignorând dezvoltarea emoțională și creativă.

Educația creativă la preșcolari este mai mult decât un concept pedagogic: este o necesitate. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, copiii de azi au nevoie de instrumente care să le permită să se adapteze, să creeze, să colaboreze și să gândească independent.

Cultivarea creativității încă din grădiniță contribuie la formarea unor adulți echilibrați, inovatori și empatici. Investind în educația creativă a celor mici, investim de fapt într-un viitor mai deschis, mai flexibil și mai uman.

1. Activități artistico-plastice

Acestea dezvoltă imaginația, motricitatea fină și exprimarea emoțională:

- Pictura cu degetele – Copiii pictează fără pensule, folosindu-și degetele sau palmele, experimentând culorile și texturile.
- Colaje din materiale naturale – Frunze, bețișoare, flori uscate, semințe lipite pe hârtie pentru a crea peisaje sau animale.
- Modelaj cu plastilină, aluat sărat sau lut – Se pot crea personaje, animale sau obiecte din povești.
- Tehnica „ștanțării” – Folosind bureți, cartofi tăiați în forme sau role de carton, copiii pot face imprimeuri creative.

- Desene cu poveste – După ce desenează ceva liber, copiii povestesc ce reprezintă desenul, stimulând limbajul și imaginația.

● 2. Activități muzicale și de mișcare

Muzica și dansul stimulează simțul ritmului, coordonarea și expresivitatea corporală:

- Improvizație cu instrumente muzicale – Copiii bat în tobe, cutii, triangluri sau xilofon, însoțind o poveste sau un dans.
- Dansul „emoțiilor” – Copiii dansează diferit în funcție de cum se simt: vesel, trist, furios, entuziasmat etc.
- Jocuri muzicale cu opriri („Statuile muzicale”) – Când muzica se oprește, copiii îngheață într-o poziție amuzantă.
- Crearea unui cântec nou – Pe o melodie cunoscută, se inventează versuri proprii despre o temă (ex: animale, natură, familie).

● 3. Activități lingvistice și narative

Dezvoltă creativitatea verbală, vocabularul și exprimarea emoțiilor:

- Povești inventate în lanț – Fiecare copil adaugă câte o propoziție la o poveste începută de educator.
- Teatru de păpuși – Copiii inventează replici și scenarii simple pentru păpușile de mână.
- Jocuri cu rime și cuvinte inventate – Ex: „Spune un cuvânt care începe cu litera M și nu există!”
- Cartea mea – Copiii „scriu” o carte prin desene și povestiri scurte pe care educatorul le transcrie.

● 4. Activități științifice și exploratorii

Încurajează curiozitatea și gândirea logică:

- Mini-experimente – Cum „crește” bicarbonatul cu oțet? Ce se întâmplă cu gheața la soare? Ce plutește și ce se scufundă?
- Crearea unei grădini în ghiveci – Copiii plantează semințe și observă zilnic creșterea lor.
- Observarea insectelor – Se adună frunze și se caută insecte în curte, discutând despre rolul lor.
- Clasificări și sortări – Sortarea obiectelor după culoare, mărime, textură sau sunet.

● 5. Activități de joc simbolic și joc de rol

Ajută la dezvoltarea empatiei, comunicării și imaginației:

- Magazinul copiilor – Copiii joacă rolul de vânzători și cumpărători, folosind bani fictivi.

- Cabinetul veterinar – Cu jucării de pluș și „instrumente medicale”, copiii „vindecă” animalele.
- Micii bucătari – Se organizează o bucătărie improvizată în care „gătesc” cu ingrediente sigure sau de jucărie.
- Ziua meseriilor – Copiii se costumează în pompieri, doctori, profesori și explică ce fac în meseria lor.

● 6. Activități în natură și mediu

Le oferă copiilor libertatea de a explora și de a crea în aer liber:

- Vânătoarea de comori – Copiii caută obiecte ascunse după indicii, dezvoltând orientarea și colaborarea.
- Desene pe asfalt cu cretă – Libertate de exprimare artistică în aer liber.
- Construirea de adăposturi sau colibe – Din crengi, perne sau materiale textile, copiii își fac „căsuțe” de joacă.
- Jocuri cu apă și nisip – Experimente senzoriale care stimulează creativitatea și coordonarea.

Activitățile creative la preșcolari nu sunt doar metode de distracție, ci modalități fundamentale prin care copilul învață despre sine, despre ceilalți și despre lume. Ele trebuie să fie variate, accesibile, deschise și adaptate nevoilor fiecărui copil. O educație bazată pe creativitate este o educație care formează nu doar minți capabile, ci și suflete libere și încrezătoare.

STIMULAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARILOR PRIN FOLOSIREA PROIECTELOR TEMATICE

Prof. Vrînceanu Nicoleta/

Grădinița PP 2-Struc. Grădinița PP 1 Caransebeș

Noua programă a accentuat ideea de folosire a contextului ludic și a învățării active în stimularea rutei individuale a învățării, fapt care presupune și propune o altă abordare educațională. Astfel, putem vorbi despre metoda proiectelor care este o strategie didactică bazată pe interese, necesitate și posibilități de dezvoltare. Ea presupune lucrul în echipă, interacțiunea directă, dar și brainstorming-ul, care devin mijloace de bază ale procesului educativ. Prin metoda proiectului se lasă copilului mai multă libertate de exprimare și acțiune și se oferă ocazii reale de a lua decizii și de a-și asuma responsabilități. Toate acestea duc, implicit, la crearea unei motivații puternice și la o implicare deopotrivă efectivă și afectivă a preșcolarilor. Simplul fapt că sunt consultați în alegerea temelor și se ține cont de părerea lor îi face pe aceștia să aibă mai multă încredere în forțele proprii.

Proiectele tematice reprezintă un cadru ideal pentru cultivarea creativității la copiii preșcolari, deoarece le oferă ocazia să exploreze, să creeze, să colaboreze și să-și exprime ideile în moduri variate. În cadrul acestor proiecte, activitățile sunt integrate și centrate pe interesele copiilor, ceea ce le oferă motivație intrinsecă pentru implicare activă.

O temă este o idee, dar și o posibilitate de a-i ajuta pe copii să învețe prin acțiune practică, cu finalitate reală, în care ei îmbină acțiunile de culegere a informațiilor cu cele de participare la o altă, concretă, aplicativă pe o temă.

Elaborarea proiectelor tematice ne impune o largă varietate a surselor de informare, dar și un dialog cu preșcolarii în care, ascultându-i, punându-le întrebări despre ceea ce știu sau ce ar dori să știe, descoperim ce îi interesează și putem să organizăm conținuturile într-un plan logic de învățare.

Importantă în derularea acestei metode a proiectelor este implicarea mai mare a părinților în activitatea propriilor copii, ducând astfel la o mai bună cunoaștere a activității din grădiniță, dar și la cunoașterea mai profundă, mai realistă a copiilor lor, consolidându-se punțile afective și de comunicare între aceștia.

În procesul educațional desfășurat prin proiecte tematice, cadrul didactic are un rol esențial în stimularea și susținerea creativității copiilor preșcolari. Educatorul nu este doar un transmitător de informații, ci devine un facilitator al învățării, un observator atent, un ghid al exprimării libere și un model de gândire creativă. Preșcolarii sunt conduși către autoînvățare și sunt motivați să planifice independent și colectiv, să implementeze și să evalueze procesul de învățare.

Pentru a încuraja creativitatea, spațiul grădiniței trebuie să fie organizat astfel încât să inspire și să susțină exprimarea liberă. Educatorul are responsabilitatea de a: -amenaja centre de interes (arte, știință, bibliotecă, joc de rol/creație etc.);

-pune la dispoziția copiilor materiale variate, atractive și accesibile (culori, materiale reciclabile, jucării constructive etc.);

-crea un climat de siguranță emoțională, în care fiecare copil se simte valorizat și liber să se exprime. Un educator care dorește să stimuleze creativitatea nu impune „o singură soluție corectă”. În schimb, el: valorizează răspunsurile originale și soluțiile neconvenționale; evită critica și judecarea ideilor copiilor; formulează întrebări deschise care provoacă gândirea („Cum ai face tu altfel?”, „Ce s-ar întâmpla dacă...?”); oferă timp suficient pentru explorare și reflecție.

Activitățile integrate care se desfășoară pe parcursul unui proiect tematic asigură o învățare activă, creativă reflectând interesele și experiența copiilor și au finalități reale. Această metodă modernă cuprinde trei faze (etape), după cum urmează:

- **FAZA I SAU DEBUTUL PROIECTULUI** (preparatorie, de inițiere atât pentru educator cât și pentru preșcolari) care constă în alegerea temei de investigat, stabilirea scopului, a competențelor specifice predării integrate specifice temei alese, analiza resurselor materiale, umane și de timp necesare derulării proiectului tematic, conceperea hărții proiectului tematic de către educatoare în colaborare cu copiii, alcătuirea inventarului de probleme (ceea ce știu copiii deja și ceea ce nu știu și ar trebui să afle despre această temă), amenajarea spațiului tematic, discuții cu persoanele implicate. Ca exemplificare, precizez că de două săptămâni tocmai derulez un proiect tematic cu tema „Mica lume a găzelor”, în cadrul căruia copiii de grupă mare vor învăța despre insecte, despre rolul lor, despre hărnicia acestora și munca pe care o depun în mica sau marea lor familie. Pot spune că copiii sunt încântați de această temă, pe care am ales-o împreună cu ei și am pornit într-o experiență minunată de descoperire a fluturelui de mătase, a libelulei și nu în ultimul rând a harnicelelor albine (au aduse diferite materiale pentru centrul tematic, pentru activități).

- **FAZA A II-A SAU CONȚINUTUL PROIECTULUI**, care constă în activitățile practice ale preșcolarilor (documentare, investigare), stabilirea de roluri și responsabilități, aranjarea spațiului tematic, strategiile didactice utilizate în derularea proiectului (resurse materiale, umane și de timp, metode tradiționale)- realizarea propriu-zisă a proiectului. Aici, ca exemplu pot aminti activitatea integrată (DLC-Educarea limbajului/DOS-Activitate practică): Lula Libelula și prietenii ei. În cadrul acestei activități copiii s-au familiarizat cu conținutul lecturii „Lula Libelula”, au pus întrebări, apoi au confecționat libelule prietene pentru Lula, s-au jucat cu acestea, au interpretat roluri și au „așteptat” cu mult entuziasm picăturile strălucitoare de „rouă” pe aripile transparente.

- **FAZA A III-A SAU EVALUAREA TEMEI**, care constă în evaluarea propriu-zisă a temei abordate pe o perioadă de timp bine delimitată. Evaluarea poate fi făcută sub diferite forme: convorbiri, dramatizări, portofolii cu lucrările copiilor, machete, lucrări colective, albume și CD-uri cu poze, probe orale, probe practice, probe scrise etc. Aici, pe lângă turul galeriei sau alte modalități de evaluare, noi vom realiza o cărticică despre insectele învățate care va cuprinde curiozități despre insecte, poezii, povestioare, desene, exerciții de codare, exerciții grafice.

Fiecare proiect generează noi idei pentru proiectul următor, convinge copiii că misterul este unul nou, necunoscuta proiectului le creează situații concrete de investigare, dezbateri, prelucrare a informațiilor, valorizare a aptitudinilor.

Lucrul la proiect nu este o activitate individuală a cadrului didactic, ci un demers care antrenează o sumă de parteneri și colaboratori care contribuie realmente la atingerea ȳintelor propuse.

Putem afirma cĂ metoda proiectelor tematice este una dintre cele mai eficiente metode atĂt pentru copii, cĂt și pentru cadrul didactic, chiar dacĂ implicĂ un studiu individual susȳinut, o pregĂtire meticuloasĂ și serioasĂ ȳn privȳnța documentĂrii, o multitudine de materiale didactice, o imensĂ muncĂ de cĂutare a modalitĂȳilor celor mai potrivite ȳn stabilirea inventarului de activitĂȳi. Satisfacȳiile sunt pe mĂsura efortului depus, cĂci ce poate fi mai mare prilej de mulȳumire pentru educator decĂt bucuria de a-ȳi vedea ȳnchezat colectivul grupei, de a-i ȳnȳelege mai bine pe copii prin prisma relaȳiilor lor cu pĂrinȳii, de a constata cĂ activitatea grupei a devenit mai interesantĂ și mai stimulativĂ.

Bibliografie:

- V. Preda, 2005 -Metoda proiectelor la vĂrstele timpurii, Editura Miniped, Bucureȳti;
- S. Breben, E. Gongea, 2002 -Metode interactive de grup – ghid metodic -, editura Arves;
- V. Preda, M. Pletea, F. Grama, A. Cocos, D. Oprea, M. CĂlin, 2005 -Ghid pentru proiecte tematice, Ed. Humanitas Educaȳional, Bucureȳti.

CREATIVITATEA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR: STRATEGII CARE MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE

prof. înv. primar Florentina Zaharia,
Colegiul Național de Arte „Regina Maria” Constanța

Introducere

Într-o societate aflată în continuă schimbare, educația nu mai poate rămâne ancorată în metode tradiționale, ci trebuie să devină un spațiu dinamic al descoperirii, exprimării de sine și dezvoltării gândirii critice. Creativitatea devine astfel o componentă esențială în formarea copiilor din învățământul primar, contribuind la dezvoltarea armonioasă a gândirii, atitudinilor și abilităților lor. În acest context, rolul educatorilor este vital: nu doar să transmită cunoștințe, ci să creeze un mediu care să stimuleze curiozitatea, imaginația și autonomia elevilor.

1. Creativitatea ca pilon al învățării autentice

Creativitatea nu este doar un talent nativ, ci o abilitate ce poate fi cultivată prin experiențe de învățare semnificative. La nivelul primar, copiii învață cel mai eficient atunci când sunt implicați activ, când pot explora, construi, descoperi și pune întrebări. Procesul creativ le permite să devină participanți activi, nu doar receptori pasivi ai informației.

Prin activități creative, copiii dezvoltă:

- Gândirea divergentă – capacitatea de a genera idei multiple și soluții alternative;
- Abilități socio-emoționale – empatie, cooperare, exprimarea emoțiilor;
- Încrederea în sine – prin valorizarea ideilor proprii și exprimarea autentică;
- Adaptabilitatea – esențială într-o lume aflată într-o permanentă schimbare.

2. Strategii educaționale care încurajează creativitatea

Pentru a cultiva aceste competențe, cadrele didactice pot integra în activitățile de zi cu zi o serie de metode care susțin dezvoltarea creativă a copilului:

a. Învățarea prin joc

Jocul este limbajul natural al copilului. Prin jocuri de rol, jocuri de construcție, jocuri simbolice sau colaborative, elevii își dezvoltă nu doar imaginația, ci și abilități cognitive, motrice și sociale. Un simplu exercițiu de tip „Ce altceva ar putea fi un creion?” poate declanșa o avalanșă de idei ingenioase și stimulative.

b. Proiectele interdisciplinare

Integrarea mai multor arii curriculare într-un proiect comun (de exemplu, combinarea artei cu științele sau limbajul cu matematica) permite elevilor să vadă conexiunile dintre cunoștințe, să gândească holistic și să rezolve probleme reale într-un mod creativ.

c. Întrebările deschise și gândirea critică

În loc să ofere răspunsuri standardizate, profesorii pot folosi întrebări deschise: „Ce ai face dacă...?”, „Cum ai rezolva o problemă dacă ai fi...?”, „De ce crezi că...?”. Acestea dezvoltă gândirea critică și capacitatea de argumentare.

d. *Jurnalele de creație și reflecție*

Încurajarea elevilor să țină un jurnal ilustrat sau scris în care își exprimă ideile, trăirile și observațiile contribuie la formarea unei gândiri reflexive și la consolidarea identității personale.

e. *Spațiul fizic și psihologic al creativității*

O sală de clasă care oferă libertate de mișcare, materiale variate, colțuri tematice (artă, știință, lectură) și un climat de siguranță emoțională este un mediu propice pentru înflorirea creativității. Atmosfera lipsită de judecată, unde greșeala este considerată o oportunitate de învățare, încurajează exprimarea liberă.

3. Impactul asupra gândirii, atitudinilor și abilităților

a. *Gândirea flexibilă și soluționarea de probleme*

Elevii care sunt obișnuiți cu exerciții creative devin mai flexibili în gândire, mai deschiși la alternative și capabili să găsească soluții inovatoare în fața provocărilor. Această abilitate este esențială în secolul XXI, unde adaptabilitatea este o competență cheie.

b. *Formarea unei atitudini pozitive față de învățare*

Creativitatea transformă procesul educațional într-o aventură plăcută. Copiii devin mai motivați, mai implicați și își dezvoltă o atitudine proactivă și responsabilă față de propria învățare.

c. *Dezvoltarea abilităților de colaborare*

Prin proiecte de grup, jocuri de echipă sau activități artistice colective, elevii învață să colaboreze, să negocieze, să asculte și să respecte opiniile celorlalți – abilități esențiale în viața socială și profesională.

d. *Exprimarea identității și dezvoltarea stimei de sine*

Activitățile creative oferă spațiu pentru exprimarea sinelui, a valorilor personale și a perspectivelor unice. Acest lucru contribuie la construirea unei imagini de sine sănătoase și la creșterea încrederii în forțele proprii.

4. Rolul profesorului – facilitator al creativității

Profesorul devine un ghid al învățării, nu doar un furnizor de cunoștințe. El observă, inspiră, propune provocări, pune întrebări relevante și oferă libertate de explorare. Mai mult, educatorul însuși trebuie să fie creativ, să se reinventeze, să experimenteze și să-și adapteze metodele în funcție de nevoile fiecărui elev. Un cadru didactic care modelează prin exemplu – care îndrăznește, greșește, se joacă și învață împreună cu elevii – contribuie esențial la formarea unei generații curajoase, conștiente și inovatoare.

Concluzie

Creativitatea este mai mult decât o abilitate artistică – este o modalitate de a gândi, a simți și a acționa în lume. În învățământul primar, cultivarea creativității prin metode educaționale adaptate contribuie la formarea unor tineri autonomi, empatici, curioși și capabili să răspundă provocărilor unei societăți complexe.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin (coord.) *Educația digitală*, Editura Polirom, 2022;
2. Cucoș, Constantin *Educația. Preocuperi, viziuni, previziuni*, Editura Polirom, 2024.
3. Apostolache, Roxana (coord.) în Cucoș, Ceobanu, Pânișoară, *Istrate* (coord.) *Educația digitală*. Ediția a II-a, Editura Polirom, 2022;
4. Apostolache, Roxana *Competența pedagogică digitală*, Editura Polirom, 2016.